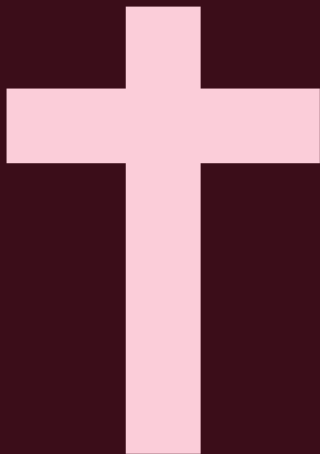

Le Devleskero Lav Andre Romani Čhib, Slovensko

2022

romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romani Čhib 202

(New Testament+)

Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib, Slovensko 2022

Romani, Carpathian: Le Devleskero Lav Andre Romaňi Čhib 2022 (New Testament+)

copyright © 2019 The Word for the World International and The Word for the World Slovakia

Language: Romanes (Romani, Carpathian)

Contributor: Eastern European Mission

Eastern Slovak Romani Bible

The Word for the World International

Eastern Slovak Romani belongs to the larger cluster of dialects designated 'Carpathian Romani.' The Roma people of Slovakia and the Czech Republic can read and understand the printed text. The audio is also understood by Roma in parts of Poland, Ukraine, and Romania.

Audio of the New Testament is available and that of the Old Testament is expected by the end of 2023. The text and audio are accessible on YouVersion, Bible.com, Biblia.sk, Bible.is, <https://romani.global.bible>; etc. A standalone app can be downloaded from GooglePlay: search for E Biblia Andre Romani Čhib.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-12-29

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 15 Apr 2023
fb4d190f-4308-5aa8-bddb-58d53f07d849

Contents

Matuš	1
Marek	49
Lukaš	79
Jan	130
Skutki	166
Rimanenge	213
1. Korintanenge	234
2. Korintanenge	253
Galatanenge	266
Efežanenge	273
Filipanenge	280
Kološanenge	285
1. Tesaloničanenge	290
2. Tesaloničanenge	294
1. Timoteoske	297
2. Timoteoske	303
Titoske	307
Filemonoske	310
Židenge	312
Jakob	328
1. Peter	333
2. Peter	339
1. Jan	343
2. Jan	348
3. Jan	349
Juda	350
Zjaveņje	352
Žalmi	376

O Evaņjelium le Matušoskro

Le Ježišoskro rodokmeños

¹ O l'il pal o rodokmeños le Ježišoskro Kristoskro, čhavo le Davidoskro, čhavo le Abrahamoskro.

² O Abraham sas dad le Izakoske,

o Izak sas dad le Jakoboske,

o Jakob sas dad le Judaske the leskre phralenge

³ a o Juda sas dad le Perciske the le Zerachoske, savenge sas daj e Tamar.

O Perc sas dad le Checronoske,

o Checron sas dad le Ramoske,

⁴ o Ram sas dad le Aminadaboske,

o Aminadab sas dad le Nachšonoske,

o Nachšon sas dad le Salmonoske,

⁵ o Salmon sas dad le Boaziske la Rachabatar

a o Boaz sas dad le Obedoske la Rutatar.

O Obed sas dad le Izajoske,

⁶ o Izaj sas dad le kraliske le Davidoske.

O David sas dad le Šalamunoske, savo uliła le Urijašiskra romňatar.

⁷ O Šalamun sas dad le Rechabeamoske,

o Rechabeam sas dad le Abijoske,

o Abijah sas dad le Asaske,

⁸ o Asa sas dad le Jošafatoske,

o Jošafat sas dad le Jehoramoske

a o Jehoram sas dad le Oziašoske.

⁹ O Oziaš sas dad le Jotamoske,

o Jotam sas dad le Achazoske,

o Achaz sas dad le Chizkijoske,

¹⁰ o Chizkijah sas dad le Menašeske,

o Menaše sas dad le Amonoske

a o Amon sas dad le Jozijašoske.

¹¹ O Jozijaš sas dad le Jekonijašiske the leskre phralenge akor, sar sas o nipi andral o Izrael zaile andro Babilon.

¹² Paloda, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon,

le Jekonijaš sas čhavo o Šealtiel

a o Šealtiel sas dad le Zerubabeloske.

¹³ O Zerubabel sas dad le Abijudoske,

o Abijud sas dad le Eljakimoske,

o Eljakim sas dad le Azoriske,

¹⁴ o Azor sas dad le Cadokoske,

o Cadok sas dad le Achimoske

a o Achim sas dad le Elijudoske.

¹⁵ O Elijud sas dad le Eleazaroske,

o Eleazar sas dad le Matanoske,

o Matan sas dad le Jakoboske

¹⁶ a o Jakob sas dad le Jozefoske, savo sas rom la Mariake, savake uliła o Ježiš, saves vičinen Kristus.

¹⁷ Avke savore pokoleňja le Abrahamostar dži o David sas dešuštar (14); le Davidostar dži akor, sar sas o Izraeliti zaile andro Babilon, sas dešuštar pokoleňja; a akorestar dži o Kristus sas tiš dešuštar pokoleňja.

Sar uliła o Ježiš Kristus

¹⁸ O Ježiš Kristus uliła kavke: Akor, sar sas leskri daj e Maria mangadi le Jozefoha, sar mek leha na sas veraduňi, sikada pes, hoj hiňi khabňi le Svete Duchostar. ¹⁹ Ale o Jozef, lakro rom, sas čačipnaskro manuš a vaš oda, hoj lake na kamelas te kerel ladž, kamla la počoral te premukel.

²⁰ Sar pal oda gondolinelas, sikada pes leske o aňjelos le Rajeskro andro suno a phenda: „Jozef, čhavo le Davidoskro, ma dara tut te lel la Maria romňake, bo oda čhavoro, saves oj užarel, hin le Svete Duchostar. ²¹ Ulola lake čhavoro a deha leske o nav Ježiš, bo ov zachraňinela peskre manušen andral lengre bini.“

²² Kada savoro pes ačhiła vašoda, hoj pes te naplňinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos:

²³ „*Dikh, e pačivali džuvli ačhela khabňi,*

ulola lake čhavoro

a dena leske o nav Immanuel,“

so hin prethodo: *O Del amenca.*

²⁴ Sar o Jozef uštila andral o soviben, kerda avke, sar leske oda phenda o aňjelos le Devleskro, a iła peske la Maria romňake. ²⁵ Ale le Jozef na sas la Mariaha nič dži akor, medik lake na uliła o čhavoro. A ov leske diňa o nav Ježiš.

2

O godaver murša pal o vichodos

¹ O Ježiš uliła andro Betlehem andre Judsko, sar sas o Herodes kralis. Palis avle andro Jeruzalem o godaver murša pal o vichodos ² a phučenas: „Kaj hin oda židoviko kralis, savo uliła? Bo dikhlam leskri čercheň, sar avelas avri, a avlam anglal leste te bandol.“

³ Sar oda šunda o kralis Herodes, predarandiła a the calo Jeruzalem leha. ⁴ A vičinda savore anglune rašajen the le zakoňiken a phučla lendar: „Kaj ulola o Kristus?“

⁵ On leske phende: „Andro Betlehem andre Judsko, bo avke pisinda o prorokos:

⁶ „*Ale tu, Betlehem, andre judsko phuv,*

ňisoha na sal nekcikneder le anglune forendar andre Judsko,
bo andral tu mange avela o vodcas,

savo lidžala mire manušen, le Izrael, sar bakroren.’“

⁷ Akor o Herodes vičinda počoral le godavere muršen a mištes pes lendar dophučla, kana pes lenge sikada e čercheň. ⁸ Avke len bičhada andro Betlehem a phenda: „Džan a mištes tumen dophučen pal oda čhavoro. Sar les arakhena, den mange oda te džanel, hoj the me te džav a te banduvav anglal leste.“

⁹ On šunde, so phenda o kralis, a gele het. A e čercheň, savi dikhle te avel avri, džalas anglal lende, medik na zaačhiła upral oda than,

kaj sas o čavoro. ¹⁰ Sar dikhle e čercheň, igen radisalile. ¹¹ A sar gele andro kher, arakhle le čavores la Mariaha, leskra daha. Pele pro khoča a bandonas anglal leste. Ile avri peskre dari a dine les somnakaj, kadidlos le mirha. ¹² Ale andro suno lenge sas phendo, hoj te na džan pale ko Herodes, vašoda gele avre dromeha pale andre peskri phuv.

O Jozef denašel la famelijaha andro Egipt

¹³ Sar on odgele, sikađa pes o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro suno a phenda: „Ušti, le tuha le čavores the leskra da a denaš andro Egipt! Ačh ode dži akor, medik tuke na phenava! Bo o Herodes rodela le čavores, hoj les te murdarel.“

¹⁴ Avke o Jozef uštıla, ila peha rači le čavores the leskra da a denašla andro Egipt. ¹⁵ Sas ode dži akor, medik na muľa o Herodes, hoj pes te naplñinel oda, so phenda o Raj prekal o prorokos: „*Andral o Egipt vičindom mire čhas.*“

O Herodes del te murdarel avri le muršoren

¹⁶ Sar dikhla o Herodes, hoj o godaver murša leha thode avri, igen cholisalila. Diňa te murdarel savore muršoren dži duj berš andro Betlehem the pašal cali odi phuv, pal oda časos, pre savo pes mištes dophučla le godavere muršendar. ¹⁷ Akor pes ačila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš:

¹⁸ „*O hangos šundol andro foros Rama,
e bari žala the o zoralo roviben.
Oda e Rachel rovel vaš peskre čhave
a na del pes te pošešinel,
bo on imar nane.*“

Aven pale andral o Egipt

¹⁹ Sar muľa o Herodes, sikađa pes andro suno o aňjelos le Rajeskro le Jozefoske andro Egipt ²⁰ a phenda leske: „Ušti, le tuha le čavores the leskra da a dža pale andro Izrael, bo ola, ko kamenas te murdarel le čavores, imar mule.“

²¹ Avke o Jozef uštıla, ila peha le čavores the leskra da a avla pale andro Izrael. ²² Ale sar šunda, hoj o Archelaos kralinel andre Judsko vaš o Herodes, leskro dad, daralas pes ode te džal. Andro suno leske sas phendo, hoj te džal andre Galileja. ²³ Vašoda geľa ode a bešelas andro foros, so pes vičinel Nazaret, hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o proroka, hoj ov pes vičinel Nazaretsko.

3

O Jan Krstiteľ

¹ Andre ola dživesa avla o Jan Krstiteľ a kazinelas pre judsko pušta ² a phenelas: „Visaren tumen le binendar! Bo pašes hin le ňeboskro krališagos!“ ³ O Jan hin oda, pal savo imar anglal phenda o prorokos Izajaš:

„*O hangos vičinel pre pušta:
Pripravinen o drom le Rajeske,
rovñinen prekal leste avri o chodňiki!*“

⁴ Ov sas urdo andro kada la favakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas gobilki the malakro medos. ⁵ Akor avenas ke leste o manuša andral o Jeruzalem, cali Judsko the cali phuv pašal o

pañi Jordan ⁶ a phenenas avri peskre bini a ov len bolelas andro pañi Jordan.

⁷ A sar dikhla, hoj but Farizeja the Saduceja aven pre leskro bolipen, phenda lenge: „E famelija le sapengri! Ko tumenge sikaða, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela? ⁸ Dživen avke, hoj o manuša te dikhen, hoj tumen visardan le binendar! ⁹ Ma gondolinen tumenge, hoj phenena: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bareNDAR šaj kerel le Abrahamoskre čhaven! ¹⁰ O tover imar hino prithodo paš o koreñis le stromengro a dojekh stromos, savo na anel lačo ovocje, ela čhindo tele a čhido pre jag.

¹¹ Me tumen bolav le pañeha, hoj pes te sikavel, hoj tumen visardan le binendar, ale oda, ko avel pal ma, hino zoraleder sar me. Na som hodno leske mek añi o sandalki te lidžal. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha. ¹² Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdalola andre.“

O Jan bolet le Ježiš

¹³ Akor avla o Ježiš andral e Galileja paš o Jordan pal o Jan, hoj pes leske te del te bolet. ¹⁴ No o Jan leske na kamelas te domukel a phenelas: „Mange kempel, hoj te avav boldo tutar a tu aves pal ma?“

¹⁵ Ale o Ježiš leske odphenda: „Akana muk avke! Bo kempel amenge te kerel savoro spravodlišagos.“ A palis leske o Jan domukla.

¹⁶ Sar sas o Ježiš boldo, takoj avla avri andral o pañi. Akor phundriła o ñebos a dikhla, hoj o Duchos le Devleskro sar holubica avelas tele pre leste. ¹⁷ A andral o ñebos šundiła o hangos: „Kada hin miro čhavo, saves kamav. Lestar man hin o radišagos!“

4

O beng pokušinel le Ježiš

¹ Palis o Duchos ligenda le Ježiš pre pušta, hoj les o beng te pokušinel. ² O Ježiš poscinelas saranda (40) dživesa the saranda rača a palis bokhalila avri. ³ Avla ke leste o beng, hoj les te pokušinel, a phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale bareNDAR te ačhen mare.“

⁴ Ov odphenda: „Hin pisimen: ‚O manuš na dživela ča le marestar, ale dojekhe lavestar, savo avel avri andral le Devleskro muj.‘ “

⁵ Akor les ila o beng andro sveto foros, thoða les te ačhel upre pro agor le Chromoske ⁶ a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut tele. Se hin pisimen:

‚Prikazinel peskre añjelenge pal tu

a chudena tut pro vasta,

hoj te na demes o pindro pro bar.‘ “

⁷ O Ježiš leske odphenda: „Ale hin the pisimen: ‚Na pokušineha le Rajes, tire Devles!‘ “

⁸ Pale les ila o beng pro igen učo verchos a sikaða leske savore krališagi le svetoskre the lengro baro šukariben. ⁹ A phenda leske: „Kada savoro tuke dava, te angle mande bandoha a lašareha man.“

¹⁰ Akor leske o Ježiš phenda: „Dža het, bengeja, bo hin pisimen: ‚Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!‘ “

¹¹ Akor o beng gela het, avle o aňjela a kerenas pašal leste.

O Ježiš chudel te služinel andre Galileja

¹² Sar o Ježiš šunda, hoj phandle le Jan andre bertena, gela andre Galileja. ¹³ Avla het andral o Nazaret, hoj te bešel andro foros Kafarnaum, savo hino paš o moros andro phuva Zebulun the Naftali, ¹⁴ hoj pes te naplňinel oda, so phenda o prorokos Izajaš:

¹⁵ „E phuv le Zebulunoskri the e phuv le Naftaliskri,
o drom paš o moros, pal o Jordan,
e Galileja le pohanengri!

¹⁶ O manuša, save dživenas andro kalipen,
dikhle baro kham.

Olenge, ko dživenas andre odi phuv andro ciňos le meribnaskro,
avla avri o kham.“

¹⁷ Akorestar chudňa o Ježiš te kazinel: „Visaren tumen le binendar, bo pašes hin le ňeboskro krališagos!“

O Ježiš vičinel le ešebne učeňiken

¹⁸ Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhla duje phralen, le Šimon (saves vičinen Peter) the le Andrej leskre phrales, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara. ¹⁹ A phenda lenge: „Aven pal ma a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“ ²⁰ On takoj omukle o siti a gele pal leste.

²¹ Sar gela sikra dureder, dikhla avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven. Sas pre lodka lengre dadeha le Zebedeoha a prikerenas o siti. Vičinda len ²² a on takoj omukle e lodka the peskredades a gele pal leste.

O Ježiš sikavel the sastarel

²³ O Ježiš phirelas pašal cali phuv Galileja a sikavelas ode andro sinagogi. Kazinelas o evaňjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh nasvaliben the dojekh dukh, so sas le manušen. ²⁴ A rozligenda pes pal leste o hiros pal cali Sirija. Anenas ke leste savoren, ko sas nasvale a cerpinenas andro dukha, olen, ko sas zaphandle le demonenca abo saven sas epilepsija, a the le kaliken. A o Ježiš len sastarelas. ²⁵ Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, andral o Dekapolis, Jeruzalem, Judsko the andral e phuv pal o Jordan.

5

O vakeriben pro verchos

¹ Sar o Ježiš dikhla, hoj avle but manuša, gela upre pro brehos. Bešla peske a leskre učeňika avle paš leste. ² A chudňa len te sikavel.

Ko hin bachtalo

³ „Bachtale hine o čore pro duchos,
bo lengro hin o ňeboskro krališagos.

⁴ Bachtale hine ola, ko roven,
bo o Del lenge dela pale o radišagos.

⁵ Bachtale hine o pokorna,
bo lengri ela e phuv.

- 6 Bachtale hine ola, ko hine bokhale the smedna pal o spravodlišagos, bo on ena čalarde.
 7 Bachtale hine o lačhejileskre, bo o Del ela ke lende lačhejileskro.
 8 Bachtale hine o žužejileskre, bo on dikhena le Devles.
 9 Bachtale hine ola, ko anen o smirom maškar o manuša, bo on pes vičinena le Devleskre čhave.
 10 Bachtale hine ola, pre kaste džan vaš o spravodlišagos, bo lengro hin o ņeboskro krališagos.
 11 Bachtale avena, te vaš ma pre tumende namištes vakerena, džana pre tumende a klamišagoha pre tumende phenena savoro nalačhipen.
 12 Radisaŕon a thoven baripen, bo baro hin tumaro počiŕiben andro ņebos, bo kavke džanas the pro proroka, save sas angle tumende.“

O lon the o švetlos le phuvakro

13 „Tumen san o lon la phuvakro. Te o lon našavela peskro londŕipen, soha pes londarela? Pre ņisoste imar nane lačo, ča hoj pes te čhivel avri tel o pindre le manušenge.

14 Tumen san o švetlos le svetoskro. O foros, so ačhel upre pro verchos, našti te garuvel. 15 Se e momeli na labaren pre oda, hoj la te garuven tel e piri, ale thoven la pro svietŕnikos a labol savorenge andro kher. 16 Avke mi labol tumaro švetlos anglo manuša, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren tumare Dades, savo hino andro ņebos.“

Pal o Zakonos

17 „Ma gondolinen tumenge, hoj avlŕom te zrušinel o Zakonos abo le Proroken. Na avlŕom len te zrušinel, ale te dolikerel. 18 Bo čačipen phenav tumenge, hoj medik na našlona e phuv the o ņebos, na našlola aŕi jekh pismenkos aŕi jekh čjarkica andral o Zakonos, medik pes savoro na ačhela. 19 Oles, ko zrušindahas ča jekh le nekciknedere prikazaŕjendar a sikadahas avke le manušen, vičinena nekcikneder andro ņeboskro krališagos. Ale oles, ko len dolikerela a sikavela, vičinena baro andro ņeboskro krališagos. 20 Bo phenav tumenge, te na ela tumaro spravodlišagos feder sar le zakoŕikengro the le Farizejengro, šoha na džana andro ņeboskro krališagos.“

Pal o rušiben

21 „Šundān, hoj sas phendo le phure dadenge: ‚Na murdareha! Oda, ko murdardahas, mušinel te džal pro sudos.‘ 22 Ale me tumenge phenav, hoj sako, ko rušel pre peskro phral, mušinel te džal pro sudos. Sako, ko phendahas peskre phraleske: ‚Tu demado!‘, mušinel te džal angle Bari Rada. A sako, ko phendahas: ‚Tu dilino!‘, ela čhido andro jagalo peklos.

23 Te andalas tiro daros pro oltaris a ode tuke avlahas pre godi, hoj tire phrales hin vareso pre tute, 24 muk ode tiro daros anglo oltaris, dža a lačhuv tire phraleha. Palis av a obetin tiro daros.

25 Gondolŕin mištes a dovaker tut sigo oleha, ko džal pre tute, medik sal leha pro drom, hoj tut te na del andre le sudcaske a o sudcas tut diŕnahas le stražŕnikoske a palis tut čhidehas andre bertena. 26 Čačipen phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik savoro na počineha.“

Pal o lubipen

²⁷ „Šundān, hoj sas phendo: *„Na kereha lubipen!“* ²⁸ Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko dikhela žadoscaha pre džuvli, oda imar kerđa laha lubipen andre peskro jilo. ²⁹ Te tut cirdel pro binos tiri čači jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos. ³⁰ Te tut cirdel pro binos tiro čačo vast, odčhin les a čhiv tutar het! Bo feder tuke hin, hoj te merel jekh kotor tutar, sar te calo tiro felos ulahas čhido andro peklos.“

Pal o rozvod

³¹ „Sas avke phendo: *„Oda, ko bičhavel peskra romňa het, mi pisinel lake o rozvodno lil.“* ³² Ale me tumenge phenav, hoj oda, ko bičhavel peskra romňa het, te oj na kerđa lubipen, lidžal la andro lubipen. A sako, ko peske lela kajsa romňa, savi hiňi rozvedzimen, kerel lubipen.“

Pal e vera

³³ „Šundān mek, hoj sas phendo le phure dadenge: *„Na leha vera klamišagoha, ale dolikereha le Rajeske tiri vera!“* ³⁴ Ale me tumenge phenav, hoj šoha te na len vera, aňi pro ņebos, bo oda hin o tronos le Devleskro, ³⁵ aňi pre phuv, bo oda hin o than, kaj ov thovel peskre pindre, aňi pro Jeruzalem, bo oda hin o foros ole bare Kraliskro. ³⁶ Aňi pre tiro šero na leha vera, bo mek aňi jekh bal našti keres parno abo kalo. ³⁷ Ale sar vakeren, ta vakeren avke, hoj tumaro „He‘ mi el „He‘ a tumaro „Na‘ mi el „Na‘. Savoro, so hin buter upral oda, hin le nalačhestar.“

Te na visaren pale o nalačo

³⁸ „Šundān, hoj sas phendo: *„E jakh vaš e jakh a o dand vaš o dand.“* ³⁹ Ale me tumenge phenav: Ma de pale oleske, ko tuke kerel namištes. A oleske, ko tut demela pal jekh čham, visar the aver. ⁴⁰ Te vareko pes tuha kamel te sudzinel, hoj tuke te lel o gad, muk leske the o plaštos. ⁴¹ A te vareko tut ispidela, hoj leha te džas a te lidžas leske o veci jekh kilometros, dža leha duj. ⁴² Te tutar vareko mangel vareso, de les. A ma visar tut olestar, ko tutar kamel vareso kečeň.“

Pal o kamiben ko ņeprijatela

⁴³ „Šundān, hoj sas phendo: *„Kameha tire prijatelis a na kameha tire ņeprijatelis.“* ⁴⁴ Ale me tumenge phenav: Kamen peskre ņeprijatelen, [žičinen o lačo olenge, ko tumen prekošen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen] a mangel pes ko Del vaš ola, [ko tumen tele dikhel] a džan pre tumende, ⁴⁵ hoj te aven o čhave tumare Dadeskre, savo hino andro ņebos. Bo ov kerel, hoj o kham te avel avri pro nalače the pro lače a del o brišind pro čačipnaskre the pro načačipnaskre. ⁴⁶ Bo te kamlanas ča olen, ko tumen kamen, savo počiňiben tumen užarel? Či na keren oda the o colňika? ⁴⁷ A te pozdravindanas ča tumare phralen, soha ulanas aver? Či na keren oda the o manuša, save na prindžaren le Devles? ⁴⁸ Vašoda tumen aven dokonala avke, sar tumaro Dad, savo hino andro ņebos.“

6

Sar te del le čoren

¹ „Den tumenge pozoris, hoj te na keren tumare lače skutki anglo manuša avke, hoj tumen te dikhen, bo palis imar tumenge na počinela pale tumaro Dad, savo hino andro ņebos.

² Avke te des vareso le čoren, sar oda keren ola dujemujengre, save pes rado presikaven andro sinagogi the pro ulici, hoj len o manuša te lašaren. Čaćipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počičiben. ³ Ale sar tu des vareso le čoren, te na džanel jekh vast pal oda, so kerel dujto. ⁴ Bo te des oda andro garučipen, tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale.“

Pal e modlitba

⁵ „Sar tut modlines, ma av sar ola dujemujengre, bo sar pes on modlinen, rado ačhen andro sinagogi abo pre ulica, hoj len o manuša te dikhen. Čaćipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počičiben. ⁶ Ale sar tut modlines, dža andre tiri komorka, phand pal tu o vudar a modlin tut tire Dadeske, savo hino andro garučipen. Bo tiro Dad dikhel oda, so hin garudo, a ov tuke počinela pale. ⁷ Ale sar tumen modlinen, ma beblinen but sar o pohana, bo on peske gondolinen, hoj ena avrišunde vašoda, hoj but vakeren. ⁸ Avke ma aven ajse sar on, bo tumaro Dad džanel, so tumenge kempel, mek sigeder sar lestar mangen.“

Le Rajeskri modlitba

⁹ „Tumen pes modlinen kavke:
Dado amaro, savo sal andro ņebos,
mi el pošvecimen tiro nav!

¹⁰ Mi avel tiro krališagos!

Mi ačhel pes tiri voľa
avke sar andro ņebos,
avke the pre phuv!

¹¹ De amen adadžives o maro,
so amenge kempel sako džives,

¹² a odmuk amenge amare bini,
avke sar the amen odmukas
olenge, ko amen dukhade.

¹³ A ma domuk amenge, hoj te avas pokušimen,
ale chrañin amen le nalačhestar.
[Bo tiro hin o krališagos
the e zor the e slava pro furt. Amen.]’

¹⁴ Bo te tumen odmukena le manušenje lengre bini, odmukela the tumenge tumaro Dad andral o ņebos. ¹⁵ Ale te tumen na odmukena le manušenje lengre bini, aňi tumaro Dad tumenge na odmukela tumare bini.“

Pal o postos

¹⁶ „Sar tumen poscinen, ma aven sar ola dujemujengre, save keren chmurava muja a zamuken pes, hoj le manušenje te sikaven, hoj pes poscinen. Čaćipen phenav tumenge, hoj imar chudle peskro počičiben. ¹⁷ Ale sar tut poscines, uchan o bala a thov (omor) o muj,
¹⁸ hoj te na dikhen o manuša, hoj tut poscines, ale tiro Dad, savo hino

andro garudipen. A tiro Dad, savo dikhel oda, so hin garudo, tuke počinela pale.“

Pal o barvalipen andro űebos

¹⁹ „Ma skiden tumenge o barvalipen pre phuv, kaj len e hardza the o kirme chan a kaj pes dochuden o zbujņika a čoren, ²⁰ ale skiden tumenge o barvalipen andro űebos, kaj len na chan aņi e hardza aņi o kirme a kaj pes o zbujņika na dochuden aņi na čoren. ²¹ Bo ode, kaj hin tiro barvalipen, ode ela the tiro jilo.

²² E jakh hiņi e lampa le teloskri. Te tiri jakh hiņi űuži, ela o űvetlos andre calo tiro telos, ²³ ale te nane tiri jakh űuži, calo tiro telos hino andro kalipen. Akor te oda űvetlos andre tu hin kalipen, savo baro hin o kalipen?

²⁴ űiko naűti sluűinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones naűti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Naűti sluűinen the le Devleske the le lovenge*.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²⁵ „Vašoda tumenge phenav: Ma trapinen tumen pal tumaro dűivipen, so chana a so pijena, aņi pal tumaro telos, so urena. Či nane o dűivipen buter sar o chaben a o telos sar o gada? ²⁶ Dikhen pro čirikle pro űebos, hoj aņi na sadzinen, na kiden upre aņi na sthoven andro űopi, a tumaro űeboskro Dad pes pal lende starinel! Či tumen na san vzacneder sar on? ²⁷ A ko tumendar oleha, hoj pes trapinel pal o dűivipen, peske űaj dothovel sikra paű o dűivipen? űiko.

²⁸ Soske tumen ajci trapinen pal o gada? Dikhen pro maľakre kvitki, sar baron. On na keren buči aņi na heklinen. ²⁹ No phenav tumenge, hoj aņi o űalamun andre calo peskro űukariben na sas avke urdo sar jekh lendar. ³⁰ Te o Del e maľakri čar kavke uravel, so adadűives hiņi a tajsa ela čhidĩ andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manuűale cikne pačabnaha! ³¹ Vašoda tumen ma trapinen a ma phenen: ‚So chaha? So pijaha? So uraha?‘ ³² Bo kada savoro roden ola, ko na prindűaren le Devles. Se tumaro Dad andral o űebos dűanel, hoj tumenge oda savoro kempel. ³³ Ale roden eűeb o kraliűagos le Devleskro the leskro spravodliűagos a savore kala veci tumenge ena dine paű oda. ³⁴ Avke ma trapinen tumen, so ela tajsa, bo tajsaskro dűives pes starinela pal peste. Sako dűives hin dos trapiűagos.“

7

Te na sudzinen avren

¹ „Ma sudzinen, hoj te na aven sudzimen. ² Bo save sudoha sudzinen, ajseha avena sudzimen, a sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela tiű merimen.

³ Soske dikhes o űmecos andre jakh tire phraleske a andre tiri jakh o kaű na dikhes? ⁴ Te andre tiri jakh hin o kaű, sar űaj phenes tire phraleske: ‚De, hoj tuke te lav avri o űmecos andral e jakh?‘ ⁵ Tu dujemujengro, eűeb le avri o kaű andral tiri jakh a paľis dikheha űuűes, hoj te les avri o űmecos andral e jakh tire phraleske.

* 6:24 6,24 la mamonake

⁶ Ma den oda, so hin sveto, le rikonenge aňi ma čhivkeren tumare perli anglo bale, hoj pre lende te na uštaren le pindrenca, te na pes visaren a te na rozčhingeren tumen.“

Mangen, roden, durkinen!

⁷ „Mangen a ela tumenge dino, roden a arakhena, durkinen a phundravela pes tumenge. ⁸ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravela.

⁹ Ko tumendar hin ajsó manuš, hoj te lestar leskro čhavo manglahas maro, ta diňahas les bar? ¹⁰ Abo te lestar manglahas riba, diňahas les sap? ¹¹ Avke, te tumen, save san nalače, džanen te del tumare čhaven o lače dari, či na dela sigeder tumaro Dad andral o űebos o lače dari olen, ko lestar mangel!

¹² Savoro, so kamľanas, hoj o manuša te keren tumenge, oda keren tumen lenge. Bo kada hin, so sikavel le Mojžišoskro Zakonos the o Proroka.“

E cesno brana

¹³ „Aven andre prekal e cesno brana. Bo e buchli brana the buchlo drom lidžan andro meriben a but hin ajse, save prekal late džan andre. ¹⁴ Ale e cesno brana the o uzko drom lidžan andro dživipen a frima hin ajse, save oda arakhen.“

Pal o falošna proroka

¹⁵ „Den tumenge pozoris pro falošna proroka, save ke tumende aven sar bakrore, ale andro jilo hine dziva vlki. ¹⁶ Pal lengro ovocje len prindžarena. Či šaj andral o kraki te obkidel o hroznos, abo andral o kolaka o figi? ¹⁷ Avke dojekh lačo stromos anel lačo ovocje a o nalačo stromos anel nalačo ovocje. ¹⁸ O lačo stromos našti anel nalačo ovocje a aňi o nalačo stromos našti anel lačo ovocje. ¹⁹ Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, pes čhinel avri a čhivel pre jag. ²⁰ Avke len prindžarena pal lengro ovocje.

²¹ Na sako, ko mange phenel: ‚Rajeja, Rajeja!‘, džala andro űeboskro krališagos, ale ča oda, ko kerel e voľa mire Dadeskri, savo hino andro űebos. ²² But džene mange andre oda Džives phenena: ‚Rajeja, Rajeja, či na prorokinahas andre tiro nav? Či na tradahas avri le demonen andre tiro nav? Či na kerahas but zazraki andre tiro nav?‘ ²³ Akor lenge phenava: ‚Šoha tumen na prindžaravas. Džan mandar het tumen, so kerenas o nalačhipen!‘ “

Pal o duj khera

²⁴ „Vašoda sako, ko šunel kala mire lava a dolikerel len, hino sar oda godaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre skala. ²⁵ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher, ale na peľa, bo sas ačhado pre skala. ²⁶ Ale sako, ko šunel kala mire lava a na dolikerel len, ela sar oda nagodaver manuš, savo ačhađa peskro kher pre poš. ²⁷ A avľa baro brišind, avle o paňa, phurdle o balvaja a demade pre oda kher a oda kher rozpeľa a sas calo zničimen.“

²⁸ Sar dovakerđa o Ježiš kala lava, o nipi pes čudalinenas upral leskro sikaviben, ²⁹ bo ov len sikavelas sar oda, kas hin autorita, a na sar lengre zakoňika.

8

O Ježiš sastarel le malomocnes

¹ Sar avla o Ježiš tele pal o verchos, avenas pal leste igen but nipi. ² A avla ke leste o malomocno, bandolas anglal leste a phendā: „Rajeja, te kamlalas, šaj man žužares.“

³ O Ježiš nacirdña o vast, chudña pes lestar a phendā: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo. ⁴ O Ježiš leske phendā: „De pozoris, hoj te na phenes ñikaske pal oda, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda daros, so prikazinda o Mojžiš, sar svedectvos lenge.“

O Ježiš sastarel le veliteliskre sluhās

⁵ Sar avla o Ježiš andro Kafarnaum, avla ke leste o velitelis upral o šel slugada a mangelas les: ⁶ „Rajeja, miro sluhās pašlol khere nasvalo, našti pes čhalavel a igen cerpinel.“

⁷ O Ježiš leske phendā: „Me džava a sasfarava les avri.“

⁸ O velitelis leske odphendā: „Rajeja, me na som hodno, hoj te aves andre miro kher. Ale phen ča lav a miro sluhās sastola avri. ⁹ Se the me som manuš tel e autorita avre manušeske a hin man autorita upral o slugada. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhāske: ‚Ker kada!‘ – ta ov kerela.“

¹⁰ Sar oda šunda o Ježiš, čudalinda pes a phendā olenge, ko pal leste džanas: „Čačipen phenav tumenge, hoj andro Izrael na arakhlom ñikas kajse bare pačabnaha. ¹¹ Ale phenav tumenge, hoj avena but džene pal o vichodos the pal o zapados a bešena paš o skamind le Abrahamoha, Izakoha the le Jakoboha andro ñeboskro krališagos, ¹² ale o čhave le krališagoskre ena avričhide andro baro kalipen, kaj ela o roviben a randena le dandena andre dukh.“

¹³ Palis phendā o Ježiš le veliteliske: „Dža! Mi ačhel pes tuke avke, sar pačandilal.“ A leskro sluhās sastila avri andre odi ora.

O Ježiš sastarel but nasvale manušen

¹⁴ Sar avla o Ježiš andro kher ko Peter, dikhla leskra sasa, hoj pašlol a hin la horučka. ¹⁵ Chudña pes lakre vastestar a takoj latar e horučka gela het. Oj ušfila a kerelas pašal leste.

¹⁶ A sar zaračila, ande ke leste but dženen, save sas zaphandle le demonenca. A o Ježiš le laveha tradña avri le nalače dučen a savoren, savege sas namištes, sastarda avri, ¹⁷ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaš:

*„Ov ila pre peste amare slabišagi
a lidžalas amare nasvalibena.“*

Sar pes džal pal o Ježiš

¹⁸ Sar dikhla o Ježiš pašal peste igen but nipen, prikazinda le učeñikenge, hoj te džan la lodkaha pre aver sera. ¹⁹ Avla ke leste varesavo zakonikos a phendā leske: „Učitelina, džava pal tu všadzik, kaj džaha!“

²⁰ O Ježiš leske odphendā: „Le lišken hin peskre cheva, kaj šaj dživen, a le čiriklen andral o ñebos peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

²¹ Aver leskre učeňikendar leske phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

²² Ale o Ježiš leske phenda: „Av pal ma a muk le mulenge, hoj te parunen peskre mulen.“

O Ježiš zaačhavel e burka

²³ Geľa andre lodka a leskre učeňika gele pal leste. ²⁴ Jekhwareste avľa bari burka pro moros avke, hoj o vlni avenas andre e lodka, ale ov sovelas. ²⁵ Avle ke leste leskre učeňika, uštade les a phende: „Rajeja, zachraňin amen, bo meras!“

²⁶ Ov lenge phenda: „Soske tumen daran, manušale cikne pačabnaha!“ Avke uštıla, pokarhinda e balvaj the o moros a sas igen čhit.

²⁷ O manuša pes čudalinenas a phenenas: „Savo manuš hino, hoj les o balvaja the o moros šunen?“

O Ježiš sastarel le zaphandlen le demonenca

²⁸ Sar avľa pre oki sera andre phuv Gadara, avle ke leste duj manuša, save sas zaphandle le demonenca. Avenas andral o hrobi bara cholaha a ňiko pašal lende pal oda drom našti pregeľa. ²⁹ A viskinenas: „So amen hin tuha, Ježiš, Čhavo le Devleskro? Avľal amen te mučinel sigeder, sar hin oda časos?“

³⁰ Nadur odarik sas but bale, save pes ode pašinenas. ³¹ O demona les mangelas: „Te amen trades avri, domuk amenge te džal andre kala bale!“

³² A phenda lenge: „Džan!“ On avle avri a gele andro bale. Avke pes savore bale mukle tele le brehoha andro moros a tašľile andro paňi.

³³ O pastjera le balengre denašle het a gele andro foros a vakerenas avri savoro, so pes ačhıla, the ole manušenca, so sas zaphandle le demonenca. ³⁴ Avke savore manuša andral oda foros avle pal o Ježiš, a sar les dikhle, mangelas les, hoj te džal het andral lengri phuv.

9

O Ježiš sastarel le kalikos

¹ O Ježiš bešľa andre lodka, geľa la lodkaha pre oki sera le moroskri a avľa andre peskro foros. ² A ande ke leste jekhe muršes, savo sas kalikos a pašľolas pro hadžos. Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, ma dara tut, odmuken pes tuke o bini.“

³ Varesave zakoňika peske phende: „Kada manuš pes ruhinel!“

⁴ Ale o Ježiš dikhľa, so peske gondolinen a phenda: „Soske gondolinen namištes andre tumare jile! ⁵ Bo so hin lokeder? Te phenel: ‚Odmukel pes tuke o bini!‘ abo te phenel: ‚Ušti a dža?‘ ⁶ Ale hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“

⁷ Ov uštıla a geľa khere. ⁸ Sar oda dikhle o nipi, predarandile a lašarenas le Devles, hoj diňa kajsi zor le manušen.

O Ježiš vičinel le Matuš

⁹ Sar o Ježiš odarik džalas het, dikhla te bešel pre colnica jekhe manušes, savo pes vičinelas Matus, a phenda leske: „Av pal ma!“ Ov uštıla a geła pal leste.

¹⁰ Palis sar bešelas o Ježiš andro kher paš o skamind, avle but colnika the binošna a bešenas jekhetane le Ježišoha the leskre učeņikenca.

¹¹ Sar oda dikhle o Farizeja, phende leskre učeņikenge: „Soske tumaro učitelis chal le colnikenca the le binošenca?“

¹² O Ježiš oda šunda a phenda lenge: „Le sastenge na kampil doktoris, ale le nasvalenge. ¹³ Džan a siklon, s'oda hin: ‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti.‘ Bo na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošen.“

Phučen pal o postos

¹⁴ Akor avle ko Ježiš o učeņika le Janoskre a phende leske: „Soske amen the o Farizeja but poscinas, ale tire učeņika na poscinen?“

¹⁵ O Ježiš lenge phenda: „Či šaj aven o hosci pro bijav smutna, medik o terno hino lenca? Ale avena ajse dživesa, sar o terno lendar ela ilo het, a akor poscinenca. ¹⁶ Se ņiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčindahas kotor le puranestar a ulahas mek bareder chev. ¹⁷ Añi na čhiven e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa, čulala avri a o gone čhinda. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. Avke pes na musarela añi e mol añi o gone.“

Pal e muli čhajori the pal e nasvali džuvli

¹⁸ Medik lenge oda vakerelas, avla varesavo baro manuš, bandila anglal leste a phenda: „Miri čhajori akana mula, ale av, thov pre late tiro vast a dživela.“ ¹⁹ O Ježiš uštıla a geła pal leste peskre učeņikenca.

²⁰ A varesavi džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben, avla palunestar ko Ježiš a chudña pes le agorestar leskre ruchostar. ²¹ Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar chudava, sastuvava avri.“

²² O Ježiš pes visarda, a sar la dikhla, phenda: „Pača, čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda.“ A odi džuvli takoj sastila avri.

²³ Sar avla o Ježiš andro kher ke oda angluno manuš, dikhla ode le manušen, so bašavenas pro pištalki, the le nipen, so kerenas vika. ²⁴ Phenda lenge: „Džan het, bo e čhajori na mula, oj ča sovel.“ Ale asanas lestar. ²⁵ Sar bičhade avri ole nipen, geła o Ježiš andre, chudña la čhajora vastestar a oj uštıla. ²⁶ A kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel duje koren

²⁷ Sar odarik o Ježiš džalas het, avenas pal leste duj kore manuša a viskinenas: „Čhavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

²⁸ Sar geła andro kher, avle ke leste o kore a o Ježiš lenge phenda: „Pačan, hoj oda šaj kerav?“

„He, Rajeja!“ odfhende.

²⁹ Avke pes chudña lengre jakhendar a phenda: „Mi ačhel pes tumenge avke, sar pačan!“ ³⁰ Takoj lenge phundrile o jakha. O Ježiš lenge zoraha prikazinda: „Den pozoris pre oda, hoj pes pal oda ņiko

te na dodžanel!“ ³¹ Ale on gele avri a rozligende pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le ñemones

³² Sar avenas avri, ande ko Ježiš ñemone manuŝes, zaphandles le demonoha. ³³ Pal oda, sar o Ježiš tradña avri le demonos, o ñemo prevakerda. O nipi pes čudalinenas a phenenas: „Mek ŝoha na dikhlam kajso vareso andro Izrael!“

³⁴ Ale o Farizeja phenenas: „Le nekbaredere demonoha tradel avri le demonen!“

E žatva hiñi bari

³⁵ O Ježiš phirelas pal savore ola fori the gavora a sikavelas len andre lengre sinagogi. Kazinelas o evañjelium pal o krališagos a sastarelas dojekh dukh the nasvaliben maŝkar o manuŝa. ³⁶ Sar dikhla o Ježiš ole nipen, igen leske sas pharo vaš lenge, hoj hine strapimen a rozmukle sar o bakrore bi o pastjeris. ³⁷ Akor phendã peskre učeñikenge: „E žatva hiñi bari, ale frima hin robotñika. ³⁸ Vaŝoda mangelen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotñiken pre peskri žatva!“

10

O Ježiš vičinel le deŝuduje učeñiken

¹ Vičinda peske le deŝuduje učeñiken a diña len e moc te tradel avri le nalače duchen a te sastarel dojekh dukh the nasvaliben.

² O nava le deŝuduj (12) apoŝtolengre sas kala: Eŝebno o Šimon – saves vičinenas Peter – the leskro phral o Andrej, o Jakob le Zebedeoskro the leskro phral o Jan, ³ o Filip, o Bartolomej, o Tomaŝ, o Matuš o colñikos, o Jakob le Alfeoskro, o Tadeus, ⁴ o Šimon Kanaansko – saves vičinenas Zelota – the o Judaŝ Iŝkarijotsko, savo les zradzinda.

O Ježiš bičhavel le deŝudujen

⁵ Kale deŝudujen bičhađa o Ježiš a prikazinda lenge: „Ma džan maŝkar o aver narodi a ma džan andro fori le Samaritanengre, ⁶ ale sigeder džan ko bakrore, save naŝlile andral o kher le Izraeloskro. ⁷ Džan a kazinen, hoj o ñeboskro krališagos hino paŝes. ⁸ Le nasvalen sastaren avri, le malomocnen žužaren, le mulen uŝtaven andral o meriben, le demonen traden avri. Hijaba chudñan, hijaba den.

⁹ Ma len tumenca añi somnakune añi rupune añi međena love andro žebi. ¹⁰ Ma len tumenge pro drom añi zajdica añi po duj gada añi sandalki añi paci, bo o robotñikos peske zaslužinel peskro chaben. ¹¹ Andre savo foros abo gavoro avena, dophučen tumen ode, ko hino hodno tumen te prilel. Ode ačhen dži akor, međik na džana het. ¹² Sar džana andro kher, phenen: ‚Smirom tumenge.‘ ¹³ Te tumen oda kher prilela, mi avel tumaro smirom pre leste – ale te tumen na prilela, mi avel tumaro smirom pale ke tumende. ¹⁴ Te tumen na prilena a na ŝunena tumare lava, džan het andral oda kher abo andral oda foros a keren tele o prachos pal tumare pindre. ¹⁵ Čačipen phenav tumenge, hoj lokeder ela le manuŝenge andral e Sodoma the Gomora pro sudno džives sar ole foroske.“

Sar o bakrore maŝkar o vlki

16 „Me tumen bičhavav sar le bakroren maškar o vlki. Aven opatrna sar o sapa a žuže sar o holubi. 17 Den tumenge pozoris pro manuša! Bo dena tumen pro sudi a marena tumen andro sinagogi le bičenca. 18 Vaš ma tumen lidžana the anglo foroskre vladara the anglo krala, hoj lenge a the avre narodenge te svedčinen. 19 Sar tumen dena andre, ma starinen tumen pal oda, so vakerena abo so phenena. Bo andre oda časos tumenge ela dino so te vakerel, 20 se na vakerena oda tumen, ale o Duchos tumare Dadeskro, savo vakerel prekal tumende.

21 O phral le phrales dela te murdarel a o dad le čhas a o čhave uštena upre pre daj the pro dad a murdarena len. 22 Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav, ale oda, ko likerela avri dži o koñec, ela spasimen. 23 Te pre tumende džana andre jekh foros, denašen andre aver. Bo čačipen tumenge phenav, hoj na predžana o fori le Izraeloskre, medik na avela o Čhavo le Manušeskro.

24 Oda, ko siklöl, nane bareder olestar, ko les sikavel, aňi o sluhas leskre rajestar. 25 Dos hin, te o učeňikos hino ajso sar leskro učitelis a o sluhas sar leskro raj. Te le rajes upral o kher vičinde Belzebul – demonos – ta so buter le nipen andral leskro kher!“

Kastar kampil te daral

26 „Vašoda ma daran tumen lendar! Bo nič nane avke garudo, so na ela jekhvar otkerdo a nane počoral nič, so pes jekhvar na dodžanela. 27 Oda, so tumenge vakerav počoral, phenen avri phundradones a oda, so šunen ča andro kan, viskinen avri pal o padi! 28 Ma daran tumen olendar, ko murdaren o felos, ale našti murdaren e duša. Ale sigeder daran Olestar, ko šaj zničinel the e duša the o felos andro peklos. 29 Či na bikenen duje vrabcen vaš jekh minca? Ale aňi jekh lendar na merel avke, hoj olestar tumaro Dad te na džanel. 30 No tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. 31 Avke ma daran tumen! Tumen mon buter sar but vrabci.

32 Ko man viznavinela anglo manuša, oles the me viznavinava angle miro Dad, so hino andro ņebos. 33 Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava angle miro Dad, so hino andro ņebos.“

O Ježiš na anel o smirom, ale e šablá

34 „Ma gondolinen tumenge, hoj avlöm te del o smirom pre phuv; na avlöm te del o smirom, ale e šablá. 35 Bo avlöm, hoj te džal o čhavo pro dad, e čhaj pre daj a e bori pre sasuj; 36 a o ņeprijatela le manušeskrene andre leskri famelija.

37 Oda, ko dikhel radeder peskre dades abo peskra da sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. A oda, ko dikhel radeder peskre čhas abo peskra čha sar man, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. 38 Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, nane hodno, hoj te avel miro učeňikos. 39 Oda, ko arakhela peskro džživipen, našavela les, ale oda, ko vaš ma našavela peskro džživipen, les arakhela.“

E odmena vaš e služba

40 „Oda, ko tumen prilel, man prilel; a ko man prilel, prilel Oles, ko man bičhađa. 41 Oda, ko prilel le prorokos vaš oda, hoj hino prorokos, chudela e odmena sar prorokos. A oda, ko prilel le čačipnaskres vaš oda, hoj hino čačipnaskro, chudela e odmena sar čačipnaskro. 42 A ko diňahas te pijel jekhes kale ciknarendar ča jekh poharis šilalo paňi vaš

oda, hoj hino učeňikos, čaćipen tumenge phenav, na našavela peskri odmena.“

11

O Jan bičhavel pal o Ježiš

¹ Sar imar dovakerđa o Ježiš peskre dešuduje učeňikenge, so te keren, geľa odarik het, hoj te sikavel a te kazinel andro galilejska fori.

² O Jan Krstiteľ sas andre bertena, a sar šunđa, save veci kerel o Ježiš, bičhađa duje peskre učeňiken, ³ hoj lestar te phučen: „Sal tu ,oda, ko avel’, abo kampil te užarel avres?“

⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so šunen a dikhen: ⁵ O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žužaren, o kašuke šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium. ⁶ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

⁷ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So geľan te dikhel pre pušta? E trstina sar laha čhalavel e balvaj? ⁸ Abo so geľan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada, bešen andro barikane khera. ⁹ Abo soske geľan? Te dikhel le prorokos? He, phenav tumenge, barederes sar prorokos. ¹⁰ Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravivela o drom.“*

¹¹ Čaćipen phenav tumenge, hoj maškar savore nipi, ko ulile andral e džuvľi, na sas bareder sar o Jan Krstiteľ; ale oda, ko hino nekcikneder andro űeboskro krališagos, hino bareder sar ov. ¹² Le Janoskre Krstiteľiskre dživesendar dži akana zľidžal o krališagos le űeboskro olen, ko pes andre zorales ispiden, a on pes andre dochuden. ¹³ Bo savore Proroka the o Zakonos prorokinenas pal o krališagos dži ko Jan. ¹⁴ A te oda kamena te prilel: Ov hino o Eliaš, savo mušinda te avel. ¹⁵ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

¹⁶ „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Hine sar ola čhavore, save bešen pro pľacos, vičinen peskre kamaraten a phenen: ¹⁷ ‚Bašavahas tumenge, ale na khelenas; rovahas andre žala, ale na rovenas.‘

¹⁸ Bo avľa o Jan, na chalas aňi na pijelas a phende: ‚Hin andre leste o nalačo duchos.‘ ¹⁹ Avľa o Čhavo le Manušeskro, chalas the pijelas a phende: ‚Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel; likerel pes le binošnenca the le colňikenca.‘ O godaveripen pes presikavel sar čaćipen oleha, so kerel.“

O napačabnaskre fori

²⁰ Akor chudňa te karhinel o fori, andre save kerđa nekbuter zazraki vaš oda, hoj pes na visarde le binendar: ²¹ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla pes imar urdehas andro žalacre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar. ²² Ale phenav tumenge, hoj le forenge Tir the Sidon ela lokeder pro sudno džives sar tumenge. ²³ A tu Kafarnaum, *kames tut*

te lidžal upre dži andro ņebos? Aveha telečhido dži andro peklos, bo te pes andre Sodoma ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tu, ta mek dži adadžives ačhilahas. ²⁴ Ale phenav tumenge, hoj la phuvake Sodoma ela lokeder pro sudno džives sar tuke.“

Aven ke mande savore, so san strapimen

²⁵ Akor andre oda časos phendā o Ježiš: „Palikerav tuke, Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv, hoj garuđal kala veci anglo manuša, save hine godaver the avrisikade, a sikađal len le cikne čhavorenge. ²⁶ He, Dado, bo avke oda kamehas.

²⁷ Miro Dad mange diña savoro. ņiko na džanel le Čhas, ča o Dad; aňi le Dades na džanel ņiko, ča o Čhavo the oda, kaske les o Čhavo kamel te sikavel.

²⁸ Aven ke mande savore, so san strapimen a na birinen! Me tumenge dava te odpočovinel. ²⁹ Len pre tumende miro jarmos* a siklon mandar, bo me som cicho the pokorno andro jilo, a arakhena o odpočinkos prekal tumare duši. ³⁰ Bo miro jarmos hino loko a miro brenenos nane pharo.“

12

O Ježiš hino Raj upral o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e maľa, kaj sas sadzimen. Leskre učeňika sas bokhale a chudle te čhingerel a te chal o klasi. ² Sar oda dikhle o Farizeja, phende leske: „Dikh, tire učeňika keren oda, so našti keren sombatone, bo hin šabat*!“

³ O Ježiš lenge phendā: „Mek na gendan, so kerđa o David, sar sas bokhalo ov the leskre manuša? ⁴ Ov geľa andro kher le Devleskro a čala o sveta mare, so našti čala aňi ov aňi leskre manuša, ča o rašaja. ⁵ Abo na gendan andro Zakonos, hoj sombatone o rašaja andro chramos la službaha na dolikeren o šabat, ale nane len vina? ⁶ Phenav tumenge, hoj kade hin vareso bareder sar o chramos. ⁷ Te achalonas, s'oda hin: ‚Kamav, hoj te aven lačhejileskre, a na hoj mange te anen obeti!‘ – ta na odsudzindanas le manušen, save hine ņevinna. ⁸ Bo o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁹ Geľa odarik het a avľa andre lengri sinagoga. ¹⁰ Ode sas jekh manuš, so leskro vast sas ņevladno. Ča vaš oda, hoj les te den andre, phučle le Ježišostar: „Šaj pro šabat te sastarel?“

¹¹ Ov lenge phendā: „Ko tumendar hino ajso manuš, hoj te les uľahas jekh bakro a pelahas leske pro šabat andre chev, či les na chudela a na cirdela avri? ¹² Či nane buter o manuš sar o bakro? Vašoda šaj pro šabat mištes te kerel.“

¹³ Avke phendā le manušeske: „Nacirde o vast!“ Ov nacirdña, sastila leske avri a sas ajso sar the oka dujto vast. ¹⁴ O Farizeja odarik gele het a dovakerenas pes pro leste, sar les te murdarel.

Le Devleskro služobňikos

* **11:29** 11,29 O jarmos pes thovelas pre meň le džvirenge, hoj te cirden o verdan. **12:2** 12,2 O džives, andre savo pes na kerel buči.

* **12:2**

¹⁵ Sar pes o Ježiš pal oda dodžanla, geľa odarik het. Džanas pal leste but nipi a savoren sastarda. ¹⁶ Ale prikazinda lenge, hoj te na vakeren avre manuŝenge pal leste, ¹⁷ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos Izajaŝ:

¹⁸ „Dikh, miro služobñikos, saves mange avri kidñom;
saves kamav a andre savo man hin o radiŝagos.

*Thovava mire Duchos pre leste
a vakerela le narodenge pal o sudos.*

¹⁹ *Na vesekedinela pes añi na viskinela
añi ñiko na ŝunela leskro hangos pre ulica.*

²⁰ *E prephagľi trstina na dophagela
a e momeli, savi mek thuvisalol,
na murdarela andre, medik na kerela,
hoj te zvítazinel o spravodľiŝagos.*

²¹ *Pre leskro nav pes mukena o narodi.“*

Pal o ruhañje pro Sveto Duchos

²² Akor ke leste ande jekhe manuŝes zaphandles le demonoha, savo sas koro the ñemo, a ov les sastarda avke, hoj dikhelas the vakerelas.

²³ A savore ola nipi pes čudalinenas a phenenas: „Nane ov oda Čhavo le Davidoskro?“

²⁴ Ale sar oda ŝunde o Farizeja, phende: „Ov tradel avri le demonen ča le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“

²⁵ O Ježiš dikhľa, so peske gondolinen, a phenda lenge: „Dojekh kraliŝagos, so pes rozdelinel a džal pre peste, ela zñičimen. A ñisavo foros na obačhela, te pes rozdelinel a džal pre peste – añi ñisavo kher, so hin rozdelimen. ²⁶ Te o satan tradel avri le satan, ta korkoro džal pre peste. Akor sar šaj obačhela leskro kraliŝagos? ²⁷ A te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeñika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci. ²⁸ Ale te me le Devleŝkre Duchoha tradav avri le demonen, ta akor ke tumende avľa o kraliŝagos le Devleŝkro.

²⁹ Sar šaj džal vareko andro kher le zorale murŝeske te čorel leskre veci, medik ole zorale murŝes na phandela? Ča akor šaj čorel avri leskro kher.

³⁰ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a oda, ko na skidel manca, rozčhivkerel. ³¹ Vašoda tumenge phenav, hoj dojekh binos the dojekh ruhañje ela le manuŝenge odmuklo, ale ko pes ruhinel pro Duchos, oleske na ela odmuklo. ³² A te phenela vareko lav pro Čhavo le Manuŝeskro, ela leske odmuklo, ale te vareko vakerdahas namiŝtes pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo añi andre kada časos, añi andre oda, so avela.

³³ Te hin o stromos lačo, akor the leskro ovocje ela lačo, a te hin o stromos nalačo, akor the leskro ovocje ela nalačo. Bo o stromos pes prindžarel pal o ovocje. ³⁴ Tumen sapale, sar šaj vakeren lače veci, te tumen san nalače? Bo soha hin pherardo o jilo, oda o muj vakerel. ³⁵ O lačo manuŝ lel andral peskro lačo barvalipen avri o lače veci, a o nalačo manuŝ lel andral peskro nalačo barvalipen avri o nalače veci. ³⁶ Ale phenav tumenge, hoj pro sudno džives počinena o manuŝa vaš dojekh lav, so phenena ča avke. ³⁷ Bo tire lavendar aveha ospravedľñimen a tire lavendar aveha odsudzimen.“

O Farizeja peske mangel znameñje

³⁸ Akor leske phende varesave Farizeja the zakoņnika: „Učitelina, kamas tutar te dikhel znameņje.“

³⁹ Ale ov lenge odphenda: „O nalače the o napačivale manuša peske mangan znameņje, ale na ela lenge dino znameņje, ča o znameņje le prorokoskro Jonašiskro. ⁴⁰ Bo avke, sar sas o Jonaš andro per la bara ribake trin džives the trin rača, ela the o Čhavo le Manušeskro tele andre phuv trin džives the trin rača. ⁴¹ O murša andral o foros Ninive uštena upre pro sudos tumenca a odsudzinena tumen, bo sar lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar – ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš. ⁴² E kralovna pal o juhos uštela upre pro sudos tumenca a odsudzinela tumen, bo avla dži pal o aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro – ale kade hin vareko bareder sar o Šalamun.“

Te o nalačo duchos avel pale

⁴³ „Sar o nalačo duchos džal avri andral o manuš, phirel pal o thana, kaj nane paņi, a rodel, kaj peske šaj odpočovinel. Ale sar na arakhel, ⁴⁴ phenel peske: ‚Džav mange pale andre miro kher, khatar avlom avri.‘ A sar avel, dikhel, hoj o kher hino avrišulado the pratimen avri a ņiko ode nane. ⁴⁵ Avke džal a anel peha efta avre dučen, goreder sar hino ov, džan andre a bešen ode. A palis ole manušeha ela goreder sar angloda. Kavke oda ela the kale nalače manušenca.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

⁴⁶ Medik vakerelas le nipenge, avla leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a kamenas leha te vakerel. ⁴⁷ Vareko leske phenda: „Dikh, tiri daj the tire phrala ačhen avri a kamen tuha te vakerel.“

⁴⁸ Ale o Ježiš leske odphenda: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“ ⁴⁹ Sikada le vasteha pre peskre učeņika a phenda: „Dikh, miri daj the mire phrala! ⁵⁰ Bo sako, ko kerel e voļa mire Dadeskri, savo hino andro ņebos, oda hin miro phral, miri pheņ the miri daj.“

13

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ Andre oda džives geļa o Ježiš avri andral oda kher a bešla peske paš o moros. ² Avle pal leste igen but nipi, vašoda geļa andre lodka a bešla peske. Savore nipi ačhenas paš o moroskro brehos. ³ Vakerelas lenge but andro podobenstva a phenda: „O manuš geļa te rozčivkerel o semena. ⁴ A sar rozčivkerelas, varesave pele paš o drom, avle o čirikle a chale len. ⁵ Aver pele pre baruņi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv. ⁶ Ale sar avla avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len o koreņis. ⁷ Aver pele andro trņi a o trņi barile a tasade len. ⁸ Aver pele andre lači phuv a ande chasna, varesave šel (100), varesave šovardeš (60) a varesave tranda (30). ⁹ Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Avle o učeņika a phende leske: „Soske lenge vakeres andro podobenstva?“

¹¹ A ov lenge odphenda: „Tumenge hin dino te achaloļ o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale lenge nane dino. ¹² Bo oleske, kas

hin, ela dino buter; ale olestar, kas nane, pes lela mek the oda, so les hin. ¹³ Andro podobenstva lenge vakerav vaš oda, hoj kajte dikhen, na dikhen, a kajte šunen, na šunen aňi na achalón.

¹⁴ Ačhel pes paš lende oda prorocvos, so phenda o Izajaš:

*Te šunel šunena, ale nič na achalóna;
te dikhel dikhena, ale nič na dikhena.*

¹⁵ *Bo kale nipenge zoralile o jile,
le kanenca phares šunde
a phandle andre peskre jakha,
hoj ča le jakhenca te na dikhen,*

*le kanenca te na šunen
a le jilenca te na achalón,*

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.'

¹⁶ Ale bachtale hine tumare jakha, hoj dikhen, the tumare kana, hoj šunen. ¹⁷ Bo čačipen phenav tumenge, hoj but proroka the čačipnaskre manuša kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle; a te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹⁸ „Akor šunen a achalón o podobenstvo pal oda manuš, savo rozčivkerelas o semena. ¹⁹ Sar o manuš šunel o lav pal oda krališagos a na achalól, akor avel o nalačo a čorel oda, so leske sas sadzimen andro jilo. Ole manušeske sas sadzimen o semenos paš o drom. ²⁰ A pre baruňi phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a takoj les radišagoha prilel. ²¹ Ale nane les koreňis a likerel avri ča pre varesavo časos. Sar avel o pharipen vaj džan pre leste vaš o lav, takoj odperel le pačabnastar. ²² Andro trňi hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav, ale o starišagos the o barvalipen andre kada svetos tasavel o lav, a nane lestar chasna. ²³ Ale andre lači phuv hin sadzimen ole manušeske, ko šunel o lav a achalól. Oda palis anel chasna: Vareko šel (100), vareko šovardeš (60) a vareko tranda (30).“

Pal o kukol' maškar e pšeniča

²⁴ Phenda lenge mek the aver podobenstvo: „O űeboskro krališagos hino sar o manuš, savo sadzinda lačo semenos pre peskri mała. ²⁵ Ale medik o nipi sovenas, avla leskro űeprijateľis a sadzinda o kukol'* maškar e pšeniča pre mała a gela het. ²⁶ Sar barila e pšeniča a anda o ulipen, akor pes sikada the o kukol'.

²⁷ Avle o sluhi a phende le chulajiske: ‚Rajeja, či na sadzindał o lačo semenos pre tiri mała? Khatar akor avla kada kukol'?’

²⁸ Ov phenda: ‚O űeprijateľis oda kerda.’

O sluhi leske phende: ‚Kames, hoj te džas a te cirdas len avri?’

²⁹ A ov lenge odphenda: ‚Na, bo sar cirdena avri o kukol', šaj cirden avri the e pšeniča. ³⁰ Muken len jekhetane te barol dži e žatva, a andre žatva phenava olenge, ko skiden upre: Cirden avri ešeb o kukol' a phanden len andro snopi te labarel, ale e pšeniča lidžan andre miri stodola.’ “

Pal o horčično zrnkos the pal o kvasos

* 13:25 13,25 E burina, so dičhol avri sar e pšeniča.

³¹ A pale lenge phendá aver podobenstvo: „O ňeboskro krališagos hino sar o horčično zrnkos, so ilá o manuš a sadzinda pre peskri maľa. ³² Oda zrnkos hino nekcikneder maškar savore semena, ale sar barol avri, hino bareder sar savore aver rastlini a ačhel lestar stromos. Avke o čirikle peske bešen pre leskre konara.“

³³ A vakerelas lenge mek the aver podobenstvo: „O ňeboskro krališagos hino sar o kvasos, so ilá e džuvli a rozkerďa andro igen but aro†, medik calo chumer na avľa upre.“

³⁴ Kada savoro vakerelas o Ježiš andro podobenstva le nipenge a bi o podobenstva lenge na vakerelas nič, ³⁵ hoj pes te naplñinel oda, so sas phendo prekal o prorokos:

*„Phundravava miro muj andro podobenstva
a vakerava ola veci, so sas garude akorestar,
kanastar sas stvorimen o svetos.“*

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo pal o kukoľ

³⁶ Akor omukľa o Ježiš le nipen a geľa andro kher. Avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Phen amenge avri o podobenstvo pal oda kukoľ pre maľa.“

³⁷ Ov lenge odphendá: „Oda, ko rozčivkerel o lačo semenos, hin o Čhavo le Manušeskro; ³⁸ e maľa hin o svetos; o lače semena hine o manuša le krališagoskre; o kukoľ hine o manuša le nalačeskre; ³⁹ o ňeprijateljis, savo len sadzinda, hin o beng; e žatva hin o koñec le svetoskro a ola, ko skiden upre, hine o aňjela.

⁴⁰ Avke sar pes cirdel avri o kukoľ a labarel andre jag, avke ela the pro koñec kale svetoskro: ⁴¹ O Čhavo le Manušeskro bičhavela peskre aňjelen a lena avri andral leskro krališagos savoren, ko lidžan le manušen andro binos, the olen, ko keren o nalačhipen. ⁴² A čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh. ⁴³ Akor švicinena o čačipnaskre manuša sar o kham andro krališagos lengre Dadeskro. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

Pal o poklados the pal e perla

⁴⁴ „O ňeboskro krališagos hino sar o poklados garudo pre maľa. Sar les o manuš arakhľa, garuđa les a radišagostar geľa a bikenda savoro, so les sas, a palis cinda odi maľa.

⁴⁵ A o ňeboskro krališagos hino mek the sar o kupcas, so rodelas o šukar perli. ⁴⁶ A sar arakhľa jekh vzacno perla, odgeľa, bikenda savoro, so les sas, a cinda la.“

Pal e sita

⁴⁷ „O ňeboskro krališagos hino mek the sar e sita, so mukle andro moros a zachudňa savore ribendar. ⁴⁸ A sar sas pherďi, cirdle la avri pro brehos, bešle peske a skidle o lače ribi andro košara a o nalače čhide avri. ⁴⁹ Avke ela the pro koñec le svetoskro: Avena o aňjela a lena avri le nalačhen le čačipnaskrendar ⁵⁰ a čhivena len andro jagalo bov. Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.“

Neve the purane veci

⁵¹ O Ježiš lendar phučľa: „Achaliľan kaleske savoreske?“
„He,“ odphende leske.

⁵² A ov lenge phenda: „Vašoda sako, ko sikavel o zakonos a ačila učeňikos andro krališagos le űeboskro, hino sar o chulaj, savo lel avri andral peskro barvalipen the neve the purane veci.“

Le Ježiš na prilen andro Nazaret

⁵³ Sar dovakerđa o Ježiš kala podobenstva geľa odarik het. ⁵⁴ Avľa andre odi phuv, kaj barila avri, a ode sikavelas andre sinagoga avke, hoj pes čudalinenas a phenenas: „Khatar les hin kajsi godi the kajsi zor te kerel o zazraki? ⁵⁵ Či nane ov le tesariskro čhavo? Či pes na vičinel leskri daj Maria a leskre phrala Jakob, Jozef, Šimon the Juda? ⁵⁶ Či nane savore leskre pheňa ke amende? Khatar les hin kada savoro?“ ⁵⁷ A na priile les.

Ale o Ježiš lenge phenda: „O prorokos hino bi e pačiv ča ode, kaj barila avri the andre peskro kher.“

⁵⁸ A na kerđa ode but zazraki, bo na sas len pačaben.

14

O Jan Krstiteľ merel

¹ Andre oda časos šunda o Herodes, savo sas vladaris upral e Galileja, o hiros pal o Ježiš ² a phenda peskre sluhenge: „Oda hin o Jan Krstiteľ! Ov uštıla andral o meriben, a vašoda les hin zor te kerel ola zazraki.“

³ Bo o Herodes chudňa le Jan, phandľa les a thođa les andre bertena vaš e Herodijada, savi sas romňi le Filiposke, leskre phraleske. ⁴ Bo o Jan leske phenelas: „Nane tuke domuklo, hoj laha te džives.“ ⁵ O Herodes les kamelas te murdarel, ale daralas pes le manušendar, bo on les lenas sar prorokos.

⁶ Ale palis pre Herodesoskre berša khelelas la Herodijakri čhaj angle savorende a sas leske pre dzeka. ⁷ Vašoda la diňa lav, hoj la dela savoro, so ča peske mangela. ⁸ A vaš oda, hoj la lakri daj prevakerđa, phenda: „An mange pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“ ⁹ O kralis ačila smutno, ale vaš o lav, so la diňa, the anglo manuša, save leha sas pre hoscina, prikazinda, hoj te anen. ¹⁰ Avke diňa te odčinel le Janoske o šero andre bertena. ¹¹ Leskro šero ande pre tacka a dine la čhake a oj ligenda peskra dake. ¹² Akor avle leskre učeňika, ile leskro telos a parunde les. Palis gele a phende oda le Ježišoske.

Pandž ezera manuša čalón

¹³ Sar oda šunda o Ježiš, odgeľa odarik la loďkaha pro omuklo than. Ale došunde pes pal oda o nipi a gele andral o fori pešones pal leste. ¹⁴ Sar avľa o Ježiš avri andral e loďka, dikhľa igen but nipen. Sas leske pharo vaš lende a sastarđa le nasvalen, save sas maškar lende.

¹⁵ Sar zaračila, avle ke leste leskre učeňika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori, rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori peske te cinel te chal.“

¹⁶ Ale o Ježiš lenge phenda: „Na kampil lenge te džal. Tumen len den te chal.“

¹⁷ Ale on leske phende: „Hin amen kade ča pandž mare the duj ribi.“

¹⁸ „Anen mange len!“ phenda lenge. ¹⁹ A le nipenge phenda, hoj peske te bešen pre čar. Iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro űebos a palikerđa. Palis phagerelas o mare, delas le učeňikenge a o učeňika denas le nipenge. ²⁰ Chale savore a čalile. Olestar, so ačila,

kidle upre dešuduj (12) pherde košara. ²¹ Ola, ko chanas, sas vaj pandž ezera (5 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave.

O Ježiš phirel pal o pañi

²² O Ježiš takoj bičađa peskre učeņiken, hoj te džan andre lodka a te džan anglal pre dujto sera le moroske, medik ov na rozrukela le nipen. ²³ Sar len rozrukla, geľa pes te modlinel pro verchos ča ov korkoro. Sar zaračila, sas ode korkoro. ²⁴ E lodka imar sas maškar o moros a o vlni laha čhivkerenas, bo phurdelas zorali balvaj.

²⁵ Pre tosaraste, sar mek sas kalipen*, phirelas o Ježiš pal moros a avla ke lende. ²⁶ Sar o učeņika les dikhle te phirel pal o moros, predarandile a phende: „O mulo!“ A viskinde daratar.

²⁷ Ale o Ježiš ke lende takoj prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“

²⁸ A o Peter leske phendā: „Rajeja, te sal oda tu, prikazin mange, hoj te džav ke tu pal o pañi.“

²⁹ „Av!“ phendā o Ježiš. Avke o Peter geľa avri andral e lodka, phirelas pal o pañi a džalas ko Ježiš. ³⁰ Ale sar dikhla pre zorali balvaj, darandila, chudña te tašlol a vičinda: „Rajeja, zachrañin man!“

³¹ O Ježiš takoj nacirdña o vast, zachudña les a phendā: „Manušeja, savo cikno pačaben tut hin! Soske pochibindal?“

³² A soča gele andre lodka, e balvaj preačila. ³³ Akor ola, ko sas pre lodka, bandonas anglal leste a phenenas: „Tu sal čačes o Čhavo le Devleskro!“

O Ježiš sastarel andro Genezaret

³⁴ Sar pregele la lodkaha o moros, avle andre phuv Genezaret. ³⁵ O manuša andral oda than les sprindžarde a rozhirinde oda pal cali odi phuv. Ande ke leste savore nasvalen ³⁶ a mangelas les, či lenge na domukela, hoj pes te chuden ča le agorestar leskre gadendar. Ola, ko pes lestar chudle, sastile avri.

15

O tradiciji le phurederengre

¹ Akor avle ko Ježiš o zakoņika the o Farizeja andral o Jeruzalem a phende leske: ² „Soske tire učeņika na dolikeren oda, so amenge dine o phure? Bo na thoven (omoren) o vasta, sar džan te chal o maro.“

³ Ov odphendā: „A tumen soske na dolikeren le Devleskro prikazaņje, ale čerinen les vaš tumari tradicija. ⁴ Bo o Del phendā: ‚De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!‘ ⁵ Ale tumen phenen: ‚Sako, ko phendahas la dake abo le dadeske: Oda, so šaj diņomas tumenge, thodom pre sera le Devleske sar daros, našti tumenge oda dav.‘ ⁶ Avke tumen phenen, hoj na kempel te del pačiv la da vaj le dades. Kajse tumare tradicijenca musaren le Devleskro prikazaņje. ⁷ Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o prorokos Izajaš, sar phendā:

⁸ ‚Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.

⁹ Hijaba man lašaren,
bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘ “

* 14:25 14,25 E grecko čhib: e štarto straž prekal e rat

¹⁰ Palis o Ježiš vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen a achalon! ¹¹ Le manušen na melarel oda, so džal andro muj, ale oda, so avel avri andral o muj.“

¹² Akor avle leskre učeņika a phende leske: „Džanes, hoj o Farizeja rušle, sar šunde oda lav?“

¹³ Ov odphenda: „Dojekh rastlina, savi na sadzinda miro Dad andral o ņebos, ela cirdli avri le koreņenca. ¹⁴ Muken len avke! On korkore hine kore a kamen te lidžan avre koren. A te jekh koro lidžala avre kores, sodujđzene perena andre chev.“

¹⁵ O Peter leske phenda: „Phen amenge avri pal oda podobenstvo!“

¹⁶ A o Ježiš phučla: „So the tumen mek na achalon? ¹⁷ Na achalon, hoj savoro, so avel andro muj, džal andro per a odarik džal avri? ¹⁸ Ale oda, so avel avri andral o muj, avel andral o jilo a oda melarel le manušen. ¹⁹ Bo andral o jilo avel avri o nalačo gondolišagos – te murdarel, te kerel lubipen, te čorel, te svedčinel falošne a te ruhinel pes. ²⁰ Kada hin oda, so melarel le manušen. Ale te chal le vastenca, so nane avrithode, na melarel le manušen.“

O pačaben la Kanaankakro

²¹ O Ježiš odarik geľa het a geľa andro phuva Tir the Sidon. ²² A varesavi Kanaansko džuvli andral odi phuv avľa ke leste a viskinelas: „Av ke ma jileskro, Rajeja, Čhavo le Davidoskro! Miri čhaj hiņi igen zaphandli le demonenca.“

²³ Ale ov lake na odphenda aņi lav. Akor avle ke leste leskre učeņika a mangesan les: „Bičhav la het, bo viskinel pal amende.“

²⁴ Ale ov odphenda: „Me som bičhado ča ko bakrore, save našile andral o kher le Izraeloskro.“

²⁵ Ale oj avľa, bandiľa anglal leste a phenda: „Rajeja, pomožin mange!“

²⁶ Ov odphenda: „Nane šukares te lel le čhavorenge o maro a te čhivel les le rikonorenge.“

²⁷ Oj odphenda: „He, Rajeja, ale the o rikonore telal o skamind chan o trušini, so peren lengre rajenge.“

²⁸ Akor lake o Ježiš odphenda: „Džuvlije, baro hin tiro pačaben! Mi ačhel pes tuke avke, sar kames.“ A lakri čhaj sastila avri ola oratar.

O Ježiš sastarel paš o Galilejsko moros

²⁹ Sar o Ježiš odarik odgeľa, avľa ko Galilejsko moros. Geľa upre pro verchos a ode peske bešla. ³⁰ Avle ke leste igen but nipi, save peha ande le bangen, le koren, le ņemen, le kaliken the mek but avren. Thovenas len paš o pindre le Ježišoske a ov len sastarelas avri. ³¹ O nipi pes čudalinenas, sar dikhle, hoj o ņema vakeren, o kaliki hine saste, o bange phiren, o kore dikhen a lašarenas le Izraeloskre Devles.

O Ježiš del te chal štar ezera manušen

³² O Ježiš peske vičinda peskre učeņiken a phenda: „Pharo mange hin vaš kala nipi, bo imar trin dživesa hine manca a nane len so te chal. Na kamav len te bičhavel khere bokhalen, hoj te na odperen pal o drom.“

³³ O učeņika leske phende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te das te chal kajci but dženen?“

³⁴ „Keci tumen hin mare?“ phučla lendar o Ježiš.

„Efta the vajkeci ribici,“ odphende.

³⁵ Akor phenda le nipenge, hoj peske te bešen pre phuv. ³⁶ Ila ola efta mare the ola ribi, palikerđa, phagerelas a podelas peskre učeňikenge a o učeňika denas le nipenge. ³⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre efta pherde košara. ³⁸ Savore, so chale, sas vaj štar ezera (4 000) murša, bi o džuvla the bi o čhave. ³⁹ Palis rozmukla le nipen, geľa andre lodka a avla andre phuv paš o forocis Magadan.

16

O Farizeja kamen te dikhel znameňje

¹ Avle ke leste varesave Farizeja the Saduceja, bo les kamenas te skušinel avri. Mangelas les, hoj lenge te sikavel znameňje andral o űebos.

² A o Ježiš lenge odphenda: „Sar hin rat, phenen: ‚Ela šukares, bo o űebos hino lolo.‘ ³ A tosara phenen: ‚Adadžives ela brišindalo, bo o űebos hino zachmurimen a lolo.‘ Sar dikhen pro űebos, džanen te phenel, savo ela džives, ale o znameňja kale časengre na džanen te achalol? ⁴ O nalačo the o lubikano pokoleňje mangel znameňje, ale na ela leske dino znameňje, ča o znameňje le Jonašiskro.“ Mukla len ode a geľa het.

O kvasos le Farizejengro the le Saducejengro

⁵ Leskre učeňika avle pre oki sera le moroske a bisterde peha te lel o maro. ⁶ O Ježiš lenge phenda: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro.“

⁷ A o učeňika gondolinenas maškar peste: „Vašoda phenel, bo na ilam peha o maro.“

⁸ Ale sar oda sprindžarda o Ježiš, phenda lenge: „Manušale cikne pačabnaha, soske vakeren maškar tumende pal oda, hoj tumen nane maro? ⁹ Mek furt na achalon? Imar bisterdan pre ola pandž mare prekal ola pandž ezera (5 000) murša a keci košara kidňan upre? ¹⁰ Bisterdan the pre ola efta mare prekal ola štar ezera (4 000) murša a keci košara kidňan upre? ¹¹ Sar oda na achalon, hoj tumenge na vakeravas pal o maro? Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the le Saducejengro!“ ¹² Akor achalile, hoj na vakerđa pal oda, hoj te den pozoris pro kvasos le mareskro, ale pro sikaviben le Farizejengro the Saducejengro.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹³ Sar avla o Ježiš andro phuva paš e Cezarea Filipi, phučla peskre učeňikendar: „So phenen o manuša pal o Čhavo le Manušeskro, hoj ko hino?“

¹⁴ On odphende: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj o Jeremijaš, abo jekh le prorokendar.“

¹⁵ „A tumen?“ phučla lendar. „So phenen, hoj ko me som?“

¹⁶ O Šimon Peter odphenda: „Tu sal o Kristus, o Čhavo le džide Devleskro!“

¹⁷ O Ježiš leske odphenda: „Bachtalo sal Šimon, čhavo le Jonašiskro, bo o manuš* tuke kada na sikada, ale miro Dad, savo hino andro űebos. ¹⁸ A me tuke phenav: Tu sal o Peter a pre kadi skala ačhavava

* 16:17 16,17 Abo: o felos the o rat

miri cirkev a aňi o brani le pekloskre upral late na zvifazinena. ¹⁹ Dava tuke o kleji andral o űeboskro krališagos a savoro, so phandeha pre phuv, ela phandlo the pro űebos. A savoro, so rozphandeha pre phuv, ela rozphandlo the pro űebos.“ ²⁰ A phenda peskre učeňikenge, hoj te na phenen űikaskeske avri, hoj ov hino o Kristus.

O Ježiš phenel, hoj ela murdardo

²¹ Akorestar chudňa o Ježiš te sikavel peskre učeňiken, hoj mušinel te džal andro Jeruzalem a but te cerpinel le phuredendar, le bare rašajendar the le zakoňikendar; hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben.

²² Akor les iľa o Peter pre sera a chudňa leske zorales te dovakerel: „Te na del o Del, Rajeja! Kada pes tuke našti ačhel!“

²³ Ale o Ježiš pes visarda ko Peter a phenda leske: „Dža mandar het, Satan! Ačhes mange andro drom, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²⁴ Akor phenda o Ježiš peskre učeňikenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, te na dživel prekal peste, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma. ²⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les arakhela. ²⁶ Bo so hin le manuš olestar, hoj calo svetos ela leskro a o dživipen našavela? Soha šaj o manuš počinel vaš peskro dživipen? ²⁷ Bo o Čhavo le Manušeskro avela peskre aňjelenca andre slava peskre Dadeskri a akor počinela sakoneske pal oda, sar kerelas.

²⁸ Čačipen tumenge phenav, hoj varesave tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Čhas le Manušeskres te avel andre leskro krališagos.“

17

O Ježiš le Mojžišoha the le Eliašoha

¹ Pal o šov džives peske vičinda o Ježiš le Peter, le Jakob the le Jan leskre phrales. Iľa len peha a sas korkore pro učo verchos. ² Ode pes anglal lende čerinda. Leskro muj leske švicinelas sar o kham a o gada leske parňile sar o švetlos. ³ A sikade pes lenge o Mojžiš the o Eliaš a vakerenas le Ježišoha.

⁴ O Peter phenda le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Te kames, kerás trin stani: Tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁵ Mek sar vakerelas, zaučharda len andre e žjarivo chmara a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Andre leste man hin radišagos, les šunen!“

⁶ Sar oda šunde o učeňika, pele pro muj a igen pes daranas. ⁷ O Ježiš avla paš lende, chudňa pes lendar a phenda lenge: „Ušten, ma daran tumen!“ ⁸ A sar dikhle upre, imar na dikhle űikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš: „Ma vakeren avri űikaske pal oda, so dikhlan, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben!“

¹⁰ Leskre učeňika lestar phučle: „Soske phenen o zakoňnika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹¹ O Ježiš lenge odphenda: „O Eliaš čačes avela ešebno a prikerela sa, ¹² ale phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla a na prindžarde les, ale kerde leha, sar kamle. Avke lendar cerpinela the o Čhavo le Manušeskro.“ ¹³ Akor achalile o učeňika, hoj lenge vakerele pal o Jan Krstiteľ.

O Ježiš sastarel le čhavores zaphandles le demonoha

¹⁴ Sar avle paš o nipi, avla ke leste jekh manuš, savo peľa pro khoča, bandolas anglal leste ¹⁵ a phenda: „Rajeja, av jileskro ke miro čhavo, bo hin les zachvati a igen cerpinel, bo furt perel andre jag the andro paňi. ¹⁶ Andom les ke tire učeňika, ale on les našti sastarde.“

¹⁷ O Ježiš odphenda: „Manušale bi o pačaben! Tumen previsarde manušale, mek dži kana tumenca avava? Dži kana mek tumen zlidžava? Anen les mange kade!“ ¹⁸ O Ježiš pokarhinda le demonos a ov takoj andral leste geľa avri. A ola oratar sas imar o čhavoro sasto.

¹⁹ Paľis avle o učeňika korkore paš o Ježiš a phende: „Soske les amen našti tradňam avri?“

²⁰ Ov lenge phenda: „Vašoda, hoj frima pačan. Bo phenav tumenge, te tumen ulahas ča ajsa pačaben sar o horčično zrnkos, phenena kale verchoske: ‚Predža kadarik kode!‘ – a predžala. A na ela nič, so našti kerena. ²¹ [Ale kajse demoni na džan avri, ča la modlitbaha the le postoha.]“

²² A sar phirenas jekhetane pal e Galileja, phenda lenge o Ježiš: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le manušenge, ²³ murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“ A o učeňika ačhile igen smutna.

O Ježiš počinel e chramoskri daň

²⁴ Sar doavle andro Kafarnaum, avle ko Peter ola, ko kiden avri le chramoskre daňe, a phučle: „Či na počinel tumaro učitelis e chramoskri daň?“

²⁵ „Počinel!“ odphenda.

Sar avla o Peter andro kher, phučľa lestar o Ježiš sigeder: „So pes tuke dičhol, Šimon? Kastar len o kraľa andral kada svetos o clo abo o daňe? Peskre čhavendar, abo le cudzendar?“

²⁶ Ov odphenda: „Le cudzendar.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Akor lengre čhave na mušinen te počinel. ²⁷ Ale hoj pre amende te na rušen, dža paš o moros a čhiv e udica. Le avri ešebno riba, savi chudeha, a sar lake phundraveha o muj, arakheha andre rupuňi minca*. Le la avri a počin o daňe vaš tu the vaš ma.“

18

O nekbareder andro ňeboskro krališagos

¹ Andre odi ora avle o učeňika ko Ježiš a phende: „Ko hin bareder andro ňeboskro krališagos?“

² O Ježiš peske vičinda čhavores, ačhada les maškar lende ³ a phenda: „Čačipen tumenge phenav, te tumen na visarena a na avena

* 17:27 17,27 Oda hin jekh stater, so mon štar drachmi.

sar o čhavore, šoha na džana andro ņeboskro krališagos. ⁴ Ko pes pokorinela a ela sar kada čhavoro, oda hin nekbareder andro ņeboskro krališagos. ⁵ Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilē.“

Te na odcirden avres andral o pačaben

⁶ „Oleske, ko odcirdela andral o pačaben jekhes kale ciknarendar, save pačan andre ma, ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meñ a čhidehas les andro moros. ⁷ Vigos le svetoske vaš ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben. Kajse veci mušinen te avel, ale vigos ole manušeske, prekal kaste oda avel. ⁸ Te tut cirdel tiro vast abo tiro pindro te kerel binos, odčhin les a čhiv les tutar het. Bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro abo bi o vast, sar soduje vastenca abo pindrenca te džal andre večno jag. ⁹ A te tut cirdel pro binos tiri jakh, džubin la avri a čhiv la tutar het. Bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro večno džživipen, sar soduje jakhenca andro jagalo peklos.

¹⁰ Dikhen pre oda, hoj te na dikhen tele añi jekhes kale ciknarendar! Bo phenav tumenge, hoj lengre añjela andro ņebos ačhen furt angle miro ņeboskro Dad. ¹¹ [Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te zachrañinel oda, so sas našado.]“

Pal o našado bakroro

¹² „So tumenge gondolinen? Te ulahas varesave manušes šel (100) bakre a te jekh lendar našlilahas, či na mukela ola eñavardeš the eña (99) pro brehi a na džala te rodel oles, so našlila? ¹³ Čačes phenav tumenge: Te pes ačhela, hoj les arakhela, buter lestar radisaŀola sar ole eñavardeš the eñendar (99), save na našlile. ¹⁴ Avke añi tumaro Dad andro ņebos na kamel, hoj te našlŀl jekh kale ciknarendar.“

Te tiro phral dživel andro binos

¹⁵ „Te kerdahas tiro phral binos, dža a vaker leha pal oda ča tu the ov korkoro. Te tut šunela, dochudñal pale tire phrales. ¹⁶ Te tut na šunela, le tuha mek jekhes abo duje dženen, bo *dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki*. ¹⁷ Te len na šunela, phen oda andre khangeri. A te na šunela añi la khangera, mi el tuke sar colñikos a sar manuš, savo dživel binošnes a bi o Del.

¹⁸ Čačipen tumenge phenav: Savoro, so phandena pre phuv, ela phandlo the andro ņebos a savoro, so rozphandena pre phuv, ela rozphandlo the andro ņebos.

¹⁹ Pale tumenge phenav: Te duj džene tumendar pre phuv ena jekh andre oda, so mangena, chudena oda mire Dadestar, savo hino andro ņebos. ²⁰ Bo kaj pes duj abo trin džene zdžan andre miro nav, ode som the me maškar lende.“

Pal o sluhās, so na odmukel

²¹ Akor avla ke leste o Peter a phučla lestar: „Rajeja, kecivar mušinav te odmukel mire phraleske, so mange kerel o nalačo? Dži eftavar?“

²² O Ježiš leske phendā: „Na phenav tuke, hoj eftavar, ale dži eftavardešvar eŀta (70 x 7)†.“

* **18:6** 18,6 o baro bar andral o mlinos † **18:22** 18,22 Abo: eftavardeš the eftavar (77x)

²³ „Vašoda o ņeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kamelas te džanel, keci love leske kamen leskre sluhi. ²⁴ Sar chudňa te genel, ande leske jekhe manušes, savo leske kamelas but milioniz. ²⁵ Ale vaš oda, hoj les na sas sar te del pale, phendã leskro raj, hoj les la romňaha the le čhavenca te bikenen otrokenge, a mek the savoro, so les hin, hoj te del pale oda, so le kraliske kamelas.

²⁶ Akor peľa o sluhas pro khoča, bandolas anglal leste a mangelas les: ‚Rajeja, užar mek pre ma a savoro tuke dava pale!‘ ²⁷ Le kraliske sas vaš leste pharo, mukla les a savore love, so leske kamelas, leske odmukla.

²⁸ Ale sar geľa oda sluhas odarik avri, arakhľa avre sluhas ole kraliskre, savo leske kamelas vaj šel (100) rupune minciš. Chudňa les, tasavelas les a phendã: ‚De mange pale oda, so mange kames!‘

²⁹ Akor oda aver sluhas peľa paš leskre pindre a mangelas les: ‚Užar mek pre ma a savoro tuke dava pale.‘

³⁰ Ale ov na kamla te užarel. Geľa a čhiďa les andre bertena, medik leske na počinela oda, so leske kamelas. ³¹ Sar dikhle okla sluhi, so pes ačhiľa, ačhile igen smutna. Avle a vakerde avri le kraliske savoro, so pes ačhiľa.

³² Akor peske les vičindã o kralis a phendã leske: ‚Nalačo sluhona, savoro, so mange kamehas, tuke odmuklom, bo mangehas man. ³³ The tuke kampľa te avel jileskro ke miro aver sluhas avke, sar me somas jileskro ke tu.‘ ³⁴ Akor o kralis cholisaliľa a diňa les te mučinel andre bertena, medik na dela pale savoro, so leske kamelas.

³⁵ Avke kerela the miro ņeboskro Dad dojekheske tumendar, ko na odmukela peskre phraleske andral o jilo.“

19

Pal o rozyvod

¹ Sar o Ježiš dovakerďa kala lava, geľa het andral e Galileja a avľa andre judsko phuv pal o Jordan. ² Džanas pal leste but nipi a ov len ode sastarelas.

³ Avle ke leste o Farizeja a kamenas les te chudel andro lav. Phučle lestar: „Či šaj omukel o rom peskra romňa, vaš soste ča kamel?“

⁴ Ov odphendã: „So na gendan, hoj ešebnovarestar o *Del len stvorindã sar muršes the džuvľa?* ⁵ A o Del mek phendã: ‚*Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha a on duj džene ena jekh telos.*‘ ⁶ Avke imar nane duj, ale jekh telos. Vašoda oda, so o Del phandľa, o manuš te na rozphandel!“

⁷ Avke lestar phučle: „Akor soske phendã o Mojžiš, hoj šaj *te del la romňa o rozyvodno lil a te bičhavel la het?*“

⁸ A o Ježiš lenge phendã: „O Mojžiš tumenge domukla te premukel tumare romňijen vaš oda, hoj tumare jile sas barune. Ale ešebnovarestar na sas avke. ⁹ A phenav tumenge, hoj sako, ko omukela peskra romňa, te oj na kerďa lubipen, a lela peske avra romňa, kerel lubipen.“ [„Oda murš, ko peske lel ajsa, so hiňi premukli, tiš kerel lubipen.“]

¹⁰ Akor leske phende leskre učeňika: „Te oda hin avke maškar o rom the maškar e romňi, akor nane mištes te lel romňa.“

¹¹ Ov lenge phenda: „Na savore achalon oda lav, ale ča ola, kaske oda hin dino. ¹² Bo hin ajse murša, save ulile avke, hoj našti dživen džuvlaha. A hin the ajse murša, savendar o nipi ajsen kerde. A mek hin the pačivale murša, save korkore kamle te ačhel pačivale prekal o ňeboskro krališagos. Oda, ko šaj prilel, mi prilel!“

O Ježiš požehñinel le čhavoren

¹³ Akor o manuša anenas ko Ježiš le čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta a te modlñinel pes vaš lenge, ale o učeñika lenge na domukenas.

¹⁴ No o Ježiš lenge phenda: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma brañinen lenge, bo kajsengro hin o krališagos le Devleskro.“ ¹⁵ A sar thođa pre lende o vasta, geła odarik het.

O barvalo terno manuš

¹⁶ Varesavo murš avla ke leste a phenda: „Učitelina, savo lačo skutkos mušnav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁷ Ov leske phenda: „Soske mandar phučes pal o lačo? Jekh hino Lačo. A te kames te džal andro dživipen, doliker o prikazañja.“

¹⁸ „Save prikazañja?“ phučla le Ježišostar.

A o Ježiš phenda: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste!* ¹⁹ *De pačiv la da the le dades! Kameha avke sar tut korkores!*“

²⁰ O terno murš leske pre oda odphenda: „Kada savoro imar dolikerav. So mange mek kampil?“

²¹ O Ježiš leske phenda: „Te kames te avel dokonalo, dža, biken tiro barvalipen a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ňebos. Palis av a phir pal ma!“

²² Ale sar oda šunda o terno murš, geła het smutno, bo sas les but barvalipen.

O barvalo phares avel andro krališagos le ňeboskro

²³ O Ježiš phenda peskre učeñikenge: „Čačipen phenav tumenge, hoj o barvalo phares avela andro ňeboskro krališagos. ²⁴ A pale tumenge phenav, hoj lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakri chev, sar le barvaleske te džal andro ňeboskro krališagos.“

²⁵ Sar oda šunde leskre učeñika, igen pes čudalinenas a phučenas: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

²⁶ Ale o Ježiš dikhla pre lende a phenda lenge: „O manuša oda našti keren, ča o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

²⁷ Akor leske odphenda o Peter: „Dikh, amen omuklam savoro a gelam pal tu. So amen hin olestar?“

²⁸ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj andre oda časos, so avela, sar bešela o Čhavo le Manušeskro pro tronos andre peskri slava, akor the tumen, save man nasledinenas, bešena pro dešuduj (12) troni a sudzinena o dešuduj kmeñi le Izraeloskre. ²⁹ A sako, ko vaš miro nav omukla o khera, le phralen abo le pheñen, le dades abo la da, [la romña,] le čhaven vaj o mañi, chudela šelvar ajci buter a chudela o večno dživipen. ³⁰ Ale but olendar, ko sas ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

20

Pal o robotňika andre viňica

¹ „Bo o ñeboskro krališagos hino sar jekh chulaj, savo geľa sig tošara avri, hoj te lel le robotňiken andre peskri viňica. ² Dovakerďa pes le robotňikenca, hoj len dela jekh rupuňi minca* pro džives, a bičhada len andre peskri viňica.

³ Sar geľa avri vaj eňa orendar, dikhľa avre dženen, hoj nič na keren a ačhen pro placos. ⁴ The lenge phenda: ‚Džan the tumen andre viňica a počinava tumen avke, sar kempel.‘ ⁵ A on gele.

Pale geľa avri vaj dešuduj (12) orendar the trin orendar a vičinda avre robotňiken. ⁶ Palis geľa avri vaj pandž orendar a arakhľa avre dženen te ačhel ča avke a phučľa lendar: ‚Soske kade ačhen calo džives a nič na keren?‘

⁷ Phende leske: ‚Bo ñiko amen na iľa andre buči.‘

Phenda lenge: ‚Džan the tumen andre viňica te kerel buči.‘

⁸ Sar zaračila, phenda o raj la viňicakro peskre spravcaske: ‚Vičin le robotňiken a počin lenge.‘ Chude le poslednonendar dži o ešebna.

⁹ Sar avle ola, ko sas ile andre buči vaj pandž orendar, chudle po jekh rupuňi minca. ¹⁰ Palis avle ola ešebna a gondolinenas peske, hoj chudena buter, ale the on chudle po jekh minca. ¹¹ Sar ile, dudrinenas pro chulaj ¹² a vakerenas: ‚Amen pes trapinahas calo džives pro kham, ale kala posledna kerenas buči ča jekh ora a počinda len avke sar amen!‘

¹³ Ale ov odphenda jekheske lendar: ‚Prijaťelina, na som ke tu ñespravedľivo! Či tut manca na dovakerďal pre jekh rupuňi minca? ¹⁴ Le oda, so hin tiro, a dža! No me kamav kale poslednones te del avke sar tut. ¹⁵ Abo našti kerav mireha oda, so me kamav? Dikhes pre mande namištes vaš oda, hoj som lačo?‘

¹⁶ Avke ena o posledna ešebna a o ešebna posledna.“

O Ježiš phenel avri pal peskro cerpišagos

¹⁷ Sar o Ježiš džalas upre andro Jeruzalem, iľa peske pre sera ole dešuduje učeňiken a pal o drom lenge vakerelas: ¹⁸ „Šunen: Džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela avridino le nekbaredere rašajenge the le zakoňikenge a odsudzinena les pro meriben. ¹⁹ Dena les le pohanenge, hoj lestar te asan a hoj les te zbičinen the te ukrižinen; ale pro trito džives ušfela andral o meriben.“

Pal o thana paš le Ježišoskro tronos

²⁰ Akor avľa e daj le Zebedeoskre čhavengri ko Ježiš peskre čhavenca, bandolas anglal leste a mangelas lestar vareso.

²¹ Ov latar phučľa: „So kames?“

Oj phenda: „Phen, hoj kala mire duj čhave te bešen jekh pal tiri čači sera a dujto pal aver andre tiro krališagos.“

²² O Ježiš lake odphenda: „Na džanen, so mangen. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijava?“ [„A či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“]

Odphende leske: „Šaj.“

* 20:2 20,2 jekh denaris

²³ Ov lenge phenda: „Čačes pijena odi kuči, so me pijav. [The ole bolipnaha, saveha som me boldo, the tumen avena bolde.] Ale hoj te bešen pal miri čači the balogni sera, oda nane miri veca. Ola thana chudena ola, prekal kaste len miro Dad pripravinda.“

²⁴ Sar oda šunde okla deš učeņika, rušle pre ola duj phrala. ²⁵ Ale o Ježiš peske len vičinda a phenda: „Džanen, hoj o vladara lidžan le naroden zoraha a o bare raja trapinen le nipen. ²⁶ Ale maškar tumende oda avke našti avel! Oda, ko kamel te avel bareder, mušinel te avel tumaro sluhas. ²⁷ Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te služinel savorengē. ²⁸ Bo aņi o Čavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel duje koren paš o Jericho

²⁹ Sar avelas avri andral o Jericho, džanas pal leste igen but nipi. ³⁰ A paš o drom bešen as duj kore manuša. Sar šunde, hoj odarik džal o Ježiš, vičinde: „Rajeja, Čavo le Davidoskro, av ke amende jileskro!“

³¹ Ale o nipi lenge phenenas, hoj te čiten, no on mek zoraleder vičinenas: „Av ke amende jileskro, Rajeja, Čavo le Davidoskro!“

³² O Ježiš zaačila, vičinda len a phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

³³ On leske phende: „Rajeja, hoj pes te phundraven amare jakha.“

³⁴ Le Ježišoske sas pharo vaš lenge a chudna pes lengre jakhendar. A on takoj chudle te dikhel a džanas pal leste.

21

O Ježiš avel andro Jeruzalem

¹ Sar imar doavenas paš o Jeruzalem a avle andre Betfaga paš o Olivovo verchos, bičađa o Ježiš duje učeņiken ² a phenda lenge: „Džan andre kada foros, so hin angle tumende. Soča džana andre, arakhena zaphandles terne somaricis the oslica. Odphanden len a anen len ke ma. ³ Te vareko tumenge vareso phenela, tumen phenena, hoj le Rajeske len kempel, ale maj len bičhavela pale.“

⁴ Kada pes ačila, hoj pes te naplñinel oda, so phenda o prorokos:

⁵ „Phenen le Sionoskra čhake:

*„Dikh, tiro kralis avel ke tu pokorno
a bešel pre oslica, pro terno somaricis.“*

⁶ O učeņika gele a kerde avke, sar lenge oda phenda o Ježiš. ⁷ Ande la oslica the le somaricis, thode pre lende peskre gada a o Ježiš peske bešla. ⁸ But manuša rakinenas peskre gada pro drom, aver čingerenas o prajti pal o stromi a rakinenas pro drom. ⁹ O nipi, save džanas anglal leste the pal leste, vičinenas:

„Hosanna le Davidoskre Čhaske!

Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

Hosanna andro ñebos!“

¹⁰ Sar avla andro Jeruzalem, o manuša andre calo foros chudle te kerel bari vika a phučen as: „Ko hin kada?“

¹¹ Ola nipi lenge odphenenas: „Kada hin o Ježiš, oda prorokos andral o galilejsko Nazaret.“

O Ježiš žužarel o chramos

12 O Ježiš geła andro chramos a tradña avri savoren, save ode cinenas the bikenenas. Previsarda o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben. 13 Phenda lenge: „Hin pisimen: *„Miro kher pes vičinėla kher pro modlitbi*‘, ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbujņika!“

14 Avle ke leste andro chramos o kore the o bange a sastarda len. 15 Ale sar dikhle o bare rašaja the o zakoņika ola zazraki, so kerelas, the le čhavoren, save viskinen andro chramos: „Hosanna le Davidoskre Čhaske!“ rušenas.

16 „Šunes, so vakeren?“ phučle lestar.

O Ježiš phenda: „He. Tumen mek šoha na genda: *„Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre tuke pripravindal e chvala*?““

17 O Ježiš len ode mukla, geła avri andral o foros andre Betanija a ode presuča.

O figovņikos sučol avri

18 Tosara, sar džalas pale andro foros, sas bokhalo. 19 Pal o drom dikhla jekh figovņikos a geła paš leste, ale na arakhla upre o figi, ča o praji. A phenda leske: „Imar šoha buter te na barol pre tu ovocje!“ A oda figovņikos takoj šučila avri.

20 Sar oda dikhle leskre učeņika, čudalinenas pes a phučenas: „Sar oda, hoj oda figovņikos takoj šučila avri?“

21 O Ježiš lenge odphenda: „Čačipen tumenge phenav, te tumen ulahas pačaben a na pochibindanas, kerđanas the tumen oda, so kerdom me le figovņikoha. A na ča kada, ale te phendanas kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros!‘ ačhilahas pes oda. 22 Savoro, vaš soske tumen pačabnaha mangena andre modlitba, chudena.“

Le Ježišoskri autorita

23 Sar avla andro chramos a sikavelas, avle ke leste o bare rašaja the o phuredera le nipengre a phende leske: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diņa odi autorita?“

24 O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a te mange odphenena, me tumenge phenava, sava autoritaha kerav kala veci. 25 Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o ņebos vaj le manušendar?“

A on chudle te vakere maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandilan?‘ 26 Ale te phenaha: ‚Le manušendar,‘ daras pes le nipendar, bo savore lenas le Jan sar prorokos.“

27 Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge ov phenda: „Aņi me tumenge na phenava, sava autoritaha kerav kala veci.“

O podobenstvo pal o duj čhave

28 „So gondolinen pal kada? Varesave manušes sas duj čhave. Avla pal o ešebno a phenda: ‚Čhavo miro, dža adadžives te kerel buči andre miri viņica!‘

29 Ov odphenda: ‚Na kamav te džal.‘ Ale palis leske sas pharo a geła.

30 Avla pal o dujto čhavo a the leske phenda oda. Ov odphenda: ‚Džav, rajēja!‘ Ale na geła.

³¹ Savo kale dujendar kerda oda, so lendar o dad kamelas?“

Odpheude le Ježišoske: „Oda ešebno.“

A o Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav: O colníka the o lubňa tumen predenašen andro krališagos le Devleskro! ³² Bo avla o Jan tumen te sikavel pal o čačipnaskro drom, ale na pačandilan leske. No o colníka the o lubňa leske pačandile a tumen oda dikhlan, ale the avke na čerindan tumaro jilo a na chudňan leske te pačal.“

O podobenstvo pal e viñica

³³ „Šunen the aver podobenstvo! Sas jekh raj, savo peske sadzinda e viñica a ohradzinda la. Kerda e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhada e veža. Palis diña e viñica kečeň le vinareng e gela het pro droma. ³⁴ Sar avla oda časos, sar pes skidel o hroznos, bičhada peskre sluh en ke ola vinara, hoj te lel peskro ulipen.

³⁵ Ale ola vinara chudle leskre sluh en; jekhes marde, avres murdarde a andre avreste čhivkerenas le barenca. ³⁶ Pale bičhada avre sluh en, buter sar ešebnovar, ale the lenca oda kerde. ³⁷ A pro koñec bičhada ke lende peskre čhas, bo phenda peske: ‚Mire čhas dena pačiv.‘

³⁸ Ale ola vinara peske phende: ‚Ov hino dēdičis. Aven, murdaras les a leskro dēdictvos ela amaro!‘ ³⁹ Chudle les, čhide les avri andral e viñica a murdarde les. ⁴⁰ Sar avela o raj la viñicakro, so kerela ole manušenca?“

⁴¹ Phende leske: „Ole nalače manušen murdarela bi e milost a e viñica dela avre vinareng e, save leske anena o ulipen andre peskro časos.“

⁴² O Ježiš lenge phenda: „So, mek šoha na gendan, so hin pisimen? ‚Oda bar, so o murara odčhide, ačhila hlavno bar.

O Raj oda kerda

a amen pes oleske čudalinas!‘

⁴³ Vašoda tumenge phenav, hoj pes tumendar lela o krališagos le Devleskro a dela pes le manušenge, save anena ovocje. ⁴⁴ Oda, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinel a.“

⁴⁵ Sar šunde o bare rašaja the o Farizeja ola leskre podobenstva, prindžarde, hoj vakerel pal lende. ⁴⁶ Kamle les te chudel, ale daranas pes le nipendar, bo o nipi les lenas sar prorokos.

22

O podobenstvo pal o bijav

¹ O Ježiš lenge pale vakerelas andro podobenstva: ² „O ňeboskro krališagos hino sar kada: Sas jekh kralis, savo kerda peskre čhaske bijav. ³ Bičhada peskre sluh en, hoj te džan te vičinel pro bijav le manušen, ale on na kamenas te avel.

⁴ Pale bičhada avre sluh en a phenda: ‚Phenen olenge, ko hine vičimen: O dilos imar pripravindom, o biki the o thule gurumňa imar hine murdarde a sa imar hin kisno! Aven pro bijav!‘

⁵ Ale le hoscenge oda sas jekh a gele het, vareko pre peskri maľa a vareko te bikenavkerel. ⁶ Okla chudle leskre sluh en, ande len avri pre ladž a murdarde len. ⁷ Sar oda šunda o kralis, cholisalila, bičhada peskre slugaden a murdarđa ole vrahen. A lengro foros podlabarđa.

⁸ Akor phenda peskre sluhenge: ‚O bijav imar hino pripravimen, ale ola, ko sas vičimen, peske na zaslužinenas te avel pro bijav. ⁹ Vašoda džan pro droma a vičinen pro bijav savoren, kas arakhena.‘ ¹⁰ Ola sluhi gele pro droma a skidle savoren, kas arakhle, le lačen the le nalačen. A e sala le bijaveskri pes pherarđa le hoscenca.

¹¹ Ale sar avla andre o kralis te dikhel pro hosci, dikhla ode manušes, savo na sas urdo andro bijavutne gada. ¹² A phenda leske: ‚Prijaťelina, sar avlal andre, te na sal urdo andro bijavutne gada?‘ A ov sas čhit.

¹³ Akor phenda o kralis le sluhenge: ‚Phanden leske o pindre the o vasta a čhiven les avri andro kalipen!‘ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh.

¹⁴ Bo hin but vičimen, ale frima hin avrikidle.“

O Farizeja phučen pal o daňe

¹⁵ Akor o Farizeja odgele a dovakerenas pes sar les te chudel pro lava. ¹⁶ Bičhade ke leste peskre učeňiken le Herodijanenca* a on leske phende: ‚Učitelina, džanas, hoj sal čačipnaskro a sikaves le Devleskro drom andro čačipen. A na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo na dikhes pro manuš. ¹⁷ Phen amenge, so gondolines: Kampil te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

¹⁸ Ale o Ježiš prindžarđa lengro nalačhipen a phučla: ‚Soske man kamen te chudel pro lav, tumen dujemujengre? ¹⁹ Sikaven mange e minca, savaha pes počinel o daňe!“ On leske ande o denaris ²⁰ a ov lendar phučla: ‚Kaskro hin kada muj the nav?“

²¹ ‚Le cisariskro,“ odphende.

Avke lenge phenda: ‚Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

²² Sar oda šunde, čudalinde pes, mukle les a gele het.

O Saduceja phučen pal o uštiben andral o meriben

²³ Oda džives avle ke leste o Saduceja, save phenen, hoj o manuš našti uštel andral o meriben. A phučle le Ježišostar: ²⁴ ‚Učitelina, o Mojžiš phenda: Te vareko merela bi o čhave, leskro phral peske mušnela te lel leskra romňa, hoj te kerel le phraleske čhaven. ²⁵ Sas ke amende efta phrala. Ešebno iľa romňa a palis muľa. A vaš oda, hoj les na sas čhave, mukla la romňa peskre phraleske. ²⁶ Avke pes oda ačhila the paš o dujto phral, the paš o trito až dži o eftato. ²⁷ Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj. ²⁸ Akor, te savore efta phrala laha dživenas, kaskri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: ‚Tumen na achalon nič, bo na prindžaren le Devleskro lav aňi leskri zor. ³⁰ Bo sar uštena o mule andral o meriben, ena sar o aňjela andro ņebos a na lena romňen aňi na džana romeste. ³¹ Tumen na gendaň, so phenda o Del, pal o mule, save uštena andral o meriben? ³² ‚Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro!‘ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge!“

³³ Sar oda šunde o nipi, čudalinenas pes upral leskro sikaviben.

O nekbareder prikazaňje

³⁴ Sar o Farizeja šunde, hoj o Ježiš phandla le Saducejenge o muja andre, zgele pes jekhetane. ³⁵ Jekh lendar, zakoňikos, phučla le

* 22:16 22,16 o Židi, save likerenas paš o Herodes

Ježišostar, hoj les te chudel avri: ³⁶ „Učitelina, savo prikazañje hin nekbareder andro Zakonos?“

³⁷ O Ježiš leske phenda: „*Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša the andral cali tiri godi.*“ ³⁸ Kada hin oda baro the ešebno prikazañje. ³⁹ A dujto hin tiš ajsa sar o ešebno: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ ⁴⁰ Pre kala duj prikazañja ačhel calo Zakonos the o Proroka.“

O Ježiš phučel pal o Mesijašis

⁴¹ Sar pes zgele o Farizeja, phučla lendar o Ježiš: ⁴² „So tumen phenen pal o Mesijašis? Kaskro hino čavo?“

Phende leske: „Le Davidoskro.“

⁴³ Phenda lenge: „Akor soske o David les andro Duchos vičinel Rajeja? Bo phenel:

⁴⁴ *„O Raj phenda mire Rajeske:*

Beš tuke pal miri čači sera,

medik tuke na thovava

tire ñeprijatelen tel o pindre.“

⁴⁵ Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj avel o Kristus leskro čavo?“ ⁴⁶ Ņiko leske na džanelas te odphenel añi lav a ole dživesestar pes imar ñiko na opovažinda lestar vareso te phučel.

23

O Ježiš pal o Farizeja the pal o zakoñika

¹ Akor phenda o Ježiš le nipenge the peskre učeñikenge: ² „O zakoñika the o Farizeja peske bešle pre le Mojžišoskro than a sikaven, so phenel o Zakonos. ³ Vašoda savoro, so tumenge phenena, hoj te dolikeren, oda dolikeren a keren, ale pal lengre skutki ma keren. Bo on na keren oda, so vakeren. ⁴ Sphanden bare pharipena, so našti te zlidžal, a thoven len pro vali le manušenge, ale on korkore na kamen te čhalavel añi le angušteha.

⁵ Savoro, so on keren, keren ča vaš oda, hoj len o nipi te dikhen. Thoven peske o bare krabički le Devleskre laveha pro čekat the pro vasta a o bare špargici pro agor peskre gadengre. ⁶ Kamen nekfeder thana pro hoscini the anglune thana andro sinagogi. ⁷ Kamen, hoj lenge o nipi andro foros te pozdravinen a te vičinen len: ‚Rabbi.‘

⁸ Ale tumen peske ma domuken te phenel ‚rabbi‘, bo ča jekh hin tumaro Učifelis – o Kristus – a tumen savore san phrala. ⁹ A ma phenen ñikaske pre phuv ‚dado‘, bo ča jekh hin tumaro Dad, oda, ko hino andro ñebos. ¹⁰ Añi peske ma domuken te phenel ‚duchovna vodci‘, bo ča jekh hin tumaro Vodcas, o Kristus. ¹¹ Oda, ko ulahas maškar tumende bareder, ela tumaro služobñikos. ¹² Sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdló.“

Vigos le Farizejenge the le zakoñikenge

¹³ „Ale vigos tumenge, zakoñikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo phanden andre le nipenge o ñeboskro krališagos – tumen korkore andre na džan a olenge, ko kamlehas te džal andre, na domuken. ¹⁴ [Vigos tumenge, zakoñikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo thoven avri le vdovenca a len lengre khera a

but tumen modlinen, hoj tumen te dičhol. Vašoda avena goreder sudzimen.]

¹⁵ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo predžan o moros the e phuv, hoj te dochuden jekhe manušes andre tumaro pačaben, a sar pes visarel, keren lestar čhavo le pekloskro, duvar goreder sar san tumen.

¹⁶ Vigos tumenge, kore vodcale! Bo phenen: ‚Ko lela vera pro chamos, oda nane nič, ale ko ilahas vera pro somnakaj andro chamos, oda imar mušinel te dolikerel.‘ ¹⁷ Tumen diline the kore! So hin bareder: O somnakaj, či o chamos, so pošvecinel o somnakaj? ¹⁸ Abo tumen phenen: ‚Te ilahas vareko vera pro oltaris, oda nane nič, ale te ilahas vareko vera pre oda daros, so hin upre, oda imar mušinel te dolikerel.‘ ¹⁹ Tumen diline the kore! So hin bareder, o daros, či o oltaris, so pošvecinel o daros? ²⁰ Avke oda, ko lel vera pro oltaris, lel vera pro oltaris the pre savoreste, so upre hin. ²¹ A oda, ko lel vera pro chamos, lel vera pro chamos the pre Oda, ko andre bešel. ²² Oda, ko lel vera pro ňebos, lel vera pro tronos le Devleskro the pre Oda, ko upre bešel.

²³ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo den o dešjatki andral e meta, andral o kopros the andral e raška, ale omuklan oda, so buter kempel te dolikerel andro Zakonos: O spravodlišagos, o lačhejileskeriben the e vernost. Kada kampla te kerel a koda te na omukel. ²⁴ Tumen kore vodcale! La mucha precidzinen a la řava preliginen!

²⁵ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo žužaren avral e kuči the o čaro, ale andral hin pherdo hamišagos the džungipen. ²⁶ Farizejona, tu koro manuš! Žužar ešeb e kuči the o čaro andral, hoj te aven žuže the avral!

²⁷ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo san sar o parne hrobi, so avral dičhon šukares, ale andral hine pherde le mulengre kokalenca the dojekhe džungipnaha. ²⁸ Avke the tumen avral dičhon le nipenge, hoj san čačipnaskre, ale andro jilo san igen falošna the nalače.

²⁹ Vigos tumenge, zakoňikale the Farizejale, tumen dujemujengre! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge a šukalaren o pomňiki le čačipnaskrengre. ³⁰ Tumen phenen: ‚Te džidilamas andro dživesa amare dadengre, na murdarđamas lenca le proroken.‘ ³¹ Avke korkore pre tumende phenen avri, hoj san o čhave olengre, ko murdarde le proroken. ³² Dokeren oda, so chudle te kerel tumare dada!

³³ Tumen sapale! Tumen čhave le sapengre! Sar šaj denašena olestar, hoj te na aven odsudzimen andro peklos? ³⁴ Vašoda bičhavav ke tumende le proroken, le godaver muršen the olen, ko hine avrisikade andro Zakonos. Varesaven lendar ukrižinena the murdarena a varesaven lendar marena le bičenca andre tumare sinagogi a džana pre lende foros forostar. ³⁵ Avke avena potrestimen vaš oda, hoj murdardan le čačipnaskren; vaš oda, hoj čhordan avri o ňevinno rat le Abelostar dži ko Zachariaš, le Barachiašiskro čhavo, saves murdardan maškar o chamos the oltaris. ³⁶ Čačipen tumenge phenav, kada savoro avela pre kada pokoleňje!“

O roviben pal o Jeruzalem

³⁷ „Ó, Jeruzalemona, Jeruzalemona! Tu, so murdares le proroken a čhivkeres le barenca andre ola, ko hine ke tu bičhade. Kecivar kamlom te skidel tire čhaven, avke sar e kachñi skidel peskre kachñoren tel peskre kridli, ale na kamenas! ³⁸ Dikh, tumaro kher ačhela omuklo! ³⁹ Bo phenav tumenge, hoj akanastar man imar na dikhena, medik na phenena: *„Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“*“

24

O chramos ela telečhido

¹ Palis geľa o Ježiš avri andral o chramos a sar džalas het, avle ke leste leskre učeñika, hoj leske te sikaven le chramoskre stavbi. ² Ale o Ježiš lenge odphenda: „Dikhena kada savoro? Čačipen tumenge phenav, hoj kade na ačhela bar pre bareste! Savoro ela telečhido.“

O znameñja pal o koñec le svetoskro

³ Sar bešelas pro Olivovo verchos, avle pal leste leskre učeñika korkore a phende leske: „Phen amenge, kana oda avela. Pal soste prindžaraha, hoj tu aves a imar hin o koñec le svetoskro?“

⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel! ⁵ Bo ena but ajse manuša, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ – a odcirdena but dženen pro falošno drom. ⁶ Sar šunena pal o maribena abo hoj pes maren o narodi, tumen ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koñec. ⁷ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos; ela bari bokh a pro but thana e phuv razisaľola. ⁸ Ale kada savoro ela o ešebna ločhibnaskre dukha.

⁹ Akor tumen phandena andre, marena a murdarena. Savore narodi tumen našti avri ačhena vaš miro nav. ¹⁰ Akor but džene oddžana le pačabnastar. Jekh avres dena andre a jekh avres našti avri ačhena. ¹¹ Avena but falošna proroka a odcirdena but dženen pro falošno drom. ¹² Vašoda, hoj o nalačhipen barola, andro but džene šilaľola o kamiben, ¹³ ale oda, ko likerela avri dži o koñec, ela spasimen. ¹⁴ A kada evaňjelium pal o krališagos pes vakerela pal calo svetos, hoj savore narodi te šunen, a palis avela o koñec.

¹⁵ Sar dikhena, hoj pro sveto than ačhel oda baro džungipen, so meľarel andre o chramos, avke sar phenda o prorokos Daniel – oda, ko genel, mi ačalaľ – ¹⁶ akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi. ¹⁷ Oda, ko ela pro pados, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher. ¹⁸ A oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada. ¹⁹ No andre ola dživesa ela phares le khabñenge the ole džuvlence, save den te pijel le čhavoren. ²⁰ Modľinen tumen, hoj te na mušinen te denašel jevende abo pro šabat! ²¹ Bo akor ela ajso pharipen, savo mek na sas, kanastar o Del stvorinda o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

²² Te o Raj na kerđahas ola dživesa frimeder, na ulahas zachrañimen nisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidña avri, kerđa ola dživesa frimeder. ²³ Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hino o Mesijašis,‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan! ²⁴ Bo avena but falošna mesijaša the but falošna proroka a kerena bare znameñja the zazraki, hoj te cirden pro falošno drom –

te pes oda diňahas – the le avrikidle manušen. ²⁵ Dikhen, phendom tumenge oda anglal!

²⁶ Te tumenge akor vareko phenela: ‚Dikh, pre pušta hino!‘ – ma džan avri. Abo: ‚Dikh, andro kher hino!‘ – ma pačan. ²⁷ Bo sar demel o perumos pro vichodos a dičhol les dži o zapados, avke ela, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ²⁸ Bo kaj hin o mulo felos, ode pes skidena the o supi.

²⁹ A takoj pal o pharipen andre ole dživesa,
o kham kaľola

a o čhonoru imar na labola.
O čerčeňa perena andral o űebos
a o űeboskre zora razisaľona.

³⁰ Akor pes sikavela pro űebos o znameňje, o Čhavo le Manušeskro. A savore nipi pre phuv rovena, sar dikhena, hoj o *Čhavo le Manušeskro avel pro űeboskre chmari* andre zor the andre bari slava. ³¹ Sar šundola e zoralı truba, bičhavela peskre aňjelen a skidena upre leskre avrikidle manušen pal savore štar seri le svetoskre, pal jekh agor le űebostar dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

³² „Le figovňikostar siklon o podobenstvo: Sar leskre konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o űilaj hino pašes. ³³ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel, džanen, hoj hino pašes paš o vudar. ³⁴ Čačipen phenav tumenge, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela. ³⁵ O űebos the e phuv našľona, ale mire lava šoha na našľona.“

űiko na džanel oda džives aňi odi ora

³⁶ „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel űiko, aňi o űeboskre aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad. ³⁷ Sar sas andre ola dživesa, sar dživelas o Noach, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ³⁸ Bo andre ola dživesa angle potopa o manuša chanas the pijenas, lenas romňen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geľa o Noach andro korabos ³⁹ a na džanenas, so pes ačhela, medik na avľa e potopa a na iľa savoren het – avke ela the sar avela o Čhavo le Manušeskro. ⁴⁰ Akor ena duj džene pre maľa: Jekh ela ilo a dujto ačhela. ⁴¹ Duj džuvľija erňinena pro mľinkos: Jekh ela ili a dujto ačhela.

⁴² Vašoda ma soven, bo na džanen, andre savi ora the andre savo džives avela tumaro Raj. ⁴³ Ale kada džanen: Te džanľahas o gazdas, sava oratar rači avela o zbuňňikos, diňahas pozoris a na domukľahas leske te rozmarel o kher. ⁴⁴ Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi na užarena.“

Pal o lačho the nalačho sluhas

⁴⁵ „Akor ko hin oda verno the godaver sluhas, saves ačhaďa leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro spravno časos? ⁴⁶ Bachtalo hin oda sluhas, saves leskro raj, sar avela, arakhela oda te kerel. ⁴⁷ Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen. ⁴⁸ Ale te peske gondolindahas oda nalačho sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek avke sig na avela‘ – ⁴⁹ a chudňahas te marel olen, ko leha služinen, a chalahas the pilahas le pijakenca, ⁵⁰ akor avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, savo na užarel, the andre

odi ora, savi na džanel. ⁵¹ Prečhinela les pro jepaš a leskro kotor ela le dujemujengre manušenca. Ode ela o roviben a randena le dandena andre dukh.“

25

Pal o deš pačivale čhaja

¹ „Akor ela o ņeboskro krališagos ajsa, sar o deš pačivale čhaja, save peske ile o lampi a gele anglal te užarel le ternes. ² Ale pandž lendar sas diline a pandž godaver. ³ O diline peske ile o lampi, ale na ile peha olejos, ⁴ ale o godaver peske ile o lampi the le olejoha andro cakli. ⁵ Sar imar but na avelas o terno, zadrिमinde savore a zasute.

⁶ Ale pal jepaš rat vareko vičinda: „Dikh, o terno avel! Džan avri pal leste!“

⁷ Akor uštile savore čhaja a pripravinenas peske o lampi. ⁸ A o nagodaver phende le godaverenge: „Den amen tumare olejostar, bo amare lampi murdaŀon andre.“

⁹ Ale o godaver lenge odphende: „Na, bo na ela dos aňi amen aňi tumen. Feder ela, te tumenge džana te cinel olendar, ko bikenen olejos.“

¹⁰ A sar gele te cinel, akor avla o terno. Ola, ko sas pripravimen, gele leha andre pro bijav a phandla pes andre o vudar.

¹¹ Palis doavle the okla čhaja a phenenas: „Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!“

¹² Ale ov odphenda: „Čačipen tumenge phenav, na prindžarav tumen!“

¹³ Vašoda ma soven, bo na džanen o džives aňi e ora, kana avela o Čhavo le Manušesko!“

Pal o talenti

¹⁴ „Oda ela avke, sar jekh manuš, savo džalas het pro droma, vičinda peske le sluhena a diňa lenge peskro barvalipen. ¹⁵ Jekhes diňa pandž talenti, avres duj a avres jekh. Sakones diňa pal oda, so džanelas te kerel. Palis geľa het. ¹⁶ Oda, ko chudňa pandž talenti, geľa takoj te kerel buči ole lovenca a zarodňa aver pandž talenti. ¹⁷ Avke the oda, ko chudňa duj, zarodňa aver duj. ¹⁸ Ale oda, ko chudňa jekh, geľa avri a kopalinda andre phuv chev a ode garuđa le rajeskre love.

¹⁹ Palis pal o but časos avla pale o raj ole sluhengro a phučelas lendar, so kerde le lovenca. ²⁰ Avla oda, ko chudňa pandž talenti, anda aver pandž a phenda: „Rajeja, pandž talenti man diňal, dikh, aver pandž lenca rodňom!“

²¹ Leskro raj leske phenda: „Mištes kerdal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral o but. Av andro radišagos tire rajeskro!“

²² Avla the oda, ko chudňa duj talenti, a phenda: „Rajeja, duj talenti man diňal, dikh, aver duj lenca rodňom!“

²³ Leskro raj leske phenda: „Mištes kerdal, lačo the pačivalo sluhona! Salas pačivalo andro frima, ačhavava tut upral but. Av andro radišagos tire rajeskro!“

²⁴ Palis avla the oda, ko chudňa jekh talentos, a phenda: „Rajeja, džanavas, hoj tu sal zoralo manuš. Kides upre ode, kaj na sadzindal,

a les tuke oda, so na rozčhidál. ²⁵ Vašoda man daravas a gelom te garuvel tiro talentos andre phuv. Dikh, kade hin oda, so hin tiro!'

²⁶ Ale leskro raj leske odphendā: ‚Nalačo the leňivo sluhona! Džanehas, hoj kidav upre ode, kaj na sadzindom, a lav mange oda, so na rozčhidom. ²⁷ Šaj diňal mire love olinge, ko keren le lovenca, a sar me avlomas, ilomas mange pale buter.

²⁸ Vašoda len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti. ²⁹ Bo sakones, kas hin, oles ela dino a ela les pherdo. Ale olestar, kas nane, pes lela the oda, so les hin. ³⁰ A kale sluhās, savestar nane chasna, čhiven avri andro kalipen – ode, kaj ela o roviben a randena le dandanca andre dukh.‘ “

Pal o posledno sudos

³¹ „Sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskri slava a savore aňjela leha, akor peske bešela pro tronos andre peskri slava. ³² A savore narodi pes zdžana angle leste a oddelinela len jekhen avrendar avke, sar o pastjeris oddelinel le bakroren the le capen. ³³ A thovela le bakroren pal peskri čači sera a le capen pal oki sera.

³⁴ Akor phenela o kralis olinge, ko ena pal leskri čači sera: ‚Aven tumen, so san požehñimen mire Dadestar, zalen o krališagos, so sas pripravimen prekal tumende, kanastar sas kerdo o svetos. ³⁵ Bo somas bokhalo a diňan man te chal, somas smedno a diňan man te pijel, somas cudzincos a priiľan man, ³⁶ somas lango a diňan man te urel, somas nasvalo a avľan pal ma, somas andre bertena a avľan man te dikhel.‘

³⁷ Akor leske phenena o čačipnaskre: ‚Rajeja, kana tut dikhlam bokhales a čalardam tut, abo smednones a diňam tut te pijel? ³⁸ Kana tut dikhlam cudzincos a priiľam tut, abo langes a diňam tut te urel? ³⁹ Kana tut dikhlam nasvales abo andre bertena a avľam pal tute?‘

⁴⁰ O kralis lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Savoro, so kerđan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda kerđan.‘

⁴¹ Palis phenela the olinge pal e balogñi sera: ‚Džan mandar het tumen, so san prekošle, andre večno jag, so hin pripravimen prekal o beng the leskre aňjela. ⁴² Bo somas bokhalo, a na diňan man te chal, somas smedno, a na diňan man te pijel, ⁴³ somas cudzincos, a na priiľan man, somas lango, a na diňan man te urel, somas nasvalo the andre bertena, a na avľan pal ma.‘

⁴⁴ Akor leske the on odphenena: ‚Rajeja, kana tut dikhlam bokhales, abo smednones, abo sar cudzincos, abo langes, abo nasvales, abo andre bertena, a na pomožindam tuke?‘

⁴⁵ Akor lenge odphenela: ‚Čačipen tumenge phenav: Te oda na kerđan jekheske kale mire nekciknedere phralendar, mange oda na kerđan.‘

⁴⁶ A kala džana andro večno trapišagos, ale o čačipnaskre andro večno džživipen.“

26

O rašaja pes dovakeren pro Ježiš

¹ Sar dovakerða o Ježiš savore kala lava, phenða peskre učeņikenge: ² „Džanen, hoj mek duj džives a ela e Patraði a o Čhavo le Manušes kro ela dino, hoj les te ukrižinen.“

³ Akor pes zgele o bare rašaja, o zakoņnika the o phuredera le nipengre andre dvora ko nekbareder rašaj Kajfaš. ⁴ Dovakerde pes, hoj le Ježiš počoral chudena a murdarena les. ⁵ Ale phenenas: „Na pro inepos, hoj pes o manuša te na vzburinen pre amende.“

O Ježiš pomazimen andre Betanija

⁶ Sar sas o Ježiš andre Betanija andro kher ko Šimon ko Malomocno, ⁷ avla ke leste jekh džuvli. Ola džuvla sas igen vzacno olejos andro alabastrovo caklocis. Sar bešelas o Ježiš pašal o skamind, čhida leske oda olejos avri pro šero.

⁸ Sar oda dikhle o učeņika, cholisalile a phučle: „Nane zijan, kajso vzacno olejos? ⁹ Kada olejos pes šaj bikenða vaš o but love a šaj pes diña le čorenge!“

¹⁰ Sar oda dikhla o Ježiš, phenða lenge: „Soske pre late chan choli? Se igen šukar skutkos mange kerða. ¹¹ Bo o čore tumenca hine furt, ale me tumenca furt na avava. ¹² Oleha, hoj čhida avri o olejos pre miro telos, man pripravinda pre miro pohrebos. ¹³ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik pal calo svetos, kaj pes vakerela kada evaņjelium, pes phenela the oda, so kadi džuvli akana kerða, hoj pes pre late te leperel.“

O Judaš del andre le Ježiš

¹⁴ Akor jekh le dešudujendar o Judaš Iškarijotsko geľa het ko bare rašaja ¹⁵ a phučla: „So man dena, te les tumenge dava andre?“ A on les dine tranda (30) rupune love. ¹⁶ O Judaš akorestar rodelas drom, sar les te del andre.

E posledno večera

¹⁷ Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos avle o učeņika ko Ježiš a phende leske: „Kaj kames, hoj tuke te keras o Patrađakro chaben?“

¹⁸ Ov phenða: „Džan andro foros ke koda the koda manuš a phenen leske: ‚O Učiťelis tuke phenel: Miro časos hin pašes. Kamav te kerel e Patraði andre tiro kher mire učeņikenca.‘ “ ¹⁹ O učeņika kerde avke, sar lenge oda phenða o Ježiš, a pripravinde e Patraði.

²⁰ Sar zaračila, bešla o Ježiš le dešudujenca pašal o skamind. ²¹ Sar chanas, phenða: „Čačipen tumenge phenav: Jekh tumendar man zradzinela.“

²² Sar oda šunde, ačhile igen smutna a phučenastar jekh pal aver: „Som oda me, Rajeja?“

²³ O Ježiš odphenða: „Oda, ko peske manca močhnela o maro andro čaro, ov man zradzinela. ²⁴ O Čhavo le Manušes kro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinel, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aņi na ulilahas.“

²⁵ Akor o Judaš, savo les zradzinelas, phučla: „Som oda me, Rabbi?“ O Ježiš leske phenða: „Tu oda phenða.“

²⁶ Sar chanas, ila o Ježiš o maro a palikerða. Phagerelas, delas le učeņiken a phenða: „Len, chan, kada hin miro telos.“

27 Palis ila e kuči, palikerda, diña lenge a phenda: „Pijen andral savore, 28 bo kada hin miro rat la zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša, hoj pes lenge te odmukel o bini. 29 Ale phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viñica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo tumenca andro krališagos mire Dadeskro.“

30 Paloda, sar gilade chvala, gele pro Olivovo verchos.

O Ježiš phenel, hoj les savore omukena

31 Akor lenge o Ježiš phenda: „Kadi rat savore denašena a omukena man, bo hin pisimen:

„Marava le pastjeris

a o bakrore andral o stados pes rozdenašena.’

32 Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

33 Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava.“

34 O Ježiš leske odphenda: „Čaćipen tuke phenav, hoj mek adi rat, sigeder sar o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“

35 O Peter leske phenda: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A savore učeñika avke phenenas.

E modlitba andre Getsemansko zahrada

36 Palis lenca o Ježiš avla pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda peskre učeñikenge: „Bešen tumenge kade, medik man me džava te modlinel.“ 37 Ila peha le Peter the le Zebedeoskre duje čhaven. A zaila les o pharipen the e žala. 38 Akor lenge phenda: „Miri duša hiñi pro meriben smutno! Ačhen manca kade a ma soven!“

39 Geľa lendar sikra dureder anglal, peľa le mujeha pre phuv a modlinelas pes: „Dado miro, te pes oda del, mi obdžal man kadi kuči. Ale na oda so me kamav, ale so tu kames.“

40 Palis avla ke peskre učeñika, arakhla len te sovel a phenda le Peteriske: „So, na birinen manca te ačhel jekh ora upre? 41 Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeñje! Bo o duchos kamel, ale o telos hino slabo.“

42 Pale pes odgeľa dujtovar te modlinel a phenelas: „Dado miro, te man našti obdžal kadi kuči a mušinav la te pijel, mi ačhel pes oda, so tu kames!“

43 Sar avla, arakhla len pale te sovel, bo cirdelas len igen te sovel. 44 Mukla len, odgeľa pes pale tritovar te modlinel a phenda pale ola lava.

45 Palis avla ko učeñika a phenda lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Dikh, avla odi ora, sar o Čhavo le Manušeskro hino dino andro vasta le binošne manušenge. 46 Ušten upre, aven džas. Miro zradcas hino pašes.“

O Judaš zradzinel le Ježiš

47 Androda, medik o Ježiš vakerelas, avla o Judaš, jekh le dešudujendar. Leha avenas but nipi le šablenca the le pacenca andro vasta, save sas bičhade le bare rašajendar the le phurederendar. 48 Le Ježišoskro zradcas lenge diña anglal te džanel: „Oda hin oda, kas

čumidava. Chuden les.“⁴⁹ A takoj avla o Judaš ko Ježiš a phenda: „Smirom tuke, Rabbi!“ A čumidla les.

⁵⁰ O Ježiš leske phenda: „Prijafečina, ker oda, soske avlal.“

Avke avle, chudle les a zaille.⁵¹ Jekhvareste jekh olendar, ko sas le Ježišoha, iła avri e šabla, demađa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o kan.

⁵² O Ježiš leske phenda: „Thov e šabla pale pro than, bo sako, ko pes la šablaha marel, la šablaha the merela.⁵³ Abo gondolines tuke, hoj našti akana mangav mire Dades a ov mange bičhadahas buter sar dešuduj (12) legioni aňjelen? ⁵⁴ Ale sar pes palis naplňindehas o Pisišagi, save phenen, hoj pes oda kavke mušinel te ačhel?“

⁵⁵ Andre odi ora phenda o Ježiš le nipenge: „Avlan pre ma le šablenc a the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaňis? Sako džives bešavas maškar tumende andro chramos, sikavavas a na phandlan man.⁵⁶ Ale kada savoro pes ačhila, hoj pes te naplňinel oda, so pisinde o Proroka.“ Androda les savore učeňika omukle a denašle het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵⁷ Avke zaille le Ježiš a ligende les ko Kajfaš, ko nekbareder rašaj. Ode pes zgele o zakoňika the o phuredera.⁵⁸ O Peter avelas pal leste dural a doavla dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Geła andre a bešla peske le sluhenca, hoj te dikhel, sar oda savoro doperela.

⁵⁹ O bare rašaja, o phuredera the cali Bari Rada kamenas te arakhel falošno svedectvos pro Ježiš, hoj les te murdaren.⁶⁰ Ale kajte avle but falošna švedki, the avke nič na arakhle.

Palis avle duj džene⁶¹ a phende: „Kada manuš phenda: „Šaj čhivav tele kada chramos a tel o trin džives les pale šaj ačhavav.““

⁶² Akor uštila o nekbareder rašaj a phenda leske: „Nič na phenes pre oda, so pre tu kala manuša vakeren?“⁶³ Ale o Ježiš sas čhit. A o nekbareder rašaj leske phenda: „Le vera anglo džido Del a phen amenge, či sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro.“

⁶⁴ O Ježiš leske phenda: „Tu oda phendal. Ale phenav tumenge, hoj akanastar dikhena, hoj o Čhavo le Manušeskro bešel pre čači sera le Nekzoredereskri a avel pro ņeboskre chmari.“

⁶⁵ Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskre gada a phenda: „Ruhinel pes! Kampil amenge mek švedken? Akana šundán, sar pes ruhinel!“⁶⁶ So pre oda phenen?“

A on odphende: „Zaslužinel peske te merel!“

⁶⁷ Akor leske chudle te čhungarel andro muj a marenas les pal o šero. Aver les marenas le pacenca⁶⁸ a phenenas: „Prorokin amenge, Kristus! Ko tut demađa?“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁶⁹ O Peter bešelav avri pre dvora. Avla ke leste jekh služka a phenda leske: „The tu salas ole Ježišoha andral e Galileja.“

⁷⁰ Ale o Peter zaprinđa angle savoredženende a phenda: „Na džanav, so vakeres.“

⁷¹ Sar geła paš e brana, dikhla les aver služka a phenda olenge, ko ode sas: „The kada manuš sas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

⁷² Ale o Peter pale zaprinđa a iła vera: „Na prindžarav ole manušes!“

⁷³ Sikra paloda avle ola, ko ode ačhenas, a phende le Peteriske: „Tu sal čačes jekh lendar, bo tiro vakeriben pre tu phenel avri.“

⁷⁴ Androda pes o Peter chudña te košel a iľa pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes!“ A takoj giľađa o kohutos. ⁷⁵ Akor avľa le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phendã: „Sigeder sar o kohutos giľavela, tu man trival zaprineha.“ Geľa avri a chudña igen te rovel.

27

O Ježiš ligendo ko Pilat

¹ Sig tosara pes dovakerde savore bare rašaja the o phuredera le nipengre pro Ježiš, hoj les dena te murdarel. ² Phandle les, ligende het a oddine le vladariske le Pilatoske.

Le Judašiskro meriben

³ Sar dikhľa o Judaš, savo diňa andre le Ježiš, hoj les odsudzinde, sas leske pharo a diňa pale le bare rašajenge the le phurederege ola tranda (30) rupune love ⁴ a phendã: „Kerđom binos, bo zradzindom o ňevinno rat.“

Ale on odphende: „So amen hin andre oda? Oda hin tiri veca!“

⁵ O Judaš čhida ola rupune love andro chramos a odgeľa. Paľis geľa a figiňa pes.

⁶ O bare rašaja ile ola love a phende: „Našti len thovas andre le chramoskri pokladňica, bo oda hin o počiňiben vaš o rat.“ ⁷ Dovakerde pes a ole lovenca cinde e maľa le hrcňjariskri, hoj ode te parunen le cudzincen. ⁸ Vašoda pes vičinel odi maľa „Maľa le Rateskri“ dži adadžives. ⁹ Akor pes ačhila oda, so sas phendo prekal o prorokos Jeremijaš: „Ile ola tranda (30) rupune love, o počiňiben, pre savo pes dovakerde o čhave le Izraeloskre, ¹⁰ a dine len vaš e maľa le hrcňjariske, avke sar mange prikaziňa miro Raj.“

O Ježiš anglo Pilat

¹¹ O Ježiš ačhelas anglo vladaris a o vladaris lestar phučľa: „Sal tu o židoviko kralis?“

„Tu oda phendãl,“ phendã leske o Ježiš.

¹² O bare rašaja the o phuredera pre leste but vakerenas, ale ov nič na odphendã. ¹³ Akor lestar o Pilat phučľa: „Na šunes, keci pre tu vakeren?“ ¹⁴ Ale o Ježiš leske na odphendã aňi lav, vašoda pes o vladaris igen čudalinelas.

¹⁵ Sako berš pre Patrađi premukelas o vladaris le nipenge jekhe bertenošis, saves peske o manuša kidenas avri. ¹⁶ Akor ode sas jekh igen nalačo bertenošis, saves vičinenas Barabaš. ¹⁷ Sar pes o nipi zgele, phučľa lendar o Pilat: „Kas kamen, hoj tumenge te premukav: Le Barabaš, abo le Ježiš, saves vičinen Kristus?“ ¹⁸ Bo džanelas, hoj leš andral e zavist dine andre.

¹⁹ Sar bešelãs o Pilat pro sudno stolkos, bičhađa ke leste leskri romňi, hoj leske te phenen: „Te na chal tut nič ole čačipnaskre manušeha, bo adadžives andro suno but cerpindom vaš leske!“

²⁰ Ale o bare rašaja the o phuredera marde upre le nipen, hoj te mangen le Barabaš a te murdaren le Ježiš.

²¹ O Pilat lendar phučľa: „Kas kale dujendar kamen, hoj tumenge te premukav?“

„Le Barabaš!“ odphende.

²² A o Pilat phučla: „A so te kerav le Ježišoha, saves vičinen Kristus?“

„Ukrižin les!“ vičinenas savoredžene.

²³ Ale ov lendar phučla: „So ajsa nalačo kerda?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

²⁴ Sar dikhla o Pilat, hoj nič našti kerel a o nipi keren mek bareder vika, ila o pañi, thoda (omorda) o vasta anglo nipi a phenda: „Me som žužo kale manušeskre ratestar! Pre tumende oda ačhel.“

²⁵ A savore nipi phende: „Leskro rat pre amende the pre amare čhave!“

²⁶ Akor lenge premukla le Barabaš. Ale le Ježiš zbičinda a diña te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

²⁷ O slugađa ile le Ježiš andre le vladariskro palacis a zgele pes pre leste cali čata. ²⁸ Čhide leske tele o gada a urde les andro purpurovo plaštos. ²⁹ Le trñendar leske kerde korona a thode leske la pro šero. Dine les palica andro čačo vast a perenas anglal leste pro khoča. Asanas lestar a phenenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“ ³⁰ Čhungarenas pre leste, ile odi palica a marenas les pal o šero. ³¹ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos, urde pre leste leskre gada a lidžanas les te ukrižinel.

O Ježiš ukrižimen

³² Sar avenas avri, arakhle varesave manušes, savo pes vičinelas Šimon Cirenejsko. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoskro kerestos. ³³ Avle pre oda than, so pes vičinel Golgota, so hin „le Lebkengro Than“. ³⁴ Dine les te pijel mol mišimen varesoha, so hin igen kirko. Ale sar koštoľinda, na kamlā te pijel. ³⁵ Sar les ukrižinde, rozđelinde peske leskre gada a losinenas vaše, [hoj pes te napľhinel oda, so phenda o prorokos: „Rozđelinde peske mire gada a losinenas vaš mire veci.“] ³⁶ Palis peske o slugađa bešle a stražinenas les. ³⁷ Upral leskro šero dine te pisinel leskri vina: „Kada hin o Ježiš, o kralis le Židengro.“

³⁸ Jekhetane leha ukrižinde duje zbujņiken, jekhes pal e čači sera a dujtones pal oki sera. ³⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas, kerenas le šerenca ⁴⁰ a phenenas: „Tu, so čhives tele o chramos a tel o trin džives les ačhaves, zachrañin tut! Te sal o Čhavo le Devleskro, av tele pal o kerestos!“ ⁴¹ Avke lestar asanas the o bare rašaja le zakonikenca the le phurederenca a phenenas: ⁴² „Avren zachrañinelas a pes našti zachrañinel? Ov hino o kralis le Izraeloskro! Akana mi avel tele pal o kerestos a pačaha leske! ⁴³ Pačalas le Devleske, akana les mi zachrañinel, te les kamel! Se phenda: ‚Me som o Čhavo le Devleskro!‘ “ ⁴⁴ Asanas lestar the ola, ko leha sas jekhetane ukrižimen.

O Ježiš merel

⁴⁵ Dešuduj (12) orendar* pro dilos avľa o kalipen pal cali phuv a likerda džī trin ori pal o dilos. ⁴⁶ Vaj trin orendar o Ježiš zoraha

* **27:45** 27,45 E grecko čhib: Šov orendar džī eña ori. Akor rachinenas o ori avres sar adadžives.

vičinda: „Eli, Eli, lama sabachtani?“ So hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?“

⁴⁷ Sar oda šunde varesave džene, save ode ačhenas, phende: „Vičinel le Eliaš!“

⁴⁸ Jekh dženo takoj denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca a delas les te pijel. ⁴⁹ Ale okla džene phenenas: „Muk avke! Dikhaša, či les avela o Eliaš te zachrañinel!“

⁵⁰ Ale o Ježiš pale zorales vičinda a muľa.

⁵¹ Akor o pochtan, so sas figimen andro chramos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele, e phuv razisaľolas a o skali pharonas. ⁵² O hrobi pes phundravenas a but sveta manuša uštila andral o meriben. ⁵³ Avle avri andral o hrobi paloda, sar o Ježiš uštila andral o meriben, a gele andro sveto foros, kaj pes sikade but dženenge.

⁵⁴ Sar dikhľa o velitelis the ola, ko leha stražinenas le Ježiš, hoj e phuv razisaľolas, a the oda savoro, so pes ačhelas, igen pes daranas a phenenas: „Ov sas čačes o Čhavo le Devleskro!“

⁵⁵ Sas ode the but džuvľa, save dikhenas dural. On džanas pal o Ježiš andral e Galileja a kerenas pašal leste. ⁵⁶ Maškar lende sas e Maria Magdalena the e Maria, e daj le Jakoboskri the le Jozefoskri, a mek e daj le Zebedeoskre čhavengri – le Jakoboskri the le Janoskri.

O Ježiš parundo

⁵⁷ Sar zaračila, avľa jekh barvalo manuš andral e Arimatija, savo pes vičinelas Jozef. Ov sas tiš le Ježišoskro učeñikos. ⁵⁸ Geľa pal o Pilat a mangelas le Ježišoskro telos. Avke o Pilat prikazinda, hoj leske les te den. ⁵⁹ O Jozef iľa o telos a zapačardä les andre žuži lepeda. ⁶⁰ Thođa les andre peskro nevo hrobos, savo avri kerďa andre skala. Palis zakerďa o vudar andro hrobos bare bareha a geľa het. ⁶¹ Sas ode e Maria Magdalena the oki aver Maria a bešenas anglo hrobos.

⁶² Pre aver džives pro šabat pes zgele o bare rašaja the o Farizeja ko Pilat ⁶³ a phende: „Rajeja, avľa amenge pre godi, hoj oda zvodcas, mek sar dživelas, phendä: ‚Pal o trin džives uščava andral o meriben.‘“ ⁶⁴ Vašoda prikazin, hoj dži o trito džives mištes te stražinen o hrobos, hoj les te na aven leskre učeñika rači te čorel a te na phenen le nipenge, hoj uštila andral o meriben. Avke ela o posledno klamišagos goreder sar o ešebno.“

⁶⁵ O Pilat lenge phendä: „Hin tumen slugađa, džan a stražinen les, sar ča džanen.“ ⁶⁶ Avke on gele, zapečatinde andre o bar a dine le slugađege te stražinel.

28

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Pal o šabat, sar avel avri o kham pro ešebno džives andro kurko, gele e Maria Magdalena the oki dujto Maria te dikhel o hrobos.

² A dikh, e phuv zorales razisaľiľa, bo o añjelos le Rajeskro avľa tele andral o ñebos, odcirdňa o bar pašal o hrobos a bešľa peske upre. ³ Leskro muj švicinelas sar bleskos a leskre gada sas parne sar jiv. ⁴ O slugađa lestar avke darandile, hoj ačhile sar mule.

⁵ Ale o añjelos phendä le džuvlengge: „Tumen ma daran! Bo džanav, hoj roden le Ježiš, savo sas ukrižimen. ⁶ Ov kade nane, bo uštila andral

o meriben, avke sar phendã. Aven, dikhen oda than, kaj pašlolas. ⁷ Džan sigo te phenel leskre učeņikenge, hoj uštilã andral o meriben a džal anglal tumende andre Galileja. Ode les dikhena. Ma bisteren pre oda, so phendõm!“

⁸ Avle sigo avri andral o hrobos a daraha the bare radišagoha denašenas oda te phenel leskre učeņikenge. ⁹ A jekhvareste androda pes lenca o Ježiš arakhla a phendã lenge: „Smirom tumenge!“ On avle ke leste, klaņinenas pes leske a chudenas pes leskre pindrendar. ¹⁰ Akor lenge o Ježiš phendã: „Ma daran tumen! Džan te phenel mire phralenge, hoj te džan andre Galileja. Ode man dikhena.“

O bare rašaja prepočinen le slugađen

¹¹ Sar o džuvla džanas ko učeņika, varesave ole slugađerendar odgele andro foros a phende le bare rašajenge savoro, so pes ačhila. ¹² O bare rašaja pes zgele le phurederenca te dovakerel a dine le slugađen but love ¹³ a phende: „Phenen, hoj leskre učeņika avle rači a čorde les akor, sar tumen sovenas. ¹⁴ A te pes oda došunela o Pilat, amen les prevakeraha a keraha sa, hoj pes tumenge nič te na ačhel.“ ¹⁵ O slugada ile o love a kerde avke, sar lenge sas phendo. A kada vakeriben pes rozligendã maškar o Židi dži adadžives.

O Ježiš bičhavel le učeņiken

¹⁶ O dešujekh (11) učeņika gele andre Galileja pre oda verchos, kaj lenge phendã o Ježiš. ¹⁷ Sar les dikhle, klaņinenas pes leske, ale varesave pochibinenas. ¹⁸ O Ježiš avla ke lende a phendã: „Hin mange diņi savori zor pro ņebos the pre phuv. ¹⁹ Vašoda džan a keren mange učeņiken andral savore narodi. Bolen len andro nav le Dadeskro, le Časkro the le Svete Duchoskro ²⁰ a sikaven len te dolikerel savoro, so tumenge prikazindõm. Dikhen, me som tumenca sako džives, medik na ela o koñec le svetoskro.“

O Evaňjelium le Marekoskro

Pal o Jan Krstiteľ

¹ O evaňjelium pal o čhavo le Devleskro, pal o Ježiš Kristus, chudňa avke, ² sar pisinelas o prorokos Izajaš:
*„Dikh, me bičhavav mire poslos anglal tu
 a ov tuke pripravinela o drom.*

³ *O hangos vičinel pre pušta:
 „Pripravinen o drom le Rajeske,
 rovñinen prekal leste avri o chodñiki!“*

⁴ O Jan chudňa te bolet pre pušta a phenelas le manušenge, hoj te keren pokañje a te den pes te bolet, hoj pes lenge te odmuken o bini. ⁵ Avenas ke leste savore manuša andral e judsko phuv the andral o foros Jeruzalem. A phenenas avri peskre bini a o Jan len bolelas andro pañi Jordan. ⁶ Sas urdo andro gađa la tãvakra srstatar, pašal o per les sas cipuno sirimos a chalas kobilki the maľakro medos. ⁷ A kazinelas:
„Pal mande avel zoraleder, sar som me. Me na som hodno anglal leste te bandol a te phundravel o sirimocis pre leskre sandalki. ⁸ Me tumen bolav le pañeha, ale ov tumen bolela le Svete Duchoha.“

O Ježiš hino boldo

⁹ Andre ola dživesa avľa o Ježiš andral o galilejsko Nazaret a sas boldo le Janostar andro pañi Jordan. ¹⁰ A takoj, sar avelas avri andral o pañi, dikhľa phundrado o ñebos the le Duchos, so sar holubica avelas tele pre leste, ¹¹ a andral o ñebos šundïľa o hangos: *„Tu sal miro čhavo, saves kamav. Tutar man hin o radišagos.“*

O Ježiš hino pokušimen

¹² A takoj paloda les o Duchos ligenda pre pušta. ¹³ Sas ode saranda (40) dživesa a sas pokušimen le satanostar. Sas ode le dzive džvirenca a o aňjela pašal leste kerenas.

O Ježiš chudel te služinel

¹⁴ Paloda, sar sas o Jan phandlo andre bertena, avľa o Ježiš andre Galileja a kazinelas o evaňjelium le Devleskro. ¹⁵ Phenelas: *„O časos imar avľa! Pašes hin o krališagos le Devleskro. Keren pokañje a pačan andro evaňjelium!“*

O Ježiš vičinel le ešebne učeñiken

¹⁶ Sar phirelas pašal o Galilejsko moros, dikhľa le Šimon the leskre phrales le Andrej, sar mukenas e sita andro moros, bo sas ribara. ¹⁷ O Ježiš lenge phenda: *„Aven pal mande a me tumendar kerava ribaren, so chudena le manušen.“* ¹⁸ On takoj omukle o siti a gele pal leste.

¹⁹ Sar geľa odarik sikra dureder, dikhľa avre duje phralen, le Jakob the le Jan, le Zebedeoskre čhaven, sar pre lodka prikeren o siti. ²⁰ A takoj len vičinda a on omukle peskre dades le Zebedeus andre lodka le manušenca, so kerenas prekal leste buči, a gele pal o Ježiš.

Andre sinagoga andro Kafarnaum

²¹ Avke gele andro foros Kafarnaum a takoj pro šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. ²² A o manuša pes čudalinenas oleske, so sikavelas, bo ov na sikavelas sar o zakoňnika, ale sar oda, kas hin autorita. ²³ Ipen akor sas andre sinagoga jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. Ov viskinda: ²⁴ „So amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko? Avľal amen te murdarel? Me džanav, ko tu sal: Oda Sveto le Devleskro!“

²⁵ O Ježiš prikazinda ole nalače duchoske: „Čhit, dža andral leste avri!“ ²⁶ O nalačo duchos leha čhivkerelas, viskinda zorales a geľa andral leste avri.

²⁷ Savore pes čudalinenas a phučenas jekh avrestar: „Oda so hin kada? Nevo sikaviben? Bo andre autorita prikazinel le nalače duchenge a on les šunen!“ ²⁸ A o hiros pal leste pes sig rozľigenda pal cali Galileja.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

²⁹ Sar o Ježiš, o Jakob the o Jan avle avri andral e sinagoga, gele andro kher ko Šimon* the ko Andrej. ³⁰ Ode pašľolas le Šimonoskri sasuj andre horučka a takoj pal late phende le Ježišoske. ³¹ Ov geľa paš late, chudňa la vastestar a pomožinda lake te uštel. E horučka la takoj omukľa a oj pašal lende chudňa te kerel.

³² Rači, sar zagelä o kham, anenas ke leste savore nasvalen the zaphandlen le demonenca. ³³ Savore manuša andral o foros pes zgele paš o vudar. ³⁴ O Ježiš sastarda but nasvalen, saven trapinenas o všelijaka nasvalibena, a tradňa avri but demonen. Na domukľa le demonenge te vakerel, bo on les prindžarenas.

Džan andre Galileja

³⁵ Sig tosara, mek sar sas rat, ušľila a geľa pro omuklo than, kaj pes modľinelas. ³⁶ Ale o Šimon the ola, ko sas leha, les gele te rodel. ³⁷ Sar les arakhle, phende leske: „Sako tut rodel!“

³⁸ O Ježiš lenge phenda: „Aven džas avrether, andro gavora, so hine kade pašes, hoj the ode te vakerav o evaňjelium, bo vaš oda avľom.“ ³⁹ Vakerelas o evaňjelium pal cali Galileja andre lengre sinagogi a tradelas avri le demonen.

O malomocno sastol avri

⁴⁰ Avľa ke leste jekh malomocno, geľa angle leste pro khoča a mangelas les: „Te kamľalas, šaj man sastares!“

⁴¹ Le Ježišoske sas pharo vaš leske, thođa pre leste o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ ⁴² A o malomocno takoj sastila avri a sas žužo.

⁴³ O Ježiš leske zorales dovakerđa a takoj les bičhađa het. ⁴⁴ Phenda leske: „Šun, ma phen oda ñikaske, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, lenge pro svedectvos.“ ⁴⁵ Ale ov geľa het a chudňa všadzik te vakerel pal oda, so pes ačhila. Vašoda o Ježiš imar našti geľa andro fori anglo nipi, ale sas avri pro omukle thana, kaj pal leste avenas o manuša pal savore seri.

2

O Ježiš sastarel le kalikos

* 1:29 1,29 Oda hin o Peter.

¹ Pal varesave dživesa geľa o Ježiš pale andro foros Kafarnaum a but džene pes dodžanle, hoj hino andro kher. ² Takoj pes zgele ajci manuša, hoj na sas kaj te ačhel, aňi paš o vudar. A vakerelas lenge pal o evaňjelium. ³ Akor ke leste avle štar murša, save anenas jekhe kalikos. ⁴ Ale našti pes dochudle le nasvaleha ko Ježiš, bo sas ode but manuša. Avke otkerde e strecha a mukle le kalikos tele pro nošitki ode, kaj sas o Ježiš. ⁵ Sar dikhľa o Ježiš lengro pačaben, phenda le kalikoske: „Čhavo miro, odmukle tuke hine o bini.“

⁶ Ale bešenas ode the varesave zakoňnika, save peske andro jile gondolinenas: ⁷ „Sar kada manuš kavke šaj vakerel? Ruhinel pes! Niko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

⁸ O Ježiš takoj prindžarđa andre peskro duchos, hoj pal leste kavke gondolinen, a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile? ⁹ So hin lokeder, te phenel le kalikoske: ‚Odmukle tuke hin o bini‘, či te phenel: ‚Ušti, le tuke o nošitki a dža‘? ¹⁰ Ale vaš oda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor te odmukel pre phuv o bini“ – phenda le kalikoske: ¹¹ „Phenav tuke: Ušti, le tuke o nošitki a dža khere!“ ¹² Ov takoj uštıla a savore dikhle, sar peske iľa o nošitki a geľa het. Savore pes čudalinenas, lašarenas le Devles a phenenas: „Mek šoha kajso vareso na dikhľam!“

O Ježiš vičinel le Levi

¹³ O Ježiš džalas pale paš o moros. Avenas pal leste igen but manuša a ov len sikavelas. ¹⁴ A pal o drom dikhľa le Levi, le Alfeoskre čhas, sar bešelas pre colňica, a phenda leske: „Av pal mande!“ A ov uštıla a geľa pal leste.

¹⁵ Palis o Ježiš geľa ke leste andro kher, a sar ode bešelas pašal o skamind, bešenas leha the leskre učeňikenca but colňika the binošna manuša, bo but ajse pal leste džanas. ¹⁶ Ale sar les dikhle o zakoňnika the o Farizeja te chal le colňikenca the le binošnenca, phučle leskre učeňikendar: „Soske pijel a chal le colňikenca the le binošnenca?“

¹⁷ Sar oda o Ježiš šunđa, phenda lenge: „Le sastenge na kampil le doktoris, ale le nasvalenge. Me na avlom te vičinel le spravodľiven, ale le binošnen!“

Pal o postos

¹⁸ Le Janoskre učeňika the o Farizeja pes poscinen. Varesave manuša avle a phučle le Ježišostar: „Soske o učeňika le Janoskre the o učeňika le Farizejengre poscinen a tire na poscinen?“

¹⁹ A o Ježiš lenge phenda: „Či šaj poscinen o hosci pro bijav, te mek o terno hino lenca? Medik hino lenca o terno, našti pes poscinen! ²⁰ Ale avena ajse dživesa, hoj o terno na ela lenca, a andre ola dživesa pes poscinen.“

²¹ Se ňiko na zasivel e chev pro purane gada le neve pochtaneha, bo o nevo pochtan odčhindola le puranestar a kerela pes mek bareder chev. ²² A ňiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol rozčhingerela o gone a zňičinela pes the e mol the o gone. Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone.“

Pal o šabat

²³ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš pašal e mała, kaj sas sadzimen, a leskre učeñika chudle te čhingerel o klasi. ²⁴ O Farizeja leske phende: „Dikh, keran oda, so našti te kerel pro šabat!“

²⁵ Ov lenge phenda: „Mek šoha na gendan pal oda, so kerda o David akor, sar les na sas so te chal a sas bokhalo ov a the ola, ko sas leha? ²⁶ Sar geła andro kher le Devleskro akor, sar sas o Ebjatar nekbareder rašaj, a čala o sveta mare, save ñiko našti chal, ča o rašaja, a diña the olen, ko sas leha?“

²⁷ Phenda lenge: „O šabat sas kerdo prekal o manuš, a na o manuš prekal o šabat! ²⁸ Vašoda o Čhavo le Manušeskro hino Raj the upral o šabat.“

3

O Ježiš sastarel o vast pro šabat

¹ Sar o Ježiš geła pale andre sinagoga, sas ode jekh manuš, saves sas ñevladno vast. ² A varesave džene ča dikhenas, či les sastarela avri pro šabat, hoj les te obviñinen. ³ O Ježiš phenda ole manušeske, saves sas ñevladno vast: „Ačh kade maškara!“

⁴ A phučla lendar: „Či šaj pro šabat mištes te kerel, abo na? O dživipen te zachrañinel, či te murdarel?“ Ale on sas čhit.

⁵ Dikhla pro manuša pašal peste chołaha a sas leske igen pharo vašoda, save zacata jile len sas. Phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ Sar nacirdña o vast, sastila leske calkom avri. ⁶ O Farizeja pes takoj gele te dovakerel le Herodijanenca, sar te murdarel le Ježiš.

O Ježiš sastarel paš o moros

⁷ O Ježiš peskre učeñikenca geła paš o moros. Džanas pal leste but manuša andral e Galileja, Judsko, ⁸ Jeruzalem, Idumea the Zajordansko. Džanas pal leste the but nipi andral o Tir the Sidon, bo pes došunde pal oda, so kerel. ⁹ Akor phenda peskre učeñikenge: „Pripravinen mange e lodka, hoj pes pre ma o manuša te na ispiden.“ ¹⁰ Bo sastarda but dženen a savore nasvale pes pre leste ispidenas a kamenas pes lestar te chudel. ¹¹ A the o nalače duchi, sar les dikhenas, perenas anglal leste a vičinenas: „Tu sal o Čhavo le Devleskro!“ ¹² Ale o Ježiš lenge zorales zakazinda, hoj ñikaske te na phenen avri, ko hino.

O Ježiš vičinel le dešudujen

¹³ Paloda o Ježiš geła pro verchos a vičinda pal peste ča olen, kas ov kamelas, a on avle ke leste. ¹⁴ Kidña peske avri dešudujen, hoj te aven leha a hoj len te bičhavel te vakerel o evaņjelium. ¹⁵ A diña len zor te tradel avri le demonen. ¹⁶ Kala hine ola dešuduj (12): O Šimon (saveske diña nav Peter), ¹⁷ o Jakob the leskro phral o Jan, le Zebedeoskre čhave (savenge diña nav Boanerges, so hin prethodo: le Perumoskre Čhave), ¹⁸ o Andrej, o Filip, o Bartolomej, o Matuš, o Tomaš, o Jakob, le Alfeoskro čhavo, o Tadeus, o Šimon Kanaansko ¹⁹ the o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda.

Pal o ruhaņje pro Sveto Duchos

²⁰ Palis o Ježiš avla andro kher a pale pes zgele ajci but manuša, hoj les the leskre učeñiken na sas kana mek aņi maro te chal. ²¹ Sar pes le

Ježišoskri famelija pal oda došundā, avle, hoj les te len het, bo phende pre leste, hoj našada e godi.

²² A o zakoņika, save avle andral o Jeruzalem, pre leste phende: „Hin andre leste o Belzebul, o raj le demonengro! Leskra zoraha tradel avri le demonen!“

²³ O Ježiš peske len vičinda a chudna lenge te vakerel andro podobenstva: „Sar šaj tradel o satan avri le satan? ²⁴ Te pes o krališagos rozdelinel a džal pre peste, oda krališagos na obačhela. ²⁵ A te pes o kher rozdelinel a džal pre peste, oda kher naši obačhela. ²⁶ Avke te o satan džal korkoro pre peste a rozdelinel pes, naši obačhela, ale hin leske koñec. ²⁷ Ņiko naši džal ko zoralo murš andro kher te čorel leskre veci, medik ole zorale muršes na phandela. Palis šaj čorel avri leskro kher. ²⁸ Čaćipen tumenge phenav, hoj savore bini the savore lava, savenca pes o manuša ruhinen pro Del, lenge ena odmukle, ²⁹ ale oleske, ko pes ruhinel pro Sveto Duchos, na ela šoha odmuklo a leskro binos ačhela pre leste furt.“

³⁰ Kada phenda, bo on phenenas: „Hin andre leste nalačo duchos.“

E daj the o phrala le Ježišoskre

³¹ Palis avla leskri daj the leskre phrala, ačhenas avri a dine les te vičinel. ³² Bešenās pašal leste but manuša a phende leske: „Tiri daj the tire phrala hine avri a vičinen tut.“

³³ Ov lendar phučla: „Ko hin miri daj a ko hin mire phrala?“

³⁴ A dikhla pašal peste pre ola, ko leha bešenās, a phenda: „Dikhen, miri daj the mire phrala. ³⁵ Bo sako, ko kerel e voľa le Devleskri, hino miro phral, miri pheñ the miri daj.“

4

O podobenstvo pal o štar phuva

¹ O Ježiš chudna pale te sikavel paš o moros. A vaš oda, hoj pes zgele igen but manuša, geľa andre lođka a o manuša sas pre phuv paš o moros. ² Sikavelas len but andro podobenstva a andre peskro sikaviben lenge vakerelas: ³ „Šunen, jekh manuš geľa te rozčhivkerel o semena. ⁴ Sar rozčhivkerelas, varesave pele paš o drom. Avle o čirikle a chale len. ⁵ Aver pele pre baruñi phuv, kaj len na sas but čik, a sig barile, bo na gele but tele andre phuv. ⁶ Ale sar avla avri o kham, zlabarda len a šučile avri, bo na sas len koreñis. ⁷ Aver pele andro trñi a sar o trñi barile, tasade len a na sas lendar chasna. ⁸ Aver pele andre lači phuv, chudle te barol a ande chasna. Varesave tranda (30), varesave šovardeš (60) a varesave šel (100).“

⁹ A phenda lenge: „Kas hin kana pre oda, hoj te šunel, mi šunel!“

Soske o Ježiš vakerel andro podobenstva

¹⁰ Sar sas korkoro, phučle lestar o dešuduj (12) apoštola the okla, so sas paš leste, pal oda podobenstvo. ¹¹ Ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o krališagos le Devleskro, ale olenge, so hine avri, pes sikavel savoro andro podobenstva vašoda, ¹² hoj te dikhel dikhena, ale na dikhena;

*te šunel šunena, ale na achalona,
hoj pes te na visaren
a te na pes lenge odmuken o bini.“*

O Ježiš vakerel avri o podobenstvo

¹³ O Ježiš lendar phučla: „Te na achalón kada podobenstvo, sar palis achalóna savore okla podobenstva? ¹⁴ O semena, so rozčivkerelas o manuš, hin o lav. ¹⁵ Ola, kaske sas o lav sadzimen paš o drom, hine ola, ko šunen o lav, ale takoj avel o satan a lel avri o sadzimen lav andral o jilo. ¹⁶ Ola, kaske sas sadzimen pre baruňi phuv, hine ola, ko šunen o lav a takoj les radišagoha prilen, ¹⁷ ale likerem avri ča pre varesavo časos, bo nane len koreňis. Palis, sar avel o pharipen abo o manuša pre lende džan vaš o lav, takoj oddžan le pačabnastar. ¹⁸ Aver džene, kaske sas sadzimen andro trňi, šunen o lav, ¹⁹ ale o pharipena andre kada dživipen the o klamišagos le barvalipnaskro the o aver žadosci, so aven andro jilo, tasaven o lav a nane lestar chasna. ²⁰ A aver džene, kaske sas sadzimen andre lači phuv, šunen o lav, prilen les andro jilo a anen chasna – varesave tranda (30), varesave šovardeš (60), varesave šel (100).“

O podobenstvo pal e momeli

²¹ Phendā lenge: „Či pes labarel e momeli pre oda, hoj la te garuven tel e piri abo tel o hadžos? Či na pre oda, hoj la te thoven pro svietňikos? ²² Bo nič nane avke garudo, hoj te na avel jekhvar avri. Savoro, so hin garudo, avela avri pro švetlos. ²³ Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!“

²⁴ A phendā lenge: „Šunen mištes! Sava miraha merinen, ajsaha tumenge ela merimen a mek pes tumenge pridela. ²⁵ Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olestar pes lela mek the oda, so les hin.“

O podobenstvo pal o zrnos

²⁶ O Ježiš phendā: „Le Devleskre krališagoha hin oda avke, sar te ilahas o manuš o zrnos a sadzindahas les andre phuv. ²⁷ Rači džal te sovel, tosara uštel a o zrnos pes pučinel avri a barol; a ov aňi na džanel sar. ²⁸ Bo e phuv del ulipen korkori pestar – ešeb e prajta, palis o klasos a palis but zrnos andro klasos. ²⁹ A sar dobarol o zrnos, takoj pes bičhavel te košinel, bo avla e žatva.“

O podobenstvo pal o horčično zrnkos

³⁰ Palis phendā: „Soha porovňinava o krališagos le Devleskro? Save podobenstvoha tumenge sikavava? ³¹ Hino sar o horčično zrnkos, savo sar pes sadzinel, hino nekcikneder savore semenendar pre phuv. ³² Ale sar hino sadzimen, chudel te barol a hino nekbareder maškar savore rastlini a hin les ajse bare konara, hoj o čirikle peske šaj bešen andre leskro čiňos.“

³³ O Ježiš lenge vakerelas o lav andro but kajse podobenstva – ajci, keci šaj achalónas. ³⁴ Le manušenge na vakerelas bi o podobenstva, ale sar sas korkoro peskre učeňikenca, lenge phenelas avri savoro.

O Ježiš zaačhavel e burka pro moros

³⁵ Oda džives, sar zaračila, phendā o Ježiš le učeňikenge: „Aven džas pre oki sera le moroskri.“ ³⁶ Gele het pašal o nipi, avle andre lodka, kaj imar o Ježiš sas, a ile les peha. Sas leha the aver lodki. ³⁷ Jekhvareste avla bari burka la balvajaha. O vlni marenas andre lodka avke zoraes, hoj imar o paňi avelas andre. ³⁸ O Ježiš peske

sovelas pre perñica palal andre lodka. Uštade les a phende leske: „Učitelina, tuke hin jekh, hoj kade meraha?“

³⁹ Ov uštíla a rozkazinda la balvajake the le moroske: „Preačh, čhit!“ E balvaj preačila a sas igen cichones.

⁴⁰ Palis lendar phučla: „So tumen avke daran? Mek furt tumen nane pačaben?“

⁴¹ Ale on pes igen daranas a phučenas jekh avrestar: „Oda ko ov hino, hoj les e balvaj the o moros šunen?“

5

O posadnuto manuš andre Gadara

¹ Pregele prekal o Galilejsko moros pre oki sera a doavle andre phuv Gadara. ² A soča o Ježiš gela avri andral e lodka, avla ke leste pašal o hrobi jekh manuš, andre savo sas nalačo duchos. ³ Oda manuš bešelas andro hrobi a űiko les imar aűi le lancenca našti phandelas. ⁴ Bo imar sas buterval phandlo le lancenca the le putenca pro vasta the pro pindre, ale o lanci čhingerelas a o puta phagerelas. űikas na sas zor les te skrocinel. ⁵ Rat-džives kerelas vika pro brehi the paš o hrobi a korkoro pes marelas le barenca.

⁶ Sar dikhla dural le Ježiš, denašelas ke leste, peła pro koha ⁷ a vičinda zorale hangoha: „So mandar kames, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut pro Del, ma trapin man!“ ⁸ Bo o Ježiš leske phenda: „Nalačo duchona, dža andral leste avri!“

⁹ Avke o Ježiš lestar phučla: „Sar tut vičines?“

Odphenda leske: „Miro nav hin Legion, bo sam igen but.“ ¹⁰ A igen les mangelas, hoj les te na tradel andral odi phuv avri.

¹¹ Ode pašes pro brehos sas baro stados le balengro ¹² a o demona les mangelas: „Bičhav amen andre kala bale, hoj te džas andre lende.“ ¹³ O Ježiš lenge takoj domukla a o nalače duchi gele avri andral o manuš andro bale. Calo stados, vaj duj ezera (2 000) bale, denašenas tele le brehoha andro moros a tašlile.

¹⁴ Ola džene, save pašinenas le balen, denašle a phende oda avri andro foros the pro mali a o manuša avle te dikhel, so pes ačila. ¹⁵ A sar avle paš o Ježiš a dikhle oles, andre kaste sas oda Legion, hoj bešel, hino urdo a hino paš e godi, igen predarandile. ¹⁶ Ola, so oda dikhle, vakerenas le manušenge, so pes ačila ole posadnute manušeha the le balenca. ¹⁷ Avke o manuša chudle te mangel le Ježiš, hoj te džal avri andral lengri phuv.

¹⁸ Sar džalas o Ježiš andre lodka, mangelas les oda, ko sas posadnuto: „Domuk mange te džal tuha!“ ¹⁹ Ale o Ježiš leske na domukla a phenda leske: „Dža khere ke tiri famelija a phen lenge avri, save bare veci tuke kerda o Raj the savo lačhipen tuke presikađa.“ ²⁰ Avke gela a chudna te vakerel andro Dekapolis, save bare veci leske kerda o Ježiš; a savore pes čudalinenas.

Pal e muli čhajori the pal e nasvali džuvli

²¹ Sar pregele la lodkaha pale pre oki sera le moroskri a mek sas paš o moros, avle ke leste igen but manuša. ²² Akor ode avla o Jairus, jekh vodcas andral e sinagoga, a sar dikhla le Ježiš, peła leske paš o pindre

²³ a igen les mangelas: „E čhajori mange merel. Mangav tut, av a thov pre late tire vasta, hoj te sastol avri a te dživel.“ ²⁴ A o Ježiš leha geľa.

Džanas pal leste igen but nipi a ispidenas pes pre leste pal savore seri. ²⁵ A sas ode jekh džuvli, savi sas dešuduj (12) berš nasvali pro džuvlikano nasvaliben. ²⁶ A kajte diňa savore peskre love avri le doktoreng a igen but lendar cerpinda, na sas lake feder, ale ča furt goreder. ²⁷ Sar šunda pal o Ježiš, avľa maškar ola but nipi palunestar ko Ježiš a dotkňinda pes leskre ruchostar. ²⁸ Bo phenda peske: „Ča te man leskre ruchostar dotkňinava, sastuvava avri.“ ²⁹ A takoj latar preačila te džal o rat a šunda andre peskro telos, hoj sastila avri le nasvalibnastar.

³⁰ A o Ježiš džanľa, hoj lestar geľa avri e zor, visalila ko manuša a phučla: „Ko pes dotkňinda mire ruchostar?“

³¹ O učeňika leske odphende: „Se dikhes, hoj pes pre tu o manuša ispiden pal savore seri, a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkňinda?‘“

³² Ale o Ježiš pes rozdikhelas pašal peste, hoj te dikhel, ko oda kerđa.

³³ A odi džuvli džanelas, so pes lake ačila, avke avľa, izdralas daratar, pela anglal leste pro khoča a phenda avri calo čačipen. ³⁴ Ov lake phenda: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom. Av sastı andral tiro nasvaliben.“

³⁵ Mek sar ov laha vakerelas, avle o nipi andral o kher le Jairoskro a phende leske: „Tiri čhajori imar muľa. Soske mek trapines le Učitelis?“

³⁶ O Ježiš šunda, so leske phende, no the avke leske phenda: „Ma dara tut, ča pača!“

³⁷ A na domukľa ňikaske leha te džal, ča le Peteriske, le Jakoboske the leskre phraleske, le Janoske. ³⁸ Avle andro kher ko Jairus a dikhle ode but manušen te rovel a te kerel bari vika. ³⁹ O Ježiš geľa andre a phenda lenge: „Soske keren ajsi bari vika a roven, se e čhajori na muľa, oj ča sovel!“ ⁴⁰ A chudle lestar te asal. Ale ov tradňa savoren avri, iľa la čhajorakra da the dades a the olen, ko sas leha, a geľa pre oda than, kaj pašlolas e čhajori. ⁴¹ Chudňa la čhajorakro vast a phenda lake: „Talitha kumi!“ Oda pes prethovel: „Čhajorije, tuke phenav, ušti!“ ⁴² E čhajori takoj uštıla a phirelas – sas lake dešuduj berš – a savore pes igen čudalinenas. ⁴³ Ale o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj pal oda te na phenen ňikaske. Palis lenge phenda, hoj la te den te chal.

6

O Ježiš andro Nazaret

¹ Palis o Ježiš geľa odarik het a avľa andre peskro gav, kaj bariľa avri, a leskre učeňika gele leha. ² Sar sas o šabat, chudňa te sikavel andre sinagoga. Sas ode but džene a sar les šunde, čudalinenas pes a phenenas peske: „Khatar les hin kada? Khatar les hin kajsi godi? Sar šaj kerel kajse bare zazraki? ³ Či nane ov oda tesaris? Či nane ov oda čhavo la Mariakro the o phral le Jakoboskro, le Jozefoskro, le Judaskro the le Šimonoskro? A či na bešen leskre pheňa kade maškar amende?“ A na kamenas andre leste te pačal.

⁴ O Ježiš lenge phenda: „Le prorokos den pačiv všadzik avrether, ča na andre leskro gav, andre leskri famelija the andre leskro kher.“ ⁵ A

našti ode kerđa nisave zazraki, ale ča pre varesave nasvale thođa o vasta a sastarda len avri. ⁶ Čudalinda pes, hoj o manuša na pačan. Avke o Ježiš geľa te sikavel andre aver gava.

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeņiken

⁷ Vičinda ke peste le dešudujen (12) a bičhada len avri po duje dženen. Diňa len zor upral o nalače duchi. ⁸ Prikazinda lenge: „Ma len tumenca pro drom nič, aņi maro, aņi love andro sirimos, aņi zajdica, ča e paca. ⁹ Uren o sandalki pro pindre a ma len tumenca aver gada.“ ¹⁰ Phenda lenge: „Ačhen andre oda kher, andre savo tumen prilena, dži akor, medik na džana avri andral oda foros. ¹¹ Te tumen pre varesavo than na prilena, aņi na kamena te šunel, džan odarik het a keren tele o prachos pal o pindre pro svedectvos pre lende. [Čačipen tumenge phenav, hoj feder ela pro sudno džives le forenge Sodoma the Gomora sar ole foroske.]“

¹² Avke ola dešuduj učeņika gele avri a kazinenas le manušenge, hoj te keren pokaņje. ¹³ Tradenas avri but demonen a makhenas but nasvalen le olejoha a sastarenas len avri.

Pal o meriben le Janoskro

¹⁴ O kralis Herodes pes pal oda došunda, bo všadzik pes vakerelas pal o Ježiš. A varesave džene phenenas: „Oda o Jan Krstiteľ uštıla andral o meriben, vašoda les hin kajsi zor te kerel o zazraki.“ ¹⁵ Aver džene phenenas pro Ježiš, hoj ov hino o Eliaš, a aver phenenas, hoj hino ajsa prorokos sar ola proroka, so dživenas varekana.

¹⁶ No sar oda šunda o Herodes, phenda: „Oda hin o Jan, kaske odčhindom o šero. Ov uštıla andral o meriben!“ ¹⁷ Bo o Herodes prikazinda, hoj te zalen le Jan a te thoven les andre bertena. Vašoda, hoj leskre phrales le Filip sas romņi Herodijada a o Herodes laha ačhila te dživel, ¹⁸ o Jan phenelas le Herodesoske: „Našti džives le phraleskra romňaha!“ ¹⁹ Vašoda e Herodijada chalas choľi pro Jan a kamelas les te murdarel, ale našti, ²⁰ bo o Herodes pes daralas le Janostar a džanelas, hoj hino čačipnaskro the sveto murš, a chraņinelas les. Rado les šunelas, ale na džanelas, so peske pal oda te gondolinel.

²¹ Ale avľa jekh džives, sar sas le Herodesoske o berša, hoj kerđa e hoscina prekal o generala, prekal o veliteľa the prekal o vodci andral e Galileja. ²² A sar avľa andre e čhaj la Herodijakri a khelelas, sas oda pre dzeka le Herodesoske the olenge, ko leha sas pre hoscina.

O kralis phenda ola čhake: „Mang mandar, so ča kames, a me tuke oda dava!“ ²³ A diňa la lav: „Dava tut savoro, so mandar mangeha, až dži jepaš mire krališagostar.“

²⁴ Avke odi čhaj geľa avri a phučľa peskra datar: „So mange lestar mangava?“

„O šero le Janoskro Krstiteľiskro,“ odphenda lake e daj.

²⁵ A odi čhaj takoj sidarelas ko kralis a mangľa lestar: „Kamav, hoj mange takoj akana te anes pre tacka o šero le Janoskro Krstiteľiskro.“

²⁶ O kralis ačhila smutno, ale našti lake odphenda, bo la diňa lav anglal o manuša, so leha sas pre hoscina. ²⁷ Avke o kralis takoj bičhada le katos a prikazinda, hoj te anel le Janoskro šero. O katos geľa, odčhinda leske o šero andre bertena ²⁸ a anda o šero pre tacka

la čhake. A e čhaj diña peskra dake. ²⁹ Sar oda šunde le Janoskre učeñika, avle, ile leskro telos a thode les andro hrobos.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

³⁰ O apoštola avle pale paš o Ježiš a vakerenas leske savoro, so krenas the sikavenas. ³¹ A ov lenge phendā: „Aven džas korkore pre varesavo omuklo than, hoj tumenge sikra te odpočovinen.“ Bo but manuša pal lende avenas a džanas het a len na sas añi kana te chal.

³² Avke gele la lodkaha varekhaj pro omuklo than, hoj te aven korkore. ³³ Ale but nipi len dikhle, sar džan het, a avle pre oda, kaj džan. Vašoda but džene, so sas odarik andral savore gavora, gele pešones pal lende pre oki sera a predenašle len. ³⁴ A sar avla o Ježiš avri andral e lodka, dikhla ode pherdo nipen a sas leske pharo vaš lenge, bo sas sar o bakrore bi o pastjeris. A chudña len te sikavel but veci.

³⁵ Sar imar sas but ori, avle ke leste leskre učeñika a phende leske: „Pre kada than nane nič a imar hin but ori. ³⁶ Rozmuk len, hoj peske te džan te cinel vareso te chal andro gava the andro fori.“

³⁷ Ale ov lenge odphendā: „Tumen len den te chal!“

Phende leske: „Kames, hoj te džas te cinel maro vaš o duj šel (200) denara* a te das len te chal?“

³⁸ Ov lendar phučla: „Keci tumen hin mare? Džan te dikhel!“

Sar pes dodžanle, phende leske: „Pandž mare the duj ribi.“

³⁹ Palis lenge phendā, hoj peske te bešen pre zeleno čar andro cikne skupinki. ⁴⁰ A bešle peske andro skupinki po šel (100) the po penda (50). ⁴¹ Avke o Ježiš ila ola pandž mare the duj ribi, dikhla pro ņebos, požehñinda, phagerelas o mare a delas le učeñikenge, hoj te poden le manušenge. The ola duj ribi rozdelinda savorenge. ⁴² Chale savore a čalile. ⁴³ A o učeñika kidle upre ole mareNDAR the ribendar, so mek ačhile dešuduj (12) pherde košara. ⁴⁴ Oda maro chale vaj pandž ezera (5 000) murša.

O Ježiš phirel pal o moros

⁴⁵ Takoj paloda bičhađa o Ježiš peskre učeñiken, hoj te džan la lodkaha anglal leste andre Betsaida pre oki sera le moroskri, medik ov rozmukela le manušen. ⁴⁶ Sar pes lenca rozlučinda, geľa pes te modlinel upre pro verchos.

⁴⁷ A sar imar zaračila, sas e lodka maškar o moros, ale o Ježiš sas korkoro pre phuv. ⁴⁸ O Ježiš dikhla, hoj pes o učeñika trapinen le veslenca, bo phurdelas pre lende e balvaj. Avla ke lende, sar imar vidñisalolas, no mek sas rat†. Phirelas pal o moros a kamla pašal lende te predžal. ⁴⁹ Ale sar les dikhle te phirel pal o pañi, viskinde, bo peske gondolinde, hoj dikhen varesave mules. ⁵⁰ Savoredžene les dikhle a darandile.

Ale o Ježiš takoj ke lende prevakerđa: „Ma izdran! Me som. Ma daran tumen!“ ⁵¹ Geľa paš lende andre lodka a e balvaj preačhiľa. A igen pes čudalinenas, ⁵² bo na ačhalile akor, sar pes ačhiľa o zazrakos le marenca, bo lengre jile sas zakerde andre.

O Ježiš sastarel andro Genezaret

* **6:37** 6,37 Oda hin beršeskro počiniben. † **6:48** 6,48 Oda sas maškar o trin the šov ori.

⁵³ Sar pregele o moros, avle andro Genezaret a ode priphandle e lodka. ⁵⁴ A soča avle avri andral e lodka, takoj les o manuša prindzarde. ⁵⁵ Rozdenašle pes pal cali odi phuv a anenas le nasvalen pro nošitki paš o Ježiš ode, kaj pes došunen, hoj hino. ⁵⁶ A všadzik, kaj o Ježiš džal, anenas ke leste le nasvalen, či oda sas avri pro uliči, vaj andro gava abo andro fori, či avri pre maľa. A mangenas les, či pes našti dotkñinen bajča leskre gadendar, a savore, so pes dotkñinenas, sastonas avri.

7

So melarel le manušes

¹ O Farizeja the varesave zakoñnika, save avle andral o Jeruzalem, pes zgele paš o Ježiš. ² Dikhle, hoj le Ježišoskre učeñnika chan o maro le melale vastenca, bo peske len na thode avri (na morde) avke, sar o Farizeja phenenas, hoj kempel te kerel. ³ Bo o Farizeja the savore Židi dolikerenas o tradiciji le phurederengre, hoj medik na thovenas mištes o vasta avri, na chanas. ⁴ A sar avenas pal o pľacos, na chanas, medik pes na thovenas. Preile le phurendar the but aver tradiciji a dolikeren len, ajse sar te thovel avri o pohara, o kuča, o pira the o grati medostar.

⁵ Vašoda lestar o Farizeja the o zakoñnika phučle: „Soske tire učeñnika na dolikeren o tradiciji le phurederengre a chan o maro le melale vastenca?“

⁶ Odphenda lenge: „Tumen dujemujengre, mištes pal tumende prorokinelas o Izajaš, avke sar hin pisimen:

*„Kala nipi man lašaren le mujeha,
ale lengro jilo hino mandar dur.*

⁷ *Hijaba man lašaren,*

bo sikaven o sikaviben le manušengro.‘

⁸ Bo omuklan le Devleskro prikazañje a dolikeren le manušengre tradiciji.“

⁹ A phenda lenge: „Le Devleskro prikazañje čerinen vaš tumare tradiciji. ¹⁰ Bo o Mojžiš phenda: *„De pačiv tira da the tire dades! A oda, ko košel la da the le dades, mušinel te merel!“* ¹¹ Ale tumen phenen, hoj o manuš te phenel la dake abo le dadeske: „Našti tuke pomožinav, bo oda hin daros prekal o Del,‘ ¹² a kavke leske brañinen te kerel vareso prekal e daj abo prekal o dad. ¹³ Kajse tradicijenca, so likerem a poden dureder, musaren le Devleskro Lav. A mek the but aver kajse veci keren!“

¹⁴ Palis vičinda ke peste le nipen a phenda lenge: „Šunen man, savore, a achalon! ¹⁵ Le manušes na melarel oda, so chal, ale oda, so avel avri andral leskro jilo. ¹⁶ [Te hin varekas kana, hoj te šunel, mi šunel!]“

¹⁷ Sar odgeľa le manušendar a geľa andro kher, phučle lestar leskre učeñnika pal oda podobenstvo. ¹⁸ A o Ježiš lenge phenda: „So aňi tumen na achalon? Na achalon, hoj nič, so avel avral a džal andro manuš, les našti melarel andre? ¹⁹ Bo oda na džal andre leskro jilo, ale ča andro per a palis džal avri.“ Aleha o Ježiš phenda, hoj dojekh chaben hino žužo.

²⁰ A phendá: „Le manušes meľarel andre oda, so avel andral leste avri. ²¹ Bo andral o manuš – andral leskro jilo – aven avri o gondolišagi te kerel o nalače veci, te kerel o lubipen, te murdarel, te čorel, ²² te pašol avre romňenca, te kamel igen o barvalipen, te kerel varekaske o nalačo, te klaminel, nisostar pes te na ladžal, te zavidzinel, te vakerel namištes pal aver, te lidžal pes upre a te kerel o diliňipen. ²³ Savore kala nalače veci aven avri andral o jilo a meľaren andre le manušen.“

O pačaben la džuvlakro

²⁴ O Ježiš uštila a geľa odarik paš o fori Tir [the Sidon]. Geľa andro kher a na kamľa, hoj pes pal oda vareko te dodžanel, ale na diňa pes oda te garuvel andre. ²⁵ A došundá pes pal leste jekh džuvli, sava sas čhajori, andre savi sas nalačo duchos. Oj avľa a peľa le Ježišoske paš o pindre. ²⁶ Odi džuvli sas Grekiňa andral e phuv Fenicija andre Sirija. Mangelas les, hoj te tradel avri le demonos andral lakri čhajori.

²⁷ Ale o Ježiš lake phendá: „Domuk, hoj ešeb te čalon o čhave, bo nane šukares te lel o maro le čhavage a te čhivel les le rikonorengé.“

²⁸ Ale oj leske odphendá: „He, Rajeja, ale the o rikonore chan telal o skamind o trušini, so peren le čhavage.“

²⁹ Avke lake phendá: „Vaš kada lav, so phendal, dža! O demonos imar geľa avri andral tiri čhaj.“

³⁰ A oj geľa khere a arakhľa peskra čhajora te pašlol pro hadžos a o demonos imar andral late geľa avri.

O kašuko the šepetlivo manuš

³¹ Palis geľa het pašal o Tir prekal e phuv Sidon, tele paš o Galilejsko moros a odarik geľa andre phuv Dekapolis. ³² A ande ke leste jekhe manušes, savo sas kašuko the igen šepetlivo, a mangenas les, hoj te thovel pre leste o vasta.

³³ O Ježiš les iľa pašal o nipi sikra dureder a thođa leske o angušta andro kana, palis peske čhungarda pro angušta a dotkňinda pes leskra čhibatar. ³⁴ Palis dikhľa upre pro ňebos, phurdľa peske pharipnastar a phendá: „Effatha!“ So hin: „Phundrav tut!“ ³⁵ Takoj pes leske phundrade o kana the e čhib a imar vakerelas žužes.

³⁶ O Ježiš prikazinda le manušenge, hoj oda te na phenen ňikaske. Ale so buter lenge prikazinelas, on mek buter vakerenas. ³⁷ Igen pes čudalinenas a phenenas: „Savore kerel mištes! Mek the le kašukenge del te šunel a le ňemenge te vakerel!“

8

O Ježiš čalarel štar ezera manušen

¹ Andre ola dživesa, sar sas pale zgele but manuša a na sas len so te chal, o Ježiš vičinda ke peste le učeňiken a phendá lenge: ² „Pharo mange hin vaš kala manuša, bo imar trin džives hine manca a nane len so te chal. ³ Te len bičhavava khere bokhalen, odperena pal o drom, bo varesave avle dural.“

⁴ O učeňika leske odphende: „Khatar laha pre kada omuklo than ajci maro, hoj te čalon savore manuša?“

⁵ A phučľa lendar: „Keci tumen hin mare?“ „Efta,“ odphende leske.

⁶ Avke o Ježiš rozkazinda le manuŝenge, hoj peske te bešen pre phuv. Ila ola eŝta mare, palikerda le Devleske, phagerelas a podelas o maro le učeňikenge, hoj oda te rozden. A on oda rozdenas le manuŝenge. ⁷ Sas len the vajkeci ribici, the vaŝ ola palikerda a phenda, hoj len te rozden. ⁸ Avke o manuŝa chale a čaľile. Olestar, so ačhila, skidle upre eŝta pherde koŝara. ⁹ Ola, ko chale, sas vaj ŝtar ezera (4 000) manuŝa. Palis len o Ježiš roz mukla ¹⁰ a takoj paloda geľa le učeňikenca andre lodka a avľa andre phuv Dalmanuta.

O Farizeja mangel znamenje

¹¹ Avle paš leste o Farizeja a chudle pes leha te kerel. Mangenas lestar znamenje andral o űebos, hoj lenge te sikavel, hoj les čačes bičhada o Del. ¹² Phurdľa peske pharipnastar andro duchos a phenda: „Soske peske kala manuŝa mangel znamenje? Čačipen phenav tumenge, hoj kale manuŝenge na ela dino űisavo znamenje.“ ¹³ Mukla len ode, geľa pale andre lodka a pregeľa pre oki sera le moroskri.

O učeňika mek furt na achalon le Ježišoske

¹⁴ Andre lodka len sas ča jekh maro, bo bisterde peha te lel. ¹⁵ O Ježiš lenge dovakerelas: „Den tumenge pozoris pro kvasos le Farizejengro the pro kvasos le Herodesoskro!“

¹⁶ Avke on phende jekh avreske: „Vaŝoda amenge kada phenel, bo nane amen maro.“

¹⁷ O Ježiš džanelas, so peske vakeren, a phučľa lendar: „Soske pal oda vakeren, hoj tumen nane maro? So mek furt na achalon? Hine tumende o jile phandle andre? ¹⁸ Hin tumen jakha, a na dikhen? Hin tumen kana, a na űunen? So imar bisterdan? ¹⁹ Sar ola pandž mare rozdelinavas maŝkar o pandž ezera (5 000) manuŝa, keci pherde koŝara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Deŝuduj (12) koŝara,“ phende leske.

²⁰ „A sar ola eŝta mare rozdelinavas maŝkar o ŝtar ezera (4 000) manuŝa, keci pherde koŝara skidňan upre olestar, so ačhila?“

„Eŝta,“ odphende.

²¹ A phenda lenge: „So mek furt na achalon?“

O Ježiš sastarel le kores andre Betsaida

²² Palis avle andre Betsaida. Ande ke leste jekhe kores a mangenas les, hoj pes lestar te dotkňinel. ²³ O Ježiš chudňa le kores vastestar a iľa les avri andral o gav. Ode leske le űlinenca makhľa o jakha, thođa pre leste o vasta a phučľa lestar: „Dikhes vareso?“

²⁴ O koro dikhľa upre a phenda: „Dikhav le manuŝen te phirel, ale dičhon avri sar stromi.“

²⁵ A o Ježiš leske pale thođa o vasta pro jakha a ov chudňa te dikhel. O koro sastila avri a dikhelas savoro žužes. ²⁶ O Ježiš les bičhada khere a phenda leske: „Ma dž a pale andro gav [aňi pal oda ma phen űikaskel]“

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

²⁷ Palis geľa o Ježiš le učeňikenca andro gavora paš e Filiposkri Cezarea. Pal o drom lendar phučľa: „So pal mande phenen o manuŝa? So phenen, hoj ko me som?“

²⁸ Odphende leske: „Jekh phenen, hoj sal o Jan Krstiteľ, aver, hoj o Eliaš, a pale aver, hoj sal jekh le prorokendar.“

²⁹ Ov lendar phučla: „A tumen so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus!“

³⁰ A o Ježiš lenge igen prikazinda, hoj oda ňikaske te na phenen avri.

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

³¹ Palis len chudňa te sikavel, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinela but te cerpinel, hoj na ela priilo le phurederendar, le nekbaredere rašajendar the le zakoňikendar a hoj mušinela te merel a pal o trin džives te uštel andral o meriben. ³² Vakerelas lenge pal oda phundradones. Akor o Peter les iľa pre sera a chudňa leske te dovakerel.

³³ Ale o Ježiš visaliľa, dikhľa pro učeňika a pokarhinda le Peter: „Dža mandar het, satan, bo na gondolines pre le Devleskre veci, ale pre le manušeskre!“

Sar te džal pal o Ježiš

³⁴ Palis ke peste vičinda le manušen the le učeňiken a phenda lenge: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel pre peste peskro kerestos a mi avel pal ma. ³⁵ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, našavela les, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma the vaš o evaňjelium, zachraňinela peske les. ³⁶ Bo so hin le manušen olestar, hoj dochudela calo svetos, ale našavela o dživipen? ³⁷ Soha peske o manuš šaj cinel o dživipen pale? ³⁸ Te pes vareko ladžala vaš ma the vaš mire lava andre kada lubikano the binošno svetos, vaš oda manuš pes jekhvar ladžala the o Čhavo le Manušeskro, sar avela le svete aňjelenca andre slava peskre Dadeskri!“

9

¹ O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena le Devleskro krališagos te avel bara zoraha.“

O Ježiš pes prečerinel anglo učeňika

² A pal o šov džives peha o Ježiš iľa le Peter, le Jakob the le Jan a sas korkore pro učo verchos. Ode pes anglal lende prečerinda. ³ Leskre gada ačhile parne sar jiv – ajse parne, hoj nič pre phuv len na kerđahas parneder. ⁴ A sikada pes lenge o Eliaš the o Mojžiš a vakerenas le Ježišoha.

⁵ Akor phenda o Peter le Ježišoske: „Rajeja, mištes amenge hin kade! Keras trin stani: tuke jekh, le Mojžišoske jekh the le Eliašiske jekh.“

⁶ O Peter na džanľa so te phenel, bo igen predarandile.

⁷ Jekhvareste avľa e chmara, zaučharda len a andral e chmara prevakerda ke lende o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav. Les šunen!“

⁸ A soča pes obdikhle, imar na dikhle paš peste ňikas, ča le Ježiš korkores.

⁹ Sar avenas tele pal o verchos, phenda lenge o Ježiš, hoj oda, so dikhle, te na vakeren ňikaske avri, medik o Čhavo le Manušeskro na uštela andral o meriben. ¹⁰ On dolikerde oda, so lenge o Ježiš

phenda, ale phučenar jekh avrestar: „So oleha gondolinel, sar phenel, hoj uštela andral o meriben?“

¹¹ A phučle lestar: „Soske phenen o zakoňika, hoj ešeb mušinel te avel o Eliaš?“

¹² Ov lenge odphenda: „Čačipen hin, hoj o Eliaš avela ešebno a prikerela savoro. Ale soske hin pisimen pal o Čhavo le Manušeskro, hoj mušnela but te cerpinel a na ela priilo? ¹³ Phenav tumenge, hoj o Eliaš imar avla, ale kerde leha, so kamle, avke sar pal leste hin pisimen.“

O Ježiš tradel avri le nalače duchos andral o čhavoro

¹⁴ Sar avle pale paš o učeňika, dikhle pašal lende but manušen a the varesave zakoňiken, sar pes lenca vesekedinen. ¹⁵ A soča ola manuša dikhle le Ježiš, igen radisalile a denašle ke leste a pozdravinde les.

¹⁶ O Ježiš lendar phučla: „Soske tumen lenca vesekedinen?“

¹⁷ Jekh ole manušendar leske odphenda: „Rajeja, andom paš tu mire čhas, bo hin andre leste o nalačo duchos, so lestar kerel ňemo. ¹⁸ Všadzik, kaj pre leste oda avel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, randel le dandanca a ačhel sar kašt. Manglom tire učeňiken, hoj les te traden andral leste avri, ale on oda našti kerde.“

¹⁹ O Ježiš lenge odphenda: „Ó, manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava? Dži kana tumen mek zlíkerava? Anen le čhavoress kade paš mande!“

²⁰ Avke les ande paš leste, a sar oda duchos dikhla le Ježiš, čhivkerelas le čhavoreha. Peľa pre phuv, kulinelas pes a pro muj leske marelas o peni.

²¹ O Ježiš phučla leskre dadestar: „Kanastar hino ajsjo?“

Ov odphenda: „Imar čhavorestar. ²² Buterval les o nalačo duchos čhivelas andre jag abo andro paňi, hoj les te murdarel. Te šaj vareso keres, av jileskro ke amende a pomožin amenge.“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Soske phenes: ‚Te šaj?‘ Oleske, ko pačal, pes šaj ačhel savoro!“

²⁴ Ole čhaveskro dad takoj zvičinda: „Pačav, Rajeja! Pomožin mange, hoj feder te pačav!“

²⁵ Sar o Ježiš dikhla, hoj pes skiden mek buter manuša, pokarhinda ole nalače duchos a phenda leske: „Tu ňemo the kašuko duchona, prikazinav tuke, av andral leste avri a imar šoha buter andre leste pale ma dža!“

²⁶ Oda duchos leha čhivkerelas, kerelas bari vika a palis geľa avri. O čhavoro dičholas sar mulo, vašoda but džene phende, hoj muľa. ²⁷ Ale o Ježiš chudňa le čhavoress vastestar, hazdňa les a ov uštela.

²⁸ A palis sar imar o Ježiš avla andro kher a sas korkoro le učeňikenca, phučle lestar: „Soske les amen našti tradňam avri?“

²⁹ Odphenda lenge: „Kale demonen našti te tradel avri, ča la modlitbaha [the le postoha].“

O Ježiš dujtovar vakereľ pal peskro meriben

³⁰ Palis gele het odarik a džanas pašal e Galileja. O Ježiš na kamelas, hoj olestar vareko te džanel. ³¹ Bo le učeňiken sikavelas a phenelas lenge: „O Čhavo le Manušeskro ela dino andro vasta le nipenge a

murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“³² O učeňika na achalonas ole laveske, ale daranas pes lestar te phučel.

Ko hin nekbareder?

³³ Avle andro Kafarnaum. Sar sas andro kher, phučla lendar o Ježiš: „Pal soste vakerenas maškar peste, sar avahas pal o drom?“³⁴ Ale on sas čhit. Bo sar avenas pal o drom, vakerenas pal oda, ko hin lendar nekbareder.

³⁵ O Ježiš peske bešla, vičinda le dešudujen a phenda lenge: „Oda, ko kamel te avel ešebno, mušinel te avel posledno a te služinel savorenge.“

³⁶ Palis ila varesave čhavores a ačhađa les maškar lende. Sar les ila pro vasta, phenda: ³⁷ „Sako, ko prilela jekhes kajse čhavorendar andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, na man prilel, ale Oles, ko man bičhađa.“

Ko na džal pro Ježiš, hino leha

³⁸ O Jan leske phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes, sar andre tiro nav tradelas avri le demonen a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

³⁹ Ale o Ježiš lenge phenda: „Ma braňinen leske! Bo ňiko, ko kerel andre miro nav zazraki, našti vakerel takoj namištes pal mande.“⁴⁰ Bo ko na džal pre amende, hino amenca!⁴¹ Čačipen phenav tumenge, hoj sako, ko tumen dela te pijel jekh poharis paňi andre miro nav, bo san le Kristoskre, čačes chudela peskri odmena.“

Te na cirdel avres pro binos

⁴² „Te vareko cirdela pro binos jekhes kale ciknorendar, so pačan andre ma, oleske ulahas feder, te leske thodehas baro bar* andre meň a čhidehas les andro moros!⁴³ A te tut cirdela tiro vast te kerel binos, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o vast, sar te džal soduje vastenca andro peklos, andre odi jag, so šoha na murdaľol andre!⁴⁴ [Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!] ⁴⁵ A te tut cirdela pro binos tiro pindro, odčhin les, bo feder tuke hin te džal andro džživipen bi o pindro, sar te avel čhido soduje pindrenca andro peklos, andre jag, so šoha na murdaľol andre!⁴⁶ [Ode, kaj lengro kirmo na merel a e jag na preačhel!] ⁴⁷ A te tut cirdela pro binos tiri jakh, džubin la avri, bo feder tuke hin te džal jekha jakhaha andro krališagos le Devleskro, sar te avel čhido soduje jakhenca andro peklos!⁴⁸ Ode, kaj mek aňi lengro kirmo na merel a e jag na murdaľol andre!⁴⁹ Bo sako ela žužardo la jagaha, avke sar dojekh obeta pes žužarel le loneha.⁵⁰ O lon hino lačho, ale te o lon imar na ela londo, soha les pale londarena? Mi el andre tumende o lon a dživen andro smirom jekh avrenca!“

10

Pal o rozvod

¹ O Ježiš odarik uštíla a geľa andre Judsko the andre phuv pal o Jordan. A pale pes zgele paš leste igen but nipi a ov len sikavelas avke sar furt.

* 9:42 9,42 Oda hin o baro bar andral o mlnos.

² Androda ke leste avle o Farizeja a phučle lestar, či šaj omukel o rom peskra romňa, bo kamenas les te čudel avri.

³ O Ježiš lendar phučla: „So tumenge prikazinda o Mojžiš?“

⁴ On phende: „O Mojžiš domukla le muršeske te pisinel o rozvodno lil a te bičhavel la romňa het.“

⁵ O Ježiš lenge odphenda: „O Mojžiš tumenge pisinda oda prikazaŋje, bo tumare jile hine barune. ⁶ Ale ešebnovarestar, sar sas stvorimen o svetos, *len o Del stvorinda sar muršes the džuvla.* ⁷ *Vašoda omukela o murš la da the le dades a ela jekhetane la romňaha* ⁸ *a on duj džene ena jekh telos.* Avke imar nane duj, ale jekh telos. ⁹ Vašoda, so o Del phandla, o manuš te na rozphandel!“

¹⁰ Palis, sar sas andro kher, phučle lestar pal oda o učeňika. ¹¹ O Ježiš lenge phenda: „Sako, ko omukel peskra romňa a lel peske avra, kerel laha lubipen. ¹² A te e romňi omukela peskre romes a lela peske avres, tiš kerel lubipen.“

O Ježiš požehňinel le čhavoren

¹³ O manuša anenas ko Ježiš peskre cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta, ale o učeňika lenge na domukenas. ¹⁴ Sar oda dikhla o Ježiš, cholisalila a phenda lenge: „Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro. ¹⁵ Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“ ¹⁶ Palis lelas o Ježiš le cikne čhavoren pro vasta, thovelas pre lende o vasta a žehňinelas lenge.

Pal jekh barvalo terno manuš

¹⁷ Sar džalas pal o drom, avla ke leste jekh terno manuš, peľa anglal leste pro khoča a phučla lestar: „Lačo Učitelina, so mange kempel te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

¹⁸ O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačo? Ňiko nane lačo, ča jekh o Del. ¹⁹ Se tu džanes o prikazaňja: *„Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha! Na thoveha ņikaha avri! De pačiv tira da the tire dades!“*

²⁰ Ov leske odphenda: „Učitelina, savoro kada imar terňipnastar dolikerav.“

²¹ Akor pre leste dikhla o Ježiš kamibnaha a phenda leske: „Mek jekh tuke kempel: Dža, biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro ņebos. Palis av a phir pal ma!“

²² Sar šunda kala lava, ačila igen smutno a geľa het, bo sas les but barvalipen.

Pal o barvalipen

²³ O Ježiš pes rozdikhla pašal peste a phenda peskre učeňikenge: „Sar phares pes dochudena andro krališagos le Devleskro ola, kas hin o barvalipen!“

²⁴ O učeňika pes igen čudalinenas leskre lavenge, ale o Ježiš lenge oda phenda mek jekhvar: „Čhavorale mire, sar phares hin te džal andro krališagos le Devleskro [olenge, ko pes muken pro barvalipen]. ²⁵ Lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

²⁶ On pes meksa buter čudalinenas a phenenas jekh avreske: „Akor ko ela zachraňimen?“

²⁷ O Ježiš dikhla pre lende a phenda: „O manuša oda našti keren, ale o Del šaj. Bo o Del šaj kerel savoro.“

²⁸ Akor leske o Peter phenda: „Dikh, amen omuklam savoro a geŕam pal tu.“

²⁹ O Ježiš odphenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš ma the vaš o evaŕjelium peskro kher, vaj le phralen abo le pheŕen, vaj la da abo le dades, vaj le čhaven abo o maŕi, ³⁰ chudela imar akana andre kada časos šelvar ajci khera, phralen, pheŕen, dajen, čhaven the maŕi – kajte pre leste o manuša džana – a andre oda časos, so avela, o večno dživipen. ³¹ Ale but olendar, ko hine ešebna, ena posledna a o posledna ena ešebna.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

³² Džanas le dromeha upre andro Jeruzalem. O Ježiš džalas anglal lende a le učeŕniken andro jilo na sas smirom. A ola, ko džanas pal lende, pes daranas. Ila le dešudujen pale pre sera a vakerelas lenge, so pes leske ačhela: ³³ „Šunen, džas upre andro Jeruzalem a o Čhavo le Manušeskro ela dino le bare rašajenge the le zakoŕnikenge. Odsudzinena les pro meriben a dena les le pohanenge. ³⁴ Asana lestar, čhungarena pre leste, zbičinena les a murdarena, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

Le Zebedeoskre čhavengro mangipen

³⁵ O Jakob the o Jan, o čhave le Zebedeoskre, avle ko Ježiš a phende leske: „Učitelina, kamas, hoj amenge te keres oda, so tutar mangaha.“

³⁶ Ov lendar phučla: „So kamen, hoj tumenge te kerav?“

³⁷ On phende: „Akor sar bešeha pro tronos andre tiri slava, ker prekal amende oda, hoj jekh te bešel pal tiri čači sera a aver pal tiri baŕogŕi sera.“

³⁸ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Tumen na džanen, so mandar mangel. Či šaj pijen odi kuči, savi me pijav, a či šaj aven bolde ole bolipnaha, saveha me som boldo?“

³⁹ „Šaj,“ phende leske.

O Ježiš lenge phenda: „Čačo hin, hoj pijena odi kuči, so me pijav, a avena bolde ole bolipnaha, saveha som me boldo, ⁴⁰ ale te phenel ko bešela pal miri čači the baŕogŕi sera, oda nane miri veka. Ola thana ena dine olenge, prekal kaste hine pripravimen.“

⁴¹ Sar oda šunde okla deš učeŕnika, cholisalile pro Jakob the pro Jan. ⁴² Ale o Ježiš peske len vičinda: „Tumen džanen, hoj o vladara, so lidžan avre naroden, vladŕinen upral lende zoraha a o bare raja sikaven pro manuša peskri zor. ⁴³ Ale maškar tumende oda te na el avke! Oda, ko kamel te avel bareder maškar tumende, mušinel te avel tumaro sluhas. ⁴⁴ Oda, ko kamel te avel maškar tumende ešebno, mi služinel savorenge. ⁴⁵ Bo aŕi o Čhavo le Manušeskro na avla, hoj leske te služinen, ale hoj ov te služinel a te počinel peskre dživipnaha vaš o but manuša.“

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

⁴⁶ Paŕis avle andro Jericho. Sar avelas o Ježiš le učeŕnikenca the but manušenca avri andral o Jericho, o koro Bartimeus, le Timeoskro čhavo, bešelas paš o drom a žobrinelas. ⁴⁷ Sar šunda o koro, hoj avel

o Ježiš Nazaretsko, chudňa te vičinel: „Ježiš, čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

⁴⁸ O nipi leske phenenas, hoj te čhitelj, no ov mek zoraleder vičinelas: „Čhavo le Davidoskro, av ke ma jileskro!“

⁴⁹ O Ježiš zaačiřla a phenda: „Vičinen les!“

Vičinde le kores a phende leske: „Ma dara! Uřti, vičinel tut!“ ⁵⁰ O koro čhida tele peskro plařfos, chučila upre a geľa ko Ježiř.

⁵¹ O Ježiř lestar phučila: „So kames, hoj tuke te kerav?“

O koro leske odphenda: „Učitelina, kamav te dikhel!“

⁵² Akor leske o Ježiř phenda: „Dža, tiro pačaben tut sastarđa!“ O koro takoj chudňa te dikhel a džalas pal oda drom le Ježiřoha.

11

O Ježiř džal andro Jeruzalem sar kralřs

¹ Sar imar sas pašes paš o Jeruzalem, paš e Betfaga the Betanija pro Olivovo verchos, bičhađa o Ježiř duje peskre učeņiken ² a phenda lenge: „Džan andre kada gav, so hin angle tumende, a takoj soča džana andre, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek řoha řiko na beřla. Odphanden les a anen les kade. ³ Te tumendar vareko phučela: ‚Soske oda keren?‘ – phenen leske: ‚Le Rajeske les kampel, ale maj lesanela pale.‘ “

⁴ Gele a arakhle le somaricis zaphandles avri paš o vudar pre ulica a odphandle les. ⁵ Varesave nipi, save ode ačhenas, phučle lendar: „Soske odphanden le somaricis?“ ⁶ On lenge odphende avke, sar lenge phenda o Ježiř, a mukle len te džal. ⁷ Avke ande le somaricis ko Ježiř, thode pre leste peskre gada a o Ježiř peske pre leste beřla. ⁸ But džene thovenas peskre gada pro drom a aver čhingerenas o konarica pal o maľi a thovenas len pro drom. ⁹ Ola nipi, save džanas angle leste the pal leste, vičinenas:

„Hosanna!

Požehņimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!

¹⁰ Požehņimen hin o kralřřagos amare dadeskro le Davidoskro, savo imar avel!

Hosanna andro řebos!“

¹¹ O Ježiř geľa andro Jeruzalem andro chramos a savoro peske predikhľa. Palis odgeľa le učeņikenca andre Betanija, bo imar sas buter ori.

Pal o figovņikos

¹² Sar pre aver džives gele andral e Betanija, o Ježiř sas bokhalo. ¹³ Dural dikhľa o figovņikos a geľa te dikhel, či upre na ela varesavo ovocje. Ale sar doavľa paš o stromos, na sas upre řič, ča o prajti, bo mek na sas o časos pro figi. ¹⁴ Akor o Ježiř phenda: „Imar řoha buter te na chal řiko tiro ovocje!“ A řunde oda leskre učeņika.

O Ježiř žužarel o chramos

¹⁵ Sar avle andro Jeruzalem, o Ježiř geľa andro chramos a chudňa te tradel avri olen, ko cinenas the bikenenas. Previsarđa o skaminda olenge, ko vatinenas o love, the olenge, ko bikenenas le holuben. ¹⁶ A na domukľa řikaskes, hoj vareso te prelidžal prekal o chramos. ¹⁷ Sar len sikavelas, phenelas: „Či nane pisimen: ‚Miro kher pes vičinelas

kher pro modlitbi prekal savore narodi'? Ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbujnika!“

¹⁸ Šunde oda o zakoņika the o bare rašaja a chudle te gondolinel, sar les šaj murdarena. Daranas lestar, bo le nipenge sas pre dzeka, so o Ježiš sikavelas.

¹⁹ Sar zaračila, geľa o Ježiš le učeņikenca avri andral o foros.

O figovņikos šučila avri

²⁰ Palis sig tosara, sar džanas pašal o figovņikos, dikhle, hoj calo šučila avri dži andro koreņis. ²¹ Le Peteriske avľa pre godi, so phenda o Ježiš, a phenda leske: „Učitelina, dikh, o figovņikos, so prekošlal, šučila avri!“

²² O Ježiš odphenda le učeņikenge: „Pačan le Devleske! ²³ Bo čačipen tumenge phenav, hoj te vareko phenela kale verchoske: ‚Hazde tut a čhiv tut andro moros‘ a te na pochibinela andre peskro jilo, a pačala, hoj pes ačhela oda, so phenel, akor pes leske oda ačhela. ²⁴ Vašoda tumenge phenav: Pačan, hoj savoro, vaš soske tumen mangel andre modlitba, imar chudňan a ela tumenge oda dino. ²⁵ Sar tumen džan te modlinel, odmuken, te tumen hin vareso pre varekaste, hoj the tumaro Dad andral o űebos te odmukel tumenge tumare bini.“ ²⁶ [„Te tumen na odmukena, aņi tumaro Dad andral o űebos tumenge na odmukela tumare bini.“]

Pal e autorita le Ježišoskri

²⁷ Avle pale andro Jeruzalem. Sar pes o Ježiš predžalas pal o chramos, avle ke leste o bare rašaja, o phuredera the o zakoņika ²⁸ a phučle lestar: „Sava zoraha keres kala veci? Ko tut diņa odi autorita, hoj te keres kala veci?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava. Odphenen mange a me tumenge phenava, sava zoraha kerav kala veci. ³⁰ Khatar sas le Janoskro bolipen? Andral o űebos, abo le manušendar? Odphenen mange!“

³¹ On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o űebos‘, phenela: ‚Akor soske leske na pačandilan?‘ ³² Ale aņi našti phenas: ‚Le manušendar.‘ “ – Daranas pes le nipendar, bo savore nipi pačanas, hoj o Jan sas čačikano prorokos.

³³ Avke odphende le Ježišoske: „Na džanas.“

Akor lenge o Ježiš phenda: „Aņi me tumenge na phenava, sava zoraha kerav kala veci.“

12

O podobenstvo pal o nalače vinara

¹ O Ježiš lenge chudňan te vakarel andro podobenstva: „O manuš peske sadzinda e viņica a ohradzinda la. Kerđa e chev, kaj pes pučinel avri e štava andral o hroznos, a ačhađa e veža. Palis diņa e viņica kečeņ le vinarengi a geľa het pro droma. ² Sar avľa e žatva, bičhađa oda manuš peskre sluhas ko vinara, hoj les te den olestar, so kidle upre. ³ Ale on les chudle, marde les, na dine les nič a bičhade les het. ⁴ Pale ke lende bičhađa avre sluhas, ale leske pharade o šero a asandile les avri. ⁵ Avke pale bičhađa avres a oles murdarde. Mek but sluhel bičhađa, ale jekhen marenas a avren murdarenas.“

⁶ Sas les mek jekh čhavo, saves igen kamelas. A pro koñec savorendar bičhađa ke lende the les, bo phendā peske: „Mire čhas dena pačiv.“

⁷ No ola vinara peske phende: „Leske ačhela savoro. Aven murdaras les a leskro đedictvos ela amaro!“ ⁸ Avke les chudle, murdarde les a čhide avri andral e viñica.“

⁹ O Ježiš phučla: „Akor so kerela o raj la viñicakro? Avela, murdarela ole vinaren a e viñica dela avrenge.“ ¹⁰ A phendā: „Na gendan, so hin pisimen:

*„O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino glavno.*

¹¹ *O Raj oda kerđa
a amen pes oleske čudalinas“?*“

¹² Kamenas les te phandel andre, bo achalile, hoj pal lende phendā kada podobenstvo. Ale daranas pes le nipendar, vašoda les mukle a gele het.

Pal o dañe

¹³ Palis ke leste bičhade varesave Farizejen the Herodijanen, hoj les te chuden andro lava. ¹⁴ Sar avle ko Ježiš, phende leske: „Učitelina, džanas, hoj vakeres čačipen a na džal tuke pal oda, so o manuša phenen, bo tu na dikhes pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. Phučas tutar: Kampil te počinel le cisariske o dañe, či na? Kampil te počinel, abo na?“

¹⁵ Ale o Ježiš prindžarda lengro budžañdipen a phendā lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav? Anen mange o denaris, hoj les te dikhav.“ ¹⁶ A sar leske ande, o Ježiš lendar phučla: „Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende leske.

¹⁷ Avke lenge o Ježiš phendā: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“ A igen pes oleske čudalinde.

Pal o uštiben andral o meriben

¹⁸ Avle ke leste o Saduceja, save pačan, hoj o manuš našti uštel andral o meriben, a phučle le Ježišostar: ¹⁹ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda, hoj te muľahas varekaske o phral a mukela la romňa bi o čhave, leskro phral peske la mušinel te lel romňake, hoj te avel le phrales čhave.“ ²⁰ Sas efta phrala. Ešebno peske iľa romňa a muľa, ale na sas les laha čhave. ²¹ Palis laha ačhiľa dujto phral, tiš muľa a na sas les čhave. A kavke oda sas the paš o trito phral. ²² Avke laha dživenas savore efta phrala, no ñikastar la na sas čhave. Palis, sar mule avri savore phrala, muľa the oj. ²³ Akor sar o mule uštēna andral o meriben, kaskri ela romňi, te savore efta phrala laha dživenas?“

²⁴ O Ježiš lenge odphendā: „Tumen čačes ñisoske na achalon, bo na prindžaren le Devleskro Lav aňi leskri zor.“ ²⁵ Bo sar uštēna o mule andral o meriben, na lena romňen a na džana romeste, ale ena sar o aňjela andro ñebos. ²⁶ A pal o mule, save uštēna andral o meriben, tumen na gendan andro Žvitkos le Mojžišoskro, hoj o Del leske paš o labardo krakos phendā: „Me som o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro the o Del le Jakoboskro?“ ²⁷ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge. Tumen čačes ñisoske na achalon.“

O nekbareder prikazaŋje

²⁸ Androda avla pašeder jekh le zakoŋikendar, bo šunda, sar pes le Ježišoha vesekeদিনenas o zakoŋika, a džanla, hoj lenge o Ježiš mištes odphenda. A phučla lestar: „Savo prikazaŋje hin nekbareder maškar savore?“

²⁹ O Ježiš leske odphenda: „Nekbareder maškar savore prikazaŋja hin: *„Sun, Izrael! O Raj hin amaro Del, o Raj hino jekh! 30 Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral cali tiri duša, andral cali tiri godi the andral cali tiri zor!“* [Kada hin o ešebno prikazaŋje.]

³¹ Dujto hin kada: *„Kameha avres avke sar tut korkores!“* Bareder prikazaŋja kalendar imar nane.“

³² O zakoŋikos leske phenda: „Mištes, učitelina! Čačipen phenda, hoj hin ča jekh Del a aver nane. ³³ A te kamel le Devles andral calo peskro jilo, andral cali godi, andral cali duša the andral cali zor a te kamel avres avke sar pes korkores hin buteder sar savore labarde the aver obeti.“

³⁴ O Ježiš dikhla, hoj o zakoŋikos godaha odphenda a phenda leske: „Na sal dur le Devleskre krališagostar.“ A imar buter ŋiko pes na opovažinda te phučel vareso le Ježišostar.

Pal o čhavo le Davidoskro

³⁵ Sar o Ježiš sikavelas andro chramos, phučla: „Sar oda, hoj o zakoŋika phenen, hoj o Kristus hin o čhavo le Davidoskro? ³⁶ Se korkoro o David phenda andro Sveto Duchos:

„O RAJ phenda mire Rajeske:

*Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ŋeprijatelen tel o pindre.’*

³⁷ Te korkoro o David les vičinel ‚Rajeja‘, sar šaj el o Kristus leskro čhavo?“

A but nipi le Ježiš radišagoha šunenenas.

Pal o zakoŋika

³⁸ Sar len o Ježiš sikavelas, phenelas lenge: „Den tumenge pozoris pro zakoŋika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj len o nipi andro foros te pozdravinen; ³⁹ kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini; ⁴⁰ chan avri o khera le vdovenge a but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen.“

E čori vdova del nekbuter

⁴¹ O Ježiš peske bešla andro chramos paš e pokladnica a dikhelas, sar o nipi andre čhivkerenas o love. But barvale čhide but. ⁴² Androda avla jekh čori vdova a čida duj churde minci, vaj duj centi.

⁴³ Akor o Ježiš vičinda le učeŋiken ke peste a phenda lenge: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čida buter sar savore okla džene, so čhivkerenas andre pokladnica. ⁴⁴ Bo savore čhide olear, so lenge ačhelas, ale oj čida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro džživipen.“

¹ Sar avelas o Ježiš avri andral o chramos, phendā leske jekh le učeňikendar: „Dikh, Rajeja, save šukar bara the save stavbi!“

² O Ježiš leske odphendā: „Dikhes kala bare stavbi? Na ačhela kade bar pre bareste; savoro ela telečhido.“

So ela pro koňec le svetoskro

³ Sar bešelas pre Olivovo brehos, khatar dičhol o chramos, sas leha korkore o Peter, o Jakob, o Jan the o Andrej a phučle lestar: ⁴ „Phen amenge, kana oda avela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁵ O Ježiš lenge chudňa te vakerel: „Den tumenge pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel! ⁶ Bo ena but ajse džene, so avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus!‘ a klaminena but nipen. ⁷ Sar šunena pal o maribena the pal oda, hoj pes maren o narodi, ma predaran, bo oda mušinel te avel, ale mek na ela o koňec. ⁸ Bo o narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos. Pre varesave thana e phuv razisaľola a ela bari bokh [the ňepokoj]. Oda ela o anglune dukha le svetoskre andro trapišagos.

⁹ Ale tumen tumenge den pozoris! Vaš ma tumen lena pro sudi a marena tumen andro sinagogi. Vaš ma ačhena anglo bare raja the anglo kraľa, hoj lenge te svedčinen. ¹⁰ Ale angloda mušinel ešeb te avel vakerdo o evaňjelium savore narodenge. ¹¹ Sar tumen phandena andre a lidžana tumen pro sudos, ma daran tumen olestar, so vakerena. Ale vakeren oda, so tumenge odi ora ela dino te phenel, bo na tumen vakerena, ale o Sveto Duchos.

¹² O phral dela andre le phrales, hoj les te murdaren, a o dad le čhas. O čhave džana pre daj the pro dad a murdarena len. ¹³ Vaš miro nav tumen savoredžene našti avri ačhena. Ale oda, ko likerela avri dži o koňec, ela spasimen.“

O baro pharipen

¹⁴ „Sar dikhena oda baro džungipen, so melarel andre o chramos, pre oda than, kaj oda na kamel te el, [avke sar phendā o prorokos Daniel] – oda, ko genel, mi achalol – akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi. ¹⁵ Oda, ko ela pre strecha, te na avel tele, hoj peske vareso te lel andral o kher. ¹⁶ Oda, ko ela pre maľa, te na visaľol pale khere vaš o gada. ¹⁷ No andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvlenge, save den te pijel le čhavoren. ¹⁸ Modľinen tumen, hoj pes oda te na ačhel jevende! ¹⁹ Bo ola dživesa ena ajse phare, sar mek šoha na sas, kanastar o Del stvorindā o svetos, a imar aňi šoha buter na ela.

²⁰ A te o Raj na kerđahas ola dživesa frimeder, na ulahas zachraňimen ňisavo manuš. Ale vaš o manuša, saven peske kidňa avri, kerđa ola dživesa frimeder. ²¹ Te tumenge akor vareko phendahas: ‚Dikh, kade hin o Kristus!‘ abo: ‚Kode hino!‘ – ma pačan. ²² Bo avena but falošna mesijaša, save phenena pal peste, hoj on hine o Kristus. Avena the but falošna proroka a kerena bare znameňja the zazraki, hoj te klaminen, te pes diňahas, the olen, kas peske o Del kidňa avri. ²³ Tumen tumenge den pozoris! Savoro tumenge phendom anglal.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

24 „Andre ola dživesa,
 pal oda pharipen,
 o kham kaľola andre
 a o čhonoro imar na švicinela.
 25 O čercheňa perena tele andral o ňebos
 a o ňeboskre zora pes čhalavena.

26 Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel pro ňeboskre
 chmari andre bari zor the andre slava. 27 A ov bičhavela peskre
 aňjelen, hoj te skiden upre leskre avrikidle manušen pal savore štar
 seri le svetoskre, pal jekh agor la phuvakro dži pre aver.“

O podobenstvo pal o figovňikos

28 „Siklon andral kada podobenstvo pal o figovňikos: Sar leskre
 konara hine imar kovle a o prajti aven avri, džanen, hoj o ňilaj hino
 pašes. 29 Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda savoro ačhel,
 džanen, hoj ov hino pašes paš o vudar. 30 Čačipen phenav tumenge,
 hoj na predžala kada pokoleňje, medik pes kada savoro na ačhela.
 31 O ňebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.“

Te stražinel a te na zasovel

32 „Ale ole dživesestar the ola oratar na džanel ňiko, aňi o ňeboskre
 aňjela, aňi o Čhavo, ča jekh o Dad. 33 Den tumenge pozoris, ma
 zasoven [a modľinen tumen]! Bo na džanen, kana avela odi ora. 34 Le
 Čhaha le Manušeskreha hin oda avke sar jekhe manušeha, so omukla
 peskro kher, geľa pro droma a diňa peskre sluhenge, hoj pes pal oda te
 starinen. Sakoneske phenda so te kerel a prikazinda le stražňikoske
 paš o vudar, hoj te na zasovel.

35 Vašoda tumenge den pozoris a ma zasoven, bo na džanen, kana
 avela o raj le khereskro: Či rači, vaj pal jepaš rat, či akor, sar o
 kohutos gilavel, vaj tosara. 36 Hoj te na avel akor, sar les na užarena,
 a arakhela tumen te sovel. 37 So tumenge phenav, savorengenge phenav:
 „Ma zasoven!“

14

Roden, sar le Ježiš te murdarel

1 Sas mek duj džives angle Patraďi the anglo inepos le Marengro bi
 o Kvasos. O bare rašaja the o zakoňnika rodenas sar le Ježiš počoral te
 chudel a te murdarel. 2 Ale phenenas: „Našti oda keras pro inepos, hoj
 pes te na vzburinen o manuša.“

E džuvľi pomazinel le Ježiš

3 Sar sas andre Betanija andro kher ko Šimon, saves sas malomo-
 censtvo, a bešelas pašal o skamind, avľa ko Ježiš jekh džuvľi. Ola
 džuvľa sas alabastrovo caklocis, andre savo la sas igen vzacno olejos
 le nardostar. Phagľa o caklocis a čhida avri oda olejos le Ježišoske pro
 šero.

4 Varesave džene olendar, so ode sas, dudrinenas: „Zbitočne sas
 čhido avri kajso vzacno olejos! 5 Kada olejos pes šaj bikenda vaš o
 trin šel (300) rupune minci* a šaj pes diňa le čorengenge.“ A igen pre late
 vakerenas.

* 14:5 14,5 300 denara. Oda hin buter sar jekh beršeskro počňiuben.

⁶ Ale o Ježiš phenda: „Muken la! Soske la trapinen? Presikađa mange baro lačhipen. ⁷ Bo o čore tumenca hine furt a tumen lenge šaj presikaven o lačhipen, kana ča kamen, ale me tumenca furt na avava. ⁸ Oj kerđa oda, so mek akana šaj kerđa – pomazinda miro telos imar anglal pro pohrebos. ⁹ Čačipen tumenge phenav, hoj všadzik, kaj ča pes o evaňjelium vakerela pal calo svetos, pes vakerela the pal kada, so kadi džuvľi akana kerđa, pre lakro leperiben.“

O Judaš pes dovakerel le rašajenca

¹⁰ O Judaš Iškarijotsko, jekh le dešudujendar, geľa pal o bare rašaja, hoj lenge te del andre le Ježiš. ¹¹ Sar oda on šunde, radisalile a phende leske, hoj les dena vaš oda love. O Judaš akorestar rodelaš drom, sar les te zradzinel.

O učeňika pripravinen e posledno večera

¹² Ešebno džives pro inepos le Marengro bi o Kvasos, pro džives, sar pes murdarel la Patraďakro bakroro, phende o učeňika le Ježišoske: „Kaj kames, hoj tuke te džas te pripravinel o Patraďakro chaben?“

¹³ Akor bičhađa duje peskre učeňiken a phenda lenge: „Džan andro foros. Ode pes tumenca arakhela manuš, savo lidžala jekh džbanos paňi. Džan pal leste ¹⁴ a ole manušeske, ke kaste džala andro kher, phenen: ‚O Učitelis tutar phučel: Kaj hin oda kher, andre savo chava le učeňikenca o Patraďakro chaben?‘ ¹⁵ Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pripravimen the pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

¹⁶ O učeňika gele andro foros a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda; a pripravinde o Patraďakro chaben.

O Ježiš phenel pal o zradcas

¹⁷ A sar zaračila, avľa o Ježiš le dešuduje učeňikenca. ¹⁸ Sar bešenas pašal o skamind a chanas, o Ježiš phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj jekh tumendar, so manca chal, man zradzinela.“

¹⁹ Sar oda šunde, ačhile smutna a phučenastar jekh pal aver: „Som oda me?“

²⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Hin oda jekh le dešudujendar, oda, ko manca močinel o maro andro čaro. ²¹ O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar pal leste hin pisimen, ale ole manušeha, ko les zradzinela, ela igen namištes. Feder leske ulahas, te aňi na ulilahas.“

E posledno večera

²² A sar chanas, ila o Ježiš o maro, palikerđa, phagerelas, delas lenge a phenda: „Len, [chan], kada hin miro telos.“

²³ Palis ila the e kuči, palikerđa, diňa lenge a pile andral savore.

²⁴ Phenda lenge: „Kada hin miro rat la [neva] zmluvakro, so pes čhorel avri vaš but manuša. ²⁵ Čačipen tumenge phenav, hoj imar buter šoha na pijava olestar, so barol pre viňica, dži andre oda džives, medik les na pijava nevo andro krališagos le Devleskro.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

²⁶ Palis gilade e chvala a gele pro Olivovo verchos.

²⁷ O Ježiš lenge phenda: „Kadi rat man savore omukena, bo hin pisimen:

*„Marava le pastjeris**a o bakrore pes rozdenašena.’*

²⁸ Ale sar uščava andral o meriben, džava anglal tumende andre Galileja.“

²⁹ Akor leske o Peter phenda: „Te tut savore omukena, me tut šoha na omukava!“

³⁰ O Ježiš leske odphenda: „Čačipen tuke phenav, hoj mek kadi rat, sigeder sar o kohutos dujtovar gilavela, tu man trival zaprineha.“

³¹ Ale o Peter mek buter vakerelas: „Kajte tuha mušinava te merel, šoha tut na zaprinava.“ A the savore okla učeņika avke phenenas.

E modlitba andro Getsemane

³² Palis avle pre ajso than, so pes vičinel Getsemane. Ode phenda o Ježiš peskre učeņikenge: „Bešen tumenge kade, medik man modlinava.“ ³³ Ila peha ča le Peter, le Jakob the le Jan a sas leske igen phares. ³⁴ A phenda lenge: „Miri duša hiņi pro meriben smutno, ačhen kade a ma zasoven.“

³⁵ Geļa lendar sikra dureder anglal, peļa pre phuv a mangelas pes, hoj te pes del, či les našti kadi phari ora obdžal. ³⁶ Phenelas: „Abba, Dado, tu šaj keres savoro, le mandar kadi kuči! Ale na oda, so me kamav, ale so tu kames.“

³⁷ Palis avļa a arakhļa len te sovel. A phenda le Peteriske: „Soves, Šimon? Jekh ora na birindal upre te ačhel? ³⁸ Ma soven a modlinen tumen, hoj te na džan andro pokušeņje, bo o duchos kamel, ale o felos hino slabo.“

³⁹ O Ježiš pes geļa pale te modlinel a vakerelas pale ola lava. ⁴⁰ Sar avļa pale, arakhļa len pale te sovel, bo o jakha lenge perenas tele. A na džanle, so leske pre oda te phenel.

⁴¹ Avļa tritovar a phenda lenge: „Mek furt soven a odpočovinen tumenge? Imar dos! Avļa odi ora. Dikhnen, o Čhavo le Manušeskro hino akana dino andro vasta le binošenge. ⁴² Ušten, aven džas! Imar avel miro zradcas.“

O Ježiš hino zailo

⁴³ Takoj androda, sar mek o Ježiš vakerelas, avļa o Judaš, jekh le dešudujendar, a leha avenas but nipi khatar o bare rašaja, zakonika the phuredera le šablenca the le pacenca andro vasta.

⁴⁴ Le Ježišoskro zradcas lenge diņa anglal te džanel: „Oda, kas čumidava, oda hin ov. Phanden les mištes a lidžan les het.“ ⁴⁵ Sar doavļa, takoj geļa ko Ježiš a phenda leske: „Rabbi!“ A čumidla les. ⁴⁶ Ola murša les takoj chudle a zaile. ⁴⁷ Avke varesavo dženo, so ode ačhelas pašes, iļa avri e šabļa a demađa le nekbaredere rašaskre sluhas a odčhinda leske o kan.

⁴⁸ O Ježiš lenge phenda: „Avlan pre ma le šablenca the le pacenca, hoj man te zalen sar varesave živaņis? ⁴⁹ Džives so džives somas maškar tumende andro chramos a sikavavas, ale na zailan man. Ale oda, so hin pisimen, pes mušinel te ačhel.“ ⁵⁰ Akor les savore učeņika omukle a denašle het.

⁵¹ Džalas pal leste varesavo terno manuš, urdo ča andre lepeda. Sar les chudle, ⁵² mukļa e lepeda a lango denašļa het.

O Ježiš angle Bari Rada

⁵³ Ligende le Ježiš ko nekbareder rašaj, kaj pes zgele savore bare rašaja, o phuredera the o zakoñnika. ⁵⁴ O Peter avelas pal leste dural a doavla dži andre dvora le nekbareder rašaskri. Ode peske bešla paš o stražñnika a tačarelas pes paš e jagori.

⁵⁵ O bare rašaja the e cali Bari Rada kamenas te arakhel vareso pro Ježiš, hoj les te murdaren, ale našti arakhle. ⁵⁶ But džene pro Ježiš falošne svedčinenas, ale o lava lenge na pasinenas.

⁵⁷ Varesave džene uštíle a kavke pre leste klamišagoha svedčinenas: ⁵⁸ „Amen šundam, sar phendá: ‚Čhivava tele kada chramos, so sas ačhado le manušeskre vastenca, a tel o trin džives kerava aver, so na ela ačhado le manušeskre vastenca.‘ “ ⁵⁹ Ale añi kala lava le švedkenge na pasinenas.

⁶⁰ Akor uštíla o nekbareder rašaj, ačhíla maškaral a phučla le Ježišostar: „Soske nič na odphenes pre oda, so pre tute kala nipi vakeren?“ ⁶¹ Ale o Ježiš sas čhit a na phendá mek añi lav.

O nekbareder rašaj lestar pale phučla: „Sal tu o Kristus, o Čhavo le Devleskro†?“

⁶² O Ježiš leske phendá: „Me som. *A dikhena, sar bešel o Čhavo le Manušeskro pre čáci sera le Nekzoraledereskri a sar avel pro ñeboskre chmari.*“

⁶³ Akor čhingerđa o nekbareder rašaj peskre gada a phendá: „Pre soste amenge mek kampil švedken? ⁶⁴ Šundan, sar pes ruhinel! So pre oda phenen?“

A savore phende, hoj peske zaslužinel te merel. ⁶⁵ A varesave džene pre leste chudle te chungarel. Zaučharenas leske o muj, marenas les pal o šero a phenenas: „Prorokin! Ko tut demađa?“ Palis les ile o stražñnika a marenas les.

O Peter zaprinel le Ježiš

⁶⁶ Sar sas o Peter tele pre dvora, avla ode jekh služka le nekbareder rašaskri, ⁶⁷ a sar dikhla le Peter, hoj pes tačarel paš e jag, phendá: „The tu salas ole Ježišoha andral o Nazaret.“

⁶⁸ Ale o Peter zaprinda: „Me na džanav añi na ačaluavav, pal soste vakeres!“ A geľa odarik avri pre avruñi dvora. Akor o kohutos giláđa.

⁶⁹ Sar les pale ode dikhla odi služka, phendá olenge, so ode ačhenas: „The kada hino jekh lendar.“ ⁷⁰ Ale o Peter pale zaprinda.

Na pregela but a ola, so ačhenas paš o Peter, leske pale phende: „Tu sal čačes jekh lendar, bo sal Galilejčanos [a o vakeriben tut lenca hin jekh].“

⁷¹ Ale o Peter pes chudña te košel a íla pre peste vera: „Me na prindžarav ole manušes, pal savo tumen vakeren!“

⁷² Androda takoj giláđa o kohutos dujtovar. Akor avla le Peteriske pre godi ola lava, so leske o Ježiš phendá: „Sigeder sar o kohutos duvar gilavela, tu man trival zaprineha.“ A chudña te rovel.

15

O Ježiš anglo Pilat

† 14:61 14,61 E grecko čhib: Oda Požehnano

¹ Takoj sig tosara pes dovakerde o bare rašaja, o phuredera, o zakoņnika the e Bari Rada. Phandle le Ježiš, odligende les a dine le Pilatoske.

² O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko krališ?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

³ O bare rašaja pre leste but vakerenas ⁴ a o Pilat lestar pale phučla: „So nič na odphenes? Dikh, keci pre tu vakeren!“

⁵ Ale o Ježiš imar nič na phenda, a vašoda pes o Pilat igen čudalinelas.

O Ježiš odsudzimen pro meriben

⁶ Furt pre Patrađi lenge o Pilat premukelas jekhe bertenošis, saves peske on kidenas avri. ⁷ Akor sas andre bertena jekh murš, saves vičinenas Barabaš. Ov sas phandlo andre olenca, ko paš e vzbura murdarde varesave manušen. ⁸ Sar pes o nipi zgele, chudle te mangel le Pilat, hoj lenge te premukel jekhe bertenošis, avke sar furt kerelas.

⁹ O Pilat lendar phučla: „Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike krališ?“ ¹⁰ Bo džanelas, hoj les o bare rašaja dine andre zavistatar. ¹¹ Ale o bare rašaja kerde upre le nipen, hoj te mangel le Barabaš.

¹² O Pilat lendar pale phučla: „Akor so kamen, hoj te kerav oleha, kas vičinen židoviko krališ?“

¹³ On zorales vičinde: „Ukrižin les!“

¹⁴ O Pilat lendar phučla: „So ajsa nalačo kerđa?“

No on mek zoraleder vičinenas: „Ukrižin les!“

¹⁵ Avke o Pilat kerđa pal e dzeka le manušenge a premukla le Barabaš. Palis diña le Ježiš te zbičinel a te ukrižinel.

O slugađa asan le Ježišostar

¹⁶ O slugađa les ligende andro palacis le vladariskro - oda hin o Praetorium - a vičinde ode cali čata. ¹⁷ Urde les upre andro purpurovo plaštos a thode leske pro šero koruna, so kerde le trñendar. ¹⁸ A chudle lestar te asal a vičinenas: „Mi dživel o židoviko krališ!“ ¹⁹ Marenas les pal o šero le palicenca, čhungarenas pre leste, perenas pro khoča a bandonas anglal leste.

²⁰ Sar lestar imar preačhile te asal, čhide pal leste tele o purpurovo plaštos a urde pre leste leskre gada. Palis les ligende avri, hoj les te ukrižinen.

O Ježiš ukrižimen

²¹ Akor varesavo Šimon Cirenejsko, o dad le Alexandroskro the le Rufoskro, avelas pal e mała. Leske prikazinde, hoj te lidžal le Ježišoske o kerestos. ²² A lidžanas le Ježiš pro than, so pes vičinel Golgota (oda hin prethodo: Le Lebkengro Than). ²³ Dine les te pijel mol mišimen la mirhaha*, ale ov na kamla. ²⁴ Ukrižinde les a rozđelinde peske leskre gada maškar peste avke, hoj losinenas, ko peske so lela.

²⁵ Sas eña ori† tosara, sar les ukrižinde. ²⁶ Upral leskro šero sas pisimen leskri vina: „O krališ le Židengro.“

²⁷ Jekhetane leha ukrižinde the duje živañen, jekhes pal e čači sera a dujtoneš pal e balogñi. ²⁸ [Akor pes ačhila oda, so hin pisimen:

* 15:23 15,23 E mirha hin o kirko koreñje. † 15:25 15,25 E grecko čhib: e trito ora

„Lidžanas les sar živañis.“] ²⁹ Ola manuša, save odarik predžanas, pes ruhinenas pre leste, kerenas le šerenca a phenenas: „Tu so čhives tele o chamos a tel o trin džives les pale ačhaves! ³⁰ Zachrañin akana tut korkores a av tele pal o kerestos!“ ³¹ The o bare rašaja le zakoničenca asanas maškar peste: „Avren zachrañinelas, ale pes našti zachrañinel! ³² O Kristus, o izraeliko kralis! Akana mi avel tele pal o kerestos, hoj te dikhas a te pačas!“ Asanas lestar mek the ola, ko sas leha ukrižimen.

O Ježiš merel

³³ Dešuduj (12) orendar[‡] pro dilos avla kalipen pal cali phuv a likerda dži trin oriš pal o dilos. ³⁴ A trin orendar o Ježiš zorales vičinda: „Eloi, Eloi, lama sabachtani?“ – so hin prethodo: „Devla miro, Devla miro, soske man omuklal?“

³⁵ Varesave džene, save ode ačhenas, oda šunde a phenenas: „Šunen, vičinel le Eliaš.“

³⁶ Jekh dženo denašla te močinel e špongija andro šut, thođa la pre paca, diña les te pijel a phenda: „Užaren! Dikhaha, či avela o Eliaš, hoj les te lel tele.“

³⁷ Akor o Ježiš zorales vičinda a muľa.

³⁸ O pochtan, so sas figimen andro chamos, phariľa pro jepaš uprunestar dži tele. ³⁹ A sar dikhľa o velitelis le slugadengro, savo ode ačhelas, sar muľa o Ježiš, phenda: „Kada manuš sas čačas o Čhavo le Devleskro!“

⁴⁰ Sas ode the varesave džuvľa, so dikhenas dural. Maškar lende sas e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria – e daj le terneder Jakoboskri the Jozesoskri. ⁴¹ Kala džuvľa phirenas pal o Ježiš a kerenas pašal leste, sar sas mek andre Galileja. Sas ode mek but aver džuvľa, save leha avle andro Jeruzalem.

O Ježiš parundo

⁴² Sar imar zaračolas, a vašoda, hoj oda sas o džives, kana pes pripraveninas pro šabat, ⁴³ avla o Jozef andral e Arimatija ko Pilat. Ov sas baro manuš andre Bari Rada, savo tiš užarelas o krališagos le Devleskro. A bi e dar avla te mangel le Pilatostar o felos le Ježišoskro.

⁴⁴ O Pilat pes čudalinda, hoj o Ježiš imar muľa. Vičinda peske le velitelis a phučľa lestar, kana muľa. ⁴⁵ Sar pes dodžanľa le velitelistar, hoj imar muľa, diña o felos le Jozefoske. ⁴⁶ O Jozef cinda lepeda, iľa tele o felos le Ježišoskro a zapačarda les andre lepeda. Thođa les andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, a zaučharda andre o vudar le bareha. ⁴⁷ E Maria Magdalena the e Maria le Jozesoskri daj dikhenas, kaj les thode.

16

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Sar imar pregľa o šabat, e Maria Magdalena, e Salome, the e Maria, e daj le Jakoboskri, cinde voňava oleji, hoj te pomazinen le Ježišoskro felos. ² Sig tosar, sar avelas avri o kham, ešebno džives andro kurko, avle ko hrobos. ³ A phenenas jekh avrake: „Ko amenge odcirdela o bar pašal o hrobos?“

‡ 15:33 15,33 E grecko čhib: e šovto ora § 15:33 15,33 E grecko čhib: e eñato ora

⁴ Ale sar dikhle feder, dikhle, hoj oda bar, so sas igen baro, imar hino odčhido. ⁵ Avke gele andro hrobos a dikhle, hoj pre čači sera bešel terno manuš, urdo andro parne gada, a darandile pes.

⁶ Ale ov lenge phendā: „Ma daran tumen! Roden le Ježiš andral o Nazaret, savo sas ukrižimen? Nane kade! Uštīla andral o meriben. Dikhen, kade hin oda than, kaj sas thodo. ⁷ Džan, phenen le učeņikenge the le Peteriske: ‚Džal andre Galileja anglal tumende a ode les dikhena, avke sar tumenge anglal phendā.‘ “

⁸ On denašle sig avri andral o hrobos, bo igen predarandile a izdranas daratar. Nikaske nič na phende, bo pes daranas.

O Ježiš pes sikavel le učeņikenge

⁹ [Kurke sig tosara, sar uštīla andral o meriben, pes ešeb sikađa la Maria Magdalenake, andral savi angloda tradña avri ehta demonen. ¹⁰ Oj oda geľa te phenel le manušenge, so leha phirenas. On pal leste rovenas a sas igen smutna. ¹¹ A sar šunde, hoj o Ježiš dživel a hoj les dikhľa, na pačanas lake.

¹² Palis pes o Ježiš sikađa andre aver podoba duje dženenge lendar, sar džanas peskre dromeħa andro gav. ¹³ Avke gele pale a phende oda oklengen, ale aņi lenge na pačandile.

¹⁴ Ale palis pes sikađa le dešujekh (11) apoštolenge, sar bešenas pašal o skamind. Pokarhinda len vaš oda, hoj lengre jile sas zaphandle andre a na pačandile olengen, ko les dikhle pal oda, sar uštīla andral o meriben.

¹⁵ Phendā lenge: „Džan pal calo svetos a vakeren o evaņjelium savorengen, kas o Del stvorinda! ¹⁶ Oda, ko pačala a dela pes te bolel, ela zachraņimen. Ko na pačala, ela odsudzimen. ¹⁷ Ola, ko pačana, kerena kala veci: Andre miro nav tradena avri le demonen a vakerena neve čhibenca. ¹⁸ Le sapen lena andro vasta, a kajte pilehas o meribnaskro jedos, nič lende na ela. Pro nasvale thovena o vasta a sasfona avri.“

¹⁹ A paloda, sar lenca o Ježiš dovakerđa, sas ilo upre andro ņebos a bešla peske pal e čači sera le Devleskri. ²⁰ Palis o učeņika gele a vakerenas všadzik o evaņjelium. O Raj lenge pomožinelas a pridžanelas pes ke lengro lav prekal o zazraki, so pes ačhenas.]

Amen.

O Evañjelium le Lukašiskro

O angluno vakeriben

¹ Imar but džene kamenas te pisinel andre ola veci, so pes ačhile ke amende, ² sar amenge oda podine ola, ko oda dikhle pre peskre jakha ešebnovarestar a ačhile služobníka andro lav. ³ Vašoda, lačo Teofilona, the me mange phendom, hoj kampil mištes te preskuminel a te predžal ola veci ešebnovarestar zaradom avke, sar pes ačhile, a te pisinel tuke, ⁴ hoj mištes te prindžares o čačipen pal ola veci, so tut sikavenas.

O Zachariaš the e Alžbeta

⁵ Andre ola dživesa, sar kralinelas andre Judsko o Herodes, dživelas ode jekh rašaj o Zachariaš. Ov sas le Abijašiskre rašajendar. Leskri romňi e Alžbeta sas le Aronoskre potomkendar. ⁶ Soduždžene sas čačipnaskre anglo Del a pačivales dolikerenas savore zakoni the prikazaňja le Rajeskre. ⁷ Ale na sas len čhave, bo e Alžbeta našti ačhila khabňi a soduždženenge sas imar buter berša.

⁸ Jekh džives avla pro Zachariaš o šoros te kerel anglo Del e rašajiko služba, ⁹ bo le rašajen sas ajso zvikos te losinel a o losos pela pre leste. Avke geľa andro chramos le Rajeskro, hoj te labarel o kadidlos. ¹⁰ A sar thuvisaľolas o kadidlos, avri pes modlinenas igen but nipi.

¹¹ Androda pes sikada le Zachariašiske o aňjelos le Rajeskro a ačhelas pre čači sera le oltariskri, kaj pes labarelas o kadidlos. ¹² Sar les dikhľa o Zachariaš, predarandila a avla pre leste bari dar. ¹³ Ale o aňjelos leske phendá: „Ma dara tut Zachariaš, bo tiro mangipen hin avrišundo! Tiri romňi e Alžbeta ačhela khabňi, ulola lake muršoro a deha leske o nav Jan. ¹⁴ Ela tut baro radišagos a thoveha baripen andre leste a but džene radisalona, sar ulola! ¹⁵ Bo ov ela baro anglo Raj. Na pijela mol aňi ňisavo aver pijiben a ela pherdžardo le Svete Duchoha imar peskra dake andro per. ¹⁶ A but čhaven le Izraeloskren anela pale ko Raj, ke lengro Del. ¹⁷ Ov korkoro džala anglal o Raj andro duchos the andre zor le Eliašiskri, hoj te visarel o jile le dadengre ko čhave a te visarel olen, ko na šunen le Devles, ke godi the ko čačipen a hoj le Rajeske te pripravinel le nipen.“

¹⁸ Ale o Zachariaš phučla le aňjelostar: „Pal soste oda prindžarava? Me som imar phuro a the mira romňake hin but berša.“

¹⁹ Akor leske o aňjelos odphendá: „Me som o Gabriel, savo ačhel anglo Del, a som bičhado vašoda, hoj tuha te vakerav a te phenav tuke kadi lači sprava. ²⁰ Dikh, ačheha ňemo a našti prevakereha dži andre oda džives, medik pes kada savoro na ačhela! Bo na pačandilal mire lavenge, save pes ačhena andro spravno časos.“

²¹ O nipi užarenas le Zachariaš a čudalinenas pes, soske pes kajci zlíkerda andro chramos. ²² Sar avla avri, našti ke lende prevakerda, bo ačhila ňemo. Sikavelas lenge le vastenca a pal oda prindžarde, hoj dikhľa videňje andro chramos.

²³ Sar pregele o dživesa leskra službakre, geľa pale khere. ²⁴ Pal ola dživesa ačhila khabňi e Alžbeta, leskri romňi, a garuvelas pes pandž

čhon. ²⁵ Phenelas: „O Raj prekal ma kada kerda andre kala dživesa, sar pre ma dikhla peskre lačhipnaha a ila mandar e ladž anglal o nipi.“

O aņjelos pes sikavel la Mariake

²⁶ Andre šovto čhon o Del bičhađa le aņjelos Gabriel andro galilejsko foros Nazaret ²⁷ ke pačivali džuvli Maria, savi sas mangadi le Jozefoha. O Jozef sas potomkos le Davidoskro. ²⁸ Oda aņjelos avla ke late a phenda lake: „Smirom tuke! Chudňal e bari milost a o Raj hino tuha.“ [„Bachtali sal maškar o džuvla!“]

²⁹ E Maria pes čudalinelas le aņjeloskre lavenge a gondolinelas pal oda, sar lake pozdravinda. ³⁰ Ale o aņjelos lake phenda: „Ma dara tut Mario, bo chudňal e milost le Devlestar. ³¹ A dikh, ačeha khabňi, ułola tuke čavoro a deha leske nav Ježiš. ³² Ov ela baro a vičanela pes Čhavo le Nekbaredereskro. A o Raj, o Del, leske dela o tronos le Davidoskro, leskre dadeskro ³³ a ov kralinela upral o kher le Jakoboskro pro furt a leskre krališagoske na ela šoha koňec.“

³⁴ E Maria phučla le aņjelostar: „Sar pes oda ačhela, se me som mek pačivali?“

³⁵ O aņjelos lake phenda: „O Sveto Duchos avela pre tu a e zor le Nekbaredereskri tut učharel a andre. Vašoda oda čavoro, so tutar ułola, ela sveto a vičanela pes Čhavo le Devleskro. ³⁶ Dikh, tiri famelija e Alžbeta, pre savi phende, hoj la našti el čhave, hiňi imar šovto čhon khabňi, kajte hiňi phuri. ³⁷ Bo o Del šaj kerel savoro.“

³⁸ „Me som le Rajeskri služobňička,“ phenda e Maria. „Mi ačhel pes mange pal tire lava.“ A o aņjelos latar odgeła.

E Maria ke Alžbeta

³⁹ Andre ola dživesa e Maria uštıla a sidarelas andro foros pre brehengri phuv andre Judsko. ⁴⁰ Geła andro kher ko Zachariaš a pozdravinda la Alžbetake. ⁴¹ Sar šunda e Alžbeta la Mariakro pozdravos, podčučila andre late o čavoro a e Alžbeta sas pherdžardi le Svete Duchoha. ⁴² A vičinda zorale hangoha: „Bachtali sal maškar o džuvla a bachtalo hin oda, ko tutar ułola! ⁴³ Ale sar oda hoj mire Rajeskri daj avel ke mande? ⁴⁴ Bo soča šundiła andre mire kana tiro hangos, sar man pozdravinda, o čavoro pes radišagoha čhalada andre miro per! ⁴⁵ Bachtali sal, bo pačandilal, hoj pes ačhela oda, so tuke o Raj phenda!“

E gili la Mariakri

⁴⁶ E Maria phenda:

„Miri duša bararel le Rajes

⁴⁷ a miro duchos radisałol andro Del, miro Spasitelis,
⁴⁸ bo dikhla pre peskri pokorno služobňička.

Akanastar man savore pokoleňja vičinena bachtali,

⁴⁹ bo bare veci prekal ma kerda o zoralo Del,

saveskro nav hin sveto.

⁵⁰ Le Devleskri milost džal andral jekh pokoleňje pre aver;
pre ola, ko pes lestar daran.

⁵¹ Ov sikada o zorale skutki peskre vasteha

a roztradňa olen, ko pes lidžanas upre andro jile,

⁵² le zoralen čidiča tele pal o tronos

a hazdňa upre olen, ko sas teledikhle;

- 53 le bokhalen pherdžarda le lače vecenca
 a le barvalen bičhađa het a na diňa len nič.
 54 Pomožinda le Izraeloske, peskre služobňikoske,
 bo na bisterel pre peskri milost,
 55 avke sar diňa lav amare daden,
 le Abraham the leskre čhaven pro furt.“
 56 E Maria ačila la Alžbetaha vaj trin čhon a palis geľa pale khere.

O Jan Krstiteľ ulol

- 57 Avke avľa oda časos, hoj e Alžbeta te ločhol, a ulila lake muršoro.
 58 Sar pes dodžanle lakre susedi the famelija, savi bari milost lake
 presikađa o Raj, chudle laha te radisaľol.
 59 Pre ochtoto džives avle te obrezinel le čhavores a kamle leske te
 del o nav Zachariaš pal leskro dad. 60 Ale leskri daj phendä: „Na, bo
 vičinela pes Jan.“
 61 Phende lake: „Se ňiko nane andre tiri famelija, ko pes avke
 vičinel!“
 62 Avke pes visarde ke leskro dad a le vastenca lestar phučle, savo
 nav leske kamel te del. 63 Ov peske mangľa tabulka a pisinda:
 „Leskro nav hin Jan.“ A savore pes čudalinenas. 64 Jekhvarestes pes
 le Zachariašiske phundrađa o muj a pomukľa leske e čhib. Chudňa te
 vakerel a lašarelas le Devles. 65 Akor avľa dar pre savorende, so pašal
 lende bešenas, a pal cali brehengri phuv andre Judsko pes vakerelas
 pal kala veci. 66 Savore, so pes pal oda došunde, gondolinenas andre
 peskre jile a phenenas: „So oda ča ela kale čhavorestar?“ Bo le
 Rajeskro vast sas upral leste.

Le Zachariašiskro prorocťvos

- 67 O Zachariaš, le Janoskro dad, sas pherdžardo le Svete Duchoha a
 prorokinelas:
 68 „Požehňimen hin o Del, o Raj le Izraeloskro,
 bo avľa ke peskre nipi a cinda len avri.
 69 Diňa amen zorale Spasifelis
 andral o potomstvos le Davidoskro,
 peskre služobňikoskro,
 70 avke sar imar čirlastar vakerelas
 prekal o muja peskre svete prorokengre,
 71 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijateľengre
 the savorengre, ko amen našti avri ačhen.
 72 Oleha sikavel peskri milost amare dadenge
 a leperel peske pre peskri sveto zmluva,
 73 pro lav, so diňa le Abraham amare dades,
 74 hoj amen zachraňinela andral o vasta amare ňeprijateľengre,
 hoj leske te služinas bi e dar,
 75 svetones the andro čačipen sako džives
 andre amaro dživipen.
 76 A tut, čhavoreja, vičinena prorokos le Nekbaredereskro,
 bo džaha anglal o Raj,
 hoj leske te pripravines o drom;
 77 hoj te des te džanel leskre nipenge,
 hoj ena spasimen prekal oda,

hoj lenge ena odmukle o bini.

⁷⁸ Bo prekal le Devleskri bari milost' avela
o spaseñje ke amende andral o ñebos,
avke sar avel avri o kham,

⁷⁹ hoj te švicinel olenge,

ko bešen andro kalipen the andro ciños le meribnaskro,
hoj te lidžal amare pindre pro drom, kaj hin o smirom.“

⁸⁰ A o čhavoro barolas a zoralolas andro duchos. A palis dživelas
pre pušta dži andre oda džives, medik pes na sikađa le Izraeloskre
manušenge.

2

O Ježiš ulol

¹ Andre ola dživesa o cisarís Augustus diña avri o prikazís, hoj pes
te pisinen andre savore manuša. ² Kada ešebno zgendipen pes ačhila
akor, sar sas o Cireníus vladaris andre Siríja. ³ Savore pes gele te pisinel
andre – sako andre peskro foros.

⁴ Avke geľa the o Jozef andral o galilejsko foros Nazaret andre Judsko,
andro Betlehem, andro foros le Davidoskro, bo ov sas potomkos le
Davidoskro, ⁵ hoj pes te pisinel andre la Mariaha, savi sas leha mangadi
a sas khabñi. ⁶ A sar ode sas, avľa lakro časos te lochol. ⁷ Avke lake
ulíľa lakro ešebno čhavoro a pačardľa les andro pherne. Thoda les te
pašlol andre maštalňa andro jasle, bo andro sovíbnaskro kher na sas
prekal lende than.

O pastjera the o aňjela

⁸ Andre odi phuv ode pašes sas pastjera, so rači stražinenas peskre
bakren pre maľa. ⁹ Jekhvarestes pes lenge sikađa o aňjelos le Rajeskro
a le Rajeskri slava len zaučhardľa andre. On igen predarandíle, ¹⁰ ale
o aňjelos lenge phenda: „Ma daran tumen, bo avľom tumenge te
phenel e lači sprava, so ela prekal savore manuša! ¹¹ Bo adadžives
tumenge ulíľa andro foros le Davidoskro o Spasífelis; ov hino o Kristus,
o Raj. ¹² A kada tumenge ela znameñje: Arakhena cikne čhavoress
zapačardes andro pherne te pašlol andro jasle.“

¹³ A jekhvarestes pes sikađa le aňjeloha e bari ñeboskri armada, savi
lašarelas le Devles a phenelas:

¹⁴ „Slava le Devleske upre pro ñebos
a o smirom pre phuv le manušenge,
savendar les hin o radišagos!“

¹⁵ Sar lendar o aňjela gele het andro ñebos, phende peske ola
pastjera: „No ča džas andro Betlehem te dikhel, so pes ačhila, so
amenge phenda o Raj!“

¹⁶ Avke gele, sidarenas a arakhle la Maria le Jozefoha the le čhavoress
te pašlol andro jasle. ¹⁷ Sar les dikhle, chudle te vakereľ, so lenge
sas phendo pal oda čhavoro. ¹⁸ Sako, ko oda šunda, pes čudalinelas
oleske, so lenge o pastjera vakerenas. ¹⁹ Ale e Maria peske garuvelas
savore kala lava andro jilo a gondolinelas upral lende. ²⁰ Palis o
pastjera gele pale paš o bakrore a lašarenas the bararenas le Devles
vaš savoro, so šunde a dikhle, bo savoro sas avke, sar lenge phenda o
aňjelos.

²¹ Sar pregeľa ochto džives a kampľa te obrezinel le čhavores, dine leske o nav Ježiš, avke sar phenda o aňjelos la Mariake mek angloda, sar ačhila khabňi.

Le Ježiš anen te sikavel andro chramos

²² Sar pregele ola dživesa, andre save pes obžuzarenas, avke sar phenel o Zakonos le Mojžišoskro, o Jozef the e Maria ande le Ježiš andro Jeruzalem, hoj les te sikaven le Rajeske. ²³ Bo andro Zakonos le Rajeskro hin pisimen, hoj *dojekh muršoro, so ulol ešebno, ela oddelimen prekal o Raj,* ²⁴ a o Zakonos le Rajeskro mek phenel, hoj te obetinen *duje hrdličken, abo duje terne holuben.*

O Simeon

²⁵ Andro Jeruzalem dživelas jekh manuš, savo pes vičinelas Simeon. Ov sas čaćipnaskro manuš a daralas pes le Devlestar. Užarelas o spaseňje le Izraeloskro a o Sveto Duchos sas upral leste. ²⁶ O Sveto Duchos leske sikađa, hoj na merela dži akor, medik na dikhela le Kristus, saves bičhavela o Raj. ²⁷ A o Duchos ligenda le Simeon, hoj te džal andro chramos. A sar e daj the o dad anenas le čhavores le Ježiš, hoj te keren oda, so prikazinda o Zakonos, ²⁸ iľa les o Simeon pro vasta, bararelas le Devles a phenda:

²⁹ „Rajeja, avke sar man diňal lav,

akana premukes tire služobňikos andro smirom,

³⁰ bo mire jakha dikhle tiro spaseňje,

³¹ so pripravinda anglal savore narodi,

³² o švetlos, hoj te švicinel le narodenge,

the e slava tire manušengri, le Izraeloskri.“

³³ E Maria the o Jozef pes čudalinenas upral oda, so pal o Ježiš phenda. ³⁴ O Simeon len požehňinda a phenda la Mariake, leskra dake: „Kada čavoro hino dino pre oda, hoj but džene andral o Izrael te peren abo te ušten, the pro znameňje, pre savo o manuša džana, ³⁵ hoj pes te sikavel oda, so peske gondolinen but džene andro jile. A prekal tiri duša predžala e šabľa.“

E Anna

³⁶ Sas ode the varesavi prorokiňa Anna, le Fanueloskri čhaj andral o kmeňos le Ašeroskro. Sas lake imar buter berša. Sas la rom, saveha dživelas efa berš, a palis lake muľa. ³⁷ Paloda ačhila vdovake dži ochtovardeš the štar (84) berš. Oj na džalas avri andral o chramos a rat-džives služinelas le Devleske andro posti the andro modlitbi. ³⁸ A the oj avľa ipen akor ode, lašarelas le Devles a vakerelas pal o Ježiš savoreng, ko užarenas, hoj o Jeruzalem ela zachraňimen.

Džan pale andro Nazaret

³⁹ Sar kerde savoro, so prikazinel o Zakonos le Rajeskro, gele pale andre Galileja, andre peskro foros, Nazaret. ⁴⁰ O čavoro, o Ježiš, barolas the zoralolas pro duchos; sas igen godaver a le Devleskri milost sas upral leste.

O Ježiš sar čavoro andro chramos

⁴¹ A leskri daj the leskro dad phirenas sako berš pre Patraďi andro Jeruzalem. ⁴² Sar sas le Ježišoske dešuduj (12) berš, gele pre Patraďi, avke sar furt kerenas. ⁴³ Sar pregeľa e Patraďi, avenas pale khere. O

čhavoro o Ježiš ačhila andro Jeruzalem, ale leskri daj the leskro dad olestar na džanenas. ⁴⁴ On peske gondolinenas, hoj hino varekhaj maškar ola nipi, so lenca džanas jekhetane pro drom. Pregele jekh džives drom a chudle les te rodel maškar e famelija the maškar ola, kas džanenas. ⁴⁵ Sar les na arakhle, gele pale andro Jeruzalem a rodenas les ode. ⁴⁶ Pal o trin džives arakhle le Ježiš te bešel andro chamos maškar o učitelja, sar len šunelas a phučelas lendar. ⁴⁷ Sako, ko les šunelas, pes čudalinelas upral leskri godi the upral oda, sar lenge odphenelas. ⁴⁸ Sar les e daj the o dad dikhle, čudalinenas pes a e daj leske phenda: „Čhavo miro, soske amenge kada kerđal? Dikh, tiro dad the me tut rodahas a darahas pal tu.“

⁴⁹ O Ježiš lenge phenda: „Sar oda hoj man rodenas? So na džanenas, hoj mušnav te avel andre mire Dadeskro kher?“ ⁵⁰ Ale on na achališe ole laveske, so lenge phenda.

⁵¹ Geļa lenca pale, avļa andro Nazaret a šunelas len. Leskri daj peske garuvelas savore ola lava andro jilo. ⁵² O Ježiš barolas andro godaveripen the pro telos a sas pro radišagos le Devleske the le manušenge.

3

Pal o Jan Krstiteľ

¹ Sar sas o Tiberius imar cisaris dešupandžto (15.) berš a o Pontsko Pilat vladaris andre Judsko, o Herodes tetrarchas andre Galileja a o Filip, leskro phral, tetrarchas andro phuva Iturea the Trachonitida a o Lizaniaš tetrarchas andre Abilena ² a sar sas nekbareder rašaja o Annaš the o Kajfaš, prevakerđa o Lav le Devleskro pre pušta ko Jan, ke le Zachariašiskro čhavo. ³ O Jan phirelas pal cali phuv pašal o Jordan a kazinelas: „Visaren tumen le binendar a den tumen te bolel, hoj tumenge o Del te odmukel o bini.“ ⁴ Avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokoskro Izajašiskro:

„Kada hin o hangos, so vičinel pre pušta:

„Pripravinen o drom le Rajeske,

rovņinen prekal leste avri o chodņiki!

⁵ *Dojekh dolina ela začidi*

a dojekh verchos the brehos cikņola.

Oda drom, so hin bango, rovņisalola

a oda chodņikos, so hin puklato, ačhela hladko.

⁶ *A savore nipi dikhena o spaseņje le Devleskro.“*

⁷ O Jan phenelas le nipenge, save avenas ke leste, hoj len te bolel: „Tumen sapale! Ko tumenge sikada, sar te denašel le Devleskra cholatar, so avela? ⁸ Dživen avke, hoj o nipi te dikhen, hoj tumen visardan tumare binendar! A ma phenen tumenge: ‚Se o Abraham hino amaro dad!‘ Bo phenav tumenge, hoj o Del kale bareNDAR šaj kerel le Abrahamoskre čhaven! ⁹ O tover imar hino prithodo paš o koreņis le stromengro! Dojekh stromos, so na anel lačo ovocje, ela čhido avri a čhido pre jag!“

¹⁰ „Akor so amenge kampil te kerel?“ phučenas lestar o nipi.

¹¹ O Jan lenge odphenda: „Kas hin duj gada, mi del oles, kas nane, a kas hin chaben, mi kerel tiš avke!“

¹² A avle pes te bolet the o colñika a phučle lestar: „Učitelina, amenge so kampil te kerel?“

¹³ „Ma kiden avri buter, sar tumenge hin phendo!“ phenda lenge.

¹⁴ Avke lestar phučle the varesave slugađa: „Amenge so kampil te kerel?“

Phenda lenge: „Ńikastar ma kiden avri o love zoraha a Ńikas ma trapinen. Aven spokojna oleha, so zaroden!“

¹⁵ O manuša užarenas pro Mesijašis a gondolinenas peske andro jile pal o Jan, hoj ov hino Kristus. ¹⁶ Ale o Jan odphenda savorenge: „Me tumen bolav le pañeha, ale avel mandar vareko bareder, kaske na som hodno te rozphandel o sirimocis pre leskre sandalki. Ov tumen bolela le Svete Duchoha the la jagaha. ¹⁷ Andre leskro vast hin o vejaris a ov prežužarela peskro humnos. O prežužardo zrnos sthovela andre peskri stodola, ale o phus labarela andre jag, so šoha na murdałola andre.“ ¹⁸ Mek the but aver veci kazinelas o Jan le manušenge a vakerelas lenge o evaŃjelium.

¹⁹ Ale o Jan karhinelas le tetrarchas Herodes vaš e Herodijada, leskri phraleskri le Filiposkri romñi, the vaš savore nalačhipena, so o Herodes kerelas. ²⁰ A paš kada savoro mek o Herodes phandľa le Jan andre bertena.

O Ježiš boldo

²¹ Akor, sar pes bolenas savore nipi, sas boldo the o Ježiš a sar pes modľinelas, jekhvareste phundriľa o Ńebos ²² a o Sveto Duchos avľa pre leste andre podoba sar holubica. Andral o Ńebos šundiľa hangos: „Tu sal miro Čhavo, saves kamav, tutar man hin radišagos.“

O rodokmeňos le Ježišoskro Kristoskro

²³ Sar chudňa o Ježiš te kazinel, sas leske vaj tranda (30) berš a o manuša peske gondolinenas, hoj sas le Jozefoskro čhavo.

Le Jozefoskro dad sas o Heli,

²⁴ leskro dad sas o Matat, leskro o Levi,

leskro o Melchi, leskro o Janai,

leskro o Jozef, ²⁵ leskro o Matatiaš,

leskro o Amos, leskro o Nahum,

leskro o Ešli, leskro o Nagge,

²⁶ leskro o Mahat, leskro o Matatiaš,

leskro o Semein, leskro o Jozech,

leskro o Joda, ²⁷ leskro o Joanan,

leskro o Resa, leskro o Zerubabel,

leskro o Šealtiel, leskro o Neri,

²⁸ leskro o Melchi, leskro o Adi,

leskro o Kosam, leskro o Elmadam,

leskro o Er, ²⁹ leskro o Ješua,

leskro o Eliezer, leskro o Jorim,

leskro o Matat, leskro o Levi,

³⁰ leskro o Simeon, leskro o Juda,

leskro o Jozef, leskro o Jonam,

leskro o Elijakim, ³¹ leskro Melea,

leskro o Menamas, leskro o Matatas,

leskro o Natan, leskro o David,

³² leskro o Izaj, leskro o Obed,

leskro o Boaz, leskro o Salmon,
 leskro o Nachšon, ³³ leskro o Aminadab,
 leskro o Admin*, leskro o Checron,
 leskro o Perek, leskro o Juda,
 leskro o Jakob, ³⁴ leskro o Izak,
 leskro o Abraham, leskro o Terach,
 leskro o Nachor, ³⁵ leskro o Serug,
 leskro o Reu, leskro o Paleg,
 leskro o Eber, leskro o Šelach,
³⁶ leskro o Kainan, leskro o Arpachšad,
 leskro o Šem, leskro o Noach,
 leskro o Lamech, ³⁷ leskro o Matuzalem,
 leskro o Enoch, leskro o Jared,
 leskro o Mahalalel, leskro o Kenan,
³⁸ leskro o Enoš, leskro o Šet
 a leskro dad sas o Adam, savo sas le Devlestar.

4

O Ježiš pokušimen

¹ O Ježiš avla pale pašal o Jordan pherdo le Svete Duchoha. O Duchos les lidžalas pal e pušta ² saranda (40) dživesa a ode sas pokušimen le bengestar. Andre ola dživesa nič na čala a pro koñec ole dživesengro bokhalila avri.

³ O beng leske phenda: „Te sal o Čhavo le Devleskro, phen, hoj kale barestar te ačhel maro.“

⁴ O Ježiš leske odphenda: „*Hin pisimen, hoj o manuš na dživela ča le marestar, [ale dojekhe Devleskre lavestar!]*“

⁵ Palis les ila o beng pro učo than a jekhvareste leske sikađa savore krališagi le svetoskre. ⁶ O beng leske phenda: „Dava tuke savori kadi zor the slava, bo mange sas diñi a me la šaj dav, kaske kamav. ⁷ Te bandoha angle mande, kada savoro ela tiro.“

⁸ O Ježiš leske odphenda: „*Ča anglo Raj, tiro Del, bandoha a ča leske korkoreske služineha!*“

⁹ Paloda les ligenda andro Jeruzalem, thođa les te ačhel upre pro agor le chramoskro a phenda leske: „Te sal o Čhavo le Devleskro, čhiv tut kadarik tele. ¹⁰ Se hin pisimen:

*„Prikazanela peskre aňjelenge pal tu,
 hoj tut te chrañinen.*

¹¹ *On tut chudena pro vasta,
 hoj te na demes o pindro pro bar’ “*

¹² O Ježiš leske odphenda: „*Hin phendo: „Na pokušineha le Rajes, tire Devles!’ “*

¹³ Sar o beng les imar preačhila te pokušinel, geľa lestar het, ale ča pre varesavo časos.

O Ježiš andro Nazaret

¹⁴ O Ježiš avla andre zor le Duchoskri pale andre Galileja a rozligenda pes pal leste o hiros pal cali odi phuv. ¹⁵ Ode len andro sinagogi sikavelas a savoredžene les lašarenas.

* **3:33** 3,33 Oda hin o Ram.

16 A avla andro Nazaret, kaj barila avri. A avke, sar sas sikado, geľa pro šabat andre sinagoga. Sar uštila te genel, 17 podine leske o zvitkos pal o prorokos Izajaš. Phundrađa o zvitkos a arakhľa oda than, kaj sas pisimen kada:

18 „*O Duchos le Rajeskro hin upral mande,
bo man pomazinda te vakerel le čorenge o evaňjelium,
[bičhada man te sastarel olen, kas hin dukhade jile,
te del te džanel le zaphandlenge, hoj hine premukle;*

*le korenge te phundravel o jakha;
te premukel olen, ko cerpinen,*

19 *a te del te džanel,
hoj avla o bachtalo berš le Rajeskro.“*

20 Phandľa andre o zvitkos, diňa les le sluhasko a bešľa peske. A savoredžene andre sinagoga visarde peskre jakha pre leste. 21 A chudňa lenge te vakerel: „Adadžives pes ačhile kala lava, so akana šundan.“

22 Savoredžene les denas čačipen a čudalinenas pes ole šukar lavenge, so avenas andral leskro muj. A phučenas: „Či nane ov le Jozefoskro čhavo?“

23 A phenda lenge: „Tumen mange phenena kada prislovje: ‚Doktorina, sastar tut korkores! Oda, so šundam, hoj kerďal andro Kafarnaum, ker the kade, kaj barilal avri!‘ “

24 A phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj nisave prorokos na den pačiv ode, kaj barila avri. 25 Ale čačipen tumenge phenav, hoj sar dživelas o Eliaš, sas but vdovi andro Izrael akor, sar na delas brišind trin the jepaš berš a avla bari bokh pre cali phuv. 26 No o Eliaš na sas bičhado ke nisavi lendar, ča ke vdova andre Sarepta andre phuv Sidon. 27 A but malomocna sas andro Izrael, sar dživelas o prorokos Elizeus, ale űiko lendar na sas obžužardo, ča o Naman andral e Sirija.“

28 Sar oda šunde, savoredžene, so sas andre sinagoga, igen cholisalile. 29 Uštile a tradle les avri andral o foros a ligende les pro verchos, pre savo sas ačhado lengro foros, dži pro agor, hoj les odarik te čhiven tele. 30 Ale ov pregela maškar lende a geľa het.

O Ježiš sikavel andro Kafarnaum

31 Palis o Ježiš geľa andre galilejsko foros Kafarnaum a sikavelas le manušen, sar sas o šabat. 32 A čudalinenas pes upral leskro sikaviben, bo andre leskro vakeriben sas zor.

33 Andre odi sinagoga sas jekh manuš, savo sas zaphandlo le nalače duchoha, le demonoha. Ov zorales viskinda: 34 „Jaj, so amen hin tuha, Ježiš Nazaretsko! Avľal amen te murďarel? Me džanav, ko tu sal, oda Sveto le Devleskro!“

35 O Ježiš les pokarhinda a phenda: „Čhit a dža andral leste avri!“ O demonos čhida ole manušen maškar lende a geľa andral leste avri a na kerďa leske nič nalačo.

36 Akor avla bari dar pre savorende a vakerenas maškar peste: „Savo hin kada lav, hoj andre autorita the andre zor rozkazinel le nalače duchenge a on džan avri?“ 37 A džalas pal leste o hiros pal cali odi phuv.

O Ježiš sastarel le Peteriskra sasa

³⁸ Palis o Ježiš uštila, avla avri andral e sinagoga a geľa andro kher ko Šimon. A le Šimonoskra sasa sas bari horučka a mangenas les, hoj lake te pomožinel. ³⁹ O Ježiš zaačila paš late, pokarhinda e horučka a e horučka la takoj omukla. E sasuj uštila a chudňa pašal lende te kerel.

⁴⁰ Palis rači, sar zagela o kham, anenas ko Ježiš savoredžene peskre nasvalen, save cerpinenas andro všelijaka nasvalibena. A ov thovelas o vasta pre dojekh lendar a sastarelas len. ⁴¹ Andral o but džene džanas avri o demona a viskinenas: „Tu sal o Kristus, oda Čhavo le Devleskro!“ Ale ov len karhinelas a na domukelas lenge te vakereľ, bo on džanenas, hoj ov hino o Kristus.

⁴² A sar sas pale džives, geľa odarik het pre omuklo than. O nipi les rodenas a avle dži ke leste a na mukenas les te džal lendar het. ⁴³ Ale ov lenge phenda: „Mušnav te džal te vakereľ pal o krališagos le Devleskro the andre aver fori, bo pre oda som bičhado.“ ⁴⁴ Avke kazinelas andro sinagogi andre Judsko.

5

O Ježiš vičinel ešebne učėňiken

¹ Jekhvar, sar o Ježiš ačhelas paš o Galilejsko moros, ispidenas pes pre leste o nipi, hoj te šunen le Devleskro lav. ² Akor dikhľa paš o brehos te ačhel duj lodki; o ribara len ode mukle, hoj te rajbinen o siti.

³ O Ježiš geľa andre jekh ole lodkendar, so sas le Šimonoskri, a mangľa les, hoj te džal sikra dureder la phuvatar. Bešľa peske a sikavelas le nipen andral e lodka.

⁴ Sar dovakerđa, phenda le Šimonoske: „Dža la lodkaha dureder andro bareder paňi a čhiven o siti, hoj te chuden le riben.“

⁵ O Šimon leske odphenda: „Rajeja, cali rat pes trapinahas a nič na chudňam, ale pre tiro lav čhivava o siti.“

⁶ Sar oda kerde, chudle ajci ribi, hoj až o siti lenge čhindaonas. ⁷ Avke vičinde le vastenca ole dženen, so sas pre oki lodka, hoj lenge te aven te pomožinel. On avle a pherdžarde soduj lodki avke, hoj až tašlonas.

⁸ Sar oda dikhľa o Šimon Peter, peľa pro khoča anglo Ježiš a phenda: „Dža mandar het, Rajeja! Bo me som binošno manuš!“ ⁹ Bo o Šimon Peter the okla džene pes igen čudalinenas, keci ribi chudle. ¹⁰ A čudalinenas pes the o Jakob le Janoha, le Zebedeoskre čhave, save krenas buči jekhetane le Šimonoha.

O Ježiš phenda le Šimonoske: „Ma dara tut, akanastar chudeha le manušen!“ ¹¹ A sar pricirdle o lodki ko brehos, omukle savoro a gele pal leste.

O malomocno manuš sastardo

¹² Jekhvar sas o Ježiš andre varesavo foros, kaj sas malomocno murš. Sar dikhľa le Ježiš, bandiľa anglal leste pre phuv dži pro muj a mangelas les: „Rajeja, te kamľalas, šaj man sastares.“

¹³ O Ježiš nacirdňa o vast, chudňa pes lestar a phenda: „Kamav, av sasto!“ A takoj sas žužo andral o malomocenstvo.

¹⁴ O Ježiš leske prikazinda: „Ma phen oda ňikaske avri, ale dža, sikav tut le rašaske a obetin oda, so prikazinda o Mojžiš, hoj te sikaves savoreng, hoj sastilal avri andral o malomocenstvo.“

¹⁵ No o hiros pal o Ježiš pes furt dureder rozlidžalas. But nipi pes zdžanas, hoj les te šunen a hoj len te sastarel le nasvalibenendar. ¹⁶ Ale ov džalas korkoro pre pušta, hoj pes ode te modlinel.

O Ježiš sastarel le kalikos

¹⁷ Andre jekh džives, sar sikavelas, bešenas pašal leste but Farizeja the zakoņnika, save avle andral savore galilejska the judska gavora a the andral o Jeruzalem. A le Rajeskri zor sas le Ježišoha, hoj te sastarel le nasvalen. ¹⁸ Androda ode avle varesave murša, save lidžanas pro hadžos jekhe manušes, so sas kalikos. A rodenas drom, sar les te dochudel andro kher a te thovel anglo Ježiš. ¹⁹ Sas ode but nipi a na sas len khatar te džal andre, vašoda gele upre pro kher a muke les tele le hadžoha prekal e strecha maškar o manuša anglo Ježiš.

²⁰ Sar dikhla o Ježiš lengro pačaben, phenda o Ježiš le kalikoske: „Manušeja, odmukle tuke hin tire bini.“

²¹ O zakoņnika the o Farizeja chudle te gondolinel a phenenas peske: „Ko hin kada manuš, hoj pes kavke ruhinel! Ńiko našti odmukel o bini, ča jekh o Del!“

²² Ale o Ježiš prindžarda, so peske gondolinen a phenda lenge: „Soske kavke gondolinen andre tumare jile?“

²³ So hin lokeder te phenel: ‚Odmukle tuke hin tire bini,‘ abo te phenel: ‚Ušti a dža‘?

²⁴ Ale vašoda, hoj te džanen, hoj le Čhas le Manušeskres hin pravos the zor pre phuv te odmukel o bini“ – phenda le kalikoske: „Tuke phenav: Ušti, le tuke tiro hadžos a dža khere!“ ²⁵ A ov takoj anglal lende uštıla, ila peske o hadžos, chudña te lašarel le Devles a geła khere. ²⁶ Akor pes savoredžene čudalinenas a lašarenas le Devles. Avla pre lende e dar a phenenas: „Adadžives dikhlam oda, so mek šoha na dikhlam.“

O Ježiš vičinel le Levi

²⁷ Pališ, sar odarik geła o Ježiš avri, dikhla jekhe colņikos, savo pes vičinelas Levi, te bešel pre colņica a phenda leske: „Av pal ma!“ ²⁸ Ov uštıla, omukla savoro a geła pal leste.

²⁹ Pališ leske o Levi presikađa bari pačiv andre peskro kher. Sas ode but colņika the aver džene, savenca bešenas pašal o skamind. ³⁰ O Farizeja the lengre zakoņnika dudrinenas a phenenas leskre učeņikenge: „Soske chan le colņikenca the le binošnenca?“

³¹ O Ježiš lenge odphenda: „Le sastenge na kampil doktoris, ale le nasvalenge. ³² Na avlom te vičinel le čačipnaskren, ale le binošnen, hoj pes te visaren le binendar.“

Pal o postos

³³ On leske phende: „Le Janoskre učeņika pes furt poscinen the modlinen a the o učeņika le Farizejengre avke keren, ale tire chan the pijen!“

³⁴ Ov lenge phenda: „Či šaj phenen le hoscenge pro bijav, hoj pes te poscinen, medik hino lenca o terno? ³⁵ Ale avena o dživesa, sar lendar ela o terno ilo het, a andre ola dživesa pes poscinen.“

³⁶ A phenda lenge the kada podobenstvo: „Se ņiko na odčhinel kotor le neve pochtanestar, hoj leha te zasivel andre o purane gada,

bo čingerdahas o neve gada a o nevo pochtan pro purano aňi na pasindahas. ³⁷ Aňi ņiko na čhivel e nevi mol andro purane cipune gone, bo e nevi mol čhingerela e cipa a čulala avri a o gone čhinda. ³⁸ Ale e nevi mol pes čhivel andro neve gone. [Avke pes na musarel aňi e mol aňi o gone.] ³⁹ A sako, ko pijel e puraňi mol, na kamel e nevi, bo phenel peske: ‚E puraňi hiňi feder.‘ “

6

Pal o šabat

¹ Jekhvar pro šabat džalas o Ježiš prekal e maľa, kaj sas sadzimen, a leskre učeňika čhingerenas o klasi, pučinenas len andro vasta a chanas. ² Akor lenge varesave džene le Farizejendar phende: „Soske keren oda, so našti te kerel pro šabat?“

³ O Ježiš lenge phenda: „Mek šoha na gendan, so kerđa o David, sar sas bokhalo ov the leskre murša? ⁴ Sar geľa andro kher le Devleskro, iľa o sveta mare a chalas a diňa the peskre muršen, kajte ola mare našti chalas ņiko aver, ča o rašaja.“ ⁵ A phenda lenge: „O Čhavo le Manušeskro hin o Raj upral o šabat.“

O Ježiš sastarel pro šabat

⁶ Jekhvar pre aver šabat geľa andre sinagoga a sikavelas. A ode sas jekh manuš, so les sas o čačo vast ņevladno. ⁷ O zakoňika the o Farizeja užarenas, či sastarela varekas pro šabat, hoj les te obviňinen. ⁸ O Ježiš džanelas, so gondolinen, no the avke phenda le manušeske, saves sas ņevladno vast: „Ušti a ačh kade maškaral!“ Ov uštıla a ačhelas.

⁹ Akor lenge o Ježiš phenda: „Phučav tumendar: Šaj pro šabat mištes te kerel, vaj namištes te kerel? O džživipen te zachraňinel, či te murdarel?“

¹⁰ Dikhľa pašal peste pre savoredžene a phenda le manušeske: „Nacirde o vast!“ A sar oda kerđa, leskro vast sastıla avri. ¹¹ Ale andre lende avľa bari cholı a vakerenas maškar peste, so šaj keren le Ježišoske.

O dešuduj učeňika

¹² Andre jekh ole dživesendar pes geľa o Ježiš pro verchos te modľinel a sas ode cali rat andre modľitba. ¹³ Sar vidňisalıla, vičinda peske le učeňiken a kidňa peske lendar avri dešudujen (12), saven diňa nav apoštola. Oda sas kala: ¹⁴ O Šimon (saveske diňa nav Peter), leskro phral o Andrej, o Jakob, o Jan, o Filip, o Bartolomej, ¹⁵ o Matuš, o Tomaš, o Jakob le Alfeoskro the o Šimon (saves vičinenas Zelota), ¹⁶ o Juda, o čhavo le Jakoboskro – the o Judaš Iškarijotsko, savo les zradzinda.

But manuša džan pal o Ježiš

¹⁷ Sar lenca o Ježiš avľa tele pal o verchos, zaačhıla pre rovina. Sas leha but leskre učeňika the igen but nipi andral cali Judsko the andral o Jeruzalem, the andral e tirsko the sidoňiko phuv pašal o moros. ¹⁸ Avenas pal leste, hoj les te šunel a te saston avri andral peskre nasvalibena. A sastonas avri the ola, kas trapinenas o nalače duchi. ¹⁹ Savore nipi pes lestar kamenas te chudel, bo avelas lestar avri e zor, so savoren sastarelas.

Ko hin bachtalo a kaske vigos

- ²⁰ Ov dikhla pre peskre učenika a chudna te vakerele:
 „Bachtale san tumen o čore,
 bo tumaro hin o krališagos le Devleskro!
²¹ Bachtale san tumen, so san akana bokhale,
 bo avena čalarde!
 Bachtale san tumen, so akana roven,
 bo palis asana!
²² Bachtale san tumen, kas o nipi našti avri ačhen,
 kas čhiven avri, kaske keren ladž
 a pre kaskro nav namištes vakeren
 vaš o Čhavo le Manušeskro.
²³ Radisaŕon andre oda džives a khelen, bo andro ņebos tumen
 užarel baro počniŕiben. Se the lengre dada avke kerenas le prorokenge!
²⁴ Ale vigos tumenge, barvale manušale,
 bo tumen imar akana ilan tumaro radišagos!
²⁵ Vigos tumenge, so akana san čale,
 bo avena bokhale!
 Vigos tumenge, so akana asan,
 bo rovena a hikinena žalatar!
²⁶ Vigos tumenge, te pal tumende savore nipi mištes vakereŕena,
 bo ipen avke kerenas lengre dada le falošne prorokenca!“

O kamiben ko ņeprijatela

- ²⁷ „Ale tumenge, so man šunen, phenav: Kamen tumare
 ņeprijatelen, keren o lačhipen olenge, ko tumen našti avri ačhen,
²⁸ žehŕinen olenge, ko tumen košen, a modliŕinen tumen vaš ola, ko
 tumen dukhaven. ²⁹ Oleske, ko tut demel pal jekh čham, sikav the
 dujto a oleske, ko tutar lel o plaštoš, de the o gada. ³⁰ De sakones, ko
 tutar mangel. A ma mang pale olestar, ko tutar varešo ila. ³¹ Avke sar
 kamen, hoj o nipi tumenge te keren, keren the tumen lenge.
³² Te kamen ča olen, ko tumen kamen, savo počniŕiben vaš oda
 užaren? Se the o binošna kamen olen, ko len kamen. ³³ A te keren
 o lačhipen ča olenge, ko tumenge keren lačhipen, savo počniŕiben vaš
 oda užaren? Se the o binošna oda keren. ³⁴ Te dena kečeŕ ča olen, pal
 save džanen, hoj tumenge dena pale, savo počniŕiben vaš oda užaren?
 Se the o binošna den kečeŕ, hoj oda te dochuden pale. ³⁵ Ale kamen
 olen, ko pre tumende džan! Keren lenge o lačhipen, den kečeŕ a
 ma užaren pale. Avke ela tumaro počniŕiben baro a avena o čhave le
 Nekbareder Devleskre, bo ov hino lačo the ko nalače the ke ola, ko
 leske na palikeren. ³⁶ Vašoda aven lačhejileskre, avke sar the tumaro
 Dad hino lačhejileskro.“

Te na sudzinen jekh avres

- ³⁷ „Ma sudzinen a na avena sudzimen! Ma odsudzinen a na avena
 odsudzimen! Odmuken a ela tumenge odmuklo. ³⁸ Den a ela tumenge
 dino a thovela pes andre tumari brekh pherdo mira, razimen avri,
 zaispidni andre a pherdžardi, bo sava miraha merines, ajsaha tuke
 ela merimen.“
³⁹ Phenda lenge the podobenstvo: „Či šaj lidžal o koro le kores? Či
 na perena sodujdzene andre chev? ⁴⁰ O učeniškos nane bareder sar
 leskro učitelis, ale sako, ko sikliŕa avri, ela ajsa sar leskro učitelis.“

⁴¹ Soske dikhes o šmecos andre jakh tire phraleske, ale andre tiri jakh o kašt na dikhes? ⁴² Abo sar šaj phenes tire phraleske: ‚Phrala, domuk, hoj tuke te lav avri o šmecos andral e jakh,‘ ale oda kašt, so hin andre tiri jakh, na dikhes? Tu dujemujengro! Ešeb le avri o kašt andral tiri jakh a pališ šaj les avri o šmecos andral e jakh tire phraleske.“

Pal o lačo the nalačo stromos

⁴³ „Bo nisavo lačo stromos na anel nalačo ovcje a nisavo nalačo stromos na anel lačo ovcje. ⁴⁴ Bo dojekh stromos pes prindžarel pal o ovcje. Se andral o kraki na obkiden o figi, aňi andral o kolaka na obkiden o hroznos. ⁴⁵ O lačo manuš lel avri andral o jilo peskre lače barvalipnastar o lače veci a o nalačo manuš lel avri andral o jilo peskre nalače barvalipnastar o nalače veci. Bo soha hin pherdžardo o jilo, oda o muj vakerel.“

Pal o duj khera

⁴⁶ „So man vičinen: ‚Rajeja, Rajeja,‘ a na keren oda, so phenav? ⁴⁷ Sikavava tumenge, pre kaste marel sako, ko avel ke ma, šunel mire lava a dolikerel len. ⁴⁸ Ajsa manuš hino sar oda, ko ačhađa peskro kher avke, hoj kopalinda but tele andre phuv a kerđa peske o zaklados pre skala. Sar avľa o baro brišind a demađa o baro paňi pre oda kher, na čhalada leha, bo sas mištes ačhado pre skala. ⁴⁹ Ale oda, ko šunel mire lava a na dolikerel len, hino sar oda manuš, savo ačhađa peskro kher bi o zaklados. Sar avľa o baro paňi a demađa pre oda kher, takoj rozpeľa a peľa tele igen zoraless.“

7

O Ježiš sastarel le veliteliskre sluhass

¹ Sar o Ježiš dovakerđa savore ola lava le manušenge, so les šunenass, geľa andro Kafarnaum. ² Jekhe velitelis upral o šel (100) slugađa sass sluhass, saves igen likerelass. No oda sluhass sass pro meriben nasvalo. ³ Sar šunda o velitelis pal o Ježiš, bičhađa ke leste varesave phurederen le Židendar, hoj les te mangel, hoj te avel a te sastarel leskre sluhass. ⁴ On avle ko Ježiš, igen les mangelass a phende: „Zasluzinel peske, hoj prekal leste oda te keres, ⁵ bo ov kamel amaro narodoss. Se mek the e sinagoga amenge ačhađa.“ ⁶ Avke lenca o Ježiš geľa.

Sar imar na sass dur ole kherestarr, bičhađa ke leste o velitelis peskre prijatelen, hoj leske te phenen: „Rajeja, ma trapin tut, bo na som hodno, hoj te aves andre miro kher. ⁷ Vašoda man na šunavass hodno te džal ke tute. Ale phen ča lav a miro sluhass sastola avri. ⁸ Bo the me som manuš tel o vast avreng a tel miro vast hin o slugađa. A te phenava kaleske: ‚Dža!‘ – ta džala; a avreske: ‚Av!‘ – ta avela; a mire sluhasske: ‚Ker kada!‘ – ta ov oda kerela.“

⁹ Sar oda šunda o Ježiš, čudalinda pes. Visarda pes ko nipi a phenda lenge: „Phenav tumenge, hoj aňi andro Izrael na dikhlom kajso baro pačaben.“ ¹⁰ Avke ola džene, so sass bičhade, gele pale khere a arakhle ole sluhass imar sastes.

Le vdovakre čhas uštavel andral o meriben

¹¹ Pre aver džives džalas o Ježiš andro foros, so pes vičinel Nain. A džanas leha but leskre učeňika the igen but nipi. ¹² Sar doavla paš e foroskri brana, ipen akor lidžanas avri jekhe mules. Oda sas jekhoru čhavo peskra dakro, savi sas vdova, a džanas laha igen but nipi andral o foros. ¹³ Sar la dikhla o Raj, sas leske igen pharo vaš lake a phenda lake: „Ma rov!“ ¹⁴ Geľa pašeder, chudňa pes le mochtestar a ola, ko lidžanas le mules, zaachile. O Ježiš phenda: „Čhavoreja, phenav tuke, ušti!“ ¹⁵ O mulo peske bešľa a chudňa te vakerel. O Ježiš les diňa leskra dake.

¹⁶ Akor avla bari dar pre savorende. Lašarenas le Devles a phenenas: „Baro prorokos uštıla maškar amende a o Del avla ke peskre nipi!“ ¹⁷ Kada hiros pal leste pes rozligenda pal cali Judsko the pal savore fori odarik pašal.

O Jan bičhavel peskre učeňiken pal o Ježiš

¹⁸ O učeňika le Janoskre phende le Janoske pal savore kala veci. Avke peske o Jan vičinda duje dženen peskre učeňikendar ¹⁹ a bičhađa len pal o Ježiš, hoj lestar te phučen: „Sal tu ,oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?“

²⁰ Sar avle ola murša ke leste, phende: „O Jan Krstiteľ amen bičhađa pal tu a phenda, hoj tutar te phučas: ‚Sal tu oda, ko majinel te avel, abo kempel te užarel avres?‘ “

²¹ Ipen andre odi ora o Ježiš sastardä but dženen le nasvalibenendar, le dukhendar the le nalače duchendar a but kore dženge diňa pale te dikhel. ²² O Ježiš lenge odphenda: „Džan a phenen le Janoske, so dikhlan the šundan: O kore dikhen, o bange phiren, o malomocna pes žžžaren, o kaške šunen, o mule ušten andral o meriben a le čorenge pes vakerel o evaňjelium. ²³ Bachtalo hin oda manuš, ko pes pre ma na pohoršinel!“

O Ježiš vakerel avri pal o Jan

²⁴ Sar on odgele, chudňa o Ježiš te vakerel le nipenge pal o Jan: „So gelan te dikhel pre pušta? E trstina, savaha čhivkerel e balvaj? ²⁵ Abo, so gelan te dikhel? Manušes urdones andro barikane gada? Se ola, ko uren o barikane gada a dživen barikanes, bešen andro palaca. ²⁶ Abo so gelan te dikhel? Le prorokos? He, phenav tumenge, mek buter sar prorokos. ²⁷ Bo ov hin oda, pal kaste hin pisimen:

*„Me bičhavav mire poslos anglal tu
a ov tuke pripravina o drom.“*

²⁸ Bo phenav tumenge, hoj nane bareder prorokos sar o Jan Krstiteľ maškar savore nipi, so ulile le džuvlendar, ale oda, ko hino nek-cikneder andro krališagos le Devleskro, hino bareder sar ov.“

²⁹ Savore nipi the colňika, so šunenas le Jan, peske pridžanle, hoj o Del hino čačipnaskro akor, sar pes dine te bolel le Janoskre bolipnaha. ³⁰ Ale o Farizeja the o zakoňika na priile oda planos le Devleskro prekal peste, bo na dine pes te bolel le Janoske.

³¹ O Ježiš phenda: „Kaha porovňinava adadživeseskre manušen? Pre kaste maren? ³² Hine sar ola čhavore, so bešen maškar o foros a vičinen pre peste:

„Bašavahas tumenge,
ale na khelenas!

Giľavahas andre žala sar upral o mulo,

ale na rovenas!'

³³ Bo avľa o Jan Krstiteľ, savo na chalas maro aňi na pijelas mol, a phenen: ‚Hin andre leste nalačo duchos!‘ ³⁴ Avľa o Čhavo le Manušeskro, savo chalas the pijelas, a phenen: ‚Dikhen, o manuš, savo peske rado but chal the pijel! Likerel pes le binošnenca the le colňikenca!‘ ³⁵ Ale o godaveripen pes sikavel sar čačipen pre ola džene, ko pal oda dživen.“

O Ježiš andro kher ko Farizejis

³⁶ Varesavo Farizejis vičinda le Ježiš ke peste te chal. O Ježiš geľa andre leskro kher a bešľa peske pašal o skamind. ³⁷ No andre oda foros sas jekh binošno džuvľi, a sar pes oj došundľa, hoj o Ježiš bešel andro kher ko Farizejis, avľa ode a anda peha jekh alabastrovo caklocis, andre savo sas igen vzacno olejos. ³⁸ Avľa rovibnaha palunestar paš o pindre le Ježišoskre a chudňa leske te cindarel o pindre le apsenca a khoselas len peskre balenca. Čumidelas leske o pindre a makhelas le voňave olejoha.

³⁹ Sar kada dikhľa oda Farizejis, so les vičinda ke peste, phenda peske: „Te ov ulahas prorokos, džanlahas, ko hiňi kadi džuvľi, savi pes lestar chudel, hoj hiňi binošno.“

⁴⁰ O Ježiš leske odphenda: „Šimon, kamav tuke vareso te phenel.“ „Phen, učitelina!“ odphenda.

⁴¹ „Duj džene kamenas love jekhe manušeske, savo delas kečeň. Jekh leske kamelas pandž šel (500) rupune a dujto penda (50). ⁴² Na sas len sar te del pale a ov odmukľa sodujenge. Phen mange: Ko kale dujendar les buter kamela?“

⁴³ O Šimon odphenda: „Gondolinav mange, hoj oda, kaske buter odmukľa.“

„Mištes rozsudzindaľ,“ phenda leske o Ježiš.

⁴⁴ Visarda pes ke džuvľi a phenda le Šimonoske: „Dikhes kala džuvľa? Avľom andre tiro kher a na diňal man paňi pro pindre, ale oj mange o pindre peskre apsenca cindarda a peskre balenca len khosľa. ⁴⁵ Tu man na čumidľal, ale oj mange na preačhiľa te čumidel o pindre, kanastar avľom andre. ⁴⁶ O šero mange na makhľal le olejoha, ale oj mange makhľa o pindre le voňave olejoha. ⁴⁷ Phenav tuke, hoj vašoda buter kamel, bo sas lake odmukle buter bini. Oda, kaske hin frima odmuklo, frima kamel.“

⁴⁸ A phenda lake: „Odmuken pes tuke o bini.“

⁴⁹ Ola džene, so leha bešenas jekhetane pašal o skamind, chudle maškar peste te vakerel: „Ko hin kada, hoj the o bini odmukel?“

⁵⁰ Ale o Ježiš phenda la džuvľake: „Tiro pačaben tut zachraňinda. Dža andro smirom!“

8

O džuvľa, save phirenas le Rajeha

¹ Palis phirelas o Ježiš pal o fori the gavora, kazinelas a vakerelas pal o krališagos le Devleskro. A sas leha o dešuduj (12) učeňika ² the varesave džuvľa, saven sastarda avri le nalače duchendar the le nasvalibenendar. Oda sas e Maria (sava vičinenas Magdalena), andral

savi gele avri eſta demoni; ³ e Johanna, e romſi le Chuzasoskri, savo dodikhelas pro chulajipen le Herodesoske; e Zuzana, the mek but aver džuvla, save paſal lende kerenas a pomožinas lenge peskre lovenca.

O podobenstvo pal o ſtar phuva

⁴ Sar pes zgele igen but nipi a zdžanas pes ke leste but manuſa andral o fori, phenda kada podobenstvo: ⁵ „Geſa o manuſ te rozčivkerel o semena. Sar rozčivkerelas, varesave pele paſ o drom, phirelas pes pal lende a o čirikle len chale. ⁶ Aver pele pre baruſi phuv, a sar barile, ſučile avri, bo na sas len paſi. ⁷ Aver pele andro trſi a o trſi barile jekhetane lenca a tasade len. ⁸ A varesave pele andre lači phuv a sar barile, ande ſelvar ajci chasna.“

Sar oda o Ježiſ dovakerđa, vičinda: „Kas hin kana pre oda, hoj te ſunel, mi ſunel!“

⁹ Leskre učeſnika phučle le Ježiſostar: „Pal soste hin kada podobenstvo?“

¹⁰ A ov lenge phenda: „Tumenge hin dino te achalol o garude veci andral o kraliſagos le Devleskro, ale oklengje avri pes vakerel andro podobenstva, hoj te *dikhen*, *ale te na dikhen*; hoj te *ſunen*, *ale te na achalon*.

O Ježiſ vakerel avri o podobenstvo

¹¹ O podobenstvo sikavel pre kada: O semenos hin o lav le Devleskro. ¹² Ola, so pele paſ o drom, hine ola, ko ſunen, ale palis avel o beng a lel avri o lav andral lengro jilo, hoj te na pačan a te na aven zachraſimen. ¹³ Ola, so hine sadzimen pre baruſi phuv, hine ola, ko prileno o lav radiſagoha, sar les ſunen, ale nane len koreſis a pačan ča pre varesavo časos a akor, sar avel e skuſka, oddžan. ¹⁴ Ola, so hine sadzimen andro trſi, hine ola, ko ſunen o lav, ale o stariſagi, o barvalipen the o kiſeſagi le dživipnaskre len tasaven andre a nane lendar chasna. ¹⁵ A ola, so pele andre lači phuv, hine ola, ko ſunen o lav a likereno les andro lačo the pačivalo jilo a furt anen chasna.

Pal e momeli

¹⁶ Ņiko, ko labarel e momeli, na garuvel la tel e piri, aſi na thovel la tel o hadžos, ale ačhavel la pro svietſikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o ſvetlos. ¹⁷ Bo nane nič počoral, so na ela jekhvar sikado, a nane nič garudo, so pes na džanela a na avela jekhvar avri. ¹⁸ Vaſoda ſunen miſtes! Bo kas hin, oles mek ela dino, a kas nane, olesar pes lela mek the oda, so peske gondolinel, hoj les hin.“

Le Ježiſoskri daj the phrala

¹⁹ Akor avle ko Ježiſ leskri daj the leskre phrala a naſti pes ke leste dochudle, bo sas ode but manuſa. ²⁰ A vareko leske phenda: „Tiri daj the tire phrala ačen avri a kamen tut te dikhel.“

²¹ O Ježiſ lenge odphenda: „Miri daj the mire phrala hine ola, ko ſunen le Devleskro lav a dolikereno les.“

O Ježiſ zaáčhavel e balvaj

²² Andre jekh džives geſa o Ježiſ le učeſnikenca andre lođka a phenda lenge: „Aven predžas la lođkaha pre oki sera le moroskri.“ A on gele. ²³ Sar džanas la lođkaha, o Ježiſ peske zasuča. A ſisostar nič avla

bari balvaj pro moros a pherdo pañi avelas andre lodka a imar lenca džalas tel o pañi.

²⁴ Avle ke leste, uštade les a phende: „Rajeja! Rajeja! Imar tašluvas!“

Avke o Ježiš uštıla, pokarhinda e balvaj the o bare vlni a on preačhile a sas igen čhit. ²⁵ A phenda lenge: „Kaj hin tumaro pačaben?“

O učeñika pes andre dar čudañinas a phučenjas jekh avrestar: „Ko hin kada manuš, hoj le balvajenge the le pañeske rozkazinel a on les šunen?“

O posadnuto manuš andre Gadara

²⁶ Andral e Galileja doavle la lodkaha andre phuv Gadara, so hiñi pre oki sera le moroskri. ²⁷ Sar geľa avri andral e lodka, arakhľa pes leha varesavo murš andral oda foros, andre savo sas nalače duchi. Imar čirlastar sas lango a na bešeljas andro kher, ale andro hrobi. ²⁸ Sar dikhľa le Ježiš, viskišagoha pela anglal leste a vičinda zorales: „So man hin tuha, Ježiš, Čhavo le Nekbareder Devleskro? Mangav tut, ma trapin man!“ ²⁹ Phenda oda, bo o Ježiš prikazinda le nalače duchoske, hoj te džal andral leste avri. Buterval les phandenjas le lancenca the le putenca pro pindre a stražinenjas les, ale ov furt phagerelas o puta a o nalačo duchos les lelas pro omukle thana.

³⁰ O Ježiš lestar pučľa: „Sar tut vičines?“

Ov phenda: „Legion,“ bo but nalače duchi gele andre leste. ³¹ A mangenas les, hoj len te na bičhavel andre Bari chev.

³² Ode pro verchos pes pašinenjas o bale, jekh baro stados. A o nalače duchi mangle le Ježiš, hoj lenge te domukel te džal andre lende a ov lenge domukľa. ³³ O nalače duchi gele avri andral oda manuš a gele andro bale. A calo stados pes mukľa tele le brehoha andro moros a tašľila.

³⁴ Sar dikhle o pastjera le stadoskre, so pes ačhila, denašle a phende oda avri andro foros the andro gava. ³⁵ Avke o manuša avle te dikhel, so pes ačhila. Avle ko Ježiš, a sar dikhle, hoj oda manuš, andral savo gele avri o nalače duchi, bešel paš o pindre le Ježišoskre a hino urdo the paš e gođi, chudle pes te daral. ³⁶ Ola, ko dikhle, so pes ačhila, vakerenas ole manušenge, sar sas oda posadnuto sastardo. ³⁷ Akor savore nipi andral e phuv Gadara les mangenas, hoj te džal lendar het, bo avľa pre lende igen bari dar. Avke o Ježiš geľa andre lodka a geľa pale het.

³⁸ Oda manuš, andral savo gele avri ola nalače duchi, les mangelas, či šaj džal leha. Ale o Ježiš les bičhađa het. Phenda leske: ³⁹ „Dža pale khere a vaker, save bare veci tuke kerđa o Del.“ Ov geľa a vakerelas pal calo foros, save bare veci leske kerđa o Ježiš.

E muľi čhajori the e nasvaľi džuvľi

⁴⁰ Sar avľa o Ježiš pale pre oki sera le moroskri, priile les igen but nipi, bo savore les užarenjas. ⁴¹ Avľa ode jekh murš, savo pes vičinelas Jairus. Ov sas baro manuš andral e sinagoga. Pela paš o pindre le Ježišoske a mangelas les, hoj leha te džal andre leskro kher, ⁴² bo leskri jekhori čhajori, savake sas vaj dešuduj berš, merelas.

Sar o Ježiš džalas, o nipi pes pre leste ispidenjas. ⁴³ Sas maškar lende varesavi džuvľi, savi sas dešuduj berš nasvaľi pro džuvľikano nasvaľiben a diña le doktorengje savoro, so la sas, ale ñiko la našti

sastarda avri. ⁴⁴ Oj avla palunestar ko Ježiš a dotkñinda pes le agorestar leskre ruchostar a takoj lake o rat preačila te džal.

⁴⁵ A o Ježiš phučla: „Ko pes mandar dotkñinda?“

A sar pes ñiko na pridžanelas, phenda o Peter [the ola, ko sas leha]: „Rajeja, o nipi pes pre tu ispiden a kikiden [a tu phučes: ‚Ko pes mandar dotkñinda?‘]“

⁴⁶ Ale o Ježiš phenda: „Vareko pes mandar dotkñinda, bo šundom, sar mandar gela avri e zor.“

⁴⁷ Sar odi džuvli dikhla, hoj oda imar našti garuvel andre, avla paš o Ježiš a izdralas daratar. Peła leske paš o pindre a anglal savorende leske phenda avri, soske pes lestar dotkñinda a sar takoj sastila avri.

⁴⁸ Ov lake phenda: „Čhaje miri, tiro pačaben tut sastarda. Dža andro smirom!“

⁴⁹ Medik o Ježiš vakerelas, avla vareko andral le Jairoškro kher a phenda leske: „Tiri čhajori imar muła, de smirom le učitelis!“

⁵⁰ Sar oda šunda o Ježiš, phenda leske: „Ma dara tut! Ča pača a ela zachrañimen!“

⁵¹ Gela andro kher a na domukla ñikaske, hoj leha te džal andre, ča le Peteriske, Janoske the Jakoboske a the la čhajorakra dake the dadeske. ⁵² Savore rovenas a hikinenas pal late. Ale o Ježiš phenda: „Ma roven! Oj na muła, oj ča sovel.“

⁵³ Asandile les avri, bo džanenas, hoj muła. ⁵⁴ Ale ov tradña savoren avri, chudña la vastestar a vičinda: „Čhajorije, ušti!“ ⁵⁵ Lakro duchos avla pale andre late a oj takoj uštila. O Ježiš prikazinda, hoj la te den te chal. ⁵⁶ La čhajorakri daj the dad radišagostar aňi na džanle so te phenel, ale o Ježiš lenge prikazinda, hoj ñikaske te na vakeren, so pes ačila.

9

O Ježiš bičhavel avri le dešuduje učeñiken

¹ O Ježiš peske vičinda le dešuduje učeñiken a diña len e autorita the e zor te tradel avri savore nalače duchen a te sastarel o nasvalibena. ² Bičhada len te kazinel pal o krališagos le Devleskro a te sastarel le nasvalen. ³ Phenda lenge: „Ma len tumenca pro drom ñič, aňi palica aňi zajdica aňi maro aňi love aňi po duj gada. ⁴ Te džana andre varesavo kher, ačhen ode, medik na džana avri andral oda foros. ⁵ Andral oda foros, kaj tumen na prilena, džan het a keren tele mek the o prachos pal o pindre sar svedectvos pre lende.“ ⁶ Avke o učeñika gele, phirenas pal o gavora, vakerenas o evaňjelium a všadzik sastarenas le manušen.

O Herodes phučel pal o Ježiš

⁷ The o tetrarchas o Herodes šunda pal savoreste, so kerelas o Ježiš, a na džanelas, so peske te gondolinel, bo vareko phenelas, hoj o Jan uštila andral o meriben, ⁸ a varesave džene phenenas, hoj o Eliaš pes sikađa, a pale aver phenenas, hoj uštila jekh le phurikane prorokendar. ⁹ O Herodes phenda: „Le Janoske odčhindom o šero. Akor ko hin kada manuš, pal savo šunav kajse veci?“ A kamelas les te dikhel.

O Ježiš čalarel pandž ezera manušen

¹⁰ Sar o apoštola avle pale, vakerenas le Ježišoske avri savoro, so kerenas. A ov len iľa peha a geľa lenca korkorencu andro foros, so pes vičinel Betsaida. ¹¹ Sar pes oda o nipi dodžanle, gele pal leste. Priiľa len a vakerelas lenge pal o krališagos le Devleskro a sastarelas olen, kaske oda kampelas.

¹² Sar imar zaračolas, avle o dešuduj (12) učeňika ke leste a phende leske: „Rozmuk le nipen, hoj te džan andro fori the andro gavora kade pašes te presovel e rat a te arakhen peske te chal, bo kade sam dur le forostar.“

¹³ Ale ov lenge phenda: „Tumen len den te chal!“

On phende: „Hin amen ča pandž mare the duj ribi. Kames, hoj te džas a te cinas chaben prekal savore kala nipi?“ ¹⁴ Sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša.

Ale o Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Thoven len te bešel andro skupinki po penda (50) dženen!“ ¹⁵ A o učeňika oda kerde a thode savoren te bešel. ¹⁶ Palis o Ježiš iľa ola pandž mare the duj ribi, dikhľa pro ňebos, požehňinda, phagerelas a delas le učeňikenge, hoj on te poden le manušenge. ¹⁷ Chale savore a čalile. Olestar, so ačhila, kidle upre dešuduj košara.

O Peter viznavinel, ko hin o Ježiš

¹⁸ Sar pes o Ježiš modľinelas korkoro a sas leha the o učeňika, phučľa lendar: „So phenen o manuša pal mande? So phenen, hoj ko me som?“

¹⁹ On leske odphende: „Hoj o Jan Krstiteľ, aver phenen, hoj o Eliaš, a pale aver vakeren, hoj uštíľa jekh le phurikane prorokendar.“

²⁰ Ov lendar phučľa: „A tumen, so phenen, hoj ko me som?“

O Peter leske odphenda: „Tu sal o Kristus le Devleskro!“

²¹ No o Ježiš lenge zorales prikazinda, hoj oda ňikaske te na phenen avri. ²² A palis lenge phenda: „O Čhavo le Manušeskro mušinelu but te cerpinel. O phuredera, o bare rašaja the o zakoňika les na prilena, ela murdardo a pal o trin džives uštela andral o meriben.“

Sar kampil te džal pal o Ježiš

²³ A savoreng phenda: „Te kamel vareko te avel pal ma, mi zaprinel pes, mi lel sako džives peskro kerestos a mi avel pal ma. ²⁴ Bo sako, ko kamel te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela, ale ko našavela peskro dživipen vaš ma, oda les zachraňinela. ²⁵ Bo so hin le manušes olestar, hoj dochudela calo svetos, ale peskro dživipen našavela a musarela? ²⁶ Bo sako, ko pes ladžala vaš ma the vaš mire lava, vaš oda pes ladžala the o Čhavo le Devleskro, sar avela andre peskri slava the andre slava le Dadeskri the le svete aňjelengri.

²⁷ Ale čačipen tumenge phenav, hoj varesave džene tumendar, so kade ačhen, na dikhena o meriben, medik na dikhena o krališagos le Devleskro.“

O Ježiš pes čerinel andre slava

²⁸ Vaj ochto džives pal ola lava, iľa peha o Ježiš le Peter, le Jan the le Jakob a geľa pro verchos pes te modľinel. ²⁹ Sar pes o Ježiš modľinelas, leskro muj pes jekhwareste čerinda a leskre gada parňile a dičhonas sar o bleskos. ³⁰ A jekhwareste leha vakerenas duj murša, o Mojžiš the o Eliaš, ³¹ save pes sikade andre slava a vakerenas pal leskro meriben, saveha mušinelu te predžal andro Jeruzalem. ³² Pro Peter the pre okla

učeníka avla zoralo soviben, a sar pes prekerde, dikhle leskri slava the ole duje muršen, save leha ačhenas. ³³ Sar imar ola murša džanas het pašal o Ježiš, o Peter leske phenda: „Rajeja, mištes amenge hin kade. Keras peske trin stani: Jekh tuke, jekh le Mojžišoske a jekh le Eliašiske!“ Ov aňi na džanla, so phenda.

³⁴ Mek sar oda vakerelas, avla e chmara a zaučharda len andre. O učeníka predarandile, sar on gele andre chmara. ³⁵ Andral e chmara prevakerda o hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves mange avri kidňom – les šunen!“ ³⁶ Androda, sar vakerelas oda hangos, ačila o Ježiš pale ča korkoro. On sas čhit a andre ola dživesa na vakerenas ňikaske pal oda, so dikhle.

O Ježiš sastarel le čhas zaphandles le demonoha

³⁷ Pre aver džives, sar avle tele pal o verchos, arakhle pes lenca igen but nipi. ³⁸ A jekh manuš ole nipendar vičinda: „Učitelina, mangav tut, dikh pre miro čhavo, bo nane man aver čhave, ča ov jekh. ³⁹ O duchos les zachudel a jekhvareste chudel te viskinel, čhivkerel leha, marel leske pro muj o peni, trapinel les a phares lestar džal het. ⁴⁰ Manglom tire učeníken, hoj les te traden andral leste avri, no on oda našti kerde.“

⁴¹ O Ježiš lenge odphenda: „Ó, tumen previsarde manušale bi o pačaben! Mek dži kana tumenca avava a zlidžava tumen? An kade tire čhas!“

⁴² Mekča sar avelas o čhavo, čhida les o nalačo duchos pre phuv a čhivkerelas leha. Ale o Ježiš pokarhinda le nalače duchos, sastarda le čhavores a diňa les pale le dadeske. ⁴³ A savore pes čudalinenas oleske, savi bari hin le Devleskri zor.

O Ježiš dujtovar vakerel pal peskro meriben

Androda, medik pes sako čudalinelas oleske, so kerelas o Ježiš, ov phenda peskre učeníkenge: ⁴⁴ „Tumen ma bisteren pre kala lava: O Čhavo le Manušeskro ela dino le manušenge andro vasta.“ ⁴⁵ Ale on na achalile kale laveske, bo sas anglal lende garudo, hoj leske te na achalon, ale daranas pes lestar pal oda lav te phučel.

Ko hin čačes baro

⁴⁶ O učeníka pes chudle maškar peste te kerel, ko hin lendar bareder. ⁴⁷ Ale o Ježiš dikhla, so peske andro jilo gondolinen. Ila le čhavores, ačhada les paš peste ⁴⁸ a phenda: „Sako, ko prilela kajse čhavores andre miro nav, man prilel. A sako, ko man prilel, prilel oles, ko man bičhada. Bo oda, ko hin maškar tumende nekcikneder, oda hino nekbareder.“

⁴⁹ O Jan phenda: „Rajeja, dikhlam varesave manušes te tradel avri le demonen andre tiro nav a na domukahas leske, bo na phirel amenca.“

⁵⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Domuken leske, bo oda, ko na džal pre tumende, hino tumenca.“

Varesavo gav na prilel le Ježiš

⁵¹ Sar imar sas pašes ola dživesa, hoj o Ježiš te avel ilo upre andro ňebos, phenda peske, hoj džal andro Jeruzalem. ⁵² A bičhada anglal peste varesave manušen, hoj leske savore te pripravinen. On gele a doavle andre varesavo samaritansko gav, ⁵³ ale ola nipi les ode na priile, bo o Ježiš džalas andro Jeruzalem. ⁵⁴ Sar oda dikhle o učeníka o

Jakob the o Jan, phende: „Rajeja, kames, hoj te mangas, hoj te avel e jag tele andral o ņebos a te labarel len, [avke sar oda kerda o Eliaš?]“⁵⁵ Ale o Ježiš visalila, pokarhinda len [a phenda: „Tumen na džanen, savo duchos andre tumende hin,⁵⁶ bo o Čhavo le Manušeskro na avla te murdarel le manušen, ale te zachrañinel.“] A gele andre aver gavoro.

Sar kampil te džal pal o Ježiš

⁵⁷ Jekhvar, sar džanas le dromeha, vareko leske phenda: „Rajeja, džava pal tu vřadzik, kaj džaha.“

⁵⁸ O Ježiš leske phenda: „Le lišken hin peskre cheva a le čiriklen peskre hñizdi, ale le Čhas le Manušeskres nane kaj o šero te thovel.“

⁵⁹ A avreske phenda: „Av pal ma!“

Ale ov phenda: „Rajeja, domuk mange ešeb te džal te parunel mire dades.“

⁶⁰ Ale o Ježiš leske phenda: „Muk le mulen te parunel peskre mulen, ale tu dža a vaker pal o krališagos le Devleskro!“

⁶¹ Aver phenda: „Džava pal tu, Rajeja, ale domuk mange ešeb te rozlučinel pes mira famelijaha.“

⁶² Ale o Ježiš leske phenda: „Ňiko, ko thovel peskro vast pro pluhos a obdikhel pes palal, nane hodno te služinel andro krališagos le Devleskro.“

10

O Ježiš bičhavel le eftavardeš učeñiken

¹ Palis kidña avri o Raj the avre eftavardeš (70) dženen a bičhada len po duje dženen anglal peste andre dojekh foros the pre dojekh than, kaj ov korkoro kamelas te džal. ² A phenda lenge: „E žatva hiñi bari, ale frima hin robotñika. Vašoda mangen le Rajes upral e žatva, hoj te bičhavel le robotñiken pre peskri žatva. ³ Džan! Bičhavav tumen sar le bakroren maškar o vlki. ⁴ Ma len tumenca love andro žebi añi zajdica añi sandalki a ma zaačhen pro drom varekaha te vakerel.

⁵ Sar džana andre varesavo kher, ešeb phenen: ‚Smirom kale khereske!‘ ⁶ Te ode ela manuš, savo prilela o smirom, tumaro smirom ačhela pre leste, ale te na, o smirom avela pale pre tumende. ⁷ Andre oda kher ačhen a chan the pijen oda, so tumen dena, bo o robotñikos peske zaslužinel peskro počiniben. Ma phiren kher kherestar!

⁸ Sar džana andre varesavo foros a prilena tumen, chan oda, so tumen dena. ⁹ Sasťaren ode le nasvalen a phenen lenge: ‚O krališagos le Devleskro avla pašes ke tumende.‘ ¹⁰ Ale te džana andre varesavo foros a na prilena tumen, džan avri pre leskre ulici a phenen: ¹¹ ‚Keras pre tumende tele mek the kada prachos, so pes amenge zachudña pro pindre andre tumaro foros. Ale džanen, hoj o krališagos le Devleskro avla ke tumende.‘ ¹² No phenav tumenge, hoj le manušenge andral e Sodoma ela lokeder andre oda džives sar ole foroske.“

O napačabnaskre fori

¹³ „Jaj, vigos tuke Chorazin! Vigos tuke, Betsaido! Bo te pes andro Tir the andro Sidon ačhilehas ola zazraki, so pes ačhile ke tumende, čirla imar bešlehas urde andro žalakre gone, čhidehas peske pro šero o prachos a visardehas pes le binendar. ¹⁴ No, le forenge Tir the Sidon

ela lokeder pro sudno džives sar tumenge. ¹⁵ A tu Kafarnaum, kames tut te lidžal upre dži andro ņebos? Aveha telečhido dži andro peklos!“

¹⁶ Phenda o Ježiš: „Oda, ko tumen šunel, man šunel, a ko tumen na prilel, man na prilel, a ko man na prilel, na prilel oles, ko man bičhada.“

O eftavardeš učeņnika aven pale

¹⁷ Palis avle pale ola eftavardeš (70) džene radišagoha a phenenas: „Rajeja, the o demona pes amenge podden andre tiro nav.“

¹⁸ Ov lenge odphenda: „Dikhłom le satan te perel andral o ņebos avke sar o bleskos. ¹⁹ Šunen! Diňom tumen zor te uštarel pro sapa the pro škorpijoni a the autorita upral savori zor le bengeskri a nič tumen na dukhavela. ²⁰ Ale ma radisałon oleske, hoj pes tumenge podden o nalače duchi, ale sigeder radisałon oleske, hoj tumare nava hine pisimen andro ņebos.“

O Ježiš lašarel le Dades

²¹ Akor o Ježiš radisałiła andro Sveto Duchos a phenda: „Lašarav tut Dado, Raja upral o ņebos the upral e phuv! Bo garuđal kala veci anglo avrisikade the godaver manuša a sikađal len le čhavorenge. He, Dado, bo avke oda kamehas.

²² Savoro mange hin dino mire Dadestar. ņiko na džanel, ko hin o Čhavo, ča o Dad. A ņiko na džanel ko hin o Dad, ča o Čhavo the oda, kaske o Čhavo oda kamłahas te sikavel.“

²³ Visarda pes ko učeņnika, sar sas korkore, a phenda: „Bachtale hine ola jakha, save dikhen oda, so tumen dikhen! ²⁴ Bo phenav tumenge, hoj but proroka the krała kamenas te dikhel oda, so tumen dikhen, ale na dikhle, a kamenas te šunel oda, so tumen šunen, ale na šunde.“

Pal o lačho Samaritanos

²⁵ Varesavo zakoņikos uštıla a skušinelas les: „Učiťelina, so mange kampil te kerel, hoj te chudav o večno džživipen?“

²⁶ O Ježiš lestar phučla: „So hin pisimen andro Zakonos? So ode genes?“

²⁷ Ov odphenda: „Kameha le Rajes, tire Devles, andral calo tiro jilo, andral całi tiri duša, andral całi tiri zor the andral całi tiri godi a kameha avres avke sar tut korkores.“

²⁸ O Ježiš leske phenda: „Mištes odphendał, kada ker a dživeha.“

²⁹ Ale o zakoņikos kamelas te presikavel peskro čačipen a phučla lestar dureder: „A ko hin mange oda aver manuš?“

³⁰ O Ježiš leske odphenda: „Varesavo manuš džalas andral o Jeruzalem tele andro Jericho a chudle les o živaňa. Čhide leske tele o gada a marde les, gele het a mukle les ode jepaš mules. ³¹ Ačiła pes, hoj džalas ole dromeha tele varesavo rašaj, a sar les dikhła, obgeła les pal oki sera. ³² A avke the jekh Levitas, sar džalas tele, avła paš oda than, a sar les dikhła, obgeła tiš pal oki sera. ³³ No palis avła ke leste varesavo Samaritanos, savo džalas ole dromeha, a sar les dikhła, sas leske pharo vaš leste. ³⁴ Avła ke leste, čhida leske pro rani olejoh the mol a phandła len andre. Thoda les pre peskro somaris, liğenda les andro sovibnaskro kher a starinda pes pal leste. ³⁵ Pre aver džives, sar džalas het, iła avri duj denara, diňa le chulajiske a phenda: „Starin

tut pal leste, a te tut mola buter, me tuke počinava, sar avava kadarik pale.'

³⁶ Ko kale trinendar pes tuke dičhol, hoj sas oda aver manuš oleske, kas chudle o živaña?"

³⁷ Ov odphenda: „Oda, ko sas ke leste jileskro.“

Akor leske o Ježiš phenda: „Dža a ker the tu avke!“

E Marta the e Maria

³⁸ O Ježiš le učeņikenca džalas pal o drom a avla andre jekh gavoro. A varesavi džuvli, savake sas o nav Marta, les priiła andre peskro kher.

³⁹ A sas la pheñ, savi pes vičinelas Maria. Oj peske bešla paš o pindre le Ježišoske a šunelas leskro lav. ⁴⁰ Ale e Marta kerelas igen but pašal o manuša a imar sas pre late but. Avla ko Ježiš a phenda: „Rajeja, tu na dikhes, hoj miri pheñ man mukla, hoj te kerav pašal o manuša korkori? Phen lake, hoj manca te kerel!“

⁴¹ Ale o Ježiš lake odphenda: „Marto, Marto, starines a trapines tut but vecenca. ⁴² Ale ča jekh kempel. E Maria peske kidña avri oda, so hin feder, a oda latar ņiko na lela.“

11

Le Rajeskri modlitba

¹ Jekhvar pes o Ježiš modlinelas pre varesavo than. Sar pes domodlinda, phenda leske varesavo leskro učeņikos: „Rajeja, sikav amen pes te modlinel, avke sar the o Jan sikada peskre učeņiken.“

² Ov lenge phenda: „Sar tumen modlinen, phenen:

,Dado [amaro, savo sal andro ņebos],

mi el pošvecimen tiro nav,

mi avel tiro krališagos,

[mi ačhel pes tiri voła,

avke sar andro ņebos,

avke the pre phuv!]

³ De amen adadžives o maro, so amenge kempel sako džives!

⁴ Odmuk amenge amare bini avke,

sar the amen odmukas olenge,

ko amenge kerel vareso nalačo.

A ma domuk, hoj te avas pokušimen,

[ale le amendar le nalačes].“

Pal o prijatelīs, savo pes na del te odmarel

⁵ Phenda lenge: „Te varekas tumendar hin varesavo prijatelīs a te džaha ke leste pal jepaš rat a phenaha leske: ‚Phrala, de man kečeñ trin

mare, ⁶ bo avla ke ma o prijatelīs dural a nane man les so te del.‘ ⁷ A ov

andral o kher leske odphendahas: ‚De man smirom! Imar phandlom andre o vudar a o čhave hine imar manca pro hadžos. Našti uščav,

hoj tut te dav.‘ ⁸ Phenav tumenge, kajte na uštela a na dela les maro vašoda, bo hino leskro prijatelīs, no uštela a dela les savoro, so kamel, vašoda, bo pes na ladžalas te mangel.

⁹ Avke the me tumenge phenav: Mangen a ela tumenge dino! Roden a arakhena! Durkinen a phundravela pes tumenge. ¹⁰ Bo sako, ko mangel, chudel, a ko rodel, arakhel, a oleske, ko durkinel, pes phundravel.

¹¹ Abo ko hin tumendar ajso dad, hoj te lestar o čhavo manglahas [maro, ta diňahas les bar]? Abo te lestar manglahas riba, ta diňahas les sap? ¹² Abo te lestar manglahas jandro, ta diňahas les škorpijonos? ¹³ Te tumen, so san nalače, džanen te del tumare čhaven lače dari, či tumaro Dad andral o űebos na dela sigeder le Svete Duchos olen, ko lestar mangel? "

O Ježiš the o Belzebul

¹⁴ Jekhvar o Ježiš tradelas avri le űeme demonos. Sar geľa avri o demonos, o űemo prevakerďa a o nipi pes čudalinenas. ¹⁵ Ale varesave džene lendar phende: „Ov tradel avri le demonen le Belzebuloskra zoraha, savo hino upral savore demona.“ ¹⁶ A pale aver džene les pokušinenas a mangelas lestar znameűje andral o űebos.

¹⁷ Ale o Ježiš džanelas, so peske gondolinen, a phenďa lenge: „Dojekh krališagos, so pes rozďelinel a džal pre peste, pes rozperela. The oda kher, so hino rozdelimen pre peste, perela. ¹⁸ A te o krališagos le satanoskro hino rozdelimen maškar peste, sar šaj obačhela? Tumen phenen, hoj me tradav avri le demonen le Belzebuloha. ¹⁹ No, te me tradav avri le demonen le Belzebuloha, tumare učeňika len kaha traden avri? Vašoda on ena tumare sudci. ²⁰ Ale te me le Devleskra zoraha tradav avri le demonen, akor avľa ke tumende o krališagos le Devleskro.

²¹ Te jekh zoralo manuš - mištes vizbrojimen - del pozoris pre peskro kher, űiko leske našti čorel o barvalipen. ²² Ale te avľahas pre leste zorededer, sar hino ov, a domardahas les, akor leske ilahas e vizbroj, pre savi pes mukelas, a leskro barvalipen rozďelindahas.

²³ Oda, ko nane manca, džal pre mande, a ko na skidel manca, rozčhivkerel.“

Te o nalačo duchos avel pale

²⁴ „Sar džal o nalačo duchos avri andral o manuš, phirel pal o šuke thana a rodel peske than, kaj pes te odpočovinel. Sar na arakhel, phenel peske: ‚Džav pale andre miro kher, khatar avľom avri.‘ ²⁵ Sar avel, arakhel les avrišulado the avrišukalardo. ²⁶ Akor džal a lel peha mek efa avre duchen, goreder sar ov, džan andre a bešen ode. A pro koűec oda ela ole manušeha mek goreder, sar sas ešebnovar.“

²⁷ Androda, sar o Ježiš vakerelas, zvičindă jekh džuvľi ole nipendar: „Bachtali hin odi džuvľi, savi tut andă pro svetos a the ola kolina, so tut denas te pijel!“

²⁸ Ale ov odphendă: „Sigeder hine bachtale ola, ko šunen le Devleskro lav a dolikeren les!“

O znameűje le Jonašiskro

²⁹ Sar ke leste avenas but nipi, chudňa te vakerel: „Adadživeseskro manuša hine nalače, mangel znameűje, ale na ela lenge dino znameűje, ča o znameűje le prorokoskro Jonašiskro. ³⁰ Bo avke sar o Jonaš sas znameűje prekal o manuša andral o Ninive, avke ela the o Čhavo le Manušeskro kale manušenge. ³¹ E kralovna pal o juhos ušfela pro sudos pre kala manuša a odsudzinela len, bo avľa dural pal aver agor la phuvakro te šunel o godaveripen le Šalamunoskro, ale kade hiű vareko bareder sar o Šalamun. ³² O murša andral o foros Ninive ušfena pro sudos pre kala manuša a odsudzinena len, bo sar

lenge o Jonaš kazinelas, visarde pes le binendar, ale kade hin vareko bareder sar o Jonaš.

Pal e momeli

³³ Njiko na labarel e momeli a na thovel la te ačhel pro garudo than aňi tel e piri, ale pro svietňikos, hoj ola, ko aven andre, te dikhen o švetlos. ³⁴ E momeli le teloskri hin e jakh. Te ela tiri jakh žuži, calo tiro felos ela andro švetlos, ale te na ela tiri jakh žuži, calo tiro felos ela andro kalipen. ³⁵ De pozoris, hoj o švetlos, so hin andre tu, te na el kalipen! ³⁶ Te ela calo tiro felos andro švetlos a na ela andre nisavo kalipen, akor labola calo avke, sar te andre tu labifahas e lampa.“

O vakeriben pro Farizeja the zakoňika

³⁷ Sar o Ježiš mek vakerelas, vičinda les varesavo Farizejis ke peste te chal. Ov geľa a bešľa peske pašal o skamind. ³⁸ Sar o Farizejis dikhľa, hoj o Ježiš anglo chaben na thoda (na omordľa) o vasta, čudalinda pes.

³⁹ O Raj leske phenda: „Tumen, o Farizeja žužaren avral e kuči the o čaro, ale andre tumende hin pherdo hamišagos the nalačhipen. ⁴⁰ Tumen nagodaver. Či oda, ko stvorinda o avruno, na stvorinda the o andruno? ⁴¹ Ale den le čorenge oda, so tumen hin andre kuči, a ela tumenge savoro žužo.

⁴² Ale vigos tumenge Farizejale, hoj den o đesjatki andral e meta, e ruta the savore aver koreňje, ale obdžan o spravodlišagos the o kamiben le Devleskro. Kada kampil te kerel a koda te na zamukel.

⁴³ Jaj, vigos tumenge Farizejale! Bo kamen o anglune thana andro sinagogi a kamen, hoj tumenge te pozdravinen pro placos.

⁴⁴ Jaj, vigos tumenge, [zakoňikale the Farizejale! Tumen dujemujengre!] Bo san sar o napoznačimen hrobi a o nipi, so pašal phiren, na džanen, hoj phiren pal o hrobi.“

⁴⁵ Jekh le zakoňikendar leske odphenda: „Učitelina, te kavke vakeres, dophenes the amenge.“

⁴⁶ O Ježiš phenda: „Vigos the tumenge, zakoňikale! Bo thoven pro nipi ajso pharipen, savo na birinen te zlidžal, ale tumen korkore na kamen te čhalavel aňi le angušteha ole pharipnaha.

⁴⁷ Vigos tumenge! Bo ačhaven o hrobi le prorokenge, saven murdarde tumare dada! ⁴⁸ Avke oleha phenen, hoj den čačipen tumare daden. Bo on le proroken murdarde a tumen lenge ačhaven o hrobi.

⁴⁹ Vašoda the o Godaveripen le Devleskro phenda: ‚Bičhavava ke lende le proroken the le apoštolen. Varesaven lendar murdarena a pre varesave lendar džana.‘ ⁵⁰ Avke kala manuša ena potrestimen vaš o rat savore prorokengro, so sas avričordo, kanastar sas kerdo o svetos, ⁵¹ le Abeloskre ratestar dži o rat le Zachariašiskro, saves murdardan maškar o chramos the oltaris. He, phenav tumenge, hoj kada pokoleňje ela potrestimen vaš oda savoro.

⁵² Vigos tumenge, zakoňikale! Bo ilan e kleja le vudarestar, so phundravel o prindžaripen. Tumen korkore andre na geľan a olenge, ko kamenas, na domukľan.“

⁵³ Sar geľa odarik avri, chudle o zakoňika the o Farizeja pre leste igen te džal a phučkernas lestar pal o but veci, ⁵⁴ hoj ča les te chuden andre pre varesavo lav.

12

Te den pozoris pro kvasos le Farizejengro

¹ Sar pes zgele but ezera manuša, avke hoj jekh avreske uštarenas pro pindre, chudña o Ježiš te vakerel ešeb peskre učeņikenge: „Chraņinen tumen le Farizejengre kvasostar, so hin o dujemu-jeskeriben. ² Ale nič nane garudo, so na ela jekhvar otkerdo, a nane nič počoral, so pes jekhvar na sikavela. ³ Vašoda savoro, so vakerđan andro kalipen, pes šunela andro švetlos a oda, so phendān počoral andro kan, oda pes vičinela avri pal o strechi.

Kastar te daral

⁴ Ale tumenge – mire prijatelenge – phenav: Ma daran tumen olendar, ko murdaren o telos a palis imar našti keren buter nič. ⁵ Ale sikavava tumenge, kastar pes kempel te daral: Daran tumen olestar, ko šaj murdarel o telos a kas hin zor te čhivel tumen andro peklos. He, phenav tumenge: Lestar tumen daran! ⁶ Či na bikenen pandže čirikloren vaš o duj halera? A o Del aņi pre jekh lendar na bisterel. ⁷ Ale tumenge hin zgende mek the savore bala pro šero. Avke ma daran tumen! Tumen san vzacneder sar but čiriklore.

Te pridžanel le Ježiš anglo manuša

⁸ Ale phenav tumenge: Sako, ko man pridžanela anglo manuša, ke oda pes the o Čhavo le Manušeskro pridžanela anglo aņjela le Devleskre. ⁹ Ale ko man zaprinela anglo manuša, oles the me zaprinava anglo Devleskre aņjela. ¹⁰ Oleske, ko phenela lav pro Čhavo le Manušeskro, ela odmuklo. Ale oleske, ko pes ruhnela pro Sveto Duchos, oleske na ela odmuklo.

¹¹ Sar tumen lidžana andro sinagogi, anglo vladara the anglo bare raja, ma starinen tumen, sar tumen braņinena abo so vakerena. ¹² Bo o Sveto Duchos tumen andre odi ora sikavela so te phenel.“

O podobenstvo pal o nagodaver barvalo manuš

¹³ Varesavo dženo ole nipendar leske phendā: „Učitelina, phen mire phraleske, hoj peske te rozđelinel manca o deđictvos!“

¹⁴ Ale ov odphendā: „Manušeja, ko man ačhađa te sudzinel, abo te rozsudzinel maškar tumende?“ ¹⁵ A phendā lenge: „Den pozoris a chraņinen tumen, hoj tumen te na zakamen andro love! Bo le manušes nane o dživipen le barvalipnastar.“

¹⁶ Phendā lenge podobenstvo: „Sas varesavo barvalo manuš, saveske barila pre mala but ulipen, ¹⁷ a phendā peske andro jilo: ‚So kerava? Bo nane man, kaj te thovel miro ulipen.‘

¹⁸ Avke phendā: ‚Kerava kada: Čhivava tele mire stodoli a kerava lendar bareder. Thovava ode savoro miro ulipen the miro barvalipen ¹⁹ a phenava mange: Dušo miri, hin tut but barvalipen skidlo pro but berša; akana tuke imar odpočovin, cha, pi a mulatin!‘

²⁰ Ale o Del leske phendā: ‚Tu nagodaver! Mek kadi rat tutar ela ilo tiro dživipen a oda, so tuke skidňal, kaske ačhela!‘

²¹ Kavke oda ela oleha, ko peske skidel o barvalipen a nane barvalo andro Del.“

Te mukas pes pro Del andre savoreste

²² Phenda peskre učeňikenge: „Vašoda tumenge phenav, ma starinen tumen pal tumaro dživipen, hoj so chana; aňi pal tumaro felos, hoj so urena. ²³ Bo o dživipen hin buter sar o chaben a o felos hin buter sar o uraviben. ²⁴ Dikhen pro vrani! Aňi na sadzinen, aňi na kiden upre; nane len špajzi aňi šopi a o Del len čalarel. Či tumen na san vzacneder sar o čirikle? ²⁵ Ńiko tumendar našti phenel: ‚Me buteder dživava, bo me man starinav pal o dživipen.‘ ²⁶ Te aňi oda nekcikneder našti keren, akor soske pes starinen pal aver veci?

²⁷ Dikhen pro kvitki pre maľa, sar baron. Na keren buči aňi na heklinen. No phenav tumenge, hoj aňi o Šalamun andre calo peskro šukariben na sas avke urdo sar jekh lendar. ²⁸ Akor te o Del e malakri čar kavke uravel, so adadžives hiňi a tajsa ela čidi andro bov, ta akor tumen na uravela buter? Manušale, cikne pačabnaha! ²⁹ Ma gondolinen ča pal oda, so chana a so pijena. Ma trapinen tumen pal oda! ³⁰ Bo oda savoro roden o nipi kale svetoskre. Se tumaro Dad džanel, hoj tumenge oda kempel. ³¹ Ale roden ešeb o krališagos le Devleskro a ov tumen dela savore kala veci.

³² Ma dara tut, cikno stadocina, bo tumaro Dad tumenge kamel te del o krališagos! ³³ Bikenen tumaro barvalipen a rozden le čorenge! Keren tumenge o zajdici, so na čingersalon, o barvalipen andro űebos, so šoha na našlola – ode, kaj o živaňis pes na dochudel a o kirme na chan. ³⁴ Bo ode, kaj hin tumaro barvalipen, ela the tumaro jilo.“

Pal o sluhi, so den pozoris

³⁵ „Aven furt pripravimen a o momela tumenge mi labon! ³⁶ Aven ajse sar ola manuša, so užaren peskre Rajes, kana avela pale pal o bijav, hoj leske takoj te phundraven, sar avela a durkinela. ³⁷ Bachtale hine ola sluhi, saven o Raj arakhela te užarel, sar ov avela! Čačipen tumenge phenav, hoj urela pre peste e leketa, thovela len te bešel pal o skamind, avela a kerela pašal lende. ³⁸ Te avlahas pal jepaš rat, abo pre tosaraste, bachtale hine ola sluhi, saven arakhlahas te užarel! ³⁹ Ale kada šaj džanen: Te o gazdas džanlahas, sava oratar avela o živaňis, diňahas pozoris a na domuklahas leske te rozmarel peskro kher. ⁴⁰ Vašoda the tumen aven pripravimen, bo o Čhavo le Manušeskro avela andre odi ora, savi tumen na užarena.“

Pal o verno the godaver spravcas

⁴¹ O Peter leske phenda: „Rajeja, oda ča amenge phenes kada podobienstvo, abo the savoredženenge?“

⁴² O Raj odphenda: „Ko akor hin oda verno the godaver spravcas, saves ačhada leskro raj upral peskre sluhi, hoj len te del te chal pro časos? ⁴³ Bachtalo hin oda sluhahas, saves arakhela leskro raj oda te kerel akor, sar avela! ⁴⁴ Čačipen tumenge phenav, hoj les ačhavela upral calo peskro barvalipen. ⁴⁵ Ale te peske gondolindahas oda sluhas andre peskro jilo: ‚Miro raj mek but na avela!‘ A chudňahas te marel le sluhem the le služken, chalahas, piľahas the mačilahas – ⁴⁶ avela o raj ole sluhaskro andre oda džives, sar les na užavela, the andre odi ora, so na džanela; rozčhinela les pro jepaš a dela les than maškar o manuša, so nane verna.

47 Oda slugas, savo džanelas, so lestar o raj kamelas, a na pripravinda pes, aňi na kerda avke, sar lestar o raj kamelas, ela igen mardo. 48 Ale oda, ko na džanel a kerel ola veci, vaš save peske zaslužinel o mariben, ela frimeder mardo. Sakonestar, ko but chudňa, pes but užarela. A olestar, kaske sas but dino, pes buter mangela.“

O Ježiš anel o rozdeleňje

49 „Avlom te čivel e jag pre phuv. A so me kamav? Hoj imar te chudel te labol! 50 Ale mušnav te predžal le bolipnaha, a sar mange hin phares, medik pes oda na ačhela! 51 Gondolinen tumenge, hoj avlom te del o smirom pre phuv? Phenav tumenge, hoj na, ale o rozdeleňje! 52 Bo akanastar ena pandž džene andre jekh kher rozdelimen, trin džene džana pro duj a duj džene džana pro trin. 53 Ela o rozdeleňje; o dad džala pro čhavo a o čhavo pro dad; e daj džala pre čaj a e čaj pre daj; e sasuj džala pre bori a e bori pre sasuj.“

Te prindžaren o znaeňja

54 O Ježiš phenda le nipenge: „Sar dikhen, hoj e chmara avel le zapadostar, takoj phenen, hoj avel o brišind, a hin oda avke. 55 A sar dikhen, hoj phurdel e balvaj le juhostar, phenen, hoj ela tačipen, a hin oda avke. 56 Tumen dujemujengre! O znaeňja la phuvakre the le űeboskre džanen te rozprindžarel, akor sar oda, hoj kada časos na rozprindžaren?“

57 Akor soske na rozsudzinen korkore pestar, so hin spravno? 58 Bo medik džas pro sudos oleha, ko tut obviňinel, ker savoro, hoj leha te lačhaves avri mek pal o drom, hoj tut te na lidžal anglo sudcas a o sudcas tut diňahas le slugađiske a o slugađis tut čhidahas andre bertena. 59 Phenav tuke, hoj odarik na aveha avri, medik na počineha dži o posledno haleris.“

13

O Ježiš vičinel le manušen te kerel pokaňje

1 Akor ode avle varesave džene, a vakerenas leske pal ola Galilejčana, saven murdarda o Pilat, sar obetinas le Devleske. 2 O Ježiš lenge odphenda: „Gondolinen tumenge, hoj ola Galilejčana sas binošneder savore okle Galilejčanendar, a vašoda avke cerpinenas? 3 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena. 4 Abo so tumenge gondolinen pal ola dešuochto (18) džene, pre save peľa e veža andro Siloe a murdarda len? Gondolinen tumenge, hoj on sas binošneder savore okle manušendar, so bešen andro Jeruzalem? 5 Phenav tumenge, hoj na sas! Ale te na kerena pokaňje, savoredžene avke merena.“

Pal o figovňikos, so na del ovocje

6 Avke lenge o Ježiš phenda kada podobenstvo: „Varesave manušes sas sadzimen figovňikos andre peskri viňica. Avla a rodelas upre ovocje, ale na arakhľa nič. 7 Akor phenda le vinariske: ‚Dikh, imar trito berš phirav a rodav ovocje pre kada figovňikos, ale na arakhav nič. Čhin les tele! Soske mek the odi phuv musarel!‘

⁸ Ale ov leske phenda: „Rajeja, muk les mek kada berš, mek pašal leste kopalinava a čhivava hnojós. ⁹ Či mek na anela aver berš ovocje, a te na anela, čhineha les tele.“

O Ježiš sastarel pro šabat jekha džuvla

¹⁰ Jekhvar pro šabat sikavelas o Ježiš andre varesavi sinagoga. ¹¹ Sas ode džuvli, andre savi sas o nalačo duchos, so la trapinelas le nasvalibnaha dešuocho (18) berš. O dumo late sas bandardo dži tele a našti pes rovñinelas avri. ¹² Sar la dikhla o Ježiš, vičinda la paš peste a phenda lake: „Džuvlije, av oslobodzimen tire nasvalibnastar!“ ¹³ Thoda pre late o vasta a oj takoj rovñisalila avri a lašarelas le Devles.

¹⁴ Akor cholisalila o angluno manuš andral e sinagoga, hoj o Ježiš sastarda pro šabat, a phenda le nipenge: „Šov džives hin, andre save pes kerel buči! Andre ola dživesa aven, hoj te saston avri – ale ma keren oda pro šabat!“

¹⁵ Ale o Raj leske odphenda: „Tumen dujemujengre! Či na odphandel sako tumendar pro šabat peskra gurumña vaj peskre somaris andral e maštalña a na lidžal les avri te pijel pañi? ¹⁶ Akor soske kadi džuvli, so hiñi le Abrahamoskri čhaj, sava o beng zaphandla andre imar dešuocho berš, našti ula oslobodzimen pro šabat olestar, so la phandelas andre?“

¹⁷ Sar oda phenda, ladžandile pes savoredžene, so pre leste džanas. Ale savore okla nipi radisañonas savore bare vecendar, so ov kerelas.

Pal o horčično zrnkos

¹⁸ Akor o Ježiš phenda: „Sar dičhol avri o krališagos le Devleskro? Soha leš porovñinava? ¹⁹ Hino sar o horčično zrnkos, so ila o manuš a sadzinda pre peskri mała. Ode bariła, ačhila lestar baro stromos a pre leskre konara peske kerde hñizdi o čirikle andral o ñebos.“

²⁰ Pale phenda: „Soha porovñinava o krališagos le Devleskro? ²¹ Hino sar o kvasos, savo ila e džuvli a rozkerda andro but aro*, medik calo chumer na avla upre.“

E cesno brana

²² Avke o Ježiš džalal le dromeha andro Jeruzalem prekal o fori the gavora a sikavelas ode. ²³ Vareko lestar phučla: „Rajeja, ena zachrañimen ča frima džene?“

Ov lenge odphenda: ²⁴ „Keren savoro pre oda, hoj te aven andre prekal e cesno brana, bo phenav tumenge, hoj but džene kamena te avel andre, ale našti avena. ²⁵ Bo sar uštela o raj le khereskro a phandela andre o vudar, a tumen ačhena avri a durkinena pro vudar a phenena: ‚Rajeja, Rajeja, phundrav amenge!‘ ov tumenge phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san?‘

²⁶ Akor chudena te vakerel: ‚Chahas the pijahas tuha a pre amare uliči sikavehas.‘

²⁷ Ale ov tumenge pale phenela: ‚Me tumen na prindžarav! Khatar san? Džan tumendar het, savore, so keren o nalačhipen!‘

²⁸ Ode ela o roviben a randena le dandenca andre dukh, sar dikhena le Abraham, le Izak, le Jakob the savore proroken andro krališagos le Devleskro a tumen avena avričhide. ²⁹ O manuša avena pal o vichodos the pal o zapados, pal o severos the pal o juhos a bešena

* 13:21 13,21 Oda hin trin mieri abo 50 kili.

peske pal o skamind andro krališagos le Devleskro. ³⁰ A dikh, ola, ko hine posledna, ena ešebna a ola, ko hine ešebna, ena posledna.“

O Ježiš vakereġ pal o Herodes

³¹ Andre oda časos avle varesave Farizeja a phende le Ježišoske: „Dža adarik het, bo o Herodes tut kamel te murdarel.“

³² Ov lenge phenda: „Džan a phenen ola liškake, hoj tradav avri le demonen a sastarav adadžives the tajsja a pre trito džives dokerava miri buči. ³³ Ale mušinav adadžives the tajsja the paltajsaskro te phirel. Bo na del pes, hoj o prorokos te merel varekhaj avrether sar andro Jeruzalem!

Le Ježišoske hin pharo vaš o Jeruzalem

³⁴ Ó, Jeruzalem, Jeruzalem! Tu, so murdares le proroken a čivkeres le barenca andre ola, ko hine bičhade ke tute! Kecivar kamavas te skidel upre tire čhaven avke, sar e kachñi skidel peskre kachñoren tel peskre kridli, ale tumen na kamenas! ³⁵ Dikh, tumaro kher ela zamuklo! Čačipen tumenge phenav, hoj man imar na dikhena, medik na avela odi ora, sar phenena: *„Požehñimen hin oda, ko avel andro nav le Rajeskro!“*

14

O Ježiš pale sastarel pro šabat

¹ Jekhvar pro šabat geġa o Ježiš te chal andro kher ke varesavo vodcas le Farizejengro. A o Farizeja les dodikhenas avri. ² A dikh, sas ode anglal leste varesavo manuš, saveste sas o vasta the o pindre šuvle le pañestar. ³ O Ježiš visaliġa ko zakoñika the farizeja a phučġa lendar: „Šaj pro šabat te sastarel, abo na?“ ⁴ Ale on sas čhit. Avke o Ježiš iġa ole manušes, sastarda les a mukġa les te džal het.

⁵ Avke lenge phenda: „Te tumenge peġahas o čhavo vaj o bikos andre chañig, ta na cirdġanas les avri takoj pro šabat?“ ⁶ A on leske pre oda na džanle te odphenel.

Pal o ešebna the posledna thana

⁷ Sar o Ježiš dikhġa, hoj peske o hosci kiden avri anglune thana, phenda lenge kada podobenstvo: ⁸ „Te tut vareko vičinela pro bijav, ma beš tuke pro angluno than, bo maškar ola hosci šaj avel vareko bareder sar tu. ⁹ A avela oda, ko tumen sodujen vičinda, a phenela tuke: ‚Muk les te bešel pre kada than!‘ Avke ladžaha džaha te bešel pro paluno than. ¹⁰ Ale te tut vičinena, dža tuke te bešel pro paluno than. A sar avela oda, ko tut vičinda, phenela tuke: ‚Phrala miro, beš tuke pro feder than!‘ Akor tut ela pačiv angle savoredžene, so tuha bešen pašal o skamind. ¹¹ Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazdlo.“

¹² A ole manušeske, so les vičinda, phenda: „Te keres dilos abo večera, ma vičin tire prijatelen añi tire phralen añi tira famelija añi tire barvale suseden, bo the on tut šaj vičindehas a oda uġahas tiri odmena. ¹³ Ale te keres hoscina, vičin le čoren, le bangen, le kaliken the le koren. ¹⁴ A aveha bachtalo, bo len nane soha tuke te visarel pale, a tiri odmena chudeha akor, sar ena o čačipnaskre uštade andral o meriben.“

O podobenstvo pal e bari hoscina

¹⁵ Sar oda šunđa jekh olendar, ko leha bešenias pašal o skamind, phenda leske: „Bachtalo, ko chala o maro andro krališagos le Devleskrol!“

¹⁶ No ov leske phenda: „Varesavo manuš kerđa bari hoscina a vičinda but dženen. ¹⁷ Sar imar sas e hoscina, bičhađa peskre sluhias, hoj te phenel olenge, ko sas vičimen: „Aven, bo imar hin savoro pripravimen.“

¹⁸ Ale on leske savoredžene jekh pal aver odphenenas. Ešebno leske phenda: „Cindom maľa, mušinav la te džal te dikhel. Mangav tut, prebačin mangle!“

¹⁹ Aver phenda: „Cindom pandž pari voli a džav len te skušinel avri. Mangav tut, prebačin mangle!“

²⁰ Pale aver dženo phenda: „Ilom mangle romňa, a vašoda našti džav.“

²¹ Sar avľa pale o sluhias, phenda kada savoro peskre rajeske. Akor cholisaliľa o raj le khereskro a phenda peskre sluhiaske: „Dža sigo andro foros pro ulici the pro dromora a an kade le čoren, le bangen, le kaliken the le koren!“

²² Paloda o sluhias phenda: „Rajeja, imar kerđom avke, sar phendal, a mek hin than.“

²³ A o raj phenda le sluhiaske: „Dža avri le forostar pro droma the pro maľakre dromora a isvide pro manuša, hoj te aven, hoj miro kher te avel pherdo le manušenca!“ ²⁴ Bo phenav tumenge, hoj ņiko olendar, ko sas vičimen, na chana pre miri hoscina.“

Sar te džal pal o Kristus

²⁵ Jekhvar, sar džanas le Ježišoha but nipi, visarda pes ke lende a phenda: ²⁶ „Te vareko kamel te avel pal ma, mušinel man te kamel buter sar peskre dades vaj peskra da, peskra romňa vaj peskre čhaven, peskre phralen vaj peskre pheňen, a mek the buter sar peskro dživipen. Te na, akor našti ačhel miro učeňikos. ²⁷ Oda, ko na lel peskro kerestos a na avel pal ma, našti ačhel miro učeňikos.“

²⁸ Bo te vareko tumendar kamel te ačhavel e veža, či peske ešeb na bešel, hoj te zrachel, či les hin pre oda, hoj te dokereľ cali veža? ²⁹ Hoj palis savoredžene lestar te na asan, sar dikhena, hoj kerđa o zakladı, ale nane les pre oda, hoj te dokereľ e veža. ³⁰ A phenena: „Kada manuš chudňa te ačhavel a našti dokerde.“

³¹ Abo savo kralis džal andro mariben avre kraliľa, medik peske ešeb na bešel a na dophučel pes, či šaj džal le 10 000 manušenca pre oda, ko pre leste avel le 20 000 manušenca? ³² A te našti džal, ta bičhavel peskre sluhien, medik leskro ņeprijatelis hino dur, hoj pes leha te dovakerel pal o smirom. ³³ Avke ņiko, ko na omukel savoro, so les hin, našti el miro učeňikos.“

Pal o lon

³⁴ „O lon hino lačo, ale te o lon ačhela bilondo, sar les šaj pale te londarel? ³⁵ Nane lačo aňi andre phuv aňi andro hnojias, vašoda les čhivena het. Kas hin kana, hoj te šunel, mi šunel!“

¹ O colníka the o binošna avenas pašeder ko Ježiš, hoj les te šunen.
² O Farizeja the o zakońnika dudrinenas a phenenas: „Kada manuš prilel te binošnen a chal lenca.“

³ Avke lenge phenda kada podobenstvo: ⁴ „Te varekas tumendar ulahas šel (100) bakre a našadahas jekhes lendar, či na mukela ola eñavardeš the eña (99) pre mała a na džala pal oda, so našlila, medik les na arakhela? ⁵ Sar les arakhela, lela peske les pro vali a radisałola.
⁶ A sar avela khere, vičinel le prijateľen the le suseden a phenela lenge: ‚Radisałon manca, bo arakhlom le bakres, so mange našlila!‘
⁷ Phenav tumenge, hoj bareder radišagos ela andro űebos upral jekh binošno manuš, so pes visarela ko Del, sar upral ola eñavardeš the eña (99) čačipnaskre, savenge pes na kampil te visarel le binendar.“

Pal e našadi minca

⁸ „Abo te varesava džuvla ulahas deš rupune minci a našadahas jekh lendar, či na labarela e momeli a na šulavela o kher, hoj mištes te rodel, medik la na arakhela? ⁹ Sar la arakhela, vičinel le prijateľken the le susedken a phenela: ‚Radisałon manca, bo arakhlom odi minca, so našadom!‘ ¹⁰ Phenav tumenge, hoj ajsa radišagos hin maškar o ańjela le Devleskre upral jekh binošno manuš, so pes visarel le binendar ko Del.“

Pal o našado čhavo

¹¹ A phenda: „Varesave manušes sas duj čhave. ¹² O terneder čhavo phenda le dadeske: ‚Dado, de mange miro dedictvos tire barvalipnastar!‘ Avke lenge o dad rozdelinda o barvalipen.

¹³ Pal varesave dživesa o terneder čhavo ila savoro a geła het dur andre cudzo phuv. Ode dživelas barikanes a rozkerđa savoro peskro barvalipen. ¹⁴ Sar imar savoro prečala, avla andre odi phuv bari bokh a na sas les so te chal. ¹⁵ Avke geła a chudña te kerel buči prekal varesavo manuš andral odi phuv. A ov les bičhada pre peskre mali te pašinel le balen. ¹⁶ Kamelas pes te čalarel bajča ole šupenca, so chan o bale, ale űiko leske len na delas.

¹⁷ Akor pes zagondolinda a phenda peske: ‚Keci robotńiken ke miro dad hin but chaben, a me kade merav bokhatar! ¹⁸ Uščava, džava ke miro dad a phenava: ‚Dado, kerdom binos anglo űebos the angle tu, ¹⁹ imar na som buter hodno, hoj man te vičnav tiro čhavo; prile man sar jekhes tire robotńikendar.‘ ²⁰ Akor uštila a džalas ke peskro dad.

A mek sar sas dur, dikhla les leskro dad a avla leske pharo vaš leske. Denašla ke leste, obchudña les a čumidla les.

²¹ O čhavo leske phenda: ‚Dado, kerdom binos anglo űebos the angle tu a imar buter na som hodno, hoj man te vičnav tiro čhavo.‘

²² Akor phenda o dad peskre sluhenge: ‚Anen sigo oda nekšukareder ruchos a uren pre leste! Thoven leske e angrusi pro angušt a o sandalki pro pindre! ²³ Len ola thula gurumńora a murdaren la! Chas a radisałovas, ²⁴ bo kada miro čhavo sas mulo a obdžidila; sas našado a ĳino arakhlol!‘ A chudle te radisałol.

²⁵ Ale leskro phureder čhavo sas akor pre mała. Sar avelas pale a sas pašes paš o kher, šunda o bašaviben the o kheliben. ²⁶ Vičinda peske jekhes le sluhendar a phučla lestar, so pes ačhila. ²⁷ Ov leske phenda: ‚Tiro phral avla pale, a vašoda, hoj avla sasto, tiro dad murdarđa thula gurumńora.‘

²⁸ Ov cholisalila a na kamla te džal andro kher. Avke pal leste avla leskro dad a prevakerelas les. ²⁹ Ale ov odphenda peskre da deske: „Ajci but berš tuke služinav a furt kerav oda, so mange phenes, ale man šoha na diňal aňi kozica, hoj man te zabavinav mire prijatelena. ³⁰ Ale sar avla kada tiro čhavo, so le lubňenca rozkerđa tiro barvalipen, murdardal prekal leste thuľa gurumňora.“

³¹ A o dad leske odphenda: „Čhavo miro, tu sal furt manca a savoro, so hin miro, hin the tiro. ³² Ale kempel te radisalol a te thovel baripen, bo kada tiro phral sas mulo a obdžidila; sas našado a hino arakhlo.“

16

Pal o napačivalo sluhas

¹ O Ježiš phenda peskre učeňikenge: „Sas jekh barvalo manuš a les sas jekh sluhas, so leske dodikhelas pro barvalipen. A avle pro sluhas te phenel, hoj leske rozčhivkerel o barvalipen. ² Avke peske les vičinda a phenda: „So pal tu šunav? Sikav mange, so keres oleha, so tuke diňom, bo imar buter našti dodikheha pre miro barvalipen.“

³ O sluhas peske phenda: „So kerava, te mandar o raj lela e buči? Te kopalinel na birinav a te žobrinel man ladžav. ⁴ Imar džanav, so kerava, hoj man o manuša te prilen andre peskre khera, sar našavava e buči.“

⁵ Avke peske vičinda po jekhes olendar, ko kamenas le rajeske, a le ešebnonestar phučla: „Keci kames mire rajeske?“

⁶ Odphenda: „Šel sudi olivovo olejos.“

Ov leske phenda: „Le o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a beš sigo a pisin penda (50) sudi.“

⁷ Palis phučla le dujtonestar: „Tu keci kames?“

Odphenda: „Ezeros (1 000) gone zrnos.“

Ov leske phenda: „Le kade o papiris, kaj hin pisimen, keci kames, a pisin ochto šel (800) gone.“

⁸ A o raj lašardá le napačivale sluhas, hoj kerđa avke godáha. Bo kale svetoskre manuša keren jekh avreha godavereder sar o čhave le švetloskre. ⁹ The me tumenge phenav: Keren tumenge prijatelen le načáčipnaskre barvalipnastar, hoj sar jekhvar našloda oda barvalipen, te prilen tumen andro večna khera.“

¹⁰ „Oda, ko hino verno andro frima, hino verno the andro but, a ko nane verno andro frima, nane verno aňi andro but. ¹¹ Te na sanas verna andre le svetoskro barvalipen, ko tumenge dela oda čačo barvalipen? ¹² A te na sanas verna andre oda, so nane tumaro, ko tumenge dela oda, so hin tumaro?“

¹³ „Niko našti služinel duje rajenge. Bo jekhes kameha a dujtones našti avri ačheha, abo jekhes rado dikheha a dujtones tele dikheha. Našti služinen the le Devleske the le svetoskre barvalipnaske.“

¹⁴ Kada savoro šunenenas the o Farizeja, so igen kamenas o love, a asanas lestar. ¹⁵ A o Ježiš lenge phenda: „Tumen san ola, ko korkore pestar keren načáčipnaskre anglo manuša, ale o Del prindžarel tumare jile. Bo oda, so hin vzacno le manušenge, oda hin le Devleske džungipen.“

Aver sikavibena le Ježišoskre

16 „O Zakonos the o Proroka hine dži paš o Jan; akorestar pes vakerel pal o krališagos le Devleskro a sako pes ispidel zoraha andre. 17 Ale sigeder o űebos the e phuv našlona, sar te našlilahas andral o Zakonos jekh čjarkica.

18 Sako, ko premukel peskra romņa a lel peske avra, kerel o lubipen a sako, ko peske lela kajsa romņa, sava aver rom premukļa, kerel o lubipen.“

O barvalo the o Lazar

19 „Sas jekh barvalo manuš, so pes urelas andre ola nekšukareder gada a sako džives mulatinelas a dživelas barikanes. 20 Sas the jekh čoro manuš, saves vičinenas Lazar. Ov pašlolas paš leskri brana a sas les pherdo vredi. 21 Kamelas te chal o trušini, so perenas le barvaleske pal o skamind. No mek the o rikone avenas a lizinenas leske o vredi.

22 Ačhila pes, hoj o čoro manuš muļa a o aņjela les ligende paš o Abraham andro űebos. Muļa the o barvalo a sas parundo. 23 Palis andro peklos andro dukha hazdņa o jakha a dikhļa dural le Abraham the le Lazar paš leste. 24 Akor vičindā: ‚Dado Abraham, av ke ma jileskro! Bičhav le Lazar, hoj te močinel bajča o agor le angušteskro andro paņi a te cindarel mange e čhib, bo igen cerpinav andre kadi jag!‘

25 O Abraham phendā: ‚Čhavo miro, ma bister pre oda, hoj tu chudņal savore lače veci, sar dživehas, a o Lazar chudņa o nalače. Avke akana ov radisaļol a tu cerpines. 26 A mek paš oda hin maškar amende the maškar tumende bari chev, hoj aņi ola, ko kamen te predžal adarik kode, našti predžan a aņi ola, ko kamen te avel odarik kade, našti pes dochuden ke amende.‘

27 Phendā: ‚Akor mangav tuť, dado Abraham, bičhav les andre mire dadeskro kher, 28 bo hin man pandž phrala. Mi džal a mi dovakerel lenge zorales, hoj pes the on te na dochuden pre kada cerpišagoskro than!‘

29 Ale o Abraham leske phendā: ‚Hin len o Mojžiš the o Proroka - len mi šunen!‘

30 O barvalo odphendā: ‚Na, dado Abraham! Ale te vareko uštela andral o meriben a džala ke lende, akor pes visarena le binendar!‘

31 Ale o Abraham phendā: ‚Te na šunen le Mojžiš the le Proroken, ta na pačana aņi akor, te vareko uštela andral o meriben.‘ “

17

Te na cirden avres pro binos

1 O Ježiš phendā peskre učeņikenge: ‚Mušinen pes te ačhel ola veci, save keren oda, hoj o manuša te peren andral o pačaben, ale vigos ole manušeske prekal kaste oda avel. 2 Feder leske ulahas te leske thodehas baro bar* andre meņ a čhidehas les andro moros, hoj te kerel tele le pačabnastar jekhes kale ciknarendar. 3 Den tumenge pozoris! Te kerdahas tiro phral binos, priphen leske, a te pes visarela le binostar, odmuk leske. 4 A te eftavar pro džives kerdahas binos pre tute, a eftavar andro džives pal tu avļahas a phendahas: ‚Prebačin, odmuk mange‘ - odmukeha leske!‘

* 17:2 17,2 o baro bar andral o mlinos

Pal o pačaben

⁵ O apoštola phende le Rajeske: „De amen bareder pačaben!“

⁶ O Raj phenda: „Te tumen ulahas o pačaben sar o horčično zrnkos, phendanas kale stromoske: ‚Cirde tut avri the le koreñenca a zasadzin tut andro moros, šundahas tumen.“

O sluhās the leskri buči

⁷ „Te hin tumen sluhās, so orinel abo pašinel, ko tumendar leske takoj phenel, sar avel pal e mała: ‚Av, beš tuke paš o skamind?‘ ⁸ Či leske sigeder na phenela: ‚Pripravin mange e večera, le pre tu e leketa a ker pašal ma, medik me na dochava a na dopijava. Tu chaha the pijeha palis‘. ⁹ Či palikerel ole sluhāske vaš oda, hoj kerda oda, so leske sas phendo? ¹⁰ Avke the tumen, te kerena savoro, so tumenge sas phendo, phenen: ‚Sam ča o sluhi, save peske na zaslužinas nič. Kerdam ča oda, so mušindam te kerel.‘ “

O Ježiš sastarel deše malomocnen

¹¹ O Ježiš džalas andro Jeruzalem prekal e Samarija the Galileja, ¹² a sar doavla andre varesavo gav, arakhle pes leha deš malomocna murša, save dural ačhenas ¹³ a zoraha vičinenas: „Ježiš! Učitelina! Av ke amende jileskro!“

¹⁴ Sar len dikhla, phenda lenge: „Džan a sikaven tumen le rašajenge!“ A sar džanas, sas obžuzarde andral o malomocenstvo.

¹⁵ Sar dikhla jekh dženo lendar, hoj sastila avri, avla pale a zorale hangoha lašarelas le Devles. ¹⁶ Bandila le mujeha dži e phuv paš o pindre le Ježišoskre a palikerelas leske. A oda dženo sas Samaritanos.

¹⁷ Akor phenda o Ježiš: „Či na sastile avri deš džene? Kaj hine okla eña džene? ¹⁸ On na avle pale, hoj te lašaren le Devles, ča kada cudzincos?“ ¹⁹ Phenda leske: „Ušti a dža, tiro pačaben tut sastarda.“

Kana avela o krališagos le Devleskro

²⁰ Sar lestar o Farizeja phučle, kana avela o krališagos le Devleskro, o Ježiš lenge odphenda: „O krališagos le Devleskro na avela avke, hoj les te dikhas. ²¹ Añi na phenena: ‚Dikh, kade hino!‘ abo ‚Kode hino!‘ Bo o krališagos le Devleskro hin maškar tumende!“

²² Phenda le učeñikenge: „Avela ajso časos, hoj peske mangena te dikhel jekh le dživesendar le Čhaskre le Manušeskre, ale na dikhena. ²³ Phenena tumenge: ‚Dikh, kode hino!‘ abo ‚Kade hino!‘ Ale tumen ma džan, ma denašen pal lende! ²⁴ Bo avke sar demel o bleskos a dičhol savoro pal jekh agor pre phuv dži pre aver, avke ela the akor, sar avela o Čhavo le Manušeskro andre peskro džives. ²⁵ Ale ešeb mušinel but te cerpinel a te avel odčhido kale pokoleñjostar.

²⁶ Avke sar oda sas andro dživesa le Noachoskre, avke oda ela the andro dživesa, sar avela o Čhavo le Manušeskro. ²⁷ Chanas, pijenas, lenas romñijen a džanas romeste dži andre oda džives, sar geła o Noach andro korabos. Akor avla e potopa a savore mule.

²⁸ Avke sas the andro dživesa le Lotoskre: Chanas, pijenas, cinenas, bikenenas, sadzinenas a ačhavenas khera, ²⁹ ale oda džives, sar geła o Lot avri andral e Sodoma, o Del bičhada e jag the sira andral o ņebos a savore mule.

³⁰ Avke ela the andre oda džives, sar pes sikavela o Čhavo le Manušeskro. ³¹ Oda, ko ela andre oda džives pre strecha a leskre veci ena andro kher, te na avel tele, hoj peske len te lel. A aňi oda, ko ela pre mala, pes te na visarel pale! ³² Ma bisteren pre Lotoskri romňi! ³³ Sako, ko kamlahas te zachraňinel peskro dživipen, oda les našavela a sako, ko les našavela, oda les zachraňinela. ³⁴ Phenav tumenge: Odi rat ena duj džene pro hadžos: Jekh ela ilo a dujto ačhela. ³⁵ Duj džuvlija jekhetane erňinena: Jekh ela ili a dujto ačhela. ³⁶ [Duj džene ena pre mala, jekh ela ilo a dujto ačhela.]“

³⁷ On lestar phučle: „Kaj, Rajeja?“

Ov lenge odphenda: „Ode, kaj ela o felos, ode pes skidena the o supi.“

18

O sudčas the e vdova

¹ O Ježiš lenge vakerelas podobenstvo pal oda, hoj pes furt kampil te modľinel a te na omukel pes: ² „Andre varesavo foros sas jekh sudcas, savo pes le Devlestar na daralas a le manušestar na ladžalas. ³ Sas andre oda foros the varesavi vdova, savi phirelas ke leste a phenelas: ‚De man čačipen pro sudos!‘

⁴ Ov but na kamelas oleha nič te kerel. Ale palis peske phenda: ‚Kajte man na darav le Devlestar a le manušestar, na ladžav, ⁵ no vaš oda, hoj man kadi vdova na del smirom, dava la čačipen pro sudos, bo imar la našti zľidžav, so ajci pal ma phirel.‘ “

⁶ A o Raj phenda: ‚Šunen, so phenda kada načačipnaskro sudcas! ⁷ Či o Del na zaačhela vaš ola, kas peske avri kidňa, save ke leste rat-džives vičinen? Či len mukela but te užarel? ⁸ Phenav tumenge, hoj zaačhela vaš lenge a oda sig. Ale či arakhela o Čhavo le Manušeskro o pačaben pre phuv, sar avela?“

O Farizejis the o colňikos

⁹ Olenge, ko peske pačanas, hoj hine čačipnaskre a avren dikhenas tele, phenda o Ježiš kada podobenstvo: ¹⁰ „Duj murša pes gele andro chramos te modľinel. Jekh sas Farizejis a dujto sas colňikos. ¹¹ O Farizejis peske ačhila a kavke pes andre peste modľinelas: ‚Devla, palikerav tuke, hoj na som ajso sar okla manuša, so čoren, hine načačipnaskre a keren o lubipen – abo sar kada colňikos. ¹² Poscinav man duvar andro kurko a dav o đesjatki savorestar, so chudav.‘

¹³ Ale o colňikos ačhelas dural a na kamelas mek aňi o jakha te hazdel ko ňebos, ale pes marelas pal o koľin a phenelas: ‚Ó, Devla, av ke ma jileskro, bo som binošno!‘

¹⁴ Phenav tumenge, hoj leske sas odmukle o bini, sar geľa khere, a okleske na sas. Bo sako, ko pes hazdel upre, ela pokorimen, a oda, ko pes pokorinel, ela uprehazďlo.“

O Ježiš le cikne čhavorenca

¹⁵ Anenas ko Ježiš the le cikne čhavoren, hoj pre lende te thovel o vasta. Ale sar oda dikhle o učeňika, na domukenas lenge. ¹⁶ Ale o Ježiš len vičinda ke peste a phenda: ‚Domuken le čhavorenge te avel ke ma a ma braňinen lenge, bo ajsengro hin o krališagos le Devleskro.‘

17 Čačipen phenav tumenge: Ko na prilela le Devleskro krališagos sar čhavoro, šoha andre na džala.“

O barvalo terno murš

18 Varesavo baro manuš lestar phučla: „Lačho Učitelina, so mušinav te kerel, hoj te chudav o večno dživipen?“

19 O Ježiš leske phenda: „Soske man vičines lačho? Ńiko nane lačho, ča jekh o Del. 20 O prikazaŃja džanes: „*Na murdareha! Na kereha lubipen! Na čoreha! Na svedčineha klamišagoha pre avreste! De pačiv tira da the tire dades!*“ “

21 Ov odphenda: „Kada savoro imar mire terŃipnastar dolikerav.“

22 Sar oda šunda o Ježiš, phenda leske: „Mek jekh veca tuke kempel. Biken savoro, so tut hin, a rozde le čorenge a ela tut o barvalipen andro Ńebos. Palis av a phir pal ma!“

23 Ale sar oda šunda, ačhila igen smutno, bo sas igen barvalo. 24 Sar oda dikhla o Ježiš, phenda: „Sar phares hin te avel le barvalenge andro krališagos le Devleskro! 25 Lokeder hin la favake te predžal prekal e suvakri chev sar le barvaleske andro krališagos le Devleskro.“

26 Akor phučle ola džene, so oda šunde: „Ta akor, ko šaj el spasimen?“

27 O Ježiš odphenda: „Oda, so našti keren o manuša, o Del šaj kerel.“

28 O Peter phenda: „Dikh, amen omuklam savoro a gelam pal tu.“

29 O Ježiš lenge phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj sako, ko omukla vaš o krališagos le Devleskro peskro kher, vaj le dades the la da, abo le phralen vaj la romňa, abo le čhaven, 30 chudela imar akana andre kada časos buterval ajci a andre oda džives, so avela, mek the o večno dživipen.“

O Ježiš tritovar vakerel pal peskro meriben

31 Ila peske le dešduje učeŃiken a phenda: „Džas andro Jeruzalem a ačhela pes savoro, so hin pisimen prekal o Proroka pal o Čhavo le Manušeskro. 32 Bo dena les le pohanenge, asana lestar, anena les pre ladž a čhungarena pre leste. 33 Marena les le bičoha a murdarena les, ale pro trito džives uštela andral o meriben.“

34 Ale on na ačahile nič olestar, bo sas anglal lende garudo oda lav. AŃi na džanenas pal soste vakerel.

O Ježiš sastarel le kores paš o Jericho

35 Sar avelas o Ježiš paš o foros Jericho, varesavo koro manuš bešelasi paš o drom a žobrinelas. 36 Sar šunda le nipen, save pašal leste predžanas, phučelas lendar, so pes kerel. 37 Phende leske: „O Ježiš Nazaretsko kadarik predžal.“

38 Akor o koro vičinda: „Ježiš, Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

39 Ola, ko džanas anglal, phenenas leske, hoj te čitel, ale ov mek zoraleder vičinda: „Čhavo le Davidoskro! Av ke ma jileskro!“

40 Avke zaačhila o Ježiš a phenda, hoj les te anen ke leste. Sar avla paš leste, phučla lestar: 41 „So kames, hoj tuke te kerav?“

„Rajeja, kamav te dikhel,“ odphenda.

42 O Ježiš leske phendā: „Akor chude pale te dikhel! Tiro pačaben tut sastarda.“ 43 A ov takoj chudña te dikhel a džalas pal o Ježiš a lašarelas le Devles. The savore nipi, so oda dikhle, lašarenas le Devles.

19

O Zacheus

1 Palis geła o Ježiš andro Jericho. 2 Ode sas varesavo murš, so pes vičinelas Zacheus. Ov sas jekh le anglune colňikendar a sas barvalo. 3 Kamelas te dikhel, ko hin o Ježiš. Ale anglo nipi les našti dikhla, bo sas cikno. 4 Denašla anglal a geła upre pro dzivo figovňikos, hoj les te dikhel, bo odarik o Ježiš majinelas te predžal.

5 Sar avla o Ježiš pre oda than, dikhla upre a phendā leske: „Zacheus, av sigo tele, bo adadžives mušnav te ačhel andre tiro kher!“ 6 Ov avla sigo tele a radišagoha priila le Ježiš.

7 Savore, so oda dikhle, dudrinenas a phenenas: „Ko binošno manuš geła te chal andro kher!“

8 Ale o Zacheus uštıla a phendā le Rajeske: „Jepaš mire barvalipnastar, Rajeja, dav le čorenge, a te varekas andre varesoste občorardom, dav leske pale štarval ajci.“

9 O Ježiš leske phendā: „Adadžives avla o spaseňje kale khereske, bo the ov hino o čhavo le Abrahamoskro. 10 Bo o Čhavo le Manušeskro avla, hoj te rodel a te spasinel oda, so sas našado.“

Pal o talenti

11 Sar oda šunenas, phendā mek jekh podobenstvo, bo imar sas paš o Jeruzalem a ola nipi peske gondolinenas, hoj imar takoj pes sikavela o krališagos le Devleskro. 12 Avke phendā: „Jekh baro raj džalas dur andre varesavi phuv te prelel o krališagos a palis kamla te avel pale. 13 Vičinda peske deše sluhen, diña len deš talenti* a phendā lenge: ‚Zaroden lenca buter, medik me na avava pale.‘

14 Ale o manuša andral leskri phuv les našti avri ačhenas a bičhade pal leste le sluhen, hoj te phenen: ‚Na kamas, hoj kada manuš amenge te kralinel.‘

15 Sar imar ode preila o krališagos, avla pale andre peskri phuv a phendā: ‚Vičinen le sluhen savenge diňom o love, hoj man te dodžanav, ko keci ole lovenca zarodña.‘

16 Avla ešebno a phendā: ‚Rajeja, tiro talentos zarodña aver deš talenti.‘

17 A ov leske phendā: ‚Mištes, lačo sluhona! Vašoda, hoj salas verno andro frima, vladňineha upral o deš fori.‘

18 Palis avla dujto a phendā: ‚Rajeja, tiro talentos zarodña pandž talenti.‘

19 Leske phendā: ‚Tu vladňineha upral o pandž fori.‘

20 Aver avla a phendā: ‚Rajeja, dikh, kade hin tiro talentos. Sas mande garudo andro khosnoro. 21 Daravas tutar, bo sal igen prisno. Les tuke oda, so na odthodal, a kides upre oda, so na sadzindal.‘

22 O raj leske phendā: ‚Tu nalačo sluhona! Sudzinava tut pal oda, so phendal. Džanehas, hoj som prisno, hoj mange lav oda, so na odthodom, a kidav upre oda, so na sadzindom. 23 Akor soske na diňal

* 19:13 19.13 E grecko čhib: deš mini; jekh mina sas vaj ajci, keci o manuš zarodelas tel o štar čhon

mire love olenge, ko keren le lovenca, a sar me avlomas, ilomas mange pale buter?’

²⁴ Olenge, ko ode ačhenas, phenda: ‚Len lestar o talentos a den oleske, kas hin deš talenti.’

²⁵ Odphende leske: ‚Rajeja, se les imar hin deš talenti!’

²⁶ Odphenda: ‚Sakones, kas hin, oles ela dino; ale olear, kas nane, pes lela the oda, so les hin. ²⁷ A ole manušen, so man na kamenas kraliske – anen kade a murdaren len anglal mande!’ “

O Ježiš avel andro Jeruzalem le lašaribnaha

²⁸ Paloda, sar kada o Ježiš phenda, geła anglal a džalas dureder andro Jeruzalem. ²⁹ Sar avla paš o gava Betfaga the Betanija, paš o Olivovo verchos, bičada duje peskre učeņiken ³⁰ a phenda lenge: ‚Džan andre kada gav, so hin angle tumende. Soča andre džana, arakhena zaphandles somaricis, pre savo mek šoha nisavo manuš na bešla. Odphanden les a anen les ke ma. ³¹ Te tumendar vareko phučela: ‚Soske les odphanden,’ phenena leske kavke: ‚Le Rajeske les kempel.’ “

³² On gele a arakhle savoro avke, sar lenge oda phenda. ³³ A sar odphandenas le somaricis, leskre raja lendar phuče: ‚Soske odphanden le somaricis?’

³⁴ On odphende: ‚Le Rajeske les kempel.’

³⁵ Ande les ko Ježiš, čhide pre leste peskre ruchi a thode le Ježiš upre te bešel. ³⁶ Sar džalas, o manuša rakinenas peskre gada pro drom.

³⁷ Sar imar sas paš oda than, kaj pes avel tele pal o Olivovo verchos, chudle savore ola but učeņika te lašarel zorale hangoha le Devles vaš savore zazraki, so dikhle, ³⁸ a vičinenas:

‚Bachtalo hin oda kralis,
savo avel andro nav le Rajeskro!

O smirom pro ņebos

a e slava le Devleske!”

³⁹ Ale varesave Farizeja, so sas maškar ola but nipi, leske phende: ‚Učitelina, dovaker tire učeņikenge!”

⁴⁰ Ale ov lenge odphenda: ‚Phenav tumenge, hoj te on ena čhit, o bara vičinenas!”

O Ježiš rovel upral o Jeruzalem

⁴¹ Sar avla o Ježiš pašeder a dikhla o foros, zarunda upral leste. ⁴² A phenda: ‚Oj, te bajča andre kada džives prindžardalas, so tuke andahas o smirom! Ale akana oda hin garudo angle tire jakha. ⁴³ Avena pre tu ajse dživesa, hoj tire ņeprijateľa ačhavena pašal tu o ohradi, rozačhavena pes pašal tu a phandena tut andre pal savore seri. ⁴⁴ Calkom tut zničinenas a the tire čhaven tuha a na mukena andre tu bar pre bareste, bo na sprindžardal o časos, sar tut avla o Del te zachrañinel.”

O Ježiš žužarel o chramos

⁴⁵ Geła andro chramos a chudña andral te tradel avri olen, ko ode bikenenas the cinenas, ⁴⁶ a phenda lenge: ‚Hin pisimen: ‚Miro kher pes vičnela kher pro modlitbi’, ale tumen lestar kerđan kher prekal o zbujņika!”

⁴⁷ Palis sako džives sikavelas o Ježiš andro chramos. Ale o bare rašaja, o zakoņika the o anglune murša rodenas, sar les te murdarel.

48 Ale na džanenas so te kerel, bo savore nipi šunenar igen mištes dojekh leskro lav.

20

Pal e zor le Ježišoskri

1 Andre jekh džives, sar o Ježiš sikavelas le manušen andro chramos a vakerelas lenge o evaňjelium, ačhile paš leste o bare rašaja, o zakoňika the o phuredera le manušengre 2 a phende leske: „Phen amenge, sava zoraha keres kala veci? Ko tut diňa kadi zor?“

3 A ov lenge odphenda: „The me tumendar vareso phučava a odphenen mange. 4 O bolipen le Janoskro sas andral o ņebos, abo le manušendar?“

5 On gondolinenas maškar peste: „Te phenaha: ‚Andral o ņebos,‘ phenela amenge: ‚Akor soske leske na pačandiljan?‘ 6 A te phenaha: ‚Le manušendar‘ – savore nipi amen murdarena le barenca, bo on pačan, hoj o Jan sas prorokos.“

7 Avke odphende: „Na džanas, khatar hin leskro bolipen.“

8 O Ježiš lenge phenda: „Aňi me tumenge na phenava, sava zoraha kada kerav.“

O podobenstvo pal o nalače vinara

9 Avke o Ježiš chudňa te vakerel le manušenge kada podobenstvo: „Varesavo manuš sadzinda e viňica, diňa la kečeň le vinarenge a geľa het pro but berša. 10 Sar avľa o časos, bičhađa peskre sluhar ke ola vinara, hoj les te den olestar, so barilã andre viňica. Ale ola vinara les marde, bičhade les pale a na dine les nič. 11 A bičhađa dujtone sluhar. No the oles marde, ande les avri pre ladž, bičhade les pale a na dine les nič. 12 Palis bičhađa the tritones. Ale on the oles dukhade a čhide les avri.“

13 Akor phenda o raj la viňicakro: ‚So kerava? Bičhavava mire čhas, saves kamav. Sar les dikhena, ta dena les pačiv.‘

14 No sar les dikhle ola vinara, gondolinenas maškar peste a phende peske: ‚Leske ačhela savoro. Aven, murdaras les a savoro ela amaro!‘

15 Čhide les avri andral e viňica a murdarde les.

No, so lenca kerela o raj la viňicakro? 16 Avela, murdarela kale vinaren a e viňica dela avrenge.“

Sar oda šunde, phende: „Šoha pes oda te na ačhel!“

17 Ale o Ježiš pre lende dikhľa a phenda: „Akor so hin oda, so hin pisimen?“

*O murara odčhide oda bar,
so pre stavba hino hlavno.‘*

18 Sako, ko perela pre oda bar, phadžola pro kotora, a pre kaste perela, oles rozpučinela.“

19 O bare rašaja the o zakoňika les kamenas takoj te phandel andre, ale daranas pes le manušendar. Bo prindžarde, hoj kada podobenstvo phenda pre lende.

Pal o daňe

20 Kamenas les te chudel avri, a vašoda bičhade pre leste le špijonon, save pestar kamukeri kerenas čačipnaskre, hoj les te chuden pro lava a palis les te den andro vasta the andre zor le vladariske. 21 A phučle lestar: „Učitelina, džanas, hoj mištes vakeres the sikaves a na dikhes

pro manuš, ale sikaves le Devleskro drom andro čačipen. ²² Phen amenge, či kampil te počinel le cisariske o daňe, abo na?“

²³ No o Ježiš predikhla lengro budžaňdipen a phendã lenge: „Soske man kamen te chudel pro lav! ²⁴ Sikaven mange o denaris. Kaskro hin kada muj the nav?“

„Le cisariskro,“ odphende.

²⁵ O Ježiš lenge phendã: „Den oda, so hin le cisariskro, le cisariske, a so hin le Devleskro, le Devleske.“

²⁶ A našti les chudle andro lav anglo manuša. Čudalinde pes oleske, sar lenge odphendã, a imar sas čhit.

Pal o večno dživipen

²⁷ Palis avle ke leste varesave Saduceja, save phenen, hoj o manuša našti ušten andral o meriben. Phučle lestar: ²⁸ „Učitelina, o Mojžiš amenge pisinda: *‘Te merela varekaske o phral a mukela peskra romňa bi o čhave, leskro phral peske mi lel ola romňa a mi kerel le phraleske čhaven.’* ²⁹ Sas efa phrala. Ešebno phral peske iľa romňa, ale muľa a na sas les čhave. ³⁰ Avke peske la iľa dujto, ale the ov muľa. ³¹ The trito peske la iľa a avke kerde the savore efa phrala, ale na zamukle čhaven a mule avri. ³² Pro koňec savorendar muľa the odi romňi. ³³ Akor kaskri lendar ela romňi, sar uštena andral o meriben, te savore efa phrala laha dživenas?“

³⁴ O Ježiš lenge phendã: „O manuša pre kada svetos peske len romňen a džan romeste. ³⁵ Ale ola, kas o Del dikhela sar hodnen te uštavel andral o meriben, hoj te dživen andre oda časos, so avela, imar na lena romňen aňi na džana romeste. ³⁶ Bo imar našti merena, bo ena sar o aňjela. Ena le Devleskre čhave, bo ena uštade andral o meriben. ³⁷ A oda, hoj o mule čačes uštena, sikađa the o Mojžiš paš o krakos, bo phenel, hoj o Raj *hino Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.* ³⁸ O Del nane Del le mulenge, ale le džidenge, bo leske sako dživel.“

³⁹ Akor varesave džene le zakoňikendar phende: „Učitelina, mištes phendã!“ ⁴⁰ A buter pes imar na opovažinde lestar te phučel.

Kaskro čhavo hino o Kristus?

⁴¹ O Ježiš lenge phendã: „Sar šaj phenen, hoj o Kristus hino o čhavo le Davidoskro? ⁴² Se korkoro o David phenel andro Žalmi:

‘O Raj phendã mire Rajeske:

Beš tuke pal miri čači sera,

⁴³ *medik tuke na thovava tire*

ňeprijátelen tel o pindre.’

⁴⁴ Te les o David vičinel ‚Rajeja‘ akor, sar šaj el leskro čhavo?“

Den tumenge pozoris pro zakoňika

⁴⁵ Sar les savore manuša šunenas, phendã o Ježiš peskre učenikenge: ⁴⁶ „Den tumenge pozoris pro zakoňika, bo on kamen te phirel andro šukar džindarde gada a kamen, hoj lenge o nipi andro foros te palikeren. Kamen o anglune thana andro sinagogi a o nekfeder thana pro hoscini. ⁴⁷ Thoven avri le vdovenca a len lenge o khera, ale but pes modlinen, hoj len te dičhol. Vašoda ena goreder sudzimen!“

21

E čori vdova čhivel nekbuter

¹ O Ježiš pes zadikhla, sar o barvale čhivenas o love andre le chramoskri pokladnica. ² Dikhla the varesava igen čora vdova, sar ode čhida duj churde minci. ³ A phenda: „Čačipen tumenge phenav, hoj kadi čori vdova čhida buter sar savore. ⁴ Bo kala savore denas olestar, so lenge ačhelas, ale oj čhida peskre čoripnastar savoro, so la sas pro dživipen.“

O chramos ela telečhido

⁵ Sar varesave učeņika vakerenas pal o chramos, hoj hino avrišukalardo šukare barenca the ole darenca, so dine o manuša prekal o Del, phenda o Ježiš: ⁶ „Avena ajse dživesa, sar olestar, so akana dikhen, na ačhela bar pre bareste. Savoro ela telečhido.“

O pharipena pro koñec le svetoskro

⁷ Phučle lestar: „Učitelina, kana oda ela? Pal soste prindžaraha, hoj oda imar hin pašes?“

⁸ Ov phenda: „Den pozoris, hoj tumen vareko te na klaminel. Bo ena but ajse džene, save avena andre miro nav a phenena: ‚Me som o Kristus,‘ a the: ‚Odi ora imar hin pašes.‘ Ale ma džan pal lende! ⁹ Sar šunena pal o maribena the pal o vzburi, ma predaran! Bo oda pes mušinel ešeb te ačhel, ale o koñec na avela takoj.“

¹⁰ Palis lenge vakerelas: „O narodos džala pro narodos a o krališagos pro krališagos, ¹¹ e phuv igen razisaľola a pre varesave thana ela bari bokh the nasvalibena. Sikavena pes o strašna veci, the o bare znameňja andral o űebos.“

¹² Ale mek angloda savoreste tumen zalena a džana pre tumende. Dena tumen andre andro sinagogi a phandena andro berteni. Lidžana tumen anglo kraľa the anglo vladara vaš miro nav. ¹³ A oda pes tumenge ačhela vašoda, hoj lenge te svedčinen. ¹⁴ Zalen tumenge andro jile, hoj pes tumenge na kampela anglal te trapinel, so phenena pre tumari obrana, ¹⁵ bo me tumen dava ajse lava the godi, anglal save našti obačhena űisave tumare űeprijaťela a pre save aňi našti odphenena. ¹⁶ Zradzinena tumen o daja, o dada, o phrala, e famelija the o prijateľa – a varekas tumendar the murdarena. ¹⁷ Savoredžene tumen našti avri ačhena vaš miro nav. ¹⁸ Ale mek aňi jekh bal pal o šero tumenge na našľola. ¹⁹ Te likerena avri, chudena o dživipen.“

O Jeruzalem ela zñičimen

²⁰ Sar dikhena, hoj o armadi hine rozačhade pašal o Jeruzalem, akor šaj džanen, hoj imar sig ela zñičimen. ²¹ Akor ola, ko ena andre Judsko, mi denašen upre pro verchi a ola, ko ena andro foros, mi džan odarik het a ola, ko ena pro maľi, te na džan andro foros. ²² Bo oda ena o dživesa la pomstakre, hoj pes te ačhel savoro, so hin pisimen. ²³ Andre ola dživesa ela igen phares le khabňenge the ole džuvlengge, so dena te pijel le čhavoren. Bo ela baro pharipen pre phuv a e cholí ela pre kala nipi. ²⁴ Varesaven murdarena le šablenca; avren phandena andre a lidžana maškar savore narodi. A pal o Jeruzalem phirena o aver narodi, medik pes na pherdžarela lengro časos.“

Sar avela o Čhavo le Manušeskro

²⁵ Pro kham, pro čonoro the pro čercheňa pes sikavena o znameňja. O narodi pre phuv ena andre dar a na džanena so te kerel, sar igen hućinela o moros the o vlni. ²⁶ O nipi merena daratar olestar, sar užarena, so avela pro svetos, bo o ņeboskre zora pes čhalavena. ²⁷ Akor dikhena, sar o Čhavo le Manušeskro avel andre chmara, andre bari zor the andre slava. ²⁸ Sar pes kala veci chudena te ačhel, ušten a hazden upre o šere, bo pašes hin tumaro spaseňje.“

O podobenstvo pal o figovňikos

²⁹ A o Ježiš lenge phenda kada podobenstvo: „Dikhen pro figovňikos the pre savore stromi! ³⁰ Sar dikhen, hoj imar aven avri o prajti, džanen, hoj o ņilaj hino pašes. ³¹ Avke the tumen, sar dikhena, hoj pes oda ačhel, džanen, hoj pašes hin o krališagos le Devleskro.

³² Čačipen tumenge phenav, hoj kada pokoleňje na predžala, medik pes kada savoro na ačhela. ³³ O ņebos the e phuv našlona, ale mire lava šoha na našlona.

Den tumenge pozoris

³⁴ Den tumenge pozoris, hoj te na gondolinen andro jile ča pal o but chaben, pijiben the pal o starišagi, so hin andre kada džživipen, hoj oda džives te na avel jekhvareste pre tumende. ³⁵ Bo avela pre savore manuša, so bešen pre phuv, jekhvareste sar e pasca. ³⁶ Vašoda ma soven, ale furt tumen modliven ko Del, hoj te denašen savorestar, so avela, a hoj te šaj ačhen anglo Čhavo le Manušeskro.“

³⁷ Prekal o džives o Ježiš sikavelas andro chramos, ale rači džalas avri a presovelas pro Olivovo verchos. ³⁸ A savore nipi avenas sig tosara andro chramos, hoj les te šunen.

22

O Judaš zradzinel le Ježiš

¹ Imar sas pašes e Patrađi, o inepos le Marengro bi o kvasos. ² O bare rašaja the o zakoňika rodenas, sar le Ježiš te murdarel, ale daranas pes le nipendar. ³ Akor geľa o satan andro Judaš, so pes vićinelas Iškarijotsko. Ov sas jekh le dešudujendar. ⁴ Sar o Judaš odgeľa, dovakerđa pes le bare rašajenca the le chramoskre veliteľenca, sar lenge les dela andre. ⁵ On radisalile a dovakerde pes, hoj les dena love. ⁶ Ov pre oda priačhila a rodelas, sar les te del andre akor, sar leha na ena o nipi.

Pripravinen e posledno večera

⁷ Paľis avľa o inepos le Marengro bi o kvasos, pre savo kampelas te murdarel le Patrađakre bakrores. ⁸ O Ježiš bičhađa le Peter the le Jan a phenda: „Džan a pripravinen amenge te chal o Patrađakro chaben.“

⁹ On lestar phućle: „Kaj kames, hoj oda te pripravinas?“

¹⁰ Ov lenge phenda: „Sar džana andro foros, arakhela pes tumenca jekh manuš, savo lidžala o paňi andro džbanos. Džan pal leste andre oda kher, kaj džala. ¹¹ A phenen ole manušeske, kaskro hino o kher: ‚O Ućiteľis tuke phenel: Kaj hin oda than, kaj šaj chav o Patrađakro chaben mire ućeňikenca?‘ ¹² Ov tumenge sikavela upruno baro kher, so imar ela pratimen avri. Ode amenge pripravinen o chaben.“

¹³ Avke on gele a arakhle savoro avke, sar lenge o Ježiš phenda, a pripravinde o Patradakro chaben.

E posledno večera

¹⁴ Sar avla odi ora, bešla peske o Ježiš paš o skamind le dešduje (12) apoštolenca. ¹⁵ Phenda lenge: „Igen kamavas tumenca te chal kada Patradakro chaben sigeder, sar cerpinava. ¹⁶ Bo phenav tumenge, hoj imar buter oda na chava, medik pes oda na naplñinela andro krališagos le Devleskro.“

¹⁷ Avke iła e kuči, palikerđa a phenda: „Len kadi kuči a den te pijel jekh avres. ¹⁸ Bo phenav tumenge, hoj imar buter šoha na pijava olear, so barol pre viñica, medik na avela o krališagos le Devleskro.“

¹⁹ Avke iła o maro a palikerđa. Phagerelas, podelas lenge a phenda: „Kada hin miro telos, so pes del vaš tumenge, kada keren pre miro leperiben.“

²⁰ Avke pal e večera iła e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat, so pes chorel avri vaš tumenge. ²¹ Ale o manuš, savo man zradzinela, hino manca kade paš o skamind. ²² O Čhavo le Manušeskro mušinel te merel, avke sar hin dino, ale vigos ole manušeske, ko les zradzinel.“ ²³ Akor chudle o učeñika te phučel jekh avrestar, hoj ko hin oda, ko oda kerela.

Ko hin nekbareder

²⁴ O učeñika pes chudle te vesekedinel, ko lendar hin nekbareder. ²⁵ O Ježiš lenge phenda: „O kraľa lidžan le naroden zoraha a ola, ko vladñinen upral o nipi, den pes te vičinel: ‚Lačhejileskre.‘ ²⁶ Ale tumen ma keren avke. O nekbareder maškar tumende mi el sar o nekčikneder a o vodcas, mi el sar oda, ko služinel. ²⁷ Bo ko hin bareder? Oda, ko bešel paš o skamind, abo oda, ko pašal leste kerel? Či na oda, ko bešel? Ale me som maškar tumende sar oda, ko služinel. ²⁸ Se tumen andre mire pharipena ačhenas paš ma, ²⁹ vašoda me tumenge dav o krališagos, avke sar mange les diña miro Dad, ³⁰ hoj te chan a te pijen paš miro skamind andre miro krališagos a te bešen pro troni a te sudzinen o dešduj kmeñi le Izraeloskre.“

O Ježiš phenel, hoj les o Peter zaprinela

³¹ O Raj phenda: „Šimon, Šimon, dikh, o satan peske tumen avri mangľa, hoj tumen te precidzinel sar e pšeñica, ³² ale me vaš tu mangavas, hoj te na našlol tiro pačaben. A tu, sar tut jekhvar visareha, zoralar tire phralen.“

³³ O Peter leske phenda: „Rajeja, tuha som pripravimen te džal the andre bertena the pro meriben.“

³⁴ A o Ježiš phenda: „Phenav tuke, Peter, hoj na gilavela adadžives o kohutos, medik trival na phenaha, hoj man na prindžares.“

³⁵ Palis lendar phučla: „Sar tumen bičhadom bi o love, bi e zajdica the bi o sandalki, či tumenge vareso chibalinelas?“

„Na,“ odphende.

³⁶ Akor lenge phenda: „Ale akana oda, kas hin love, mi lel peske len a the e zajdica; oda, kas nane šabla, mi bikenel peskre gada a mi cinel peske. ³⁷ Bo phenav tumenge, hoj pes mange mušinel te naplñinel oda,

so hin pal ma pisimen: *„A rachinenas les le živařenca.“* Oda, so hin pal ma pisimen, pes akana imar ačhel.“

³⁸ On leske phende: „Rajeja, dikh, kade hin duj šabli.“
„Imar dos!“ phenda lenge.

O Ježiš andre Getsemansko zahrada

³⁹ Palis geľa o Ježiš pro Olivovo verchos, avke sar oda kerelas furt, a o učeňika džanas pal leste. ⁴⁰ Sar avľa pre oda than, phenda lenge: „Modlinen tumen, hoj te na peren andro pokušeňje!“ ⁴¹ Ov lendar geľa dureder, vaj ajci sar pes del te dočhivel le bareha, peľa pro khoča a modlinelas pes: ⁴² „Dado, te kames, le mandar kadi kuči, ale na avke sar me kamav, ale sar tu!“ ⁴³ A sikađa pes leske o aňjelos andral o ňebos a delas les zor. ⁴⁴ Le Ježišoske sas andro jilo igen phares a mek zoraleder pes modlinelas. A leskro spocišagos pal leste čordolas pre phuv sar ratvale kropaja.

⁴⁵ Sar uštila pašal e modlitba, avľa ko učeňika a arakhľa len te sovel, bo on zasute andre žala. ⁴⁶ Phenda lenge: „So soven? Ušten a modlinen tumen, hoj te na peren andro pokušeňje!“

O Judaš zradzinel le Ježiš

⁴⁷ A mek sar o Ježiš vakerelas, avenas ke leste o nipi a anglal lende džalas jekh le dešudujendar, o Judaš. Ov avľa ko Ježiš, hoj les te čumidel. ⁴⁸ O Ježiš lestar phučľa: „Judašina, le čumibnaha zradzines le Čhas le Manušeskres?“

⁴⁹ Sar ola, ko sas pašal leste, dikhle, so pes kerel, phučle lestar: „Rajeja, kames, hoj pes te maras le šablénca?“ ⁵⁰ Varesavo dženo lendar demađa la šablaha le nekbaredere rašaskre slugas a odčhinda leske o čačo kan.

⁵¹ Ale o Ježiš phenda: „Preačhen!“ A chudňa pes leskre kanestar a sastarda les.

⁵² Akor phenda le bare rašajenge, le chramoskre velitelenge the le phurederenge, save pre leste avle: „Avlan pre ma sar pro živaňis le šablénca the le pacenca?“ ⁵³ Sako džives somas tumenca andro chamos a na thoďan pre mande o vasta. Ale kadi hin tumari ora, sar o kalipen vladňinel.“

O Peter zaprinel le Ježiš

⁵⁴ Sar les zaile, ligende les andro kher ko nekbareder rašaj. O Peter džalas pal leste dural. ⁵⁵ Sar rozthode e jag maškar e dvora a bešle peske pašal, o Peter peske bešla maškar lende. ⁵⁶ Varesavi služka les dikhľa, te bešel paš e jag, zadikhľa pes pre leste a phenda: „The kada sas leha!“

⁵⁷ Ale o Peter zaprinđa a phenda: „Džuvľije, na prindžarav les!“

⁵⁸ Na pregeľa but a dikhľa les aver dženo a phenda: „The tu sal lendar!“

Ale o Peter phenda: „Manušeja, na som!“

⁵⁹ A vaj pal jekh ora vareko aver phenda: „He, čačo hin, the kada sas leha, bo hino Galilejčanos!“

⁶⁰ Ale o Peter phenda: „Manušeja, me na džanav, so vakeres!“ A takoj, sar mek vakerelas, gilada o kohutos. ⁶¹ Akor o Raj visalila a dikhľa pro Peter a le Peteriske avľa pre godi oda lav le Rajeskro, so

leske phenda: „Sigeder, sar adadžives o kohutos gilavela, tu man trival zaprineha.“ ⁶² O Peter geľa avri a chudňa igen te rovel.

Asan le Ježišostar

⁶³ Ola murša, so stražinenas le Ježiš, lestar asanas a marenas les. ⁶⁴ Zakerenas leske andre o jakha a phučenas lestar: „Prorokin! Ko tut demađa?“ ⁶⁵ A mek the but aver lava leske phenenas a ruhinenas pes.

O Ježiš angle Bari Rada

⁶⁶ Sar vidňisalila, zgele pes o phuredera le manušengre, o bare rašaja the o zakoňika a ligende les angle Bari Rada ⁶⁷ a phenenas: „Te sal tu o Kristus, akor amenge oda phen!“

O Ježiš lenge phenda: „Te tumenge phenava, na pačana. ⁶⁸ A te tumendar vareso phučava, na odphenena mange. ⁶⁹ Ale akanastar o Čhavo le Manušeskro bešela pre čači sera le zorale Devleske.“

⁷⁰ Savoredžene phučle: „Sal tu akor o Čhavo le Devleskro?“

Ov lenge phenda: „Tumen mištes phenen, hoj me som.“

⁷¹ A on phende: „So kampil amenge mek buter švedken? Se korkore oda šundam andral leskro muj!“

23

O Ježiš anglo Pilat

¹ Androda uštile savoredžene a ligende le Ježiš ko Pilat. ² A chudle pre leste te vakerel: „Kales arakhlam, sar previsarelas amaro narodos! Na domukelas te del le cisariske o daňe a phenelas pal peste, hoj ov hino o Kristus, o krališ!“

³ O Pilat lestar phučla: „Sal tu o židoviko krališ?“

„Tu oda phenes,“ odphenda leske o Ježiš.

⁴ Akor o Pilat phenda le bare rašajenge the le nipenge: „Pre kada manuš na arakhav ňisavi vina.“

⁵ Ale on pre leste ispidenas a phenenas: „Kerel upre le manušen, sar sikavel pal cali Judsko! Chudňa andral e Galileja a avľa dži kade!“

O Ježiš anglo Herodes

⁶ Sar oda o Pilat šundă, phučla: „Hino kada manuš andral e Galileja?“ ⁷ Sar pes dodžanla, hoj hino tel e zor le Herodesoskri, bičhađa les ko Herodes, bo the ov sas andre ola dživesa andro Jeruzalem.

⁸ Sar o Herodes dikhla le Ježiš, igen radisalila, bo imar čirlastar les kamelas te dikhel. Bo but pal leste šunelas a užarelas, hoj les dikhela te kerel varesavo zazrakos. ⁹ Phučelas lestar but veci, ale o Ježiš leske nič na odphenda. ¹⁰ Ačhenas ode o bare rašaja the o zakoňika a igen pre leste vakerenas. ¹¹ O Herodes peskre slugadenca ande avri le Ježiš pre bari ladž a asanas lestar. Palis les urďa andro šukar gada a bičhađa les pale ko Pilat. ¹² O Pilat the o Herodes sas peha ole dživesestiar lačhe, bo angloda pes našti avri ačhenas.

O Ježiš odsudzimen

¹³ O Pilat peske vičinda le bare rašajen, le anglune muršen the le nipen ¹⁴ a phenda lenge: „Andan mange kale manušes a phenda, hoj kerel upre le manušen. Me lestar phučavas anglal tumende a na arakhlom pre kada manuš ňisavi ajsi vina, sar tumen pre leste

vakeren. ¹⁵ Ale aňi o Herodes pre leste na arakhla nič, vašoda amenge les bičada pale. Na kerda nič, vaš soske mušindahas te merel! ¹⁶ Dava les te zbičinel a premukava les!“ ¹⁷ [Bo pre oda inepos lenge mušinelas furt te premukel jekhe bertenošis.]

¹⁸ Ale on savoredžene vičinde: „Kales murdar! Premuk amenge le Barabaš!“ ¹⁹ Ov sas zaphandlo andre bertena vaš oda, hoj kerda andro foros varesavi vzbura a the vaš oda, hoj murdarda.

²⁰ Akor pale ke lende prevakerda o Pilat, bo kamelas te premukel le Ježiš. ²¹ Ale on vičinenas: „Ukrižin! Ukrižin les!“

²² O Pilat lenge tritovar phenda: „Ale so ajsa nalačo kerda? Na arakhlom pre leste nič, vaš soske mušindahas te merel! Dava les te zbičinel a premukava les!“

²³ Ale on pre leste ispidenas bara vikaha a mangelas, hoj les te del te ukrižinel. Lengri vika zvitazinda. ²⁴ Akor kerda o Pilat avke, sar peske mangelas. ²⁵ Premukla oles, ko sas phandlo andre bertena vaš e vzbura the vaš oda, hoj murdarda, bo les peske mangelas. A le Ježiš lenge diňa avri, avke sar kamenas.

O Ježiš ukrižimen

²⁶ Sar imar les lidžanas, ačhade varesave Šimon Cirenejsko, sar avelas pal e maľa, a thode pre leste o kerestos, hoj les te lidžal pal o Ježiš. ²⁷ Džanas pal leste igen but nipi. Maškar lende sas but džuvľa, save rovenas a hikinenas upral leste. ²⁸ O Ježiš pes visarda ke lende a phenda: „Čhajale Jeruzalemoskre, ma roven upral ma, ale roven korkore upral peste the upral tumare čhave. ²⁹ Bo aven ajse dživesa, sar phenena: ‚Bachtale ola džuvľa, savenge našti ulon čhave; ola, ko mek na ločhile, a the ola, ko mek na dine te pijel le čhavoren!‘ ³⁰ Akor phenena le verchenge: ‚*Peren pre amende!*‘ a le brehenge: ‚*Učharen amen andre!*‘ ³¹ Bo te kada keren le saste stromoha, ta akor so kerena le šuke stromoha?“

³² A lidžanas leha the duje živaňen, hoj len jekhetane leha te murdaren. ³³ Sar avle pre oda than, so pes vičinel Lebka, ode les ukrižinde a leha the ole živaňen – jekhes pal e čači sera a dujtones pal e baľogňi. ³⁴ O Ježiš phenda: „Dado, odmuk lenge, bo na džanen, so keren!“ Palis peske rozdelinde leskre gada a losinenas vaše.

³⁵ O manuša ačhenas a dikhenas. O židovika vodci lestar asanas a phenenas: „Avren zachraňinelas! Mi zachraňinel the korkoro pes, te hino o Mesijašis, oda avrikidlo le Devleskro!“

³⁶ Asanas lestar the o slugada, avenas a denas les šut. ³⁷ Phenenas: „Te sal tu oda kralis le Židengro, zachraňin tut!“

³⁸ Upral leste sas pisimen: „Kada hin o kralis le Židengro!“

³⁹ Jekh olendar, so leha sas ukrižimen, vakerelas pre leste: „Či na sal tu o Kristus? Zachraňin the tut the amen!“

⁴⁰ Ale oka dujto leske dovakerda zorales: „Na daras tut le Devlestar? Se the tu sal odsudzimen avke sar ov! ⁴¹ Amen sam marde čačipnaha vaš oda, so kerdam, ale ov na kerda nič nalačo!“

⁴² A phenda: „Ježiš, leper tuke pre ma, sar aveha andre tiro krališagos.“

⁴³ O Ježiš leske phenda: „Čačipen tuke phenav, adadžives aveha manca andro rajos.“

O Ježiš merel

⁴⁴ Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos a avla o kalipen pre cali phuv a likerelas dži trin ori† pal o dilos. ⁴⁵ O kham kalila andre a o pochtan andro Chramos pharila pro jepaš. ⁴⁶ O Ježiš vičindā zorale hangoha: „Dado, andre tire vasta dav mire duchos!“ Sar oda phenđa, mula.

⁴⁷ Sar dikhla o velitelis upral o šel slugada, so pes ačila, lašarelas le Devles a phenđa: „Kada manuš sas čačes čačipnaskro!“ ⁴⁸ Savore nipi pes ode zgele sar pro divadlos, hoj te dikhen, so pes ode ačhel. Sar oda dikhle, marenas pes andro kolina a gele het. ⁴⁹ Savore, so prindžarenas le Ježiš, ačhenas dural. A dikhenas pre oda the o džuvla, save pal leste džanas andral e Galileja.

O Ježiš parundo

⁵⁰ Sas jekh manuš, so pes vičinelas Jozef, a sas andre Bari Rada. Ov sas lačo the čačipnaskro manuš ⁵¹ andral e judsko foros Arimatija. Užarelas o krališagos le Devleskro a na diña čačo la Bara Rada andre oda, so rozhodninde a kerde. ⁵² Kada manuš avla ko Pilat a mangla peske o telos le Ježišoskro. ⁵³ Sar les ila tele, zapačarda les andre lepeda a thođa andro hrobos, so sas avrikerdo andre skala, andre savo mek šoha niko na pašlolas. ⁵⁴ Sas paraščuvin pal o dilos a imar chudelas o šabat.

⁵⁵ Džanas pal leste the o džuvla, save avle le Ježišoha andral e Galileja. Dikhle o hrobos the oda, sar andre thode leskro telos. ⁵⁶ Palis gele pale a pripravinde o voňava oleji the o voňava masci. Ale prekal o šabat odpočovinas, avke sar prikazinel o Zakonos.

24

O Ježiš uštel andral o meriben

¹ Ešebno džives pal o šabat avle o džuvla sig tosara ko hrobos a ile peha o voňava oleji, so pripravinde. ² A arakhle o bar odcirdlo pašal o hrobos. ³ Sar gele andre, na arakhle o telos le Rajeskro le Ježišoskro. ⁴ Sar ode ačhenas a na džanenas, so peske pal oda te gondolinel, jekhvareste ačhile paš lende duj murša andro igen blištaca gada. ⁵ Ola džuvla predarandile a bandile le mujenca dži e phuv. Ale ola murša lendar phučle: „Soske roden le džides maškar o mule? ⁶ Nane kade, uštila andral o meriben! Leperen tumenge pre oda, so tumenge phenelas, sar mek sas andre Galileja: ⁷ ‚O Čhavo le Manušeskro mušinel te avel dino andro vasta le binošne manušenge; mušinel te avel ukrižimen a pro trito džives te uštel andral o meriben.‘ ⁸ Akor lenge avle pre godi leskre lava.

⁹ A sar gele pale pašal o hrobos, phende savoro le dešujekh (11) učeňikenge the savore okle dženenge. ¹⁰ Oda sas e Maria Magdalena, e Johanna, e Maria le Jakoboskri the okla aver džuvlija, so oda phende le apoštolenge. ¹¹ Ale lenge pes dičholas le džuvlengre lava sar diliňipen a na pačanas lenge. ¹² No o Peter uštila a denašla ko hrobos. Sar bandila andre, dikhla ode ča o lepedi. Geľa het a čudalinelas pes oleske, so pes ačila.

Pro drom andro Emaus

* 23:44 23,44 E grecko čhib: šov ori † 23:44 23,44 E grecko čhib: eňa ori

¹³ Andre oda džives džanas duj džene lendar andro foros, so pes vičinel Emaus. Oda foros hino le Jeruzalemostar vaj dešujekh kilometri. ¹⁴ On peske vakerenas pal savoreste, so pes ačila. ¹⁵ A sar peske vakerenas a jekhetane pal oda gondolinenas, avla paš lende o Ježiš a džalas lenca. ¹⁶ Ale lengre jakha sas zakerde andre, hoj les te na prindžaren.

¹⁷ A phučla lendar: „Pal soste tumenge vakeren le dromeha?“

A on ačhile smutna a zaačhile. ¹⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas Kleofaš, lestar phučla: „Ča tu korkoro sal, ko avla dural andro Jeruzalem a na džanel, so pes andre kala dživesa ode ačila?“

¹⁹ Ov lendar phučla: „So?“

On leske phende: „Oda, so pes ačila le Ježišoha andral o Nazaret, so sas prorokos a sas zoralo andre oda, so kerelas the vakerelas, anglo Del a the anglo savore manuša. ²⁰ Amare bare rašaja the anglune murša les dine te odsudzinel pro meriben a ukrižinde les. ²¹ A amen pes mukahas pre oda, hoj ov zachrañinela le Izrael. Ale oda imar hin trito džives, sar pes kada savoro ačila. ²² A amen predarandilam olestar, so vakerenas varesave amare džuvlija. Sig tosara gele paš o hrobos, ²³ ale na arakhle leskro telos. Avle a phende amenge, hoj dikhle le aňjelen, save lenge phende, hoj ov dživel. ²⁴ Palis gele varesave džene amarendar paš o hrobos a arakhle savoro avke, sar phende ola džuvla. Ale les na dikhle.“

²⁵ O Ježiš lenge phenda: „Tumen nagodaŕaver manušale, so polokes pačan savoreske, so vakerenas o Proroka! ²⁶ Či na mušinda o Kristus kada savoro te precerpinel a avke te džal andre peskri slava?“ ²⁷ A chudña lenge le Mojžišostar dži andre savore Proroka te sikavel dojekh than andro Pisišagos, kaj hin pal leste pisimen.

²⁸ Avke doavle paš oda foros, andre savo džanas. Ale o Ježiš pes kerelas, hoj džala dureder. ²⁹ Ale on les mangle: „Ačh amenca, bo imar zaračol a maj ela kalipen!“ Avke gela andre a ačila lenca.

³⁰ Sar peske lenca bešla paš o skamind, iľa o maro a palikerđa, phagerđa a podiña lenge. ³¹ Androda pes lenge phundrade o jakha a on les sprindžarde, ale ov lendar našlila. ³² Akor phučle jekh avrestar: „Či andre amende na labonas amare jile, sar amenca pal o drom vakerelas a delas amenge te achalol o Pisišagos?“

³³ A takoj uštıla a gele pale andro Jeruzalem, kaj arakhle le dešujekh učeñiken jekhetane olenca, ko sas lenca ³⁴ a on lenge phenenas: „O Raj čačes uštıla a sikada pes le Šimonoske.“ ³⁵ Palis the ola duj džene phende pal oda, so pes lenge ačila pal o drom, a sar les sprindžarde, sar phagerelas o maro.

O Ježiš pes sikavel le učeñikenge

³⁶ Sar pal oda vakerenas, jekhvareste maškar lende ačila o Ježiš a phenda lenge: „Smirom tumenge!“

³⁷ Ale on igen predarandile, bo peske gondolinenas, hoj dikhen le duchos. ³⁸ Ov lendar phučla: „Soske predarandilan? Soske avke pochibinen andre tumare jile? ³⁹ Dikhen mire vasta the mire pindre, hoj oda som me! Chuden tumen mandar a dikhen. Se le duchos nane telos the kokala a dikhen, hoj man hin.“

⁴⁰ Sar oda phenda, sikađa lenge o vasta the o pindre. ⁴¹ A sar peske mek andre oda baro radišagos našti dopačanas a čudalinenas pes, phučla lendar: „Nane tumen kade vareso te chal?“ ⁴² On les dine sikra peki riba. ⁴³ Ov iła a chała la anglal lende.

⁴⁴ Phenda lenge: „Kada hin mire lava, so tumenge vakeravas, sar mek somas tumenca: Mušinel pes te ačhel savoro, so hin pal ma pisimen andro Zakonos le Mojžišoskro, andro Proroka the andro Žalmi.“

⁴⁵ Akor lenge phundrađa e godi, hoj te achalon o Pisišagos. ⁴⁶ Phenda lenge: „Avke oda hin pisimen, hoj o Kristus cerpinela a pro trito džives uštela andral o meriben ⁴⁷ a andre leskro nav pes kazinela savore narodenge, hoj pes te visaren le binendar a te odmukel pes lenge o bini. A chudela pes oda andral o Jeruzalem. ⁴⁸ A tumen san oleske o švedki. ⁴⁹ Me tumenge bičhavava oda daros, pal savo miro Dad diňa lav. Ačhen andre kada foros, medik pre tumende na avela e zor upral andral o ņebos.“

O Ježiš ilo upre andro ņebos

⁵⁰ Paľis len iła avri paš e Betanija, hazdňa o vasta a žehñinelas lenge. ⁵¹ Androda, sar lenge žehñinelas, geła lendar sikra dureder a sas ilo upre andro ņebos. ⁵² On pes leske klañinenas a avle pale andro Jeruzalem bare radišagoha. ⁵³ A sas furt andro chramos a lašarenas the bararenas le Devles.

O Evañjelium le Janoskro

O Ježiš - o večno Lav le Devleskro

¹ Ešebnovarestar sas o Lav a oda Lav sas paš o Del a oda Lav sas o Del. ² Ov sas ešebnovarestar paš o Del. ³ Savoro sas stvorimen prekal leste a bijal leste na sas stvorimen nič olestar, so hin stvorimen. ⁴ Andre leste sas o dživipen a oda dživipen sas o švetlos le manušengro. ⁵ Oda švetlos labol andro kalipen a o kalipen les na zaačhađa.

⁶ Sas jekh manuš bičhado le Devlestar, savo pes vičinelas Jan. ⁷ Ov avla te svedčinel pal oda švetlos, hoj oda savore te šunen a te pačan. ⁸ Ov korkoro na sas oda švetlos, ale avla te svedčinel pal oda švetlos.

⁹ Oda čačo švetlos, so labol prekal dojekh manuš, avelas pro svetos. ¹⁰ Ov sas andro svetos, so sas stvorimen prekal leste, ale oda svetos les na prindžarda! ¹¹ Avla andre peskro, ale leskre nipi les na priile! ¹² Ale savoren, ko les priile - olen, ko pačan andre leskro nav, diña pravos te ačhen o čhave le Devleskre, ¹³ save na ulile le ratestar aňi olestar, so kamelas o felos, vaj o murš - ale le Devlestar.

¹⁴ Oda Lav ačhila manuš a dživelas maškar amende. Dikhlam leskri slava, e slava ča le jekhore Časkri, savo avla le Dadestar a andre savo hin pherdo milost the čačipen.

¹⁵ O Jan svedčinelas pal leste a vičinelas: „Kada hin oda, pal kaste phendom, ,Oda, ko avel pal mande, sas angle ma, bo sas sigeder sar me.‘ “ ¹⁶ Amen savore priilam leskre barvalipnastar jekh požehnañje pal aver. ¹⁷ Bo prekal o Mojžiš sas dino o zakonos, ale e milost the o čačipen avla prekal o Ježiš Kristus. ¹⁸ Le Devles šoha ñiko na dikhla, ale ča o jekhoru Čhavo*, savo hino korkoro Del a hino nekpašeder paš o Dad, ov amenge les sikađa.

Le Janoskro svedectvos

¹⁹ Kada hin o svedectvos le Janoskro, sar ke leste o Židi andral o Jeruzalem bičhade le rašajen the le Leviten, hoj lestar te phučen: „Ko tu sal?“ ²⁰ O Jan viznavinda a phenda phundradones: „Me na som o Kristus.“

²¹ A phučle lestar: „Kor akor sal? Či sal tu o Eliaš?“

Ov phenda: „Na som.“

„Abo sal oda Prorokos?“

Odphenda: „Na.“

²² Androda leske phende: „Akor, ko sal? Hoj te džanas te odphenel olenge, ko amen bičhade. So pal tute phenes?“

²³ O Jan phenda oda, so pisinda o prorokos Izajaš: „Me som o *hangos*, so vičinel pre pušta: ‚Rovñinen avri o drom le Rajeskro!‘ “

²⁴ Maškar ola manuša, so sas pal leste bičhade, sas the Farizeja. ²⁵ On lestar phučle: „Soske akor boles, te na sal tu o Kristus aňi o Eliaš aňi oda Prorokos?“

²⁶ O Jan lenge odphenda: „Me bolav le pañeha, ale maškar tumende ačhel oda, kas tumen na prindžaren. ²⁷ Ov hin oda, ko avel pal mande,

* 1:18 1,18 E grecko čhib: ča o jekh Del

ale me na som hodno leske te rozphandel aňi o sirimocis pro sandalki.“
 28 Kada pes ačhila andre Betanija pal o Jordan, kaj o Jan bolelas.

29 Pre aver džives dikhla o Jan le Ježiš, hoj avel ke leste, a phenda: „Dikh, o Bakroro le Devleskro, savo odle o binos le svetoskro! 30 Kada hin oda, pal kaste me phendom: ‚Pal mande avel murš, savo hin angle ma, bo sas sigeder sar me.‘ 31 Aňi me les na prindžaravas, ale vašoda avlom a bolavas le paňeha, hoj les o Izrael te sprindžarel.“

32 O Jan svedčinelas: „Dikhlom le Duchos te avel sar holubica tele andral o ņebos a ačhila pre leste. 33 Aňi me les na prindžaravas, ale oda, ko man bičhađa te bolet le paňeha, mange phenda: ‚Pre kaste dikheha te avel tele le Duchos a hoj ačhel pre leste, oda hin ov, savo bolet le Svete Duchoha.‘ 34 A me oda dikhlom a svedčinar, hoj ov hino o Čhavo le Devleskro.“

Ešebna učeňika le Ježišoskre

35 Pre aver džives ode pale ačhelas o Jan the duj leskre učeňika 36 a dikhla le Ježiš, sar odarik pašal predžal, a phenda: „Dikhen, o Bakroro le Devleskro!“

37 Ola duj učeňika šunde, so phenda, a gele pal o Ježiš. 38 O Ježiš visalila a dikhla, hoj džan pal leste, a phenda lenge: „So roden?“ On leske odphende: „Rabbi (so hin prethodo: Učitelina), kaj bešes?“

39 Ov lenge phenda: „Aven a dikhen!“ Avke gele a dikhle, kaj bešel, a ačhile oda džives ke leste. Sas vaj štar ori† pal o dilos.

40 Jekh ole dujendar, save oda šunde le Janostar a gele pal o Ježiš, sas o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro. 41 Ešebno veca, savi kerđa o Andrej, sas, hoj arakhla peskre phrales le Šimon a phenda leske: „Arakhlam le Mesijašis,“ so hin prethodo: Le Kristus. 42 A anda les ko Ježiš.

O Ježiš dikhla pre leste a phenda: „Tu sal o Šimon, o čhavo le Jonašiskro. Tu pes vičineha Kefas,“ so hin prethodo: „Peter.“

43 Pre aver džives o Ježiš kamla te džal andre Galileja. Arakhla le Filip a phenda leske: „Av pal ma!“

44 O Filip sas andral e Betsaida, oda sas o foros, kaj bešelas o Andrej the o Peter. 45 A o Filip arakhla le Natanael a phenda leske: „Arakhlam oles, pal kaste hin pisimen andre le Mojžišoskro Zakonos the andro Proroka, le Ježiš andral o Nazaret, le Jozefoskre čhas.“

46 O Natanael leske phenda: „Či andral o Nazaret šaj avel vareso lačho?“

O Filip leske odphenda: „Av a dikh!“

47 Sar dikhla o Ježiš, hoj o Natanael avel ke leste, phenda: „Dikh, čačo Izraelitas, andre savo nane klamišagos.“

48 O Natanael leske phenda: „Khatar man prindžares?“

O Ježiš leske odphenda: „Mek sigeder, sar tut o Filip vičinda, dikhlom tut, sar salas tel oda figovňikos.“

49 O Natanael leske phenda: „Rabbi, tu sal oda Čhavo le Devleskro! Tu sal o kralis le Izraeloskro!“

50 O Ježiš leske odphenda: „Tu pačas ča vaš oda, bo phendom tuke: ‚Dikhlom tut tel oda figovňikos?‘ Dikheha mek bareder veci sar kada.“

51 Palis phenda: „Čačas, čačas phenav tumenge, hoj dikhena o ņebos

† 1:39 1,39 E grecko čhib: deš ori

phundrado a le Devleskre aňjelen te džal upre a te avel tele pro Čavo le Manušeskro.“

2

O bijav andre Kana

¹ Pro trito džives sas o bijav andre Kana Galilejsko a sas ode e daj le Ježišoskri. ² O Ježiš sas vičimen pro bijav peskre učeňikenca. ³ Sar imar lenge dodžalas e mol, phenda e daj le Ježišoske: „Nane len mol.“

⁴ O Ježiš lake phenda: „So amen hin andre oda, džuvlje? Mek na avla miri ora.“

⁵ Paloda leskri daj phenda le sluhenge: „Keren savoro, so tumenge phenela!“

⁶ A ačhenas ode šov barune kanti pro paňi, hoj pes o Židi te thoven (moren) pal lengri tradicija. Andre dojekh rešolas vaj po šel litri.

⁷ O Ježiš lenge phenda: „Pheraren o kanti le paňeha!“ A pherdžarde len dži upre.

⁸ Palis lenge phenda: „Len andral sikra avri a lidžan le bijaveskre starostaske.“ A ligende.

⁹ Ov na džanelas, khatar sas, ale o sluhi, save ile le paňestar, džanenas. Avke sar koštolinda o paňi, so sas čerimen pre mol, vičinda peske le ternes ¹⁰ a phenda leske: „Dojekh manuš thovel pro skamind ešeb e lači mol, a sar imar o hosci buter pile, palis del e goreder. Ale tu muklal e lači mol dži akana!“

¹¹ Kada ešebno zazrakos, so o Ježiš kerđa, pes ačiľa andre Kana Galilejsko. Avke sikada peskri slava a leskre učeňika andre leste pačandile.

¹² Paloda geľa andro Kafarnaum peskra daha, peskre phralenca the le učeňikenca a ačhile ode vajkeci dživesa.

O Ježiš žužarel o chramos

¹³ E Patrađi le Židengri sas pašes a o Ježiš džalas andro Jeruzalem.

¹⁴ Ode andro chramos arakhľa olen, ko bikenenas le gurmňen, le bakren, le holuben, a the olen, ko vatinenas o love. ¹⁵ Le špargendar peske kerđa bičos a tradňa savoredženen le bakrenca the le gurmňenca avri andral o chramos. Olenge, ko vatinenas o love, previsarđa o skaminda a rozčhida o love. ¹⁶ Olenge, ko bikenenas le holuben, phenda: „Lidžan len adarik het! Ma keren mire Dadeskre kherestar pľacos!“ ¹⁷ Leskre učeňikenge avla pre gođi, hoj hin pisimen: „*O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag.*“

¹⁸ Akor leske o Židi phende: „Sikav amenge varesavo zazrakos, hoj te džanas, hoj tut hin pravos kada te kerel.“

¹⁹ O Ježiš lenge odphenda: „Čhiven tele kada chramos a tel o trin džives les pale ačhavava.“

²⁰ Avke lestar o Židi pučle: „Saranda the šov (46) berš ačhavenas kada chramos a tu les ačhaveha tel o trin džives?“ ²¹ Ale ov oda vakerelas pal o chramos peskre teloskro. ²² Sar imar uštila andral o meriben, o učeňika peske leperde, hoj oda phenda, a pačandile oleske, so hin pisimen, a the le lavenge, so o Ježiš phenda.

²³ Sar sas andro Jeruzalem pre Patrađi, but džene pačandile andre leskro nav, bo dikhenas o zazraki, so kerelas. ²⁴ Ale o Ježiš lenge na

phenelas pal peste savoro, bo džanelas savore manušen. ²⁵ Leske na kampelas, hoj leske vareko te phenel vareso pal o manuš, bo ov džanelas, so hin le manušes andro jilo.

3

O Ježiš the o Nikodem

¹ Sas jekh Farizejis, so pes vičinelas Nikodem, a ov sas baro manuš maškar o Židi. ² Ov avla rači ko Ježiš a phenda leske: „Rabbi, džanas, hoj avlal le Devlestar sar učitelis, bo ňiko našti kerel ajse zazraki, sar tu keres, te leha na ulahas o Del.“

³ O Ježiš leske odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke: Oda, ko na ulola pale, našti dikhel o krališagos le Devleskro.“

⁴ Avke o Nikodem phučla: „Sar šaj ulol manuš, te hino imar phuro? Či šaj džal dujtovar peskra dake andro per, hoj te ulol?“

⁵ O Ježiš odphenda: „Čačes, čačes phenav tuke, te vareko na ulola andral o paŋi the andral o Duchos, našti džal andro krališagos le Devleskro. ⁶ So ulila andral o felos, hin o felos, a so ulila andral o Duchos, hin o duchos. ⁷ Ma čudalin tut, hoj tuke phendom: ‚Mušinen te ulol pale.‘ ⁸ E balvaj phurdel, kaj kamel, šunes la, ale na džanes, khatar avel a kaj džal. Avke oda hin the sakoneha, ko ulila andral o Duchos.“

⁹ O Nikodem lestar phučla: „Sar pes oda šaj ačhel?“

¹⁰ O Ježiš leske odphenda: „Se tu sal učitelis andro Izrael a kada na džanes? ¹¹ Čačes, čačes phenav tuke, hoj so džanas, phenas a oda, so dikhlam, vakeras avri, no tumen na prilen amaro svedectvos. ¹² Te tumenge vakerav pal o veci kale svetoskre a na pačan, sar palis pačana, te tumenge vakerava pal o veci le ňeboskre? ¹³ ňiko na geľa upre andro ňebos, ča oda, ko avla tele andral o ňebos, o Čhavo le Manušeskro. ¹⁴ Avke sar o Mojžiš pre pušta hazdňa upre le sapes, mušinel te avel uprehazdlo the o Čhavo le Manušeskro, ¹⁵ hoj sakones, ko pačal andre leste, te avel o večno dživipen.“

¹⁶ Bo o Del avke kamelas o svetos, hoj diňa peskre jekhore Čhas, hoj ňiko, ko pačal andre leste, te na merel, ale te avel les o večno dživipen. ¹⁷ Bo o Del na bičhađa pro svetos peskre Čhas, hoj te odsudzinel o svetos, ale hoj les te spasinel. ¹⁸ Oda, ko pačal andre leste, na ela odsudzimen. Ale oda, ko na pačal, imar hino odsudzimen, bo na pačandila andro nav le Devleskre jekhore Čhaskro. ¹⁹ Kada hin oda sudos, hoj o švetlos avla pre phuv, ale o nipi buter kamenas o kalipen sar o švetlos, bo lengre skutki sas nalače. ²⁰ Bo oda, ko kerel o nalače veci, našti avri ačhel o švetlos a na džal andro švetlos, hoj te na dičhol, so kerel. ²¹ Ale oda, ko dživel andro čačipen, džal andro švetlos, hoj pes te sikavel, hoj oda, so kerel, hin kerdo andro Del.“

Le Janoskro svedectvos pal o Ježiš

²² Palis avla o Ježiš peskre učeŋikenca andre judsko phuv. Ode lenca ačhila a bolelas. ²³ A the o Jan bolelas andro Aion, paš o Salem, bo ode sas but paŋi a o manuša ode avenas a denas pes te bolel. ²⁴ Kada sas mek angloda, sar o Jan sas phandlo andre bertena.

²⁵ Varesave učeñika le Janoskre pes vesekedinenas jekhe Židoha pal oda, hoj so phenel o zakonos, sar pes kampel te obžužarel. ²⁶ Avle ko Jan a phende leske: „Rabbi, oda, ko sas tuha pre oki sera pal o Jordan a pal save tu diñal svedectvos, bolel a savoredžene džan ke leste.“

²⁷ O Jan odphenda: „O manuš peske našti lel nič korkoro, te leske oda na sas dino andral o ñebos. ²⁸ Tumen korkore san mire švedki, hoj me phendom: ‚Me na som o Kristus, ale som bičhado anglal leste.‘ ²⁹ E terni patrinel le terneske a o prijatelis le terneskro, savo ode ačhel a šunel, igen radisalol, sar šunel le terneskro hangos. Kada miro radišagos hin akana pherdo. ³⁰ Ov mušinel te barol a me te cikñol.“

O Čhavo avel upral andral o ñebos

³¹ Oda, ko avel upral, hino upral savorende. Ko hino pal e phuv, hino pal e phuv a vakerel pal o veci, so pes kerel pre phuv; ale oda, ko avel andral o ñebos, hino upral savorende. ³² Ov vakerel pal oda, so dikhla a šunđa, ale ñiko na prilel leskro svedectvos. ³³ Oda, ko prilel leskre lava, sikavel, hoj o Del hino čačipnaskro. ³⁴ Bo oda, kas o Del bičhada, vakerel o lava le Devleskre, bo o Del leske del le Duchos bi e mira. ³⁵ O Dad kamel le Čhas a diña savoro andre leskre vasta. ³⁶ Oda, ko pačal andro Čhavo, oles hin o večno džživipen, ale oda, ko na prilel le Čhas, na dikhela o džživipen, ale ačhel pre leste e choli le Devleskri.“

4

O Ježiš the e Samaritanka

¹ Sar pes dodžanla o Ježiš, hoj o Farizeja pes došunde pal leste, hoj dochudel a bolel buter učeñiken sar o Jan, ² kajte o Ježiš korkoro na bolelas, ale leskre učeñika, ³ omukla e judsko phuv a geła pale andre Galileja.

⁴ Ale mušinda te džal prekal e Samarija. ⁵ Avke avla andre Samarija andro foros Sichar, so sas pašes paš odi mała, so diña o Jakob peskre čhaske le Jozefoske. ⁶ Ode sas e chañig le Jakoboskri. O Ježiš sas strapimen le dromestar, avke peske bešla paš e chañig. Sas vaj dešuduj (12) ori* pro dilos.

⁷ Akor avla jekh džuvli andral e Samarija te cirdel o pañi. O Ježiš lake phenda: „De man te pijel!“ ⁸ Bo leskre učeñika gele andro foros te cinel te chal.

⁹ Akor leske odi Samaritanka phenda: „Tu sal Židos a me som Samaritanka. Sar šaj mandar manges te pijel pañi?“ Bo o Židi na vakeren le Samaritanenca.

¹⁰ O Ježiš lake odphenda: „Te džanlalas, savo daros del o Del a ko hin oda, ko tuke phenel: ‚De man te pijel,‘ manglalas les a ov tut diñahas o džido pañi.“

¹¹ E džuvli leske phenda: „Rajeja, se nane tut añi vedros a e chañig hiñi bari. Akor khatar leha o džido pañi? ¹² So, tu sal bareder sar amaro dad o Jakob, savo amenge diña kadi chañig? Se ov korkoro andral pijelas, the leskre čhave the leskre džviri.“

¹³ O Ježiš lake odphenda: „Sako, ko pijela kale pañestar, ela pale smedno, ¹⁴ ale ko pijela ole pañestar, so les me dava, oles na

* 4:6 4,6 E grecko čhib: šov ori

smedzinela šoha. Ale o pañi, so les me dava, ačhela andre leste sar e chañig, so dela o večno dživipen.“

¹⁵ E džuvli leske odphenda: „Rajeja, de man ole pañestar, hoj man te na smedzinel a te na phirav kade pañeske.“

¹⁶ Ov lake phenda: „Dža, vičin tire romes a av kade!“

¹⁷ E džuvli odphenda: „Nane man rom.“

O Ježiš lake phenda: „Mištes phenda, hoj tut nane rom, ¹⁸ bo sas tut pandž roma a oda, kaha sal akana, nane tiro rom. Oda phenda čačo.“

¹⁹ Akor oj phenda: „Rajeja, dikhav, hoj sal prorokos. ²⁰ Amare dada lašarenas le Devles pre kada verchos a tumen phenen, hoj andro Jeruzalem hin o than, kaj les kampil te lašarel.“

²¹ O Ježiš lake odphenda: „Pača mange, džuvlije: Avel e ora, hoj na lašarena le Devles añi pre kada verchos añi andro Jeruzalem.

²² Tumen lašaren oles, kas na prindžaren. Ale amen lašaras oles, kas prindžaras, bo o spaseñje avel le Židendar. ²³ Ale avel e ora a imar hiñi akana, hoj ola, ko čačes lašaren le Dades, les lašarena andro Duchos the andro čačipen. Bo o Dad rodel ajsen, ko les avke lašaren. ²⁴ O Del hino Duchos a ola, ko les lašaren, mušinen les te lašarel andro Duchos the andro čačipen.“

²⁵ E džuvli leske phenda: „Džanav, hoj avela o Mesijašis, (savo pes vičinel Kristus). Sar ov avela, phenela amenge savoro.“

²⁶ O Ježiš lake odphenda: „Me som oda, ko tuha vakerav.“

²⁷ Androda avle leskre učeñika a čudañinenas pes, hoj vakerelas la džuvlaha. Ale ñiko na phučla: „So latar kames?“ añi: „Soske laha vakeres?“

²⁸ Akor mukla e džuvli ode peskro džbanos a geła andro foros te phenel le nipenge: ²⁹ „Aven te dikhel le manušes, savo mange phenda savoro, so kerdom! Či oda nane o Kristus?“ ³⁰ Avke avle avri andral o foros a gele paš o Ježiš.

³¹ Androda les mangelas leskre učeñika: „Rabbi, cha!“

³² Ale ov phenda: „Man hin te chal chaben, pal savo tumen na džanen.“

³³ Akor phučenas o učeñika jekh avrestar: „Anda leske vareko te chal?“

³⁴ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro chaben hin oda, hoj te kerav e voła oleskri, ko man bičhada, a te dokerav leskri buči. ³⁵ Či tumen na phenen, hoj mek štar čhon a avela e žatva? Phenav tumenge, hazden tumare jakha a dikhen pro mali: Imar hine parne a imar šaj te skidel upre e žatva! ³⁶ Oda, ko skidel upre, imar lel o počiñiben a skidel o ulipen pro večno dživipen, hoj oda, ko sadzinda, the oda, ko skidña upre, jekhetane te radisalon. ³⁷ Bo oda lav, so vakeren o nipi, hin čačipen: ‚Jekh dženo sadzinel a aver skidel upre.‘ ³⁸ Me tumen bičhadom te skidel upre oda, pre soste tumen buči na kerdan. Aver kernenas a tumen kidñan upre o ulipen lengra bučatar.“

³⁹ But Samaritana andral oda foros pačandile andro Ježiš angle odi džuvli, bo oj svedčinelas: „Phenda mange avri savoro, so keravas.“

⁴⁰ Sar ke leste avle o Samaritana, mangelas les, hoj te ačhel ke lende. A o Ježiš ode ačhila duj džives. ⁴¹ A pačandile mek buter džene, sar šunde leskre lava, ⁴² a phende la džuvlake: „Amen pačas imar na ča

vaš oda, so tu phendal, ale the korkore šundam a džanas, hoj ov hino čačes o Spasiteľis le svetoskro.“

O Ježiš sastarel le uradňikoskre čhas

⁴³ Pal ola duj dživesa odgeľa odarik o Ježiš andre Galileja, ⁴⁴ bo o Ježiš korkoro phenda, hoj le prorokos nane pačiv ode, kaj bariľa avri. ⁴⁵ Avke avľa o Ježiš andre Galileja. O manuša andral e Galileja les priile, bo the on sas pre Patradí andro Jeruzalem a dikhle savoro, so kerelas.

⁴⁶ Avke o Ježiš avľa pale andre Kana Galilejsko, kaj čerinda o paňi pre mol. Ode sas jekh kraliko uradňikos, saveskro čhavo sas nasvalo andro Kafarnaum. ⁴⁷ Sar ov šunda, hoj o Ježiš avľa andral e Judsko andre Galileja, gela ke leste a mangľa les, hoj te avel te sastarel leskre čhas, bo ov imar merelas.

⁴⁸ O Ježiš leske phenda: „Te na dikhľanas dıvi the zazraki, na pačandıľanas.“

⁴⁹ O uradňikos odphenda: „Rajeja, av manca mek angloda, sar miro čhavo merela.“

⁵⁰ O Ježiš leske phenda: „Dža, tiro čhavo dživel.“

Ov pačandıľa ole laveske, so leske o Ježiš phenda, a gela. ⁵¹ A sar džalas pal o drom, avle ke leste leskre sluhı a phende leske: „Tiro čhavo dživel.“ ⁵² Avke lendar phučľa pre ora, kana leske sas feder. Odphende: „Idž, jekh oratar† les e horučka omukľa.“

⁵³ Akor o dad prindžarda, hoj oda sas andre odi ora, sar leske o Ježiš phenda: „Tiro čhavo dživel.“ A pačandıľa ov the calo leskro kher.

⁵⁴ Kada sas imar dujto zazrakos, so o Ježiš kerđa, sar avľa andral e judsko phuv andre Galileja.

5

O Ježiš sastarel jekhe nasvales paš e Bethesda

¹ Palis gela o Ježiš andro Jeruzalem pro židoviko inepos. ² Andro Jeruzalem paš e Bakrengri brana sas paňi, savo o Židi vičinen Bethesda. Sas ode pandž hali kerde le slupendar. ³ Andre ola thana pašlonas igen but nasvale – kore, bange the kaliki. [A užarenas, medik pes na čhalavela o paňi. ⁴ Bo o Židi pačanas, hoj o aňjelos le Rajeskro avelas pal varesavo časos andro paňi a čhalavelas le paňeha a oda, ko pes akor ešebno chudelas le paňestar, sastolas avri andral savore nasvalibena, so les sas.] ⁵ A sas ode varesavo manuš, savo sas nasvalo tranda the ochto (38) berš. ⁶ Sar les o Ježiš dikhľa te pašľol a prindžarda, hoj imar hino but nasvalo, phučľa lestar: „Kames te sastol avri?“

⁷ O nasvalo manuš leske odphenda: „Rajeja, nane ajsa manuš, savo man ligendahas andro paňi akor, sar pes čhalavel. A medik me dodžav, imar aver džal anglal ma.“

⁸ Akor leske o Ježiš phenda: „Ušti, le tiro hadžos a dža!“ ⁹ Oda manuš takoj sastıľa avri, iľa peske o hadžos a phirelas.

Oda pes ačhıľa pro šabat, ¹⁰ a vašoda o Židi phende oleske, so sas sastardo: „Hin šabat, našti lidžas o hadžos!“

† 4:52 4,52 E grecko čhib: efa orendar

¹¹ Ale ov lenge odphenda: „Oda, ko man sastarda, mange phenda: ‚Le tiro hadžos a dža!‘ “

¹² Avke lestar phučle: „Ko hin oda manuš, so tuke phenda: ‚Le tiro hadžos a dža?‘ “

¹³ Ale oda manuš, so sastila avri, na džanelas, ko oda hin, bo o Ježiš odgela dureder pašal ola nipi, so pes ode zgele.

¹⁴ Palis les o Ježiš arakhlá andro chramos a phenda leske: „Dikh, sastilal avri, imar buter ma ker o bini, hoj pes tuke te na ačhel vareso goreder!“ ¹⁵ Oda manuš gela het a phenda le Židenge: „O Ježiš man sastarda.“

¹⁶ A vašoda, hoj oda o Ježiš kerda pro šabat, chudle pre leste o Židi te džal. ¹⁷ Ale o Ježiš lenge odphenda: „Miro Dad furt kerel, vašoda the me kerav.“ ¹⁸ Vaš oda lav les o Židi mek buter kamenas te murdarel, na ča hoj na dolikerel o šabat, ale mek the le Devles vičinel Dado a kerel pestar jekh le Devleha.

E autorita le Ježišoskri

¹⁹ Avke lenge o Ježiš odphenda: „Čačes, čačes tumenge phenav, o Čhavo našti kerel nič korkoro pestar, ča oda, so dikhel te kerel peskre Dades. Avke sar kerel o Dad, kerel the o Čhavo. ²⁰ Bo o Dad rado dikhel le Čhas a sikavel leske savoro, so ov kerel. A sikavela leske mek bareder veci sar kala, hoj pes tumen te čudalinen. ²¹ Bo sar o Dad uštavel le mulen a obdžidarel len, avke the o Čhavo, kas kamel, obdžidarel. ²² Bo o Dad na sudzinel ňikas, ale savoro sudos diña le Čhaske, ²³ hoj savore te den pačiv le Čhas, avke sar den pačiv le Dades. Ko na del pačiv le Čhas, na del pačiv le Dades, savo les bičhađa.

²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oles, ko šunel miro lav a pačal oleske, ko man bičhađa, hin večno dživipen. Na džala pro sudos, ale pregela andral o meriben andro dživipen. ²⁵ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj avela e ora a imar hiñi kađe, sar o mule šunena o hangos le Devleskre Čhaskro a ola, ko les šunena, dživena. ²⁶ Bo sar hin le Dades o dživipen andre peste, avke diña the le Čhaske, hoj les te avel o dživipen andre peste. ²⁷ Diña les pravos te sudzinel, bo hino o Čhavo le Manušeskro.

²⁸ Ma čudalinen tumen oleske, bo avel e ora sar savore, ko hine andro hrobi, šunena leskro hangos ²⁹ a ola, ko mištes kerenas, uštena andral o meriben a dživena, ale ola, ko namištes kerenas, uštena a ena odsudzimen. ³⁰ Me našti kerav nič korkoro mandar. Sudzinav avke, sar šunav le Dadestar a miro sudos hino čačipnaskro, bo na rodav miri voľa, ale e voľa Oleskri, ko man bičhađa.“

O svedectvos pal o Ježiš

³¹ „Te me vakerav korkoro pal mande, miro svedectvos nane čačipnaskro. ³² Aver dženo svedčinel pal ma a džanav, hoj leskro svedectvos pal ma hin čačipen.

³³ Tumen bičhađan le manušen ko Jan a ov diña čačipnaskro svedectvos. ³⁴ No me na prilav o svedectvos le manušestar, ale kada phenav vašoda, hoj te aven spasimen. ³⁵ Ov sas e momeli, so labolas the švicinelas, a tumen kamenas sikra te radisaľol andre leskro švetlos.

³⁶ No man hin bareder svedectvos sar le Jan. Bo o skutki, save mange diña te kerel o Dad, save me kerav, ola skutki svedčinen, hoj man o Dad bičhađa. ³⁷ The o Dad, savo man bičhađa, korkoro diña pal ma svedectvos. Tumen šoha na šundan leskro hangos aňi na dikhlan leskro muj. ³⁸ A leskro lav na ačhel andre tumende, bo na pačan oleske, kas ov bičhađa. ³⁹ Roden andro Pisišagi, bo gondolinen tumenge, hoj andre lende tumen hin o večno džživipen a ipen ola Pisišagi svedčinen pal ma. ⁴⁰ Ale na kamen te avel paš ma, hoj tumen te avel o večno džživipen.

⁴¹ O lašariben le nipendar na prilav, ⁴² ale me tumen prindžarav, hoj tumen nane o kamiben le Devleskro andro jile. ⁴³ Me avlom andro nav mire Dadeskro a na prilen man, ale te avlahas vareko aver andre peskro nav, oles priilanas. ⁴⁴ Sar šaj tumen pačan, te jekh avrestar rado prilen o lašariben, ale o lašariben le jekhore Devlestar na roden?

⁴⁵ Ma gondolinen tumenge, hoj me pre tumende vakerava le Dadeske. O Mojžiš, pre savo pes tumen zmuken, ov pre tumende vakerela. ⁴⁶ Bo te pačandilanas le Mojžišoske, pačandilanas the mange, bo ov pisinelas pal mande. ⁴⁷ Ale te na pačan oleske, so ov pisinda, sar šaj pačan oleske, so me vakerav?"

6

O Ježiš del te chal but manušen

¹ Palis o Ježiš geľa pre oki sera le Galilejske moroskri, savo pes vičinel the Tiberijadsko. ² A džanas pal leste igen but nipi, bo dikhle leskre zazraki, sar sastarelas le nasvalen. ³ O Ježiš geľa upre pro verchos peskre učeňikenc a ode peske bešľa. ⁴ A e Patrađi, o inepos le Židengro, sas pašes.

⁵ Sar o Ježiš hazdňa o jakha a dikhľa, hoj ke leste aven igen but nipi, phenda le Filiposke: „Kaj cinaha maro, hoj te das te chal savore kale nipen?“ ⁶ Ale kada phučľa, ča hoj les te skušinel avri, bo ov imar džanelas, so kerela.

⁷ O Filip leske phenda: „Aňi kajte cindamas maro vaš o duj šel (200) denara, ta na ulahas dos, hoj sako lendar bajča sikra te chal.“

⁸ Jekh leskre učeňikendar, o Andrej, o phral le Šimonoskro Peteriskro, leske phenda: ⁹ „Hin kade jekh čavoro, saves hin pandž jačmena mare the duj ribi, ale so oda hin prekal kajci džene?“

¹⁰ O Ježiš phenda: „Phenen le nipenge, hoj peske te bešen.“ A pre oda than sas but čar. Avke peske o manuša bešle; sas ode vaj pandž ezera (5 000) murša. ¹¹ O Ježiš ila o mare, palikerđa a rozdelas le učeňikenge a o učeňika olenge, ko bešenas. Avke oda kerđa the le ribenca a savore chale ajci, keci kamenas.

¹² Sar imar čalile, phenda peskre učeňikenge: „Skiden upre, so ačhila, hoj nič te na musaľol!“ ¹³ Avke skidle upre dešuduj (12) pherde košara, so ačhile ole pandže jačmenearendar, so chanas.

¹⁴ Sar o nipi dikhle oda zazrakos, so o Ježiš kerđa, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos, savo majinel te avel pro svetos.“ ¹⁵ A sar o Ježiš avľa pre oda, hoj imar aven a kamen lestar našilu te kerel kralis, pale geľa korkoro pro verchos.

O Ježiš phirel pal o moros

¹⁶ Sar zaračila, gele leskre učeñnika paš o moros. ¹⁷ Gele andre lodka a džanas pre oki sera le moroskri andro Kafarnaum. Imar sas rat a o Ježiš mek na avla pale paš lende. ¹⁸ Akor pes chudña o moros te hazdel upre, bo phurdelas e zorali balvaj. ¹⁹ Sar imar o učeñnika pregele la lodkaña vaj pandž abo šov kilometri, dikhle le Ježiš te phirel pal o moros a te avel paš e lodka a predarandile. ²⁰ Ale o Ježiš lenge phenda: „Me som, ma daran tumen!“ ²¹ Akor les ile andre lodka a e lodka sas takoj pre oda than, kaj kamle te džal.

O Ježiš hino o maro le džživipnaskro

²² O nipi, save ačenas pre aver sera le moroskri, džanenas, hoj ode sas ča odi jekh lodka, andre savi gele leskre učeñnika het. Džanenas the oda, hoj o Ježiš na gela jekhetane peskre učeñnikenca andre lodka, ale hoj o učeñnika gele het korkore. ²³ Ale avle aver lodki andral e Tiberijada paš oda than, kaj chanas o maro, akor sar o Raj palikerđa. ²⁴ No pre aver džives, sar dikhle ola nipi, hoj ode nane o Ježiš añi leskre učeñnika, gele andre ola lodki, so avle andral e Tiberijada. Avle andro Kafarnaum a rodenas le Ježiš.

²⁵ A sar les arakhle pre oki sera le moroskri, phende leske: „Rabbi, kana kade avlal?“

²⁶ O Ježiš lenge odphenda: „Čačes, čačes phenav tumenge: Tumen man na roden vaš oda, hoj dikhlan o zazraki, ale vaš oda, hoj čalan ole marenda a čalilan. ²⁷ Ma keren buči vaš ajsa chaben, so našlol, ale vaš ajsa chaben, so ačhel andro večno džživipen a so tumen o Čhavo le Manušeskro dela, bo pre leste thođa o Del o Dad peskri pečat.“

²⁸ Akor leske phende: „So mušinas te kerel, hoj te keras o skutki le Devleskre?“

²⁹ O Ježiš lenge odphenda: „O skutkos le Devleskro hin kada: te pačal andre Oda, kas ov bičhađa.“

³⁰ Akor leske phende: „Savo znameñje kereha, hoj te dikhas a te pačas tuke? So kereha? ³¹ Amare dada chanas e manna pre pušta, avke sar hin pisimen: *„Diña len te chal o maro andral o ñebos.“*“

³² Pre oda lenge o Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj na o Mojžiš tumen diña o maro andral o ñebos, ale miro Dad tumen del o čačo maro andral o ñebos. ³³ Bo le Devleskro maro hin oda, ko avel tele andral o ñebos a del le svetos džživipen.“

³⁴ Akor leske phende: „Rajeja, de amen furt oda maro.“

³⁵ O Ježiš odphenda: „Me som oda maro, so del o džživipen, ko avela ke mande, na ela šoha bokhalo, a ko andre mande pačala, šoha na ela smedno. ³⁶ Ale phendom tumenge, kajte man imar dikhlan, the avke na pačan. ³⁷ Savore, kas mange del o Dad, avena ke ma a oles, ko avela ke ma, šoha na odčhivava. ³⁸ Bo na avlom tele andral o ñebos, hoj te kerav miri voľa, ale e voľa oleskri, ko man bičhađa. ³⁹ A e voľa oleskri, ko man bičhađa, hin, hoj te na našavav ñikas olendar, kas mange diña. Ale kamel, hoj len savore te uštavav andral o meriben andro posledno džives. ⁴⁰ E voľa mire Dadeskri hin, hoj sako, ko dikhel le Čhas a pačal andre leste, te chudel o večno džživipen. A me les uštavava andro posledno džives.“

⁴¹ O Židi pre leste reptinenas, bo phenda: „Me som oda maro, so avla tele andral o ñebos.“ ⁴² A phenenas: „Či nane kada o Ježiš, o čhavo

le Jozefoskro? Či na prindžaras leskre dades the da? Sar šaj phenel: „Avlom tele andral o ņebos?“

⁴³ Akor lenge o Ježiš odphenda: „Ma reptinen maškar tumende!
⁴⁴ ņiko našti avel ke mande, te les na pricirdňahas o Dad, savo man bičhađa. A me les uštavava andro posledno džives. ⁴⁵ Andro Proroka hin pisimen: „*Savore ena sikade le Devlestar*“ Avke sako, ko šunđa le Dades a siklila lestar, avel ke mande. ⁴⁶ ņiko na dikhľa le Dades, ča oda, ko hino le Devlestar; ov le Dades dikhľa. ⁴⁷ Čačes, čačes phenav tumenge: Oles, ko andre mande pačal, hin o večno dživipen. ⁴⁸ Me som o maro le dživipnaskro. ⁴⁹ Tumare dada chanas e manna pre pušta a mule. ⁵⁰ Ale kada hin oda maro, so avel tele andral o ņebos, a oda manuš, so lestar chala, na merela. ⁵¹ Me som oda džido maro, so avľa tele andral o ņebos. Te vareko chala ole marestar, dživela furt. Oda maro hin miro țelos, savo me dava vaš o dživipen le svetoskro.“

⁵² Akor pes o Židi chudle te vesekedinel maškar peste a phende: „Sar amenge kada manuš šaj del te chal peskro țelos?“

⁵³ O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj te na chana o țelos le Časkro le Manušeskro a te na pijena leskro rat, na ela andre tumende o dživipen. ⁵⁴ Ko chal miro țelos a pijel miro rat, oles hin večno dživipen a me les uštavava andro posledno džives. ⁵⁵ Bo miro țelos hin oda čačo chaben a miro rat oda čačo pijiben. ⁵⁶ Oda, ko chal miro țelos a pijel miro rat, ačhel andre ma a me andre leste. ⁵⁷ Avke sar man bičhađa o džido Dad a sar me dživav le Dadestar, avke the oda, ko man chala, mandar dživela. ⁵⁸ Kada hin oda maro, so avľa tele andral o ņebos; na avke sar tumare dada chanas e manna a mule. Oda, ko chala kada maro, dživela pro furt.“ ⁵⁹ Kada phenda akor, sar sikavelas andre sinagoga andro Kafarnaum.

But učeňika oddžan le Ježišostar

⁶⁰ Sar oda šunde leskre učeňika, but džene lendar phende: „Kala lava hine zorale! Ko len šaj šunel?“

⁶¹ Ale o Ježiš džanelas, hoj leskre učeňika pre leste reptinen, vašoda lenge phenda: „Kada marel tele tumaro pačaben? ⁶² A so kerđanas akor, te dikhľanas le Čhas le Manušeskres te džal upre ode, kaj sas angloda? ⁶³ O Duchos hin, so obdžidarel; le manušeskri zor nane pre ņisoste. O lava, so tumenge me vakerđom, hine Duchos the dživipen. ⁶⁴ Ale maškar tumende hin ajse, so na pačan.“ Bo o Ježiš imar ešebnovarestar džanelas, ko lendar na pačal a the ko les zradzinela. ⁶⁵ A o Ježiš phenda: „Vašoda tumenge phendom, hoj ņiko našti avel ke ma, te leske oda na sas dino mire Dadestar.“

⁶⁶ Akorestar odgele but leskre učeňika het a imar leha na phirenas.

⁶⁷ Avke o Ježiš phučľa le dešudujendar: „So, the tumen kamen te džal het?“

⁶⁸ O Šimon Peter leske odphenda: „Rajeja, ke kaste džaha? Se tut hin o lava, so den o večno dživipen, ⁶⁹ a amen pačandilam a prindžardam, hoj tu sal oda Sveto le Devleskro.“

⁷⁰ O Ježiš lenge odphenda: „Či me mange na kidňom avri tumen le dešudujen? Ale jekh tumendar hin o beng.“ ⁷¹ Oda phenda pal o Judaš, pal o čavo le Šimonoskro Iškarijotsko. Bo ov sas jekh le dešudujendar, savo les palis zradzinda.

7

O Ježiš pro inepos le Stankengro

¹ Palis phirelas o Ježiš pal e Galileja. Na kamelas te phirel pal e Judsko, bo o židovika vodci les kamenas te murdarel. ² Sas pašes le Židengro inepos, o inepos le Stankengro. ³ Akor o phrala le Ježišoskre leske phende: „Dža het andral e Galileja a dža andre Judsko, hoj the tire učeñika ode te dikhen o skutki, so keres. ⁴ Bo ñiko, ko pes kamel te sikavel anglo nipi, na kerel o skutki počoral. Te keres kajse veci, sikav tut le svetoske.“ ⁵ Bo añi leskre phrala andre leste na pačanas.

⁶ Akor lenge o Ježiš phendã: „Miro časos mek na avla, ale tumaro časos hino kade furt. ⁷ Pre tumende o svetos na džal, ale man našti avri ačhel, bo me pre leste phenav avri, hoj namištes kerel. ⁸ Tumen džan andro Jeruzalem pro inepos. Me na džav pre kada inepos, bo mek na avla miri ora.“ ⁹ Kada lenge phendã a ačhila andre Galileja.

¹⁰ Ale sar gele leskre phrala pro inepos, geľa the ov; no na avke, hoj les te dičhol, ale počoral. ¹¹ O židovika vodci les rodenas pro inepos a phučenas: „Kaj hino?“

¹² A maškar o nipi pes pal leste but vakerelas. Jekh vakerenas, hoj hino lačho, a aver vakerenas, hoj cirdel le nipen pal peste le klamišagoha. ¹³ Ale ñiko pal leste na vakerelas anglal o nipi, bo daranas pes le Židendar.

O Ježiš sikavel andro chramos

¹⁴ Sar imar pregela jepaš inepos, geľa o Ježiš upre andro chramos a chudña te sikavel. ¹⁵ Akor pes o Židi čudalinenas a phučenas: „Khatar džanel le Devleskro Lav, te šoha na siklolas?“

¹⁶ O Ježiš lenge odphendã: „Miro sikaviben nane mandar, ale Olestar, ko man bičhađa. ¹⁷ Te vareko kamel te kerel le Devleskri voľa, džanela, či hin oda sikaviben le Devlestar, abo či me korkoro mandar vakerav. ¹⁸ Oda, ko vakerel korkoro pestar, rodel peskri slava. Ale oda, ko rodel e slava oleskri, ko les bičhađa, vakerel o čačipen a nane andre leste klamišagos. ¹⁹ Či tumenge o Mojžiš na diña o Zakonos? A ñiko tumendar na dolikerel o Zakonos. Soske man kamen te murdarel?“

²⁰ O nipi odphende: „Demonos andre tu hin. Ko tut kamel te murdarel?“

²¹ O Ježiš odphendã: „Jekh zazrakos kerđom a savore tumen oleske čudalinen. ²² O Mojžiš tumenge diña e obriezka, vašoda obrezinen le manušes pro šabat – kajte e obriezka nane le Mojžišostar, ale le dadendar. ²³ Te o murš prilal e obriezka pro šabat, hoj pes te dolikerel le Mojžišoskro zakonos, akor soske pre mande chan cholli, hoj sastardom pro šabat cale manušes? ²⁴ Ma sudzinen pal oda, sar oda dičhol avral, ale sudzinen čačipnaha.“

²⁵ Akor phende varesave Jeruzalemčana: „Či oda nane ov, kas kamen te murdarel? ²⁶ A dikh, bi e dar vakerel anglal o nipi a ñič leske na phenen. So, čačes prindžarde amare vodci, hoj ov hino o Kristus? ²⁷ Se pal kada džanas, khatar hino, ale sar avela o Kristus, pal leste na džanela ñiko, khatar hino.“

²⁸ Akor sikavelas o Ježiš andro chramos a phendã zorales: „Tumen man prindžaren a džanen the khatar som. No me na avlom korkoro

mandar, ale oda, ko man bičhađa, hino čačo, a tumen les na prindžaren. ²⁹ Me les prindžarav, bo som lestar a ov man bičhađa.“

³⁰ Akor les kamenas te zalel, ale ňiko pre leste na thođa o vasta, bo mek na avla leskri ora. ³¹ But džene ole nipendar andre leste pačandile a phende: „Sar avela o Kristus, či kerela buter zazraki, sar ov kerđa?“

O Farizeja kamen te zalel le Ježiš

³² Ale sar šunde o Farizeja le nipen, hoj peske pal leste vakeren kajse veci, bičhade on the o bare rašaja peskre stražņiken, hoj les te zalen.

³³ Akor lenge o Ježiš phenda: „Mek sikra časos som tumenca a palis džava ke oda, ko man bičhađa. ³⁴ Rodena man, ale na arakhena, a ode, kaj me som, tumen našti aven.“

³⁵ Akor peske o Židi phende: „Kaj džala, hoj les amen na arakhaha? Či so, džala andre le Grekengre fori, kaj bešen amare manuša, hoj te sikavel le Greken? ³⁶ So hin oda, so phenda: ‚Rodena man a na arakhena a ode, kaj me som, tumen našti aven?‘ “

Pal o džido paňi

³⁷ Pre oda posledno baro džives le ineposkro o Ježiš uštıla upre a phenda zorales: „Te hin vareko smedno, mi avel ke ma a mi pijel!
³⁸ A andral oda manuš, ko pačal andre ma, avke sar phenel o Lav le Devleskro, avena avri o prudi le džide paňeskre!“ ³⁹ Ale kada phenda pal o Sveto Duchos, saves chudena ola, ko andre leste pačana. Bo mek akor na sas diño o Sveto Duchos, bo mek o Ježiš na sas ilo upre andre slava.

Vesekedinen pes pal o Ježiš

⁴⁰ Varesave džene ole nipendar, save šunde oda lav, phenenas: „Ov hino čačes oda Prorokos.“

⁴¹ Aver phenenas: „Ov hino o Kristus.“

Ale aver phenenas: „Sar šaj avel o Kristus andral e Galileja? ⁴² Či na phenel o Lav le Devleskro, hoj o Kristus ela andral o potomstvos le Davidoskro, andral o foros Betlehem, kaj bešelaso o David?“ ⁴³ Avke pes o nipi vesekedinenas anglo Ježiš. ⁴⁴ Varesave džene lendar les kamle te zalel, ale ňiko pre leste na thođa o vasta.

⁴⁵ O stražņika avle pale ko bare rašaja the ko Farizeja a on lendar phuče: „Soske les na andan?“

⁴⁶ O stražņika odphende: „Šoha ňisavo manuš na vakerelas avke sar kada manuš.“

⁴⁷ Akor lenge odphende o Farizeja: „So, the tumen diliňarda andre?
⁴⁸ Či hin vareko maškar amare vodci, abo maškar o Farizeja, ko andre leste pačandila? ⁴⁹ Na! Ča ola nipi andre leste pačandile, so na prindžaren o Zakonos; prekošle hine!“

⁵⁰ Androda phenda o Nikodem, jekh le Farizejendar, savo sas angloda pal o Ježiš: ⁵¹ „Amaro Zakonos na sudžinel le manušes, medik les na šnel avri a medik pes na dodžanel, so kerđa.“

⁵² Odphende leske: „So, the tu sal andral e Galileja? Gen andro Lav le Devleskro a dikheha, hoj o prorokos na avela andral e Galileja.“ ⁵³ A palis gele savoredžene khere.

8

E džuvli, savi kerđa o lubipen

¹ O Ježiš gela pro Olivovo verchos.

² Tosara avla pale andro chramos a savore manuša avenas ke leste. Ov peske bešla a sikavelas len. ³ O zakaňika the o Farizeja ande ke leste jekha džuvla, sava arakhle te kerel lubipen, a thode la te ačhel maškaral. ⁴ A phende leske: „Učitelina, kadi džuvli sas arakhli paš oda, sar kerelas lubipen. ⁵ O Mojžiš amenge andro Zakonos prikazinda te murdarel kajsa džuvla le barenca. A tu, so pre oda phenes?“ ⁶ Kada phende vašoda, hoj les te chuden pro lav, hoj pre leste palis te vakeren.

Ale o Ježiš bandila tele a pisinelas le angušteha pre phuv. ⁷ A sar lestar na preačhenas te phučel, uštıla a phenda lenge: „Ko tumendar hino bi o binos, mi čhivel andre late ešebno le bareha.“ ⁸ A pale bandila tele a pisinelas pre phuv.

⁹ Sar oda on šunde, jekh pal aver džanas het, ešeb o nekphureder, medik ode na ačhila ča o Ježiš korkoro ola džuvlaha, savi ačhelas maškaral. ¹⁰ O Ježiš pale uštıla a phenda lake: „Kaj hine savore? Ńiko tut na odsudzinda?“

¹¹ Oj phenda: „Ńiko, Rajeja!“

O Ježiš lake phenda: „Aňi me tut na odsudzina: Dža a imar ma ker buter o bini!“

O Ježiš hin o švetlos le svetoskro

¹² Palis ke lende o Ježiš pale prevakerđa: „Me som o švetlos le svetoskro. Oda, ko phirela pal mande, na phirela andro kalipen, ale ela les o švetlos le džživpnaskro.“

¹³ O Farizeja leske phende: „Tu svedčines korkoro pal tu; tiro svedectvos nane čačipnaskro.“

¹⁴ O Ježiš odphenda: „Kajte me svedčinav korkoro pal mande, miro svedectvos hino čačo, bo džanav, khatar avlom a kaj džav. Ale tumen na džanen, khatar avav aňi kaj džav. ¹⁵ Tumen sudzinen avke sar o nipi, me na sudzinav Ńikas. ¹⁶ Ale te me sudzinav, miro sudos hino čačipnaskro, bo na som korkoro, ale o Dad, savo man bičhađa, hino manca. ¹⁷ Se the andre tumaro Zakonos hin pisimen, hoj o svedectvos duje manušengro hino čačo. ¹⁸ Me svedčinav korkoro pal mande a svedčinel pal mande the o Dad, savo man bičhađa.“

¹⁹ Akor leske phende: „Kaj hino tiro Dad?“

O Ježiš odphenda: „Na prindžaren aňi man aňi mire Dades. Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades.“ ²⁰ Kada o Ježiš vakerele akor, sar sikavelas andro chramos paš e pokladňa, ale Ńiko pre leste na thoda o vasta, bo mek na avla leskri ora.

O vakeriben le napačabnaskre Židenca

²¹ Paloda lenge o Ježiš pale phenda: „Me džav het a tumen man rodena a merena andre tumaro binos. Ode, kaj me džav, tumen našti aven.“

²² Akor phenenas o Židi: „So pes kamel korkoro te murdarel, hoj phenel: ‚Ode, kaj me džav, tumen našti aven?‘“

²³ Ov lenge phenda: „Tumen san telal, me som upral. Tumen san pal kada svetos, me na som. ²⁴ Vašoda tumenge phendom, hoj merena

andre tumare bini, bo te na pačana, hoj Me Som, merena andre tumare bini.“

²⁵ Akor leske phende: „Ko tu sal?“

O Ježiš lenge odphenda: „Oda, ko tumenge furt phenavas, hoj som. ²⁶ Hin man but pal tumende te vakerel a te sudzinel. Ale oda, ko man bičhađa, hino čačo a me vakerav le svetoske oda, so šundom lestar.“

²⁷ No on na achalile, hoj lenge vakerelas pal o Dad. ²⁸ Avke phenda o Ježiš: „Sar hazdena upre le Čhas le Manušeskres, akor džanena, hoj me som a hoj korkoro mandar na kerav nič, ale vakerav avke, sar man sikada miro Dad. ²⁹ Oda, ko man bičhađa, hino manca. Na mukla man o Dad korkores, bo me furt kerav oda, so hin leske pre dzeka.“ ³⁰ Sar oda vakerelas, but džene andre leste pačandile.

O čaćipen oslobodzinel

³¹ Akor phenda o Ježiš ole Židenge, save andre leste pačandile: „Te dolikerena miro lav, čačes san mire učeňika. ³² Prindžarena o čaćipen a o čaćipen tumen oslobodzinela.“

³³ Odphende leske: „Amen sam le Abrahamoskre čhave a šoha ňikaske na samas otroka. Sar šaj phenes: „Avena oslobodzimen?“ “

³⁴ O Ježiš lenge phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sako, ko kerel binos, hino otrokos le binoske. ³⁵ O otrokos na ačhela andro kher furt, ale o čhavo ačhela furt. ³⁶ Te tumen o Čhavo oslobodzinela, akor avena čačes slobodna. ³⁷ Džanav, hoj san le Abrahamoskre čhave, ale kamen man te murdarel, bo na kamen te prilel mire lava. ³⁸ Me vakerav oda, so dikhľom paš miro Dad, a tumen keren oda, so šundan tumare dadestar.“

³⁹ Odphende leske: „Amaro dad hin o Abraham.“

O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas le Abrahamoskre čhave, kerđanas ola veci, so o Abraham. ⁴⁰ Akana man kamen te murdarel, le manušes, ko tumenge phenda o čaćipen, savo šunda le Devlestar. A kada o Abraham na kerđa. ⁴¹ Tumen keren o skutki tumare dadeskre.“

On phende leske: „Amen na ulilam andral o lubipen, amen hin jekh Dad, o Del.“

⁴² O Ježiš lenge phenda: „Te ulahas o Del tumaro dad, kamľanas man, bo me avľom le Devlestar a akana som kade. Bo me na avľom korkoro mandar, ale ov man bičhađa. ⁴³ Soske na achalón oleske, so me vakerav? Vašoda, bo našti zľidžan mire lava. ⁴⁴ Tumaro dad hin o beng a tumen kamen te kerel o nalačhe žadosci tumare dadeskre. Ov sas vrahos ešebnovarestar a na ačhila andro čaćipen, bo andre leste nane ňisavo čaćipen. Te klaminel, vakerel oda, so hin andre leste, bo ov hino klamaris the o dad le klamišagoskro. ⁴⁵ Ale vašoda, hoj me vakerav o čaćipen, tumen mange na pačan. ⁴⁶ Ko tumendar šaj phenel pre ma, hoj kerđom varesavo binos? Ale te vakerav o čaćipen, soske mange na pačan? ⁴⁷ Oda, ko hino le Devlestar, šunel le Devleskre lava. Tumen vašoda na šunen, bo na san le Devlestar.“

Pal o Ježiš the pal o Abraham

⁴⁸ Akor leske o Židi odphende: „Či amen na phenas mištes, hoj sal Samaritaňos a hin andre tu demonos?“

⁴⁹ O Ježiš odphenda: „Andre mande nane demonos. Me dav pačiv mire Dades, ale tumen man na den pačiv. ⁵⁰ Me na rodav miri slava, ale hin aver, ko oda rodel prekal ma, a ov hino sudcas. ⁵¹ Čačes,

čačes phenav tumenge te vareko dolikerela miro lav, šoha na dikhela o meriben.“

⁵² Akor leske o Židi phende: „Akana prindžardam, hoj andre tu hin demonos. O Abraham muľa the o proroka mule a tu phenes, hoj te vareko dolikerela tiro lav, šoha na merela? ⁵³ So sal tu bareder sar amaro dad o Abraham, savo muľa? The o proroka mule. So tutar keres?“

⁵⁴ O Ježiš odphenda: „Te man lašarav me korkoro, miro lašariben na mol nič. Miro Dad hin oda, ko man lašarel – pal kaste tumen phenen, hoj hino tumaro Del. ⁵⁵ Tumen les na prindžardan, ale me les prindžarav. Te phendomas, hoj les na prindžarav, ulomas ajsó klamaris sar tumen. No me les prindžarav a dolikerav leskro lav. ⁵⁶ O Abraham tumaro dad radisalila, hoj dikhela miro džives; ov oda dikhla a radisalila.“

⁵⁷ Akor leske o Židi phende: „Mek tuke nane aňi penda (50) berš a le Abraham dikhľal?“

⁵⁸ O Ježiš phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj sigeder sar sas o Abraham, Me Som.“ ⁵⁹ Akor hazdle o bara, hoj andre leste te čhiven, ale o Ježiš pes garuđa a geľa avri andral o chramos.

9

O manuš, savo sas koro kanastar ulila

¹ Sar džalas o Ježiš dikhľa jekhe manušes, savo sas koro, kanastar ulila. ² A leskre učeňika lestar phučle: „Rabbi, ko kerđa binos, hoj ulila koro? Ov, abo leskri daj the dad?“

³ O Ježiš odphenda: „Aňi ov na kerđa binos aňi leskri daj the dad. Ale kada pes ačihľa vašoda, hoj pes pre leste te sikavel le Devleskri zor. ⁴ Me mušnav te kerel o skutki oleskre, ko man bičhada, medik hin o džives. Avel e rat a akor ņiko našti kerela buči. ⁵ Medik som pro svetos, som o švetlos le svetoskro.“

⁶ Sar oda phenda, čhungarda pre phuv, kerđa le šlinenca čik a makhľa o jakha le koreske. ⁷ A phenda leske: „Dža, thov (omór) tut andro paňi Siloam,“ (so hin prethodo: Bičhado). Avke geľa a thođa pes, avľa pale a dikhelas.

⁸ Akor phende leskre susedi the ola, ko les angloda dikhenas te žobrinel: „Či oda nane ov, so bešelas a žobrinelas?“

⁹ Jekh phenenas: „Oda hin ov.“

Aver phenenas: „Nane, ale dičhol sar ov.“

Ale ov phenelas: „Oda som me.“

¹⁰ Akor lestar phučle: „Sar tuke phundrile o jakha?“

¹¹ Ov odphenda: „O manuš, savo pes vičinel Ježiš, kerđa čik, makhľa mange o jakha a phenda: ‚Dža paš o paňi Siloam a thov tut!‘ Avke gelom, a sar man thođom, chudňom te dikhel.“

¹² Akor lestar phučle: „Kaj hino oda manuš?“

„Na džanav,“ odphenda.

¹³ Palis ligende oles, ko sas koro, ko Farizeja. ¹⁴ Oda džives, sar kerđa o Ježiš e čik a phundrađa leske o jakha, sas šabat. ¹⁵ O Farizeja lestar pale phučle: „Sar chudňal te dikhel?“ Ov lenge phenda: „Thođa čik pre mire jakha, thođom man a chudňom te dikhel.“

¹⁶ Akor phende varesave Farizeja: „Kada manuš nane le Devlestar, bo na dolikerel o šabat!“

Aver phenenas: „Sar šaj kerel binošno manuš kajse zazraki?“ A vesekeদিনenas pes maškar peste.

¹⁷ Avke pale phende le koreske: „Tu so phenes akana pal leste, sar tuke phundrađa o jakha?“

Ov phenda: „Hino prorokos.“

¹⁸ O Židi na pačanas, hoj sas koro a chudña te dikhel, medik peske na vičinde leskra da the dades. ¹⁹ Avke lendar phučle: „Hin kada tumaro čhavo? Hin oda ov, pal kaste tumen phenen, hoj uliła koro? Sar oda, hoj akana dikhel?“

²⁰ Leskri daj the o dad lenge odphende: „Džanas, hoj ov hino amaro čhavo, a džanas, hoj uliła koro, ²¹ ale sar oda, hoj akana dikhel, amen na džanas. Na džanas, ko phundrađa leskre jakha. Hin leske o berša, phučen lestar; ov vakerala korkoro vaš peste.“ ²² Kada phende leskri daj the leskro dad, bo pes daranas le Židendar. Bo o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj oda, ko pre leste phenela, hoj hino o Kristus, ela avričhido andral e sinagoga. ²³ Vašoda phende leskri daj the leskro dad: „Hin leske o berša, lestar phučen.“

²⁴ Akor vičinde o Farizeja dujtovar ole manušes, so sas koro, a phende leske: „De lav anglo Del, hoj vakereha čačipen. Amen džanas, hoj oda manuš hino binošno.“

²⁵ Ov odphenda: „Či hino binošno, me na džanav, ale jekh džanav: Somas koro a akana dikhav.“

²⁶ Pale leske phende: „So tuke kerđa? Sar phundrađa tire jakha?“

²⁷ Odphenda lenge: „Imar tumenge phendom a na šundān. Soske oda kamen pale te šunel? So, the tumen kamen te avel leskre učeņika?“

²⁸ On leske rakinenas a phende: „Tu sal leskro učeņikos, ale amen sam o učeņika le Mojžišoskre! ²⁹ Amen džanas, hoj o Del ko Mojžiš vakerele, ale pal kada na džanas, aņi khatar hino.“

³⁰ Ov odphenda: „Ipen oda hin čudno, hoj tumen na džanen, khatar hino, ale phundrađa mire jakha. ³¹ Se amen džanas, hoj o Del le binošnen na šunel, ale šunel oles, ko les del pačiv a kerel leskri voła. ³² Mek šoha ņiko na šunda, hoj vareko te phundravel o jakha oleske, ko uliła koro. ³³ Te ov na ulahas le Devlestar, našti nič kerđahas.“

³⁴ Odphende leske: „Tu calo uliła andro bini a amen aves te sikavel?“ A tradle les avri andral e sinagoga.

O kore andro duchos

³⁵ O Ježiš šunda pal oda, hoj les tradle avri, a sar les arakhla, phenda leske: „Tu pačas andro Čhavo le Manušeskre?“

³⁶ Ov odphenda: „A ko hin oda, Rajeja, hoj andre leste te pačav?“

³⁷ O Ježiš leske phenda: „Imar les the dikhlal a oda hin oda, ko tuha vakerele.“

³⁸ Ov phenda: „Pačav, Rajeja!“ A peła pro khoča anglal leste.

³⁹ O Ježiš phenda: „Me avlom andre kada svetos te sudzinel. Hoj ola, ko na dikhen, te dikhen a ola, ko dikhen, te ačhen kore.“

⁴⁰ Šunde oda varesave Farizeja, save leha sas a phende leske: „So, the amen sam kore?“

⁴¹ O Ježiš lenge odphenda: „Te ulanas kore, na ulahas tumen binos, ale akana phenen: ‚Amen dikhas!‘ Vašoda tumaro binos ačhel.“

10

O Ježiš hino lačo Pastjeris

¹ „Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko na džal andre prekal o vudar andre bakraňi maštalňa, ale džal avres, hino živaňis the zbujňikos. ² Ale oda, ko avel andre prekal o vudar, hin o pastjeris le bakrengro. ³ Leske o vratňikos phundravel a o bakrore šunen leskro hangos. Vičinel peskre bakroren pal o nava a lidžal len avri. ⁴ Sar lidžal avri savore peskre bakroren, džal anglal lende a o bakrore džan pal leste, bo prindžaren leskro hangos. ⁵ Ale pal aver dženo šoha na džana a denašena lestar, bo na prindžaren leskro hangos.“ ⁶ Kada podobenstvo lenge phenda o Ježiš, ale on na achalile, pal soste lenge vakerełas.

⁷ Akor lenge o Ježiš pale phenda: „Čačes, čačes phenav tumenge, me som o vudar le bakrorengro. ⁸ Savore, ko avle angle mande, sas zbujňika the živaňa, ale o bakrore len na šunde. ⁹ Me som o vudar. Te avela vareko andre prekal ma, ela spasimen. Avela andre a džala avri a arakhela o chaben. ¹⁰ O zbujňikos avel ča vašoda, hoj te čorel, te murdarel a te zničinel. Me avlom vašoda, hoj len te avel o dživipen, o dživipen pherdo andre savoreste.“

¹¹ „Me som o lačo Pastjeris. O lačo Pastjeris del peskro dživipen vaš o bakrore. ¹² Ale sar o najomňikos, savo nane pastjeris a o bakrore nane leskre, dikhel te avel le vlkos, omukel le bakroren a denašel. Palis len chudel o vlkos a roztradel. ¹³ Oda manuš denašel het, bo ov hino ča najomňikos a na bajinel pal o bakrore.

¹⁴ Me som oda lačo Pastjeris a me prindžarav miren a the mire man prindžaren. ¹⁵ Avke, sar man prindžarel o Dad, avke the me prindžarav le Dades a dav miro dživipen vaš o bakrore. ¹⁶ Hin man the aver bakrore, so nane andral kadi maštalňa a the len mušinav te lidžal. Šunena miro hangos a ela jekh stados the jekh Pastjeris. ¹⁷ Vašoda man kamel miro Dad, bo me dav miro dživipen, hoj mange les te lav pale. ¹⁸ Ńiko mandar na lel o dživipen, ale me korkoro les dav. Hin man zor les te del a hin man zor les te lel pale. Kada prikazaňje chudňom le Dadestar.“

¹⁹ Vaš ola lava pes chudle o Židi maškar peste pale te vesekedinel. ²⁰ A but džene lendar phenenas: „O demonos andre leste hin a diliňalol. Soske les šunen?“

²¹ Aver phenenas: „Kala lava nane manušestar, andre savo hin demonos. Či šaj phundravel o demonos o jakha le korenge?“

O Židi na pačan

²² Andro Jeruzalem sas o inepos, sar sas o Chramos pale pošvecimen*, a sas jevend. ²³ A o Ježiš pes predžalal pal o Chramos andre dvora le Šalamunoskri. ²⁴ Akor o Židi ačhile pašal leste a phende: „Dži kana amen mukeha avke, hoj te na džanas, ko tu sal? Te sal o Kristus, phen amenge oda phundradones!“

* **10:22** 10,22 Adadžives oda hin o inepos Chanuka.

²⁵ O Ježiš lenge odphenda: „Phendom tumenge a na pačan. O skutki, so me kerav andre mire Dadeskro nav, sikaven pre mande. ²⁶ Ale tumen na pačan, bo na san mire bakrore. ²⁷ Mire bakrore šunen miro hangos a me len prindžarav a on aven pal mande. ²⁸ Me len dav večno dživipen a šoha na merena a ņiko len na cirdela avri andral miro vast. ²⁹ Miro Dad, savo mange len diña, hino nekbareder savorendar. ņiko len našti cirdel avri andral o vast mire Dadeske. ³⁰ Me the o Dad sam jekh.“

³¹ Akor hazdle o Židi o bara, hoj les te murdaren. ³² Ale o Ježiš lenge odphenda: „But lače skutki tumenge sikađom mire Dadeštar. Vaš savo skutkos man kamen te murdarel le barenca?“

³³ O Židi leske odphende: „Na vaš o lače skutki tut kamas te murdarel, ale vaš oda, hoj tut ruhines pro Del a keres tutar Del; se tu sal ča manuš.“

³⁴ O Ježiš lenge odphenda: „Či nane pisimen andre tumaro Zakonos: *„Me phendom, devla san?“* ³⁵ Te ov vičinel *„devla’ olen, kaske sas dino o Lav le Devleskro – a le Devleskro Lav hin čačipen pro furt –* ³⁶ sar oda, hoj tumen phenen oleske, kas peske o Dad kidña avri a bičhađa pro svetos, hoj pes ruhinel pro Del? Ča vaš oda, hoj phendom: *„Me som o Čhavo le Devleskro?“* ³⁷ Te me na kerav o skutki mire Dadeskre, akor mange ma pačan. ³⁸ Ale te kerav ola skutki, ta kajte mange na pačan, pačan mire skutkenge, hoj te prindžaren a te pačan, hoj o Dad hino andre mande a me som andro Dad.“ ³⁹ Akor les pale kamenas te chudel, no ov geľa avri andral lengre vasta.

⁴⁰ A pale geľa pal o Jordan, pre oda than, kaj o Jan angloda bolelas, a ačiľa ode. ⁴¹ But džene avle pal leste a phenenas: „Kajte o Jan na kerđa ņisavo zazrakos, savoro, so pal o Ježiš phenda, hin čačipen.“ ⁴² A but džene ode andre leste pačandile.

11

O Lazar merel

¹ Sas jekh nasvalo manuš, saveske sas o nav Lazar. Ov sas andral o gav Betanija, kaj bešenas e Maria the lakri pheň e Marta. ² Oda sas odi Maria, savi pomazinda le Rajes le olejoha a kłosla leske o pindre le balenca. A lakro phral o Lazar sas nasvalo. ³ Avke ola pheňa bičhade pal o Ježiš, hoj leske te phenen: „Rajeja, oda, kas tu rado dikhes, hino nasvalo.“

⁴ Sar o Ježiš oda šunđa, phenda: „Kada nasvaliben nane pro meriben, ale pre le Devleskri slava, hoj o Čhavo le Devleskro te avel oslavimen.“ ⁵ O Ježiš rado dikhelas la Marta, la Maria the le Lazar. ⁶ Ale sar šunđa, hoj o Lazar hino nasvalo, ačiľa mek duj džives pre oda than, kaj sas. ⁷ Palis phenda le učeňikenge: „Aven džas pale andre Judsko.“

⁸ O učeňika leske phende: „Rabbi, ča akana tut kamenas o Židi te murdarel le barenca a pale ode džas?“

⁹ O Ježiš odphenda: „Či nane le džives dešuduj (12) ori? Te vareko phirel dživese, na perela, bo dikhel o švetlos kale svetoskro. ¹⁰ Ale te phirel vareko rači, perela, bo nane andre leste o švetlos.“

¹¹ Pal kala lava lenge phenda: „Amaro prijatelis o Lazar zasuča, ale džav, hoj les te uštavav.“

¹² Akor leske o učeñika phende: „Rajeja, te zasuča, sastola avri.“
¹³ O Ježiš vakerelas pal leskro meriben, ale on peske gondolinenas, hoj vakerel pal o soviben.

¹⁴ Palis lenge o Ježiš phenda phundradones: „O Lazar muľa. ¹⁵ Vaš tumenge som rado, hoj ode na somas, hoj tumen te pačan. Ale aven džas pal leste!“

¹⁶ Akor phenda o Tomaš, saves vičinen Didimos, okle učeñikenge: „Džas the amen, hoj te meras leha!“

O Ježiš hin oda, ko uštavel andral o meriben a del o dživipen

¹⁷ Sar ode o Ježiš avľa, dodžanla pes, hoj o Lazar imar štar džives pašlöl andro hrobos. ¹⁸ E Betanija sas pašes paš o Jeruzalem, vaj trin kilometri. ¹⁹ A but Židi avle ke Marta the Maria, hoj len te pošešinen andre žala pal o phral. ²⁰ Sar šunđa e Marta, hoj avel o Ježiš, geľa ke leste, ale e Maria ačhila khere.

²¹ Avke phenda e Marta le Ježišoske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas. ²² Ale the akana džanav, hoj savoro, so mangeha le Devlestar, o Del tut dela.“

²³ O Ježiš lake phenda: „Tiro phral uštela.“

²⁴ E Marta leske phenda: „Džanav, hoj uštela akor, sar uštēna o mule andral o meriben andro posledno džives.“

²⁵ O Ježiš lake phenda: „Me som oda, ko uštavel le manušen andral o meriben a del len o dživipen. Oda, ko andre mande pačal, kajte merela, dživela. ²⁶ A ñiko, ko dživel a pačal andre ma, šoha na merela. Pačas oleske?“

²⁷ „He, Rajeja,“ phenda leske, „me pačandilom, hoj tu sal o Kristus, o Čhavo le Devleskro, savo mušinda te avel pro svetos.“

O Ježiš rovel

²⁸ A sar oda phenda, geľa pale, vičinda peskra pheña la Maria a počoral lake phenda: „O Učitelis hino kade a vičinel tut.“ ²⁹ Sar oda e Maria šunđa, uštīla sig a geľa pal leste. ³⁰ O Ježiš mek na geľa andro gav, ale ačhila mek pre oda than, kaj ke leste avľa e Marta. ³¹ O Židi, so sas la Mariaha andro kher a pošešinenas la, dikhle, hoj sig uštīla a geľa avri. Gele pal late, bo peske gondolinenas, hoj džal paš o hrobos te rovel.

³² Avke e Maria avľa ode, kaj sas o Ježiš, a sar les dikhľa, peľa leske paš o pindre a phenda leske: „Rajeja, te kade uľalas, miro phral na muľahas.“

³³ Sar o Ježiš dikhľa te rovel la Maria a the ole Židen, so avle laha, igen les oda zaila a sas leske pharo andro jilo ³⁴ a phučľa: „Kaj les thođan?“

On leske phende: „Rajeja, av a dikh!“

³⁵ A o Ježiš zarunđa.

³⁶ Akor phende o Židi: „Dikhēn, sar les rado dikhelas!“

³⁷ Varesave džene lendar phende: „Či ov, so phundrađa o jakha le koreske, našti kerđa vareso, hoj o Lazar te na merel?“

O Ježiš uštavel le Lazar

³⁸ Le Ježišoske sas pale pharo a avľa paš o hrobos. Oda sas jaskiňa, savi sas phandľi andre le bareha. ³⁹ O Ježiš phenda: „Oden o bar!“

E Marta, e pheň le muleskri, phenda: „Rajeja, imar khandel, bo imar štarto džives hino ode.“

⁴⁰ O Ježiš lake phenda: „Či tuke na phendom, hoj te pačaha, dikheha le Devleskri slava?“

⁴¹ Avke odile o bar. O Ježiš hazdňa upre o jakha a phenda: „Dado, palikerav tuke, hoj man šundal avri. ⁴² Me džanavas, hoj man furt šunes, ale oda phendom anglo nipi, save kade ačhen, hoj te pačan, hoj man tu bičhaďal.“

⁴³ Sar oda phenda, vičinda zorale hangoha: „Lazar, av avri!“ ⁴⁴ A o mulo avľa avri. O pindre the o vasta leste sas zapačarde le pochtanenca a o muj leste sas zakerdo andre le khosneha.

O Ježiš lenge phenda: „Rozphanden les a muken les te džal!“

E Bari Rada kamel te murdarel le Ježiš

⁴⁵ But džene ole Židendar, save avle pal e Maria, dikhle, so kerďa o Ježiš, a pačandile andre leste. ⁴⁶ Ale varesave džene lendar gele ko Farizeja a phende lenge, so kerďa o Ježiš.

⁴⁷ Akor o bare rašaja the o Farizeja zvičinde e Bari Rada a phende: „So keraha? Bo kada manuš kerel but znameňja! ⁴⁸ Te les mukaha avke, savoredžene pačana andre leste! Avena o Rimana a zničinena amaro chramos the amaro narodos!“

⁴⁹ Jekh dženo lendar, o Kajfaš, savo sas oda berš nekbareder rašaj, phenda: „Tumen na džanen nič! ⁵⁰ Na achalon, hoj prekal tumende hin feder, te merela jekh manuš vaš o nipi, sar te muľahas calo narodos.“

⁵¹ Vašoda, hoj sas oda berš nekbareder rašaj, na phenda oda korkoro pestar, ale prorokinda, hoj o Ježiš merela vaš o narodos, ⁵² a na ča vaš o narodos, ale the vaš oda, hoj te sthovel pale jekhetane le rozčhide čhaven le Devleskren. ⁵³ Avke pes ole dživesestar dovakerde, hoj les murdarena.

⁵⁴ Vašoda pes imar o Ježiš na sikavelas phundradones maškar o Židi, ale geľa odarik pre ajsa than paš e pušta, andro foros Efrajim. Ode ačhila peskre učeňikenca.

⁵⁵ E Patraďi sas pašes a but džene gele andro Jeruzalem imar angle Patraďi, hoj pes te obžužaren. ⁵⁶ Rodenas ode le Ježiš, a sar ačhenas andro chramos, phučenas jekh avrestar: „So phenen? Avela pro inepos?“ ⁵⁷ Ale o bare rašaja the o Farizeja imar dine prikazis, hoj te pes vareko dodžanela, kaj hino o Ježiš, mušinel oda te phenel avri, hoj les te zalen.

12

E Maria pomazinel le Rajes

¹ Šov džives angle Patraďi o Ježiš avľa andre Betanija, kaj bešelas o Lazar, saves o Ježiš uštada andral o meriben. ² Kerde leske ode te chal. E Marta kerelas pašal lende a o Lazar sas jekh olendar, ko leha bešelas pašal o skamind. ³ E Maria iľa vaj jepaš litra igen vzacno olejos andral o nardos a pomazinda le Ježišoske o pindre a khosľa len peskre balenca. A calo kher šukares voňinelas pal oda olejos.

⁴ Jekh leskre učeňikendar, o Judaš Iškarijotsko, savo les palis zradzinda, phenda: ⁵ „Soske pes oda olejos na bikenda vaš o trin šel (300) rupune* a na diňa pes le čorenge?“ ⁶ Ov oda na phenda vašoda, hoj leske džalas pal o čore, ale vašoda, hoj čorelas. Leste sas o gonoro le lovenca a lelas peske olestar, so andre thovenas.

⁷ Ale o Ježiš phenda: „Muk la, bo oda kerda pre oda džives, sar merava. ⁸ Se o čore hine maškar tumende furt, ale me tumenca furt na avava.“

⁹ But Židi pes dodžanle, hoj o Ježiš sas ode, a avke avle andre Betanija na ča pal o Ježiš, ale the vaš oda, hoj te dikhen le Lazar, saves uštada andral o meriben. ¹⁰ Avke pes o bare rašaja dovakerde, hoj murdarena the le Lazar, ¹¹ bo angle leste but Židi džanas pal o Ježiš a pačanas andre leste.

O Ježiš avel andro Jeruzalem sar kralis

¹² Pre aver džives pes but nipi, so avle pre Patradi, došunde, hoj o Ježiš džal andro Jeruzalem. ¹³ Avke ile o palmengre konara, gele ke leste a vičinenas:

„Hosanna!

Požehñimen hin oda,

ko avel andro nav le Rajeskro!

Bachtalo o kralis le Izraeloskro!“

¹⁴ O Ježiš arakhla somaricis a bešla peske pre leste, avke sar hin pisimen:

¹⁵ *„Ma dara tut, čhaje le Sionoskri!*

Dikh, tiro kralis avel bešindos pro somaricis.“

¹⁶ Leskre učeňika oda mek akor na achališle, ale sar sas o Ježiš oslavimen, avla lenge pre godi, hoj kada sas pal leste pisimen, a avke pes oda the ačhila.

¹⁷ Ola nipi, so leha sas akor, sar vičinda avri le Lazar andral o hrobos a uštada les andral o meriben, svedčinenas pal oda. ¹⁸ Vašoda avle ke leste but nipi, bo šunde, hoj kerda oda zazrakos. ¹⁹ Akor peske o Farizeja phende: „Dikhen, nič našti keras. Calo svetos džal pal leste!“

O Greki kamen te dikhel le Ježiš

²⁰ Sas ode the varesave Greki, save avle andro Jeruzalem, hoj pro inepos te lašaren le Devles. ²¹ On avle ko Filip, savo sas andral e galilejsko Betsaida, a mangle les: „Rajeja, kamas te dikhel le Ježiš.“ ²² O Filip geľa a phenda oda le Andrejiske a sodujđzene oda gele te phenel le Ježišoske.

²³ O Ježiš lenge odphenda: „Avla e ora, hoj te avel oslavimen o Čhavo le Manušeskro. ²⁴ Čačes, čačes phenav tumenge: Te perela o zrnos andre phuv, ale na merela, ačhela korkoro. Ale te merela, anela but ulipen. ²⁵ Oda, ko rado dikhel peskro dživipen, našavela les, ale oda, ko na kamel peskro dživipen andre kada svetos, zachrañinela les pro večno dživipen. ²⁶ Te mange vareko služinel, mi phirel pal ma, a ode, kaj som me, ela the miro služobñikos. Miro Dad dela pačiv oles, ko mange služinel.“

O Ježiš vakerel pal peskro meriben

* 12:5 12,5 300 denara

²⁷ Akana mange hin phares a so šaj phenav: „Dado, le man avri andral kadi ora? Se vašoda avlom, hoj te cerpinav. ²⁸ Dado, oslavin tiro nav!“

Akor šundiła o hangos andral o ņebos: „Imar oslavindom a mek oslavinava.“ ²⁹ Ola nipi, save ode ačhenas, oda šunde a phende: „Herminda!“ A aver phende: „O aňjelos leske vareso phenda.“

³⁰ O Ježiš odphenda: „Na prekal ma šundiła oda hangos, ale prekal tumende. ³¹ Akana hin o sudos upral kada svetos; akana ela avričhido o vladcas kale svetoskro. ³² A sar me avava uprehazdlo la phuvatar, cirdava savoren ke mande.“ ³³ Kada phenda vašoda, hoj lenge te del te džanel, save meribnaha merela.

³⁴ O nipi leske odphende: „Amen šundam andro Zakonos, hoj o Kristus ačhela pro furt! Sar oda, hoj tu phenes, hoj o Čhavo le Manušeskro mušinel te avel uprehazdlo? Ko hin oda Čhavo le Manušeskro?“

³⁵ O Ježiš lenge phenda: „Mek sikra hin o švetlos tumenca. Phiren, medik tumen hin o švetlos, hoj tumen te na zachudel o kalipen. Bo ko phirel andro kalipen, na džanel, kaj džal. ³⁶ Medik tumen hin o švetlos, pačan andro švetlos, hoj te aven o čhave le švetloskre.“ Sar oda o Ježiš phenda, odgeła a garuđa pes lenge.

O Židi na pačan andro Ježiš

³⁷ Kajte o Ježiš anglal lende kerđa kajci but zazraki, na pačanas andre leste, ³⁸ hoj pes te naplñinel oda lav, so phenda o prorokos Izajaš:

„Rajeja, ko pačandila amare lavenge?

A kaske sas sikadi le Rajeskri zor?“

³⁹ Vašoda našti pačandile, bo avrether pisinda o Izajaš:

⁴⁰ *„Korarda lenge o jakha*

a zakerda lenge o jile,

hoj le jakhenca te na dikhen,

le jilenca te na achalon,

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.“

⁴¹ Kada phenda o Izajaš, bo dikhla leskri slava a vakerelas pal leste.

⁴² No the avke but anglune murša andre leste pačandile. Ale anglo Farizeja pes na pridžanenas, hoj len te na čhiven avri andral e sinagoga. ⁴³ Bo on buter kamenas, hoj len o nipi te lašaren sar o Del.

⁴⁴ O Ježiš vičinda: „Oda, ko pačal andre ma, na pačal ča andre ma, ale the andre oda, ko man bičhađa. ⁴⁵ A ko man dikhel, dikhel oles, ko man bičhađa. ⁴⁶ Me avlom sar o švetlos pre phuv, hoj ņiko, ko andre ma pačal, te na ačhel andro kalipen.

⁴⁷ Te vareko šunel mire lava a na dolikerel len, me les na sudzinav, bo me na avlom o svetos te odsudzinel, ale te zachrañinel. ⁴⁸ Oda, ko man na prilel aňi mire lava, oles hin ko te sudzinel. O lav, so vakeravas, les sudzinela andro posledno džives. ⁴⁹ Bo me na vakeravas korkoro mandar, ale o Dad, savo man bičhađa, mange prikazinda, so mušinav te phenel a sar te vakerel. ⁵⁰ A me džanav, hoj leskro prikazaňje anel o večno dživipen. Oda, so me vakerav, vakerav avke, sar mange phenda o Dad.“

13

O Ježiš thovel o pindre le učeñikenge

¹ Sas o džives angle Patradī. O Ježiš džanelas, hoj avla leskri ora te džal het andral kada svetos ko Dad, a vašoda, hoj kamelas peskren, save sas pro svetos, presikada lenge baro kamiben.

² Rači paš o chaben o beng imar thoda andro jilo le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko, hoj les te zradzinel. ³ No o Ježiš džanelas, hoj o Dad leske diña savoro andro vasta a hoj avla le Devlestar a džal pale ko Del. ⁴ Ušfila pašal o chaben, čida tele o uprune gada a phandla pašal peste e leketa. ⁵ Palis čida o pañi andro lavoris, chudña te thovel (omorel) o pindre le učeñikenge a khoselas lenge len la leketaha, so sas phandli pašal leste.

⁶ Sar avla paš o Šimon Peter, phučla lestar o Peter: „Rajeja, tu mange kames te thovel o pindre?“

⁷ O Ježiš leske odphenda: „Oda, so me kerav, tu akana na achalos, ale palis achaloha.“

⁸ O Peter leske phenda: „Šoha tuke na domukava, hoj mange te thoves o pindre!“

Ale o Ježiš leske odphenda: „Te tuke na thovava o pindre, na aveha buter miro učeñikos.“

⁹ Akor leske o Šimon Peter phenda: „Rajeja, na ča mire pindre, ale the o vasta the o šero.“

¹⁰ O Ježiš leske phenda: „Oleske, ko pes imar thoda, kampil te thovel ča o pindre, bo imar hino calo žužo. The tumen san žuže, ale na savore.“ ¹¹ Bo ov džanelas, ko les zradzinela, a vašoda phenda: „Na savore san žuže.“

¹² Sar lenge thoda o pindre, urda pre peste pale o uprune gada a bešla peske. Palis lendar phučla: „Achalilan, so tumenge kerdom? ¹³ Tumen man vičinen ‚Učitelina‘ the ‚Rajeja‘ a mištes phenen, bo me som. ¹⁴ A te me, tumaro Raj the Učitelis, tumenge thodom o pindre, akor the tumen thoven o pindre jekh avreske. ¹⁵ Me tumenge sikadom, sar oda te keren, hoj the tumen te keren avke sar me. ¹⁶ Čačes, čačes phenav tumenge, hoj o sluhas nane bareder sar leskro raj a añi oda, ko sas bičhado, nane bareder sar oda, ko les bičhada. ¹⁷ Te oda džanen, bachtale san, te oda the keren.

¹⁸ Na vakerav pal tumende savorende. Me džanav, kas mange avri kidnom, ale hoj pes te naplñinel oda, so hin pisimen: ‚Oda, ko manca chal o maro, chudña pre ma te džal.‘

¹⁹ Phenav tumenge oda akana, hoj palis, sar pes oda ačhela, te pačan, hoj Me Som. ²⁰ Čačes, čačes phenav tumenge: Oda, ko prilel oles, kas me bičhavava, man prilel, a ko man prilel, prilel oles, ko man bičhada.“

O Ježiš phenel, ko les zradzinela

²¹ Sar oda vakerelas o Ježiš, sas leske phares pro jilo a phenda lenge phundradones: „Čačes, čačes phenav tumenge, jekh tumendar man zradzinela.“

²² Akor o učeñika chudle te dikhel jekh pre aver, bo na achalonas, pal kaste vakerel. ²³ Jekh leskre učeñikendar, oda, saves o Ježiš rado

dikhelas, peske pašlolos igen pašes paš o Ježiš. ²⁴ O Šimon Peter leske sikada, hoj te phučel le Ježišostar, pal kaste oda vakerel.

²⁵ Avke oda učeņikos geła le šereha mek pašeder paš o Ježiš a phučła lestar: „Rajeja, ko hin oda?“

²⁶ O Ježiš odphenda: „Oda hin oda, kaske me podava o močimen maro.“ Močinda o maro a diņa le Judašiske, saveske sas dad o Šimon Iškarijotsko. ²⁷ Sar o Judaš iła o maro, takoj andre leste avla o satan.

O Ježiš leske phenda: „Oda, so kames te kerel, ker sig.“ ²⁸ Ale ņiko olendar, so bešenas pašal o skamind, na achalile, soske leske o Ježiš oda phenda. ²⁹ Vašoda, hoj le Judašiste sas o gonoro le lovenca, varesave učeņika peske gondolinenas, hoj o Ježiš leske phenel: „Dža, cin oda, so kempel pro inepos,“ abo: „De vareso le čoren.“ ³⁰ Sar iła o Judaš o maro, geła avri. A sas rat.

O nevo prikazaņje

³¹ Sar o Judaš geła avri, phenda o Ježiš: „Akana hin oslavimen o Čhavo le Manušeskro a o Del hin oslavimen andre leste. ³² A te o Del hin oslavimen andre leste, the o Del les oslavinela korkoro andre peste a takoj les oslavinela.

³³ Čhave mire, imar na avava but tumenca. Rodena man a avke, sar phendom le Židenge, the tumenge akana phenav: Ode, kaj me džav, tumen našti aven.

³⁴ Nevo prikazaņje tumen dav: Kamen jekh avres. Avke, sar me tumen kamavas, the tumen kamen jekh avres. ³⁵ Pal oda prindžarena savore, hoj san mire učeņika, te ela o kamiben maškar tumende.“

O Ježiš phenel, hoj o Peter les zaprinela

³⁶ O Šimon Peter lestar phučła: „Rajeja, kaj džas?“

O Ježiš leske odphenda: „Kaj me džav, ode pal ma akana našti aves, ale palis pal ma aveha.“

³⁷ O Peter leske phenda: „Rajeja, soske našti džav akana pal tu? Me o dživipen vaš tu dava!“

³⁸ O Ježiš leske odphenda: „Tu vaš ma o dživipen deha? Čačes, čačes phenav tuke, hoj mek aņi o kohutos na gilavela, imar tu man trival zaprineha.“

14

O Ježiš hin o drom, o čaćipen the o dživipen

¹ „Te na pes tumaro jilo daral! Pačan andre Del, pačan the andre ma. ² Andre mire Dadeskro kher hin but khera, te oda na ulahas avke, phendomas tumenge, hoj tumenge džav te pripravinel o than? ³ A sar džava a pripravinava tumenge o than, avava pale a lava tumen ke mande, hoj te aven ode, kaj som me. ⁴ Tumen džanen o drom, kaj me džav.“

⁵ O Tomaš leske phenda: „Rajeja, amen na džanas, kaj džas. Sar šaj džanas o drom?“

⁶ O Ježiš leske phenda: „Me som o drom, o čaćipen the o dživipen. ņiko na avela ko Dad, te na avela prekal ma. ⁷ Te prindžardanas man, prindžardanas the mire Dades. Akanastar les imar prindžaren a imar les dikhlan.“

⁸ O Filip phenda: „Rajeja, sikav amenge le Dades a buter amenge imar na kampela.“

⁹ O Ježiš leske phenda: „Kajci but som tumenca a na prindžardal man, Filip? Ko man dikhla, dikhla le Dades. Sar šaj phenes: ‚Sikav amenge le Dades?‘ ¹⁰ Na pačas, hoj me som andro Dad a o Dad andre ma? O lava, so tumenge me vakerav, na vakerav korkoro mandar. Ale o Dad, so dživel andre mande, ov kerel peskre skutki. ¹¹ Pačan mange, hoj me som andro Dad a o Dad andre mande. Ale te na pačan mange, ta akor pačan vaš ola skutki, so kerav! ¹² Čačes, čačes phenav tumenge, hoj oda, ko pačal andre ma, kerela ola skutki, so me kerav, a mek the bareder kerela, bo me džav ko Dad. ¹³ A me kerava savoro, so mangena andre miro nav, hoj te avel o Dad oslavimen andro Čavo. ¹⁴ Te mandar mangena vareso andre miro nav, me oda kerava.“

O Raj del lav pal o Sveto Duchos

¹⁵ „Te man kamen, dolikerena mire prikazaŋja. ¹⁶ A me mangava le Dades a ov tumen dela avre Ťešitelis, savo ela tumenca pro furt; ¹⁷ le Duchos le čačipnaskres, saves o svetos našti prilel, bo les aŋi na dikhel aŋi na prindžarel. Ale tumen les prindžaren, bo dživel maškar tumende a ela andre tumende. ¹⁸ Na mukava tumen sar široten, avava ke tumende. ¹⁹ Mek sikra a o svetos man buter na dikhela, ale tumen man dikhena. Vašoda, hoj me dživav, the tumen dživena. ²⁰ Andre oda džives tumen prindžarena, hoj me som andre miro Dad a tumen andre mande a me andre tumende. ²¹ Ko prilel mire prikazaŋja a dolikerel len, oda man kamel. A ko man kamel, oles kamela miro Dad; a the me les kamava a sikavava man leske.“

²² O Judaš, ale na oda Iškarijotsko, phenda: „Rajeja, sar oda, hoj tut kames te sikavel amenge, a na le svetoske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Oda, ko man kamel, dolikerela miro lav a miro Dad les kamela. A avaha ke leste a dživaha leha. ²⁴ Oda, ko man na kamel, na dolikerel mire lava. O lav, so šunen, nane miro, ale le Dadeskro, savo man bičada.“

²⁵ Kada tumenge phendom, mek sar som tumenca. ²⁶ Ale o Ťešitelis, o Sveto Duchos, saves bičhavela o Dad andre miro nav, ov tumen sikavela savoro a leperela tumenge sa, so tumenge phendom. ²⁷ O smirom tumenge mukav; miro smirom tumenge dav. Ale me les tumenge na dav avke sar kada svetos. Tumare jile pes te na trapinen aŋi te na predaran!

²⁸ Šundan, hoj tumenge phendom: ‚Džav a pale avava ke tumende.‘ Te man kamlanas, radisalilanas, hoj phendom: ‚Džav ko Dad,‘ bo o Dad hino bareder sar me. ²⁹ Phendom tumenge akana, sigeder sar pes oda ačhela, hoj tumen te pačan, sar pes oda ačhela. ³⁰ Imar na vakerava but tumenca, bo avel o vladcas kale svetoskro. Nane les zor upral mande, ³¹ ale hoj o svetos te prindžarel, hoj kamav le Dades, kerav savoro avke, sar mange o Dad prikazinda. Ušten, džas adarik!“

15

O Ježiš hino čačo viŋičis

¹ „Me som oda čačo viŋičis a miro Dad hino vinaris. ² Dojekh konaricis andre mande, so na anel ovcje, odčhinel a dojekh, so anel

ovocje, žužarel, hoj te anel buter ovocje. ³ Tumen san imar žuže vaš o lav, so tumenge vakeravas. ⁴ Ačhen andre mande a me andre tumende. Sar o konaricis našti anel ovocje korkoro pestar, te na ačhela andro viñičis, avke aňi tumen, te na ačhena andre mande.

⁵ Me som o viñičis, tumen san o konarica. Ko ačhel andre mande a me andre leste, anel but ovocje, bo bijal mande našti nič keren. ⁶ Te vareko na ačhel andre mande, ela čhido avri sar o konaricis a šučola avri. Palis len skidena upre, čhivena andre jag a zlabona. ⁷ Te ačhena andre mande a mire lava ačhena andre tumende, akor mangel savoro, so kamen, a ačhela pes tumenge. ⁸ Miro Dad hino oslavimen oleha, hoj tumen anen but ovocje a ačhen mire učeňika.

⁹ Sar man kamel o Dad, avke the me tumen kamav. Ačhen andre miro kamiben! ¹⁰ Te dolikerena mire prikazaňja, ačhena andre miro kamiben, avke sar me dolikeravas mire Dadeskre prikazaňja a ačhav andre leskro kamiben. ¹¹ Kada tumenge phenavas vašoda, hoj miro radišagos te ačhel andre tumende a tumare radišagoske nič te na chibaľinel. ¹² Kada hin miro prikazaňje: Kamen jekh avres avke, sar me tumen kamav. ¹³ Ńikas nane bareder kamiben sar oles, ko del peskro dživipen vaš peskre prijateľa. ¹⁴ Tumen san mire prijateľa, te keren savoro, so tumenge prikazinav. ¹⁵ Imar buter tumen na vičnav ‚sluhale‘, bo o sluhas na džanel, so kerel leskro raj. Ale tumen vičnav ‚prijateľale‘, bo diňom tumenge te džanel savoro, so šundom mire Dadestar. ¹⁶ Na tumen tumenge kidňan avri man, ale me mange kidňom avri tumen a ačhadom tumen, hoj te džan a te anen ovocje, savo ačhela. Hoj o Dad tumen te del savoro, so mangena andre miro nav. ¹⁷ Kada tumenge prikazinav: Kamen jekh avres!“

O svetos našti avri ačhel le učeňiken

¹⁸ „Te tumen o svetos našti avri ačhel, džanen, hoj man sigeder našti avri ačhelas. ¹⁹ Te ulanas andral o svetos, o svetos tumen rado dikľlahas sar peskren. Ale vašoda, hoj na san andral o svetos, ale me mange tumen avri kidňom andral o svetos, o svetos tumen našti avri ačhel. ²⁰ Leperen tumenge pro lav, so tumenge phendom: O sluhas nane bareder sar leskro raj. Te pre mande džanas, džana the pre tumende. Te dolikerde miro lav, dolikerena the tumare. ²¹ Ale kada savoro tumenge kerena vaš miro nav, bo na prindžaren oles, ko man bičhada. ²² Te na avľomas a na vakerđomas lenge, na ulahas len binos. Ale akana len nane vihovorka vaš lengro binos. ²³ Oda, ko man našti avri ačhel, našti avri ačhel the mire Dades. ²⁴ Te na kerđomas maškar lende o skutki, so űiko aver na kerđa, na ulahas len binos. Ale akana dikľle, a the avke man the mire Dades našti avri ačhen, ²⁵ hoj pes te ačhel o lav, so hin pisimen andre lengro Zakonos: ‚Našti man avri ačhenas a na saš vaš soske.‘

²⁶ Ale sar avela o Ťešitelis, saves tumenge bičhavava, o Duchos le čačipnaskro, savo avel le Dadestar, ov svedčinel pal ma. ²⁷ A the tumen svedčinen pal ma, bo san manca ešebnovarestar.“

16

¹ „Kada tumenge phendom vašoda, hoj te na preačhen te pačal. ² Čhivena tumen avri andral o sinagogi a avel e ora, kana peske sako, ko tumen murdarela, gondolinela, hoj oleha služinel le Devleske.

³ A kerena oda, bo na prindžarde aňi le Dades aňi man. ⁴ Ale kada tumenge phendom vašoda, hoj sar avela odi ora te leperen tumenge, hoj tumenge oda phenavas. Ešebnovarestar tumenge kada na phendom, bo somas tumenca.“

Pal o Sveto Duchos

⁵ „Ale akana džav ke Oda, ko man bičhađa, a űiko tumendar mandar na phučel: ‚Kaj džas?‘

⁶ Ale o pharipen pherdžarda tumare jile, bo tumenge vakerdom kala veci. ⁷ No me tumenge phenav o čačipen: Tumenge ela feder, te me džava het. Bo te me na džava het, o űešitelis na avela ke tumende. Ale te džava het, bičhavava leš ke tumende. ⁸ Sar ov avela, sikavela le svetoske o binos, o spravodlišagos the o sudos: ⁹ O binos hin andre oda, hoj na pačan andre ma; ¹⁰ o spravodlišagos hin andre oda, hoj džav ke miro Dad a imar man buter na dikhena; ¹¹ a o sudos hin andre oda, hoj o vladcas kale svetoskro hino odsudzimen.

¹² Mek man hin but so tumenge te phenel, ale akana mek oda našti zlidžan. ¹³ Ale sar avela Ov, o Duchos le čačipnaskro, lidžala tumen andre dojekh čačipen. Na vakerela korkoro pestar, ale vakerela savoro, so šunel. A phenela tumenge the oda, so avela. ¹⁴ Ov man oslavinela, bo lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge. ¹⁵ Savoro, so hin le Dades, hin miro – vašoda phendom, hoj lela olestar, so hin miro, a phenela oda tumenge.“

O Ježiš džala het a avela pale

¹⁶ „Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man.“

¹⁷ Akor varesave učeňika maškar peste phende: „Soske phenel: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘ A soske phenel: ‚Me džav ko Dad?‘“ ¹⁸ Avke pestar phučenas: „So hin oda: ‚Mek sikra?‘ Na džanas, so vakerel.“

¹⁹ O Ježiš džanla, hoj lestar oda kamle te phučel a phendā lenge: „Phučen jekh avrestar, soske phendom: ‚Mek sikra a na dikhena man a pale sikra a dikhena man?‘“ ²⁰ Čačes, čačes tumenge phenav, hoj tumen rovena the hikinena a o svetos radisałola. Tumen avena andro pharipen, ale tumaro pharipen pes visarela pro radišagos. ²¹ La khabňa džuvla hin o dukha, sar ločhol, bo avla lakri ora. Ale sar lake ulol o čhavoro, radišagostar bisterel pro dukha, bo anda le čhavores pro svetos. ²² The tumen akana hin pharipen, ale pale tumen dikhava a tumare jile radisałona a tumaro radišagos tumendar űiko na lela. ²³ Oda džives mandar imar na phučena űič. Čačes, čačes tumenge phenav, hoj dela tumen savoro, so mangena le Dadestar andre miro nav. ²⁴ Dži akana mek andre miro nav na mangelas űič. Avke mangel a chudena, hoj tumare radišagoske űič te na chibalinel.

Le Ježišoskro vitazstvo upral o svetos

²⁵ Kada tumenge vakeravas andro podobenstva, ale avela e ora, hoj tumenge na vakerava buter andro podobenstva. Ale vakerava tumenge phundradones pal o Dad. ²⁶ Andre oda džives tumen mangena andre miro nav. Na phenav tumenge, hoj me vaš tumenge mangava le Dades, ²⁷ se korkoro o Dad tumen rado dikhel, bo tumen man rado dikhenas a pačandilān, hoj me avlom le Devlestar. ²⁸ Avlom

pašal o Dad andro svetos. Akana pale omukav o svetos a džav paš o Dad.“

²⁹ Akor o učeñika phende: „Dikh, akana vakeres phundradones, a na vakeres andro podobenstvo. ³⁰ Akana džanas, hoj džanes savoro a na kampil tuke, hoj tutar vareko te phučel. Vašoda pačas, hoj avlal le Devlestar.“

³¹ O Ježiš lenge odphenda: „Akana pačan? ³² Dikhen, avel e ora a imar akana avla, hoj sako tumendar denašela pal peskro drom a man mukena korkores, ale me na som korkoro, bo o Dad hino manca. ³³ Kada tumenge vakeravas vašoda, hoj tumen te avel andre mande smirom. Andro svetos tumen ela pharipen. Ale aven zorale! Me zvifazindom upral o svetos.“

17

Le Ježišoskri modlitba

¹ Sar oda o Ježiš dovakerđa, dikhla pro ňebos a phenda:

„Dado, avla e ora. Oslavin tire Čhas, hoj o Čhavo te oslavinel tut. ² Bo tu les diňal zor upral dojekh manuš, hoj te del večno dživipen savoren, kas leske diňal. ³ O večno dživipen hin andre oda: Hoj te prindžaren tut, le jekhe čače Devles the le Ježiš Kristus, saves bičhađal. ⁴ Me tut oslavindom pre kadi phuv oleha, hoj dokerdom savoro, so mange diňal te kerel. ⁵ Akana tu, Dado, oslavin man paš tute ola slavaha, so man sas paš tu mek angloda, sar sas stvorimen o svetos.

⁶ Sikađom tiro nav le manušenge, saven mange diňal andral o svetos. Tire sas a diňal len mange a dolikerde tiro lav. ⁷ On akana džanen, hoj savoro, so mange diňal, hin tutar. ⁸ Bo me lenge diňom o lava, so tu mange diňal a on len priile a čačes sprindžarde, hoj avlom tutar, a pačandile, hoj tu man bičhađal. ⁹ Me mangav vaš lenge. Na mangav vaš o svetos, ale vaš ola, kas mange diňal, bo hine tire. ¹⁰ A savoro, so hin miro, hin tiro a savoro, so hin tiro, hin miro. A me som oslavimen prekal lende. ¹¹ Imar buter na som pro svetos, ale on hine pro svetos a me džav ke tu. Sveto Dado, doliker len andre tiro nav, savo man diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh. ¹² Medik somas lenca pro svetos, me len dolikeravas andre tiro nav, so man tu diňal. Davas pre lende pozoris a ňiko lendar na našliła, ča oda, ko mušinda te avel našado, hoj pes te ačhel avke, sar hin pisimen.

¹³ Akana džav ke tu a kada phenav, medik som pro svetos, hoj miro radišagos te avel pherdo andre lengre jile. ¹⁴ Me lenge diňom tiro lav a o svetos len našti avri ačhel, bo nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos. ¹⁵ Na mangav, hoj len te les andral o svetos, ale hoj len te chrañines le nalačhestar. ¹⁶ Nane andral o svetos, avke sar me na som andral o svetos. ¹⁷ Pošvecin len tire čaćipnaha! Tiro lav hin o čaćipen. ¹⁸ A sar tu man bičhađal andro svetos, avke the me len bičhađom andro svetos. ¹⁹ A me man oddav tuke vaš lenge, hoj the on te aven oddine le čaćipnaske.

²⁰ Na mangav ča vaš lenge, ale mangav the vaš ola džene, ko prekal lengre lava pačana andre mande, ²¹ hoj savore te aven jekh. Avke sar tu, Dado, sal andre ma a me andre tu, avke mi en the on andre amende, hoj o svetos te pačal, hoj tu man bičhađal. ²² Me lenge

diňom odi slava, so tu mange diňal, hoj te aven jekh, avke sar amen sam jekh. ²³ Me andre lende a tu andre mande, hoj te aven jekh andre savoreste, hoj o svetos te džanel, hoj tu man bičadal a hoj len kamehas avke, sar man kamehas.

²⁴ Dado, kamav, hoj ola manuša, saven mange diňal, te aven manca ode, kaj som me, hoj te dikhen miri slava - e slava, so mange diňal vašoda, bo man kamehas mek angloda, sar sas o svetos stvorimen.

²⁵ Čačipnaskro Dado, o svetos tut na prindžarda, ale me tut prindžardom a the kala prindžarde, hoj tu man bičadal. ²⁶ Diňom lenge te džanel tiro nav a mek the dava, hoj o kamiben, saveha man kamehas, te ačhel andre lende a me andre lende.“

18

Zalen le Ježiš

¹ Sar pes o Ježiš imar domodlinda, geľa peskre učeňikenca prekal o paňi Kidron, kaj sas olivovo sados. O Ježiš geľa andre peskre učeňikenca.

² O Judaš, savo les zradzinda, džanelas ole thanestar, bo o Ježiš pes ode buterval arakhelas peskre učeňikenca. ³ Avke iľa peha o Judaš jekh čata slugaden the sluhlen le nekbaredere rašajendar the Farizejendar. Sas len lampaša the aver švetla, šabli the kopiji.

⁴ O Ježiš džanelas savorestar, so pes leske ačhela, avke geľa a phučľa lendar: „Kas roden?“

⁵ „Le Ježiš Nazaretsko,“ odphende leske.

O Ježiš phenda: „Me Som.“ A sas lenca the o Judaš, leskro zradcas.

⁶ Sar lenge o Ježiš phenda: „Me Som,“ gele palal a pele pre phuv.

⁷ Avke lendar pale phučľa: „Kas roden?“

„Le Ježiš Nazaretsko,“ phende.

⁸ O Ježiš odphenda: „Phendom tumenge, hoj Me Som. Te man roden, len muken te džal.“ ⁹ Kada phenda, hoj pes te ačhen leskre lava: „Ňikas olendar, kas mange diňal, na našadom.“

¹⁰ Akor o Šimon Peter cirdňa avri peskri šabľa a odčinda le nekbaredere rašaskre sluhasko o čačo kan. Oda sluhas pes vičinelas Malchos.

¹¹ Ale o Ježiš phenda le Peteriske: „Thov e šabľa pale, kaj sas! Či na pijava avri e kuči, so mange o Dad diňa?“

¹² Akor o slugada, o velitelis the o sluhi le Židengre ile le Ježiš a zaphandle les. ¹³ A ešeb les ligende ko Annaš, bo ov sas o sastro le Kajfaškro. O Kajfaš sas oda berš nekbareder rašaj. ¹⁴ Oda sas oda Kajfaš, savo phenda le Židenge, hoj feder ela, te merela jekh manuš vaš savore nipi.

O Peter zaprinel le Ježiš

¹⁵ Džalas pal o Ježiš o Šimon Peter the dujto učeňikos. Ole učeňikos o nekbareder rašaj prindžarelas a geľa jekhetane le Ježišoha andre le nekbareder rašaskri dvora. ¹⁶ No o Peter ačhelas avri paš o vudar. Palis oda dujto učeňikos, saves o nekbareder rašaj prindžarelas, avľa avri a vakerda ola čaha, savi phundravelas e brana, palis iľa andre le Peter.

¹⁷ Odi čhaj, savi phundravelas e brana, phučla le Peteristar: „Na sal the tu jekh kale manušeskre učeňikendar?“

„Na som,“ odphenda o Peter.

¹⁸ Ačhenas ode o sluhi the o služobňika le Židengre a kerde bari jag a tačarenas pes, bo sas šil. Ačhelas lenca the o Peter a tačarelas pes.

O Ježiš anglo nekbareder rašaj

¹⁹ O nekbareder rašaj phučelas le Ježišostar pal o učeňika the pal leskro sikaviben.

²⁰ O Ježiš leske odphenda: „Me vakeravas le svetoske phundradones. Furt sikavavas andre sinagoga the andro chramos, kaj pes zdžan savore Židi, a nič na vakeravas počoral. ²¹ So mandar phučes? Phuč olendar, ko šunenias, so lenge vakeravas. On džanen, so vakerdom.“

²² Sar oda phenda, jekh ole slugadendar, so ode ačhelas, demađa le Ježiš pal o muj a phenda: „Kavke odphenes le nekbareder rašaske?“

²³ O Ježiš leske odphenda: „Te namištes phendom, sikav, so namištes phendom, ale te mištes, soske man mares?“ ²⁴ Palis bičhada o Annaš le Ježiš zaphandlones ke aver nekbareder rašaj ko Kajfaš.

O Peter pale zaprinel le Ježiš

²⁵ O Šimon Peter ačhelas a tačarelas pes. A phučle lestar: „Na sal the tu jekh leskre učeňikendar?“

No ov zaprinđa a phenda: „Na som.“

²⁶ Jekh le nekbareder rašaskre sluhendar, savo sas famelija oleske, kaske o Peter odčhinda o kan, phenda: „Na dikhłom tut leha andre zahrada?“ ²⁷ O Peter pale zaprinđa a takoj gilada o kohutos.

O Ježiš anglo Pilat

²⁸ Avke ligende le Ježiš khatar o Kajfaš andro palacis le Pilatoskro a sas tosara. Ale on na gele andre, hoj pes te na melaren, bo kamle te chal le bakrores pre Patradi. ²⁹ O Pilat avla avri pal lende a phučla: „So hin tumen pre kada manuš?“

³⁰ Odphende leske: „Te na kerdahas kada manuš namištes, na andamas les ke tu.“

³¹ O Pilat odphenda: „Len les tumen a sudzinen les pal tumaro zakonos.“

O Židi leske phende: „Amen nane pravos ňikas te murdarel.“ ³² Kada pes ačhila, hoj pes te ačhen o lava le Ježišoskre, savenca diňa te džanel, save meribnaha merela.

³³ Avke o Pilat geľa pale andro palacis, vičinda le Ježiš a phučla lestar: „Sal tu o židoviko kralis?“

³⁴ O Ježiš odphenda: „Phenes oda korkoro tutar, abo tuke oda pal ma phende aver džene?“

³⁵ O Pilat phenda: „So me som Židos? Korkoro tiro narodos the o bare rašaja mange tut dine. So kerđal?“

³⁶ O Ježiš odphenda: „Miro krališagos nane andral kada svetos. Te uľahas miro krališagos andral kada svetos, mire služobňika pes mardehas vaš ma, hoj te na avav dino andro vasta le Židenge. Ale akana miro krališagos nane adarik.“

³⁷ Akor o Pilat phenda: „Ta akor the avke sal kralis?“

O Ježiš odphenda: „Tu phenes, hoj som kralis. Me pre oda ulilom, a vašoda avlom pro svetos, hoj te svedčinav pal o čačipen. Sako, ko hin andral o čačipen, šunel miro hangos.“

³⁸ O Pilat phučla: „So hin o čačipen?“ Sar oda phenda, gela pale avri paš o Židi a phenda lenge: „Me pre leste na arakhlom nič nalačo. ³⁹ Ale hin tumen tradicija, hoj tumenge premukav pre Patrađi jekhe bertenošis. Kamen, hoj tumenge te premukav le židovike kralis?“

⁴⁰ Ale on savore vičinenas: „Na les, ale le Barabaš!“ O Barabaš sas zbužņikos.

19

O Pilat odsudzinel le Ježiš pro meriben

¹ Akor ila o Pilat le Ježiš a diña les te marel le bičoha. ² O slugađa kerde le trñendar koruna a thode le Ježišoske pro šero. Urde les andro purpurovo plaštos, ³ avenas paš leste a phenenas: „Mi dživel o židoviko kralis!“ A marenas les pal o muj.

⁴ Palis o Pilat avla pale avri a phenda lenge: „Dikhen, anav tumenge les avri, hoj te džanen, hoj me pre leste na arakhav nič nalačo.“ ⁵ Avke avla o Ježiš avri. Pro šero les sas e koruna le trñendar a sas urdo andro purpurovo plaštos. O Pilat lenge phenda: „Dikhen, o manuš!“

⁶ Sar les dikhle o bare rašaja the o stražņika, vičinde: „Ukrižin les! Ukrižin les!“

O Pilat lenge phenda: „Tumen les len a ukrižinen! Me pre leste na arakhav nič nalačo!“

⁷ O Židi leske odphende: „Amen hin zakonos a pal oda zakonos mušinel te merel, bo kerelas pestar o Čhavo le Devleskro.“

⁸ Sar oda šunda o Pilat, meksa buter predarandila ⁹ a gela pale andre peskro palacis a phučla le Ježišostar: „Khatar sal?“ Ale o Ježiš leske na odphenda. ¹⁰ O Pilat leske phenda: „Manca na vakeres? So na džanes, hoj man hin zor tut te premukel abo tut te ukrižinel?“

¹¹ O Ježiš leske odphenda: „Na ulahas tut upral mande ņisavi zor, te tuke oda na ulahas dino upral. Vašoda bareder binos hin oles, ko man tuke diña andro vasta.“

¹² Akorestar les kamelas o Pilat te premukel. Ale o Židi vičinenas: „Te kales premukeha, na sal le cisariskro prijatelis. Bo sako, ko pestar kerel kralis, džal pro cisaris.“

¹³ Sar o Pilat šunda kala lava, ila le Ježiš avri a bešla peske pro sudno stolkos pro than, so pes vičinel Litostrotos a andre hebrejiko čhib Gabata. ¹⁴ A sas o džives, sar pes pripravinenas pre Patrađi; sas vaj dešuduj ori*.

O Pilat phenda le Židenge: „Dikhen! Tumaro kralis!“

¹⁵ No on vičinde: „De les het! Murdar les! Ukrižin les!“

O Pilat phučla: „Kamen, hoj te ukrižinav tumare kralis?“

Ale o bare rašaja odphende: „Nane amen kralis, ča cisaris!“

O Ježiš ukrižimen

¹⁶ Akor lenge les diña, hoj les te ukrižinen. Avke ile le Ježiš het. ¹⁷ Lidžalas peskro kerestos a džalas pro than, so pes vičinel Lebka a andre hebrejiko čhib Golgota. ¹⁸ Ode les ukrižinde a leha mek the

* 19:14 19,14 E grecko čhib: šov ori

duje avren, jekhes pal jekh sera a dujtones pal e dujto sera, a le Ježiš maškaral.

¹⁹ O Pilat diña te pisinel tabulka a thođa la pro kerestos. A sas ode pisimen: „O Ježiš Nazaretsko, o kralis le Židengro.“ ²⁰ A genenas la but Židi, bo oda than, kaj sas o Ježiš ukrižimen, sas pašes paš o foros. Sas oda pisimen hebrejski, grecki the laťinski. ²¹ Akor phende le Židengre nekbaredere rašaja le Pilatoske: „Ma pisin: ‚O kralis le Židengro,‘ ale pisin, hoj ov phenda: ‚Me som kralis le Židengro.‘ “

²² Ale o Pilat odphenda: „Oda, so pisindom, pisindom.“

²³ Sar imar o slugađa ukrižinde le Ježiš, rozdelinde leskre gada pro štar kotora, dojekhe slugađiske jekh kotor. Ile the o teluno gad, savo na sas sido, ale sas jekhe pochstanestar uprunestar dži tele ²⁴ a phende peske: „Na čingeras les, ale losinas vaše, kaskro ela.“ Aleha pes ačhila oda, so hin pisimen:

„Rozdelinde peske maškar peste mire gada

a vaš miro ruchos peske čhide losos.“

Kada hin oda, so kerde o slugađa.

²⁵ Paš o kerestos le Ježišoskro ačhelas leskri daj, leskra dakri pheň, e Maria, so sas romňi le Kleofašiskri, the e Maria Magdalena. ²⁶ Sar o Ježiš ode dikhľa peskra da a the le učeňikos, saves kamelas, hoj ačhel paš late, phenda peskra dake: „Džuvľije, dikh, tiro čhavo!“ ²⁷ Palis phenda le učeňikoske: „Dikh, tiri daj!“ Akorestar la iľa oda učeňikos ke peste.

O Ježiš merel

²⁸ Palis, sar imar dikhľa o Ježiš, hoj hin savoro dokerdo a hoj pes te napľinel oda, so hin pisimen, phenda: „Smedno som!“ ²⁹ Sas ode čaro, andre savo sas šut. Močinde e špongija andro šut, phandle la pre izoposkri paca a thode leske la paš o vušta. ³⁰ Sar o Ježiš koštoľinda o šut, phenda: „Dokerdo hin!“ Zmukľa tele o šero a mukľa avri peskre duchos.

³¹ Vašoda, hoj sas o džives anglo šabat, mangle o Židi le Pilat, hoj te del te phagel o kokala pro pindre olenge, ko sas ukrižimen. Bo na kamenas len te mukel pro keresti pro šabat a kada šabat sas baro. ³² Avke avle o slugađa a phagle o kokala pro pindre le ešebneske the le dujtoneske, so leha sas ukrižimen. ³³ Ale sar avle paš o Ježiš a dikhle, hoj imar hino mulo, na phagerde leske o kokala, ³⁴ ale jekh le slugađendar predemađa la kopijaha leskri sera a takoj čuľila avri o rat the o paňi. ³⁵ A oda, ko oda dikhľa, diña svedectvos a leskro svedectvos hino čačipnaskro. Ov džanel, hoj vakereľ čačipen, hoj the tumen te pačan. ³⁶ Kada pes ačhila vašoda, hoj pes te napľinel oda, so hin pisimen: „Aňi jekh leskro kokalos na ela phagerdo,“ ³⁷ a pre aver than hin pisimen: „Dikhena oles, kas predemade.“

O Ježiš parundo

³⁸ Palis o Jozef andral e Arimatija, savo sas le Ježišoskro učeňikos, ale počoral, bo daralas le Židendar, phučľa le Pilatostar, či šaj lel tele le Ježišoskro felos, a o Pilat leske domukľa. Avke avľa a iľa tele le Ježišoskro felos. ³⁹ Avľa the o Nikodem, savo sas angľoda rači paš o Ježiš, a iľa peha vaj tranda (30) kili mišimen aloe the miřha. ⁴⁰ Avke ile

le Ježišoskro telos a pačarde les andro lepedi le voňave olejenca, avke sar hine o Židi sikade te parunel. ⁴¹ Pre oda than, kaj les ukrižinde, sas zahrada a andre zahrada nevo hrobos, andre savo mek šoha ņiko na sas thodo. ⁴² A vašoda, hoj sas o džives anglo šabat a hoj o hrobos sas pašes, thode ode le Ježiš.

20

O Ježiš nane andro hrobos

¹ Palis ešebno džives andro kurko sig tosara, mek sar sas rat, avla e Maria Magdalena paš o hrobos a dikhla, hoj o bar hino odcirdlo pašal o hrobos. ² Sar oda dikhla, denašel as a avla ko Šimon Peter the ke oda dujto učeňikos, saves rado dikhelas o Ježiš, a phenda lenge: „Ile le Rajes andral o hrobos a na džanas, kaj les thode.“

³ Akor o Peter the o dujto učeňikos gele paš o hrobos. ⁴ Sodujdžene denašenas jekhetane, ale o dujto učeňikos denašel as sigeder sar o Peter a doavla ešebno paš o hrobos. ⁵ Sar bandila andro hrobos, dikhla ode ča o lepedi, ale na geľa andre. ⁶ Palis ode doavla the o Šimon Peter a geľa andro hrobos a tiš dikhla o lepedi ⁷ the o khosno, so sas le Ježišoste pro šero. O khosno na sas paš o lepedi, ale sas zapačardo pre aver than. ⁸ Akor geľa andre the o dujto učeňikos, savo sas ešebno paš o hrobos, a dikhla a pačandila. ⁹ On mek na achalonas le Devleskre Laveske, hoj o Ježiš mušinel a te uštel andral o meriben. ¹⁰ Avke ola učeňika gele pale khere.

O Ježiš pes sikavel la Maria Magdalenake

¹¹ Ale e Maria ačhelas avri paš o hrobos a rovelas. A sar rovelas, bandila andro hrobos ¹² a dikhla te bešel duje aňjelen andro parne gada ode, kaj angloda pašlolas le Ježišoskro telos; jekhes paš o šero a dujtones paš o pindre.

¹³ On latar phučle: „Džuvlije, so roves?“

Oj odphenda: „Ile mire Rajes a na džanav, kaj les thode.“ ¹⁴ Sar oda phenda, visarda pes palal a dikhla ode te ačhel le Ježiš, ale na džanelas, hoj oda hin o Ježiš.

¹⁵ O Ježiš latar phučla: „Džuvlije, so roves? Kas rodes?“

Oj peske gondolinđa, hoj oda hin o zahradňikos, a phenda leske: „Rajeja, te les tu ilal het, phen mange, kaj les thodaľ, a me les lava.“

¹⁶ O Ježiš lake phenda: „Mario!“

Oj visalila a phenda leske andre hebrejiko čhib: „Rabbuni!“ (So hin prethodo: Učitelina.)

¹⁷ O Ježiš lake phenda: „Ma chude tut mandar, bo mek na somas upre ke miro Daď, ale dža pal mire phrala a phen lenge: ‚Džav upre ke miro Daď the ke tumaro Daď, ke miro Del the ke tumaro Del.‘ “

¹⁸ Avke e Maria Magdalena geľa pal o učeňika a phenda lenge: „Dikhľom le Rajes!“ A phenda lenge the oda, so lake phenda.

O Ježiš pes sikavel le učeňikenge

¹⁹ Mek rači oda džives, o ešebno džives andro kurko, sas o učeňika zgele a daratar anglo Židi sas o vudar zarimen. O Ježiš avla, ačila maškar lende a phenda lenge: „Smirom tumenge!“ ²⁰ Sar oda phenda,

sikađa lenge peskre vasta the peskri sera. O učeňika radisalile, sar dikhle le Rajes.

²¹ O Ježiš lenge pale phenda: „Smirom tumenge! Sar man bičhađa o Dad, avke the me tumen bičhavav.“ ²² Sar oda phenda, phurdla pre lende a phenda lenge: „Prilen le Svete Duchos! ²³ Olenge, kaske odmukena o bini, hin odmuklo, a kaske na odmukena o bini, nane odmuklo.“

O Ježiš the o Tomaš

²⁴ Ale o Tomaš, savo pes vičinel Didimos, jekh le dešudujendar, na sas lenca, sar avla o Ježiš. ²⁵ Avke leske phende okla učeňika: „Dikhlam le Rajes!“

No ov lenge phenda: „Te na dikhava o cheva pal o lecegi andre leskre vasta a na thovava miro angušt andro cheva, kaj sas predemado, a na thovava miro vast andre leskri sera, na pačava!“

²⁶ Pal ochto džives sas pale leskre učeňika andro kher a the o Tomaš sas lenca. O Ježiš avla prekal o zarimen vudar, ačhila peske maškar lende a phenda: „Smirom tumenge!“ ²⁷ Palis phenda le Tomašiske: „Thov tiro angušt kade a dikh pre mire vasta. An tiro vast a thov les andre miri sera a ma av napačabnaskro, ale pačabnaskro!“

²⁸ O Tomaš leske odphenda: „Miro Raj the miro Del!“

²⁹ O Ježiš leske phenda: „Pačandilal, bo man dikhlal. Bachtale hine ola, ko na dikhle a pačandilal.“

³⁰ O Ježiš mek but aver zazraki kerđa jakha peskre učeňikengre, so nane pisimen andre kadi knižka. ³¹ Ale kada hin pisimen vašoda, hoj te pačan, hoj o Ježiš hino o Kristus, o Čhavo le Devleskro, a pačabnaha tumen te avel o dživipen andre leskro nav.

21

O Ježiš pes pale sikavel le učeňikenge

¹ Palis pes pale o Ježiš sikađa le učeňikenge paš o Tiberijadsko moros. Ačhila pes oda kavke: ² Sas jekhetane o Šimon Peter, o Tomaš, saves vičinen Didimos, o Natanael andral e Kana Galilejsko, o duj čhave le Zebedeoskre the mek duj aver leskre učeňika. ³ O Šimon Peter lenge phenda: „Džav te chudel ribi.“ Phende leske: „Džas the amen tuha.“ Avke bešle andre lodka a gele, ale odi rat na chudle nič.

⁴ Sar vidňisalolas, ačhelas o Ježiš paš o paňi, ale o učeňika na džanenas, hoj oda hin o Ježiš.

⁵ O Ježiš lendar phučla: „Čhavale, chudňan varesave ribi?“ „Na,“ odphende.

⁶ Ov lenge phenda: „Čhiven e sita pre čači sera la lodkakri a chudena.“ Avke čhide a chudle ajci but ribi, hoj aňi na birinenas te cirdel avri e sita.

⁷ Akor phenda oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš, le Peteriske: „Oda hin o Raj!“ Sar šunđa o Šimon Peter, hoj oda hin o Raj, urđa pre peste o uprune gada, so angloda čhida tele, a chučila andro moros. ⁸ Okla učeňika avle la lodkaha a cirdenas pal peste e sita le ribenca, bo na sas dur la phuvatar, vaj šel (100) metri. ⁹ Sar doavle paš o brehos, dikhle, hoj imar ode sas kerđi e jag le angarendar a upral sas thodi e riba the o maro.

10 O Ježiš lenge phenda: „Anen ole ribendar, so akana chudňan.“ 11 O Šimon Peter gela a cirdña e sita avri pre phuv. A sas andre pherdo bare ribi, šel penda the trin (153), ale kajte sas kajci but, e sita na čindila. 12 Palis phenda o Ježiš: „Aven te chal!“ A ňiko le učeňikendar pes na opovažinda lestar te phučel: „Ko tu sal?“ Bo džanenas, hoj oda hin o Raj. 13 O Ježiš avla pašeder, ila o maro a podiña lenge. Avke kerda the la ribaha. 14 Kada sas imar tritovar, so pes sikada o Ježiš peskre učeňikenge, kanastar uštıla andral o meriben.

O Ježiš the o Peter

15 Sar imar dochale, phučla o Ježiš le Šimonostar Peteristar: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man buter sar kala?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske o Peter.

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren!“

16 Pale lestar o Ježiš phučla: „Šimon, čhavo le Janoskro, kames man?“

„He, Rajeja, tu džanes, hoj tut rado dikhav,“ phenda leske.

O Ježiš leske phenda: „Starin tut pal mire bakrore!“

17 Tritovar lestar phučla: „Šimon, čhavo le Janoskro, rado man dikhes?“

Akor ačhila smutno o Peter, hoj lestar tritovar phučel: „Rado man dikhes?“ A phenda leske: „Rajeja, tu džanes savoro! Tu džanes, hoj tut rado dikhav.“

O Ježiš leske phenda: „Pašin mire bakroren! 18 Čačes, čačes phenav tuke: Sar salas terneder, phandehas tut korkoro a džahas, kaj kamehas. Ale sar phuroha, nacirdeha tire vasta a aver tut phandela a lidžala tut ode, kaj na kameha.“ 19 Oleha o Ježiš diña le Peteriske te džanel, save meribnaha oslavinela le Devles. Sar oda phenda, prikazinda leske: „Av pal ma!“

20 O Peter visalila a dikhla, hoj džal pal leste oda učeňikos, saves kamelas o Ježiš a savo paš o chaben gela pašeder paš o Ježiš a phučla: „Rajeja, ko tut zradzinela?“ 21 Sar les o Peter dikhla, phenda le Ježišoske: „Rajeja, so ela kaleha?“

22 O Ježiš leske phenda: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut andre oda? Tu av pal ma!“ 23 Vaš oda lav pes maškar o phrala vakerelas, hoj oda učeňikos na merela. No o Ježiš leske na phenda, hoj na merela, ale: „Te kamav, hoj te ačhel, medik na avava, so tut hin andre oda?“

24 Oda hin oda učeňikos, savo svedčinel pal kala veci a kada pisinda. Džanas, hoj leskro svedectvos hino čačipnaskro.

25 No, hin mek the but aver veci, save o Ježiš kerda. Te pes oda savoro pisindahas andre, gondolinav mange, hoj aňi le svetos na ulahas dos than pre ola kňižki, so pes diňahas te pisinel.

Amen.

Le Apoštolengre Skutki

¹ Lačo Teofilona, ešebno zvitkos pisindom pal savoreste, so chudna o Ježiš te kerel a te sikavel ² dži andre oda džives, sar sas ilo upre andro ņebos. Angloda sar sas ilo upre, diña prekal o Sveto Duchos o prikazaŋja le apoštolenge, saven peske kidna avri. ³ Saranda (40) džives pal peskro meriben pes lenge o Ježiš buterval sikavelas avke, hoj te džanen, hoj dživel. Dikhle les a vakerelas lenca pal o krališagos le Devleskro. ⁴ Sar mek sas lenca jekhetane, prikazinelas lenge: „Ma džan het andral o Jeruzalem, ale užaren pre oda daros, pal savo tumenge vakeravas a pal savo miro Dad diña lav, hoj tumen dela. ⁵ O Jan bolelas le paŋeha, ale tumen avena bolde le Svete Duchoha, imar nabut dživesenca.“

O Ježiš džal andro ņebos

⁶ A sar pes zgele, phučle le Ježišostar: „Rajeja, či kames akana pale te ačhavel o krališagos le Izraeloskro?“

⁷ O Ježiš lenge odphenda: „Oda nane tumari veca te džanel o dživesa, abo te prindžarel o časi, save o Dad diña peskra zoraha. ⁸ Ale avela pre tumende o Sveto Duchos, prilena leskri zor a avena mire švedki andro Jeruzalem the pal cali Judsko the andre Samarija a palis the dži andro posledno agor la phuvakro.“

⁹ Pal kala lava sas angle lengre jakha hazdlo upre andro ņebos a e chmara les ila pašal lengre jakha.

¹⁰ Androda, sar dikhenas upre pro ņebos, jekhvareste paš lende ačhile duj murša urde andro parne gada, ¹¹ a phende: „Muršale andral e Galileja, so kade ačhen a dikhen pro ņebos? Kada Ježiš, savo sas tumendar ilo upre andro ņebos, avela pale avke, sar les dikhlan te džal andro ņebos.“

¹² Palis gele pale andro Jeruzalem pal o Olivovo Verchos, so hin vaj jekh kilometros paš o Jeruzalem. ¹³ Sar doavle andro foros, gele andro upruno baro kher, kaj bešenas o Peter, o Jakob, o Jan, o Andrej, o Filip, o Tomaš, o Bartolomej, o Matuš, o Jakob le Alfeoskro, o Šimon Zelota, saves vičinenas Horlivec, the o Judaš le Jakoboskro. ¹⁴ Kala savore ačhenas jekhetane andro modlitbi, jekhetane le džuvlenca the la Mariaha, le Ježišoskra daha, the leskre phralenca.

Kiden avri le Matej vaš o apoštolos

¹⁵ Andre ola dživesa uštila upre o Peter maškar savore učeŋika. Sas ode vaj šel the biš (120) manuša. A phenda: ¹⁶ „Muršale, phralale, mušinda pes te naplñinel oda, so hin pisimen, so imar anglal phenda o Sveto Duchos prekal o David pal o Judaš, savo lidžalas olen, ko phandle andre le Ježiš. ¹⁷ Bo o Judaš sas jekh amendar a služinelas amenca jekhetane.“

¹⁸ A vaš o love, so chudna vaš oda, hoj zradzinda le Ježiš peske cinda mała. Paloda peła tele šereha a phariła avke, hoj savoro andral leste avla avri. ¹⁹ A dodžanle pes paloda savore manuša, so bešenas andro

Jeruzalem. Vašoda pes vičinel odi mała andre lengri čhib Akeldama, so hin le Rateskri Mała.

²⁰ „Bo andro Žalmi hin pisimen:

*„Mi ačhel leskro kher omuklo
a niko ode te na bešel!“*

A avrether:

„Leskri služba mi prelel aver!“

²¹ Vašoda kempel te kidel avri jekhes ole muršendar, ko sas amenca calo časos, medik sas o Ježiš maškar amende a phirelas amenca, ²² ko sas amenca akorestar, sar sas o Ježiš boldo le Janostar, dži andre oda džives, sar sas amendar ilo upre. Bo oda murš ačhela švedkos jekhetane amenca, hoj o Ježiš uštila andral o meriben.“

²³ Avke ačhade duje dženen: Le Jozef Barsabaš, saves vičinenas Čačipnaskro, the le Matej. ²⁴ Palis pes kavke modlinenas: „Rajeja, tu prindžares o jile savore manušengre, tu amenge sikav, saves kale dujendar tuke kidňal avri, ²⁵ hoj te prelel e apoštolsko služba, savi o Judaš omukla, hoj te džal pre peskro than.“ ²⁶ Avke len dine losi a o losos peła pro Matej, savo sas imar rachimen paš o dešujekh (11) apoštola.

2

O Sveto Duchos avel tele pro Letňice

¹ Sar avla o inepos Letňice, penda (50.) džives pal e Patrađi, sas savoredžene jekhetane pre jekh than. ² Jekhvareste šundila andral o ňebos ajsu zoralo hangos, sar te avlahas zoralı balvaj, a naplňinda calo kher, kaj bešenas. ³ Sikade pes lenge ajse sar jagale čhiba, so pes rozdelinde a bešle pre dojekh lendar. ⁴ Jekhvareste sas savore naplňimen le Svete Duchoha a chudle te vakerel andre aver čhiba, avke sar lenge delas o Duchos te vakerel.

⁵ Andro Jeruzalem sas o pobožna Židi andral savore narodi pal calo svetos. ⁶ Sar šunde oda hangos, savoredžene pes ode zgele a igen pes čudalinenas, sar len šunde te vakerel andre lengre čhiba. ⁷ Našti avenas ke peste, čudalinenas pes a phenenas jekh avreske: „Či nane savore kala, so kade vakeren, Galilejčana? ⁸ Sar oda, hoj sako amendar len šunas te vakerel andre amare čhiba, andre save barilam avri? ⁹ Amen o Parti, o Medi, o Elamiti, ola, ko bešas andre Mezopotamija, andre Judsko the andre Kapadokija, andro Pontus the andre Azija, ¹⁰ andre Frigija the andre Pamfilija, andro Egipt the andre phuv Libija paš o Cirenija, the ola, ko sam andral o Rim, ¹¹ o Židi the ola, ko pregele andro židoviko pačaben, o Kreťana the o Arabi – savore len šunas te vakerel andre amare čhiba o bare veci le Devleskre!“ ¹² Igen pes čudalinenas a našti ke peste avenas, phenenas jekh avreske: „Oda so hin kada?“

¹³ Ale varesave džene lendar asanas a phenenas: „Pile but mol!“

O Peter chudel te kazinel

¹⁴ O Peter uštila upre jekhetane le dešujekh (11) apoštolenca a chudňa ke lende te vakerel le zorale hangoha: „Muršale, save san Židi, the savore tumen, so bešen andro Jeruzalem! Šunen mištes mire lava a ačaľon kaleske! ¹⁵ Kala manuša nane mate, sar tumenge tumen

gondolinen. Se mekča hin eña ori tosara. ¹⁶ Ale kada hin oda, so sas phendo prekal o prorokos Joel:

¹⁷ *Andre ola posledna dživesa ela avke, phenel o Del,
hoj čhivava avri mire Duchos pre dojekh manuš
a tumare čhave the tumare čhaja prorokinena,
tumare terne dikhena videňja
a tumare phure manušen ela sune.*

¹⁸ *He, mek the pre mire služobníka the pro služobnički
čhivava avri mire Duchos a prorokinena.*

¹⁹ *Sikavava o zazraki upre pro ňebos
the o znameňja tele pre phuv,
o rat, e jag the o baro thuv.*

²⁰ *O kham pes čerinela pro kalípen
a o čhonoru pro rat
angloda, sar avela oda baro the slavno džives le Rajeskro.*

²¹ *A ela avke, hoj sako,
ko lašarela le Rajeskro nav, ela zachraňimen.'*

²² Muršale andral o Izrael, šunen kala lava: O Ježiš Nazaretsko sas oda murš, savo sas le Devlestar maškar tumende dokazimen la bara zoraha the le zazrakenca, save prekal leste o Del kerelas, avke sar oda the tumen korkore džanen. ²³ Ale o Del imar anglal džanelas, so pes ačhela, a oda sas leskro planos, hoj tumen ole muršes te zalen a prekal o vasta le binošnengre te primaren pro kerestos a te murdaren. ²⁴ No o Del les uštađa andral o meriben a íla lestar o meribnaskre dukha, se aňi pes na delas, hoj les o meriben te likerel andre peskri zor. ²⁵ Bo o David pal leste phenda:

*,Dikhavas le Rajes furt anglal mande;
ov hino paš miro čačo vast,
vašoda man na čhalavava.*

²⁶ *Vašoda radisalíla miro jilo the miri čhib,
hoj mek the miro telos odpočovínela andre nádej,*

²⁷ *bo na mukeha miri duša
pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire svetoneske,
hoj leskro telos te kirňol.*

²⁸ *Diňal mange te prindžarel o droma le dživipnaskre
a naplňineha man le radišagoha anglal tute!'*

²⁹ Muršale, phralale! Šaj tumenge phenav šmelones pal amaro dad pal o David, hoj ov muľa, sas parundo a leskro hrobos hino ke amende dží adadžives. ³⁰ Ov sas prorokos a džanelas, hoj o Del les diňa veraha lav, hoj pre leskro tronos bešela jekh leskre potomkendar. ³¹ O David oda imar anglal dikhľa a vakerelas pal o Kristus, *hoj uštela andral o meriben a hoj leskri duša na ačhela pre oda than, kaj hine o mule, aňi leskro telos na kirňola.* ³² Ipen ole Ježiš o Del uštađa andral o meriben a amen savore oda dikhľam. ³³ O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a priíla le Dadestar le Svete Duchos, avke sar o Dad diňa lav. Ov les čhída avri pre amende a oda hin oda, so tumen akana dikhen the šunen. ³⁴ Se o David na geľa upre andro ňebos, ale phenda:

*,O Del phenda mire Rajeske:
Beš tuke pal miri čači sera,*

³⁵ *medik tuke na thovava
tire neprijatelen tel o pindre.'*

³⁶ A vašoda mi džanen savore manuša andral o Izrael, hoj o Del ole Ježiš, saves tumen ukrižindan, kerda Rajeske the Kristoske."

Trin ezera nipi pačandile

³⁷ Sar oda o manuša šunde, geľa lenge oda dži andro jile a phende le Peteriske the okle apoštolenge: „So amenge kempel te kerel, phralale?"

³⁸ O Peter lenge phenda: „Keren pokaņje a sako tumendar pes mi del te bolel andro nav Ježiš Kristus, hoj tumenge te aven odmukle o bini, a chudena le Svete Duchos sar daros. ³⁹ Bo kada lav, so o Del diňa, hin prekal tumende, prekal tumare čhave a the prekal sakoneste, ko hine dur, saven peske vičinela o Raj, amaro Del."

⁴⁰ A mek the but avre lavenca lenge svedčinelas. Vakerelas a phenelas lenge pre godi: „Zachraņinen tumen andral kada binošno pokoleņje!" ⁴¹ Avke ola džene, ko radišagoha priile leskro lav, pes dine te bolel. A andre oda džives pes ke lende pridine vaj trin ezera (3 000) manuša.

⁴² Savore ola džene furt siklonas le apoštolendar a sas jekhetane le phralenca. Phagerenas o mare a ačhenas pro modlitbi.

Ešebno khangeri

⁴³ Pre savore nipi avelas dar, bo o apoštola kerenas but zazraki the znameņja. ⁴⁴ Savore manuša, so pačandile, sas peha a sas len savoro jekhetane. ⁴⁵ Bikenenas peskre maľi the majetki a rozdenas maškar peste pal oda, kaske keci kempelas. ⁴⁶ Sako džives sas jekhetane andro chramos a andre peskre khera phagerenas o mare a chanas o chaben radišagoha the žuže jilenca. ⁴⁷ Lašarenas le Devles a savore nipi len rado dikhenas. A o Raj pridelas sako džives neve zachraņimen manušen.

3

O Peter sastarel avri le banges

¹ O Peter the o Jan džanas upre andro chramos trin orendar pro modlitbi. ² A ipen akor ode anenas varesave muršes, savo sas bango, kanastar uliľa. Sako džives les hordinenas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, hoj te žobrinel olendar, ko džanas andro chramos. ³ Sar dikhľa le Peter the le Jan te avel andro chramos, mangľa peske lendar love. ⁴ Akor o Peter the o Jan pre leste dikhle a phende: „Dikh pre amende!" ⁵ A ov pre lende igen dikhelas, bo užarelas, hoj leš dena love.

⁶ Ale o Peter phenda: „Nane man somnakaj aņi rup, ale oda, so man hin, oda tut dava: Andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko ušti a phir!"

⁷ Chudňa les le čače vastestar a hazdňa les upre. A takoj pro than leske zoralile o pindre the o khoča, ⁸ chučila upre a phirelas. Geľa lenca andro chramos, ode phirelas, chučerelas radišagostar a lašarelas le Devles. ⁹ Savore nipi, so ode sas, les dikhle, sar phirel a lašarel le Devles, ¹⁰ a prindzarde, hoj oda sas ov, so bešelas paš e chramoskri brana, savi pes vičinel Šukar, a žobrinelas. A igen pes čudalinenas oleske, so pes leske ačhiľa.

O Peter kazinel andre dvora le Šalamunoskri

¹¹ Oda manuš phirelas pal o Peter the pal o Jan, a vašoda pes savore manuša zgele ke lende andre bari dvora le Šalamunoskri, bo naši avenas ke peste. ¹² Sar oda dikhla o Peter, odphenda le manušenge: „Muršale andral o Izrael, soske tumen oleske avke čudalinen? Abo soske pre amende avke dikhen, sar te oda amen kerđamas peskra zoraha abo pobožnostaha, hoj kada manuš te phirel? ¹³ *O Del le Abrahamoskro, le Izakoskro the le Jakoboskro, o Del amare dadengro* oslavinda peskre čhas le Ježiš, saves tumen diňan andre a na kamlan les akor, sar les o Pilat kamelas te premukel. ¹⁴ Tumen na kamlan le Svetes a Čačipnaskres, ale manglan, hoj tumenge te premukel le vrahos. ¹⁵ Murdardan oles, ko del o dživipen, ale o Del les uštada andral o meriben a amen sam oleske švedki! ¹⁶ Pačabnaha andro nav Ježiš kada manuš, saves tumen dikhen a prindžaren, sastila avri. O pačaben andro Ježiš calkom sastarda kale muršes, avke sar oda tumen savore šaj dikhen.

¹⁷ Phralale, me džanav, hoj tumen aňi na džanenas, so kerđan, aňi tumare vodci. ¹⁸ Ale o Del naplňinda oda, so imar anglal phenda prekal savore peskre proroka, hoj leskro Kristus cerpinela. ¹⁹ Vašoda akana keren pokaňje a visaren tumen, hoj pes tumenge te khosen tele o bini a te avel pre tumende e nevi zor the o smirom le Devlestar, ²⁰ hoj te bičhavel tumenge le Ježiš Kristus, savo sas pre oda imar anglal dino. ²¹ Ov mušinel te ačhel andro ņebos dži akor, medik o Del na prikerela savoro, pal soste imar čirla vakerelas prekal savore peskre sveta proroka. ²² Bo o Mojžiš phenda le dadenge: *„O Raj, tumaro Del, tumenge ačhavela prorokos tumare phralendar, avke sar ačhada man. Les šunena andre savoreste, so tumenge phenela. ²³ A dojekh manuš, ko na šunela ole prorokos, ela le Devleskre manušendar tradlo het.’*

²⁴ Savore proroka, o Samuel a the savore proroka, so avle pal leste, imar anglal vakerenas pal kala dživesa. ²⁵ Tumen san o čhave le prorokengre the la zmluvakre, savi o Del kerđa tumare dadenca akor, sar phenda le Abrahamoskre: *„Andre tiro potomkos ena požehňimen savore narodi pre phuv.’* ²⁶ O Del ačhada peskre Služobňikos le Ježiš a ešeb les bičhada ke tumende, hoj tumen te požehňinel oleha, hoj tumen visarela tumare binošne dromendar.“

4

O Peter the o Jan angle Bari Rada

¹ Sar oda vakerelas le manušenge, avle pre lende o rašaja, o Saduceja the le chramoskre stražňikengro velifelis. ² On sas pre lende cholamen, bo o apoštola sikavenas le manušen a phenenas lenge, hoj andro Ježiš šaj uštena andral o meriben. ³ Zaile len, a vašoda, hoj imar sas rat, phandle len andre bertena. ⁴ Ale but džene olendar, ko šunde o lav, pačandile a imar sas vaj pandž ezera (5 000) murša.

⁵ Ačhila pes pro dujto džives tosara, hoj pes andro Jeruzalem zgele o vodci, o phuredera, o zakoňika, ⁶ o nekbareder rašaj Annaš, o Kajfaš, o Jan, o Alexander a the mek savore andral e famelija le nekbareder rašaskri. ⁷ Thode len te ačhel maškaral a phučenas lendar: „Sava zoraha, abo andre savo nav oda kerđan?“

⁸ Avke o Peter, naplñimen le Svete Duchoha, lenge phenda: „Vodcale the phureder manušale le Izraeloskre! ⁹ Amen sam adadžives sudzimen vaš o lačhipen, so pes kerda le nasvale manušeske, a tumen amendar phučen, sar les sastardam. ¹⁰ Akor mi džanen savore Izraeliti a the tumen savore, hoj andro nav Ježiš Kristus Nazaretsko, saves tumen ukrižindan a saves o Del uštađa andral o meriben, sastila kada manuš avri anglal tumare jakha. ¹¹ O Ježiš hin
,oda bar, savo tumen o murara odčhidan

a savo ačhila oda glavno bar.’

¹² A andre ñikaste avreste nane e zachrana, bo aňi nane aver nav tel o ñebos, so ulahas dino le manušenge, andre savo šaj avas amen zachrañimen.“

¹³ Sar dikhle, hoj o Peter the o Jan pes na daran, čudalinde pes, bo džanenas, hoj on hine običajna manuša, so nane avrisikade. A prindžarde len, hoj phirenas le Ježišoha. ¹⁴ Ale sar dikhle paš lende te ačhel ole manušes, so sastila avri, našti phende ñič. ¹⁵ Bičhade len avri andral e Bari Rada a palis pes maškar peste dovakerenas: ¹⁶ „So keraha kale manušenca? Bo sako, ko bešel andro Jeruzalem, džanel, hoj prekal lende pes ačhila baro zazrakos a amen oda našti zaprinas. ¹⁷ Ale vašoda, hoj pes oda mek buter te na rozvakerel maškar o nipi, zakazinas lenge, hoj imar te na vakeren andre oda nav ñisave manušeske.“

¹⁸ Vičinde len a prikazinde lenge, hoj imar šoha te na vakeren aňi te na sikaven andro nav Ježiš. ¹⁹ Ale o Peter the o Jan lenge odphende: „Korkore rozsudzinen, či oda ulahas mištes anglo Del, hoj buter te šunas tumen sar le Devles. ²⁰ Bo amen našti preačas te vakerel pal oda, so dikhlam the šundam.“

²¹ Palis lenge mek jekhvar zakazinde a mukle len, bo na arakhle pre lende ñič, vaš soske len šaj potrestindehas. Bo savore manuša lašarenas le Devles vaš oda, so pes ačhila. ²² Ole manušeske, so sastila avri, sas buter sar saranda (40) berš.

O učeñika lašaren le Devles

²³ A sar len premukle, avle paš peskre a phende lenge pal savoreste, so lenge o bare rašaja the o phuredera phende. ²⁴ Sar oda on šunde, jekhetane hazdle o hangos ko Del a phende: „Tu sal o Nektbareder Del, savo kerda o ñebos the e phuv, o moros a the savoro, so andre lende hin. ²⁵ Tu phendal prekal o Sveto Duchos prekal o muj tire služobñikoskro, amare daðeskro le Davidoskro:
,Soske pes cholaren o narodi

a o manuša gondolinen avri o zbitočna plani?

²⁶ *O kraľa pre phuv*

the o vladara uštile upre

a gele pro Del

the pre leskro Pomazimen.’

²⁷ Bo čačes o Herodes, o Pontsko Pilat, o pohana the o Izraeliti pes zgele andre kada foros pre tiro sveto Služobñikos, pro Ježiš, saves tu pomazindal, ²⁸ hoj te keren savoro oda, so tiro vast the tiri voľa imar anglal kamla, hoj pes te ačhel. ²⁹ Avke akana, ó, Rajeja, dikh pre oda, sar amen daraven avri a de tire služobñikenge te vakerel o lav šmelones the bi e dar. ³⁰ Nacirde tiro vast a sastar avri, ker o ñivi the o zazrakí andro nav Ježiš, andro nav tire svete Služobñikoskro.“

³¹ A sar pes preačhile te modlinel, razisalila oda than, kaj sas zgele, a jekhwareste sas savoredžene naplñimen le Svete Duchoha a vakerenas le Devleskro lav bi e dar.

Le pačabnaskren sas savoro jekhetane

³² Olen, ko pačandile, sas jekh gondolišagos the jekh jilo a sas igen but džene. A ņiko lendar na phenelas pal oda, so les sas, hoj oda hin leskro, ale savoro len sas jekhetane. ³³ O apoštola svedčinenas andre bari zor, hoj o Raj o Ježiš uštıla andral o meriben a upral lende savorende sas bari milost le Devleskri. ³⁴ Na sas ņiko maškar lende, kas ulahas vareso frima. Bo savore, kas sas maļi abo khera, bikenenas len a ola love, so vaš oda chudenas, ³⁵ anenas le apoštolenge a on rozdenas savorenge, kaske keci kampelas.

³⁶ Jekh lendar sas o Jozef, saves džine o apoštola nav Barnabaš (so hin prethodo: Oda, ko avren podhazdel upre.) Ov sas Levitas andral o Ciprus. ³⁷ Les sas maļa, bikenda la a ola love anda a thođa le apoštolenge paš o pindre.

5

Pal o Ananijaš the Zafira

¹ Sas jekh murš, savo pes vičinelas Ananijaš a leskri romņi Zafira, a on bikende peskri maļa. ² Ale ov peske počoral mukļa ole lovendar a leskri romņi olestar džanelas. Okla love, so leske ačhila, anda a thođa le apoštolenge paš o pindre.

³ O Peter phenda: „Ananijaš, soske o beng naplñinda tiro jilo, hoj te klamines le Svete Duchoske, a počoral tuke mukļa ole lovendar, so chudņal vaš e maļa? ⁴ Či na sas odi maļa tiri, akor sar mek na sas bikendi? A sar sas bikendi, či našti kerďal ole lovenca oda, so tu kamlal? Soske tuke domukļa andro jilo odi veca? Na klaminda le manušenge, ale le Devleske.“

⁵ Sar šunda o Ananijaš ola lava, peļa tele a muļa. A pre savoredženende, ko pes pal oda došunde, avļa bari dar. ⁶ O terne murša uštıla, ile les avri a parunde les.

⁷ Vaj pal o trin ori avļa andre the leskri romņi, ale oj na džanelas, so pes ačhila. ⁸ O Peter phučļa the latar: „Phen mange, či vaš kajci bikenda e maļa?“

„He, vaš ajci,“ oj odphenda.

⁹ Avke lake o Peter phenda: „Soske tumen dovakerďan, hoj pokušinena le Rajeskre Duchos? Dikh, o pindre olengre, ko parunde tire romes, hine paš o vudar a liďžana avri the tut.“

¹⁰ A oj jekhwareste peļa tele leske paš o pindre a muļa. Sar avle andre o terne murša, dikhle la muļa, ile la avri a parunde la paš lakro rom. ¹¹ A avļa bari dar pre caļi khangeri the pre savorende, ko pes pal oda došunde.

¹² Prekal o vasta le apoštolengre pes ačhenas maškar o nipi bare đivi the zazraki. Savore pačabnaskre pes arakhenas jekhetane andre dvora le Šalamunoskri a sas len jekh gondolišagos. ¹³ Aver džene pes daranas paš lende te džal, ale maškar o nipi len sas bari pačiv. ¹⁴ So dureder, ta buter manuša pačanas a igen but murša the džuvļa pačandile andro Raj. ¹⁵ Pro ulici anenas le nasvalen a thovenas len pro hadži the pro nošitki, hoj te odarik predžala o Peter, hoj bajča leskro

ciños te avel pre varesave lendar. ¹⁶ A avenas ode the but nipi andral o fori pašal o Jeruzalem a anenas le nasvalen the olen, kas o nalače duchi trapinenas, a savore sas sastarde avri.

O rašaja džan pro apoštola

¹⁷ Akor uštıla o nekbareder rašaj the savore, so leha sas andral e sekta le Saducejengri, a igen žjarlinenas, ¹⁸ vašoda chudle le apoštolen a phandle andre foroskri bertena. ¹⁹ Ale o aņjelos le Rajeskro phundrađa prekal e rat o vudar la bertenakro, ligenda len avri a phenda: ²⁰ „Džan andro chramos a vakeren le manušenje savore lava pal oda nevo dživipen.“

²¹ Sar oda on šunde, avle sig tosara andro chramos a sikavenas. A sar avla o nekbareder rašaj the ola, ko sas leha, zvičinde e Bari Rada, savore phurederen andral o Izrael. A bičhade andre bertena, hoj te anen le apoštolen. ²² Ale sar ode gele, na arakhle len andre bertena. Avke avle pale ²³ a phende: „E bertena arakhlam mištes phandli andre a o stražnika ačhenas avri paš o vudar, ale sar la phundrađam, na arakhlam andre nikas.“ ²⁴ Sar oda šunda o velitelis le chramoskre stražnikengro the o bare rašaja, čudalinenas pes, bo na džanenas, so pes ačila.

²⁵ Androda vareko avla a phenda lenge: „Dikhen, ola murša, saven tumen thođan andre bertena, ačhen andro chramos a sikaven le manušen.“ ²⁶ Avke o velitelis peskre sluhenca geľa a anda le apoštolen, ale na zoraha, bo daralas le manušendar, hoj andre lende te na čhivkeren le barenca.

²⁷ Sar len ande, ačhade len angle Bari Rada. O nekbareder rašaj lendar phučľa: ²⁸ „Či tumenge na zakazindam te sikavel andre oda nav? Ale tumen pherdžardan o Jeruzalem tumare sikavibnaha a amenge den e vina vaš leskro meriben.“

²⁹ A o Peter the okla apoštola odphende: „Buter kempel te šunel le Devles sar le manušen. ³⁰ O Del amare dadengro uštađa andral o meriben le Ježiš, saves tumen primardan pro kerestos a murdardan. ³¹ O Del les hazdňa upre paš peskro čačo vast a kerđa lestar Nkbareder Vodcas the Spasifelis, hoj o Izrael te visalol pale ko Del a te aven lenge odmukle o bini. ³² Amen sam o švedki kale vecenge a the o Sveto Duchos, saves diňa o Del olenge, ko les šunen.“

Le Gamalieloskri rada

³³ Sar oda on šunde, ačhile igen choľamen a kamle len te murdarel. ³⁴ Ale uštıla varesavo Farizejis andral e Bari Rada, savo pes vičinelas Gamaliel a sas učitelis le Zakonoskro, saves peske važinenas savore nipi. Ov rozkazinda, hoj te lidžan le manušen pro sikra avri ³⁵ a phenda lenge: „Muršale andral o Izrael, mištes tumen rozgondolinen, so kerena kale manušenca! ³⁶ Bo nadočirla uštıla o Teudas, savo phenelas pal peste, hoj ov hino vareko. A prithode pes paš leste vaj štar šel (400) murša. Ale sar les palis murdarde, savore, ko les šunenas, pes rozdenašle a rozgele. ³⁷ A pal leste uštıla o Judaš andral e Galileja, akor sar pes zgenenas o manuša. Iľa pal peste but nipen a the ov mula a savore, ko les šunenas, pes rozdenašle. ³⁸ Vašoda tumenge phenav: Den smirom kale manušen a muken len te džal! Bo te kada planos abo kadi buči hin le manušendar, rozperela pes, ³⁹ ale te oda hin le

Devlestar, našti len zaačhavena. A te na pes palis mek sikavel, hoj džan pro Del!“

A savore andral e Bari Rada les šunde. ⁴⁰ Vičinde peske le apoštolen a marde len. Prikazinde lenge, hoj te na vakeren andro nav Ježiš, a premukle len.

⁴¹ Sar o apoštola odgele pašal e Bari Rada, thovenas baripen vaš oda, hoj šaj cerpinen vaš o nav Ježiš. ⁴² Na preačhenas sako džives te sikavel andro chramos the pal o khera a vakerenas o evaňjelium, hoj o Ježiš hin o Kristus.

6

Ačhaven eŧa služobňiken

¹ Andre ola dživesa, sar sas furt buteder učeňika, chudle o Helenisti* te dudrinel pro Hebreja†, hoj sako džives na kerenas pašal lengre vdovi avke sar pašal aver vdovi. ² Akor peske o dešuduj (12) apoštola vičinde savore učeňiken a phende: „Nane oda šukares, hoj amen te omukas le Devleskro lav a te keras pašal o skaminda. ³ Vašoda, phralale, kiden tumenge tumendar avri eŧa muršen, pal save sako džanel, hoj hine naplňimen le Svete Duchoha the la godaha. Len ačhavaha andre kadi služba ⁴ a amen pes šaj modlinas a služinas le Devleskre laveha calo časos.“

⁵ Oda lav sas pre dzeka savoredženenge a kidle peske avri le Štefan, muršes, andre savo sas pherdo pačaben the Sveto Duchos, a the le Filip, le Prochorus, le Nikanor, le Timon, le Parmenas the le Mikulaš andral e Antiochija, savo sas Grekos a savo imar sigeder pregela pro židoviko pačaben. ⁶ Ačhade len anglo apoštola a on pes pre lende modlinda a thode pre lende o vasta.

⁷ Le Devleskro lav barolas a sas furt buteder učeňika andro Jeruzalem. A the igen but rašaja pačandile.

O Štefan angle Bari Rada

⁸ A o Štefan, andre savo sas pherdo le Devleskri milost the zor, kerelas maškar o nipi bare divi the zazraki. ⁹ No avle varesave manuša andral e Libertinsko sinagoga, kaj sas Židi andral e Cirenija the Alexandrija, a avle mek the ola, so sas andral e Cilicija the andral e Azija, a vesekedinenas pes le Štefanoha. ¹⁰ Ale o Duchos diňa le Štefan ajsi godi te vakerel, hoj leske našti odphenenas.

¹¹ Avke počoral prevakerde varesave muršen, hoj te phenen: „Šundam les te vakerel nalače lava pro Mojžiš the pro Del.“

¹² Avke marde upre le nipen, le phurederen the le zakoňiken. Avle pre leste, chudle les a ligende les angle Bari Rada. ¹³ Ande falošne švedken, save phende: „Kada manuš na preačhel te vakerel nalače lava pre kada sveto than the pro zakonos. ¹⁴ Bo šundam les te vakerel, hoj oda Ježiš Nazaretsko čhivela tele kada than a čerinela o tradiciji, so amenge diňa o Mojžiš.“

¹⁵ Savore, so bešenas andre Bari Rada, pes zadikhle pro Štefan a dikhle, hoj leskro muj dičholas avke sar muj le aňjeloskro.

* 6:1 6,1 O Židi, so vakerenas grecki. † 6:1 6,1 O Židi, so vakerenas hebrejski.

7

Le Štefanoskre lava

¹ O nekbareder rašaj lestar phučla: „Hin oda čačes avke?“

² O Štefan odphenda: „Phralale the dadale, šunen! O baro Del pes sikada amare dadeske le Abrahamoske, sar sas andre Mezopotamija, sar mek na bešelas andro Charan ³ a phenda leske: *„Dža avri andral tiri phuv the andral tiri famelija a dža andre odi phuv, savi tuke sikavava.“*

⁴ Avke geľa het andral e chaldejiko phuv a bešelas andro Charan. Palis, sar muľa leskro dad, preande les odarik andre kadi phuv, andre savi tumen akana bešen. ⁵ O Del ode na diňa le Abraham aňi sikra phuv, ale diňa les lav, hoj odi phuv dela leske the leskre potomkenge. O Del oda phenda akor, sar mek les na sas čhave. ⁶ O Del phenda, hoj *leskre potomki bešena andre cudzo phuv, hoj ode lendar kerena otroka a štar šel (400) berš len trapinena.* ⁷ *Ale oda narodos, kaske on služinena, me sudzinava,* phenda o Del. *Palis odarik avena avri a služinena mange pre kada than.* ⁸ Kerďa leha zmluva pal e obriezka, avke leske uliľa o Izak a pro ochtoto džives les o Abraham obrezinda. Le Izakostar sas o Jakob a le Jakobostar sas amare dešuduj (12) bare dada.

⁹ O bare dada žjarlinenas pro Jozef a bikende les andro Egipt, ale o Del sas leha ¹⁰ a iľa les avri andral savore leskre pharipena, presikada leske peskri milost a diňa les godi anglo Faraonos, egiptsko kralis. Ov palis ačhaďa le Jozef, hoj pes te starinel pal o Egipt the pal calo leskro kher.

¹¹ Avke avľa bari bokh pro calo Egipt the pro Kanaan the baro pharipen a amare daden na sas so te chal. ¹² Sar šunďa o Jakob, hoj andro Egipt hin o chaben, bičhaďa ode ešebnovar amare daden. ¹³ A sar ode avle dujtovar, diňa pes o Jozef te prindžarel peskre phralenge a o Faraonos pes dodžanľa pal e famelija le Jozefoskri. ¹⁴ Avke len bičhaďa o Jozef, hoj te anen ke leste leskre dades le Jakob the cali leskri famelija - eftavardeš the pandž (75) manušen. ¹⁵ O Jakob the amare dada avle tele andro Egipt a ode the mule. ¹⁶ Palis len prefigende andro Šichem a parunde len andro hrobos. Oda hrobos cinda o Abraham le Chamoroskre čhavendar andro Šichem.

¹⁷ Sar imar avelas o časos, hoj o Del te dolikerel oda lav, so diňa le Abrahamoske, amare manuša andro Egipt igen baronas a zoralonas, ¹⁸ medik *na chudňa te kralinel andro Egipt aver kralis, savo imar na prindžarelas le Jozef.* ¹⁹ Oda kralis palis avke trapinelas amare manušen the amare daden, hoj mušinenas te odčhivel peskre čhavoren, save mekča ulonas a mukenas len te merel.

²⁰ Andre oda časos uliľa o Mojžiš a sas igen šukar anglo Del. Trin čhon les bararenas avri andre le dadeskro kher. ²¹ Sar leš mušinde pestar te del het, arakhľa les le faraonoskri čhaj a bararda les avri sar peskre čhas. ²² O Mojžiš sas avrisikado andro nekfeder egiptsko godaveripen a sas zoralo andre oda, so vakerelas, the andre oda, so kerelas.

²³ Sar leske sas saranda (40) berš, avľa leske andro jilo, hoj te džal te dikhel peskre phralen, le Izraeliten. ²⁴ A sar dikhľa o Mojžiš, hoj varesavo Egiptanos dukhavelas jekhe Izraelitas, geľa les te braňinel a murdarďa le Egiptanos. ²⁵ Ov peske gondolinelas, hoj leskre manuša ačalona, hoj len o Del kamel te zachraňinel prekal leskro vast, ale

on oleske na achalile. ²⁶ Palis pre aver džives avla o Mojžiš paš o duj Izraeliti, save pes vesekedinenas maškar peste. Kamla maškar lende te anel o smirom a phendā: ‚Muršale! Phrala san, soske tumen maren?‘

²⁷ Ale oda, ko dukhavelas peskre phrales, ispidña le Mojžiš a phendā: ‚*Ko tut ačhađa upral amende vodcaske the sudcaske?*‘ ²⁸ Kames man te murdarel avke, sar murdarđal idž kole Egiptanos?‘ ²⁹ Sar oda o Mojžiš šunđa, denašla a bešelas andre midijañiko phuv sar cudzincos, kaj leske ulile duj muršora.

³⁰ Pal o saranda (40) berš pes sikađa o aňjelos le Rajeskro pre pušta le Mojžišoske paš o verchos Sinaj andro krakos, so labolas. ³¹ Sar oda dikhla o Mojžiš, čudalinelas pes oleske, so dikhel. Ale sar geľa pašeder, hoj te dikhel feder, prevakerđa ke leste o hangos le Rajeskro: ³² ‚*Me som o Del tire dadengro, o Del le Abrahamoskro, o Del le Izakoskro a o Del le Jakoboskro.*‘ O Mojžiš avke predarandila, hoj izdralas a daralas pes pre oda te dikhel.

³³ O Raj leske phendā: ‚*Čhiv tele o sandalki pal o pindre, bo odi phuv, pre savi ačhes, hiñi sveto.*‘ ³⁴ Dikhłom, me mištes dikhłom, sar mire nipi cerpinen andro Egipt a šundom, sar lenge hin phares. Vašoda avłom tele, hoj len te zachrañnav. Avke akana av a bičhavava tut andro Egipt.‘

³⁵ Oda sas oda Mojžiš, saves on na kamle a saveske phende: ‚*Ko tut ačhađa upral amende vodcaske the sudcaske?*‘ A ipen les bičhađa o Del, hoj len te lidžal a te zachrañinel akor, sar ke leste prevakerđa o aňjelos, savo pes leske sikađa andro krakos. ³⁶ O Mojžiš len iľa avri andral o Egipt a kerelas o đivi the o zazraki andro Egipt, paš o Lolo moros a the pre pušta saranda (40) berš.

³⁷ Oda hin oda Mojžiš, savo phendā le Izraelitenge: ‚*O Raj, tumaro Del, tumen dela ajse prorokos tumare phralendar, sar som me.*‘ ³⁸ Ov hin oda, ko sas pre pušta le manušenca andral o Izrael the le aňjeloha, savo ke leste vakerelas pro verchos Sinaj the ke amare dada, a ov chudña o lava le dživipnaskre, hoj len te del amenge.

³⁹ Ale amare dada les na kamenas te šunel, odčhide les a visarde pes pale le jilenca andro Egipt. ⁴⁰ Phende le Aronoske: ‚*Ker amenge devlen, save džana anglal amende, bo na džanas, so pes ačhila ole Mojžišoha, so amen iľa avri andral e egiptsko phuv.*‘ ⁴¹ Andre ola dživesa peske kerde modla gurumñora a obetinde lake. Radisaľonas oleske, so kerde peskre vastenca. ⁴² Ale o Del pes lendar visarda het a diña lenge, hoj pes te modlinen ko ņeboskre čercheňa, avke sar hin pisimen andro zvitkos le prorokengro:

*‚Izraelitale, či mange anđan obeti the dari
pre pušta tel o saranda (40) berš?‘*

⁴³ *Ilan a lidžanas le Molochoskro stanos
the e čercheň tumare devleskri le Refanoskri;
o modli, so tumenge kerđan,
hoj anglal lende te bandon.*

*Vašoda tumen bičhavava andro zajatje
dži pal o Babilon.‘*

⁴⁴ Amare daden sas pre pušta o Svetostankos. Sas kerdo avke, sar o Del le Mojžišoske phendā the sar oda dikhla. ⁴⁵ Oda Svetostankos preile amare dada a le Jozuaha les doande andre phuv, so sas le pohanengri. Le pohanen tradña o Del het amare dadendar a o

Svetostankos ode ačiřa dži andro dživesa le Davidoskre. ⁴⁶ O Del rado dikhelas le David a o David mangelas le Jakoboskre Devles, či řaj leske ačhavel kher, ⁴⁷ ale oda sas o řalamun, ko le Devleske ačhađa kher.

⁴⁸ Ale o Někbareder na beřel andro khera, so hine kerde le manuřengre vastendar, avke sar phenel o prorokos:

⁴⁹ *„O řebos hin miro tronos, phenel o Del,
a e phuv hiři tel mire pindre.*

Savo kher mange ačhavena?

*Vaj kaj hin varesavo than,
kaj mange me řaj odpočovinav?*

⁵⁰ *Či oda savoro na kerđa miro vast?’*

⁵¹ Tumen zacata manuřale! O jile tumende hin zaphandle a na řunen pro kana! Tumen furt džan pro Sveto Duchos avke sar the tumare dada! ⁵² Pre savo prorokos na džanas tumare dada? Se on murdarde olen, ko imar anglal phenenas, hoj avela o Čačipnaskro. A tumen les akana diřan andre a murdarđan. ⁵³ Tumen priřan o Zakonos le aņjelendar a na dolikerđan les!“

O řtefan murdardo le barenca

⁵⁴ Sar kada řunde, avřa lenge bari choli andro jile a randenas pre leste le dandenca. ⁵⁵ O řtefan, napřimen le Svete Duchoha, hazđna o jakha pro řebos a dikřla le Devleskri slava the le Ježiř te ačhel pal e čači sera le Devleskri. ⁵⁶ A phenda: „Dikhav o řebos phundrado a le Čhas le Manuřeskres te ačhel pal e čači sera le Devleskri.“

⁵⁷ Akor on chudle zorales te vičinel, phandle peske andre o kana a jekhetane pre leste chučile. ⁵⁸ Tradle les avri andral o foros a chudle andre leste te čhivkerel le barenca. O řvedki peske thode o plařti pař jekh terno manuř, savo pes vičinelas Saul.

⁵⁹ A sar čhivkerenas andro řtefan le barenca, ov vičinelas pro Raj: „Raja, Ježiř, prile mire duchos!“ ⁶⁰ Pařis peřa pro khoča a vičinda zorale hangoha: „Rajeja, ma rachin lenge kada binos!“ Sar oda phenda, zasuča.

8

O Saul džal pre khangeri

¹ O Saul suhlasinelas, hoj le řtefan murdarde. A ole dživesestar chudle igen te džal pre khangeri andro Jeruzalem. Savoredžene pes rozdenařle andre Judsko the andre Samarija, ale o apořtola na denařle. ² O pobořna muřřa parunde le řtefan a igen pal leste rovenas. ³ Ale o Saul chudņa te ničinel e khangeri. Džalas andro khera, lelas le muřřen the le džuvřen a thovelas len andro berteni.

O evaņjelium pes kazinel andre Samarija

⁴ Ola, ko pes rozdenařle, vakerenas o evaņjelium vřadzik, kaj džanas. ⁵ O Filip geřa andro foros Samarija a kazinelas lenge le Kristus. ⁶ But manuřa igen miřtes řunenenas, so o Filip vakerelas, a dikhenas o zazraki, so kerelas. ⁷ Bu andral o but manuřa avenas avri o nalače duchi bara vikaha a but kaliki the bange sastile avri. ⁸ Avke avřa baro radiřagos andre oda foros.

⁹ Ale andre oda foros imar angloda dživelas jekh murš, savo pes vičinelas Šimon. Ov peskre čarenca kerelas oda, hoj pes o nipi andre Samarija igen te čudalinen, a lašarelas pes, hoj hino vareko baro. ¹⁰ Savoredžene les igen šunenias, o bare the o cikne, a phenenas: „Ov hino odi Bari zor le Devleskri.“ ¹¹ Igen mištes les šunenias, bo imar but kerelas maškar lende o čari. ¹² Ale sar pačandile le Filiposke, savo lenge vakerelas pal o krališagos le Devleskro the pal o nav Ježiš Kristus, denas pes te bolel, o murša the o džuvla. ¹³ No the oda Šimon pačandila, diña pes te bolel a phirelas pal o Filip. A sar dikhla, hoj pes ačhen bare divi the zazraki, čudalinelas pes.

¹⁴ Sar pes o apoštola andro Jeruzalem došunde, hoj e Samarija priila o lav le Devleskro, bičhade ke lende le Peter the le Jan. ¹⁵ Sar ode doavle, modlinenas pes vaš lenge, hoj te chuden le Svete Duchos, ¹⁶ bo o Svete Duchos mek na avla tele pre ňikaste lendar a sas ča bolde andro nav le Rajeskro le Ježišoskro. ¹⁷ Avke pre lende thode o vasta a on priile le Svete Duchos.

¹⁸ Sar dikhla o Šimon, hoj le Svete Duchos chudle akor, sar pre lende o apoštola thode o vasta, anda lenge love ¹⁹ a phenda: „Den the man kajsi zor, hoj oda, pre kaste thovava o vasta, te chudel le Svete Duchos.“

²⁰ O Peter leske phenda: „Mi kirñon tire love the tuha, bo tuke gondolindal, hoj tuke šaj cines le Devleskro daros vaš o love! ²¹ Tu na sal jekh amendar andre kadi buči, bo tiro jilo nane žužo anglo Del. ²² Vašoda ker pokañje andral kada binos a mang le Rajes, či tuke na odmukela oda, so tuke gondolinehas andro jilo. ²³ Bo dikhav, hoj hin andre tu pherdo zavist a sal phandlo andro binos!“

²⁴ O Šimon odphenda: „Mangen le Rajes vaš ma, hoj te na avel pre ma nič olear, so phendan.“

²⁵ Sar imar o apoštola dine avri o svedectvos a vakerde le Rajeskro lav, džanas pale andro Jeruzalem. Pal o drom vakerenas avri o evaņjelium andro but Samaritanska gavora.

O Filip the o eunuchos

²⁶ O aņjelos le Rajeskro prevakerda ko Filip a phenda leske: „Ušti a dža pro juhos, pro drom, so džal andral o Jeruzalem tele andre Gaza.“ (Pal oda drom pes imar akana na phirel.) ²⁷ O Filip uštila a geļa. Dikhla muršes Etiopčanos, savo sas baro manuš, eunuchos la Kandakakro, la kralovnakro andral e Etiopija. Ov sas upral savoro lakro barvalipen a sas andro Jeruzalem te lašarel le Devles. ²⁸ Džalas pale khere, bešelas pre peskro verdan a genelas le prorokos Izajaš. ²⁹ A o Duchos phenda le Filiposke: „Dža pašeder a dochude o verdan.“

³⁰ Sar doavla o Filip a šunda les te genel le prorokos Izajaš, phenda: „Či achalos oda, so genes?“

³¹ Ov odphenda: „Sar šaj achaluvav, te mange ňiko na phenela, pal soste ode džal?“ A mangla le Filip, hoj te bešel paš leste a te džal leha.

³² Oda, so genelas le Devleskre Lavestar, sas kada:

*„Lidžanas les sar ovečka te murdarel
a avke sar o bakroro na del avri o hangos
anglal oda, ko les strihinel,
avke añi ov na phundrađa peskro muj.*

³³ *Ov sas teledikhlo*

*a na sudzinde les avke, sar kampła.
A ko šaj vakerela pal leskro potomstvos,
te leskro dživipen pes lel pal e phuv?"*

³⁴ O eunuchos odphenda le Filiposke: „Mangav tut, pal kaste vakerel o prorokos? Pal peste, či pal avreste?“ ³⁵ Akor chudña o Filip te vakerel ole lavestar andral o Izajaš a phenelas leske o evaňjelium pal o Ježiš.

³⁶ Sar džanas pal o drom, dikhle varesavo paňi a o eunuchos phenda: „Dikh, paňi! So mange braňinel te del pes te bolel?“ ³⁷ [O Filip phenda: „Te pačas andral calo tiro jilo, šaj.“ Ov odphenda: „Pačav, hoj o Ježiš Kristus hino le Devleskro Čhavo.“] ³⁸ Avke zaačhađa o verdan a sodujđzene, o Filip the o eunuchos, gele andro paňi a bolda les.

³⁹ Sar avle avri andral o paňi, o Duchos le Rajeskro iľa le Filip het. O eunuchos les imar buter na dikhľa a džalas peskre dromeħa radišagoha. ⁴⁰ O Filip pes arakhľa andro Azotus. Phirelas a vakerelas savore ole forenge o evaňjelium, medik na doavľa andre Cezarea.

9

O Ježiš pes sikavel le Sauloske

¹ O Saul mek furt džalas pro učeňika le Rajeskro a kamelas len te murdarel avri. Avľa ko nekbareder rašaj ² a mangľa lestar o ľila pro sinagogi andro Damašek, hoj te rodel avri ole muršen the ole džuvľen, save džan pal o drom le Rajeskro, hoj len te phandel andre a te anel len andro Jeruzalem. ³ Ačhiľa pes androda, sar džalas, sar imar sas pašes paš o Damašek, hoj les jekhvaresto zaučharda andre o švetlos andral o ňebos. ⁴ Peľa pre phuv a šunđa o hangos, savo leske phenda: „Saul, Saul, soske pre mande džas?“

⁵ O Saul phenda: „Ko sal, Rajeja?“

O Raj odphenda: „Me som o Ježiš, pre kaste tu džas. ⁶ Ušći a dža andro foros, ode pes tuke phenela, so kampil te kerel.“

⁷ Ola murša, so leħa džanas jekhetane, na džanle pre oda so te phenel, bo šunde o hangos, ale ňikas na dikhle. ⁸ Palis o Saul ušćiľa pal e phuv, a sar phundrađa o jakħa, na dikhelas nič. Avke les ile vastestar a ligende les andro Damašek. ⁹ Trin džives sas koro a na chalas aňi na pijelas.

¹⁰ Andro Damašek sas varesavo učeňikos, savo pes vičinelas Ananijaš. Leske phenda o Raj andro videňje: „Ananijaš!“

„Kade som, Rajeja,“ odphenda.

¹¹ Avke leske o Raj phenda: „Ušći a dža pre ulica, so pes vičinel Rovno. Andre le Judaskro kher arakh avri le Saul andral o Tarzus, bo ipen akana pes modľinel. ¹² Ov dikhľa andro videňje muršes, savo pes vičinel Ananijaš, savo avľa paš leste a thođa pre leste o vasta, hoj te dikhel.“

¹³ O Ananijaš odphenda: „Rajeja, but manušendar šundom pal kada murš, hoj keci but nalačhipen kerđa tire manušenge andro Jeruzalem. ¹⁴ A the kade les hin zor le bare rašajendar te phandel andre savoren, ko lašaren tiro nav.“

¹⁵ Ale o Raj leske phenda: „Dža, bo me mange les kidňom avri, hoj prekal leste te kerav miri buči, hoj ov te anel miro nav anglo aver narodi, anglo kraľa the anglo čhave le Izraeloskre. ¹⁶ Me leske sikavava, keci but mušinel te precerpinel vaš miro nav.“

¹⁷ Akor odgeľa o Ananijaš a geľa andro kher, thođa pre leste o vasta a phenda: „Saul, phrala! O Raj o Ježiš, savo pes tuke sikađa pro drom, sar avehas kade, man bičhađa, hoj pale te dikhes a te aves naplñimen le Svete Duchoha.“ ¹⁸ Takoj leske pele tele pal o jakha ajse sar šupini. Chudña pale te dikhel, ušřila a diňa pes te bolel. ¹⁹ Palis chaľa o chaben a chudña zor.

O Saul kazinel andro Damašek

O Saul ačhila vajkeci dživesa le učeňikenca andro Damašek. ²⁰ Takoj vakerelas andro sinagogi, hoj o Ježiš Kristus hin le Devleskro Čhavo. ²¹ Savore, save les šunde, pes čudalinenas a phenenas: „Či nane oda ov, savo andro Jeruzalem murdarelas olen, ko lašarenas kada nav? A the kade avľa, hoj len te phandel andre a te lidžal anglo bare rašaja.“ ²² O Saul furt zoralolas andro lav. Igen džanelas te dokazinel, hoj o Ježiš hino o Kristus, až avke, hoj o Židi, so bešenas andro Damašek, pre oda našti odphenenas.

O Saul denašel andro Jeruzalem

²³ Sar imar pregeľa but dživesa, o Židi pes maškar peste dovakerde, hoj les murdarena, ²⁴ a stražinenas o brani rat-džives, hoj les te murdaren, ale o Saul pes pal oda dodžanľa. ²⁵ Vašoda o učeňika les rači mukle tele pal o muros le lanoha andro košaris.

²⁶ Sar avľa o Saul andro Jeruzalem, kamľa te džal paš o učeňika, ale daranas lestar, bo na pačanas leske, hoj ov hino čačes učeňikos. ²⁷ Ale o Barnabaš les iľa, ligenda ko apoštola a vakerđa lenge avri, sar o Saul dikhľa le Rajes pro drom, sar leha vakerđa a the sar andro Damašek vakerelas bi e dar andro nav le Ježišoskro. ²⁸ Palis o Saul ačhila lenca a phirelas pal o Jeruzalem. Kazinelas šmelones andro nav le Rajeskro le Ježišoskro. ²⁹ Vakerelas a vesekedinelas pes le Židenca, save vakerenas grecki. Ale on les kamenas te murdarel. ³⁰ No, sar pes pal oda dodžanle o phrala, ile les tele andre Cezarea a bičhade andro Tarzus.

³¹ Avke sas smirom andro khangera pal cali Judsko, Galileja the Samarija. O khangera zoralonas a baronas, bo dživenas andre sveto dar anglo Raj a o Sveto Duchos len pošešinelas.

O Peter sastarel le Eneaš

³² Sar phirelas o Peter than thanestar, avľa the ke le Devleskre manuša, save bešenas andre Lidda. ³³ A arakhľa ode varesave manušes, savo pes vičinelas Eneaš. Ov sas kalikos a očno beršendar pašolas ča andro hadžos. ³⁴ O Peter leske phenda: „Eneaš, o Ježiš Kristus tut sastarel avri! Ušři a ker pal tu o hadžos!“ A o Eneaš takoj ušřila. ³⁵ Dikhle les savore, so bešenas andre Lidda the andro Šaron, a visarde pes ko Raj.

O Peter uštavel la Tabita andral o meriben

³⁶ Andre Joppa sas jekh učeňička, savi pes vičinelas Tabita, so hin andre grecko čhib Dorkas*. Oj kerelas but lačhipen a pomožinelas le čorenge. ³⁷ Andre ola dživesa pes ačhila, hoj nasvaliľa a muľa. Sar la thode le paňeha, ligende la andro upruno kher. ³⁸ Vašoda, hoj e Lidda

* 9:36 9,36 Oda hin Srnka.

hiñi pašes paš e Joppa a o učeñika pes došunde, hoj ode hin o Peter, bičhade ke leste duje muršen a mangelas les: „Av sig ke amende!“

³⁹ O Peter uštila a gela lenca. Sar doavla ode, ligende les andro upruno kher a zgele pes paš leste savore vdovi a sikavenas leske o rokli the o gada, so lenge kerelas e Tabita, medik sas lenca.

⁴⁰ Akor bičhada o Peter savoren avri, gela pro khoča a modlinda pes. Palis visalila ke muli a phenda lake: „Tabito, ušti!“ A oj phundrača o jakha, a sar dikhla le Peter, bešla peske. ⁴¹ O Peter lake podiña o vast a pomožinda lake te uštel upre. Palis vičinda savore Devleskre manušen the le vdoven a sikada lenge la Tabita džidona. ⁴² Dodžanla pes pal oda cali Joppa a but džene pačandile andro Raj. ⁴³ O Peter ačhila but dživesa andre Joppa ke varesavo Šimon, savo kerelas buči le cipenca.

10

O Kornelius dikhel videñje

¹ Andre Cezarea sas varesavo murš, savo pes vičinelas Kornelius. Ov sas velitelis upral o šel slugada andral e čata, so la vičinenas Italsko. ² Ov sas pobožno manuš a ov the cali leskri famelija lašarenas le Devles. Pomožinelas but le čorenge a furt pes modlinelas ko Del. ³ Jekhvar, vaj trin orendar pal o dilos, žužes dikhla andro videñje le Devleskre añjelos. O añjelos leske phenda: „Kornelius!“

⁴ Ov pes pre leste zadikhla a daraha phenda: „So, Rajeja?“

O añjelos leske odphenda: „Tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modlitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterda. ⁵ Avke akana bičhav le muršen andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. ⁶ Ov bešel ke varesavo Šimon, savo kerel buči le cipenca a saveskro kher hino paš o moros. Ov tuke phenela, so kampel te kerel.“

⁷ A sar odgela het o añjelos, so leha vakerelas, vičinda peske o Kornelius duje sluhlen the jekhe pobožne slugadis, savo paš leste furt ačhelas. ⁸ Sar imar lenge savoro vakerda avri, bičhada len andre Joppa.

O Peter dikhel videñje

⁹ Pre aver džives, sar sas ola murša pro drom a imar sas pašes paš o foros, vaj pro dilos, o Peter gela pro pados pes te modlinel. ¹⁰ Igen bokhalila a kamelas te chal. Medik leske kerenas o chaben, dikhla videñje. ¹¹ Dikhla o űebos phundrado a andral o űebos avelas tele pre phuv vareso ajsa sar bari lepeda mukli tele le štare agorendar. ¹² Andre odi lepeda sas savore štarepindrengre džviriri, so hin pre phuv, o čirikle a the ola, so pes cirden pal e phuv.

¹³ A prevakerda ke leste o hangos: „Ušti, Peter, murdar a cha!“

¹⁴ O Peter phenda: „Na, Rajeja, bo mek šoha na chalom vareso melalo abo nažužo!“

¹⁵ Oda hangos leske pale phenda: „Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!“

¹⁶ Kada savoro pes ačhila trival a palis e lepeda sas takoj ili upre andro űebos.

¹⁷ Medik o Peter andre peste gondolinelas, hoj so leske o Del kamla te phenel prekal oda videñje, doavle paš e brana ola murša, saven

bičhađa o Kornelius, bo arakhle o drom paš le Šimonoskro kher. ¹⁸ Vičinenas a phučenas, či ode na bešel o Šimon, saves vičinen Peter.

¹⁹ Sar mek gondolinelas o Peter pal oda videňje, phenda leske o Duchos: „Dikh, trin murša tut roden. ²⁰ Ušti, dža tele pal o pados a dža lenca! Ma odcirde tut lendar, bo me len bičhadom.“

²¹ Sar avla o Peter tele pal ola murša, phenda: „Me som oda, kas roden. Soske pal ma avlan?“

²² On odphende: „Bičhađa amen o Kornelius, o veliteľis upral o šel slugađa. Ov hino čaćipnaskro manuš, savo pes daral le Devlestar a saves calo židoviko narodos del pačiv. O sveto aňjelos leske phenda, hoj tut te vičinel andre peskro kher a te šunel tire lava.“

O Peter džal ko Kornelius

²³ Akor len vičinda o Peter andre a presikađa lenge e pačiv a presute ode. Pre aver džives o Peter odgeľa lenca a gele leha the varesave phrala andral e Joppa. ²⁴ Pre dujto džives doavle andre Cezarea. O Kornelius len imar užarelas a vičinda peske la famelija the peskre nekpašeder prijateľen. ²⁵ Sar dikhľa o Kornelius le Peter te avel andre, peľa pro khoča a klaňinelas pes leske. ²⁶ Ale o Peter les hazdňa upre a phenda: „Ušti, se the me som ča manuš.“

²⁷ Vakerelas leha, geľa andre a dikhľa pherdo manušen, so pes ode zgele. ²⁸ A phenda lenge: „Tumen džanen, hoj le manušeske, so hino Židos, nane domuklo te džal andro kher ke ajso manuš, so nane Židos aňi pes leha te arakhel. Ale mange sikađa o Del, hoj te na phenav pal varesavo manuš, hoj hino nažužo abo melalo. ²⁹ Vašoda avľom a na odphendom tuke. A akana phučav, soske vaš ma bičhadan?“

³⁰ O Kornelius phenda: „Anglo štar džives trin orendar* man modľinavas andre miro kher a jekhvareste angle ma ačhila murš andro igen parne gada ³¹ a phenda: „Kornelius, tiro lačhipen, so kerehas le čorenge, the o modľitbi sas avrišunde a o Del pre tu na bisterđa. ³² Bičhav andre Joppa a vičin le Šimon, saves vičinen Peter. Ov bešel paš o moros andro kher ko Šimon, savo kerel buči le cipenca. [Sar avela, phenela tuke savoro.]’ ³³ Avke me pal tu bičhadom a tu mištes kerdal, hoj avlal. A vašoda sam kade akana savore anglo Del, hoj te šunas savoro, so tuke prikazinda o Raj.“

O Peter vakerel andro kher ko Kornelius

³⁴ Akor chudňa o Peter te vakerel: „Akana čačes ačaluľvav, hoj o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres. ³⁵ Ale le Devleske hin pre dzeka sako andral dojekh narodos, ko lestar daral a dživel andro čaćipen. ³⁶ Tumen džanen oda lav, so o Del bičhađa le Izraelitenge, sar vakerelas o evaňjelium pal o smirom prekal o Ježiš Kristus, savo hin o Raj upral savoreste. ³⁷ Tumen džanen pal oda, so pes ačhila pal caľi Judsko. Chudňa oda andre Galileja pal o bolipen, so kazinelas o Jan. ³⁸ A tumen džanen pal o Ježiš andral o Nazaret, sar les o Del pomazinda le Svete Duchoha the la zoraha. O Ježiš phirelas pal e phuv, kerelas o lačhipen le manušenge a sastarelas savoren, ko sas tel e zor le bengeskri, bo o Del sas leha.

* **10:30** 10,30 E grecko čhib: eňa orendar

³⁹ Amen sam o švedki savoreske, so ov kerelas andre židoviko phuv the andro Jeruzalem. Palis les murdarde a primarde pro kerestos. ⁴⁰ Ale o Del les uštađa pro trito džives a ov pes sikavelas amenge. ⁴¹ Na sikavelas pes savore manušenge, ale ča le švedkenge, saven peske o Del imar anglal kidňa avri, amenge, save leha chahas the pijahas paloda, sar uštíla andral o meriben. ⁴² A ov amenge prikazindđa, hoj te kazinas le manušenge a te svedčinas, hoj ov hino oda, kas o Del ačhađa te sudzinel le džiden the le mulen. ⁴³ Savore proroka svedčinen pal leste, hoj andre leskro nav ena odmukle o biní sakoneske, ko pačala andre leste.“

O Sveto Duchos avel pro manuša, so nane Židi

⁴⁴ Mek sar o Peter vakerelas, o Sveto Duchos avla tele pre savorende, ko šunenav leskre lava. ⁴⁵ A o pačabnaskre Židi, so avle le Peteriha, pes čudalinenav, hoj o Sveto Duchos hino avričhido the pro manuša, so nane Židi, ⁴⁶ bo len šunde te vakerel andro aver čhiba a te lašarel le Devles.

Akor o Peter phendā: ⁴⁷ „Či šaj vareko zaačhavel te bolel le paňeha olen, ko priile le Svete Duchos avke sar the amen?“ ⁴⁸ A prikazindđa lenge, hoj pes te den te bolel andro nav Ježiš Kristus. A on les palis mangle, hoj te ačhel ode vajkeci dživesa.

11

O Peter pale andro Jeruzalem

¹ Palis šunde o apoštola the o phrala andre Judsko, hoj the o manuša, so nane Židi, priile le Devleskro lav. ² Sar avla o Peter upre andro Jeruzalem, dovakerenas leske o pačabnaskre Židi ³ a phende: „Geľal ko naobrezimen manuša a chahas lenca!“

⁴ Avke lenge o Peter chudňa savoro te vakerel avri: ⁵ „Somas andro foros Joppa, modlinavas man a sas man videňje. Dikhľom, sar avelas andral o ņebos vareso ajso sar bari lepeda mukli tele le štare agorendar, a doavla dži paš ma. ⁶ Mištes man andre zadikhľom a dikhľom andre le štarepindrengre džviren, le dzive džviren, le čiriklen a the olen, so pes cirden pal e phuv. ⁷ A šundom o hangos, savo mange phendā: ‚Uští, Peter, murdar a cha!‘

⁸ Me phendom: ‚Na, Rajeja, bo mek šoha na geľa andre miro muj vareso melalo abo našužo!‘

⁹ O hangos andral o ņebos mange pale phendā: ‚Tu ma phen melalo pre oda, so o Del obžužarda!‘ ¹⁰ Kada savoro pes ačhíla trival a palis sas savoro pale ilo upre andro ņebos.

¹¹ Takoj paloda doavle trin murša, saven ke ma bičhade andral e Cezarea, paš o kher, kaj bešavas. ¹² O Duchos mange phendā, hoj te džav lenca a te na odcirdav man lendar. Avle manca the kala šov phrala a geľam andro kher ke oda murš. ¹³ Ov amenge vakerelas, hoj andre peskro kher dikhľa le aňjelos, so ačhíla anglal leste a phendā leske: ‚Bičhav andre Joppa vajkeci muršen a vičín le Šimon, saves vičinen Peter. ¹⁴ Ov tuke vakerela o lava, prekal save aveha zachraňimen tu the calo tiro kher.‘

¹⁵ A soča chudňom te vakerel, avla pre lende o Sveto Duchos avke sar angloda pre amende. ¹⁶ Akor mange avla pre godí oda lav le Rajeskro, so ov phendā: ‚O Jan bolelas le paňeha, ale tumen avena

bolde le Svete Duchoha.' ¹⁷ Te len o Del diña ajso daros sar the amen, ko pačandilam andro Raj Ježiš Kristus, akor ko som me, hoj man te ačhavav le Devleske?"

¹⁸ Sar oda šunde, preačhile pre leste te vakerel. Lašarenas le Devles a phende: „Ta akor o Del diña the le manušenge, so nane Židi, hoj te keren pokañje a te dživen.“

O evaňjelium andre Antiochija

¹⁹ Ola, ko pes rozdenašle angle ola pharipena, so avle, sar murdarde le Štefan, gele dži andre Fenicija, Ciprus the Antiochija a vakerenas o evaňjelium ča le Židenge. ²⁰ Ale varesave lendar sas the andral o Ciprus the andral e Cirenija, a sar avle andre Antiochija, vakerenas the le Grekenge o evaňjelium pal o Ježiš Kristus. ²¹ Le Rajeskri zor sas lenca a but džene pačandile a visalile ko Raj.

²² Došunde pes pal oda andre khangeri andro Jeruzalem a bičhade le Barnabaš andre Antiochija. ²³ Sar ode avla a dikhla odi milost le Devleskri, radisalila a phenelas lenge, hoj te ačhen paš o Raj cale jilenca. ²⁴ O Barnabaš sas lačno manuš, naplñimen le Svete Duchoha the le pačabnaha. A igen but nipi pačandile andro Raj.

²⁵ Palis gela o Barnabaš andro Tarzus te rodela avri le Saul. ²⁶ A sar les arakhla, anda les andre Antiochija. Ačila pes avke, hoj pes calo berš zdžanas andre odi khangeri a sikavenas igen but nipen. Andre Antiochija ešebnovar dine le učeñiken nav krestana.

²⁷ Andre ola dživesa avle o proroka andral o Jeruzalem andre Antiochija. ²⁸ Jekh lendar, so pes vičinelas o Agabus, uštila a prekal o Duchos prorokinda, hoj pal cali phuv avela bari bokh. A odi bokh the čačas avla akor, sar sas o Klaudius cisaris. ²⁹ Vašoda pes savore učeñika dovakerde, hoj sako dela ajci, keci šaj, hoj te pomožinen le phralenge andre Judsko. ³⁰ Avke skidle upre o love a bičhade le Barnabaš the le Saul, hoj te anen o love le vodcenge andre khangeri andro Jeruzalem.

12

O Herodes džal pro apoštola

¹ Andre ola dživesa chudña o kralis Herodes igen te džal pre varesave džene andral o khangera. ² A murdarđa la šablaha le Jakob, le Janoskre phrales. ³ Sar dikhla, hoj oda sas pre dzeka le Židenge, diña te zalel the le Peter. Ipen akor sas o inepos le Marengro bi o Kvasos. ⁴ Sar les chudña, thođa les andre bertena a diña, hoj pre leste te den pozoris štar čati po štar slugađa. Pal e Patrađi les kamla o Herodes te anel anglo nipi.

⁵ Medik stražinenas le Peter andre bertena, o manuša andre khangeri pes vaš leske na preačhenas te modlinel.

O Peter avriilo andral e bertena

⁶ Rači angloda, sar imar les o Herodes kamla te anel anglo nipi, sovelas o Peter maškar o duj slugađa. Ov sas zaphandlo duje lancenca a anglo vudar sas mek o slugađa, save stražinenas e bertena. ⁷ A jekhvareste paš leste ačila o aňjelos le Rajeskro a andre bertena avla baro švetlos. O aňjelos demađa le Peter andre sera, uštada les a phenda: „Sigo, ušti!“ A le Peteriske pele tele o lanci pal o vasta.

⁸ O aňjelos leske phendā: „Phand o sirimos a uri o sandalki!“ O Peter oda kerda a o aňjelos leske palis phendā: „Le pre tu o plaštoš a av pal ma!“ ⁹ O Peter džalas pal leste a aňi na džanelas, hoj oda, so pes ačhel prekal o aňjelos, hin čačes. Gondolinelas peske, hoj džal suno. ¹⁰ Sar pregele ešebne slugađen the dujtone, doavle paš e trastuňi brana, savaha pes džal andro foros, a phundrađa pes lenge korkori pestar. Sar avle avri, pregele jekh ulica a o aňjelos les jekhwareste omukla.

¹¹ O Peter avla ke peste a phendā: „Akana čačes džanav, hoj o Raj bičađa peskre aňjelos a iľa man avri andral o vasta le Herodesoskre a the savorestar, so mange kamle o Židi te kerel.“

¹² Sar imar savoreske achaliľa, avla paš o kher la Mariakro. Oj sas e daj le Janoskri, saves vičinen the Marek. Ode sas zgele but manuša a modlinenas pes. ¹³ O Peter durkinda pre brana a avla e čhajori, savi pes vičinelas Rode, a phučla, ko ode hin. ¹⁴ Sar prindžarda le Peteriskro hangos, avke radisalila, hoj leske na phundrađa, ale denašla te phenel, hoj o Peter ačhel angle brana.

¹⁵ Ale on lake phende: „So sal diliňi?“ No oj ačhelas furt pre peskro lav a phenelas, hoj oda hin čačo. On palis phende: „Oda hin leskro aňjelos.“

¹⁶ No o Peter mek furt durkinelas. Sar phundrade o vudar, dikhle les a igen pes čudalinde. ¹⁷ O Peter lenge sikađa le vasteha, hoj te čiten, a chudňa lenge te vakereľ, sar les o Raj iľa avri andral e bertena, a phendā: „Den ada te džanel le Jakoboske the le phralenge.“ Palis gela pre aver than.

¹⁸ Sar vidňisalila, daranas pes o slugađa a chudle pes maškar peste te vesekedinel, bo na džanle, so pes ačhiľa le Peteriha. ¹⁹ O Herodes les diňa te rodel. Sar les na arakhľa, vičinda peske le slugađen, hoj lendar te phučel, so pes ačhiľa. Palis len diňa te murdarel. Paloda gela o Herodes te bešel andral e Judsko andre Cezarea.

O Herodes merel

²⁰ O Herodes chalas cholí pro Tirčana the pro Sidončana, ale on pes savore jekhetane sthode a avle pal leste. Sar imar prevakerde le Blastus, le kraliskre nekbaredere manušes a dochudle les pre peskri sera, manganas le Herodes vaš o smirom, bo lengre phuva chudenas o chaben andral le kraliskri phuv.

²¹ A sar avla oda džives, urđa pes o kralis andro kralika gada, bešla peske pro tronos a prevakerđa ke lende. ²² A o manuša zorales vičinenas: „Kada hin o hangos le Devleskro, a na le manušeskro!“ ²³ A takoj ode pro than les o aňjelos le Rajeskro marda, bo na diňa e slava le Devleske. Chale les o kirme a muľa.

²⁴ O lav le Devleskro džalas furt dureder a buter džene pes pridenas andro pačaben.

²⁵ Sar imar o Barnabaš the o Saul dokerde oda, pre soste sas bičhade, gele het andral o Jeruzalem. Ile peha le Jan, saves vičinenas the Marek.

13

O Barnabaš the o Saul bičhade avri

¹ Andre khangeri andre Antiochija sas kala proroka the učitelā: o Barnabaš, o Šimon, saves vičinen Kalo, o Lucius andral e Cirenija, o

Manahem (savo sas avribarardo paš o guverneris Herodes) the o Saul.
² Sar služinenas le Rajeske a poscinenas, phendā lenge o Sveto Duchos:
 „Oddelinen mange le Barnabaš the le Saul pre odi buči, pre savi len
 me kidňom avri.“³ Avke poscinenas a modľinenas pes, thode pre lende
 o vasta a mukle len te džal.

O drom andro Ciprus

⁴ A on, bičhade le Svete Duchostar, avle tele andre Seleukia a odarik
 gele la lođaha pro ostrovos Ciprus. ⁵ Sar avle andro Salamis, vakerenas
 o lav le Devleskro andre le Źidengre sinagogi. O Jan sas lenca a
 pomožinelas lenge.

⁶ Sar pregele calo ostrovos dži andro Pafos, arakhle ode varesave
 Źidos, savo sas čarođejňikos the falošno prorokos. Vičinelas pes
 Barjesus ⁷ a ov sas le guverneriha, le Sergiusoha Pavloha, savo sas
 godaver murš. Ov peske vičindā le Barnabaš the le Saul, bo kamelas
 te šunel le Devleskro lav. ⁸ Ale o Elimas, o čarođejňikos, bo avke
 pes prethovel leskro nav, lenge ačhelas pro lav a kamelas te odlel
 le guverneris andral o pačaben. ⁹ Akor o Saul, savo pes vičinelas
 the Pavol, sas napľňimen le Svete Duchoha. Dikhľa pro Elimas ¹⁰ a
 phendā leske: „Tu sal le bengeskro čhavo, pherdo le klamišagoha the
 džungipnaha – tu, so džas pre dojekh čačipen. Kana imar preacheha
 te previsarel o čače droma le Devleskre? ¹¹ Avke akana pre tu avela o
 vast le Rajeskro: Korisaľoha a na dikheha pre varesavo časos o kham!“

A takoj pre leste avľa o kalipen a ov chudňā te rodel, ko les šaj
 ľidžal vastestar. ¹² Sar o guverneris dikhľa, so pes ačhila, pačandila a
 čudalinelas pes upral le Rajeskro sikaviben.

Andro foros Antiochija

¹³ Palis o Pavol the ola, so sas leha, gele la lođaha andral o Pafus a
 gele andro foros Perga andre Pamfilija. Ale o Jan (saves vičinenas
 the Marek) len omukľa a gela pale andro Jeruzalem. ¹⁴ Andral e
 Perga gele andro foros Antiochija andre Pisidija. Sar sas šabat, gele
 andre sinagoga a bešle peske. ¹⁵ Sar imar pregende andral o Zakonos
 the andral o Proroka, bičhade pal lende o vodci andral e sinagoga,
 hoj lenge te phenen: „Phralale, te tumen hin varesavo lav, so šaj
 pomožinel le manušenge, phenen lenge!“

¹⁶ Akor uštila o Pavol, sikađa le vasteha, hoj te šunen, a phendā:
 „Muršale andral o Izrael the tumen, so tumen daran le Devlestar,
 šunen! ¹⁷ Le Izraeloskro Del peske kidňa avri amare daden a hazdňa
 len upre, akor sar dživenas sar cudzinci andre egiptsko phuv a peskra
 bara zoraha len iľa odarik avri. ¹⁸ Paloda vaj saranda (40) berš pre
 pušfa o Del zlidžalas oda, so kerenas. ¹⁹ Palis zňičinda efta naroden
 andre phuv Kanaan a rozđelindā odi phuv le Izraelitenge.

²⁰ A paloda vaj štar šel the penda berš (450) len delas sudcen dži paš
 o prorokos Samuel. ²¹ Akorestar peske mangenas kralis a o Del lenge
 diňa pro saranda (40) berš le Saul. Ov sas le Kišoskro čhavo andral o
 kmeňos Benjamin. ²² Sar les palis iľa het, diňa lenge le David kraliske,
 pal savo diňa svedectvos a phendā: *Arakhlom le David, le Izajoskre
 čas, muršes pal miro jilo, savo furt kerel miri voľa.*

²³ Andral leskro potomstvos ačhađa o Del le Ježiš sar Spasiťelis,
 avke sar diňa lav le Izrael. ²⁴ O Jan imar anglo Ježiš phenelas savore

Izraelitenge, hoj pes te visaren le binendar a te den pes te bolet. ²⁵ Sar imar o Jan dokerelas peskri buči, phenda: ‚Me na som oda, ko tumenge gondolinen, hoj som. Ale dikhen, pal ma avel oda, kaske na som hodno te phundravel o sandalki pro pindre.‘

²⁶ Phralale, čhave le Abrahamoskre, a the tumen manušale avre narodendar, so tumen daran le Devlestar! Tumenge hin bičhado kada lav, so tumen šaj zachrañinel. ²⁷ Bo ola, ko bešen andro Jeruzalem, the lengre vodci les na prindžarde, ale aleha, hoj les odsudzinde, naplñinde o lava le prorokengre, so pes genel sako šabat. ²⁸ Na arakhle pre leste nič, vaš soske mušinda te merel, ale on the avke mangelas le Pilat, hoj les te del te murdarel. ²⁹ Sar imar dokerde savoro, so hin pal leste pisimen, ile les tele pal o kerestos a thode les andro hrobos. ³⁰ Ale o Del les uštađa andral o meriben ³¹ a ov pes buter dživesa sikavelas olenge, ko andral e Galileja avle jekhetane leha andro Jeruzalem. On hine akana leskre švedki anglo nipi.

³² The amen tumenge phenas: Oda lav, so o Del diña amare daden, ³³ akana dolikerđa amenge, lengre čhavage, bo uštađa le Ježiš andral o meriben. Avke sar hin pisimen andro dujto Žalm:

,Tu sal miro čhavo,

me adadžives ačhilom tiro Dad.‘

³⁴ Oda, hoj les uštađa andral o meriben, hoj te na kirñol leskro telos andro hrobos, phenda kavke:

,Dava tumen o sveta the o lače požehnañja,

pal save diñom lav le David.‘

³⁵ A pre aver than phenel:

,Tu na domukeha tire svetoneske,

hoj leskro telos te kirñol.‘

³⁶ O David andre peskro pokoleñje kerđa le Devleskri voľa. Sar muľa, sas thodo paš peskre dada a leskro telos kirñila andro hrobos, ³⁷ ale oleske, kas o Del uštađa andral o meriben, o telos na kirñila.

³⁸ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj prekal leste tumenge šaj el odmukle o bini the savoro, sostar tumen našti ospravedlñindas o zakonos le Mojžišoskro. ³⁹ Andre leste hin ospravedlñimen sako, ko pačal. ⁴⁰ Den pre tumende pozoris, hoj te na avel pre tumende oda, so imar anglal phende o Proroka:

⁴¹ *,Dikhen, tumen, ko asan le Devlestar,*

čudañinen tumen a meren!

Bo andre tumare dživesa kerava vareso baro,

soske tumen na pačana,

kajte tumenge vareko pal oda vakerela.‘ ‘

⁴² Sar avenas avri andral e sinagoga, mangelas len o manuša, hoj lenge buter pal oda te vakeren the pre aver šabat. ⁴³ Sar pes rozgele andral e sinagoga, but Židi the manuša, save priile o židoviko pačaben, džanas pal o Pavol the pal o Barnabaš. On lenca vakerenas a phenenas lenge, hoj te ačhen andre milost le Devleskri.

⁴⁴ Pre aver šabat pes zgele maj calo foros te šunel le Devleskro lav. ⁴⁵ Sar dikhle o Židi kajci but nipen, avľa andre lende e zavist. Chudle te vakerel pre oda, so o Pavol vakerelas, previsarenas leskre lava a namištes pre leste vakerenas.

⁴⁶ Ale o Pavol the o Barnabaš lenge šmelones phende: „Tumenge pes mušinda ešeb te vakerel o lav le Devleskro. Ale te les tumen na prilen a korkore tumendar odčhiven o večno dživipen, džas tumendar het ke aver narodi. ⁴⁷ Bo o Raj amenge kavke prikazinda:

*„Ačhadom tut švetloske prekal o aver narodi,
hoj te lidžas o spaseŋje
dži pro koŋec le svetoskro.“*

⁴⁸ Sar oda šunde o manuša andral o aver narodi, radisaŋile a lašarenas o lav le Rajeskro. A pačandile savore, so sas avrikidle andro večno dživipen.

⁴⁹ A o lav le Rajeskro pes rozlidžalas pal cali odi phuv. ⁵⁰ Ale o Židi marde upre le foroskre vodcen the le pobožne bare raŋijen pre oda, hoj te džan pro Pavol the pro Barnabaš, a tradle len avri andral peskri phuv. ⁵¹ Avke on marde tele o prachos pal peskre pindre pre lende a gele andre Ikonija. ⁵² A o učēnika sas naplŋimen le radišagoha the le Svete Duchoha.

14

O Pavol the o Barnabaš andre Ikonija

¹ The andre Ikonija pes ačhila oda, hoj o Pavol the o Barnabaš gele andre židoviko sinagoga, a sar vakerenas, pačandile igen but Židi the Greki. ² Ale o Židi, save na pačandile, marde upre le manušen andral aver narodi a kerde len upre pro phrala. ³ O apoštola ode ačhile buter časos a šmelones vakerenas o lav pal e milost le Devleskri. A o Raj pes ke lende pridžanelas avke, hoj pes ačhenas bare dīvi the zazraki prekal lengre vasta. ⁴ O nipi andro foros pes rozdelinde: Jekh sas le Židenca a aver le apoštolenca. ⁵ O Židi, o manuša andral oda foros, the lengre vodci peske phende, hoj džana pre lende a čhivkerena andre lende le barenca. ⁶ Ale on pes olestar dodžanle a denašle andre phuv Likaonija, andro fori Listra the Derbe the andro phuva ode pašal ⁷ a vakerenas ode o evaŋjelium.

Andre Listra

⁸ Andre Listra bešelas varesavo murš, savo sas kalikos pro pindre, kanastar uliŋa, a mek šoha na phirda. ⁹ Oda manuš šunelas le Pavol te vakerel a ov pre leste dikhŋa. Sar dikhŋa, hoj les hin pačaben te sasfol avri, ¹⁰ phenda leske o Pavol zorales: „Ušti upre a ačh pre tire pindre!“ Ov chučiŋa upre a phirelas.

¹¹ A sar dikhle o nipi, so kerda o Pavol, vičinde zorales a phende andre likaoŋiko čhib: „O devla pes sikade sar manuša a avle tele paš amende!“ ¹² Le Barnabaš vičinenas Zeus a le Pavol Hermes, bo ov lidžalas o lav. ¹³ O rašaj andral o chramos le Zeusoskro, so sas anglo foros, anda biken the venci paš e brana a ov the o nipi kamle le apoštolenge te obetinel.

¹⁴ Ale sar oda šunde o apoštola o Barnabaš the o Pavol, čhingerde pre peste o gada, denašle maškar o nipi a vičinenas: ¹⁵ „Muršale, so oda keren? Se the amen sam ča manuša avke sar the tumen. A vakeras tumenge o evaŋjelium, hoj te visalon kale mule modlendar ko džido Del, savo kerda o ŋebos the e phuv the o moros the savoro, so andre hin. ¹⁶ Varekana o Del mukelas te džal savore naroden lengre

dromenca, ¹⁷ no the avke na preačhelas lenge te del o svedectvos pal peste. Kerelas o lačhipen, delas o brišind andral o ņebos a pro mali o ulipen, pherdžarelas amen le chabeneha the le radišagoha andro jile!“ ¹⁸ Kale lavenca len ča varesar phares prevakerde a zaačhade, hoj lenge te na obetinen.

¹⁹ Ale paloda avle o Židi andral e Antiochija the andral e Ikonija a marde upre le nipen. A on čhivkerenas le barenca andro Pavol, ligende les avri andral o foros a gondolinenas peske, hoj muľa. ²⁰ No sar pes o učeňika rozačhade pašal leste, uštila a geľa lenca andro foros. A pre aver džives geľa le Barnabašiha andro Derbe.

O Pavol the o Barnabaš aven pale andre Antiochija

²¹ Sar imar dovakerde o evaňjelium andre oda foros a kerde but učeňiken, visarde pes pale andre Listra, andre Ikonija the andre Antiochija. ²² Ode zoraľarenas le učeňiken pro duchos a povzbudzinenas len, hoj te ačhen andro pačaben. Phenenas lenge, hoj andro krališagos le Devleskro musaj te džal prekal o but pharipena. ²³ Andro khangera la modlitbaha the le postoha kidenas avri le phurederen. Palis len denas andro vasta le Rajeske, andre savo pačandile. ²⁴ Sar pregele e phuv Pisidija, doavle andre phuv Pamfilija. ²⁵ Sar dovakerde o lav andre Perga, gele andre Atalija.

²⁶ Odarik gele la loďaha pale andre Antiochija, khatar sas angloda bičhade andre milost le Devleskri te kerel e služba, savi akana dokerde. ²⁷ Sar doavle, zgele pes le manušenca andre khangeri a vakerenas lenge savoro, so prekal lende kerďa o Del a sar phundraďa the le avre narodenge o pačabnaskro drom. ²⁸ Ačhile ode le učeňikenca but časos.

15

O apoštola pes arakhen andro Jeruzalem

¹ Andral e Judsko avle tele varesave džene a sikavenas le phralen, so na sas Židi, hoj na ena zachraňimen, te pes na obrezinena avke, sar oda phenel o Mojžiš. ² Vašoda pes lenca vesekedinenas o Pavol the o Barnabaš. Dovakerde pes, hoj o Pavol the o Barnabaš a the vareko lendar te džan upre andro Jeruzalem pal o apoštola the pal o phuredera, hoj lendar te phučen pal kadi veca. ³ Avke len e khangeri bičhaďa a on gele prekal e Fenicija the Samarija, kaj vakerenas pal oda, hoj pes the o aver narodi visarde ko Del, a savore phralen sas olestar baro radišagos. ⁴ Sar doavle andro Jeruzalem, priiľa len e khangeri, o apoštola the o phuredera a on lenge vakerenas avri savoro, so prekal lende kerďa o Del.

⁵ Ale varesave pačabnaskre, save sas le Farizejendar, uštile a phende: „O manuša, so pačandile, pes mušinen te obrezinel a kampil lenge te prikazinel, hoj te dolikeren o zakonos le Mojžišoskro.“

⁶ Akor pes o apoštola the o phuredera zgele, hoj pal oda te gondolinen. ⁷ Paloda, sar imar buter vakerenas, uštila o Peter a phenda lenge: „Phralale! Tumen džanen, hoj imar varekana peske man tumendar o Del kidňa avri, hoj mandar te šunen the aver nipi o evaňjelium a te pačan. ⁸ O Del, savo prindžarel o jile, sikada, hoj len prilal oleha, hoj len diňa le Svete Duchos avke sar the amen. ⁹ Ov

na kerda nisavo rozdžel maškar amende the maškar lende, sar lenge obžužarda o jile le pačabnaha. ¹⁰ Soske kamen akana te choľarel le Devles oleha, hoj thoven pre meň kale manušenge oda pharipen, so na birinahas te lidžal aňi amen aňi amare dada? ¹¹ Se amen pačas, hoj prekal e milost, so del o Raj o Ježiš Kristus, avaha zachraňimen avke sar the on.“

¹² A savore ola but manuša ačhile čhit, sar šunde le Barnabaš the le Pavol te vakerel, save bare divi the zazraki kerda o Del prekal lende maškar o aver narodi. ¹³ Sar preačhile te vakerel, phendā o Jakob: „Phralale, šunen man! ¹⁴ O Šimon akana vakerelas pal oda, sar peske o Del ešebnovar kidňa avri manušen le avre narodendar, hoj te aven leskre nipi. ¹⁵ Oleha pasinen the o lava le Prorokengre. Se hin pisimen: ¹⁶ *Palis avava pale*

a ačhavava o rozpelo stankos le Davidoskro.

Oda, so hin telechido, pale ačhavava

a thovava les te ačhel pre peskro than,

¹⁷ hoj the okla manuša te roden le Rajes:

Savore narodi, saven vičindom,
hoj te aven mire.

Avke phenel o Raj, savo kerel kada savoro’.

¹⁸ Kada pes džanel imar čirlastar.

¹⁹ Vašoda phenav, hoj na kempel te kerel pharipen olenge, ko pes visaren ko Del andral aver narodi, ²⁰ ale kempel lenge te pisinel lil a te phenel, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. ²¹ Bo o zakonos le Mojžišoskro pes imar čirla genel sako šabat andro sinagogi a leskre lava pes vakeren andre dojekh foros.“

O lil andre Antiochija

²² Akor peske phende o apoštola the o phuredera the cali khangeri, hoj kidena avri pestar varesave muršen a bičhavena len andre Antiochija. Avke bičhade le Barnabaš the le Pavol a lenca bičhade le Juda, saves vičinen Barsabaš, the le Silas, save sas vodci maškar o phrala. ²³ Pisinde a bičhade lenca kada lil:

„O apoštola, o phuredera the o phrala andral o phrala andral o Jeruzalem pozdravinen le phralen andral o aver narodi andre Antiochija, Sirija the Cilicija.

²⁴ Šundam, hoj varesave džene amendar, savenge amen nič na prikazindam, tumenge keren pharipen a na den tumen smirom peskre lavenca. ²⁵ Vašoda pes savoredžene jekhetane dovakerdam, hoj kidaha avri muršen a bičhavaha len ke tumende le Barnabašiha the le Pavloha. On hine amare phrala, saven kamas, ²⁶ murša, save dine peskre džživipena vaš o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ²⁷ Vašoda bičhavas le Juda the le Silas, hoj the on korkore tumenge oda te phenen. ²⁸ Bo le Svete Duchoske a the amenge pes oda dičholas mištes, hoj te na thovas pre tumende nisavo pharipen, ča oda, so igen kempel: ²⁹ Hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen a te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat. Te kada savoro dolikerena, mištes kerena.

Ačhen Devleha!“

³⁰ Sar pes rozgele, doavle andre Antiochija, zvičinde le manušen andre khangeri a dine lenge o lil. ³¹ Sar les pregende, radisalile oleske. ³² The o Juda the o Silas sas proroka, vašoda povzbudzinenas le phralen andro pačaben a but lavenca len zoračarenas. ³³ Sar imar ode ačhile varesavo časos, rozgele pes le phralenca andro smirom a gele pale paš ola, ko len bičhade. ³⁴ [No o Silas dikhelas avke, hoj ode te ačhel.] ³⁵ Ale o Pavol the o Barnabaš ačhile andre Antiochija a sikavenas ode. A the mek but aver džene vakerenas o lav le Rajeskro.

O Barnabaš pes roždžal le Pavloha

³⁶ Pal vajkeci dživesa phenda o Pavol le Barnabašiske: „Av džas pale te dikhel amare phralen pal savore fori, savenge vakerdam o lav le Rajeskro, a dikhaha, sar lenge džal.“ ³⁷ O Barnabaš kamla, hoj peha te len le Jan, saves vičinen the Marek. ³⁸ Ale le Pavloske pes dičholas avke, hoj les na kempel peha te lel. Bo akor, sar sas andre Pamfilija, geła lendar het a buter lenca na služinelas. ³⁹ Vaš kada pes vesekeđinenas maškar peste avke, hoj pes rozgele. O Barnabaš peha iła le Marek a gele pre lođa andro Ciprus, ⁴⁰ ale o Pavol peske kidňa avri le Silas. O phrala pes modlīnenas vaš lende a dine len andro vasta le Rajeskro a avke gele het. ⁴¹ O Pavol phirelas pal e Sirija the Cilicija a povzbudzinelas o khangeri andro pačaben.

16

O Pavol lel peha le Timoteus

¹ Avke doavla o Pavol andro Derbe the andre Listra. Ode sas varesavo učeņikos, savo pes vičinelas Timoteus. Leskri daj sas pačabnaskri Židovka a leskro dad sas Grekos. ² O phrala andral e Listra the Ikonija pal leste mištes vakerenas. ³ O Pavol kamla, hoj leha te džal pro drom. Avke les obrezinda anglo Židi, so ode bešenas, bo sako džanelas, hoj leskro dad sas Grekos. ⁴ Sar phirenas pal ola fori, phenenas lenge, hoj te dolikeren oda, so phende o apoštola the o phuredera andral o Jeruzalem. ⁵ O khangeri zoračonas andro pačaben a džives so džives sas buter džene.

O Pavol dikhel o viđeņje

⁶ O Sveto Duchos lenge na domukla te vakerel o lav andre Azija, vašoda pregele e Galatsko phuv the e Frigija. ⁷ Sar avle andre phuv Mizija, kamenas te džal dureder andre Bitinija, ale o Duchos le Ježišoskro lenge na domukla. ⁸ Avke pregele e Mizija a avle tele andre foros Troada. ⁹ Ode dikhla o Pavol rači viđeņje: Varesavo murš, Macedončanos, ačhelas a mangelas les: „Av andre Macedonija a pomožin amenge!“ ¹⁰ Sar dikhla o viđeņje, takoj paloda rodahas drom sar te džal andre Macedonija. Avke amen oleske ačaluvas, hoj o Raj amen ode vičinda, hoj lenge te vakeras o evaņjelium.

E Lidija pačal a del pes te bolel

¹¹ Akor gełam la lođaha andral e Troada rovnones pro ostrovos Samotrake a pre aver džives andro Neapolis andre Macedonija. ¹² Odarik gełam andro Filipi, so hin ešebno foros andre rimaņiko provincija Macedonija. Samas andre oda foros vajkeci dživesa.

¹³ Pro šabat gelam avri pal e foroskri brana paš o pañi, kaj peske gondolinahas, hoj pes zdžana o Židi pre modlitba. Bešlam peske a vakerahas le džuvljenca, save pes ode zgele. ¹⁴ Šunelas amen the varesavi džuvli, savake sas o nav Lidija a savi lašarelas le Devles. Oj sas andral o foros Tiatira a bikenavkerelas o lole pochtana. Lake o Raj phundrača o jilo, hoj mištes te šunel oda, so vakerel o Pavol. ¹⁵ Sar pes bolda oj the savore manuša andral lakro kher, mangelas amen kavke: „Te phenen pal mande, hoj man hin pačaben andro Raj, akor aven andre miro kher a bešen ke mande.“ A prevakerča amen.

O Pavol the o Silas andre bertena

¹⁶ Ačhila pes, sar džahas pre modlitba, hoj pes amenca arakhla varesavi čhaj, andre savi sas o nalačo duchos, so lake delas te vražinel. A le vražišagenca zarodelas peskre rajenge bare love. ¹⁷ Oj phirelas pal o Pavol the pal amende a vičinelas: „Kala manuša hine o služobnika le Nekbareder Devleskre a on tumenge phenen, sar šaj aven zachrañimen!“ ¹⁸ Kada kerelas but dživesa. O Pavol pre oda cholisalila, vašoda visalila a phenda ole duchoske: „Prikazinav tuke andro nav Ježiš Kristus, dža andral late avri!“ A o duchos latar takoj gela het.

¹⁹ Ale sar dikhle lakre raja, hoj oleha našade o love, chudle le Pavol the le Silas a lidžanas len pro placos anglo nekbareder manuša ole foroskre. ²⁰ Ande len anglo velifeča a phende: „Kala manuša hine Židi a keren vzbura andre amaro foros“ ²¹ a sikaven o zviki, so amen o Rimana našti aňi prilas aňi dolikeras.“

²² Androda džanas pre lende the o nipi a o sudci cirdle tele pal lende o gada a dine len le pacenca te mareč. ²³ Sar imar len but marde, čhide len andre bertena a le stražnikoske phende, hoj len mištes te stražinel. ²⁴ Sar chudna o stražnikos oda prikazis, čidča len andre andruňi bertena a o pindre lenge zaphandla andro kaštune puta.

²⁵ Ale pal jepaš rat pes o Pavol the o Silas modlinenas a gilavenas o gila pre chvala le Devleske a o bertenoša len šunenias. ²⁶ A jekhvarest avke rezisalila e phuv, hoj o zakladi la bertenakre pes čhalade. A takoj phundrile savore vudara a savore puta pes otkerde. ²⁷ Sar uščila o stražnikos a dikhla, hoj savore vudara andre bertena hine phundrade, cirdna avri e šablča a kamla pes te murdarel, bo peske gondolinelas, hoj o bertenoša denašle. ²⁸ Ale o Pavol vičindča zorale hangoha: „Ma ker tuke nič nalačo, bo savore sam kade!“

²⁹ Sar peske mangla e lampa, denašla andre, izdralas daratar a peča paš o pindre le Pavloske the le Silasoske. ³⁰ Iča len avri a phučla lendar: „Rajale, so mušnav te kerel, hoj te avav zachrañimen?“

³¹ On leske phende: „Pača andro Raj Ježiš Kristus a aveha zachrañimen tu the calo tiro kher!“ ³² Vakerenas leske the savorengre andre leskro kher o lav le Rajeskro. ³³ A mek odi ora rači len iča a žužardča lenge o rani. A takoj paloda pes diča te bolel ov the savore andre leskro kher. ³⁴ Palis len iča upre andre peskro kher, thoda lenge pro skamind o chaben a radisalolas čala peskra famelijaha, hoj pačandila andro Del.

³⁵ Sar sas džives, bičhade o sudci le slugaden, hoj te džan te phenel le stražnikoske: „Premuk kale manušen!“ ³⁶ O stražnikos la bertenakro

phenda le Pavloske: „O sudci bičhade le slugaden, hoj tumen te premukav. Avke akana džan avri andro smirom.“

³⁷ Ale o Pavol lenge phenda: „Ešeb amen marde angle savore nipi a aňi amen na sudzinde, kajte sam rimaňika občana! Paloda amen čhide andre bertena a akana amen počoral premuken? Na. Mušinen te avel kade a korkore amen te lidžal adarik avri.“

³⁸ O slugada dine te džanel ola lava le sudcenge. On pes darandile, sar šunde, hoj hine rimaňika občana. ³⁹ Avke avle a odmangle pes lenge. A sar len ligende avri, mangelas len, hoj te džan het andral o foros. ⁴⁰ Sar avle avri andral e bertena, gele ke Lidija, dikhle le phralen, povzbudzinde len a palis gele het.

17

O Pavol the o Silas andre Tesalonika

¹ Sar o Pavol the o Silas pregele prekal o fori Amfipolis the Apolonija, avle andre Tesalonika, kaj sas e sinagoga le Židengri. ² A o Pavol, avke sar sas sikado, gela maškar lende a trin šabati pal peste lenca vakerelas pal oda, so hin pisimen andro Lav. ³ Sikavelas lenge andral o Lav le Devleskro, hoj te achalon, hoj o Kristus mušinda te cerpinel a pro trito džives te uštel andral o meriben. Phenda lenge: „Oda Ježiš, pal savo me tumenge vakerav, hin o Mesijašis.“ ⁴ Varesave lendar pačandile a pridine pes ko Pavol the ko Silas. Lenca pačandile mek but Greki, save pes daranas le Devlestar, the but anglune džuvlija.

⁵ Ale okla Židi žjarlinenas a skidle upre pal e ulica varesave živaňen, hoj te maren upre le manušen the calo foros. Avke gele vikaha pro kher le Jasonskro a kamle te anel le Pavol the le Silas anglo nipi. ⁶ Sar len na arakhle, ile le Jason the varesave phralen anglo uradňika ole foroskre a vičinenas: „Kala manuša, so maren upre calo svetos, avle the kade ⁷ a o Jason len priiľa andre peskro kher. A kala savoredžene džan pro cisariskre zakoni, bo phenen, hoj aver dženo hino kralis, o Ježiš!“ ⁸ Kavke marde upre le nipen the le foroskre uradňiken, so oda šunenas. ⁹ Ale sar chudle o uradňika le Jasonstar the oklendar o love, premukle len.

O Pavol the o Silas andre Berea

¹⁰ O phrala takoj rači bičhade le Pavol the le Silas andre Berea. Sar ode doavle, gele andre sinagoga le Židengri. ¹¹ On sas buter otkerde prekal o lav sar o Židi andral e Tesalonika. Priile o lav radišagoha a sako džives rodenas andro Lav le Devleskro, či oda hin čačes avke. ¹² Avke pačandile but džene lendar, the mek but anglune džuvlija the murša andral e Grecko.

¹³ Ale sar pes dodžanle o Židi andral e Tesalonika, hoj o Pavol the andre Berea vakerel o lav le Devleskro, avle the ode a marenas upre le manušen, hoj te džan pre lende. ¹⁴ Akor o phrala takoj bičhade odarik le Pavol het paš o moros. Ale o Silas the o Timoteus ačhile ode. ¹⁵ Ola, so džanas le Pavloha, les ligende dži andro Ateni a palis avle pale andre Berea. O Pavol lenge phenda, hoj te phenen le Silasoske the le Timoteoske, hoj pal leste te aven so neksigeder.

O Pavol andro Ateni

¹⁶ Medik len o Pavol užarelas andro Ateni, leskro duchos andre leste cholisalolas, sar dikhla, hoj andro foros hin pherdo modli. ¹⁷ Vašoda vakerelas andre sinagoga le Židenca the olenca, ko pes daranas le Devlestar. A sako džives vakerelas the pro pľacos olenca, ko odarik ča avke predžanas. ¹⁸ Avke pes leha chudle the vesekedinel varesave filozofa the mudrci: o epikurejci the stoici. Jekh phenenas: „So kamel kada beblošis te phenel?“ A aver phenenas: „Avke pes oda dičhol, hoj ov vakerel pal varesave aver devla.“ Bo o Pavol lenge vakerelas pal o Ježiš the pal o uštiben andral o meriben. ¹⁹ Chudle les, ligende les pro Areopagos a phende: „Kamas te džanel buter pal oda nevo sikaviben, so tu vakeres. ²⁰ Bo oda, so šunen amare kana, hin vareso, so mek na šundam. Vašoda kamlamas te džanel, s'oda hin.“ ²¹ Bo savore Atenčana a the o cudzinci, so ode bešenas, na užarenas pre nisoste avreste, ča pre oda, hoj te vakeren abo te šunen vareso nevo.

²² Avke o Pavol ačiha anglal lende pro Areopagos a phenda: „Muršale andral o Ateni! Pal savoreste dikhav, hoj san igen pobožna manuša. ²³ Sar phiravas pal o foros, predikhavas mange tumare sveta thana a arakhlom the oltaris, pre savo hin pisimen: ‚Le devleske, saves na prindžaras.‘ Ole Devles, saves tumen lašaren, ale na prindžaren, pal oda tumenge me vakerav.

²⁴ O Del, savo kerđa o svetos the savoro, so andre hin, ov hino o Raj le ņeboskro the la phuvakro a na bešel andro chrami kerde le manušengre vastendar. ²⁵ Añi pes leske na služinel le manušeskre vastenca, sar te leske vareso kamplahas, bo ov korkoro del savoreske o dživipen, o dichos the savoro. ²⁶ Ov kerđa jekhe manušestar savore manušen, hoj te bešen pal cali phuv. A diña le manušen časos keci te dživel the o than kaj te bešel. ²⁷ O Del oda kerđa, hoj les o manuša te roden, či pes varesar na nacirdena ke leste a na arakhena les, kajte ov nane dur ņikastar amendar. ²⁸ Bo andre leste dživas, čhalavas pes a sam. Avke sar oda phende the varesave tumare basnika: ‚Bo amen sam the leskro potomstvos.‘

²⁹ Akor te sam le Devleskro potomstvos, našti peske gondolinas, hoj o Del dičhol avri sar vareso somnakuno, rupuno abo baruno; sar vareso, so o manuš gondolinda avri a kerđa peskre vastenca. ³⁰ Varekana o Del predikhelas ola časi, sar les o manuša na prindžarenas, ale akana phenel savore manušenge všadzik, hoj pes te visaren peskre nalače dromendar. ³¹ Bo o Del diña jekh džives, andre savo sudzinela spravodlišagoha calo svetos prekal jekh murš, saves pre oda kidña avri, a dokazinda oda savorenge oleha, hoj les uštađa andral o meriben.“

³² Ale sar šunde, hoj o Pavol vakerel pal o uštiben andral o meriben, chudle lestar varesave džene te asal, ale aver džene phende: „Kamas tut te šunel pal oda te vakerel the dujtovar.“ ³³ Avke lendar o Pavol geľa het. ³⁴ Ale varesave murša pes pridine ke leste a pačandile. Maškar lende sas o Dionis Areopagsko the e džuvli Damaris a lenca mek the aver džene.

18

¹ Palis geľa o Pavol het andral o Ateni a avľa andro foros Korint. ² Ode arakhľa jekhe Židos, so pes vičinelas Akvila a sas andral o Pontus. Ov ode avľa peskra romňaha la Priscilla andral e Talijaňiko nadočirla, bo o cisaris Klaudius prikazinda, hoj savore Židi te džan het andral o Rim. O Pavol geľa ke lende, ³ a vašoda, hoj džanelas te kerel o stani avke sar on, ačhila te bešel ke lende a kerelas lenca. ⁴ Sako šabat vakerelas andre sinagoga a prevakerelas le Židen the le Greken.

⁵ Sar o Silas the o Timoteus doavle andral e Macedonija, diňa o Pavol calo peskro časos pre oda, hoj te vakerel o lav a te svedčinel le Židenge, hoj o Ježiš hino Mesijašis. ⁶ Ale sar o Židi chudle te džal pro Pavol a namištes pre leste vakerenas, razinda peske avri o prachos pal o gada a phenda lenge: „Tumaro rat pre tumaro šero! Me som olestar žužo. Akanastar džava ke aver narodi.“

⁷ Avke odarik o Pavol geľa het a geľa andro kher paš e sinagoga ko Titus Justus, savo lašarelas le Devles. ⁸ O Krispus, o vodcas andral e sinagoga, caľa peskra famelijaha pačandila andro Raj. A the but aver Korinfana, save šunenas le Pavol, pačandile a dine pes te bolel.

⁹ Jekhvar rači phenda o Raj le Pavloske andro videňje: „Ma dara tut! Vaker a ma av čhit, ¹⁰ bo me som tuha a ňiko pre tu na thovela o vast, hoj tuke te kerel vareso nalačo, bo hin man andre kada foros but manuša.“ ¹¹ A ačhila ode berš the šov čhon a sikavelas len o lav le Devleskro.

¹² Ale sar sas o Gallion guverneris andre Achaja, uštile o Židi jekhetane pro Pavol a ligende les pro sudos. ¹³ A phende: „Kada manuš marel upre le nipen, hoj te lašaren le Devles avke, sar oda o Zakonos na domukel!“

¹⁴ Sar imar o Pavol kamľa te prevakerel, phenda o Gallion le Židenge: „Te gelahas pal varesoste, so pes na kerel, abo pal varesavi aver nalači veca, ulahas man soske tumen te šunel avri, ¹⁵ ale te tumen vesekedinen vaš o lava abo vaš o nava vaj vaš tumaro zakonos, oda hin ča maškar tumende. Me na kamav te sudzinel kala veci.“ ¹⁶ A čhida len odarik avri. ¹⁷ Akor chudle savore Židi le Sostenes, le vodcas andral e sinagoga, a marde les takoj ode paš o sudos. Ale o Gallion pre oda nič na phenda.

O Pavol avel pale andre Antiochija

¹⁸ O Pavol ode ačhila mek but dživesa a palis pes rozgeľa le phralenca. Geľa la lođaha andre Sirija a geľa leha e Priscilla the o Akvilas. Andre Kenchrea peske diňa te strihinel o bala, bo diňa ajso lav. ¹⁹ Sar avle andro foros Efezus, o Pavol len ode mukľa a geľa korkoro andre sinagoga, kaj vakerelas le Židencu. ²⁰ On les mangelas, hoj ode te ačhel buter časos, ale ov na kamľa. ²¹ A sar lendar džalas het, phenda lenge: „Te kamela o Del, avava pale ke tumende.“ Avke geľa la lođaha andral o Efezus.

²² Sar doavľa andro pristavos Cezarea, geľa upre andro Jeruzalem te dikhel e khangeri a odarik geľa andre Antiochija. ²³ Paloda, sar imar ode ačhila varesavo časos, geľa pale dureder pal e Galatsko phuv a palis pal e Frigija a zorařarelas savore učeňiken andro pačaben.

O Apollo andro Efezus

²⁴ Varesavo Židos andral e Alexandrija, savo pes vičinelas Apollo, avla andro Efezus. Ov sas murš, savo sas lačo andro vakeriben a mištes prindžarelas o Lav le Devleskro. ²⁵ O Apollo sas imar avrisikado pal o drom le Rajeskro. Ov sas igen horljivo andro duchos a vakerelas a sikavelas mištes pal o Raj pal o Ježiš, ale prindžarelas ča o bolipen le Janoskro. ²⁶ A chudña bi e dar te vakerel andre sinagoga. Sar les šunde e Priscilla the o Akvilas, ile les ke peste a vakerde leske pal o drom le Devleskro a feder les pal oda sikade.

²⁷ Sar o Apollo kamla te džal andre Achaja, o phrala leske pomožinde oleha, hoj pisinde le učeňikenge andre Achaja, hoj les te prilen. Sar ode avla, igen pomožinda olenge, ko prekal e miloš le Devleskri pačandile. ²⁸ O Apollo zorales phenelas pre godi le Židenge a avri anglo nipi sikavelas andral o Lav le Devleskro, hoj o Ježiš hin o Mesijašis.

19

O Pavol andro Efezus

¹ Sar o Apollo sas andro Korint, o Pavol phirelas pal o brehengre phuva a avla andro Efezus. A ode arakhla varesave učeňiken, ² savendar phučla: „Chudňan le Svete Duchos, sar pačandiljan?“

On leske odphende: „Mek aňi na šundam, hoj hin Sveto Duchos.“

³ Avke lendar phučla: „Ta akor, save bolipnaha san bolde?“

On odphende: „Le Janoskre bolipnaha.“

⁴ O Pavol phenda: „O Jan bolelas vašoda, hoj pes o manuša te visaren le binendar, a phenelas lenge, hoj te pačan andre oda, ko avela pal leste, andro Ježiš Kristus.“ ⁵ Sar oda šunde, dine pes te boled andro nav le Rajeskro le Ježišoskro. ⁶ A sar pre lende o Pavol thođa o vasta, avla pre lende o Sveto Duchos a chudle te vakerel andro aver čhiba a te prorokinel. ⁷ Sas ode vaj dešuduj (12) murša.

⁸ O Pavol geľa andre sinagoga a vakerelas ode bi e dar vaj trin čhon. Vakerelas the sikavelas len pal o krališagos le Devleskro. ⁹ Ale varesave džene pes na poddenas, na šunenas a namištes vakerenas pal o drom le Rajeskro anglo manuša, avke lendar o Pavol geľa het. Iľa peha le učeňiken a lenca vakerelas sako džives andre hala le Tiranoskri. ¹⁰ Ada likerđa duj berš a savore, so bešenas andre Azijsko provincija, o Židi the o Greki, šunde o lav le Rajeskro.

¹¹ O Del kerelas bare zazraki prekal o vasta le Pavloskre. ¹² Avke hoj mek až o khosne the o leketi, savenca pes chudenas le Pavlostar, anenas ko nasvale a o nasvalibena lendar takoj džanas het a o nalače duchi lendar avenas avri.

Le Skevoskre čhave

¹³ Ale sas ode the varesave Židi, save phirenas foros forostar te tradel avri le dučen. On kamenas te tradel avri le nalače dučen andral o manuša andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a phenenas: „Andro nav Ježiš, pal savo o Pavol vakerel, tumenge prikazinas: Džan avri!“ ¹⁴ Oda sas o ehta čhave le Skevoskre, le židovike bare rašaskre, so oda kerenas. ¹⁵ Ale o nalačo duchos lenge odphenda: „Le Ježiš prindžarav a the pal o Pavol džanav, ale ko san tumen?“ ¹⁶ Oda manuš, andre kaste

sas o nalačo duchos, len chudña a savoren ajci mardã, hoj lange the dukhade denašle andral oda kher.

¹⁷ A dodžanle pes pal oda savore Židi the Greki, so bešenas andro Efezus, a avla pre savorende bari dar a chudle te bararel o nav le Rajeskro le Ježišoskro. ¹⁸ But džene olendar, so pačandile, avle a viznavinenas a phenenas avri peskre bini, so kerenas. ¹⁹ A pherdo džene olendar, so čarinenas, anenas peskre kñižki a labarenas len anglal savorende. Sar zgende, keci monas ola kñižki, avle pre oda, hoj monas penda ezera (50 000) rupune. ²⁰ Kavke zorales barolas o lav le Devleskro a zoralolas.

E vzbura andro Efezus

²¹ Paloda, sar pes kala veci ačhile, phendã peske o Pavol, hoj predžala e Macedonija the e Achaja a džala andro Jeruzalem. Phendã peske: „Ačhava ode a palis mušnav te džal te dikhel the o Rim.“ ²² A bičhađa andre Macedonija duje peskre pomocñiken, le Timoteus the le Erastos. Ale ov mek ačhila sikra buter andre Azijsko provincija.

²³ Andre ola dživesa pes o manuša andro Efezus chudle igen te vesekedinel vaš o drom le Rajeskro. ²⁴ Bo varesavo zlatñikos, savo pes vičinelas Demetrios, kerelas o cikne rupune khangerora la devliñake Dijanake a oleha delas peskre robotñikenge te zarodel but love. ²⁵ Ov pes lenca zgeľa a the mek avre manušenca, save kerenas kale vecenka, a phendã: „Muršale, tumen džanen, hoj kala bučaha peske zarodas but love. ²⁶ A tumen dikhen a šunen, hoj kada Pavol na ča andro Efezus, ale maj pal cali Azijsko provincija cirdña upre but manušen a prevakerđa len. Ov phenel, hoj ola devla, saven o manuša keren peskre vastenca, nane devla. ²⁷ Avke akana na hoj ča amari buči šaj našavas a polokes la ñikaske na kampela, ale mek the o chramos la bara devliñakro la Dijanakro pes na likerela ñisoske a musarela pes e slava olake, kas lašarel cali Azijsko provincija a the calo svetos.“

²⁸ Sar oda šunde, avla andre lende bari choľi a chudle zorales te vičinel: „Bari hiñi e Dijana andral o Efezus!“ ²⁹ Pal calo foros kerenas bari vika a savoredžene jekhetane denašle andro divadlos. Cirdle pal peste the le Gajos the le Aristarchos, save sas Macedončana, a phirenas jekhetane le Pavloha. ³⁰ O Pavol kamla te džal maškar o manuša, ale o učeñika les na mukle. ³¹ A the varesave uradñika andral e Azija, save sas leskre prijateľa, bičhade ke leste a mangle les, hoj te na džal andro divadlos.

³² Avke sas, hoj dojekh dženo lendar vičinelas vareso aver, bo savoredžene sas sar diline a but džene lendar añi na džanenas, soske pes ode zgele. ³³ O Židi cirdle avri le nipendar le Alexander a ispidle les anglal. O Alexander kerđa le vasteha, hoj te čhiten, a kamla te prevakerel ko manuša, hoj pes te brañinel. ³⁴ Ale sar prindžarde, hoj hino Židos, chudle savoredžene jekhetane vaj duj ori te vičinel: „Bari hiñi e Dijana le Efežanengri!“

³⁵ Sar o pisaris le foroskro zaačhađa e vika le manušenagri, phendã lenge: „Muršale, Efežanale, sako džanel, hoj amaro foros Efezus stražinel o chramos la bara Dijanakro a the lakro obrazis, savo pela tele andral o ñebos. ³⁶ Vašoda, hoj kala veci našti ñiko zaprinel, kampil tumenge te zaačhel, hoj te na keren varesavo diliñipen. ³⁷ Bo tumen andan kade kale muršen, ale on na vakerenas namištes pre

tumari devli. ³⁸ Te hin le Demetrios the olen, ko hine leha, vareso pre varekaste, ta pre oda hin o foroskre sudi the o prokonzula. Ode šaj obviñinen jekh avres. ³⁹ A te mek kamen vareso aver, mušinel pes oda te vakerel pro zakonno zhromažđeñje. ⁴⁰ Bo mek amen šaj den andre vaš e vzbura, so pes adadžives kerđa. Se añi na džanas te phenel, so pes ačhila.“ Pal ola lava rozmukla le manušen.

20

O drom andre Macedonija the Troada

¹ Sar imar preačhila e vzbura, vičinda peske o Pavol le učeñiken, zorařarda len, obchudle pes a palis geľa andre Macedonija. ² Pregela ola phuvaha a but lavenca povzbudzinda le pačabnaskren a palis geľa andro Grecko. ³ Ačhila ode trin čhon a palis kamla te džal la lođaha andre Sirija. Vašoda, hoj o Židi pes pre leste kidenas, rozgondolinda pes, hoj avela pale prekal e Macedonija. ⁴ Džanas leha o Sopater, le Pirroskro čhavo andral e Berea, o Aristarchos the o Sekundus andral e Tesalonika, o Gajos andral o Derbe, o Timoteus a the andral e Azija o Tichikus the o Trofimus. ⁵ On gele anglal a užarenas amen andre Troada.

O Pavol uštavel le Eutichus andral o meriben

⁶ Pal o inepos le Marengro bi o Kvasos geľam la lođaha andral o Filipi a pandže dživesenca doavlam pal lende andre Troada, kaj ačhilam eľa džives. ⁷ Ešebno džives andro kurko, sar pes zgeľam te phagerel o maro, o Pavol lenge kazinelas a vakerelas dži pal jepaš rat, bo pre aver džives kamelas te džal het. ⁸ Andro upruno kher, kaj samas zgele, sas but lampi. ⁹ Jekh terno manuš, savo pes vičinelas Eutichus, bešelas andre oblaka. Vašoda, hoj o Pavol but vakerelas, cirdelas les pro soviben a zasuča avke zorales, hoj peľa pal o trito poschodje tele. A sar les hazdle upre, sas mulo. ¹⁰ Ale o Pavol geľa tele, čhida pes pre leste, obchudña les a phenda: „Ma daran tumen, bo leskri duša hiñi andre leste.“ ¹¹ Palis o Pavol geľa pale upre, phagerelas o maro a chalas. Vakerelas lenca dži tosara a palis geľa het. ¹² A le terne manušen liġende džidones khere a savoren sas olestar baro radišagos.

O drom andral e Troada andro Miletus

¹³ Amen geľam la lođaha sigeder andro Asos, hoj ode te las le Pavol paš peste andre lođa, bo o Pavol amenge phenda, hoj ov ode kamel te džal pešones. ¹⁴ Sar pes amenca arakhla andro Asos, iľam les andre lođa a avlam andre Mitilena. ¹⁵ Odarik geľam la lođaha het, pre dujto džives avlam paš o Chios a pre trito džives geľam la lođaha paš o Samos. Palis pre aver džives avlam andro Miletus. ¹⁶ Bo o Pavol peske phenda, hoj obdžala o Efezus a na ačhela ode, hoj pes te na zlikerel andre Azija. Bo sidarelas, hoj te doavel andro Jeruzalem pro Letñice, te pes oda diňahas.

O Pavol oddžal andral o Miletus

¹⁷ Andral o Miletus o Pavol bičhada andro Efezus pal o phuredera andral e khangeri, hoj pes leha te arakhen. ¹⁸ A sar avle pal leste, phenda lenge: „Tumen džanas, hoj ešebne dživesestar, kanastar avlom andre Azija, somas calo časos maškar tumende. ¹⁹ Služinavas le Rajeske andre cali pokora le apsenca prekal o skuški, so pre ma avenas

le Židendar. ²⁰ Na garuđom tumenge andre nič olestar, so tumenge ulahas pro lačo. Ale vakeravas a sikavavas tumen anglo manuša pal o khera ²¹ a vakeravas o svedectvos le Židenge the le Grekenge, hoj pes te visaren ko Del a te pačan andre amaro Raj Ježiš Kristus.

²² Ale akana man o Duchos ispidel te džal andro Jeruzalem, kajte na džanav, so man ode užarel. ²³ Džanav ča ajci, hoj o Sveto Duchos mange sikavel, hoj andre dojekh foros man užarel e bertena the o pharipen. ²⁴ Ale pal miro džživipen mange na džal. Džal mange ča pal oda, hoj te dodenašav miro denašiben a te dokerav e služba, so priiľom le Rajestar le Ježišostar, hoj te vakerav o evaňjelium pal e milosť le Devleskri.

²⁵ Akana džanav, hoj ňiko tumendar, maškar kaste phiravas a vakeravas pal o krališagos le Devleskro, man imar buter na dikhela. ²⁶ Vašoda tumenge adadžives phenav, hoj som žužo savoredženengre ratestar. ²⁷ Bo me tumenge phendom savoro, so o Del kamel; nič tumenge na garuđom andre. ²⁸ Den pozoris pre tumende the pro calo stados, andre savo tumen o Sveto Duchos ačhađa sar dozorcen, hoj tumen te starinen sar pastjera pal e cirkev le Devleskri, vaš savı počinda peskre rateha. ²⁹ Bo me džanav, hoj sar me džava het, avena maškar tumende o dziva vlki, save na sajinena o stados. ³⁰ A mek the tumendar korkorendar avena ajse manuša, save previsarena o lava, hoj pal peste te cirden le učeňiken. ³¹ Vašoda tumenge den pozoris! Ma bisteren pre oda, hoj rat-džives trin berš na preačhilom sakoneske tumendar te vakerel le apsenca pre godi.

³² Avke akana, phralale, mukav tumen andro vasta le Devleske the leskre milostive laveske, savo tumen šaj del zor te barol a savo tumen del o dedictvos savore svetenca. ³³ Me na kamľom ňikaskro rup aňi somnakaj aňi gada. ³⁴ Tumen korkore džanen, hoj mire vastenca mange zarodavas pre savoreste, so kampelas mange abo olenge, ko sas manca. ³⁵ Andre savoreste, so keravas, tumenge sikadom, hoj kampil phares te kerel buči, te pomožinel le slabenge a te na bisterel pro lava le Rajeskre le Ježišoskre, bo ov phenda: ‚Bachtaleder hin te del, sar te lel.‘

³⁶ A sar dovakerđa kala lava, gele savoredžene pro khoča a o Pavol pes modľinda. ³⁷ A savoredžene chudle igen te rovel, obchudenas le Pavol pašal e meň a čumidenas les. ³⁸ Nekbuter len dukhalas oda, so o Pavol phenda, hoj imar buter les na dikhena. A palis les ligende dži paš e lođa.

21

Le Pavloskro drom andro Jeruzalem

¹ Sar pes lenca rozlučindam, gelam la lođaha pro moros. Džahas rovnones a doavľam pro ostrovos Kos. Pre aver džives pro ostrovos Rodos a odarik andro foros Patara. ² Ode arakhlam varesavi lođa, so džalal andre phuv Fenicija, a gelam upre. ³ Dikhahas dural o ostrovos Ciprus, obgelam les pal e balogňi sera a džahas la lođaha andre Sirija. Zaačhilam andro foros Tir, bo ode kampil la lođake te thovel tele o tovaris. ⁴ Rodňam ode avri le učeňiken a ačhilam lenca ode eđa džives. Ola učeňika ligende le Duchoha phenenas le Pavloske, hoj te na džal upre andro Jeruzalem. ⁵ Pal ola eđa džives gelam het a

džahas dureder amare dromeha. A ola savoredžene le romňijenca the le čhavenca amen ligende džı avri pal o foros. Ode pro brehos gelam pro khoča a modlindam pes. ⁶ Sar pes lenca rozlučindam, gelam andre lođa a on gele pale khere.

⁷ Džahas la lođaha dureder andral o Tir andro foros Ptolemaida. Ode pozdravindam le phralen a ačilam ode jekh džives. ⁸ Palis pre aver džives gelam het a doavlam andre Cezarea. Ode gelam andro kher ko Filip ko evaňelistas, a ačilam ke leste. Ov sas jekh ole efa džženendar, save sas avrikidle andro Jeruzalem. ⁹ Les sas štar pačivale čhaja, save sas prorokiňi.

¹⁰ Medik ode samas a ačilam ode buter dživesa, avľa ode andral e Judsko varesavo prorokos, savo pes vičinelas Agabus. ¹¹ Sar avľa paš amende, iľa le Pavloskro sirimos, phandľa peske o vasta the o pindre a phenda: „Kada phenel o Sveto Duchos: ‚Kavke phandena andro Jeruzalem ole muršes, kaskro hin kada sirimos, a dena les andro vasta le pohanenge.‘ “

¹² Sar oda šundam, mangahas les the amen the o phrala andral o foros, hoj te na džal upre andro Jeruzalem. ¹³ Ale o Pavol odphenda: „So keren? Soske roven a dukhaven miro jilo? Bo me som pripravimen, na ča man te del te phandel, ale the te merel andro Jeruzalem vaš o nav le Rajeskro le Ježišoskro.“ ¹⁴ Sar dikhľam, hoj pes na del te prevakerel, preačilam a phendam: „Mi ačhel pes e voľa le Rajeskri.“

¹⁵ Pal ola dživesa pes pripravindam a džahas upre andro Jeruzalem. ¹⁶ Avenaš amenca the varesave učeňika andral e Cezarea a ile amen ko Ciperčanos ko Mnason, savo sas jekh le čirlatune učeňikendar, a ke leste ačilam te bešel.

O Pavol andro Jeruzalem

¹⁷ Sar doavlam andro Jeruzalem, o phrala amen radišagoha priile. ¹⁸ Pre aver džives geľa o Pavol amenca ko Jakob a avle ode the savore phuredera. ¹⁹ O Pavol len pozdravinda a chudňa lenge te vakerel avri savoro, so kerďa o Del maškar o aver narodi prekal leskri služba.

²⁰ Sar oda on šunde, lašarenas le Devles. A on leske palis phende: „Tu dikhes, phrala, keci but ezera Židi kade pačandile a savore igen kamen o Zakonos. ²¹ On pes pal tu došunde, hoj sikaves le Židen, so dživen maškar o aver narodi, hoj te na šunen le Mojžiš, bo phenes lenge, hoj te na obrezinen le čhavoren a te na dolikeren o tradiciji. ²² Akana so keraha? Bo savoredžene pes došunena, hoj avľal. ²³ Ker oda, so tuke phenas: Hin amen štar murša, so dine lav le Devleske. ²⁴ Le len tuha a jekhetane lenca tut obžuzar a počin vaš lenge, hoj peske te den te hoľinel o šere. Palis savoredžene prindžarena, hoj nane čačipen oda, so pal tu šunde, ale hoj the tu korkoro dolikeres o Zakonos. ²⁵ Le pačabnaskre manušenge andral aver narodi amen pisindam, hoj te na chan oda, so hin obetimen le modlenge, te na keren lubipen, te na chan o mas le tasade džvirengro aňi o rat.“

²⁶ Akor iľa o Pavol ole muršen a pre aver džives pes lenca diňa te obžuzarel. Geľa andro chramos a diňa le rašajenge te džanel, keci dživesa pes obžuzarena a hoj pal ola dživesa pes anela e obeta vaš dojekh lendar.

O Židi zalen le Pavol

²⁷ Sar imar predžanas ola efa džives, dikhle les andro chramos o Židi andral e Azijsko provincija a marde upre savore manušen. ²⁸ Chudle les a vičinenas: „Muršale andral o Izrael, pomožinen amenge! Kada hin oda manuš, savo savoredženen všadzik sikavel a vakerel pro Izraeliti, pro Zakonos a the pre kada than. Mek the le Greken anda andro chramos a melarđa kada sveto than!“ ²⁹ Bo angloda dikhle le Trofimus andral o Efezus le Pavloha andro foros a gondolinenas peske, hoj les o Pavol iľa andro chramos.

³⁰ Calo foros pes vzburinda a o manuša pal dojekh sera ode denašenas. Chudle le Pavol, lidžanas les avri andral o chramos a takoj phandle o brani. ³¹ Androda, sar les imar džanas te murdarel, pes došunda o velitelis upral o ezeros slugađa, hoj hin bari vika andro Jeruzalem. ³² Ov peha takoj iľa le slugaden the le velitelen upral o šel a denašla maškar lende. Sar dikhle o manuša le velitelis the le slugaden, preačhile te marel le Pavol.

³³ O velitelis avľa paš leste, chudňa les a diňa les te phandel duje lancenca. Phučľa lendar: „Ko hin kada manuš? So kerđa?“ ³⁴ Ale sako ole but manušendar vičinelas vareso aver. Sar pes o velitelis angle vika našti dodžanľa o čačipen, rozkazinda, hoj les te len andre kasarňa. ³⁵ Sar avľa o Pavol paš o garadiči, ačhila pes oda, hoj les mušinde o slugađa te lidžal pro vasta anglo manuša, ³⁶ bo savore ola but nipi džanas pal leste a vičinenas: „Murdaren les!“

O Pavol prevakerel

³⁷ Sar les imar kamenas te lidžal andre kasarňa, phenda o Pavol le veliteliske: „Šaj tuke vareso phenav?“

A ov odphenda: „Džanes te vakerel grecki? ³⁸ Na sal tu oda Egiptanos, savo anglo vajkeci dživesa marda upre a ligenda pre pušta štar ezera (4 000) živañen?“

³⁹ O Pavol phenda: „Me som Židos, občanos andral o Tarzus, savo nane chocsavo foros andre phuv Cilicija, a mangav tut, domuk mange te prevakerel ko nipi.“

⁴⁰ Sar leske domukľa, ačhađa pes o Pavol pro garadiči a kerđa le manušenge le vasteha, hoj te čhiten. Sar sas savoredžene čhit, prevakerđa ke lende hebrejski.

22

¹ A o Pavol phenda: „Muršale, phralale the dadale! Šunen akana, so me pre oda phenav.“

² Sar šunde, hoj ke lende prevakerđa hebrejski, ačhile meksa cicheder.

³ A phenda: „Me som Židos, ulilom andro Tarzus andre phuv Cilicija, ale barilom avri andre kada foros a sikluvavas paš o pindre le Gamalieloskre. Ode siklilom o zakonos amare dadengro a džavas pal o Del avke sar the tumen adadžives. ⁴ Me somas oda, ko igen džalas pro evaņjelium a varesave dženen davas až te murdarel. Phandavas le muršen the le džuvlen a čhivavas len andre bertena. ⁵ Miro švedkos hin o nekbareder rašaj a the savore phuredera. Sar lendar chudňom o lila pro phrala, džavas andro Damašek, hoj len te anav zaphandlen andro Jeruzalem, hoj len ode te maren.

⁶ Ačiha pes mange, sar džavas imar paš o Damašek, avke vaj pro dilos, hoj jekhvareste avla andral o ņebos igen zoralo švetlos a zaučharda man andre. ⁷ Pełom pre phuv a šundom o hangos, so mange phenda: „Saul, Saul, soske pre mande džas?”

⁸ A me odphendom: „Ko sal, Rajeja?”

Odphenda mange: „Me som o Ježiš Nazaretsko, oda, pre kaste tu džas.” ⁹ Ola, so manca sas, dikhle oda švetlos a darandile, ale na šunde oda hangos, so manca vakerelas.

¹⁰ Me phendom: „So mange kampil te kerel, Rajeja?”

O Raj mange odphenda: „Ušti a dža andro Damašek. Ode pes tuke phenela savoro, so mušines te kerel.” ¹¹ Ole zorale švetlostar na dikhavas nič, a vašoda man chudenas ola, so manca sas, le vastestar a lidžanas andro Damašek.

¹² Ode sas varesavo pobožno murš, savo pes vičinelas Ananijaš. Ov dolikerelas o Zakonos a savore Židi, so ode bešenas, pal leste mištes vakerenas. ¹³ Ačiha paš ma a phenda mange: „Saul phrala, chude pale te dikhell!” A takoj mange phundrile o jakha a dikhłom les.

¹⁴ O Ananijaš phenda: „O Del amare dadengro peske tut anglal kidña avri, hoj te prindžares leskri voła a te dikhes ole Čačipnaskres a te šunes o hangos andral leskro muj. ¹⁵ Bo tu aveha leskro švedkos maškar savore manuša a vakereha pal oda, so dikhłal the šundal. ¹⁶ Akana so užares? Ušti, de tut te bolel, obžužar tut tire binendar a lašar o nav le Rajeskro!”

¹⁷ A sar avłom pale andro Jeruzalem a modlınavas man andro chramos, dikhłom videñje. ¹⁸ Dikhłom le Rajes, sar mange phenel: „Sig dža avri andral o Jeruzalem, bo na prilena tire lava pal mande.”

¹⁹ Me phendom: „Rajeja, on džanen, hoj me džavas andral jekh sinagoga andre aver, hoj te phandav andre bertena a te marav olen, ko pačan andre tu. ²⁰ A the akor, sar murdarde tire švedkos le Štefan, me ode somas a davas len čačipen, sar oda kerenas, a ačhavas paš o gada olenge, ko les murdarenas.”

²¹ Ale ov mange phenda: „Dža, bo me tut bičhavava dur maškar o aver narodi.”

O Pavol phenel, hoj hino rimańiko občanos

²² Šunenenas les dži akor, medik na phenda kada lav. Palis chudle zorales te vičinel a phende: „Murdar les! Kajso manuš mi našłol pal o svetos! Našti dživel!”

²³ Sar vičinenas a čivkerenas o uprone gada pal peste tele the o prachos andro luftos, ²⁴ phenda o velitelis upral o ezeros, hoj te len le Pavol andro kasarńi. Prikazinda, hoj les te zbičinen a palis te šunen avri, bo kamla pes te dodžanel, vaš soske pro Pavol kavke vičinen. ²⁵ Sar les ile te zbičinel, phenda o Pavol le veliteliske upral o šel slugada, savo ode ačhelas: „Či šaj maren bičoha le rimańike občanos bi o sudos?”

²⁶ Sar oda šunda o velitelis upral o šel, geła oda te phenel le veliteliske upral o ezeros: „So kames te kerel? Bo kada manuš hino rimańiko občanos!”

²⁷ Akor avla o velitelis upral o ezeros paš o Pavol a phenda leske: „Phen mange, sal tu rimańiko občanos?”

Ov odphenda: „He, som.”

²⁸ O velitelis leske odphenda: „Me mange vaš o but love cindom oda, hoj te avav Rimanos.“

O Pavol phenda: „Ale me uřilom sar rimařiko občanos.“

²⁹ A takoj pašal leste gele het o slugađa, save les kamle te marel. The o velitelis darandřila, sar pes dořunda, hoj o Pavol hino rimařiko občanos, bo diņa les te phandel.

O Pavol angle Bari Rada

³⁰ Pre aver džives kamelas o velitelis pes miřtes te dodžanel, sostar les o Židi obviņinen. Iľa leske pal o vasta tele o puta a diņa prikazis, hoj pes te zdžan o bare rařaja the e cali Bari Rada. Andā le Pavol a ačhađa les anglal lende.

23

¹ O Pavol dikhľa andro jakha le manuřenge andral e Bari Rada a phenda: „Murřale, phralale! Me dži adadžives dživavas miro dživipen anglo Del avke, hoj miro svedomje hino žužo.“ ² Ale o nekbareder rařaj o Ananijař phenda olenge, ko ačhenas paš o Pavol, hoj les te maren pal o muj. ³ Akor leske o Pavol phenda: „Marela tut o Del, tu parņi falo! Beřes kade, hoj man te sudzines pal o Zakonos, ale phenes, hoj man te maren, a keres oda, so o Zakonos na phenel!“

⁴ Ola, ko ode ačhenas, phende: „Tu rakines le Devleskre nekbareder rařaske?“

⁵ O Pavol odphenda: „Na džanavas, phralale, hoj ov hino nekbareder rařaj, bo hin pisimen: *„Ma vaker namiřtes a ma koř tire vodcas!“*“

⁶ Sar pes o Pavol dodžanľa, hoj varesave džene andral e Bari Rada hine Saduceja a varesave Farizeja, vičinda zorales: „Murřale, phralale! Me som Farizejis, čhavo le Farizejiskro a sudzinen man vaš oda, hoj užarav pre oda, hoj o mule uřtēna andral o meriben!“ ⁷ Sar oda phenda, chudle pes mařkar peste te vesekedinel o Farizeja the o Saduceja a o zhromaždēņje pes rozdēlinda pro duj. ⁸ Bo o Saduceja na pačan andre oda, hoj pes uřtel andral o meriben, aņi andre oda, hoj hin varesavo aņjelos abo duchos, ale o Farizeja pačan the andre kada the andre kada.

⁹ A sas olestar bari vika. Andre oda uřtile upre varesave Farizeja, save sas avrisikade andro židoviko zakonos, a phenenas: „Na dikhas nič nalačo pre kada manuř. A so te ke leste prevakerđa o duchos abo o aņjelos? [Te na pes ačhavas le Devleske!]“ ¹⁰ Sar pes furt buter vesekedinenas, daralas pes o velitelis, hoj te na rozcirden le Pavol. Vařoda prikazinda le slugađenge, hoj te džan tele a te cirden les lendar avri a te lidžan les andro kasarņi.

¹¹ Pre aver rat avľa o Raj ke leste a phenda leske: „Ma dara tut Pavol, bo avke sar pal ma svedčinehas andro Jeruzalem, avke muřines te svedčinel the andro Rim.“

O Židi pes dovakeren pro Pavol

¹² Sar avľa avri o kham, dovakerde pes varesave Židi a ile vera, hoj na chana aņi na pijena, medik na murdarena le Pavol. ¹³ Ola, ko ile vera, sas buter sar saranda (40) džene. ¹⁴ Avle ko bare rařaja the ko phuredera a phende: „Iľam vera, hoj na laha nič andro muj, medik na murdaraha le Pavol. ¹⁵ Avke akana tumen the e Bari Rada mangel le

velitelis, hoj les tajsa te anel tele ke tumende. Keren avke, sar te les kamlanas feder te šunel avri pal leskri veca. A amen sam pripravimen les te murdarel mek sigeder, sar kade doavela.“

¹⁶ Ale sar šunda le Pavloskra pheňakro čhavo, so les kamen te kerel, avla andre kasarňa a diňa oda te džanel le Pavloske.

¹⁷ O Pavol peske vičinda jekhe velitelis upral o šel a phenda: „Lidža kale terne manušes ke tiro velitelis, bo kamel leske vareso te phenel.“

¹⁸ Avke les ligenda ke peskro velitelis a phenda: „O Pavol, o bertenošis, peske man vičinda a mangla man, hoj ke tu te anav kale terne manušes, bo kamel tuke vareso te phenel.“

¹⁹ O velitelis les iľa vastestar sikra pre sera a phučla lestar: „So mange kames te phenel?“

²⁰ Ov phenda: „O Židi pes dovakerde, hoj tut mangena, hoj tajsa te anes le Pavol angle Bari Rada, a kerena avke, sar te pes kamlehas pal leste vareso buter te dodžanel. ²¹ Ale ma de tut lenge te prevakerel, bo buter sar saranda (40) murša pre leste džan. Ola murša ile vera, hoj na chana aňi na pijena, medik les na murdarena. Akana imar hine pripravimen a ča užaren pre tu, hoj lenge kereha oda, so tutar mangen.“

²² Palis premukla o velitelis le terne manušes a prikazinda leske: „Ma phen niľkaske avri, hoj mange oda phenda!“

Le Pavol lidžan andre Cezarea

²³ Avke o velitelis vičinda duje velitelien upral o šel a phenda: „Pripravinen duj šel (200) slugaden the eftavardeš (70) muršen pro graja a mek duj šel (200) slugaden le kopijenca, hoj te džan eňa orendar rači andre Cezarea.“ ²⁴ Prikazinda, hoj te anen grajes, te thoven upre le Pavol te bešel a te lidžan les sastes ko vladaris Felix.

²⁵ A pisinda leske kajso iľ:

²⁶ O Klaudius Lisijaš pozdravinel le lačhe vladaris le Felix!

²⁷ Kale manušes zaile o Židi a kamle les te murdarel, ale avlom le slugadenc a cirdňom lenge les avri andral o vasta, bo dodžanlom man, hoj hino rimaňiko občanos. ²⁸ Kamlom man te dodžanel, soske pre leste vakeren a ligendom les angle lengri Bari Rada. ²⁹ Avlom pre oda, hoj pre leste vakeren vaš varesave lava andral lengro zakonos, ale na kerđa nič, vaš soske mušindahas te merel, abo te džal andre bertena. ³⁰ Sar man dodžanlom, hoj kale muršes kamen o Židi te murdarel, takoj les bičhadom ke tute. Prikazindom olenge, ko les obviňinen, hoj tuke te phenen, so len pre leste hin. [Av bachtalo!]

³¹ Avke o slugada kerde oda, so lenge sas phendo. Ile le Pavol a ligende les prekal e rat andre Antipatrída. ³² Pre aver džives gele o slugada pro graja le Pavloha dureder a okla slugada gele pale andre kasarňa. ³³ Sar doavle andre Cezarea, dine le vladariske o iľ a ačhade anglal leste le Pavol. ³⁴ O vladaris pregenda o iľ a phučla le Pavlostar, andral savi provincija hino. Sar pes dodžanla, hoj hino andral e Cilicija, ³⁵ phenda: „Šunava tut avri, sar ade doavena ola džene, ko tut obviňinen.“ A prikazinda, hoj les te stražinen andro palacis le Herodesoskro.

24

O Ananijaš the o Tertullus obviñinen le Pavol

¹ Pal o pandž džives avľa tele o nekbareder rašaj Ananijaš le phurederenca the le Tertulloha, so sas avrisikado andro vakeriben, hoj te obviñinen le Pavol anglo vladaris. ² Avke vičinde le Pavol andre a o Tertullus les chudña te obviñinel anglo Felix: „Amen peske paš tute dživas imar but berša andro smirom a tira bara godaha andal andre kada narodos feder dživipen! ³ Nektbareder Felixona, amen oda vakeras furt a všadzik a igen tuke vaš oda palikeras! ⁴ Ale hoj tut but te na zlíkerav, mangav tut, hoj amen sikra te šunes avri andre tiro lačhipen.

⁵ Bo avľam pre oda, hoj kada manuš hino sar nasvaliben a pal calo svetos marel upre le Židen a anel maškar lende o nasmirom. Ov lidžal e Nazaritsko sekta ⁶ a mek the o chramos kamelas te meľarel andre. Amen les chudňam [a kamahas les te sudzinel pal amaro zakonos, ⁷ ale avľa o veliteľis Lisijaš a cirdña les avri andral amare vasta bara zoraha a ıla les het. ⁸ A prikazinda olenge, ko les obviñinenas, hoj te aven ke tu.] Sar les šuneha avri, the korkoro tut dodžaneha savoro, sostar les amen obviñinas.“

⁹ A the okla Židi vakerenas avke sar o Tertullus a phenenas, hoj oda hin čačo.

O Pavol anglo Felix

¹⁰ Sar sikada o vladaris le Pavloske le vasteha, hoj te vakerel, phendá o Pavol: „Džanav, hoj imar but berš sudzines kada narodos. Vašoda phenava bi e dar o čačipen pal mande. ¹¹ Avke sar tut šaj dodžanes the korkoro, hoj oleske nane buter sar dešuduj (12) džives, sar man gelom te modľinel andro Jeruzalem. ¹² A na arakhle man varekaha pes te vesekedinel aňi te marel upre le nipen andro chramos aňi andro sinagogi aňi andro foros. ¹³ A aňi tuke našti dokazinen oda, so pre mande akana vakeren. ¹⁴ Ale kada tuke šaj phenav, hoj ole Rajeskre dromeha, so on vičinen sekta, me služinav mire dadengre Devleske. Pačav savoreske, so hin pisimen andro Zakonos the andro Proroka. ¹⁵ Me man mukav pro Del avke sar the on, hoj o lačhe manuša the o nalačhe ušćena andral o meriben. ¹⁶ Vašoda kerav savoro, hoj man te avel žužo svedomje anglo Del a the anglo nipi.

¹⁷ Pal o buter berš avľom andro Jeruzalem, hoj te anav mire narodoske almužni a te obetinav obeti. ¹⁸ A pašoda, sar oda keravas, man arakhle obžuzardes andro chramos a na sas manca ņisave nipi aňi na keravas ņisavi vika. ¹⁹ Ale sas ode varesave Židi andral e Azijsko provincija; on kamle kade te ačhel anglal tu a te obviñinel man, te len hin vareso pre mande. ²⁰ Abo the kala džene, so hine kade, tuke šaj phenen, či pre ma arakhle varesavo nalačhipen, sar ačhavas angle Bari Rada. ²¹ Ča oda jekh lavoro, so phendom, sar ačhavas angle lende, a zoraes vičindom: ‚Adadžives man sudzinen vaš oda, bo pačav, hoj o mule ušćena andral o meriben.‘ “

²² Sar oda šunda o Felix, bo ov mištes džanelas pal oda drom le Rajeskro, prethoda lengro sudos a phendá: „Rozsudzinava tumari veca akor, sar ade doavela o veliteľis Lisijaš.“ ²³ Phendá le veliteľiske upral

o šel, hoj te phanden le Pavol andre loki bertena a te na brañinel leskre prijateľenge te anel leske oda, so leske kampel.

O Pavol anglo Felix the angle Druzilla

²⁴ Pal vajkeci dživesa avľa o Felix peskra romňaha la Druzillaha, savi sas Židovka, bičhaďa pal o Pavol a šunelas les, so vakerel pal o pačaben andro Ježiš Kristus. ²⁵ Sar vakerelas o Pavol pal o spravodlišagos, pal oda, hoj pes te zlíkeras le žadoscendar, a the pal o sudos, so avela, darandíla o Felix a phendá: „Akana imar dža, ale sar man ela časos, vičinava tut.“ ²⁶ Ale pašoda užarelas, hoj les o Pavol dela love, hoj les te premukel. Vašoda pal leste the buterval bičhavelas a vakerelas leha.

²⁷ Sar pregeľa duj berš, čerindá le Felix aver vladaris o Porcius Festus. No o Felix kamelas te avel pre dzeka le Židenge, vašoda mukľa le Pavol andre bertena.

25

O Pavol pes mangel ko cisaris

¹ Trin džives pal oda, sar o Festus avľa andre odi provincija, geľa andral e Cezarea upre andro Jeruzalem. ² Avle paš leste o bare rašaja the o židovika vodci, hoj te vakeren pro Pavol. Mangenas le Festus, ³ hoj lenge te kerel pal e dzeka a te del te anel le Pavol andro Jeruzalem, bo on les kamenas te murdarel pal o drom. ⁴ Ale o Festus odphendá, hoj o Pavol mušinel te ačhel andre bertena andre Cezarea a hoj the ov korkoro ode maj džala. ⁵ A phendá: „Tumare vodci mi aven manca, a te len hin vareso pre oda murš, ode les mi obviñinen.“

⁶ O Festus ačhilá maškar lende vaj ochto abo deš džives a palis geľa tele andre Cezarea. Pre aver džives peske bešľa o Festus pro sudno stolkos a prikazindá, hoj te anen le Pavol. ⁷ Sar avľa o Pavol andre, akor ola Židi, so avle andral o Jeruzalem, pes rozačhade pašal leste a chudle pre leste but te vakerel ajse bare veci, save našti dokazinenas.

⁸ Ale o Pavol pes brañinelas a phendá: „Na phendom nič aňi pro židoviko zakonos aňi pro chramos aňi pro cisaris.“

⁹ O Festus kamľa te kerel pal e dzeka le Židenge, a vašoda phendá le Pavloske: „Kames te džal upre andro Jeruzalem, hoj te aves ode sudzimen angle mande?“

¹⁰ Ale o Pavol odphendá: „Me akana ačhav anglo sudno stolkos le cisariskro a kade man kampel te sudzinel. Tu džanes mištes, hoj me na kerdom le Židen nič nalačho. ¹¹ Te kerdom vareso nalačho, vaš soske mušinav te merel, na darav man te merel. Ale te nane nič čačo, so pre mande kala Židi vakeren, ňiko man našti del lenge andro vasta. Mí sudzinel man o cisaris!“

¹² Akor pes o Festus dovakerďa peskra radaha a phendá: „Ko cisaris tut mangľal, ko cisaris džaha!“

O Pavol anglo Agrippa the angle Bernika

¹³ Pal vajkeci dživesa avle andre Cezarea o kralis Agrippa the e Bernika te pozdravinel le Festus. ¹⁴ Sar imar ode sas buter dživesa, diňa te džanel o Festus le kraliske pal o Pavol a phendá: „O Felix kade mukľa varesave bertenošis. ¹⁵ A sar somas andro Jeruzalem, avle ke

ma o bare rašaja the o phuredera le Židengre a mangenas man, hoj les te odsudzinav.

¹⁶ Me lenge phendom, hoj o Rimana naši den le bertenošis andro vasta olenge, ko les obviñinen, medik les anglal lende na šunen avri, hoj pes te šaj brañinel oleske, so pre leste vakeren. ¹⁷ Avke avle o Židi kade pal mande, me takoj pre aver džives bešlom a diñom te anel ole manušes, hoj les te sudzinav. ¹⁸ Ola, so les obviñinenas, pes rozačhade pašal leste, ale na vakerenas pre leste varesave bare veci, sar me užaravas, hoj vakerena. ¹⁹ Ale vesekedinenas pes leha vaš peskro pačaben the vaš varesavo Ježiš, savo muľa, pal kaste o Pavol phenel, hoj dživel. ²⁰ Me na džanavas so te kerel andre kadi veca, vašoda lestar phučlom, či na kamel te džal andro Jeruzalem, hoj les ode te sudzinen. ²¹ Vašoda, bo o Pavol pes mangľa ko cisaris, hoj les te sudzinel, me prikazindom, hoj te ačhel andre bertena, medik les na bičhavava ko cisaris.“

²² Avke o Agrippa phendā le Festoske: „The me kamľomas te šunel ole manušes.“

A o Festus leske phendā: „Tajsa les šuneha.“

²³ Avke pre aver džives avľa o Agrippa the e Bernika bare rjikañibnaha pre oda than, kaj pes sudzinel. Avle leha o bare veliteľā the o bare raja andral o foros a o Festus prikazindā, hoj te anen le Pavol. ²⁴ O Festus phendā: „Kralina Agrippa the savore, so san kade amenca! Dikhen kale manušes, vaš savo man mangenas igen but Židi andro Jeruzalem a the kade a vičinenas, hoj naši ačhel te dživel. ²⁵ Ale me avľom pre oda, hoj na kerďa nič, vaš soske mušindahas te merel. No ov pes mangľa ko cisaris a me phendom, hoj les ode bičhavava. ²⁶ Ale nane man so pal leste te pisinel le cisariske. Vašoda les andom angle tumende a nekbuter angle tute, kralina Agrippa, hoj te džanav so te pisinel, sar les šunaha avri. ²⁷ Bo mange pes dičhol, hoj nane mištes te bičhavel ode bertenošis a te na pisinel, so kerďa.“

26

O Pavol vakereľ anglo Agrippa

¹ O Agrippa phendā le Pavloske: „Domukav tuke, hoj te vakeres pre tiri obrana.“

Akor o Pavol nacirdña o vast a phendā: ² „Bachtalo som, kralina Agrippa, hoj šaj adadžives vakerav pre miri obrana anglal tute pal ola savore veci, savendar man o Židi obviñinen, ³ bo tu mištes prindžares le Židengre tradiciji the ola veci, so len rozđelinen. Vašoda tut mangav, hoj man mištes te šunes avri.

⁴ Savore Židi prindžaren miro dživipen terñipnastar, džanen, savo somas angloda andre miro narodos the andro Jeruzalem. ⁵ On man prindžaren ešebnovarestar, a te kamlehas, šaj mange dosvedčinen, hoj me dživavas sar jekh le Farizejendar a igen zoraľes dolikeravas savoro andre amaro pačaben. ⁶ A the akana ačhav anglo sudos vašoda, bo pačav ole laveske, so diña o Del amare dadenge. ⁷ Oda hin oda lav, andre savo pačan the o dešuduj (12) kmeñi amare narodoskre, sar lašaren le Devles rat-džives. A vaš kada pačaben man o Židi

obviñinen, kralina Agrippa. ⁸ Soske tumen phenen, hoj našti te pačal oleske, hoj o Del uštavel le mulen?

⁹ Me mange tiš gondolinavas, hoj mušnav zoraha te džal pro nav Ježiš Nazaretsko. ¹⁰ A andro Jeruzalem oda the kerdom. O bare rašaja mange domukle te phandel but Devleskre manušen andro berten. A sar len murdarenas, the me somas vaš oda, hoj len te murdaren. ¹¹ Andre savore sinagogi len buterval maravas a ispidavas pre lende, hoj te zaprinen le Ježiš. Džavas pre lende bara chołaha a lavas len palal dži andro aver fori.

¹² A kavke džavas the andro Damašek. O bare rašaja mange oda domukle a dine man pre oda pravos. ¹³ A vaj pro dilos, kralina Agrippa, sar džavas le dromeha, dikhlom andral o ñebos ajs o švetlos, so sas zoraleder sar kham, a zaučharda andre the man a the olen, ko sas manca. ¹⁴ Savoredžene pełam pre phuv a šundom o hangos, so mange hebrejski phenda: ‚Saul, Saul, soske pre mande džas? Phares tuke ela, te aveha sar volos, so ruginel andre špicovato paca* peskre rajeskri.‘

¹⁵ A me pučłom: ‚Ko sal, Rajaja?‘

O Raj mange odphenda: ‚Me som o Ježiš, pre kaste tu džas. ¹⁶ Avke akana ušti a ačhav tut pro pindre, bo vaš oda man tuke sikadom, hoj te aves miro služobñikos a te svedčines pal kada, so akana dikhlal, a the pal oda, so tuke mek sikavava. ¹⁷ Cirdava tut avri andral o vasta tire manušenre the andral e zor le pohanengri, paš save tut me akana bičhavav, ¹⁸ hoj lenge te phundraves o jakha, hoj pes te visaren le kalipnastar ko švetlos a le bengeskra zoratar ko Del, hoj pes lenge te odmuken o bini a te chuden o than maškar ola, so pačabnaha andre ma ačhile sveta.‘

¹⁹ Avke, kralina Agrippa, me kerdom oda, so šundom andro videñje andral o ñebos. ²⁰ Me vakeravas ešeb andro Damašek the andro Jeruzalem the pal cali judsko phuv a palis the le avre narodenge, hoj pes te visaren le binendar ko Del a hoj te sikaven oda peskre skutkenca. ²¹ Vašoda man o Židi chudle andro chramos a kamenas man te murdarel. ²² Ale o Del mange pomožinda dži adadžives, a vašoda kade ačhav a svedčnav savoredžnenenge, le čorenge the le barvalenge. A me na vakerav nič aver, ča oda, so phende o Proroka the o Mojžiš, hoj pes ačhela, ²³ hoj o Kristus cerpinela a sar ešebno uštela andral o meriben a vakerela pal o švetlos le Židenge the avre narodenge.“

²⁴ A sar o Pavol kada vakerelas pre peskri obrana, zaačhada les o Festus a zoraes pre leste vičinda: „Tu na sal paš e godi, Pavol! Igen but siklilal a oda tut lidžal andro diliñipen!“

²⁵ Ale o Pavol phenda: „Me na som dilino, nekbareder Festus, ale vakerav čačipen sasfa godaha. ²⁶ O kralis džanel pal kala veci, a vašoda ke leste šmelones vakerav. Bo som presvedčimen, hoj ov mištes džanel kale vecendar, bo oda pes na ačhila varekhaj garudo andro kutos. ²⁷ Kralina Agrippa, pačas le prorokenge? Džanav, hoj pačas.“

²⁸ O Agrippa phenda le Pavloske: „Imar na kampla but, hoj man te prevakeres, hoj te ačhav krestanoske.“

* 26:14 26,14 E ostro paca, savaha džubinen le volen, hoj te šunen.

²⁹ Ale o Pavol phenda: „Či kampla but vaj na, mangav mange le Devlestar; hoj na ča tu, ale the savore, so man adadžives šunen, te aven ajse, sar som me, ale bi e kala puta.“

³⁰ Sar oda phenda, uštila o kralis Agrippa, o vladaris Festus, e Bernika the ola, ko lenca bešenas. ³¹ A sar džanas, phenenas jekh avreske: „Kada manuš na kerel nič ajso, vaš soske mušindahas te merel abo te avel andrephandlo.“

³² O Agrippa phenda le Festoske: „Te kada manuš pes na manglahas ko cisaris, šaj les premuklamas.“

27

O Pavol džal andro Rim

¹ Sar sas phendo, hoj te džas la lođaha andre Italija, oddine le Pavol the varesave avre bertenošen le veliteliske, savo pes vičinelas Julius a sas andral e cisariskri čata. ² A bešlam pre lođa andral e Adramitija, savi kamelas te džal pašal e Azijsko provincija. Sar pes imar muklam pro drom, sas amenca o Aristarchos, o Macedončanos andral e Tesalonika.

³ Pre aver džives doavlām andro Sidon. Vašoda, hoj o Julius sas lačo le Pavloha, domukla leske te džal ko prijateľa, hoj les te den oda, so leske kampelas. ⁴ Sar odarik gelam het, muklam pes la lođaha pre aver sera pašal o ostrovos Ciprus, bo phurdelas pre amende e zoralī balvaj. ⁵ Pregelam o moros la lođaha pašal e Cilicija the Pamfilija a doavlām ke Mira andre provincija Licija. ⁶ Ode arakhla o velitelis lođa andral e Alexandrija, so džalās andre Italija, a thođa amen upre. ⁷ But dživesa džahas la lođaha igen polokes a igen phares dochudnam pes paš o Knidus. Vašoda, hoj e balvaj amenge na domukelas te džal avke, sar kamlam, gelam pašal o Salmon tele pašal o ostrovos Kreta. ⁸ Igen phares palis pregelam pašal leste a avlam pro than, so pes vičinelas Šukar pristavos, pašes paš o foros Lasea.

⁹ Vašoda, hoj ode našadam but časos, sas imar dar te džal dureder la lođaha, bo pregeľa imar the o Postos* a avelas o jevend. Avke lenge o Pavol phenda: ¹⁰ „Muršale, den pozoris, bo me dikhav, hoj nane mištes te džal dureder; bo na ča e lođa the lakro tovaris našavaha, ale the amare džživipena.“ ¹¹ Ale o velitelis buter pačalas le kapitanoske the oleske, kaskri sas e lođa, sar le Pavloske. ¹² Vašoda, hoj na sas mištes te ačhel andre oda pristavos prekal o jevend, buter džene lendar peske phende, hoj džana odarik het. Bo kamenas pes varesar te dochudel dži andro Fenix a ode te ačhel prekal o jevend. O Fenix hin jekh pristavos pre Kreta, savo hino visardo pro juhozapados the severozapados.

E balvaj pro moros

¹³ Chudna te phurdel e južno balvaj a gondolinas peske, hoj imar dochudle oda, so peske phende. Cirdle upre o kotvi a džanas la lođaha pašes pašal e Kreta. ¹⁴ Ale na pregeľa but a demađa pre lođa zoralī balvaj, so pes vičinel Eurakilon. ¹⁵ E balvaj zachudna e lođa a imar la našti likerdam, vašoda pomuklam, hoj la te lidžal e balvaj. ¹⁶ Sar avlam paš o cikno ostrovos, so pes vičinel Kauda, ča ajci-ajci so

* 27:9 27,9 o židoviko inepos Jom kipur

zachrañindam e lodkica, savi pal peste cirdahas. ¹⁷ Cirdle la upre a palis zoralarde e lođa le lanenca. Daranas, hoj te na demen tel o pañi andro pošakro than paš e phuv Libija, mukle tele la lođakri lepeda a dine pes te lidžal la balvajake. ¹⁸ Vašoda, hoj e zoralí balvaj amenca igen čivkerelas, pro dujto džives chudle te čivkerel avri o veci andral e lođa. ¹⁹ A pro trito džives peskre vastenca čivkerenas avri o sersamos la lođakro. ²⁰ Sar imar buter dživesa pes na sikavenas añi o kham añi o čerčeña a mek furt likerelas oda nalačo časos, preačilam imar te pačal, hoj pes zachrañinaha.

²¹ Sar imar buter dživesa o manuša na chale nič, ačila o Pavol maškar lende a phenda: „Kampla man te šunel, muršale, a te na mukel pes andral e Kreta. Na ulahas tumen kada pharipen the kada našaviben. ²² Akana tumen mangav, hoj tumen te na daran, bo ñiko tumendar na našavela o dživipen, ča e lođa tašlola. ²³ Bo adi rat ačila paš mande o añjelos le Devleskro, kaskro som the saveske služinav, ²⁴ a phenda mange: ‚Ma dara tut, Pavol, bo mušines te ačhel pro sudos anglo cisaris! Dikh, o Del tuke diña olen, ko hine tuha andre lođa.‘ ²⁵ Vašoda, muršale, ma daran tumen, bo pačav le Devleske, hoj pes savoro ačhela avke, sar mange phenda. ²⁶ Ale e lođa demela andre varesavo ostrovas.“

²⁷ Pre dešuštarto (14.) rat amen ligenda e balvaj pro Adrijatiko moros a vaj pal jepaš rat pes dičholas le namorñikenge, hoj doaven paš varesavi phuv. ²⁸ Merinde, keci tele hin o pañi, a sas saranda (40) metri. Sar gele la lođaha sikra dureder, pale merinde a sas tranda (30) metri. ²⁹ Daranas pes, hoj te na demen pro bar, mukle palunestar tele štar kotvi a modlínenas pes, hoj te avel imar džives. ³⁰ O namorñika kamenas te denašel andral e lođa a mukle e lođka tele andro moros. Kerenas pes avke, sar te kamlehas anglunestar te mukel tele o kotvi. ³¹ O Pavol phenda le veliteliske the le slugadenge: „Te kala namorñika na ačhena pre lođa, tumen našti avena zachrañimen.“ ³² Akor prečhinde o slugađa o lani la lođkake a mukle la te perel andro moros.

³³ Sar imar chudelas o džives, mangla o Pavol savoren, hoj te chan, a phenda lenge: „Adadžives imar hin dešuštarto (14.) džives, so užaren bokhaha a na čalan nič. ³⁴ Vašoda tumen mangav, hoj te chan, se kempel tumenge oda, hoj te predživen, bo ñiko tumendar na našavela mek añi jekh bal pal o šero!“ ³⁵ Sar o Pavol kada dophenda, ila o maro a palikerđa le Devleske anglal savorende, phagla lestar a chudña te chal. ³⁶ Savorenge avla pale o radišagos a chudle the on te chal. ³⁷ Pre lođa samas duj šel the eftavardeš the šov (276) džene. ³⁸ Sar savoredžene čalile, chudle te čivkerel andral e lođa avri o zrnos, hoj te ačhel e lođa lokeder.

E lođa demel

³⁹ Sar imar vidñisalila, na džanenas, kaj hine, ale dikhle varesavi zatoka a phende peske, hoj te pes oda dela, ta zaačhena ode la lođaha. ⁴⁰ Odčhinde o kotvi pal soduj seri a mukle len tele andro moros. Rozphandle the o lani pro kormidli, hazdle upre e angluñi lepeda a mukle pes te lidžal la balvajaha ko brehos. ⁴¹ Ale e lođa demađa andro pošakro than tel o pañi avke, hoj angluno kotor la lođakro zageľa andre

poši a našti pes čhalavelas a palunestar demenas o vlni andre lođa a phagerenas la.

⁴² Akor kamle o slugađa te murdarel le bertenošen, hoj te na lendar vareko chučel andro paňi a te na denašel. ⁴³ Ale o velitelis upral o šel kamla te zachraňinel le Pavol a na domukla lenge te kerel oda, so kamenas. Avke rozkazinda, hoj ola, ko džanen te plavinel, te chučen ešebna andro paňi a te doplavinen pre phuv, ⁴⁴ a oklengen phendā, hoj te preplavinen pro kašta, abo pre varesave aver kotora pal e lođa. Kavke pes savore bachtales dochudle pre phuv a zachraňinde pes.

28

O Pavol pro ostrovos Malta

¹ Sar imar pes zachraňindam, akor prindžardam, hoj o ostrovos pes vičinel Malta. ² O manuša, so ode bešenas, amenge presikade bari pačiv. Kerde jag a savoredženen amen priile, bo chudna te del o brišind a sas šil. ³ Sar skidna o Pavol upre šuke kaštora a thovelas len pre jag, avla avri o sap le tačipnastar a danderda les andro vast. ⁴ O manuša, so ode bešenas, dikhle, sar leske figinel o sap pal o vast, a phende peske: „Kada manuš mušinel te avel vrahos, bo kajte pes zachraňinda andral o moros, the avke leske na domukla e spravodlišagoskri devli te dživel.“ ⁵ Ale o Pavol pal peste razinda tele le sapes andre jag a nič pes leske na ačhila. ⁶ On užarenas, hoj šuvlola, abo hoj perela jekhwareste tele mulo. Sar imar buter užarenas a dikhle, hoj pes leske nič na ačhel, čerinde peskre lava a phende, hoj hino del.

⁷ Pašal oda than sas mali le Publius, savo sas o načelňikos le ostrovoskro. Ov amen priila a trin džives pašal amende kerelas. ⁸ Ačhila pes, hoj le Publiuskro dad pašlolas strapimen andre horučka a igen les pretradelas. O Pavol gela ke leste, modlinda pes, thođa pre leste o vasta a sastarda les. ⁹ Sar pes oda ačhila, avenas the aver nasvale manuša pal o ostrovos a sastonas avri. ¹⁰ On amenge presikade bari pačiv, a sar imar džahas la lođaha het, dine amen oda, so amenge kampelas.

O drom andral e Malta andro Rim

¹¹ Pal o trin čhon odgelam het la lođaha andral e Alexandrija, savi ačhila prekal o jevend pro ostrovos. La lođa sas znakov Dvojički. ¹² Doavlam la lođaha andro Sirakuzi a ačhilam ode trin džives. ¹³ Odarik džahas la lođaha pašal o brehos a doavlam andro Regium. Vašoda, hoj pre aver džives phurdelas lachi balvaj, dogelam tel o duj džives andro Puteol. ¹⁴ Ode arakhlam le phralen, save amen mangle, hoj ode te ačas efa džives. A kavke doavlam andro Rim. ¹⁵ Sar pes o phrala odarik pal amende došunde, avle pal amende dži paš o Appiuskro Forum the paš o Trin Taberne, hoj pes amenca te arakhen. Sar len dikhla o Pavol, palikerda le Devleske, radisaliła a sas povzbudzimen. ¹⁶ Sar doavlam andro Rim, [o velitelis upral o šel oddiňa le bertenošen le nekbareder veliteliske]. Ale le Pavloske sas domuklo te bešel korkoro avrether jekhe slugadiha, savo les stražinelas.

O Pavol kazinel andro Rim

¹⁷ Ačhila pes, hoj pal o trin džives peske o Pavol vičinda le židovike vodcen. Sar pes zgele, phenelas lenge: „Muršale, phralale! Me na kerdom nič amare manušen, aňi na džavas pro tradiciji amare dadengre, ale the avke man andro Jeruzalem phandle andre a dine andro vasta le Rimanenge. ¹⁸ On man mištes šunde avri a kamle man te premukel, bo na arakhle pre ma nič, vaš soske mušindomas te merel. ¹⁹ Ale o Židi oda na kamenas a mušindom man te mangel ko cisaris, ale na vašoda, hoj te obviňinav varesostar miro narodos. ²⁰ Vašoda tumen akana vičindom, hoj tumen te dikhav a te vakerav tumenca. Bo me som adadžives phandlo andre kale lancoha vaš e nadej le Izraeloskri.“

²¹ On leske phende: „Amen pal tute na chudňam ņisavo lil andral e Judsko, aňi ade na avla ņiko le phralendar, hoj amenge te del te džanel abo te phenel vareso nalačo pal tute. ²² Ale kamľamas tutar te šunel, sar gondolines, bo džanas pal kadi sekta, hoj pre late všadzik džan.“

²³ Dine leske te džanel savo džives a avle buter džene ke leste andro kher. O Pavol lenge svedčinelas tosarastar dži rači a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas lenge pro Ježiš andral o zakonos the andral o Proroka, hoj len te prevakerel. ²⁴ Varesave džene pačanas oleske, so vakerelas, ale varesave na pačanas. ²⁵ Vašoda, hoj len na sas jekh gondolišagos, rozgele pes akor, sar o Pavol phenda kada lav: „Mištes phenda o Sveto Duchos prekal o prorokos Izajaš amare dadenge:

²⁶ *„Dža ke kala nipi a phen:*

Tumen šunena tumare kanenca,
ale na achalona!

Tumen dikhena tumare jakhena,
ale na dikhena!

²⁷ *Bo kale nipengro jilo ačhila baruno,*
peskre kanenca phares šunen

a peskre jakha phandle andre,
hoj te na dikhen,

le kanenca te na šunen,
le jilenca te na achalon,

hoj pes te na visaren

a me len te na sastarav avri.’

²⁸ Ta akor džanen, hoj avre narodenge hiňi bičhađi kadi zachrana le Devleskri a on la the šunena.“ ²⁹ [Sar oda o Pavol phenda, o Židi gele het a igen pes maškar peste veseke dinenas.]

³⁰ O Pavol ačhila duj berš andre oda kher, savo peske korkoro iľa. Pilelas savoren, ko ke leste avenas, ³¹ a vakerelas pal o krališagos le Devleskro a sikavelas pal o Raj Ježiš Kristus šmelones a ņiko leske andre oda na braňinelas.

Le Pavloskro lil le Rimanenge

O pozdravos

¹ Pisinav tumenge me o Pavol, o služobnikos le Ježišoskro Kristoskro. O Del peske man avri kidña, hoj te avav leskro apoštolos, a vičinda man, hoj te vakerav o evaňjelium. ² O Del imar čirla diña lava pal oda evaňjelium prekal peskre proroka andro peskro sveto Lav. ³ Oda hin o evaňjelium pal leskro Čhavo, savo pal o felos uliła andral o potomstvos le Davidoskro. ⁴ No o Sveto Duchos sikada peskra bara zoraha pre leste, hoj o Ježiš Kristus, amaro Raj, hino o Čhavo le Devleskro, akor, sar les uštađa andral o meriben. ⁵ Prekal o Kristus mange sas diňi e milosť le Devleskri, hoj te avav leskro apoštolos a te lidžav le manušen andral savore narodi, hoj te pačan andre leste a te šunen les. ⁶ The tumen san jekh olendar, ko sas vičimen le Ježišostar Kristostar.

⁷ A vašoda pisinav tumenge savorenge andro foros Rim, kas o Del kamel a kas peske kidña avri sar peskre manušen:

E milosť the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar le Ježišostar Kristostar!

O Pavol kamel te džal ke lende

⁸ Ešeb kamav te palikerel mire Devleske prekal o Ježiš Kristus vaš tumenge savorenge, hoj pes vakerel pal tumaro pačaben pal calo svetos. ⁹ O Del, saveske andral calo jilo služinav le evaňjelioha pal leskro Čhavo, hin miro švedkos, sar tumen furt leperav, ¹⁰ kecivar man modlinav. Furt mangav le Devles, hoj pes mange imar te podarisalol, te oda ela e voľa le Devleskri, te džal ke tumende.

¹¹ Bo igen tumen kamav te dikhel, hoj tumen te dav varesavo duchovno daros, hoj te zoraľon. ¹² Kamav te phenel, hoj sodujdžene jekhvareste te zoraľuvas: Tumen mire pačabnastar a me tumare. ¹³ Kamav, hoj te džanen, phralale, hoj buterval kamľom te džal ke tumende. Bo kamav te dochudel varesave neve manušen andro pačaben the maškar tumende, avke sar maškar o aver narodi. Ale vareso man furt ačhavelas.

¹⁴ Bo me oda mušinav te vakerel savore manušenge: Le Grekenge the avre narodenge; oľenge, ko hine avrisikade, the oľenge, ko nane avrisikade. ¹⁵ Vašoda kamav igen te vakerel o evaňjelium the tumenge andro foros Rim.

Pal e zor le evaňjelioskri

¹⁶ Se me man na ladžav vaš o evaňjelium le Kristoskro, bo oda hin e zor le Devleskri, so zachraňinel savoren, ko pačan: Ešeb le Židen a palis the le Nažiden. ¹⁷ Bo andro evaňjelium pes presikavel, hoj o manuš hino čačipnaskro anglo Del le pačabnastar a ča le pačabnaha, avke sar hin pisimen: „O čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar.“

O binos le manušengro

¹⁸ Le Devleskri choli pes sikavel andral o ņebos pre dojekh binos the nalačhipen le manuŝengro, so garuven andre o čačipen le nalačhipnaha. ¹⁹ Bo lenge hin dino te džanel, so šaj te džanel pal o Del. Se o Del lenge oda diňa te džanel. ²⁰ Le Devleskri zor the leskro devlpen našti te dikhel, ale kanastar o Del kerđa o svetos, šaj oda dikhen andre ola veci, so kerđa, a vašoda pes o manuša našti ospravedlŝinena.

²¹ Bo kajte prindžarde le Devles, na lašarenas les sar Devles, aňi leske na palikerenas. Andre peskro gondolišagos gele andro diliňipen a andre lengro nagodaver jilo avla o kalipen. ²² Phenen pre peste, hoj hine godaver, ale ačhile diline. ²³ Na te lašardehas le Devles, savo šoha na merel, ale lašaren o obraza, so maren pro manuš, savo na dživel furt, abo lašaren le čiriklen, le chocsave džviren, abo le sapen.

²⁴ Vašoda len o Del oddiňa andre oda džungipen, so kamenas te kerel andral peskre jile, hoj te keren ola ladžandutne veci peskre telenca maškar peste. ²⁵ On čerinde o čačipen le Devleskro vaš o klamišagos a radeder lašarenas a služinenas le stvorimen vecenge sar le Stvoriteliske. Les kampil furt te lašare! Amen.

²⁶ Vašoda len o Del diňa andro džungale žadosci. Bo lengre džuvla čerinde o prirodzeno dživipen le muršenca vaš o ņeprirodzeno dživipen. ²⁷ Avke the o murša omukle o prirodzeno dživipen le džuvlencia a chudňa andre lende te labol e binošno žadosca jekh pal aver. O murša le muršenca kerenas o džungale veci a ande pre peste o trestos, so peske zaslužinde vaš peskro nalačo dživipen.

²⁸ A vašoda, hoj ola manuša na kamle te likerel andre peskre gođa o čačipen pal o Del, diňa len o Del andre lengre previsarde gođa, hoj te keren oda džungipen, so pes na kerel. ²⁹ Hin andre lende pherdo všelijaka bini, nalačhipen, džungipen, choli the hamišagos. Hine nalače, murdaren, maren pes, klaminen, keren o pletki ³⁰ a namištes vakeren jekh pre aver. Našti avri ačhen le Devles, lidžan pes upre, hine barikane, lašaren pes, gondolinen avri o nalače veci, na šunen le dajen the le daden, ³¹ nane godaver, na dolikeren peskre lava, na sikaven ņisavo kamiben a nane jileskre ke ņikaste. ³² Kala manuša džanen, hoj le Devleskro zakonos phenel, hoj ko kavke dživel, zaslužinel peske o meriben. Ale on na ča, hoj oda keren, on mek the avre dženenge phenen, hoj oda šaj keren.

2

Le Devleskro čačipnaskro sudos

¹ Tu manušeja, sudzines avren? Te ada keres, našti tut ņisoha ospravedlŝineha, kajte ko sal. Bo te tu sudzines avren a palis keres ola veci, so the on, korkoro tut sudzines. ² Amen džanas, hoj o Del sudzinel čačipnaha ole manušen, save keren kajse veci. ³ Tu manušeja, sudzines avre manušen vaš oda, so keren, a the tu oda keres? Gondolines tuke, hoj tu denašeha le Devleskre sudoske? ⁴ Abo či tele dikhes le Devleskro baro lačhipen, leskri trpezlivost the leskro zlikeriben? Tu na džanes, hoj le Devleskro lačhipen tut lidžal ko pokaňje?

⁵ Tiro jilo hino baruno the zacato a avke tuke skides e choli pre oda džives, sar o Del sikavela peskri choli a čačipnaha sudzinela savoro.

6 O Del počinela sakoneske vaš oda, so kerelas. 7 Ov dela o večno dživipen sakones, ko likerel avri te kerel o lačhipen a rodel e slava, e pačiv the oda, hoj te dživel furt. 8 Ale pre sakoneste, ko na šunelas o čačipen vaš oda, hoj dikhelas ča pre peste a kamelas te kerel o nalačhipen, sikavela peskri igen bari choli. 9 O pharipen the e dukh avela pre sakoneste, ko kerel o nalačhipen: Ešeb pro Židi a pališ the pre aver narodi. 10 Ale sako, ko kerel o lačhipen, chudela e slava, e pačiv the o smirom: Ešeb o Židi a pališ the o aver narodi. 11 Bo o Del sudzinela sakones jednakones.

12 Savore, so kerenas bini a nane len o zakonos, bi o zakonos the merena. A savore, so kerenas bini a hin len o zakonos, le zakonostar ena sudzimen. 13 Bo paš o Del nane čačipnaskre ola manuša, so ča šunen o zakonos, ale ola, ko les dolikeren. 14 Kajte le avre naroden nane zakonos, ale korkore pestar keren oda, so mangel o zakonos, kajte len nane zakonos, korkore peske hine zakonos. 15 On sikaven, hoj oda, so kamel o zakonos, hin pisimen andre lengre jile. A takoj the lengro svedomje pre oda sikavel, sar pes andro gondolišagos obviñinen, abo obrañinen. 16 Kada pes sikavela andre oda džives, sar o Del sudzinela prekal o Ježiš Kristus o garude veci le manušengre, avke sar oda vakeravas andre miro evanġelium.

O Židi the o zakonos

17 Ale te pes tu mukes pro zakonos; vičines tut Židos; lašares tut le Devleha 18 a džanes, so tutar o Del kamel; te siklos andral o zakonos te prindžarel, so hin lačo the nalačo 19 a pačas tuke, hoj sal oda, ko lidžal le koren; oda, ko hin o švetlos olengro, save hine andro kačipen; 20 oda, ko bararel avri le nagodaveren a sikavel le terne manušen, bo andro zakonos tut hin o čačipen the o prindžaripen: 21 Akor soske tu, so avres sikaves, na sikaves tut korkores? Tu vakeres, hoj pes te na čorel, a tu korkoro čores? 22 Avrengre phenes, hoj te na keren lubipen, a tu korkoro oda keres? Našti avri ačhes o modli, ale čores avri o chramos? 23 Lašares tut le zakonoha, ale oleha, hoj les na dolikeres, keres ladž le Devleske. 24 Avke sar hin pisimen: „*Vaš tumenge o aver narodi namištes vakeren pro Del.*“

25 Te dolikeres o zakonos, akor hin tiri obriezka pro lačo; ale te na dolikeres o zakonos, oda hin avke, sar te šoha na ulalas obrezimen. 26 Te dolikerel o naobrezimen manuš oda, so lestar kamel o zakonos, či les na rachinel o Del avke, sar te ulahas obrezimen? 27 A oda manuš, savo nane obrezimen, ale dolikerel o zakonos, sudzinela tut, bo kajte tu sal obrezimen a hin tut o zakonos, ale na dolikeres les.

28 Bo nane Židos oda manuš, ko avke dičhol avral; aňi e obriezka nane oda, so dičhol pro telos; 29 ale Židos hin oda manuš, ko hino Židos andral a obrezimen hin oda manuš, ko hino obrezimen andro jilo le Duchostar a na olestar, so hin pisimen. Kajse manušes na lašaren o nipi, ale o Del.

3

1 So hin feder le Židen avre narodendar, abo savi chasna hin la obriezkatar? 2 Igen bari chasna andre savoreste! Ešeb oda, hoj lenge sas dine le Devleskre lava.

³ Se so te varesave lendar na pačanas ole lavenge? Či vaš oda akana o Del na ela verno, bo len na sas pačaben? ⁴ Šoha na! Ale mi sikavel pes, hoj o Del hino čačipnaskro a dojekh manuš hino klamaris, avke sar hin pisimen:

*„Te sikavel pes, hoj sal čačipnaskro, sar vakeres,
a hoj te zviťazines, te tut sudzinena.“*

⁵ Te amaro nalačhipen, so keras, sikavel, savo čačipnaskro o Del hino – ta akor, so šaj phenas? Akor o Del namištes kerel, te amen vaš oda marel? (Kada phenav avke, sar gondolinel o manuš.) ⁶ Šoha na! Se sar palis o Del sudzindahas o svetos? ⁷ Ale te miro klamišagos sikavel, hoj le Devleskro čačipen hino bareder a anel leske oda e slava, akor soske som the me sudzimen sar binošno? ⁸ Či so? Hin oda avke, sar varesave manuša vakeren? Bo phenen pre amende, hoj amen phenas: „Aven keras o nalačo, hoj te avel o lačo.“ Ola manuša ena vaš oda čačipnaha odsudzimen.

Ńiko nane čačipnaskro

⁹ So akor? Hine o Židi feder sar o aver narodi? Ńisoha na! Se akana phendám the pro Židi the pre aver narodi, hoj savore hine tel e zor le binoskri. ¹⁰ Avke sar hin pisimen:

„Ńiko nane lačo,

¹¹ Ńiko na achalol,

Ńiko na rodel le Devles.

¹² *Sako pes visarda het le Devlestar,*

savore gele namištes,

nane Ńiko, ko kerdahas o lačo,

nane aŃi jekh.

¹³ *Lengro kirlo hin o phundrado hrobos,*

peskre čhibenca vakeren o klamišagos

a pre lengre vušta hin

o sapengro jedos.

¹⁴ *Andre lengro muj hin*

pherdo džungale košibena.

¹⁵ *Lengre pindre sidaren*

te dukhavel a te murdarel,

¹⁶ *savoro hin zŃičimen the musardo*

pre lengre droma.

¹⁷ *O drom, so anel o smirom,*

na prindžaren.

¹⁸ *Nane andre lende*

Ńisavi dar le Devlestar.“

¹⁹ Amen džanas, hoj oda, so hin phendo andro zakonos, hin phendo prekal ola, kas hin o zakonos, hoj pes te phandel andre dojekh muj a calo svetos te avel binošno anglo Del. ²⁰ Bo le zakonoskre skutkendar na ela anglal leste ospravedlŃimen Ńisavo manuš. Se prekal o zakonos pes prindžarel o binos.

O spravodlišagos avel prekal o pačaben

²¹ Ale akana pes sikađa, hoj o Del kerel le manušen spravodliven bi o zakonos, avke sar sikavel andro zakonos the andro proroka; ²² o spravodlišagos le Devleskro prekal o pačaben andro Ježiš Kristus savorenge, ko pačan. Bo nane Ńisavo rozdžel maškar o manuša, ²³ bo

savore manuša kerde bini a nane len le Devleskri slava. ²⁴ Ale hine ospravedlñimen hijaba, le Devleskra milostatar, prekal o Ježiš Kristus, savo len cinda avri. ²⁵ O Del diña le Ježiš sar obeta, hoj prekal leskro rat pačabnaha andre leste te avas ko Del. Oleha o Del presikađa peskro spravodlišagos, hoj odmukla o bini, so sas kerde anglal, ²⁶ andre oda časos, sar o Del zlikerelas avri. Vašoda, hoj akana andre kada časos te presikavel peskro spravodlišagos, bo Ov hino čačipnaskro a ospravedlñinel oles, ko pačal andro Ježiš.

²⁷ Soha pes palis o manuš šaj lašarel? Ńiso! Soske? Či šaj pes lašaras, hoj dolikeras o zakonos? Na! Ale oleha, hoj pačas. ²⁸ Bo amen pačas, hoj o manuš hino ospravedlñimen le pačabnaha bi o skutki le zakonoskre. ²⁹ Či o Del hino Del ča le Židenge? Či nane Del the avre narodenge? He, ov hino Del the avre narodenge. ³⁰ Se hin ča jekh Del. Ov ospravedlñinela le obrezimen le pačabnastar a the le naobrezimen prekal o pačaben. ³¹ Abo či amen tele čhivas o zakonos le pačabnaha? Na, šoha na! Ipen hoj previsar: Amen upre hazdas o zakonos.

4

O pačaben pes rachinel sar spravodlišagos

¹ So akor phenaha pal o Abraham, amaro dad pal o felos? ² Bo te sas o Abraham ospravedlñimen le skutkendar, ta hin les soha pes te lašarel, ale na anglo Del. ³ Se sar hin pisimen? „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“

⁴ Oleske, ko kerel buči, na rachinel pes o počičiben sar daros, ale počinel pes les, bo peske oda zaslužinel. ⁵ Ale oleske, ko na kerel o skutki, ale pačal andre Oda, ko ospravedlñinel le bijedevleskre manušes, rachinel pes leskro pačaben sar spravodlišagos. ⁶ Avke sar the o David vakereš pal oda, hoj bachtalo hin o manuš, kas rachinel o Del sar čačipnaskres bijal oda, hoj peske oda zaslužinda:

⁷ „*Bachtale hine ola,
kaske sas odmukle o nalačhipena
a kaske sas o bini učharde andre!*“

⁸ *Bachtalo manuš,
kaske o Raj na rachinel o binos!“*

⁹ Hine kala bachtalipena ča prekal o obrezimen, abo the prekal o naobrezimen? Se phenas: „*Le Abrahamoske pes rachinelas o pačaben sar spravodlišagos.*“ ¹⁰ Ale kana pes leske oda rachinelas? Sar sas obrezimen, abo akor, sar mek na sas? Na akor sar imar sas, ale akor sar mek na sas obrezimen. ¹¹ A ov priila e obriezka sar o znameñje, sar e pečat le spravodlišagoskri, hoj les sas pačaben mek angloda, sar sas obrezimen. Avke ačhila o Abraham dad savore, ko pačana, hoj the lenge pes oda te rachinel sar o spravodlišagos, the te nane obrezimen. ¹² A ov hino dad the olenge, ko hine obrezimen, olenge, ko na ča hoj hine obrezimen, ale the dživen andre oda pačaben, sar amaro dad o Abraham dživelas mek angloda, sar sas obrezimen.

O lav hin dino prekal o pačabnaskre

¹³ Bo na prekal o zakonos sas dino o lav le Abrahamoske the leskre čhavage, hoj ela o dēdičis le svetoskro, ale prekal o spravodlišagos, so avel le pačabnastar. ¹⁴ Te hine dēdiča ola, ko pes muken pro

zakonos, akor o pačaben nane pre űisoste a o Del diņa zbitočne peskre lava. ¹⁵ Bo le zakonoha avel e cholĭ, ale kaj nane zakonos, ode nane aņi binos.

¹⁶ Vašoda mušinel o spravodlišagos te avel prekal o pačaben, hoj oda te avel le Devleskra milostatar a oda lav te avel prekal savore potomki le Abrahamoskre. Oda lav na sas dino ča prekal ola, ko dživen le zakonostar, ale the prekal ola, ko dživen le pačabnastar sar o Abraham. Ov hino Dad amenge savorenge. ¹⁷ Avke sar hin pisimen: „*Kerđom tut dadeske prekal o but narodi.*“ O Abraham hin amaro dad anglo Del, saveske ov pačandĭla; oda Del, savo obdžidarel le mulen a vakerel ke oda, so mek nane, sar te oda imar uľahas.

¹⁸ Ode, kaj na sas le Abraham nađej, pačandĭla andre nađej a ačhila lestar *dad prekal o but narodi*, avke sar sas phendo: „*Ajci but ena tire potomki.*“ ¹⁹ Le Abrahamoskro pačaben na cikņĭla aņi akor, sar leske sas maj šel (100) berš a dikhelas, hoj leskro telos imar hino phuro a na birinel a leskra romņa la Sara imar našĭ aven čhave. ²⁰ Na preačhila te pačal andre oda lav, so les o Del diņa, ale zoraliľa andro pačaben a bararelas le Devles. ²¹ Igen pačalas, hoj o Del hino zoralo the te kerel oda, so leske phenda. ²² Vašoda o Del le Abrahamoske oda rachinelas sar spravodlišagos. ²³ A na ča prekal leste oda hin pisimen, hoj pes leske o pačaben rachinelas, ²⁴ ale the prekal amende. Rachinela pes oda the amenge, so pačas andre Oda, ko uštaďa andral o meriben amare Rajes le Ježiš. ²⁵ Bo ov sas dino, hoj te merel vaš amare bini, a sas uštado andral o meriben, hoj te avas ospravedlņimen.

5

Ospravedlņimen prekal o pačaben

¹ A vašoda, hoj akana sam ospravedlņimen prekal o pačaben, hin amen smirom le Devleha prekal amaro Raj Ježiš Kristus. ² Pačabnaha andre leste šaj avas andre milost le Devleskri, andre savi akana the ačas. A lašaras pes oleha, hoj užaras pre le Devleskri slava. ³ Na ča oda, ale lašaras pes the le pharipenenca. Bo džanas, hoj o pharipen amen liďžal ke trpezlivost ⁴ a andre trpezlivost pes presikavel, či obačhilam; a oda amenge anel e nađej. ⁵ A kadi nađej amenge šoha na ela pre ladž, bo o kamiben le Devleskro hino avričhido andre amare jile prekal o Sveto Duchos, savo amenge sas dino.

⁶ Bo o Kristus andre le Devleskro časos, mek sar amen samas slaba, muľa vaš o bijedevleskre. ⁷ Či diňahas vareko o dživipen vaš o čačĭpnaskro manuš? No talam pes vareko arakľahas, ko diňahas peskro dživipen vaš varesavo lačho manuš, ⁸ ale o Del presikavel peskro kamiben ke amende avke, hoj o Kristus muľa vaš amenge mek akor, sar amen samas binošna.

⁹ Ta keci sigeder akana, sar imar samas ospravedlņimen leskre rateha, avaha prekal o Kristus zachraņimen le Devleskra cholatar. ¹⁰ Prekal o meriben leskre Čhaskro samas zmjerimen le Devleha mek akor, sar samas leskre űeprijatela. Avke akana džanas, hoj avaha zachraņimen leskre dživĭpnaha, te sam imar leha zmjerimen. ¹¹ A na ča oda, ale le Devleha pes lašaras prekal amaro Raj Ježiš Kristus, prekal savo priľlam o zmjereņje.

Pal o Adam the pal o Kristus

¹² Prekal jekh manuš avľa o binos andro svetos a le binostar avľa o meriben. Avke pregela o meriben pre savore manuša, bo savore kerde bini.

¹³ O binos sas pro svetos imar the anglo zakonos, ale te nane zakonos, o binos pes na rachinel. ¹⁴ Ale le Adamostar dži ko Mojžiš sas o manuša tel e zor le meribnaskri, the te na kerde ajso binos sar o Adam.

O Adam sikavel pre Oda, ko avela.

¹⁵ Ale le Devleskre daroha oda hin avres sar le binoha. Bo te prekal jekhe manušeskro binos but džene mule, ta avke prekal e milost jekhe manušeskri, le Ježišoskri Kristoskri, igen but rozbariľa le manušenge le Devleskri milost the daros. ¹⁶ Kale Devleskre daroha oda hin avres sar ole binoha, so kerđa jekh manuš. Bo prekal jekh binos avľa o sudos, ale pal o but bini avľa le Devleskro milostivo daros, so amendar kerel čačipnaskren. ¹⁷ Vašoda, hoj jekh manuš kerđa binos, chudňa o meriben te kralinel. So sigeder akana prekal oda jekh, prekal o Ježiš Kristus, kralinena andro dživipen savore, so chudle le Devleskri milost the oda daros, so lendar kerel čačipnaskren.

¹⁸ Avke sar prekal jekh manuš, savo kerđa binos, avľa o sudos pre savore manuša, avke the prekal jekh čačipnaskro skutkos avľa o ospravedlňeňje pre savore manuša, hoj len te avel o dživipen. ¹⁹ Bo avke sar prekal oda, hoj jekh manuš na šunda, ačhile but džene binošna, avke the prekal oda, hoj jekh manuš šunda, ačhena but džene čačipnaskre.

²⁰ Andre oda avľa mek the o zakonos, hoj te barol o binos. Ale kaj bariľa o binos, ode mek buter bariľa le Devleskri milost, ²¹ hoj avke, sar o binos chudňa te kralinel a te lidžal ko meriben, avke the e milost le Devleskri chudňa te kralinel prekal o spravodlišagos a te lidžal ko večno dživipen prekal o Ježiš Kristus amaro Raj.

6

Mule le binoske, džide le Kristoske

¹ Akor so phenaha? Ačhaha andro binos, hoj te barol e milost le Devleskri? ² Šoha na! Amen, so muľam le binoske, sar šaj mek andre leste dživas? ³ Abo so, na džanen, hoj savore, ko samas bolde andro Ježiš Kristus, bolde sam andre leskro meriben? ⁴ Le bolipnaha samas jekhetane leha parunde andro meriben, hoj avke, sar sas o Kristus uštado andral o meriben le Dadeskra slavaha, the amen te dživas andro nevo dživipen.

⁵ Bo te ačhilam jekh leha andre leskro meriben a muľam avke sar the ov, ta avaha uštade andral o meriben, avke sar sas ov. ⁶ Se džanas, hoj amaro purano manuš sas jekhetane leha ukrižimen, hoj te avel zničimen o binošno telos, hoj imar buter te na avas otroka le binoske. ⁷ Bo oda, ko muľa, hino imar slobodno le binostar.

⁸ Amen pačas, hoj te muľam le Kristoha, jekhetane leha the dživaha. ⁹ Se džanas, hoj o Kristus uštifa andral o meriben, imar buter na merel a imar nane tel e zor le meribnaskri. ¹⁰ Bo ov muľa jekhvar a pro furt a le binos nane upral leste nisavi zor, ale o dživipen, so dživel, dživel le Devleske.

¹¹ Avke peske the tumen gondolinen pal tumende, hoj san mule le binoske, ale džide le Devleske andro Ježiš Kristus. ¹² Te na kralinel

o binos andre tumaro meribnaskro telos avke, hoj šunena leskre teloskre žadosci. ¹³ Añi ma den, hoj varesavo kotor tumare telostar te avel le binoske sar o nastrojis pro nalačhipen. Ale odden tumen le Devleske sar ola, ko ušfile andral o meriben a dživen. A tumare teloskre kotora den le Devleske sar o nastroji pro spravodlišagos. ¹⁴ O binos na vladñinela upral tumende, bo na san tel o zakonos, ale tel e milost le Devleskri.

Otroka le spravodlišagoskre

¹⁵ Akor sar? Keraha o bini, bo na sam tel o zakonos? Bo sam tel e milost le Devleskri? Šoha na! ¹⁶ So na džanen, hoj te tumen varekaske odden te šunel sar otroka, hoj san otroka oleske, kas šunen? Vaj san otroka le binoske, so lidžal andro meriben, abo san otroka le šundipnaske, so lidžal ko spravodlišagos. ¹⁷ Varekana sanas otroka le binoske, ale palikeras le Devleske, hoj andral o jilo šundan oda sikaviben, so tumenge sas dino. ¹⁸ Akana san slobodna le binostar a ačhičan otroka le spravodlišagoske.

¹⁹ Vašoda, hoj tumaro telos hino slabo, vakerav sar manuš: Bo avke, sar varekana denas tumare tela te služinel le nažužipnaske the le nalačhipnaske pro nalače veci, avke akana den cale tumare tela te služinel le spravodlišagoske pro posveteñje. ²⁰ Bo akor, sar sanas otroka le binoske, sanas slobodna le spravodlišagostar. ²¹ Savi chasna tumen akor sas ole vecendar, vaš save tumen akana ladžan? Bo o koñec ole vecengro hin o meriben. ²² Ale akana san slobodna le binostar a ačhičan otroka le Devleskre. Kada tumen lidžal andro posveteñje a o koñec kaleskro hin o večno dživipen. ²³ Bo e odplata vaš o binos hin o meriben, ale le Devleskro milostivo daros hin o večno dživipen andro Ježiš Kristus, amaro Raj.

7

O podobenstvo pal e veraduñi džuvli

¹ Abo či na džanen, phralale – bo phenav olenge, ko prindžaren o zakonos –, hoj le zakonos hin zor upral o manuš dži akor, medik dživel? ² Bo e veraduñi džuvli hiñi le zakonoha phandli ke peskro rom, medik o rom dživel. Ale te o murš muľahas, e džuvli uľahas slobodno le zakonostar, so la phandelas ko murš. ³ Ale medik dživel o rom a oj geľahas avre muršeha, vičindehas la lubñi. Ale te lakro rom muľahas, oj hiñi slobodno le zakonostar a nane lubñi te ačhela te dživel avreha.

⁴ Avke the tumen, phralale mire, muľan le zakonoske prekal o telos le Kristoskro, hoj te patrinen Oleske, ko sas uštado andral o meriben, hoj te anas e chasna le Devleske. ⁵ Bo mek sar dživahas pal o telos, lidžanas amen o binošna žadosci, so avenas prekal o zakonos. A savoro, so kerahas, lidžalas andro meriben. ⁶ Ale akana sam oslobdzimen le zakonostar, bo muľam oleske, so amen phandelas andre, vašoda akana služinas le Devleske andro nevo Duchos a na andro purano pisimen zakonos.

O binos andro manuš

⁷ Akor so? Phenaha, hoj o zakonos hin binos? Šoha na! Ale o binos na prindžaravas, prindžardom les ča prekal o zakonos. Bo añi pal e žadosca na džanlomas, te na phendahas o zakonos: „*Na žadineha!*“

⁸ O binos pes chudña le zakonostar a prekal o prikazañje andre mande uštađa savore nalače žadosci. Bo bi o zakonos hino o binos mulo. ⁹ Me dživavas varekana bi o zakonos, ale sar avľa o prikazañje, o binos obdžidiľa. ¹⁰ Ale me mulom a sikađa pes, hoj o prikazañje, so man kamelas te lidžal ko dživipen, mange andã o meriben. ¹¹ O binos pes olestar chudña, klaminda man prekal o prikazañje a murdarda man. ¹² Avke o zakonos hino sveto the o prikazañje hino sveto, spravodljivo a lačo.

¹³ Akor so? Oda lačo mange andã o meriben? Šoha na! Ale hoj te dičhol o binos, hoj oda hin binos. O binos mange prekal oda lačo anel o meriben. Hoj pes prekal o prikazañje te sikavel o binos, savo baro hino.

¹⁴ Se džanas, hoj o zakonos hino duchovno, ale me som telesno, bikendo andro otroctvos le binoske. ¹⁵ Me na achaluvav oleske, so kerav. Bo na kerav oda, so kamav, ale kerav oda, so našti avri ačhav. ¹⁶ Ale te kerav oda, so na kamav, dav čačo le zakonos, hoj hino lačo. ¹⁷ Avke akana imar oda na kerav me, ale o binos, so dživel andre mande. ¹⁸ Bo džanav, hoj andre mande – oda hin andre miro telos – na dživel o lačo. Bo the te kamav te kerel o lačo, na birinav oda te kerel. ¹⁹ Bo na kerav o lačo, so kamav, ale kerav oda nalačo, so na kamav. ²⁰ Ale te kerav oda, so me na kamav, na kerav oda imar me, ale oda kerel o binos, so dživel andre mande.

²¹ Avke arakhav andre mande o zakonos, hoj sar kamav te kerel o lačo, takoj hin paš ma o nalačo. ²² Bo andre miro andruno manuš dav radišagoha čačipen le Devleskre zakonos. ²³ Ale dikhav andre mande aver zakonos, so pes marel le zakonoha andre miri godi a phandel man andro zakonos le binoskro, so hin andre mande. ²⁴ Ó, savo čoro manuš som! Ko man lela avri andral kada meribnaskro telos? ²⁵ Ale palikerav le Devleske, hoj kerel oda prekal o Ježiš Kristus, amaro Raj.

Avke akana, me mira godaha služinav le Devleskre zakonoske, ale mire teloha le binoskre zakonoske.

8

Pal o dživipen andro Duchos

¹ Akana imar nane nisavo odsudeñje prekal ola, ko hine andro Ježiš Kristus. ² Bo o zakonos le Duchoskro, so amen del o dživipen andro Ježiš Kristus, man oslobodzinda andral o zakonos le binoskro the andral o meriben. ³ Oda, so našti kerelas o zakonos, bo o telos sas slabo, oda kerđa o Del, sar bičhađa peskre Čhas. Ov avľa andre ajso telos, sar hin le binošne manušen, a odsudzinda o binos andro telos. ⁴ O Del oda kerđa, hoj pes te dokerele savoro, so amendar o zakonos mangelas, andre amende, so na dživas pal o telos, ale pal o Duchos.

⁵ Bo ola, ko dživen pal o telos, gondolinen pro teloskre veci, ale ola, ko dživen pal o Duchos, gondolinen pro duchoskre veci. ⁶ Bo le teloskro gondoljšagos anel o meriben, ale o gondoljšagos le Duchoskro anel o dživipen the o smirom. ⁷ Le teloskro gondoljšagos džal pro Del, bo pes na poddel le Devleskre zakonoske, bo pes aňi našti poddel. ⁸ Ola, ko dživen andro telos, našti aven pre dzeka le Devleske.

⁹ No tumen na san andro telos, ale andro duchos, te o Duchos le Devleskro dživel andre tumende. Ale te varekas nane le Kristoskro

Duchos, oda nane leskro. ¹⁰ Ale te hin o Kristus andre tumende, akor hin o felos mulo anglo binos, ale o Duchos hin o dživipen anglo spravodlišagos. ¹¹ Te dživel andre tumende o Duchos oleskro, ko uštađa le Ježiš andral o meriben, ta akor oda, ko uštađa le Kristus andral o meriben, obdžidarela the tumare meribnaskre tela prekal peskro Duchos, so dživel andre tumende.

¹² Vašoda, phralale, amen na mušinas te dživel avke, sar kamel o felos, ¹³ bo te dživen le feloske, merena, ale te le Duchoha meraren o skutki le feloskre, dživena.

¹⁴ Bo savore, ko hine liġende le Devleskre Duchoha, hine o čhave le Devleskre. ¹⁵ Se priiľan le Duchos, so tumendar na kerel otroken, hoj pale te dživen andre dar, ale priiľan le Duchos, so tumendar kerel čhaven. Andre leste šaj vičinas: „Abba, Dado!“ ¹⁶ Oda Duchos korkoro svedčinel amare duchoske, hoj sam o čhave le Devleskre. ¹⁷ A te sam o čhave, sam the o dediča: O dediča le Devleskre the jekhetane dediča le Kristoskre. Bo te leha jekhetane cerpinas, jekhetane leha the avaha andre leskri slava.

E slava, so avela

¹⁸ Me mange gondoliľnav, hoj o pharipen, so amen hin akana, pes aňi na del te rachinel ke odi slava, so pes amenge sikavela. ¹⁹ Bo calo űebos the cali phuv igen uźarel pro Del, sar sikavela, ko hin peskre čhaven. ²⁰ Bo savoro, so sas kerdo pre phuv, hin musardo. Nane lačo pre űisoste a oda na korkoro pestar, ale o Del oda avke domukľa. No diňa amen the naďej, ²¹ hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, ela oslobodzimen andral o otroctvos la skazakro andre sloboda the andre slava le Devleskre čhavengri.

²² Amen dźanas, hoj savoro, so sas kerdo le Devlestar, dźi akana cerpinel andro dukha sar e dźuvľi, savi uźarel te ločhol. ²³ No na ča oda, ale the amen, save chudňam le Duchos sar oda ešebno daros le Devlestar, cerpinas andre peste, sar uźaras pro Del, hoj amendar te kerel peskre čhaven a te oslobodzinel amaro felos. ²⁴ Bo amen sam zachraňimen andre naďej. Ale te oda, pre soste uźaras, šaj te dikhel, akor oda nane naďej. Bo soske vareko uźarela pre oda, so dikhel? ²⁵ Ale te pes mukas pre oda, so na dikhas, ta akor uźaras pre oda andre trpezľivost.

²⁶ Avke the o Duchos pomoźinel amare slabišagenge. Se amen na dźanas, vaš soske pes amenge kampil te modľinel. Ale korkoro o Duchos pes privakerel vaš amenge avke, hoj pes aňi le lavenca na del te phenel avri. ²⁷ Ale oda, ko skuminel o jile, dźanel, so kamel o Duchos, bo ov pes privakerel vaš o manuša le Devleskre avke, sar o Del kamel.

²⁸ Amen dźanas, hoj savoro, so avel andro dživipen, hin pro lačo olenge, ko kamen le Devles a kas peske vičinda andre peskro planos. ²⁹ Olen, kas peske o Del anglal kidňa avri, olen the iľa avri, hoj te ačhen ajse sar leskro Čhavo, hoj o Čhavo te avel ešebno maškar o but phrala. ³⁰ Olen, kas peske anglal iľa avri, olen the vičinda; olen, kas vičinda, olen the ospravedľňinda; olen, kas ospravedľňinda, olen the oslavinda.

Le Devleskro kamiben

³¹ Akor so pre oda šaj phenas? Te hin o Del amenca, ko pre amende šaj avel? ³² O Del, savo na sajinda peskre Čhas, ale diňa les vaš amenge

savorenge, či oleha amenge na diña savoro? ³³ Ko šaj vakerel pre ola manuša, kas peske o Del avri kidña? O Del hin oda, ko amen ospravedlñinel. ³⁴ Ko len šaj odsudzinel? O Ježiš Kristus hin oda, ko muľa, no na ča oda, ale mek the ušřila andral o meriben, ov hino pal e čači sera le Devleskri a privakerel pes vaš amenge. ³⁵ Ko amen odlela le Kristoskre kamibnastar? O pharipen, abo e dukh? Abo te pre amende džana, vaj e bokh, abo o čoripen, či e dar pal o dživipen, vaj o meriben? ³⁶ Avke sar hin pisimen:

„Vaš tuke amen murdaren calo džives;

keren amenca sar le bakrorenca, saven lidžan te murdarel.“

³⁷ Ale andre kada savoro sam buter sar viťaza prekal o Ježiš, savo peske amen zakamľa. ³⁸ Bo me pačav, hoj aňi o meriben, aňi o dživipen, aňi o aňjela, aňi o uprune zora, aňi ola veci, so hin akana, aňi ola veci, so mekča avena, aňi űisave zora, ³⁹ aňi oda, so hin učas, aňi oda, so hin teles, aňi űič aver, so sas kerdo le Devlestar, amen našři odlela le Devleskre kamibnastar, so hin andro Ježiš Kristus, andre amaro Raj.

9

Pal o Izrael

¹ Me vakerav čačipen andro Kristus, na klaminav a miro svedomje andro Sveto Duchos mange hin švedkos, ² hoj man hin bari žala a bari dukh andro jilo, savi na preačhel. ³ Bo me korkoro kamľomas te avel prekošlo a odčhido le Kristostar vaš mire phrala the miri famelija pal o řelos. ⁴ On hine o Izraeliti: Lendar kerđa peskre čhaven; lenge sas diňi e slava, o zmluvi, o zakonos, e bohoslužba the o zasľubeňja. ⁵ Lendar hine o dada a lendar hine the ola, kastar avel o Kristus pal o řelos, savo hino Del upral savorende a hino požehñimen pro furt. Amen.

⁶ Ale našři phenas, hoj o Del prephagľa peskre lava. Bo na savore, ko hine andral o Izrael, hine čačas Izraeliti. ⁷ Aňi na savore hine o čhave ča vaš oda, hoj hine o potomki le Abrahamoskre, ale o Del phenda le Abrahamoske: *„Le Izakostar pes tuke rachinela o potomstvos.“* ⁸ Dikhas, hoj le Devleskre čhave nane ola, ko ulile andro Izrael pal o řelos, ale ola čhave, pal save o Del diña lav, pes rachinen andro potomstvos le Abrahamoskro. ⁹ A kada hin oda lav, so diña o Del: *„Aver berš andre kajso časos avava a la Sara ela čhavoro.“*

¹⁰ Avke oda sas na ča paš late, ale the paš e Rebeka. La Rebekakre čhaven sas jekh dad, amaro dad o Izak. ¹¹⁻¹² Bo mek akor, sar o čhave aňi na ulile, aňi na kerde űič lačo abo nalačo, imar sas lake phendo le Devlestar: *„O phureder služinela le ternedereske.“* O Del phenda kada, hoj te sikavel, hoj ov kidel avri, sar kamel, a hoj oda na sas vaš oda, so jekh lendar kerđa. ¹³ Avke sar hin pisimen: *„Le Jakob kamavas, ale le Ezav našři avri ačhavas.“*

¹⁴ Akor so šaj phenas, hoj o Del nane spravodľivo? Šoha na! ¹⁵ Bo le Mojžišoske phenel kada:

„Ela mange pharo vaš oda,

vaš kaste me kamav,

a avava jileskro ke oda,

ke kaste me kamav!“

¹⁶ Na džal pal oda, so kamen abo so keren o manuša, ale džal pal oda, hoj o Del del peskri milosř. ¹⁷ Andro lava le Devleskre hin phendo

le faraonoske: „Vašoda tut vičindom andro dživipen, hoj pre tute te sikavav miri zor a hoj pes miro nav te rozvakerel pal cali phuv.“¹⁸ Bo o Del hino jileskro ke oda, ke kaste ov kamel; ale kaske kamel, oleske zakerel o jilo andre.

Le Devleskri choli the lačhejileskeriben

¹⁹ Ale vareko mange šaj phenel: „Ńiko pes našti ačhavel oleske, so o Del kamel. Te oda hin avke, soske amen akor marel?“²⁰ Ó, manušeja, ko sal tu, hoj ačhes pre čhib le Devleske? Či šaj phenel oda, so hino kerdo, oleske, ko les kerda: „Soske man avke kerda?“²¹ Abo či nane zor le hrncjaris upral e čik, hoj andral odi jekh čik te kerel jekh kuči pro slavno učel a aver pro običajno?

²² Avke o Del kamla te sikavel peskri choli the peskri zor. Igen likerelas avri a zlidžalas ola kuča, pre save sas leskri choli, so sas pripravimen pro meriben. ²³ O Del kamla te sikavel peskri bari slava pro kuča, ke save sas lačhejileskro a save pripravinda pre slava – ²⁴ pre amende, saven peske vičinda: Na ča le Židendar, ale the avre narodendar. ²⁵ Avke sar the andro Hozeaš phenel:

„Olen, ko na sas mire manuša,
vičinava ,mire manuša'
a olenge, kas na kamavas,
phenava: ‚Kamav tumen.‘

²⁶ A ela avke, hoj ode, kaj pes lenge phenelas:
„Tumen na san mire manuša',
ode pes len vičinel
čhave le džide Devleskre.“

²⁷ O Izajaš vičinel upral o Izrael:
„The te o čhave le Izraeloskre ulehas ajci,
keci hin e pošiš paš o moros,
ča frima lendar ena zachrañimen,

²⁸ bo o Raj kerela la phuvaha savoro, so phenda,
a kerela oda sig.“

²⁹ The o Izajaš oda imar anglal phenda:
„Te amenge o Nekzoraleder Raj
na muklahas o potomstvos,
uļamas sar e Sodoma
a dičhilamas avri sar e Gomora.“

O Izrael the o evaņjelium

³⁰ So akor oleha phenas? O aver narodi, save na kerenas nič pre oda, hoj te aven spravodliva anglo Del, dochudle o spravodlišagos prekal o pačaben. ³¹ No o manuša andral o Izrael, save kerenas savoro, hoj te aven spravodliva prekal o zakonos, na dochudle o spravodlišagos prekal o zakonos. ³² Soske? Vašoda, hoj on pes na mukenas pro pačaben, ale pre peskre skutki. Avke pele pro bar a demade pes, ³³ avke sar hin pisimen:

„Dikh, thovav pro Sion e skala,
kaj pes o manuša demena,
the o bar, pre savo perena,
ale oda, ko andre leste pačala,
pes šoha na ladžala.“

10

¹ Phralale, jilestar kamav a mangav le Devles, hoj o Izrael te avel zachrañimen. ² Šaj phenav, hoj labon pal o Del, ale nane len spravno prindžaripen. ³ Bo na prindžaren le Devleskro spravodlišagos a kamen te presikavel peskro spravodlišagos, na poddine pes le Devleskre spravodlišagoske. ⁴ Se o Kristus hin o koñec le zakonoskro, hoj sako, ko pačala, te avel spravodljivo anglo Del.

O spaseñje prekal savorende

⁵ Bo o Mojžiš pisinel pal o spravodlišagos andral o zakonos: „*Oda manuš, ko dolikerela leskre prikazañja, dživela lendar.*“ ⁶ Ale o spravodlišagos prekal o pačaben, phenel kada: „*Ma phen tuke andro jilo: „Ko džala upre andro ñebos?”* (Oda hin te anel le Kristus tele.) ⁷ Abo: „*Ko džala tele andro svetos le mulengro?*“ (Oda hin te anel le Kristus upre andral o meriben.)“ ⁸ Ale sar phenel? „*Oda lav hino igen pašes, hino andre tiro muj the andre tiro jilo*“ – oda hin oda lav pal o pačaben, so vakeras. ⁹ Bo te viznavineha le Ježiš sar Rajes a pačaha andre tiro jilo, hoj les o Del uštađa andral o meriben, aveha zachrañimen. ¹⁰ Se le jileha pes pačal, hoj te avas čačipnaskre, ale le mujeha pes viznavinel, hoj te avas zachrañimen. ¹¹ Bo hin pisimen: „*Sako, ko andre leste pačala, na ladžala pes.*“ ¹² Oda hin jekh, či oda hin Židos vaj Grekos, bo oda jekh Raj hino Raj savorende – barvalo ke sakoneste, ko les mangel. ¹³ Bo sako, ko vičinel pro nav le Rajeskro, ela zachrañimen.

¹⁴ Ale sar šaj pre leste vičinena, te andre leste na pačandile? A sar šaj pačana andre oda, pal kaste na šunde? A sar šaj šunena, te ñiko lenge o lav na vakerela? ¹⁵ A sar šaj vakerena, te na ena bičhade? Avke sar hin pisimen: „*Save šukar hine o pindre olengre, save aven te vakerel o lačho hiros pal o lačhe veci.*“

¹⁶ Ale na savore priile o evañjelium, bo o Izajaš phenel: „*Rajeja, ko pačandila amare lavenge?*“ ¹⁷ O pačaben avel akor, sar šunas, a šunas akor, sar pes vakerel o lav le Kristusko.

¹⁸ Ale phučav: So, čačes na šunde? Sar hoj na? Šunde! Avke sar hin pisimen:

„*Lengro hangos pes rozligenda pal cali phuv
a lengre lava dži pro agor le svetoske.*“

¹⁹ Pale phučav: Či oda o Izrael na achaliła? O Mojžiš ešebno pre oda odphenda:

„*Me kerava, hoj o manuša andral o Izrael te žjarlinen
pro manuša, save añi nane narodos.*

*Kerava, hoj te chan choľi
pro narodos, savo nane godaver.*“

²⁰ O Izajaš pes na daralas te phenel:

„*Diñom man te arakhel olenge, ko man na rodenas,
sikađom man olenge, ko pal ma na phučenas.*“

²¹ Ale pal o Izrael phenel:

„*Calo džives nacirdavas mire vasta
ko manuša, save na kamenas te šunel
a ačenas mange pre čhib.*“

11

O Del na odčhida le Izrael

¹ Phučav akor: Či odčhida o Del peskre manušen? Šoha na! Se the me som Izraelitas andral o potomstvos le Abrahamoskro andral o kmeños Benjamin. ² O Del na odčhida peskre manušen, saven peske anglal kidña avri. Se džanen, so hin pisimen andro lav, kaj pes vakerel pal o Eliaš – sar vakerelas le Devleske pro Izrael a phenda: ³ „*Rajeja, tire proroken murdarde a tire oltara čhide tele. Ačhilom ča me korkoro a the man kamen te murdarel.*“ ⁴ Ale so leske odphenda o Del? „*Muklom mange efa ezera (7 000) muršen, save na lašarenas le Baal, le falošne devles.*“ ⁵ Avke hin the akana. Ačhila lendar ča frima džene, ča ola, kas peske kidña o Del avri peskra milostaha. ⁶ Ale te oda hin le Devleskra milostatar, ta akor oda nane le skutkendar; bo te oda ulahas avke, palis imar le Devleskri milost na ulahas milost.

⁷ Akor so? O manuša andral o Izrael na dochudle oda, so rodenas, ale ča ola, ko sas avrikidle. A okle dženenge ačhile o jile zakerde andre, ⁸ avke sar hin pisimen:

*„O Del len diña duchos, hoj zorales te soven,
jakha, hoj te na dikhen,
a kana, hoj te na šunen
– dži adadžives.“*

⁹ A o David phenel:

*„Mi el lenge lengro hostinakro skamind e pasca
a mi peren a mi el lenge vaš oda počimen!“*

¹⁰ *Mi korisalon pro jakha, hoj te na dikhen,
a bandar lengro dumo pro furt.“*

O spaseñje avre narodengro

¹¹ Me akor phučav: Pele o manuša andral o Izrael avke, hoj imar na uštena? Šoha na! Ale vaš oda, hoj on pele andro binos, avla e zachrana ke aver narodi, hoj o Izrael pre lende te žjarlinel. ¹² Ale te le Židengro binos anda o barvalipen le svetoske a oda, hoj on pele, anda o barvalipen le avre narodenge, ta keci buter barvalipen anela oda, sar avena savoredžene pale?

¹³ Tumenge, le Nažidenge, phenav: Lašarav kadi služba, bo me som apoštolos le Nažidenge. ¹⁴ A talam šaj kerava oda, hoj mire teloskre phrala te žjarlinen, a oleha šaj zachrañinava varekas lendar. ¹⁵ Bo te vaš oda, hoj o Del odčhida le Židen, hin o svetos le Devleha zmjerimen – ta so ela akor, sar len pale prilela? Či na o dživipen andral o meriben? ¹⁶ Te o ešebno kotor le marestar hiñ dino le Devleske sar sveto, akor calo maro hino sveto a te hin o koreñis sveto, akor the o konara.

¹⁷ Varesave konarica sas avriphagle, a tu, sar e dzivo oliva, salas andre zaštepimen maškar okla a ačhila tutar oda, ko lel e chasna la olivakre koreñistar the le žirostar, ¹⁸ ma lašar tut upral o konara. A te tut lašares, ta džan, hoj na tu lidžas o koreñis, ale o koreñis tut. ¹⁹ Ale tu pheneha: „O konara sas avriphage, hoj me te avav zaštepimen.“

²⁰ Mištes, sas avriphage vaš oda, hoj na pačanas, ale tu ačhes le pačabnaha. Vašoda tut ma lidža upre, ale dara tut! ²¹ Bo te o Del na sajinda o čače konara, na sajinela aňi tut.

22 Vašoda dikh le Devleskro lačhipen, ale the oda, sar zoraha sudzinel! O Del hino zoralo ke ola, ko pele, ale hino lačo ke tu, te ačheha andro lačhipen. Ale te na ačheha, aveha the tu avričhindo. 23 Avke the on, te na ačhena andro napačaben, ena pale zaštepimen. Bo le Devles hin zor pale len te zaštepinel. 24 Te tu sal avričhindo andral e dzivo oliva a sal zaštepimen andre lači oliva, so nane prirodzeno, ta keci sigeder ena kala konara, so imar sas andre čači oliva, pale zaštepimen andre peskri oliva?

O Izrael ela pale zachrañimen

25 Se kamav, phralale, hoj te džanen kada garudipen, hoj te na aven godaver korkore ke peste. Bo varesave manušenge andral o Izrael hine o jile zakerde andre dži akor, medik na avena savore manuša, save nane Židi ko Del. 26 A avke ela calo Izrael zachrañimen, sar hin pisimen:

*„Andral o Sion avela o Zachrancas
a odlela o bijedevleskeriben le Jakobostar.*

27 *Kada ela miri zmluva prekal lende,
sar odlava lengre bini.“*

28 Vašoda, hoj o Židi odčhide o evaňjelium, hine ñeprijačela le Devleskre a ada hin pro lačo tumenge, ko na san Židi. Ale vaš lengre dada, saven peske o Del kidña avri, hine leskre prijateľa. 29 Bo o Del na lel pale o dari, so diňa, a na bisterel pro manuša, saven peske kidña avri. 30 Avke sar tumen, o Nažidi, varekana na šunenas le Devles, ale akana chudňan e milost le Devleskri vaš oda, hoj o Židi na šunenas le Devles, 31 avke akana on na šunen, hoj pes tumenge te dochudel e milost le Devleskri. No prekal oda palis the on chudena pale e milost le Devleskri. 32 Bo o Del zakerđa andre savore manušen andre oda, hoj les te na šunen, hoj pre sakoneste te avel palis leskri milost.

33 Ó, savo baro hino o Del
andre peskro barvalipen,
godaveripen the prindžaripen!

Ko šaj achalol leskre sudi
a ko šaj avel pre oda,
save hin leskre droma?

34 *„Se ko prindžarel le Devleskro gondolišagos?
Abo ko sas varekana leskro radcas?“*

35 *„Ko diňa le Devles vareso,
hoj ov oda leske te del pale?“*

36 Bo lestar, prekal leste a leske hin savoro!
Leske e slava pro furt! Amen.

12

Nevo dživipen andro Kristus

1 Phralale, mangav tumen vaš oda, hoj o Del hino lačhejileskro! Den tumare tela sar džidi, sveto obeta, so ela le Devleske pre dzeka. Ada hin nekfeder služba le Devleske. 2 Ma keren avke, sar kerel kada svetos. Ale domuken le Devleske te čerinel tumen andral a te del tumen nevo gondolišagos, hoj palis te džanen, so kamel o Del, so hin lačo, so hin leske pre dzeka a so hin dokonalo.

³ Vaš e milost le Devleskri, so sas mange diñi, phenav sakoneske tumendar: Ma av barikano, ma gondolin pal tu buter, sar kempel, ale gondolin pal tu ajci, keci tut o Del diña pačaben. ⁴ Bo sar amen hin but kotora andro felos, ale na savore kotora keren jekh buči, ⁵ avke the amen sam but džene jekh felos andro Kristus, ale sako hin aver kotor. No jekhetane sam oda jekh felos. ⁶ Ale o Del amen diña peskra milostatar sakones aver dari. Te hin varekas daros te prorokinel, mi kerel oda, pal oda keci les hin pačaben. ⁷ Te hin varekas daros te služinel, mi služinel. Te hin varekas daros te sikavel, mi sikavel. ⁸ Oda, kas hin daros te podhazdel andro pačaben, mi kerel oda. Oda, ko del, mi del ščirones. Ko lidžal varesavi služba, mi kerel oda savore jileha. Ko kerel lačhipen avreske, mi kerel oda radišagoha.

Sar te dživel o dživipen le Devleha

⁹ O kamiben mi el čačo a na dujemujengro. Mi džunglöl tumenge o nalačhipen; likerem tumen le lačhipnastar. ¹⁰ Jilestar tumen kamen sar phrala-pheña a jekh avreske presikaven bareder pačiv. ¹¹ Keren savoro prekal oda, hoj te služinen le Rajeske radišagoha andral calo jilo. ¹² Radisaŕon andre nađej; andro pharipen likerem avri; andro modlitbi ma preačhen. ¹³ Sthoven tumen pre oda, so kempel le phralenge. Phundraven tumare khera prekal o cudza manuša a den len pačiv.

¹⁴ Žehñinen olenge, ko pre tumende džan, žehñinen a ma košen. ¹⁵ Radisaŕon olenca, ko radisaŕon, a roven olenca, ko roven. ¹⁶ Mi el tumen jekh gondolišagos maškar peste. Ma hazden tumen upre, ale ačalon the olen, ko hine slabeder. Ma aven godaver korkore prekal peste.

¹⁷ Ňikaske ma den pale o nalačo vaš o nalačo. Ale keren oda, so hin lačo angle savore manuša. ¹⁸ Te pes oda del a te oda hin pre tumende, dživen savore manušenca andro smirom. ¹⁹ Mire lače phralale, ma visaren avrenge pale o nalačhipen, ale muken oda le Devleskra cholake. Se hin pisimen: „*Me man pomstínava, me lenge dava pale,*“ phenel o Raj.

²⁰ Vašoda, te hino tiro ñeprijateľis bokhalo, de les te chal, a te hino smedno, de les te pijel.

Bo te kada kereha, čhiveha leske pro šero o jagale angara.

²¹ Ma domuk, hoj o nalačhipen tut te thovel tele, ale le lačhipnaha thov tele o nalačhipen.

13

Te poddel pes le autoritenge

¹ Sako pes mi poddel le svetoskre autoritenge. Bo ñiko na lidžal korkoro pestar, te leske oda o Del na domuklahas. Sako hino ačhado le Devlestar. ² Avke sako, ko pes ačhavel pro autoriti, ačhavel pes the pre oda, so o Del prikazinda, bo ov le autoriten ačhađa. Ola, ko na šunen, anen pre peste o sudos. ³ Ola, ko keren o lačo, pes na mušinen te daral le autoritendar, ale ola, ko keren o nalačo. Na kames tut te daral le autoritendar? Akor, ker o lačo a lašarena tut, ⁴ bo on hine le Devleskre služobñika tuke pro lačo. Ale te keres oda, so nane lačo, dara tut, bo na hijaba hordinen e šabla. On hine le Devleskre

služobníka, save sikaven le Devleskri cholí olenge, ko keren o nalačo. ⁵ Vašoda pes igen kempel te poddel na ča vaš le Devleskri cholí, ale the vašoda, bo andro jilo džanes, hoj oda hin mištes.

⁶ Se vašoda počinen the o dañe, bo on hine le Devleskre služobníka, save keren ipen odi buči. ⁷ Den sakoneske oda, so leske kamen: Kaske o dañe, oleske o dañe; kaske o clo, oleske o clo; kaske e pačiv, oleske e pačiv; kastar kempel te daral, olestar daran.

Pal o kamiben maškar o phrala

⁸ Ma ačhen ñikaske nič te kamel, ča o kamiben jekh ke avreste, bo ko kamel avres, dolikerel calo zakonos. ⁹ Bo o prikazañja: „*Na kereha lubipen! Na murdareha! Na čoreha! Na žadineha!*“ – savore kala a mek the savore okla prikazañja hine andre kada jekh prikazañje: „*Kameha avres avke sar tut korkores.*“ ¹⁰ Te varekas kames, šoha leske na kereha o nalačo. Vašoda te tut hin o kamiben, akor dolikeres calo zakonos.

O Džives le Kristoskro hino pašes

¹¹ A kada keren, se džanen, hoj imar avla tumari ora, hoj te ušten andral o soviben. Bo akana hin amaro spaseñje pašeder, sar sas akor, sar pačandilam. ¹² E rat imar oddžal a o džives hino pašeder. Vašoda preačas te kerel o skutki le kalipnaskre a las pre peste o zbrañe le švetloskre. ¹³ Vašoda likerases pes rajikanes sar o manuša, save dživen dživese – na andro mulatišagi the andro pijiben; na andro lubipen the andro džungale veci; na andro vesekedišagi the andro hamišagos. ¹⁴ Ale uren tumen andro Raj Ježiš Kristus a ma gondolinen pre oda, sar te kerel o nalače žadosci, save kamel te kerel amaro telos.

14

Te na odsudzinen peskre phralen

¹ Prilen olen, ko hine slaba andro pačaben, a ma vesekedinen tumen lenca vaš oda, sar on gondolinen, so hin lačo, abo nalačo. ² Jekh pačal, hoj šaj chal savoro, a vareko hino slabo andro pačaben a chal ča zeleñina. ³ Oda, ko chal savoro, te na dikhel tele oles, ko na chal. A oda, ko na chal savoro, te na sudzinel oles, ko chal. Se o Del les priila. ⁴ Ko sal tu, hoj sudzines avreskre sluhas? Ča leskro Raj rozsudzinel či ačhela, abo perela. Ale ačhela, bo o Raj dela les zor, hoj te ačhel.

⁵ Varesave manuša likereren varesavo džives bareder sar aver. Aver phenen, hoj savore dživesa hine jekh. Sako mi el zoralo andre oda, sar achalol. ⁶ Ko dolikerel varesavo džives, dolikerel les le Rajeske. Oda, ko chal savoro, del pačiv le Rajes, bo palikerel le Devleske vaš o chaben. Oda, ko na chal savoro, del tiš pačiv le Rajes, bo the ov palikerel le Devleske. ⁷ Bo ñiko amendar na dživel korkoro peske a ñiko korkoro peske na merel. ⁸ Te dživas, le Rajeske dživas; te meras, le Rajeske meras. Avke či imar dživas, abo meras, sam le Rajeskre. ⁹ Bo vašoda o Kristus the muľa the obdžidila, hoj te avel Raj upral o džide the upral o mule.

¹⁰ Ale tu soske sudzines tire phrales? Abo tu, soske tele dikhes tire phrales? Se savore jekhvar ačhaha anglo Del pro sudos. ¹¹ Bo hin pisimen:

„Vašoda, hoj dživav, phenel o Raj,

*dojekh khoč anglal mande bandola
a dojekh čhib viznavinela,
hoj me som o Del.“*

12 Avke sako amendar odphenela korkoro vaš peste le Devleske vaš oda, sar dživelas.

Ma ker avke, hoj tiro phral te perel

¹³ Vašoda preačas te sudzinel jekh avres. Ale sigeder gondolin pre oda, hoj te na keres vareso, pre soste o phral šaj perel andro pačaben. ¹⁴ Me džanav a pačav, hoj andro Ježiš Kristus korkoro pestar nane nisavo chaben nažužo, ča oleske hin nažužo, ko pačal, hoj oda chaben hin nažužo. ¹⁵ Bo te dukhaves tire phrales vaš o chaben, imar akor na phires andro kamiben. Ma musar tire chabeneha oles, vaš kaske muľa o Kristus! ¹⁶ Te na vakeren namištes pre oda, pal soste tumen džanen, hoj hin lačo. ¹⁷ Bo o krališagos le Devleskro nane o chaben the o pijiben, ale o spravodlišagos, o smirom the o radišagos andro Sveto Duchos. ¹⁸ Oda, ko le Kristuske avke služinel, hino pre dzeka le Devleske a o manuša les den pačiv.

¹⁹ Mušinas te džal pal oda, so anel o smirom a jekhetane amen bararel andro pačaben. ²⁰ Ma musar oda, so o Del kerđa, ča vaš o chaben. Se savoro hin žužo, ale nane mištes te chal oda, soha aver šaj perel andro binos. ²¹ Mištes hin te na chal mas, te na pijel mol, aňi te na kerel nič, pre soste šaj perel tiro phral.

²² O pačaben, so tut hin, liker andre tu anglo Del. Bachtalo hin oda, ko pes korkoro na odsudzinel andre oda, pal soste peske gondolinel, hoj hin lačo. ²³ Ale oda, ko pochibinel, sar vareso chal, hino odsudzimen, bo na kerel oda pačabnaha. A savoro, so keras bi o pačaben, hin binos.

15

Te keren oda, so anel lačo avreng

¹ Te sam zorale andro pačaben, kampil amenge te lidžal o slabišagi olengre, ko hine slaba, a na te avel pre dzeka ča korkore peske. ² Sako amendar mi el pre dzeka avreske pre leskro lačo, hoj les te budinel andro pačaben. ³ Se aňi o Kristus na rodela oda, so leske sas pre dzeka, ale avke sar hin pisimen: „*O dopheňiben olengro, ko tuke dophenen, avľa pre mande.*“ ⁴ Se savoro, so sas varekana pisimen, sas pisimen prekal amende, hoj te sikľuvas, te likeravas avri, te radisaľuvas a avke amen te avel nađej.

⁵ A o Del, savestar avel e trpezlivost the o radišagos, mi del tumenge te gondolinel maškar peste pre oda jekh, hoj te keras avke, sar kerelas o Ježiš Kristus, ⁶ hoj savoredžene jekhetane te lašaras jekhe hangoha le Devles, le Dades amare Rajeskre le Ježišoskrekre Kristoskrekre.

O evaňjelium hin the prekal o aver narodi

⁷ Vašoda prilen jekh avres avke, sar o Kristus tumen priiľa pre slava le Devleskri. ⁸ Bo phenav, hoj o Ježiš Kristus sas o služobňikos le Židenge, vaš oda, hoj te sikavel, hoj o Del vakerel čačipen; a te sikavel, hoj le Devleskre lava, so diňa lengre dadenge, hine čače, ⁹ a hoj o aver narodi vaš leskri milost te lašaren le Devles. Avke sar hin pisimen: „*Vašoda tut lašarava maškar o narodi*

a gilavava tire naveske o chvali.“

¹⁰ A pale phenel:

„*Narodale, radisalón leskre manušenca!“*

¹¹ A pale:

„*Lašaren le Devles, savore narodale.*

Bararen les, savore manušale!“

¹² O Izajaš phenel:

„*Avela o potomkos le Izajoskro,*

ov lidžala avre naroden

a pre leste pes zmukena o narodi.“

¹³ A o Del, savo amen del e nađej, tumen mi pherdžarel savore radišagoha the smiromoha andro pačaben, hoj te baron prekal e zor le Svete Duchoskri andre nađej.

Le Pavloskri buči

¹⁴ Phralale mire, the me pačav pal tumende, hoj the tumen san pherde le lačhipnaha a hin tumen savoro prindžaripen, a vašoda šaj sikaven jekh avres. ¹⁵ Me tumenge pisindom sikra zoraleder, bo kamlóm tumenge pale te leperel varesave veci prekal e milost, so man diňa o Del, ¹⁶ hoj me te avav o služobňikos le Ježišoskro Kristoskro prekal o aver narodi, hoj te služinav sar rašaj le Devleskre evaňjelioske, hoj o narodi te aven e obeta, so šukares voňinel le Devleske a so hiňi pošvecimen le Svete Duchostar.

¹⁷ Vašoda man andro Ježiš Kristus šaj lašarav oleha, so kerav prekal o Del. ¹⁸ Darav man te vakerel vareso aver. Vakerav ča oda, so kerđa o Kristus prekal ma le lavenca the le skutkenca, vaš oda, hoj les o aver narodi te šunen. ¹⁹ O Kristus oda kerđa prekal o zorale zazraki the đivi, andre zor le Devleskre Duchoskri. Avke chudňom te vakerel le Kristoskro evaňjelium andral o Jeruzalem, dži paš e phuv Illirikum. ²⁰ Furt kamavas te vakerel o evaňjelium pre ola thana, kaj mek na šunde pal o Kristus, hoj te na ačhavav pre avreskro zaklados. ²¹ Avke sar hin pisimen:

„*Ola, kaske na sas vakerdo pal leste, dikhena les*
a ola, ko pal leste na šunde, achalona.“

O Pavol kamel te džal andro Rim

²² Vašoda mange na sas buterval domuklo te džal ke tumende. ²³ Ale akana imar andre kala phuva dokerđom miri buči a imar but berš kamav te džal ke tumende. ²⁴ A džava akor, sar man ela drom andre Špaňjelsko, bo pačav, hoj tumen dikhava, sar predžava prekal tumaro foros, a hoj tumen mange palis pomožinena te džal dureder pro drom. Ale sigeder sar džava, kamav tumenca sikra te radisalól. ²⁵ Akana džav andro Jeruzalem te služinel ode le Devleskre manušenge, ²⁶ bo e Macedonija the e Achaja pes rozhodňinde te kerel zbjerka prekal o čore maškar o phrala andro Jeruzalem. ²⁷ On oda kerde, bo dičholas pes lenge, hoj mištes hin lenge oda te visarel pale. Bo te o aver narodi dochudle le Židengro duchovno barvalipen, ta akor hine dlžna te služinel le Židenge peskre telesne barvalipnaha. ²⁸ Sar kada dokerava a sar lenge dava savore love, so sas prekal lende skidle upre, džava ke tumende a odarik džava andre Špaňjelsko. ²⁹ Džanav, hoj sar avava ke tumende, anava pherdo požehnaňje le Kristoskro.

³⁰ Prekal amaro Raj Ježiš Kristus the prekal o kamiben le Duchoskro, tumen mangav, phralale, hoj tumen jekhetane manca te maren vaš ma andro modlitbi anglo Del. ³¹ Modlinen tumen, hoj te avav avricirdlo andral o vasta le napačabnaskre manušengre andre Judsko. A modlinen tumen, hoj le Devleskre manuša andro Jeruzalem te prilen miri služba palikeribnaha. ³² A modlinen tumen, hoj le Devleskra volatar te avav ke tumende pherdo radišagoha, hoj mange maškar tumende te odpočovinav. ³³ O Del, savo del o smirom, mi el tumenca savorenca. Amen.

16

O pozdravi

¹ Kamav tumenge te phenel pal amari pheñ Feba, savi služinel andre khangeri andro foros Kenchrea, ² hoj la te prilen andro nav le Rajeskro, avke sar kampil le Devleskre manušenge. Te lake vareso kampela, andre savoreste lake pomožinen; se oj pomožinda but dženenge a the mange korkoreske.

³ Pozdravinen la Priska the le Akvilas, save manca jekhetane služinen le Ježišoske Kristoske. ⁴ On vaš miro dživipen riskinde the peskro dživipen. Me lenge palikerav, no na ča me, ale the savore khangeri andral o aver narodi.

⁵ Pozdravinen the e khangeri, so hiñi andre lengro kher. Pozdravinen the le Epainetos, mire lače phrales. Ov sas ešebno andre Azija, ko pačandila andro Kristus.

⁶ Pozdravinen la Maria, savi kerđa igen phari buči prekal tumende.

⁷ Pozdravinen le Andronikos the le Junias, save hine Židi avke sar me a sas manca andre bertena, saven o apoštola mištes džanen a on pačandile andro Kristus sigeder sar me.

⁸ Pozdravinen le Amplijatos, mire lače phrales andro Raj.

⁹ Pozdravinen le Urban, savo manca jekhetane kerel e buči le Kristoskri, the le Stachis, mire lače phrales.

¹⁰ Pozdravinen le Appolo, savo presikađa peskro pačaben andro Kristus.

Pozdravinen olen, ko hine andro kher ko Aristobulos.

¹¹ Pozdravinen le Herodion, savo hino Židos avke sar me.

Pozdravinen le pačabnaskren andral e famelija le Narcissoskri.

¹² Pozdravinen la Trifajna the la Trifosa, save keren buči prekal o Raj.

Pozdravinen la Persida, mira lača pheña, savi kerđa igen but buči prekal o Raj.

¹³ Pozdravinen le Rufos, savo hino avrikidlo le Rajestar, the leskra da, savi hiñi the mange sar daj.

¹⁴ Pozdravinen le Asinkritos, le Flegon, le Hermes, le Patrobas, le Hermas the savore phralen, save hine lenca.

¹⁵ Pozdravinen le Filologos the la Julia, le Nereus the leskra pheña, le Olimpas the savore phralen andro Del, save hine lenca.

¹⁶ Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

Pozdravinen tumen savore khangeri le Kristoskre.

¹⁷ Phralale mire, mangav tumen, den pozoris pre ola džene, save rozdelinen o khangera a maren upre le manušen a džan pre oda sikaviben, so tumen priiľan. Obdžan kajse dženen! ¹⁸ Bo kajse manuša na služinen amare Rajeske le Ježišoske Kristoske, ale peskre teloskre žadoscenge. Peskre gule lavenca the šukare vakeribnaha odcirden le pačivale manušen, save hine slaba andro gondolišagos. ¹⁹ Se sako džanel pal tumende, sar šunen le Devles. Vašoda man hin tumendar o radišagos, ale kamav, hoj te džanen, so hin lačho, a te na domuken tumenge o nalačho.

²⁰ O Del, savestar avel o smirom, sig rozpučinela le satan tel tumare pindre.

E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca.

²¹ Pozdravinel tumen o Timoteus, savo manca kerel jekhetane e buči, the o Lucius, o Jason the o Sosipatros, save hine Židi avke sar me.

²² Pozdravinav tumen andro Raj, me o Tercius, savo pisinda kada ľil.

²³ Pozdravinel tumen o Gajos, andre saveskro kher pes zdžal e khangeri, a the me ode akana bešav.

Pozdravinel tumen o Erastos, o spravcas le foroskro, a mek the leskro phral o Kwartos.

²⁴ [E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.]

O lašariben

²⁵ Slava le Devleske! Ov tumen šaj zoralarel andro pačaben, avke sar vakerav andre miro evaňjelium pal o Ježiš Kristus; avke sar pes sikađa o garuďipen, so sas garudo čirlastar. ²⁶ Ale akana oda avľa avri prekal oda, so pisinenas o proroka; a prikazinda oda o večno Del, hoj oda te džanen savore narodi, hoj savore te pačan a te šunen les. ²⁷ Leske, le jekhe godavere Devleske, mi džal e slava prekal o Ježiš Kristus pro furt.

Amen.

Le Pavloskro ešebno lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra voľatar vičindo sar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Sostenes ² pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint, olenge, ko hine vičinde, hoj te aven le Devleskre manuša andro Ježiš Kristus, the savorenge, save bararen o nav amare the lengre Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro pre dojekh than:

³ Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milost the smirom!

⁴ Na preačhav te palikerel mire Devleske vaš tumenge, vaš le Devleskri milost, so tumenge sas diňi andro Ježiš Kristus. ⁵ Bo andre leste ačhilan barvale andre savoreste, andre dojekh lav the andre dojekh prindžaripen. ⁶ O svedectvos pal o Kristus hino zoralo maškar tumende, ⁷ vašoda na chibalinel tumenge nisavo duchovno daros, sar užaren pre amaro Raj Ježiš Kristus, hoj pes sikavela. ⁸ Ov tumen dela zor andro pačaben dži o koñec. Likerela tumen avke, hoj na ela pre tumende so te phenel andro Džives amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁹ Le Devleske šaj pačan. Ov tumen vičinda, hoj te dživen jekhetane leskre Čhaha, le Ježišoha Kristoha, amare Rajeha.

Jekh le Pavloskro a aver le Apolloskro

¹⁰ Phralale, mangav tumen andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj savoredžene te vakeren jekh, hoj tumen te na vesekedinen maškar peste. Aven jekhetane andre savoreste, andre jekh gondolišagos, hoj oda jekh te kamen a te roden. ¹¹ Bo dodžanľom man la Chloakra famelijatar, phralale, hoj hin maškar tumende o vesekedišagi. ¹² Oleha kamav te phenel, hoj sako tumendar phenel: „Me som le Pavloskro,“ abo: „Me som le Apolloskro,“ a aver: „Me le Peteriskro*,“ a mek aver: „Me le Kristoskro!“

¹³ Či hino o Kristus rozdelimin? Či sas o Pavol vaš tumenge ukrižimen? Abo san bolde andro nav le Pavloskro? ¹⁴ Palikerav le Devleske, hoj ňikas tumendar na boldom, ča le Krispus the le Gajos, ¹⁵ hoj ňiko te na phenel, hoj sanas bolde andre miro nav. ¹⁶ No, mek boldom the le Štefan leskra famelijaha a buter imar na džanav, či mek boldom varekas avres. ¹⁷ Bo o Kristus man na bičhađa te boel, ale te vakerel o evaňjelium, na andro manušengre godaver lava, hoj o kerestos le Kristoskro te na našavel peskri zor.

O Kristus - le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen

¹⁸ Se o lav pal o kerestos hin diliňipen prekal ola, ko meren, ale prekal amende, save avaha zachraňimen, hin le Devleskri zor. ¹⁹ Bo hin pisimen:

„Zničinava o godaveripen le godavere manušengro

* **1:12** 1,12 E grecko čhib: le Kefasoskro

a e godi le godavere manuŝengri odčhivava.“

²⁰ Kaj hino o godaver? Kaj o avrisikado andro zakonos? Kaj ola, ko avke bares vakeren andre kada svetos? Či na visarda o Del o godaveripen kale svetoskro pro diliņipen? ²¹ Bo andre peskro godaveripen o Del kerda, hoj o manuša les te na sprindžaren peskre godaveripnaha, ale sas leske pre dzeka, hoj te aven spasimen prekal o kazimen lav, so lenge dičhol sar diliņipen. ²² Bo o Židi mangel o zazraki a o Greki roden o godaveripen. ²³ Ale amen vakeras pal o ukrižimen Kristus: O Židi pre oda rušen a le Grekenge oda hin diliņipen. ²⁴ Ale olenge, kas o Del vičinda, le Židenge the le Grekenge, hin o Kristus le Devleskri zor the le Devleskro godaveripen. ²⁵ Bo oda, so dičhol sar diliņipen le Devleskro, hin godavereder sar le manuŝengro godaveripen. A oda, so dičhol sar o slabiŝagos le Devleskro, hin zoraleder sar le manuŝengri zor.

²⁶ Se dikhen, phralale, save sanas, sar tumen o Del vičinda! Pal oda, sar dikhen o manuša, nane maŝkar tumende but avrisikade, abo zorale, vaj bare manuša. ²⁷ Ale o Del peske kidņa avri oda, so hin dilino andro svetos, hoj pes te ladžan o godaver, a so hin slabo andro svetos, oda peske o Del kidņa avri, hoj pes te ladžan o zorale. ²⁸ O Del peske kidņa avri oda, so hin teledikhlo andro svetos a odčhido, oda, so o svetos na likerel űisoske, hoj te zņičinel oda, so o svetos likerel varesoske, ²⁹ hoj pes anglo Del űiko te na laŝarel. ³⁰ Ale le Devlestar san andro Ježiŝ Kristus, savo ačhila amaro godaveripen. Andro Kristus sam ospravedlņimen, poŝvecimen the avricinde, ³¹ hoj te avel avke, sar hin pisimen: *„Oda, ko pes laŝarel, mi laŝarel pes le Rajeha.“*

2

O evaņjelium pal o ukrižimen Kristus

¹ The me, phralale, sar avlom ke tumende te vakerel le Devleskro garudo čačipen, na avlom les te vakerel bare lavenca, abo bare godaveripnaha. ² Phendom mange, hoj maŝkar tumende na vakerava nič aver, ča pal o Ježiŝ Kristus, savo sas primardo pro kerestos. ³ Sar avlom ke tumende, avlom andro slabiŝagos – daravas man the izdravas. ⁴ Mire lava the miri kazeņ na sas andro godaver the presvedčiva lava, ale andro Duchos le Devleskro, savo sikavelas peskri zor, ⁵ hoj tumaro pačaben te na ačhaven pro godaveripen le manuŝeskro, ale pre zor le Devleskri.

Le Duchoskro godaveripen

⁶ Ale amen vakeras o godaveripen maŝkar ola, ko imar podbarile andro pačaben, ale na o godaveripen kale svetoskro, abo le bare rajengro andral kada svetos, save naŝlon. ⁷ Ale vakeras le Devleskro garudo godaveripen, so o Del diņa pre amari slava mek angloda, sar sas kerdo o svetos. ⁸ A űiko le rajendar pre kada svetos na prindžarel oda godaveripen. Bo te les prindžardehas, ta akor na ukrižindehas amare Rajes, saveske džal e slava. ⁹ Ale avke sar hin pisimen:

„Aņi e jakh na dikhla,

aņi o kan na ŝunda,

mek aņi andro jilo le manuŝeskro na avla,

so o Del pripravinda

olenge, ko les kamen.“

¹⁰ Ale o Del oda sikada amenge prekal peskro Duchos, bo o Duchos skuminel savoro, the o garude veci le Devleskre.

¹¹ Bo ko džanel, so hin andro manuš, te na o duchos le manuškro, so hin andre leste? Avke the le Devleskre veci na prindžarel ňiko, ča o Duchos le Devleskro. ¹² A amen na chudňam le duchos kale svetostar, ale le Duchos, savo hin le Devlestar, hoj te prindžaras savoro, so amenge o Del diňa. ¹³ Pal oda the vakeras, ale na ajsje lavenca, so hin le manuškro godaveripnastar, ale ole lavenca, so siklilam le Duchostar. Avke sikavas le Duchoskre čaćipena olenge, kas hin o Duchos. ¹⁴ Ale o telesno manuš na achalol oda, so kamel le Devleskro Duchos, bo oda hin leske diliňipen. Našti oda sprindžarel, bo oda kempel te achalol andro Duchos. ¹⁵ O manuš, savo dživel andro Duchos, džanel te sudzinel savore veci, ale les našti sudzinel o telesno manuš. ¹⁶ Avke sar hin pisimen:

*„Se ko prindžarda e godi le Rajeskri,
hoj les te sikavel?“*

No amen hin e godi le Kristoskri.

3

O služobňika le Devleskre

¹ A me, phralale, našti ke tumende vakerdom sar ke ola, ko dživen pal o Duchos, ale sar ke ola, ko hine telesna a mek hine cikne čhavore andro Kristus. ² Karminavas tumen le thudeha a na le zorale chabeneha, bo mek oda našti chalan. Aňi akana našti chan, ³ bo mek furt san telesna. Bo te hin maškar tumende e zavist the o vesekedišagi, či mek na san telesna a či na keren avke sar o nipi andro svetos? ⁴ Bo te vareko phenel: „Me som le Pavloskro!“ a aver phenel: „Me le Apolloskro!“ – či na keren avke sar o nipi andro svetos?

⁵ Se ko hin o Apollo? A ko hin o Pavol? On hine o služobňika, prekal save pačandilan. A oda sako avke, sar leske diňa o Raj. ⁶ Me sadzinas a o Apollo polivinelas, ale o Del diňa, hoj te barol. ⁷ A vašoda oda manuš, ko sadzinel nane nič, aňi oda, ko polivinel, ale o Del, savo del, hoj te barol. ⁸ No oda, ko sadzinel the oda, ko polivinel, hine jekh. Ale sako chudela peskro počičiben pal oda, sar kerelas peskri buči. ⁹ Bo amen keras e buči jekhetane le Devleha a tumen san le Devleskri mala the le Devleskri stavba.

¹⁰ Andral e milost le Devleskri, so mange sas diňi, sar godaver stavifelis thodom o zaklados a aver dženo upre ačhavel. Ale sako mi dikhel, sar upre ačhavel. ¹¹ Bo ňiko našti thovel aver zaklados sar oda, so imar hin thodo, a oda hin o Ježiš Kristus. ¹² Či vareko pre oda zaklados ačhavel o somnakaj, o rup, o vzacna bara, o kašt, o phus, abo e šuki čar: ¹³ Sakoneskri buči pes jekhvar sikavela. Bo andro Džives le Kristoskro dojekhe manuškri buči pes skušinelavri andre jag a odi jag sikavela, savi odi buči hiňi. ¹⁴ Te odi buči, so varesavo manuš kerda pre oda zaklados, likerela avri, chudela o počičiben. ¹⁵ Ale te varesave manuške e buči zlabola, našavela o počičiben, ale ov korkoro ela zachraňimen, no avke, sar te ulahas avricirdlo andral e jag.

¹⁶ So na džanen, hoj tumen san le Devleskro chramos a hoj o Duchos le Devleskro dživel andre tumende? ¹⁷ Te vareko musarel le Devleskro

chramos, oles o Del musarela, bo o chramos le Devleskro hino sveto a oda san tumen.

¹⁸ Niko pes korkoro te na klaminel! Te peske maškar tumende vareko gondolinel, hoj hino godaver pre kada svetos, mi ačhel dilino, hoj te avel godaver. ¹⁹ Bo o godaveripen kale svetoskro hin diliñipen anglo Del. Bo hin pisimen: „O Del zachudel le godaveren andre lengro godaveripen.“ ²⁰ A pale: „O Raj džanel, hoj o gondolišagi le godaverengre nane pre ñisoste.“ ²¹ Vašoda pes ñiko te na lašarel le manušenca. Bo savoro hin tumaro: ²² Či o Pavol, vaj o Apollo, abo o Peter*; vaj o svetos, či o dživipen, vaj o meriben; či ola veci, so hine akana; abo ola, so mekča ena – savoro hin tumaro, ²³ ale tumen san le Kristoskre a o Kristus le Devleskro.

4

E služba le apoštolengri

¹ A vašoda tumen pal amende gondolinen avke sar pal o služobñika le Kristoskre the sar pal o spravci, savende hin le Devleskre garude čačipena. ² Le spravcendar pes užarel, hoj te aven pačivale peskre rajenge. ³ Mange na džal pal oda, či man sudzinen tumen abo o manušeskro sudos. Ale añi korkoro man na sudzinav, ⁴ bo hin man žužo svedomje, ale oleha na kamav te phenel, hoj som bi e chiba. Se oda, ko man sudzinel, hin o Raj. ⁵ Vašoda ma sudzinen ñič anglal, medik na avela o Raj a anela pro švetlos oda, so hin garudo andro kalipen, a sikavela, so peske gondolinenas o manuša andro jile. Palis chudela sako le Devlestar peskro lašariben.

⁶ Phralale, kada phendom prekal tumende a sikadom pre ma the pro Apollo, hoj amendar te siklon kada prislovje: „Ma džan dureder sar oda, so hin pisimen.“ Hoj pes ñiko te na lašarel varekaha a avres te na dikhel tele. ⁷ Bo ko tutar kerđa bareder avrestar? A so tut hin, so na chudñal? A te oda chudñal, soske tut lašares, sar te oda na chudñalas?

⁸ Imar tumen hin savoro, so tumenge kempel? Imar barvaliñan? Imar chudñan te kralinel bijal amende? No kamlomas, hoj čačes te kralinen a hoj amen te kralinas jekhetane tumenca! ⁹ Bo avke pes mange dičhol, sar te amen, le apoštolen, diñahas o Del oda nekostatneder than: Sar olen, ko hine odsudzimen pro meriben. Bo sam sar o divadlos cale svetoske, le añjelenge the le manušenge. ¹⁰ Amen sam diline vaš o Kristus a tumen san godaver andro Kristus; amen slaba a tumen zorale; amen tele dikhen a tumen lašaren. ¹¹ Dži akana sam bokhale, smedna a lange; sam marde a phiras than thanestar. ¹² Keras phares buči peskre vastenca; rakinen amenge, amen žehñinas; džan pre amende, amen zlidžas; ¹³ sar amen košen, amen lenge odphenas šukar lavenca. Ačhiñam sar o šmeci le svetoskre; sam odčhide savorendar dži akana.

¹⁴ Me na pisinav kada vaš oda, hoj tumen te anav andre ladž, ale hoj tumenge te dovakerav sar mire čhavenge, saven kamav. ¹⁵ Kajte tumen ulahas deš ezera (10 000) manuša, save tumen sikadehas pal o pačaben andro Kristus, no našti tumen avel but dada, bo me tumen andom pro svetos andro Ježiš Kristus prekal o evañjelium. ¹⁶ Mangav

* 3:22 3,22 E grecko čhib: o Kefas

tumen: Keren avke sar me. ¹⁷ Vašoda tumenge bičhadom le Timoteus, mire čhas, saves kamav a savo hino pačivalo andro Raj. Ov tumenge leperela, sar me dživav andro Ježiš Kristus – oda, so sikavav všadzik andre dojekh khangeri.

¹⁸ Varesave džene tumendar ačhile barikane, bo peske gondolinen, hoj na avava ke tumende. ¹⁹ Te oda o Raj kamela, avava ke tumende sig a palis sprindžarava e zor ole barikane manušengri, a na ča lengre lava. ²⁰ Bo o krališagos le Devleskro nane andro lava, ale andre zor. ²¹ So kamen? Kamen, hoj te avav ke tumende la pacaha, abo le kamibnaha the le jemne duchoha?

5

Pal o lubipen andre khangeri

¹ Šundom, hoj hin maškar tumende o lubipen a oda ajso lubipen, savo nane mek aňi maškar o napačabnaskre. Phenav pal oda, hoj vareko tumendar dživel peskre dadeskra romňaha. ² A mek tumen lašaren? Na ulahas feder, hoj te roven a te čhiven avri tumendar ole dženes, ko oda kerđa? ³ Bo kajte na som maškar tumende, som tumenca andro duchos, sar te ode ulomas a imar sudzindom oles, ko oda kerđa. ⁴ Sar tumen zdžana the mire duchoha, kempel andro nav the andre zor amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri ⁵ te del ole manušes le satanoske, hoj leskro telos te avel zničimen, hoj leskro duchos te avel zachraňimen andro džives amare Rajeskro.

⁶ Oda, soha tumen lašaren, nane lačho. So, na džanen, hoj sikra kvasos anel upre calo chumer? ⁷ Odčhiven tumendar o purano kvasos, hoj te aven o nevo chumer, bo tumen san o maro bi o kvasos. Se the o Kristus, amaro Patradakro Bakroro, sas murdardo vaš amenge. ⁸ Vašoda te na likeraras o inepos le purane kvasoha, andre savo hin o binos the o nalačhipen. Ale likeraras o inepos ole mareha, so hino bi o kvasos, andro žužipen the čačipen.

⁹ Pisindom tumenge andro lil, hoj tumen te na chal nič le lubarenca, ¹⁰ ale na gondolínav pal o lubara andral kada svetos, abo pal ola, ko hine izdrade pal o love, abo pal o živaňa, abo pal o modlara andro svetos, bo akor mušindanas te džal het andral o svetos. ¹¹ Ale pisindom tumenge, hoj tumen te na zdžan ole dženeha, savo pal peste phenel, hoj hino phral – ale hino lubaris, hino izdrado pal o love, abo modlaris, abo košel a pijel, abo hino živaňis. Kajse dženenca aňi ma chan!

¹² Bo so man hin andre oda, hoj te sudzinav olen, ko nane andre khangeri? Ale andre khangeri mušinas te sudzinel o binos. ¹³ A olen, ko hine avri, sudzinel o Del. „Čhiven ole nalačhe manušes tumendar avri!“

6

Pal o sudi maškar o phrala

¹ Te varekas tumendar hin vareso avreha, sar pes šaj sudzinel anglo napačabnaskre manuša a na anglo pačabnaskre? ² Či so, na džanen, hoj o pačabnaskre manuša sudzinena o svetos? A te tumen sudzinena o svetos, ta na džanen te rozsudzinel aňi oda nekciakneder? ³ So na džanen, hoj sudzinaha le aňjelen? Ta keci buter o veci kale

dživipnaskre? ⁴ Sar džan pro sudos vaš o veci kale džživipnaskre, soske tumen den te sudzinel ajsenge, save nane nič andre khangeri? ⁵ Phenav oda, hoj tumen te ladžan! So, nane maškar tumende aňi jekh godaver manuš, savo džanel te rozsudzinel o veci maškar peskre phrala? ⁶ Ale o phral pes sudzinel le phraleha a mek ke oda anglo napačabnaskre?

⁷ Se imar ča oleha prehrajindan, hoj tumen sudzinen maškar peste. Soske radeder na cerpinen o dukha? Soske radeder na zlidžan o nalačhipen? ⁸ Ale tumen keren o nalačo a dukhaven le phralen. ⁹ So na džanen, hoj o načačipnaskre na zdedinena o krališagos le Devleskro? Ma klaminen tumen korkoren! O binošna manuša na zdedinena o krališagos le Devleskro: Aňi o lubara, aňi o modlara, aňi ola, ko keren lubipen pašal o rom vaj pašal e romňi, aňi o homoseksuala, aňi ola, ko lenca oda keren, ¹⁰ aňi ola, ko čoren, aňi ola, ko izdran pal o love, aňi o pijaka, aňi ola, ko košen, aňi o živaňa. Ńiko kajse dženenar na zdedinela o krališagos le Devleskro. ¹¹ A varesave džene tumendar sanas ajse. Ale akana sanas oleslar obžuzarde, pošvecimen the ospravedlňimen andro nav le Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro the andro Duchos amare Devleskro.

O telos hin o chramos le Duchoskro

¹² „Savoro šaj kerav, no na savoro mange hin pro lačo.“ „Savoro šaj kerav, ale me na avava űisoske otrokos.“ ¹³ „O chabena hin prekal o per a o per hin prekal o chabena!“ Ale o Del zňičinela soduj. No o telos nane prekal o lubipen, ale prekal o Raj, a o Raj prekal o telos. ¹⁴ O Del uštađa le Rajes andral o meriben a the amen uštavela peskra zoraha. ¹⁵ So na džanen, hoj tumare tela hine o kotora le Kristoskre telostar? Či šaj lav o kotora le Kristoskre telostar a kerava lendar o kotora la lubňakre? Šoha na! ¹⁶ Abo so na džanen, hoj oda, ko del peskro telos la lubňake, hino laha jekh telos? Se hin pisimen: „*Ola duj džene ena jekh telos.*“ ¹⁷ A oda, ko pes podel le Rajeske, hino leha jekh duchos.

¹⁸ Denašen het le lubipnastar! Dojekh aver binos, savo kerdahas o manuš, na kerel peskre teloske, ale ko kerel o lubipen, kerel binos korkoro pre peskro telos. ¹⁹ So na džanen, hoj tumaro telos hino o chramos le Svete Duchoskro, savo hino andre tumende a saves tumenge diňa o Del? Tumen na patrinen korkore tumenge! ²⁰ Sanas avricinde bare počiňibnaha. Vašoda lašaren le Devles tumare teloha [the tumare duchoha, bo the o duchos the o telos hin le Devleskro].

7

Pal o veradune

¹ Akana pal oda, so mange pisindan. Mištes ulahas, te le muršes na elas nič la džuvľaha. ² Ale vaš oda, hoj pes te na kerel o lubipen, mi el dojekhe muršes leskri romňi a dojekha džuvľa lakro rom. ³ O murš mi kerel oda, so kampil peskra romňake, a the e džuvľi mi kerel avke peskre romeske. ⁴ E džuvľi nane raňi peskre teloske, ale lakro rom – aňi o murš nane raj peskre teloske, ale leskri romňi. ⁵ Ma odphenen pes jekh avreske, ča te sodujđzene oda kamena pre varesavo časos, hoj tumen te modlĳinen, a palis tumen pale zdžan, hoj tumen

te na pokušinel o satan, sar bijal oda našti likerena avri. ⁶ Kada nane prikazis, ale phenav, hoj kavke oda šaj keren. ⁷ Kamlomas, hoj savore manuša te aven sar me, ale sakones hin le Devlestar peskro daros: Jekhes kajso daros a avres aver.

⁸ Ale phenav olenge, ko nane veradune, the le vdovenge, hoj feder prekal lende ela, te ačhena korkore avke sar me. ⁹ Ale te pes na džanen te zlikerel, mi džan romeste, bo feder hin te džal romeste sar te labol la žadoscaha.

¹⁰ Prekal o veradune manuša dav prikazañje, so nane mandar, ale le Rajestar: E džuvli pes te na rozdžal peskre romeha. ¹¹ Ale kajte pes rozgelaahas, mi ačhel bi o rom, abo pes mi sthovel pale peskre romeha, a o murš pes te na rozdžal peskra romñaha.

¹² A okleng phenav me, na o Raj: Te hin varesave phrales romñi, savi na pačal, a oj leha kamel te dživel, te na pes laha rozdžal. ¹³ A te hin varesava džuvla ajsa rom, savo na pačal, a ov laha kamel te dživel, te na pes leha rozdžal. ¹⁴ Bo o napačabnaskro murš hino pošvecimen prekal peskri romñi a e napačabnaskri džuvli hiñi pošvecimen prekal peskro rom. Te oda na ulahas avke, tumare čhave ulehas nažuže, ale akana hine sveta.

¹⁵ Ale te o napačabnaskro pes kamel te rozdžal, ta pes mi rozdžal. Andre kajse veci o pačabnaskro phral abo pheñ nane phandle, se o Del amen vičinda te dživel andro smirom. ¹⁶ Bo sar šaj džanes, džuvlije, či zachrañineha tire romes? Abo tu, muršeja, sar šaj džanes, či zachrañineha tira romña?

¹⁷ Sako tumendar mi dživel avke, sar leske oda diña o Raj – sako avke, sar les o Del vičinda. Kada hin, so sikavav andre savore khangera. ¹⁸ Sas vareko vičimen sar obrezimen? Te na oda garuvel andre. Abo sas vareko vičimen sar naobrezimen? Te na pes del te obrezinel. ¹⁹ Bo na džal pal oda, či hino o manuš obrezimen abo nane, ale džal pal oda, či dolikerel le Devleskre prikazañja. ²⁰ Sako mi ačhel andre oda, andre soste sas vičimen.

²¹ Salas vičimen sar otrokos? Ma trapin tut oleha! Ale te šaj kerđalas, hoj te aves slobodno, ker oda. ²² Bo o otrokos, savo sas vičimen le Rajestar, hino slobodno andro Raj a avke the o slobodno manuš, savo sas vičimen, hino otrokos le Kristoskro. ²³ Bo o Kristus vaš tumenge but počinda. Ma aven otroka le manušenge! ²⁴ Phralale, sako mi ačhel andre oda, andre soste sas paš o Del vičimen.

²⁵ Prekal o manuša, save nane veradune: Man nane le Rajestar prikazañja. No phenava sar oda, ko chudña e milost le Rajeskri, hoj te avel verno: ²⁶ Gondolinav mange, hoj mištes hin prekal o manuš vaš ola pharipena, so hin akana, hoj te ačhel bi e romñi. ²⁷ Sal veraduno? Ma kam tut laha te rozdžal. Na sal veraduno? Ma rode romña. ²⁸ Ale te ilalas romña, na kerđal binos. A te džala e pačivali čaj romeste, na kerđa binos. Ale kajsen ela pharipen andro felos a me tumen kamav olestar te chrañinel.

²⁹ Ale kada tumenge phenav, phralale, hoj imar amen nane but časos. A akanastar ola, kas hin romñija, mi dživen avke, sar te len na elas romñija. ³⁰ Ola, ko roven, sar te na rovenas; ola, ko radisałon, sar te na radisałonas; ola, ko cinavkeren, sar te len nič na elas; a ola, ³¹ ko uživinen avri kada svetos, sar te les na uživinenas. Bo avke, sar akana hino kada svetos, imar but na ačhela.

³² Me kamlomas, hoj te aven bi o starišagi. Oda, ko hino bi e romñi, starinel pes pal oda, so hin le Rajeskro, hoj te avel pre dzeka le Rajeske. ³³ Ale oda, ko iła romña, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka la romñake. ³⁴ Akor hin leskro jilo rozdelimen. E pačivali džuvli vaj odi džuvli, sava nane rom, pes starinel pal o veci le Rajeskre, hoj te avel sveto the le teloha the le duchoha. Ale odi, savi geła romeste, starinel pes pal o veci le svetoskre, sar te avel pre dzeka le romeske. ³⁵ Ale kada phenav na vašoda, hoj tumenge te phandav e šparga andre meñ, ale pre tumaro lačno, hoj te dživen mištes a šukares tumen te likerem le Rajestar, hoj te na gondolinen pre aver.

³⁶ Te varesavo manuš phirel pačivala čhaha a našti pes zlikerel a lake imar hin o berša, ta mi lel peske la romñake te šunel andro jilo, hoj mušinel avke te kerel. Oleha na kerela nisavo binos. ³⁷ Te peske o manuš andro jilo phenel, hoj la na kamel te lel romñake, a hino zoralo pes te zlikerel a phenda peske andro jilo, hoj la mukela te ačhel pačivali, mištes kerel. ³⁸ O manuš, savo peske lel romña, mištes kerel. Ko peske na lel romña, kerel meksa feder.

³⁹ E džuvli hiñi phandli ko rom dži akor, medik lake o rom dživel. Ale te lake muľahas o rom, hiñi slobodno a šaj džal romeste, pal kaste kamel, ale ča pal oda, ko hino andro Raj. ⁴⁰ No me oda dikhav avke, hoj ela bachtaleder, te ačhela slobodno. A gondolinav mange, hoj the man hin le Devleskro Duchos.

8

Pal o chaben

¹ A pal oda mas, so pes obetinel le modlengje, džanas, hoj amen hin savoren o prindžaripen. No o prindžaripen lidžal ko baripen, ale o kamiben budinel. ² Oda manuš, ko peske gondolinel, hoj vareso džanel, ov mek na sprindžarda avke, sar kampil te sprindžarel. ³ Ale ko le Devles kamel, oles o Del prindžarel.

⁴ A pal oda chaben, so sas obetimen le modlengje: Amen džanas, hoj o modli pre kada svetos nane nič a hoj nane aver del, bo hin ča jekh Del. ⁵ Bo kajte hin „devla“, saven o manuša len sar devlen, či pro ņebos vaj pre phuv – a kajte hin but ajse „devla“ the „raja“ –, ⁶ ale amen hin ča jekh Del, o Dad. Lestar hin savoro a the amen dživas prekal leste. A hin ča jekh Raj, o Ježiš Kristus, prekal kaste hin savoro a the amen dživas lestar.

⁷ Ale na sako prindžarel kada čačipen. Vareko mek dži akana hine sikade te chal o mas avke, sar te oda mas ulahas čačes obetimen le modlengje, a vaš oda, hoj lengro svedomje hino slabo, hino oleha meľardo. ⁸ Ale o chaben amen na anel pašeder ko Del, bo te na chaha, nič na našavaha, a te chaha, nič na dochudaha.

⁹ Ča den tumenge pozoris, hoj kadi tumari sloboda te na anel andro binos le slaben. ¹⁰ Bo te hin tut prindžaripen, a vareko, saves hin slabo svedomje, tut dikhela te bešel pal o skamind andro modlakro chamos: Či ov na chala tiš ole masestar, so sas obetimen le modlengje? ¹¹ A avke tiro slabo phral, vaš savo muľa o Kristus, ela zničimen angle tiro prindžaripen. ¹² Te kavke keren binos pro phrala a dukhaven lengro slabo svedomje, hin tumen binos the anglo Kristus. ¹³ Vašoda, te oda,

so me chav, anel mire phrales andro binos, ta akor šoha na chava oda mas, hoj te na perel miro phral andro binos.

9

O pravos le apoštoloskro

¹ Či na som slobodno manuš? Či na som apoštolos? Či na dikhľom le Ježiš, amare Rajes? Či na san tumen o ovocje mira bučakro andro Raj? ² Te na som apoštolos avreng, no tumenge som. Se tumen san e pečat, savi sikavel pre ma, hoj som apoštolos andro Raj.

³ Sar man o manuša sudzinen, me lenge phenav kada: ⁴ Či nane man pravos, hoj man te den o chaben the o pijiben vaš miri buči? ⁵ Či amen nane pravos te kidel peha pačabnaskra džuvľa avke, sar oda keren the okla apoštola the o phrala le Rajeskre a the o Peter? ⁶ Abo so, ča me the o Barnabaš mušinas te kerel buči, hoj amen te avel pro dživipen?

⁷ Savo slugadīs peske korkoro počinel savoro peskre lovendar? Ko sadzinel e viňica a na chal lakre ulipnastar? Abo ko pes starinel pal o bakre a na pijel lengre thudestar? ⁸ Phenav oda ča sar manuš? Či na phenel oda the o zakonos? ⁹ Bo andro zakonos le Mojžišoskro hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurunňake, savi kerel buči, hoj te na chal.*“ Či pes o Del starinel ča pal o gurunňa? ¹⁰ Či oda na vakerel prekal amende? Se prekal amende sas pisimen: „*Oda, ko orinel, a the oda, ko marel avri o zrnos, mi kerel peskri buči andre nađej, hoj chudela peskro kotor le ulipnastar.*“ ¹¹ Te amen maškar tumende sadzinahas oda duchovno, ta akor oda ulahas ajsi bari veca te tumendar amen ilamas o veci, save kempel le teloske? ¹² Te aver dženen hin pravos te lel oda tumendar, ta so buter amen? No amen na viužindam oda pravos, ale savoro zlidžas vaš oda, hoj te na zaačhavas o evaňjelium le Kristoskro.

¹³ So na džanen, hoj ola, ko služinen andro chramos, chan o chaben andral o chramos a ola, ko keren buči paš o oltaris, šaj chan le obetendar? ¹⁴ Avke the o Raj prikazinda, hoj ola, ko kazinen o evaňjelium, te dživen le evaňjeliostar.

¹⁵ Ale me na viužindom aňi jekh kale pravostar. Aňi kada na pisindom vaš oda, hoj mange oda avke te keren. Bo feder mange ulahas te merel, sar oda, hoj mange vareko te musarel kada miro lašariben. ¹⁶ Bo sar vakerav o evaňjelium, nane man soha pes te lašarel, bo mušinav oda te kerel, ale vigos mange ulahas, te les na vakerđomas. ¹⁷ Te oda kerav korkoro mandar, chudav vaš oda o počiniben. Ale te oda kerav, bo mušinav, kerav ča oda, so mange sas dino le Devlestar. ¹⁸ Akor so hin miro počiniben? Me na lav nisave love vaš oda, hoj vakerav o evaňjelium le Kristoskro. Kajte mange oda ola bučatar patrinel, me oda na lav, kajte šaj ilomas.

¹⁹ Me som slobodno manuš a na som ňikaske otrokos, ale me mandar kerđom sakoneskro otrokos, hoj te dochudav so mek buter manušen.

²⁰ Prekal o Židi ačhilom sar Židos, hoj te dochudav le Židen. Prekal ola, ko hine tel o zakonos, ačhilom, sar te ulomas the me tel o zakonos – kajte na som tel o zakonos –, hoj te dochudav olen, ko hine tel o zakonos. ²¹ Prekal ola, ko hine bi o zakonos, ačhilom sar te bi o zakonos – kajte na som bi o zakonos le Devleskro, ale som tel o zakonos le

Kristoskro -, hoj te dochudav olen, ko hine bi o zakonos. ²² Prekal o slaba ačhilom slabo, hoj te dochudav le slaben. Prekal savorende ačhilom savoro, hoj te zachrañnav bajča varesaven. ²³ Savoro kerav prekal o evañjelium, hoj lestar te avav požehñimen the me.

²⁴ Se džanen, hoj but džene denašen pro preteki, ale ča jekh lendar chudela e cena. Vašoda denašen avke, hoj la te dochuden. ²⁵ Dojekh pretekaris pes mušinel te zlikerel savorestar. On oda keren vašoda, bo kamen te chudel e koruna, so našlola, ale amen chudaha ajsi koruna, so ačhela pro furt. ²⁶ Vašoda me denašav rovnones, hoj te dodžav andro cielös, a demavav avke, hoj te trañnav, a na ča avke andro luftos. ²⁷ Marav miro telos avke, hoj man te šunel, bo našti avrenge pal oda kazinav, te me korkoro na dochudava e cena.

10

Te na služinen le modlence

¹ Kamav, phralale, hoj te džanen, hoj savore amare dada sas tel e chmara a savore pregele prekal o moros. ² Savore sas bolde andro Mojžiš, sar sas bolde andre chmara the andro moros. ³ Savore chanas oda jekh duchovno chaben ⁴ a savore pijenas oda jekh duchovno pijiben, bo pijenas andral e duchovno skala, so džalas pal lende - a odi skala sas o Kristus. ⁵ Ale buter džene lendar na sas pre dzeka le Devleske a mule pre pušta.

⁶ Kada savoro pes ačhila prekal amende, vaš oda, hoj te na kamas o nalačhipen, avke sar on. ⁷ Añi ma aven modlara, sar varesave lendar sas. Avke sar hin pisimen: „*O manuša peske bešle, hoj te chan a te pijen; palis uštile a khelenas džungales the bi e ladž jekh avreha.*“ ⁸ Añi te na keras o lubipen, sar varesave lendar kerenas a tel jekh džives lendar mule avri 23 000 manuša. ⁹ Añi te na pokušinas le Kristus, avke sar varesave lendar pokušinas a murdarde len o sapa. ¹⁰ Añi ma dudrinen, bo varesave džene lendar dudrinenas a murdarđa len o meribnaskro añjelos.

¹¹ Kada savoro pes ačhila lenge a hin pisimen vaš oda, hoj amen pre oda te dikhas a te siklúvas olestar - amen, save dživas andro posledna časi. ¹² A avke oda, ko peske gondolinel, hoj ačhel, mi del pozoris, hoj te na perel. ¹³ O pokušeñja, so pre tumende avle, hine ča ajse, so šaj zlidžal o manuš. Ale o Del hino verno. Ov na domukela, hoj te aven skušimen buter, sar birinen, ale andre skuška tumen dela the drom sar te avel andral avri, hoj oda te birinen te zlidžal.

¹⁴ Vašoda, mire lačhe phralale, denašen het andral e modloslužba. ¹⁵ Vakerav ke tumende sar ko godaver manuša, hoj tumen te zagondolinen upral oda, so phenav. ¹⁶ Či nane amen kotor andro rat le Kristoskro, sar pijas andral e kuči, vaš savi palikeras? A či nane amen kotor andro felos le Kristoskro, sar chas o maro, so phageras? ¹⁷ Bo hin ča jekh maro a amen but džene sam jekh telos vašoda, hoj savore chas ole jekhe marestar.

¹⁸ Dikhen pro Izrael: Či nane olen, ko chan o chaben le oltaristar, spoločenstvo le oltariha? ¹⁹ So oleha kamav te phenel? Či oda mas, so hin obetimen le modlence, hin vareso? Abo hoj e modla hin vareso? ²⁰ Na! Ale so on obetinen, obetinen le demonenge a na le Devleske.

A me na kamav, hoj tumen te avel vareso jekhetane le demonenca.
²¹ Našti pijen andral e kuči le Rajeskri the andral e kuči le demonengri.
 Našti chan pal o skamind le Rajeskro the pal o skamind le demonengro.
²² Abo či kamas te choľarel le Rajes? Abo sam zoraleder sar Ov?

Te keren savoro pre slava le Devleskri

²³ „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pro lačo. „Savoro šaj kerav“ – ale na savoro hin pre chasna. ²⁴ Ňiko te na dikhel pre peskro lačo, ale sako mi rodel oda, so hin lačo prekal o aver.

²⁵ Savoro, so pes bikenel pro pľacos, chan a ma phučen nič angle tumaro svedomje. ²⁶ Bo hin pisimen: „*Le Rajeskri hiňi e phuv the savoro, so upre hin.*“

²⁷ Te tumen vičinela te chal varesavo manuš, savo na pačal, a tumen kamena te džal, chan ode savoro, so tumen dena, a ma phučen nič angle tumaro svedomje. ²⁸ Ale te tumenge vareko phendahas: „Kada sas obetimen le modlengle!“ Ma chan anglo svedomje the angle oda manuš, savo tumenge oda phenda. ²⁹ Me na vakerav pal tumaro svedomje, ale pal o svedomje avre dženeskro. Vareko šaj phučen: „Soske te avel miri sloboda sudzimen prekal o aver dženeskro svedomje? ³⁰ Bo te me palikerav le Devleske vaš o chaben, soske pre mande aver dženo te vakerel vaš oda chaben, vaš savo me palikerdom?“

³¹ Savoro, so keren, či chan abo pijen, keren pre slava le Devleskri.
³² Vašoda, likerem tumen avke, hoj te na anen o pohoršeňje aňi le Židenge, aňi le Grekenge, aňi le Devleskra khangerake, ³³ avke sar the me kerav savoro pre oda, hoj te avav pre dzeka savorengre andre savoreste. Me na rodav oda, so hin mange pro lačo, ale so hin pro lačo but dženenge, hoj te aven zachraňimen.

11

¹ Keren savoro pal ma, avke sar me kerav savoro pal o Kristus.

Pal o khosno pro šero la džuvľakro

² Lašarav tumen phralale vaš oda, hoj furt man leperen a likerem tumen olestar, so tumen sikađom, avke sar tumenge oda podiňom.
³ Ale kamav, hoj te džanen, hoj o šero dojekhe muršeskro hin o Kristus, o šero la džuvľakro hin o murš a o šero le Kristoskro hin o Del. ⁴ Dojekh murš, sar pes modľinel abo prorokinel a hin les vareso pro šero, tele dikhel peskro šero. ⁵ Dojekh džuvľi, sar pes modľinel abo prorokinel a nane la učardo andre o šero, tele dikhel peskro šero – a oda hin avke, sar te peske holindahas o šero. ⁶ Bo te peske e džuvľi na učarel andre o šero, ta akor pes šaj the strihinel. Ale te pes e džuvľi ladžal te strihinel o bala abo peske te holinel o šero, ta mi učarel peske o šero andre.

⁷ O murš peske na mušinel te učarel andre peskro šero, bo hino o obrazis the e slava le Devleskri, ale e džuvľi hiňi e slava le muršeskri.
⁸ Bo o murš nane la džuvľatar, ale e džuvľi le muršestar, ⁹ bo na o murš sas kerdo prekal e džuvľi, ale e džuvľi prekal o murš. ¹⁰ Vašoda mušinel te avel la džuvľa pro šero vareso, so sikavel, hoj hiňi tel e autorita le romeskri, prekal o aňjela. ¹¹ Ale andro Raj nane aňi e džuvľi bi o murš a aňi o murš bijal e romňi. ¹² Bo avke sar hiňi e džuvľi kerđi

le muršestar, avke ulol the o murš la džuvlatar a sodujdzene hine le Devlestar.

¹³ Rozsudzinen korkore maškar peste, či oda hin šukares, hoj pes e džuvli te modlinel ko Del bijal nisoste pro šero. ¹⁴ Abo či na sikluvas the andro dživipen oda, hoj te hin le muršes bare bala, hin leske oda pre ladž? ¹⁵ No te hin la džuvla bare bala, lake oda hin pro šukariben. Bo o bare bala lake sas dine sar o šlajeris. ¹⁶ Ale te pes vareko vaš oda kamlahas te veseke dinel: Amen pre oda na sam sikade, aňi o khangera le Devleskre.

Pal e večera le Rajeskri

¹⁷ Andre kala veci, so akana phenava, tumen na lašarav, bo sar tumen zdžan, anel oda buter nalačo sar lačo. ¹⁸ Ešeb šundom, hoj tumen veseke dinen maškar peste, sar tumen zdžan andre khangeri – a me pačav, hoj oda hin sikra the čačo. ¹⁹ Bo mušinel maškar tumende te avel the o veseke dišagi, hoj pes te presikaven maškar tumende ola, ko hine dokazimen andro Del. ²⁰ A oda, so tumen chan, sar tumen zdžan jekhetane, oda nane e večera le Rajeskri. ²¹ Bo sar džan te chal, sako peske chal peskro chaben a avke hin vareko bokhalo a aver mato. ²² Abo či tumen nane tumare khera, kaj šaj chan the pijen? Abo či na dikhen tele la Devleskra khangera a keren ladž olenge, kas nane nič? So kamen, hoj tumenge pre kada te phenav? Kamen, hoj tumen vaš oda te lašarav? Vaš kada tumen na lašarava.

²³ Bo oda, so me priiľom le Rajestar, tumenge the phendom: O Raj o Ježiš andre odi rat, sar les dine andre, iľa o maro ²⁴ a sar palikerđa, phagerelas a phenda: „Len, chan, kada hin miro telos, so pes vaš tumenge del. Kada keren pre miro leperiben!“ ²⁵ Avke pal e večera iľa the e kuči a phenda: „Kadi kuči hin e nevi zmluva andre miro rat. Kada keren, kecivar pijena pre miro leperiben.“ ²⁶ Bo kecivar chan kada maro a pijen andral kadi kuči, lidžan o hiros pal o meriben le Rajeskro, medik na avela.

²⁷ Vašoda, te vareko čalahas le Rajeskro marestar abo piľahas andral leskri kuči le našuže jileha, ela les binos pro telos the pro rat le Rajeskro. ²⁸ Ale sako pes ešeb mi zagondolinel upral peskro dživipen a avke šaj chal ole marestar a šaj pijel andral odi kuči. ²⁹ Bo te o manuš chal ole marestar the pijel andral odi kuči bi e pačiv anglo telos le Rajeskro, akor chal the pijel peskro sudos. ³⁰ Vašoda hin maškar tumende but džene slaba, nasvale the mule. ³¹ Bo te pes korkore zagondolindamas upral peste, či mištes dživas, akor na ulamas sudzimen. ³² No oleha, hoj amen o Raj sudzinel, bararel amen avri, hoj te na avas odsudzimen le svetoha.

³³ A avke, phralale mire, sar tumen zdžana te chal, užaren jekh pre aver! ³⁴ Te hin vareko bokhalo, ta mi chal khere, hoj te na anel o sudos pre tumende, sar tumen zdžan.

A okla veci dava andro poradkos, sar avava.

12

Pal o dari le Duchoskre

¹ Phralale, kamav, hoj te džanen pal ola dari, so del o Duchos. ² Se džanen, hoj mek sar sanas pohana, phirenas ko nema modli, avke sar sanas ke oda ligende. ³ Vašoda kamav hoj te džanen, hoj űiko, kas

lidžal o Duchos le Devleskro, našti košel le Ježiš. A niko našti phenel, hoj o Ježiš hino Raj, ča oda, kas lidžal o Sveto Duchos.

⁴ Bo hin ajse the kajse dari, ale o Duchos hino jekh. ⁵ A hin ajse the kajse službi, ale o Raj hino jekh. ⁶ A hin ajse the kajse buča, ale savoro kerel oda jekh Del andre savorende.

⁷ Ale andre sakoneste pes o Duchos presikavel avres pro lačo savorenge. ⁸ Bo jekheske hin dino le Duchostar te vakerel o godaveripnaskro lav; avreske hin dino o prindžaripnaskro lav ole jekhe Duchostar; ⁹ avreske o pačaben ole jekhe Duchostar; avreske o dari te sastarel ole jekhe Duchostar; ¹⁰ avreske te kerel o zazraki; avreske te prorokinel; avreske te rozprindžarel le dučen; avreske te vakerel andre aver čhiba; a avreske te prethovel o čhiba. ¹¹ Ale savoro kerel oda jekh Duchos korkoro, savo rozdel sakoneske o dari avke, sar ov kamel.

Jekh telos, ale but kotora

¹² Bo avke sar hin jekh telos a hin les but kotora a savore kotora hine andral jekh telos, kajte hine but, avke hin the o Kristus. ¹³ Se amen savore samas bolde jekhe Duchoha andre jekh telos; či o Židi vaj o Greki, či o otroka abo o slobodna: Savore priilam ole jekhe Duchos. ¹⁴ Se aňi o telos nane kerdo jekhe kotorestar, ale but kotorendar.

¹⁵ Te avke phendahas o pindro: „Me na som le telostar, bo me na som o vast,“ ta imar na ela o pindro le teloskro kotor? ¹⁶ A te phendahas o kan: „Me na som le telostar, bo me na som e jakh,“ ta imar na ela o kan le teloskro kotor? ¹⁷ Te ulahas calo telos ča e jakh, sar palis o telos šaj šundahas? Te ulahas calo telos ča o kan, sar palis šaj voňindahas? ¹⁸ Vašoda sthoda o Del savore kotora pro telos avke, sar ov kamla. ¹⁹ Te ulahas savore kotora ča jekhe kotorestar, kaj ulahas calo telos? ²⁰ No akana hin but kotora, ale ča jekh telos.

²¹ Vašoda e jakh našti phenel le vasteske: „Mange tut na kampil!“ Aňi o šero le pindrege: „Na kampil mange tumen!“ ²² No ola kotora, so pes dičhol, hoj hine slabeder: Ipen len igen kampil pro telos. ²³ A presikavas bareder pačiv ole kotorenge, so peske amen gondolinas, hoj hine frimeder pačivale. A feder uraviben das ole kotoren, so hine garude. ²⁴ Ale amare pačivale kotorenge oda na kampil. O Del sthoda o telos avke, hoj olen, ko hine slabeder, diňa bareder pačiv, ²⁵ hoj te na avel andro telos o vesekeđišagi, ale hoj pes o kotora jekh pal aver te starinen. ²⁶ A te cerpinel jekh kotor, jekhetane leha cerpinen the okla kotora; a te lašaren jekhe kotores, jekhetane leha radisaľon savore kotora.

²⁷ Tumen san le Kristoskro telos a sako tumendar hin leskro kotor. ²⁸ A o Del ačhada andre cirkev ešebnen le apoštolen le dujtonen le proroken, tritonen le učitelēn, palis olen, ko keren o zazraki, palis olen, kas hin daros te sastarel, te pomožinel, te starinel pes, abo te vakerel andre aver čhiba. ²⁹ Či hine savore apoštola? Či hine savore proroka? Či hine savore učiteľa? Či hin sakoneske dino te kerel o zazraki? ³⁰ Či hin savoren o dari te sastarel? Či savore vakeren andro čhiba? Či savore džanen te prethovel o čhiba? ³¹ Ale mi džal tumenge pal o bareder dari.

A me tumenge sikavava oda nekfeder drom.

13

Pal o kamiben

¹ Kajte vakerdomas le manušengre či le aňjelengre čhibenca, ale na ulahas man o kamiben, ulomas ča sar o zvonos, so harangozinel, abo sar o trast, so čerginel. ² Kajte man ulahas o daros te prorokinel a achalilomas savore garudipena, kajte man ulahas savoro prindžaripen, abo ajso pačaben, hoj o verchi prethodomas, ale na ulahas man o kamiben, nič na som. ³ A kajte rozdiňomas savoro miro barvalipen, abo kajte miro telos diňomas te labarel, ale na ulahas man o kamiben, na ulahas mange oda pre nisoste.

⁴ O kamiben likerel avri, o kamiben hino lačo. O kamiben na zavidzinel, na lašarel pes a na lidžal pes upre. ⁵ O kamiben pes likerel rajikanes, na rodel peskro, na cholisalol, na leperel o nalačo, ⁶ na radisalol le načačipnaske, ale radisalol le čačipnaske. ⁷ O kamiben savoro zlidžal, andre savoreste pačal, andre savoreste užarel, savoro precerpinel.

⁸ O kamiben šoha na preačhel, ale o prorocstva predžana, o čhiba preačhena a o prindžaripen našlola. ⁹ Bo ča varesavo kotor džanas a ča varesavo kotor prorokinas. ¹⁰ Ale sar avela oda, so hin dokonalo, akor našlola oda, so nane dokonalo. ¹¹ Sar somas čavoro, vakeravas sar čavoro, gondolinavas sar čavoro a achalufavas sar čavoro, ale sar ačilom murš, zamuklom o čavorikane veci. ¹² Akana dikhas nažužes, sar andro gendalos a sar prekal e molha, ale palis pes dikhaha muj-mujeha. Akana prindžarav ča frima, ale palis prindžarava dokonales, avke sar o Del prindžarel the man.

¹³ Avke akana ačhel kala trin: O pačaben, e nađej the o kamiben. Ale nekbareder lendar hin o kamiben.

14

Te vakerel avre čhibenca, abo te prorokinel

¹ Keren savoro prekal oda, hoj tumen te avel o kamiben, a horlivones džan pal o dari le Duchoskre, ale buter pal oda, hoj te prorokinen. ² Bo oda, ko vakerel avre čhibenca, na vakerel le manušenge, ale le Devleske. Bo ņiko leske na achalol, bo vakerel o garudipena prekal o Duchos. ³ No oda, ko prorokinel, vakerel le manušenge, hoj len te zoralarel, te podhazdel a te anel o radišagos. ⁴ Oda, ko vakerel avre čhibenca, zoralarel pes korkores, ale oda, ko prorokinel, zoralarel e khangeri. ⁵ Me kamav, hoj savoredžene te vakeren andro čhiba, no ulomas radeder te prorokindanas. Bo bareder hin oda, ko prorokinel sar oda, ko vakerel andro čhiba. No, ča akor na, te džanlahas o čhiba the te prethovel, hoj pes te budinel e khangeri.

⁶ Phralale, te me avlomas ke tumende a vakerdomas avre čhibenca, savi chasna tumen mandar ulahas, te tumenge na vakerdomas varesavo zjaveňje, abo prindžaripen, abo prorocstvos, abo sikaviben? ⁷ Avke sar the o nadžide nastroj, so den avri o zvukos, či e pištalka vaj e harfa: Te na dinehas sako aver zvukos, sar pes džanlahas, sar šundol e pištalka a sar e harfa? ⁸ Abo ko pes pripravanela pro mariben, te e truba namištes šundola a na dela avri lačo hangos? ⁹ Avke the tumen: Te na phendan la čhibaha ajso lav, so pes del te achalol, sar pes džanela, so pes vakerel? Bo vakerena ča andro luftos. ¹⁰ Andro svetos

hin ajci but čhiba a ņisavi lendar nane bi o lava. ¹¹ Ale te na prindžarav a na achaluvav odi čhib, so vareko vakerel, ov ela cudzincos mange a me leske. ¹² Avke hin the tumenca. Te igen kamen o dari le Duchoskre, dikhen hoj te džan pal o dari, save budinen e khangeri.

¹³ A avke oda, ko vakerel andro čhiba, pes mi modlinel, hoj oda te džanel the te prethovel. ¹⁴ Bo sar man modlinav andro aver čhiba, modlinel pes miro duchos, ale mira goda olestar nane nič. ¹⁵ Akor so te kerel? Modlinava man mire duchoha, ale modlinava man the mira godaha. Lašarava le Devles le gil'avipnaha andre miro duchos, ale gilavava le Devleske the mira godaha. ¹⁶ Bo sar lašares le Devles andro duchos a te ela ode ajso manuš, so mek na achalol, sar šaj phenela „Amen“ pre oda, sar tu palikeres? ¹⁷ Bo kajte tu mištes palikeres, no okleske oda na pomožinel te barol.

¹⁸ Palikerav le Devleske, hoj buter vakerav avre čhibenca sar tumen savore, ¹⁹ ale andre khangeri kamav radeder te phenel pandž ajse lava, so pes achalola, sar deš ezera (10 000) ajse lava andro čhiba, so pes na achalola, hoj te sikavav the avren oleha, so vakerav.

²⁰ Phralale, ma aven sar čhavore andre tumaro gondolišagos. Sar džal pal o nalačhipen, aven sar čhavore, ale andro gondolišagos aven sar duchovne dospela.

²¹ Andro zakonos hin pisimen:

*„Avre čhibenca
the avre vuštenca
vakerava ke kala manuša,
no the avke man na šunena,“
phenel o Raj.*

²² Vašoda hin o čhiba pro znađeje, no na olenge, ko pačan, ale olenge, ko na pačan. Ale o prorocivos nane prekal ola, ko na pačan, ale prekal ola, ko pačan. ²³ Te pes cali khangeri zgeľahas jekhetane a savore vakerdehas andro aver čhiba a avlehas andre aver manuša, abo napačabnaskre, či na phendehas pre tumende, hoj diliňalon? ²⁴ Ale te savore prorokindehas a avľahas andre varesavo napačabnaskro, abo varesavo manuš, so mek na achalol, ta ulahas usvedčimen the sudzimen olestar, so šundahas, ²⁵ sar pes o garude veci andral leskro jilo otkerdehas. Avke perela pro muj, bandola anglo Del a viznavinela, hoj o Del hino čačes maškar tumende.

Pal o poradkos andro khangerera

²⁶ Akor so te kerel, phralale? Sar tumen zdžan, varekas hin varesavi chvala, varekas hin vareso te sikavel, abo vareso, so leske o Del sikada, vareko vakerel avre čhibenca, abo vareko oda prethovel. Kada savoro pes mi kerel pre oda, hoj pes e khangeri te budinel. ²⁷ Te vakerel vareko avre čhibenca: Mi vakeren jekh pal aver, duj abo nekbuter trin džene, a jekh dženo oda mi prethovel. ²⁸ Ale te nane ko te prethovel, mi el čhit andre khangeri a mi vakerel korkoro peske the le Devleske.

²⁹ Le prorokendar mi vakeren duj, abo trin džene a okla oda mi rozsudzinen. ³⁰ Ale te vareko aver, ko ode bešel, chudela zjaveđeje le Devlestar, oka ešebno mi preačhel te vakerel. ³¹ Bo po jekh dženo šaj savore prorokinen, hoj sako te siklol a te avel povzbudzimen. ³² A o duchi le prorokengre hine poddine le prorokenge, ³³ bo o Del hino

Del, savo kamel o poradkos the o smirom. Avke sar hin andre savore khangera le Devleskre manušengre.

³⁴ O džuvľa andro khangera te na vakeren, bo pes lenge na domukel te vakerel, ale mi podden pes avke, sar oda phenel the le Mojžišoskro zakonos. ³⁵ A te kamen vareso te siklol, mi phučen oda khere peskre romendar. Bo la džuvľake nane šukares te vakerel andre khangeri.

³⁶ Abo so, tumendar avľa avri o lav le Devleskro? Abo ča ke tumende doavľa? ³⁷ Te peske vareko gondolinel, hoj hino prorokos, abo hino obdarimen le Duchostar, ta mi džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, hin o prikazis le Rajeskro. ³⁸ Ale te vareko kada na šunel, ma šunen aňi tumen les.

³⁹ Avke, phralale mire, horľinen pal oda, hoj te prorokinen, a ma braňinen te vakerel andre aver čhiba. ⁴⁰ Ale savoro pes mi kerel šukares the andro poradkos.

15

Le Kristusko ušřiben andral o meriben

¹ Phralale, leperav tumenge o evaňjelium, savo tumenge vakeravas, savo priiľan a andre savo ačhen. ² Prekal oda evaňjelium san zachraňimen, te les dolikerena avke, sar tumenge les vakeravas. Te na, ta akor hijaba pačandıľan.

³ Bo oda nekbareder, so tumenge diňom, hin oda, so the me priilom: O Kristus muľa vaš amare bini, avke sar hin pisimen; ⁴ parunde les a pro trito džives ušřıla andral o meriben, avke sar hin pisimen; ⁵ a sikada pes le Peteriske a palis le dešudujenge. ⁶ Paloda pes jekhvareste sikada buter sar pandž šel (500) phralenge, savendar buter džene dživen mek dži akana, ale varesave imar the mule. ⁷ Paloda pes sikada le Jakoboske a palis savore apoštolenge. ⁸ A pro ostatkos savorendar pes sikada the mange sar varekaske, ko na ulıľa andro spravno časos.

⁹ Bo me som nekcikneder le apoštolendar a na som hodno man te vičinel apoštolos, bo džavas pre le Devleskri cirve. ¹⁰ Ale le Devleskra milosťatar som oda, ko som, a leskri milosť mange na sas presikadi hijaba. Se buter kerdom buči sar on savore – no oda na me, ale e milosť le Devleskri, so hiňi manca. ¹¹ Či me abo on: Savore vakeras oda jekh a tumen oleske pačandıľan.

¹² Ale te vakeras pal o Kristus, hoj ušřıla andral o meriben, sar oda, hoj varesave džene tumendar phenen, hoj pes na del te ušřel andral o meriben? ¹³ Se te pes na del te ušřel andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušřıla andral o meriben. ¹⁴ Te o Kristus na ušřıla andral o meriben, ta akor hijaba vakeras a tumaro pačaben nane pre nisoste. ¹⁵ Bo te o mule čačes nane ušřade andral o meriben a te le Kristus o Del na ušřadahas andral o meriben, ta akor amen ulamas o falošna švedki le Devleskre, bo amen svedčinahas pal o Del, hoj ušřada le Kristus andral o meriben. ¹⁶ Bo te o mule na ušřen andral o meriben, ta akor aňi o Kristus na ušřıla andral o meriben; ¹⁷ a te o Kristus na ušřıla andral o meriben, ta tumaro pačaben nane pre nisoste a mek san andre tumare bini. ¹⁸ A palis the ola, ko mule andro Kristus, hine našade. ¹⁹ Te pes pro Kristus šaj mukas ča andre kada dživipen, ta akor sam nekčoreder savore manušendar.

²⁰ Ale o Kristus sas ušřado andral o meriben sar ešebno olendar, ko mule. ²¹ Bo sar avľa prekal o manuš o meriben, avke avľa prekal o

manuš the o uštiben andral o meriben. ²² Bo sar andro Adam savore meren, avke andro Kristus ena savore obdžidarde. ²³ Ale sako andre peskro poradkos: Ešeb o Kristus a palis ola, ko hine le Kristoskre, sar ov avela. ²⁴ A palis avela o koñec, sar o Kristus oddela o krališagos le Devleske le Dadeske, sar prephagela o rajipen savore rajenge the savore vladarenge the zorenge. ²⁵ Bo ov mušinel te kralinel, medik leske na thovela tel o pindre savore ñeprijatelen. ²⁶ A sar o posledno ñeprijatelis ela zničimen o meriben. ²⁷ Bo hin pisimen: „*Savoro leske thođa tel o pindre.*“ Ale te phenel, hoj savoro leske hin poddino, ta džanas, hoj o Del, savo leske thođa savoro tel o pindre, nane leske poddino. ²⁸ A sar leske ela savoro poddino, akor pes the o Čhavo korkoro poddela Oleske, savo leske savoro poddiña, hoj o Del te avel savoro andre savoreste.

²⁹ Bo akor so kerena ola, ko pes den te bolel vaš o mule? Te o mule naši ušten andral o meriben, akor soske pes den vaš lenge te bolel? ³⁰ Akor soske sako džives predžas e dar pal amare dživipena? ³¹ Me sako džives merav, phralale, no andre tumende thovav baripen andro Ježiš Kristus amaro Raj! ³² Bo te oda sas mandar, hoj man andro Efezus maravas sar le dzive džvirenca, akor so man hin olestar? Te o mule na ušten andral o meriben, ta akor

„*chas, pijas,*

bo tajsa meraha!“

³³ Ma den tumen te klaminel: „Maškar o nalače manuša pes musarel o lačo karakteris.“ ³⁴ Strižbisalon avri avke, sar kempel, a ma keren o bini! Bo varesave na prindžaren le Devles - phenav oda, hoj tumen te ladžan.

Sar uštena o mule

³⁵ Ale vareko šaj pučel: „Sar uštena o mule andral o meriben? A andre savo telos avena?“ ³⁶ Tu nagodaver! Oda, so thoves andre phuv, ela obdžidardo ča akor, te merela. ³⁷ Akor sar thoves andre phuv o zrnos la pšeničakro, vaj varesavo aver, mek na dičhol avri avke sar odi rastlina, so lestar barola. ³⁸ A o Del les del o telos avke, sar ov kamel, a dojekhe semenos del peskro telos. ³⁹ Na dojekh telos hin jekh: Aver telos hin le manušen, aver le džviren, aver le čiriklen a aver le riben. ⁴⁰ Hin ñeboskre tela a hin phuvakre tela, ale aver šukariben hin le ñeboskren a aver la phuvakren. ⁴¹ Aver hin o šukariben le khameskro, aver hin o šukariben le čhoneskro a aver hin o šukariben le čerčeñengro; a e čerčeñ la čerčeñatar hiñi aver andro šukariben.

⁴² Avke oda ela, sar pes uštela andral o meriben. Thovel pes andre phuv ajso telos, so kirñol, ale ušfel ajso, so na kirñol. ⁴³ Thovel pes andre phuv andro našukariben - uštela andro šukariben; thovel pes andre phuv andro slabišagos - uštela andre zor; ⁴⁴ parunel pes o phuvakro telos, no uštela o duchovno telos.

Te hin phuvakro telos, akor hin the duchovno telos. ⁴⁵ Avke hin the pisimen: „*Ešebno manuš o Adam ačhila džido manuš*“; o posledno Adam ačhila Duchos, savo del dživipen. ⁴⁶ Nane ešeb o duchovno, ale o telesno, a palis o duchovno. ⁴⁷ Ešebno manuš hino la phuvatar, kerdo le prachostar; dujto manuš hin andral o ñebos. ⁴⁸ Savo sas oda phuvakro, ajse hine the savore phuvakre; a savo oda ñeboskro,

ajse hine the savore ņeboskre. ⁴⁹ Sar pre peste urahas e podoba la phuvakre manuškri, avke pre peste uraha the e podoba le ņeboskre manuškri.

⁵⁰ Ale kada phenav, phralale, hoj o telos the o rat našti džal andro krališagos le Devleskro, aňi amaro telos, so kirňol, našti chudela o večno dživipen. ⁵¹ Šunen, phenava tumenge o garudo čačipen: Savore na meraha, ale savore avaha čerimen - ⁵² jekhvareste, takoj, sar trubinela e posledno truba. Bo sar šundola e truba, o mule uštena andral o meriben a imar šoha pale na merena a amen avaha čerimen. ⁵³ Bo oda, so kirňol, mušinel pre peste te urel oda, so na kirňol; a oda, so merel, mušinel pre peste te urel oda, so imar našti merel. ⁵⁴ A sar kada, so kirňol, pre peste urela oda, so na kirňol; a kada, so merel, pre peste urela oda, so imar našti merel; akor pes ačhela oda, so hin pisimen: „*O meriben hin zňičimen! O viťazstvo hin dokerdo!*“

⁵⁵ „*Meriben, kaj hin tiro viťazstvo?*

Meriben, kaj hin tiri zor, savaha dukhaves?“

⁵⁶ O meriben lel peskri zor le binostar a o binos lel peskri zor le zakonstar. ⁵⁷ Ale palikeras le Devleske, savo amenge del te zvifazinel prekal amaro Raj Ježiš Kristus.

⁵⁸ A avke, mire lačhe phralale, aven zorale! Ma den tumenca te čhalavel! A ma preačhen te barol andre buči le Rajeskri! Se tumen džanen, hoj tumari buči andro Raj nane zbitočno.

16

O love prekal o Jeruzalem

¹ Pal o love, so pes skidel upre prekal o manuša le Devleskre, keren avke, sar oda phendom the le khangerenge andre Galacija. ² Kurke peske sako mi thovel pre sera ajci, keci šaj, hoj pes te na skidel upre o love ča akor, sar me imar avava. ³ Sar avava, bičhavava olen, kas tumen kidena avri, mire lileha, hoj te lidžan tumaro daros andro Jeruzalem. ⁴ Te kamplahas, hoj te džav the me, on avena manca.

O mangipena le Pavloskre

⁵ Ke tumende avava, sar imar predžava e Macedonija, bo prekal e Macedonija ča predžava. ⁶ Ale ke tumende ačhava talam buter, talam the prekal o jevend, hoj mange te pomožinen te džal dureder všadzik, kaj kamava te džal. ⁷ Bo me tumen na kamav te dikhel ča avke, hoj ča sig pašal tumende predžava. Pačav, hoj ačhava ke tumende buter dživesa, te oda o Raj domukela. ⁸ Andro Efezus ačhava, medik na ela o Letňice, ⁹ bo ode pes mange phundrade o bare vudara te kerel e lačhi buči, the te ode hin but manuša, save pre ma džan.

¹⁰ Sar avela o Timoteus, dikhen, hoj pes te na mušinel te daral ke tumende, bo ov kerel le Rajeskri buči avke sar me. ¹¹ ņiko les te na dikhel tele. Pomožinen leske te džal dureder pro drom andro smirom, hoj te avel pal ma, bo užarav les le phralenca.

¹² Kamav te phenel pal amaro phral pal o Apollo, hoj les igen mangavas te avel ke tumende le phralenca, ale na kamelas akana te džal. No sar pre oda ela feder časos, džala.

O posledna lava

¹³ Aven upre a ma zasoven! Ačhen zoraha andro pačaben! Aven odvažna a aven zorale! ¹⁴ Savore tumare veci pes mi keren andro kamiben!

¹⁵ Phralale, tumen džanen pal o kher le Štefanoskro, hoj hine ešebna andral e Achaja a dine pes andre služba le Devleskre manušenge. Vašoda tumen mangav, ¹⁶ hoj tumen lenge te podden radišagoha a the sakoneske, ko lenca služinel a kerel buči. ¹⁷ Radisaľuvav oleske, hoj avľa o Štefan, o Fortunatos the o Achajikos. Bo on mange kerde oda, so tumen našti kerđan, akor sar kade na sanas. ¹⁸ Bo on ande o radišagos andre miro the tumaro duchos. Kajse dženen den pačiv.

¹⁹ Pozdravinen tumen o khangera andral e Azija. Igen tumen pozdravinen andro Raj o Akvilas the e Priska the e khangeri, so hin andre lengro kher. ²⁰ Pozdravinen tumen savore phrala. Pozdravinen tumen jekh avres le svete čumibnaha.

²¹ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen.

²² Te vareko na kamel le Rajes, mi el prekošlo! Maranatha! Av, Rajeja amaro!

²³ E milost' amare Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca!

²⁴ Miro kamiben mi el tumenca savorenca andro Ježiš Kristus.

Le Pavloskro dujto lil le Korintanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra volatar apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus pisinas le Devleskra khangerake andro foros Korint the savore Devleskre manušenge andre cali Achaja:

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj, o Ježiš Kristus, peskri milost the o smirom!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Palikeras le Devleske, savo hino Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. Ov hino lačhejileskro Dad the o Del, kastar avel savoro radišagos. ⁴ Ov amen del o radišagos andre savore amare pharipena. Avke palis the amen šaj das ole radišagostar, so chudňam le Devlestar, avre manušen andre lengre pharipena. ⁵ Bo sar aven pre amende but pharipena le Kristoskre, avke aven the but radišagi le Kristostar. ⁶ Te amen avke cerpinas, oda hin prekal tumaro radišagos the zachrana. A te hin amen radišagos, ta the tumen hin radišagos. Oda radišagos tumen del zor te likerel avri a te zlidžal ola pharipena, so the amen zlidžas. ⁷ Amari nađej pal tumende hiňi zorali, bo džanas, hoj sar san jekhetane amenca andro pharipena, avke avena jekhetane amenca the andro radišagos.

⁸ Amen kamas, phralale, hoj te džanen pal o pharipen, so amen sas andre Azija. O pharipen, so pre amende avla, sas ajso baro, bareder sar birinahas te zlidžal, avke imar aňi na pačahas, hoj oda predživaha. ⁹ Imar peske gondolinahas, hoj ode meraha. Ale oda pes ačhila vašoda, hoj pes te na mukas korkore pre peste, ale pro Del, savo uštavel le mulen. ¹⁰ Kajte sas oda avke, hoj šaj muľam, o Del amen andral oda cirdňa avri a mek amen the cirdela. Pre leste pes mukas, hoj amen furt pale cirdela avri, ¹¹ te amenge the tumen pomožinena tumare modlitbenca vaš amenge. Vaš oda, hoj but džene pes vaš amenge modlinenas, but manuša palikeren vaš e milost, so chudňam.

O Pavol našti avel andro Korint

¹² Bo amaro lašariben hin kada: Amaro svedomje amenge sikavel, hoj andro svetos dživahas svetones the andro žužipen, so hin le Devlestar, a maškar tumende meksa buter, na andre le manuškri godi, ale andre le Devleskri milost. ¹³ Se na pisinas tumenge vareso aver, ale ča oda, so genen abo imar mištes achalón. A pačav, hoj mek achalóna savoro. ¹⁴ Akana amen achaluven ča sikra, ale pačav, hoj achalóna amen andre savoreste, hoj pes amenca te lašaren, avke sar the amen tumenca, andro džives amare Rajeskro le Ježišoskro.

¹⁵ Andre kada pačaben kamlom te avel sigeder ke tumende, hoj te aven duvar požehňimen. ¹⁶ Palis khatar tumende kamlom te predžal andre Macedonija a andral e Macedonija te avel pale ke tumende, hoj mange te pomožinen te džal andre Judsko. ¹⁷ Te oda me kamlom,

kerdom oda bi o gondolišagos? Abo te man rozhodňinav, rozhodňinav man mandar, hoj jekhvareste phenav the „He“ the „Na“?

¹⁸ Ale avke sar o Del vakerel o čačipen, avke the mire lava ke tumende na sas the „He“ the „Na“. ¹⁹ Bo o Čhavo le Devleskro, o Ježiš Kristus, na sas the „He“ the „Na“. Ov, pal savo tumenge vakerahas me, o Silvan the o Timoteus, hin le Devleskro „He“, bo furt kerel, so phenel. ²⁰ Bo savore lava, pal save o Del phendá, hoj amenge dela, hine andro Ježiš „He“, a vašoda andro Ježiš phenas „Amen“ - le Devleske pre slava. ²¹ Ale o Del hino oda, ko zoralarel amaro the tumaro pačaben andro Kristus. Ov amen pomazinda ²² a zapečafinda, hoj te avas leskre. A diňa le Duchos andre amare jile, sar zaloha savorestar, so mek chudaha.

²³ O Del mange hino švedkos, bo prindžarel miro jilo, hoj vaš oda na avlóm andro Korint, bo tumen na kamlóm te dukhavel. ²⁴ Se amen na kamas te vladňinel upral tumaro pačaben, ale kamas te kerel e buči tumenca jekhetane pre tumaro radišagos, bo le pačabnaha ačhen zoraless.

2

¹ Phendóm mange, hoj na avava ke tumende avke, hoj tumenge anava o pharipen. ² Bo te me tumenge kerava o pharipen, ko man palis dela o radišagos? Te na oda, kaske me kerdom o pharipen? ³ A kada tumenge pisindóm, hoj sar avava, te na avav smutno ole dženendar, kastar majindomas te radisalol. Bo pačav, hoj savoren tumen hin jekhetane manca radišagos. ⁴ Bo bare pharipnastar the phare jilestar a but apsenca tumenge pisinavas. Na vašoda, hoj te aven smutna, ale hoj te sprindžaren miro baro kamiben ke tumende.

Te odmukel le binošneske

⁵ Ale te vareko kerda varekaske pharipen, na ča mange kerda pharipen, ale sikra the tumenge savorenge. No me na kamav paš oda mek te prithovel. ⁶ Imar sas dos potrestimen oda manuš but tumare dženendar. ⁷ Ale akana imar ela feder, te leske odmukena a pošešinena les, hoj les oda smutnišagos te na odlel calkom le pačabnastar. ⁸ Vašoda tumen mangav, hoj leske te presikaven o kamiben. ⁹ Bo vašoda kada pisindóm, hoj te dikhav, sar andre odi skuška obačhena a či kerena savoro avke, sar phendóm. ¹⁰ Te tumen odmukena varekaske vareso, oleske odmukava the me. Bo oda, so me odmuklóm - te man sas so te odmukel - odmuklóm prekal tumaro lačo anglo Raj, ¹¹ hoj amen o satan te na klaminel. Bo amen prindžaras leskre plani.

Le Pavloskro pharipen andre Troada

¹² Sar avlóm andre Troada te vakerel o evaňjelium le Kristoskro, kajte sas o vudar le Rajestar phundrado prekal ma, ¹³ mire duchos na sas smirom, bo na arakhlóm ode mire phrales le Titus. Vašoda man lenca ode rozlučindóm a gelóm andre Macedonija.

¹⁴ Ale palikerav le Devleske, savo amenge del furt te zvitázinel andro Kristus a prekal amende del te sikavel pre dojekh than peskro prindžaripen sar odi šukar voňa. ¹⁵ Bo amen sam le Devleske sar odi šukar voňa le Kristoskri maškar ola, ko ena zachraňimen, a the maškar ola, ko ena zňičimen. ¹⁶ Prekal jekh oda hin e meribnaskri

voña pro meriben a prekal aver oda hin e dživipnaskri voña pro dživipen. Ale ko oda šaj kerel? ¹⁷ Bo amen na šeftinas le Devleskre laveha, sar oda but džene keren. Ale vaš oda, hoj amen o Del bičađa, vakeras pačivalones anglo Del sar služobníka le Kristoskre.

3

O služobníka la neva zmluvakre

¹ Či pes chudas korkore pale te lašarel? Abo či amenge kempel (sar varesave avre manušenge) o lila prekal tumende – abo tumendar – , so phenena, hoj ko sam? ² Se tumen san amaro lil pisimen andre amare jile, savo prindžaren a genen savore manuša. ³ Se pre tumende dičhol, hoj san le Kristoskro lil, pripravimen amara službaha, savo nane pisimen la tintaha, ale le džide Devleskre Duchoha. Oda lil hin pisimen na pro barune tabli, ale pro masune tabli – pre tumare jile.

⁴ A kajso pačaben amen hin le Kristostar andro Del. ⁵ Amen našti kajso vareso keras korkore pestar, ale amari zor hin le Devlestar. ⁶ Ov amendar kerđa, hoj te avas služobníka la neva zmluvakre – na le pismenengre andro zakonos, ale le Duchoskre – bo o pismena murdaren, ale o Duchos obdžidarel.

⁷ E služba le meribnaskri – o zakonos avrirandlo le pismenenca pro bara – sas ajsi slavno, hoj o manuša andral o Izrael našti dikhenas le Mojžišoske pro muj, bo švicinelas la slavaha. Te e služba, so našliła, sas ajsi slavno, ⁸ či na ela e služba le Duchoskri meksa slavneder? ⁹ Te e služba, so anel odsudeňje, sas ajsi slavno, keci slavneder ela e služba, so anel o spravodlišagos? ¹⁰ Odi služba, so sas jekhvar slavno, imar nane slavno anglal odi služba, so hin akana, bo hin la bareder slava. ¹¹ Bo te oda, so našlol, sas slavno, ta akor, keci slavneder hin oda, so ačhel pro furt?

¹² Vašoda, hoj amen hin kajsi nađej, sam igen šmela. ¹³ Na avke sar o Mojžiš, savo thoda o khosno pro muj, hoj te na dikhen o Izraeliti o koňec ola slavakro, savi našliła. ¹⁴ Ale lengre goda sas zaphandle a mek dži adadžives lenge ačhel oda khosno, sar genen o purano zakonos. Nane lenge otkerdo, bo ča andro Kristus pes otkerel. ¹⁵ Ale mek dži adadžives, kecivar genen le Mojžišoskro zakonos, ačhel o khosno pre lengre jile. ¹⁶ Ale sar pes vareko visarel ko Raj, o khosno hino ilo het. ¹⁷ Oda Raj hin o Duchos a kaj hin o Duchos le Rajeskro, ode hin e sloboda. ¹⁸ No amen savore pes dikhas andre slava le Rajeskri odučharde mujeha sar andro gendalos. A odi slava, so avel le Rajestar, savo hino o Duchos, amen čerinel pre leskro obrazis – andral jekh slava andre aver.

4

O barvalipen andro čikakre kuča

¹ Vašoda, hoj amen hin kadi služba, so amenge sas diňi le Devleskra milosťatar, amen na slabisalúvas. ² Diňam pestar het o garude ladžandutne veci, aňi na keras o veci vibitones, aňi na previsaras o lav le Devleskro. Ale sar sikavas o čačipen, savore manuša šaj džanen andre peskre jile, save sam amen manuša anglo Del. ³ A te hin amaro evaňjelium garudo, garudo hino olenge, ko meren. ⁴ On na pačan vašoda, bo o del kale svetoskro lenge korarđa o goda, hoj te na dikhen

o švetlos, so avel andral o evaňjelium, pal e slava le Kristoskri, savo hino o obrazis le Devleskro. ⁵ Bo amen na vakeras korkore pal peste, ale pal o Ježiš Kristus, hoj hino Raj, bo amen sam ča tumare služobnika prekal o Ježiš. ⁶ Bo o Del, savo phenda: „Mi švicinel o švetlos andral o kalipen!“, labarda o švetlos the andre amare jile a anda o vidňišagos, hoj te prindžaras e slava le Devleskri, savi dičhol pro muj le Ježišoskro Kristoskro.

⁷ Ale kada barvalipen hin andre amende andro čikakre kuča, hoj te dičhol, hoj odi bari zor hin le Devlestar a na amendar. ⁸ Pal savore seri pre amende avel o pharipen, ale šoha na sam ispidle andro kutos; varekana na džanas, so te kerel, ale šoha pes na poddas; ⁹ džan pre amende, ale na sam omukle; sam čhide tele, ale na sam zničimen. ¹⁰ Furt las pre peskro telos le Ježišoskro meriben, hoj o dživipen le Ježišoskro te dičhol pre amaro telos. ¹¹ Bo amen, ko dživas, sam furt dine pro meriben vaš o Ježiš, hoj pes the o dživipen le Ježišoskro te sikavel pre amaro meribnaskro telos. ¹² A avke andre amende kerel o meriben, no andre tumende o dživipen.

¹³ Hin pisimen: „*Pačandilom, vašoda phendom.*“ Amen hin oda jekh pačabnaskro Duchos – the amen pačas, vašoda vakeras. ¹⁴ Bo džanas, hoj o Del, savo uštada le Rajes le Ježiš andral o meriben, uštavela the amen andral o meriben le Ježišoha a ačhavela amen jekhetane tumenca anglal peste. ¹⁵ Kada savoro hin prekal tumaro lačno, hoj le Devleskri milost te dodžal paš o buter a buter manuša, hoj o palikeriben te barol pre slava le Devleskri.

O dživipen andral o pačaben

¹⁶ Vašoda amen na slabisaľivas, ale kajte amaro avruno manuš merel, o andruno manuš hino neveder džives so džives. ¹⁷ Bo kala loke pharipena, so akana predžas, na likerena but a anena amenge igen baro barvalipen – e večno slava. ¹⁸ Bo na dikhas pre oda, so dičhol, ale pre oda, so na dičhol. Bo ola veci, so dičhol, hine ča pre varesavo časos, ale ola, so na dičhol, hine pro furt.

5

Pal o večno kher andro ņebos

¹ Bo amen džanas, hoj hin amen kher le Devlestar, sar ela telečhido kada teloskro stankos, andre savo dživas kade pre phuv: Oda hin o večno kher andro ņebos, so nane kerdo le vastenca. ² Vašoda andre kada telos le pharipnastar vzdichinas a igen kamas peske te urel peskro kher andral o ņebos, ³ hoj te avas arakhle urde a na lange. ⁴ Bo medik sam andre kada teloskro stankos, vzdichinas le pharipnastar, se amen na kamas ča te čhivel tele o phuvakro telos, ale te urel pre peste oda ņeboskro, hoj pes o meribnaskro te zaučharel andre le dživipnaha. ⁵ No, o Del hin oda, ko amen pre oda pripravinda a diňa amenge the le Duchos sar e zaloha.

⁶ Vašoda furt pačas a džanas, hoj medik sam khere andro telos, sam dur le Rajestar. ⁷ Bo amen dživas le pačabnastar a na olestar, so dikhas. ⁸ Hin amen zoralo pačaben a radeder omuklamas peskro telos a geľamas te bešel khere ko Raj. ⁹ Vašoda, či sam khere vaj avri le kherestar, keras savoro, hoj te avas leske pre dzeka. ¹⁰ Bo savore pes mušinas te ačhavel anglo sudno tronos le Kristoskro, hoj peske sako

te lel peskro počinišen vaš oda, so kerđa, medik sas andro telos – či lačo, abo nalačo.

Pal e služba, so anel o smirom

¹¹ Amen džanas, s'oda hin te daral pes le Devlestar, a vašoda prevakeras le manušen. O Del amen prindžarel a pačav, hoj the tumen amen prindžaren andre tumare jile. ¹² Bo amen pes na kamas pale kaleha te lašarel, ale das tumen vareso, soha tumen šaj lašaren amenca. Hoj te džanen so te phenel olenge, ko pes lašaren le avruneha, so dičhol, a na oleha, so hin andro jilo. ¹³ Te samas bi e godi, oda sas prekal o Del. Te samas paš e sasfi godi, oda sas prekal tumende. ¹⁴ Bo o kamiben le Kristusko amen ispidel, bo amen achalilam, hoj te jekh dženo muľa vaš savore, ta akor savore mule. ¹⁵ A vašoda muľa vaš savore, hoj ola, ko dživen, te na dživen buter peske, ale oleske, ko vaš lenge muľa a sas uštado andral o meriben.

¹⁶ Akanastar imar na prindžaras niikas avke, sar oda dikhen o manuša, bo kajte avke le Kristus varekana prindžarahas, akanastar les imar avke na prindžaras. ¹⁷ Vašoda te hin vareko andro Kristus, hino nevo manuš. O purane veci našlile, dikh, savoro hin nevo! ¹⁸ Kada savoro hin le Devlestar, savo amen zmjerinda korkoro peha prekal o Kristus a diňa the amen e služba, savi anel o zmjereňje. ¹⁹ Bo o Del andro Kristus anda o zmjereňje maškar peste the maškar o svetos. Na rachinelas imar le manušenge lengre bini a diňa amenge o lav, so anel o zmjereňje. ²⁰ Sam bičhade te vakerel vaš o Kristus, sar te o Del tumenge dovakerđahas prekal amende. Vaš o Kristus tumen mangas: Zmjerinen tumen le Devleha! ²¹ Bo o Del thođa pre oda, ko na prindžarelas o binos, savore amare bini, hoj andro Kristus amen te avas čačipnaskre anglo Del.

6

¹ Mangas tumen sar ola, ko keras buči jekhetane le Devleha, hoj e milost le Devleskri te na prilen hijaba. ² Bo phenel:

*„Andro milostivo časos
tut šundom avri;
andro džives la spasakro
tuke pomožindom.“*

Dikh, akana hin oda milostivo časos, akana hin oda džives la spasakro!

³ Amen na keras nič, pre soste vareko šaj rušlahas, hoj niiko te na dikhel tele amari služba. ⁴ Ale andre savoreste pes sikavas sar le Devleskre služobnika, save but likerem avri andro pharipen, andro čoripen the andro cerpišagi; ⁵ samas marde, samas andro berteni a but nipi pre amende igen džanas; phares kerahas buča, soviben amen na sas a samas bokhale. ⁶ Likerahas pes andro žužipen, andro prindžaripen, andre trpezlivost, andro lačhipen, andro Sveto Duchos, andro čačo kamiben, ⁷ andro čačipnaskro lav the andre zor le Devleskri. O spravodlišagos amenge hin andre jekh vast sar zbraň pro utokos a andre aver pre obrana. ⁸ Sar le Devleskre služobnika predživas the e slava the e ladž; vakeren pal amende the šukares the džungales. Phenen, hoj sam klamara, ale the avke vakeras o čačipen. ⁹ Sam sar ola, kas na prindžaren a the avke amen mištes prindžaren; sam sar ola, ko imar meren, a dikhen, the avke dživas; sam marde,

ale na sam murdarde. ¹⁰ Sam sar smutna, ale furt radisaľuvav; sam sar ĉore a the avke but dženen barvalaras; sam sar te amen nič na ulahas, ale hin amen savoro.

¹¹ Ó, Korintanale, vakerahas tumenca andral o jilo a nič tumenge na garudam andre. ¹² Amen na phandľam amare jile prekal tumende, ale tumen prekal amende. ¹³ Ale phenav tumenge sar le ĉhavage: Phundraven the tumen tumare jile prekal amende!

O chramos le džide Devleskro

¹⁴ Ma cirden o cudzo jarmos jekhetane olenca, ko na paĉan! Sar šaj el o laĉhipen jekhetane le nalaĉhipnaha? Abo sar šaj el o švetlos jekhetane le kalipnaha? ¹⁵ Šaj o Kristus pes zdžal le bengeha*? So hin jekhetane oles, ko paĉal, oleha, ko na paĉal? ¹⁶ So hin jekhetane le Devleskre chramos le moďlenca? Se amen sam o chramos le džide Devleskro, avke sar phenda o Del:

*„Bešava andre lende
a phirava maškar lende,
me avava lengro Del
a on ena mire manuša.“*

¹⁷ Vašoda:
*„Aven lendar avri
a oddelinen tumen lendar,
phenel o Raj,
ma chuden tumen le nažučestar
a me tumen prilava.*

¹⁸ *Me avava tumaro Dad
a tumen avena mire ĉhave the ĉhaja,
phenel o Nekzoraleder Raj.“*

7

¹ Mire laĉhe phralale, te amen o Del diňa kajse lava, žučaras pes savorestar, so meľarel o felos the o duchos, hoj te avas andre savoreste sveta a te daras le Devlestar.

Le Pavloskro radišagos

² Prilen amen jilestar! Ńikasko na kerďam nič nalaĉho; Ńikas na dukhadam; Ńikaha na thodam avri. ³ Na phenav oda, hoj tumen te odsudzinao. Se imar phendom, hoj san andre amare jile, hoj jekhetane te meras a jekhetane te dživas. ⁴ Andre savoreste tumenge paĉav a thovav andre tumende baro baripen! Andre savore amare pharipena som zoraldaro a pherdžardo le radišagoha.

⁵ Bo akorestar, sar avľam andre Macedonija, amare felos na sas Ńisavo odpoĉinkos. Všadzik amen sas pharipena: Avral sas o maribena a andre amare jile e dar. ⁶ Ale o Del, savo del o radišagos olen, ko andro duchos na birinen, diňa o radišagos the amen oleha, hoj avľa o Titus. ⁷ No, na ĉa oleha, hoj ov avľa, ale the ole radišagoha, so les sas tumendar. Ov amenge vakerelas pal oda, sar man igen kamen te dikhel; sar pal ma roven a sar tumenge igen pal ma džal. Olestar man sas mek buter radišagos.

⁸ A te le ľileha tumenge kerďom pharipen, imar mange oda nane pharo, kajte sas. Se dikhav, hoj tumenge oda ľil anda sikra pharipen, ⁹ ale akana radisaľuvav. No na vašoda, hoj tumen sas pharipen, ale

* 6:15 6,15 O Belial

vašoda, hoj oda pharipen tumen visarda le binendar. Oda pharipen sas le Devleske pre dzeka a oleha tumenge nič na kerđam nalačo. ¹⁰ Se te hin varekasko pharo, te hin oda le Devleskri voľa, a visarel pes le binostar, zachrañinel les oda. Kajso pharipen na mušinas te bajinel. Ale te hin varekas o svetoskro pharipen, anel leske oda o meriben. ¹¹ Dikhen kaj tumen anda kada pharipen, so hin pal e Devleskri voľa. Ča dikhen savi snaha the ochota! Savi dar, savi tužba a savi horlivost! Savi voľa te potrestinel oles, ko kerđa o nalačo! Aleha savoreha presikađan, hoj san žuže andre kadi veca! ¹² A kajte tumenge pisindom, oda na sas vaš oda manuš, ko kerđa o nalačo; aňi na vaš oda manuš, kaske sas kerdo o nalačhipen; ale vaš oda, hoj pes te sikavel anglo Del, sar amen čačas kamen. ¹³ Olestar samas zoraľarde.

A paš oda mek bareder radišagos amen sas le Titoskre radišagostar, bo leskro duchos sas tumendar savorendar zoraľardo. ¹⁴ Me man lašardom tumenca anglal leste a na ladžavas man vaš tumende. Amen tumenge furt vakerahas o čaćipen a avke the amaro lašariben anglo Titus pes sikada sar čaćipen. ¹⁵ Leskro jilo hino meksa pašeder paš tumende, sar peske leperel, sar les savore šunenias a sar les priľan andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv. ¹⁶ Radisaľuvav, hoj tumenge šaj pačas andre savoreste.

8

O daros prekal o Jeruzalem

¹ Kamas, phralale, hoj te džanen pal e milost le Devleskri, so sas diňi le khangerenge andre Macedonija. ² Prekal o but pharipena sas skušimen avri, ale lengro radišagos sas ajsa baro, hoj kajte hine igen čore, the avke dine igen ščirones. ³ Čačas tumenge phenav, hoj korkore pestar dine ajci, keci šaj; a mek buter dine, sar sas hodna. ⁴ Igen amen mangelas vaš e milost, hoj te šaj the on pomožinen le Devleskre manušenge andre Judsko. ⁵ No, na kerde ča avke, sar lendar amen užarahas, ale ešeb pes korkore oddine le Rajeske a palis the amenge, avke sar oda o Del kamel. ⁶ Vašoda manglam le Titus, hoj avke, sar chudňa tumenca te kerel kadi kamibnaskri služba, avke la the te dokerel. ⁷ Avke sar san barvale andre savoreste – andro pačaben, andro lav the andro prindžaripen, andre oda, hoj igen kamen te del, the andro kamiben ke amende – aven barvale the andre kadi kamibnaskri služba.

⁸ Na phenav oda sar rozkaxis. Ale leperav, sar igen kamen te del aver džene, hoj te skušinav avri, savo čačo hin tumaro kamiben. ⁹ Se prindžaren e milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri. Sas barvalo, ale prekal tumende ačhila čoro, hoj tumen te barvalon prekal leskro čoripen.

¹⁰ Kada hin miri rada tumenge: Oka berš na ča hoj diňan ešebna, ale the ešebna oda kamenas te kerel. ¹¹ No akana tumenge hin pre chasna oda te dokerel. Avke, sar oda kamenas te kerel, akana den olestar, so tumen hin. ¹² Te kamen te del, le Devleske na džal pal oda, či tumen hin abo nane, ale pal oda, keci den olestar, so tumen hin.

¹³ Bo na džal pal oda, hoj avrenge te avel lokeder a tumenge phareder, ale hoj te avel len avke sar the tumen. ¹⁴ Akana tumen hin buter a pomožinen lenge, bo len nane; a sar ela len buter, hoj on te

pomožinen tumenge, te kampela. ¹⁵ Avke sar hin pisimen: „Oleske, ko skidňa but, na ačhila a oleske, ko frima, na chibalinelas.“

O Titus le phralenca bičhade

¹⁶ Palikeras le Devleske, hoj thođa le Titoske andro jilo kajso starišagos pal tumende. ¹⁷ Bo sar les mangahas, hoj te džal ke tumende, ov oda priiľa. A na ča oda, ale korkoro kamelas igen te džal ke tumende. ¹⁸ Amen leha bičhadam the le phrales, saves lašaren andre savore khangera vaš leskri služba prekal o evaňjelium. ¹⁹ A na ča oda, ale o khangera les kidle avri, hoj amenca te phirel andre kadi kamibnaskri služba. Oda keras pre slava le Rajeske, hoj pes te sikavel, sar kamas te pomožinel. ²⁰ Amenge džal pal oda, hoj ňiko amenge te na čhivel pro jakha oda, sar keras kale barvale daroha. ²¹ Bo kamas te kerel o lačho: Na ča anglo Raj, ale the anglo manuša.

²² A bičhadam lenca the avre phrales. Les buterval skušindam avri a dikhľam, hoj hino igen horľivo. Ale akana mek buter kamel te pomožinel, bo hin les andre tumende baro pačaben. ²³ A te džal pal o Titus: Ov kerel jekhetane manca andre odi služba maškar tumende; te džal pal okla phrala: On hine bičhade le khangerendar a anen e slava le Kristuske. ²⁴ Vašoda lenge presikaven tumaro kamiben avke, hoj savore khangera te džanen, soske pes tumenca lašarahas.

9

O daros prekal o phrala

¹ Mange na kempel tumenge te pisinel pal e pomoca prekal le Devleskre manuša. ² Se džanav pal tumende, sar oda kamen te kerel, a vašoda man tumenca šaj lašarav anglo Macedončana, hoj tumen – o phrala andral e Achaja – san imar okle beršestar pripravimen. Oda, hoj tumen igen kamenas te del, povzbudzinda but dženen. ³ Vašoda bičhadom le phralen, hoj te aven pripravimen, sar tumenge oda phendom, a amaro lašariben tumenca andre kadi veca te na avel ča lava andro luftos. ⁴ Na kamav, hoj pes andre kadi veca te ladžas, sar manca avena o Macedončana a na arakhena tumen pripravimen – bo palis tumen ladžana? ⁵ Vašoda dikhavas, hoj kempel igen te mangel le phralen, hoj te džan ke tumende anglal a te pripravinen oda daros, so diňan lav, hoj dena. Te avel oda imar pripravimen a te dičhol, hoj den ščirones a na vašoda, bo mušinen.

⁶ Oda hin avke: „Ko skupones sadzinel, skupones the kidela upre, a ko ščirones sadzinel, ščirones the kidela upre.“ ⁷ Sako avke, sar peske phenda andro jilo, na avke, hoj musaj, abo hoj tut vareko andre oda ispidel, bo o Del kamel ole manušes, ko del radišagoħa. ⁸ Bo o Del tumen šaj požehňinel andre savoreste buter, sar tumenge kempel, avke hoj tumen furt ela savoro, so tumenge kempel pre dojekh lačho skutkos. ⁹ Avke sar hin pisimen:

*„Rozčhida ščirones a diňa le čorenge,
leskro spravodlišagos ačhel pro furt.“*

¹⁰ No, o Del hin oda, ko del o zrnos oles, ko sadzinel, a Ov del the o maro te chal. Dela a kerela buter tumare semenostar a dela, hoj te barol tumaro čačipnaskro ulipen. ¹¹ Ov tumen barvalarela andre

savoreste, hoj te aven ščira. A o manuša palikerena le Devleske vaš tumaro daros, so prilena amendar.

¹² Bo kadi sveto služba, so keras, na ča del le Devleskre manušen oda, so lenge chibalinel, ale the igen barol andre oda, hoj but manuša palikeren le Devleske. ¹³ Se oleha, hoj tumen andre kadi služba mištes presikaven, on lašaren le Devles. Bo tumen šunen le Kristoskro evaňjelium, podden tumen leske a ščirones tumen lenca the savorena rozdeline. ¹⁴ On pes vaš tumenge modlinen a igen tumen kamen, bo le Devleskri milost upral tumende hin igen bari. ¹⁵ Palikeras le Devleske vaš leskro daros, so pes na del le lavenca te phenel avri!

10

O Pavol pal peskri služba

¹ Mangav tumen, me o Pavol, savo som „kovlejileskro“, sar som tumenca, ale „zoralo“ ke tumende, sar som tumendar dur! Mangav vaš o Kristus, savo hino lačo the kovlejileskro, ² hoj te na mušnav te avel zoralo, sar avava pre varesave džene tumendar, so peske pal amende gondolinen, hoj keras avke sar o manuša andre kada svetos. ³ Bo kajte dživas andro telos pre kada svetos, amen pes na maras avke sar o manuša andro svetos. ⁴ No amare zbraňe, savenca pes amen maras, nane le svetoskre, ale hine le Devleskre, zorale te phagerel o pevnosti. Lenca phageras o nalačo gondolišagos ⁵ a savoro, so pes upre lidžal a hazdel pes upral le Devleskro prindžaripen. Ole zbraňena phandas dojekh gondolišagos, hoj pes te poddel le Kristoske. ⁶ A sam pripravimen te potrestinel savoren, ko na šunen, medik na avena šunde andre savoreste.

⁷ Tumen dikhen ča pre oda, so tumen hin anglo jakha. Te vareko tumendar pačal, hoj hino le Kristoskro, mi gondolinel pre oda, hoj avke, sar ov hino le Kristoskro, avke sam the amen. ⁸ Kajte man but lašarava ola autoritaha, so amen diňa o Raj, na avava pre ladž, bo odi autorita amenge sas diňi, hoj tumen te budinas a na te burinas. ⁹ Na kamav, hoj te dičhol avke, sar te tumen kamlomas le lilenca te daravel avri. ¹⁰ Bo varesave džene phenen: „Leskre lila hine zorale the phare, ale sar hino maškar amende, hino slabo a leskre lava ņikhaj nič.“ ¹¹ Kajso manuš mi džanel, hoj oda, so pisinan andro lila, sar na sam tumenca, keraha the akor, sar avaha tumenca.

¹² No amen pes na opovažinas te prirovňinel abo te rachinel paš varesave džene, save pal peste but gondolinen a korkore pes ispiden anglal. On oda keren sar bi e godi! Bo pes korkore peha merinen a korkore peha porovňinen. ¹³ No amen pes na lašaraha buter, sar kempel. Lašaraha pes ča ola bučaha, so o Del amen diňa te kerel a the tumen san andre odi buči. ¹⁴ Amen pes na lašaras buter, sar kempel. Se dogelam dži ke tumende le Kristoskre evaňjelioha. ¹⁵ Aňi na keras oda, hoj pes te lašaras avrengra bučaha, ale pačas, hoj sar barola tumaro pačaben, tumen amen lašarena furt buter vaš odi buči, so keras maškar tumende. ¹⁶ Palis šaj anaha o evaňjelium the avre phuvenge, so hine pal tumende, a na mušnaha pes te lašarel avreskra bučaha. ¹⁷ Ale avke sar hin pisimen: „Oda, ko pes lašarel, mi lašarel pes le Rajeha.“ ¹⁸ Bo na ola, ko pes korkore ispiden anglal, hine lače služobňika, ale ola, kas o Raj ispidel anglal.

11

O Pavol the o falošna apoštola

¹ Šaj mek zlidžan man andre oda, hoj avava sikra nagodaver? Mangav tumen, hoj te zlidžan! ² Bo mange pal tumende igen džal, avke sar the le Devleske. Mangadžom tumen jekhe muršeha, le Kristoha, a dava tumen leske sar žuža, pačivala čha. ³ Ale darav man, hoj pes tumaro gondolišagos te na visarel het le čaćipnastar the le žužipnastar ko Kristus, avke sar o beng cirdña pro binos la Eva peskre klamišagoha. ⁴ Bo tumen šukares zlidžan te vareko avel ke tumende a zvestinel tumenge avre Ježiš, sar tumenge amen kazinahas, a prilen the avre duchos the aver evaňjelium sar oda, so priilan amendar.

⁵ Me mange gondoliňav, hoj pal ola „bare apoštola“ ňisoha na som palal. ⁶ Bo kajte na som avrisikado andro vakeriben, andro prindžaripen som. Se amen tumenge oda savoro sikađam andre savoreste. ⁷ Či so, kerđom binos, hoj man korkoro tele dikhavas a tumen upre hazdavas, oleha, hoj bi o počiňiben tumenge vakeravas o evaňjelium le Devleskro? ⁸ Aver khangera občoravas, bo lavas lendar o počiňiben, hoj tumenge te služinav. ⁹ The akor, sar somas ke tumende a chibalinelas mange vareso, na somas ňikaske pre meň. Se te mange vareso chibalinelas, pomožinenas mange o phrala, save avenas andral e Macedonija. Avke keravas, hoj tumen te na el manca ňisavo starišagos, a avke kamav dureder the te kerel. ¹⁰ Avke sar hin o čaćipen le Kristoskro andre mande: Kada miro lašariben ňiko našti ačhavela andro phuva la Achajakre! ¹¹ Soske? Vaš oda, hoj tumen na kamav? O Del džanel, hoj tumen kamav.

¹² No oda, so kerav, kerava dureder, hoj te musarav o lašariben ole „apostolenge“, save kamen te sikavel, hoj hine ajse sar amen. ¹³ Bo on hine o falošna apoštola, klamišagoha keren buči a keren pestar apoštola le Kristoskre. ¹⁴ Na čudalinas pes, se korkoro o satan pes prekerel pro aňjelos le švetloskro! ¹⁵ Vašoda nane oda bari veca, te pes leskre služobňika prekeren pro služobňika le čaćipnaskre. Ale lengro koňec ela avke, sar peske zaslužinen.

O cerpišagi le Pavloskre

¹⁶ Pale phenav: ňiko peske pal ma te na gondoliňinel, hoj som nagodaver. Ale te avke kerena, prilen man sar nagodaverones, hoj man the me sikra te lašarav. ¹⁷ Oda, so phenav akana, na phenav le Rajestar, ale me man lašarav, sar o nagodaver manuš. ¹⁸ Ale te pes but džene lašaren avke, sar andro svetos, the me man avke lašarava, ¹⁹ bo te san ajse godaver, ta radišagoha zlidžan le nagodaveren! ²⁰ Se tumen zlidžan te tumendar vareko kerel otroken, te tumen vareko viužinel avri, te tumenca vareko thovel avri, te pes vareko lidžal upre pre tumende a mek the oda, sar tumen vareko pal o muj demel. ²¹ Ladžaha phenav: Amen samas igen slaba oda te kerel tumenca!

Ale te pes vareko šaj lašarel, the me man šaj lašarav. Phenav oda sar nagodaver: ²² On hine Hebreja? The me som. Hine Izraeliti? The me som. Hine o potomki le Abrahamoskre? The me som. ²³ Hine o služobňika le Kristoskre? Phenav oda sar nagodaver: Me meksa buter! Buter keravas buči sar on, buter somas andro bertení, buterval man marde a buterval somas pašes paš o meriben. ²⁴ Le Židendar

chudňom pandžvar le bičoha po tranda the eňa (39) rani, ²⁵ trival man marde la pacaha a jekhvar andre mande čhivkerenas le barenca, hoj man te murdaren. Trival predžidilom oda, hoj e loda rozpeła a jekh džives the jekh rat somas andro paňi pro moros. ²⁶ Somas furt pro droma, somas andre dar pro paňa, andre dar le zbuňnikendar the andre dar mire manušendar – le Židendar – a the le avre narodendar. Somas andre dar andro foros, pre pušta, andro moros a the maškar o falošna phrala. ²⁷ Keravas phares buči a trapinavas man, buterval aňi na sovavas, somas bi o chaben the bi o paňi, but man poscinavas a somas andro šila the bi o gada. ²⁸ Mek paš oda savoro, aňi na phenav pal o starišagi, so man hin sako džives pal savore khangera. ²⁹ Vareko phenel, hoj hino slabo a me te na avav? Abo te vareko perel andro binos, mange oda te na avel pharo?

³⁰ Te man mušnav te lašarel, me man lašarava mire slabišagoha. ³¹ O Del, o Dad le Ježišoskro Kristoskro – mi el požehňimen leskro nav pro furt – džanel, hoj na klaminav. ³² Sar somas andro foros Damašek, o guverneris, savo sas tel o kralis Aretas, man kamla te phandel andre a diňa te stražinel o brani le foroskre. ³³ Ale varesave manuša man mukle le košariha prekal e oblaka tele le muroha a denašlom leske andral o vasta.

12

Le Pavloskro videňje

¹ Mušnav man te lašarel, the te oda nane pre ňisoste lačo. A phenava pal oda, so dikhlom a so mange o Raj sikada. ² Prindžarav manušes andro Kristus, savo sas anglo dešuštar berš avricirdlo džiči andro trito ňebos. Na džanav, či oda sas andro telos vaj avri le telostar – o Del džanel. ³ A džanav, hoj oda manuš – či oda sas andro telos, vaj avri le telostar, me na džanav, o Del džanel – ⁴ sas avricirdlo andro rajos a šunda ajse veci, save pes na den te phenel avri le lavenca, save aňi o manuš našti phenel avri. ⁵ Kaleha man lašarava, no korkoro man na lašarava, ča mire slabišagenca. ⁶ Se kajte man kamľomas te lašarel, na ulomas nagodaver, bo phenava ča o čačipen. Ale zlikerav man, hoj peske pal ma vareko te na gondolinel buter sar oda, so dikhel abo šunel mandar. ⁷ Ale vašoda, hoj man te na lidžav upre ole bare vecenca, so dikhlom, sas mange dino o trňos andro telos – oda hin o poslos le satanoskro –, hoj man te dukhavel, hoj man te na lidžav igen upre. ⁸ Vašoda trival man mangavas le Rajeske, hoj mandar oda te lel het. ⁹ Ale ov mange odphenda: „Dos tuke hin miri milost, bo miri zor pes presikavel andro slabišagos.“ Vašoda man nekradeder lašarav mire slabišagenca, hoj te bešel andre mande e zor le Kristoskri. ¹⁰ Vašoda radišagoha prilav oda, sar som slabo, sar mange keren ladž, sar som andro pharipen, sar pre mande džan a sar cerpinav vaš o Kristus. Bo sar som slabo, akor som zoralo.

O starišagos pal o Korintana

¹¹ Ačhilom nagodaver, no tumen man pre oda ispidňan. Se tumen man kamľan te lašarel; no kajte me na som nič, andre ňisoste na som cikneder ole „bare apoštolendar“. ¹² Se oda, hoj som apoštos, dičholas maškar tumende akor, sar dživavas andre bari trpezlivost a keravas o zazraki, o znameňja the o zorale veci. ¹³ So keravas

goreder maškar tumende sar andre okla khangera? Ča ipen ajci, hoj tumenge na somas pre meň. Mangav tumen, hoj mange te odmuken oda nalačhipen!

¹⁴ Akana som imar tritovar pripravimen te džal ke tumende a na avava tumenge pre meň. Se me na rodav tumare veci, ale rodav tumen. Bo na o čhave mušinen te skidel o barvalipen le dajenge the le dadenge, ale on le čhavege. ¹⁵ Ale me radišagoha dava savoro, so man hin, a the man korkores, vaš tumare dživipena. Te me tumen buter kamav, tumen man kamen frimeder? ¹⁶ Se dikhen, me na somas tumenge pre meň. Ale vareko šaj phenel, hoj som godaver a thodom tumenca avri. ¹⁷ Či tumen viužindom avri varekaha olendar, kas ke tumende bičhadom? ¹⁸ Manglom le Titus a bičhadom leha le phrales. Či o Titus tumen viužindā avri? Či na phirahas andre oda jekh duchos, ole jekhe dromeha?

¹⁹ Calo časos tumenge gondolinen, hoj pes anglal tumende obhajinas? Anglo Del andro Kristus phenas: Kada savoro, so keras, mire lače phralale, hin pre oda, hoj tumen te baron. ²⁰ Bo sar avava, darav man, hoj te na arakhav tumen ajsen, sar na kamav, a hoj aňi tumen man te na arakhen ajses, saves na kamen. Darav man, hoj tumen te na arakhav andre vika, andre žjarlivoš, andre cholī, andro vesekedišagi, andro pletki, andro nalače vakeribena, andro baripen vaj andro nasmirom. ²¹ Bo sar avava pale ke tumende, na kamav man te ladžal anglo Del a na kamav te rovel upral ola but manuša, save kerde o bini, ale mek pes na visarde le nažuže vecendar, le lubipnastar the ole džungale vecendar, so kerde.

13

O posledna lava

¹ Kada imar hin tritovar, so džav ke tumende. Hin pisimen: „*Dojekh lav ačhela pro duj abo trin švedki.*“ ² Phendom oda imar akor, sar somas dujtovar ke tumende. A akana – kajte ode na som – pale phenav olenge, ko angloda kerde o bini, the savore okle dženenge: Sar avava pale, na sajinava ņikas! ³ Se tumen kamen te dikhel, či čačes prekal mande vakerel o Kristus, savo nane slabo ke tumende, ale hino zoralo maškar tumende. ⁴ Bo kajte sas ukrižimen andro slabišagos, no dživel le Devleskra zoratar. Avke the amen sam slaba andre leste, ale leha dživaha prekal tumende le Devleskra zoraha.

⁵ Korkore tumen skušinen avri, či dživen andro pačaben abo na; phučen oda korkore tumendar. Či na prindžaren pre tumende, hoj o Kristus dživel andre tumende? Te na, oda vašoda, bo na obačilan andre skuška. ⁶ Pačav, hoj džanena, hoj amen obačilam. ⁷ Mangas pes ko Del, hoj te na keren nič nalačo. Na vašoda, hoj amen te dičhuvav lače, ale hoj tumen te keren o lačo, kajte oda dičilahas, hoj amen na obačilam. ⁸ Se amen našti džas pro čačipen, ale ačas vaš o čačipen. ⁹ Radisaľuvav, sar sam slaba a tumen san zorale. A amen pes the modľinas vaš oda, hoj tumen te aven dokonala. ¹⁰ Kada tumenge pisinav, sar mek na som tumenca, hoj te na mušinav te avel prisno pre tumende, sar avava. Bo o Raj man na diňa autorita pre oda, hoj tumen te burinav, ale hoj tumen te budinav.

¹¹ A pro koñec, phralale: Radisaʼon! Zdokonaʼinen tumen; povzbudzinen jekh avres; gondoliñen jednakones a dživen andro smirom! A o Del le kamibnaskro the le smiromskro ela tumenca.

¹² Pozdravinen jekh avres le svete čumibnaha. Pozdravinen tumen savore phrala andro Del.

¹³ E miloš le Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri, o kamiben le Devleskro the o spoločenstvo le Svete Duchoskro mi el tumenca savorencal!

Le Pavloskro lil le Galatjanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos, savo nane bičhado le nipendar, aňi le manušestar, ale bičhado le Ježišostar Kristostar the le Devlestar le Dadestar, savo les uštađa andral o meriben, ² the savore phrala, save hine manca, pisinas le khangerenge andre Galacija:

³ E milost' tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar, ⁴ savo pes korkores diňa vaš amare bini, hoj amen te zachraňinel andral kada nalačo časos, andre savo dživas, bo avke oda kamelas o Dad amaro Del. ⁵ Leske mi džal e slava pro furt. Amen.

Aver evaňjelium nane

⁶ Čudalínav man, hoj Olestar, ko tumen vičinda te dživel andre milost' le Kristoskri, avke sig oddžan paš aver evaňjelium. ⁷ Ale aver evaňjelium nane. Ča hin varesave džene, so tumen diliňaren andre, bo kamen te previsarel o evaňjelium le Kristoskro. ⁸ Ale kajte tumenge amen, abo varesavo aňjelos andral o ňebos, vakerdahas aver evaňjelium sar oda, so tumenge imar vakerđam – ta mi el prekošlo! ⁹ Avke sar imar sigeder phendám the akana pale phenav: Te tumenge vareko vakerela aver evaňjelium sar oda, so imar priiľan – ta mi el prekošlo!

¹⁰ Či mange džal akana pal oda, hoj man te prilen o manuša abo o Del? Abo kamav te avel pre dzeka le manušenge? Bo te mek kamľomas te avel pre dzeka le manušenge, ta imar na ulomas le Kristoskro služobňikos.

O Pavol priiľa o evaňjelium le Devlestar

¹¹ Kamav tumenge te phenel, phralale, hoj o evaňjelium, so tumenge vakeravas, nane le manušestar. ¹² Bo me o evaňjelium na priiľom le manušestar, aňi mange les na sikađa o manuš, ale priiľom les le Ježišostar Kristostar, savo mange les sikađa.

¹³ Se tumen šundan pal miro dživipen, sar mek somas andro židoviko pačaben. Šundan, sar džavas pre le Devleskri cirkev a keravas sa pre oda, hoj la te zňičinav. ¹⁴ A andro židoviko pačaben somas feder le but Židendar, save sas andre mire berša, bo somas igen horľivo pal o tradiciji amare dadengre. ¹⁵ Ale o Del peske man avri kidňa mek angloda, sar uliľom, a vičinda man peskra milost'aha, akor sar kamľa ¹⁶ prekal mande te sikavel peskre Čhas, hoj pal leste te vakerav maškar o aver narodi. Akor me imar na geľom pal oda ňikastar te phučel, ¹⁷ aňi na geľom andro Jeruzalem pal o apoštola, save sas sigeder sar me, ale geľom andre Arabija a paloda avľom pale andro Damašek.

18 Palis pal o trin berš gelom andro Jeruzalem, hoj te prindžarav le Kefas*, a ačhilom ke leste dešupandž džives. 19 Avre apoštolos na dikhłom, ča le Jakob, le Rajeskre phrales. 20 O Del džanel, hoj oda, so tumenge pisinav, na klaminav.

21 Palis gelom andro phuva Sirija the Cilicija, 22 ale le Kristoskre khangera andre Judsko man dži akor na dikhle a na prindžarenas. 23 On ča šunde kada: „Oda, ko pre amende varekana džalas, akana kazinel pal o pačaben, so angloda kamelas te zničinel.“ 24 A lašarenas vaš ma le Devles.

2

Le Pavol prilen andro Jeruzalem

1 Palis pal o dešuštar berš gelom le Barnabašiha pale andro Jeruzalem a ilom manca the le Titus. 2 Gelom ode, bo o Del mange sikada, hoj te džav. Sar man arakhlom korkoro le vodcenca, phendom lenge o evaňjelium, savo kazinav maškar o aver narodi. Bo kamavas te džanel, či na denašav abo na denašavas zbitočne. 3 Ale aňi le Titus, savo sas manca, na ispidenas, hoj pes te obrezinel, kajte hino Grekos. 4 Ča varesave falošna phrala oda kamenas, bo kamenas amendar te kerel otroka. On pes sar špijona ispidle počoral andre, hoj te musaren amari sloboda, so amen hin andro Ježiš Kristus. 5 Amen lenge na pomuklam aňi sikra aňi pes lenge na poddiňam, hoj o čačipen le evaňjelioskro te ačhel furt tumenca.

6 Ale ola, kas o manuša likerenas sar vodcen, paš oda evaňjelium nič buter na dothode – kajte man andre oda nane nič, ko sas on, bo o Del na dikhel jekhe manušes barederes sar avres. 7 No ale dine man čačipen, sar dikhle, hoj mange hin dino te kazinel o evaňjelium prekal o naobrezimen, avke sar le Peteriske prekal o obrezimen. 8 Se oda, ko delas zor le Peter pre apoštoliko buči maškar o obrezimen, delas zor the man maškar o aver narodi. 9 Ola, ko hine sar o slupi andre cirkev: O Jakob, o Kefas* the o Jan sprindžarde e milost, so chudňom le Devlestar. Avke podine mange the le Barnabašiske o čačo vast, hoj te keras jekhetane e buči: Amen maškar o aver narodi a on maškar o obrezimen. 10 Ča oda amendar mangenas, hoj te na bisteras pro čore, a oda the me kamavas igen te kerel.

O Pavol pokarhinel le Peter

11 Ale sar avla o Peter andre Antiochija, ačhadom man leske a phendom leske andro jakha, bo namištes kerđa. 12 Bo mek sar ode na sas varesave džene le Jakobostar, chalas jekhetane le manušenca andral o aver narodi. Ale sar avle on, chudňa pes te odcirdel a te oddelinel le manušendar andral o aver narodi, bo pes daralas olendar, ko sikavenas pal e obriezka. 13 A the okla Židi kerenas avke sar o Peter a mek the le Barnabaš scirdle andre oda, hoj te avel dujemujengro.

14 Ale sar dikhłom, hoj na džan rovnones pal o čačipen le evaňjelioskro, phendom le Peteriske anglal savorende: „Te tu, so sal Židos, džives sar o manuša andral o aver narodi, a na sar o Židi, akor

* 1:18 1,18 O Peter * 2:9 2,9 Oda hin o Peter.

soske ispides pro phrala andral o aver narodi, hoj te dživen avke sar o Židi?“

O Židi the o aver narodi spasimen le pačabnaha

¹⁵ Amen uliŝam sar Židi, a na sar binošna manuša andral o aver narodi, ¹⁶ ale džanas, hoj o manuš pes našti ospravedlŝinel prekal o skutki le zakonoskre, ale ča prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. The amen pačandiŝam andro Ježiš Kristus, hoj te avas ospravedlŝimen prekal o pačaben le Kristoskro, a na prekal o skutki le zakonoskre. Bo prekal o skutki le zakonoskre na ela ospravedlŝimen ņisavo manuš.

¹⁷ Ale te amen o Židi kamas te avel ospravedlŝimen andro Kristus a dikhas, hoj the amen sam binošna manuša, ta akor hin o Kristus služobŝnikos le binoskro? Šoha na! ¹⁸ Bo te pale ačhavav oda, so čidiŝom tele, korkoro sikavav, hoj na dolikerav o zakonos.

¹⁹ Bo me prekal o zakonos muŝom le zakonoske, hoj te dživav le Devleske. Som ukrižimen jekhetane le Kristoha. ²⁰ Imar na dživav me, ale dživel andre ma o Kristus. A oda dživipen, so akana dživav andro telos, dživav andro pačaben andro Čhavo le Devleskro, savo peske man zakamla a diŝa pes korkores vaš ma. ²¹ Na odčhivav mandar e miloš le Devleskri, bo te ulahas o manuš ospravedlŝimen prekal o zakonos, akor o Kristus muŝa zbitočŝe.

3

O pačaben abo o skutki le zakonoskre?

¹ Ó, tumen nagodaver Galaŝanale! Ko tumen diliŝarda andre? Se avke žužes tumenge sas oda avriphendo, sar muŝa o Ježiš Kristus pro kerestos – avke sar te oda dikhlanas tumare jakhenca! ² Ča oda tumendar kamlomas te džanel? Či chudŝan le Devleskre Duchos, bo kerenas o skutki le zakonoskre? Abo vašoda, hoj šundān o evaŝjelium a pačandiŝan? ³ So, našađan e godi? Chudŝan le Duchoha a akana kamen te dokerel le teloha? ⁴ Kajci but precerpindaŝan a zbitočŝe? Pačav, hoj oda na sas savoro zbitočŝe! ⁵ Či o Del tumen del peskre Duchos a kerel maškar tumende o zazraki vašoda, hoj keren o skutki le zakonoskre, abo vašoda, hoj šundān o evaŝjelium a pačandiŝan? ⁶ Dikhen pro Abraham: „Pačandiŝa le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.“

⁷ Avke šaj džanen, hoj ola, ko pačan, hine o čhave le Abrahamoskre. ⁸ Le Devleskro Lav imar anglal dikhelas, hoj o Del prekal o pačaben ospravedlŝinela avre naroden, vašoda imar anglal diŝa te džanel o evaŝjelium le Abrahamoske: „Andre tu ena požehŝimen savore narodi.“ ⁹ O Abraham pačandiŝa a sas požehŝimen; avke the savore, ko pačan, hine požehŝimen, sar sas ov.

¹⁰ Bo savore, ko pes muken pro skutki le zakonoskre, hine tel o prekošiben. Bo hin pisimen: „Prekošlo hin sako, ko na dolikerel a na kerel savoro, so hin pisimen andro zakonos.“ ¹¹ Kade dikhas, hoj anglo Del na ela ospravedlŝimen ņisavo manuš prekal o zakonos, bo „o čačipnaskro manuš dživela prekal o pačaben.“ ¹² Ale o zakonos nane zathodo pro pačaben, bo hin pisimen: „Ča oda, ko dolikerela o prikazaŝa, dživela.“ ¹³ O Kristus amen cinda avri andral o prekošiben

le zakonoskro oleha, hoj ov korkoro ačhila prekošlo vaš amenge. Bo hin pisimen: „Prekošlo hin sako, ko hino figimen pro kašt.“¹⁴ Ov amen cinda avri vašoda, hoj prekal o Ježiš Kristus te avel le Abrahamoskro požehnañje pre aver narodi a hoj prekal o pačaben te chudas le Duchos, saves o Del phenda, hoj dela.

Pal e zmluva le Abrahamoha

¹⁵ Phralale, dav tumen priklados andral o dživipen: Te pes duj manuša pre varesoste dovakeren a keren e zmluva, ta ñiko imar oda našti čerinel, añi našti ke oda vareso dothovel. ¹⁶ O Del diña lav le Abraham the leskre potomkos. Na phenda „the leskre potomkenge*“, sar te vakerdahas pal o but džene, ale phenda pal jekh: „the tire potomkos†“, savo hin o Kristus. ¹⁷ Kamav oleha te phenel kada: O Del kerda zmluva le Abrahamoha a diña les lav, hoj la dolikerela. O zakonos, so sas dino pal štar šel the tranda (430) berša, našti prephagel e zmluva the oda lav, so o Del diña. ¹⁸ Bo te o dedictvos ulahas le zakonostar, akor imar na ulahas ole lavestar, so o Del diña. No o Del oda diña sar daros le Abrahamoske prekal peskro lav.

¹⁹ Akor pre soste sas dino o zakonos? Sas dino anglo bini, medik na avela o potomkos, pal savo o Del diña lav. O zakonos sas dino le añjelendar prekal o vast le prostredñikoskro. ²⁰ Ale na kempel prostredñikos, te džal ča pal jekh dženo. A o Del hino jekh.

O otroka the o čhave

²¹ Ta akor, sar? Či o zakonos džal pro lava le Devleskre, so diña? Na, šoha na! Bo te o manuša chudlehas ajso zakonos, so len šaj diñahas dživipen, ta akor sako, ko les dolikerdahas, ulahas ospravedlñimen. ²² Ale le Devleskro Lav phenel, hoj calo svetos hino tel e zor le binoskri, hoj ola, ko pačan, te chuden prekal o pačaben andro Ježiš Kristus oda daros, pal savo o Del diña lav.

²³ Ale angloda, sar avla o pačaben, amen o zakonos chudelas zaphandlen sar andre bertena, medik pes na sikada o pačaben. ²⁴ O zakonos sas amaro vichovavafelis, medik na avla o Kristus, hoj te avas ospravedlñimen prekal o pačaben. ²⁵ Ale kanastar avla o pačaben, imar na sam tel o vichovavafelis, ²⁶ bo savore san o čhave le Devleskre prekal o pačaben andro Ježiš Kristus. ²⁷ Se savore, ko san bolde andro Kristus, urđan pre tumende le Kristus. ²⁸ Imar akana nane añi Židos, añi Grekos; añi otrokos añi slobodno; añi murš añi džuvli, bo savore san jekh andro Ježiš Kristus. ²⁹ A te san le Kristoskre, akor san o potomstvos le Abrahamoskro a prekal oda lav, so diña o Del, the o dediča.

4

¹ Ale phenav: Medik hin o dedičis ternoro, ñisoha nane aver le otrokostar, kajte savoro hin leskro. ² Hino mek tel o dozorci the spravci, medik na avela oda džives, savo určinda leskro dad. ³ Avke the amen, sar samas ternore, samas otroka ole duchovne zorengje, so lidžan kada svetos. ⁴ Ale sar pes naplñinda o časos, bičhada o Del peskre Čhas, savo ulila la džuvlatar, ulila tel o zakonos, ⁵ hoj te cinel avri olen, ko sas tel o zakonos, hoj amen te ačas o čhave le Devleskre.

* 3:16 3,16 E grecko čhib: o semena † 3:16 3,16 E grecko čhib: o semenos

⁶ A vašoda, hoj san leskre čhave, bičhađa o Del le Duchos peskre Čhaskro andre amare jile – le Duchos, savo vičinel: „Abba, Dado!“
⁷ Avke imar akana na sal otrokos, ale čhavo; a te sal čhavo, akor tutar o Del kerđa the dedičis.

O starišagos pal o Galatana

⁸ Ale akor, sar na prindžarenas le Devles, služinenas sar otroka ole devlence, save nane čačes devla. ⁹ No akana, sar prindžardan le Devles – abo sigeder phendomas, sar o Del prindžarda tumen – sar oda, hoj tumen pale visaren paš ola slaba the bezmocna zora, so lidžan kada svetos? Soske lenge kamen pale te služinel sar otroka? ¹⁰ Soske avke dolikeren o dživesa, o čhona, o časi the o berša? ¹¹ Darav man pal tumende, či man tumenca na trapindom zbitočne.

¹² Mangav tumen phralale: Aven ajse sar me, bo the me som ajso sar tumen. Nišoha mange na ubližindan. ¹³ Se tumen džanen, hoj somas nasvalo, sar tumenge ešebnovar vakeravas o evaňjelium. ¹⁴ Ale kajte miro nasvaliben sas prekal tumende bari skuška, na dikhlan man tele a na odčhidan man. Priilan man sar le Devleskre aňjelos – sar te priilanas korkores le Ježiš Kristus. ¹⁵ So pes ačhiła tumare radišagoha, so tumen sas? Bo phenav tumenge čačipen, te pes oda diňahas, ta the o jakha tumenge ilanas avri a diňanas len mange. ¹⁶ Ačhilom akana tumaro ñeprijafelis oleha, hoj tumenge phenav o čačipen?

¹⁷ Ola manuša tumen kamen te dochudel a sikaven, hoj lenge igen džal pal tumaro lačno. Ale on tumen ča kamen te odlel mandar, bo kamen, hoj te džan pal lende. ¹⁸ Hin mištes te tumenge džal pal o lačno; a oda furt, a na ča akor, sar som tumenca. ¹⁹ Čhavale mire, pale vaš tumenge cerpinav avke sar odi daj, so užarel te ločhol, medik na avena ajse sar o Kristus. ²⁰ Akana kamľomas te avel paš tumende, hoj tumenca te vakerav avres, bo igen man pal tumende darav.

O priklados pal e Sara the pal e Hagar

²¹ Phenen mange tumen, ko kamen te avel tel o zakonos: Na šunen, so vakerel o zakonos? ²² Bo hin pisimen, hoj le Abraham sas duj čhave – jekh la otrokiňatar a jekh la slobodna romňatar. ²³ La otrokiňakro čhavo uliła le telostar, ale la slobodnakro čhavo uliła le lavestar, so o Del diňa.

²⁴ Oda, so pes ode ačhiła, kempel te achalol sar podobenstvo. Kala duj džuvlija hine o duj zmluvi. Jekh zmluva hin pal o verchos Sinaj: Oda hin e Hagar, savake ulon o čhave andro otroctvos. ²⁵ E Hagar sikavel pre oda verchos Sinaj andre Arabija a oda verchos hino sar o foros Jeruzalem akana, bo o Jeruzalem hino peskre čhavenca andro otroctvos. ²⁶ Ale oda Jeruzalem, so hino upre, sikavel pre slobodno a oj hiňi amari daj. ²⁷ Bo hin pisimen:
*„Radisaluv tu, so našti ačhes khabňi a šoha na ločhilal!
 Vičín radišagostar a gilav tu, so šoha na precerpindal o ločhibnaskre dukha!*

*Bo buter čhave ela ola džuvla, so hiňi omukli,
 sar ola, sava hin rom.“*

²⁸ Ale tumen phralale, tumen san o čhave le lavestar, so diňa o Del, avke sar o Izak. ²⁹ Akor oda sas avke, hoj oda čhavo, so uliła le telostar, džalas pre oda, so uliła le Duchostar. Avke oda hin the akana. ³⁰ Ale so

phenel le Devleskro Lav? *Trade avri la otrokiña the lakre čhas, bo lakro čhavo na ela dedičis la slobodna romňakre čhaha.* ³¹ Vašoda, phralale, amen na sam o čhave la otrokiňakre, ale la slobodna romňakre.

5

E sloboda andro Kristus

¹ O Kristus amen oslobodzinda, hoj te avas slobodna. Vašoda ačhen andre odi sloboda a ma visaren tumen pale andro otroctvos.

² Me, o Pavol, tumenge phenav, hoj te tumen dena te obrezinel, akor tumenge o Kristus na ela pre nisoste. ³ Ale kamav te phenel dojekhe manušeske, ko pes del te obrezinel, hoj mušinel te dolikerel calo zakonos. ⁴ Tumen, ko kamen te avel ospravedlñimen prekal o zakonos, san calkom oddelimen le Kristostar. Peľan avri andral e milost le Devleskri. ⁵ Ale amen pes mukas pre oda, hoj prekal o Duchos le pačabnaha avaha ospravedlñimen anglo Del. ⁶ Bo te hin o manuš andro Ježiš Kristus, na džal pal oda, či hino obrezimen, abo na, ale džal pal o pačaben, so pes presikavel le kamibnaha.

⁷ Avle mištes denašenas! Ko tumen zaačhađa, hoj te na šunen o čačipen? ⁸ Oda prevakeriben na avel Olestar, ko tumen vičinda. ⁹ „*Sikra kvasos anel upre calo chumer.*“ ¹⁰ Me tumenge pačav andro Raj, hoj na gondolinena avres. Ale oles, ko tumen diliňarel andre, o Del marela, kajte ko oda ela. ¹¹ Phralale, te me mek furt vakerdomas, hoj pes kempel te del te obrezinel, akor soske pre mande mek furt gelehas? Te oda ulahas čačo, ta akor o kerestos le Kristoskro lenge imar na andahas o rušiben. ¹² Ola manuša, save tumen upre maren, peske mi den te čhinel avri the sa!

¹³ Ale phralale, tumen san vičimen pre oda, hoj te aven slobodna. No, ma použinen e sloboda prekal tumaro felos, hoj kerena oda, so kamen tumare žadosci, ale služinen jekh avreske andro kamiben. ¹⁴ Bo calo zakonos hino naplñimen andre kada jekh prikazaňje: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ ¹⁵ Ale te jekh avres chan the danderen, den tumenge pozoris, hoj te na aven jekh avrestar zachale!

O skutki le feloskre

¹⁶ Ale phenav: Dživen pal o Duchos a na kerena o žadosci le feloskre. ¹⁷ Bo o felos na kamel oda, so o Duchos, a o Duchos na kamel oda, so o felos. ¹⁸ Ale te tumen lidžal o Duchos, na san tel o zakonos.

¹⁹ O skutki le feloskre igen dičhol a oda hin kala: Te kerel o lubipen, te kerel o nažužipen, te dživel bi e ladž, ²⁰ te služinel le modlenge, te čarinel, te džal jekh pre aver, te vesekedinel pes, te žjarlinel, te cholarel pes, te marel upre jekh avres, te rozdelinel pes, te rozmarel o khangera, ²¹ te zavidzinel, te murdarel, te mačol a te mulatinel. A mek hin but ajse veci. Pal kala veci tumenge imar anglal phenav, sar imar the sigeder phendom: Ola, ko keren kala veci, na chudena o krališagos le Devleskro.

O ovocje le Duchoskro

²² Ale o ovocje le Duchoskro hin o kamiben, o radišagos, o smirom, e trpezlivost, o lačhipen, o lačhejleskeriben, e vernost, ²³ o kovlejšeskeriben the o zlíkeriben. Pre kala veci nane zakonos. ²⁴ Ola, ko hine le Kristoskre, primarde pro kerestos peskre nalačhe binošna

žadosci. ²⁵ Te dživas le Duchoha, mušinas the te phirel andro Duchos. ²⁶ Te na amenge džal pal oda, hoj amen o manuša te lašaren; te na pes jekh avres provokinas; te na zavidzinas jekh avreske.

6

Jekh avreske te pomožinas

¹ Phralale, te varesave manušes arakhlanas paš oda, sar kerel varesavo binos, akor tumen, ko san duchovna, pomožinen leske te avel andral oda avri, ale keran oda andre pokora. Ale den pozoris the korkore pre tumende, hoj the tumen te na peren andro pokušeņje.

² Lidžan o pharipena jekh avreskre a oleha naplñinena o zakonos le Kristoskro. ³ Bo te peske vareko pal peste gondolinel, hoj hino vareko, a ov nane ñiko, korkoro pes klaminel. ⁴ Sako mi dikhel pre peste, so kerel, a palis pes šaj lašarela korkoro andre peste, ale te na pes porovñinel avrenca. ⁵ Bo sako lidžala peskro pharipen. ⁶ Oda manuš, savo siklol o lav, mi del oles, ko les sikavel, savore lačhipnastar, so les hin.

⁷ Ma klaminen tumen korkoren! Le Devlestar ñiko na asala. Bo savoro, so o manuš sadzinel, oda the kidela upre. ⁸ Bo oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka peskre teloske, andral o telos kidela upre o kirñipen. Ale oda, ko sadzinel avke, hoj te avel pre dzeka le Duchoske, andral o Duchos kidela upre o večno džživipen. ⁹ Te na ačas strapimen avke, hoj preačhaha te kerel o lačhipen, bo avela jekhvar o časos, hoj kidaha upre o ulipen. ¹⁰ Vašoda, medik amen hin časos, keras o lačhipen savorengi a mek buter le phralenge the le pheņenge andro pačaben.

Te lašaras pes ča le Ježišoskre kerestoha

¹¹ Dikhen, save bare pismenenca tumenge me mire vasteha pisinav!

¹² Ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, tumen ispiden, hoj tumen te den te obrezinel ča vašoda, hoj pre lende te na džan vaš o kerestos le Kristoskro. ¹³ Bo aņi on korkore, so hine obrezimen, na dolikeran o zakonos. Ale kamen, hoj pes tumen te den te obrezinel vašoda, hoj pes palis on te lašaren oleha, hoj kerde e obriezka pre tumaro telos. ¹⁴ Nisoħa man na kamav te lašarel, ča le kerestoha, pre savo muħa amaro Raj o Ježiš Kristus. O svetos mange hin ole kerestoha ukrižimen a me som ukrižimen le svetoske. ¹⁵ Bo na džal pal oda, čiči hin o manuš obrezimen, abo nane, ale čiči hino nevo stvoreņje. ¹⁶ O smirom the e milost pre sakoneste, ko pes kamel pal oda te likerel, a the pro Izrael le Devleskro.

¹⁷ A akanastar man imar ñiko te na trapinel, bo me lidžav pre miro telos o jazvi le Kristoskre.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumare duchoha, phralale.

Amen.

Le Pavloskro lil le Efežanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, pisinav le Devleskre manušenge andro foros Efezus, olinge, ko pačan andro Ježiš Kristus.

² Mi del tumen o Del, amaro Dad, the o Raj o Ježiš Kristus, peskri milost the peskro smirom!

Pal o duchovno požehnaŋje andro Kristus

³ Požehŋimen hin o Del the o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, savo amen andro Kristus požehŋinda savore duchovne požehnaŋjenca andral o ŋebos. ⁴ Se mek aŋi o svetos na sas kerdo, imar peske amen o Del kidŋa avri prekal peste, hoj te avas andro Kristus sveta the bi e chiba a te dživas andro kamiben. ⁵ Ov oda avke kamelas a imar anglal oda kerda, bo sas leske oda pre dzeka, hoj te avas leskre čhave prekal o Ježiš Kristus. ⁶ Aven lašaras le Devles vaš leskri bari šukar milost, so amen diŋa hijaba andre peskro Čhavo, saves kamel. ⁷ Andre leste sam avricinde, prekal leskro rat amenge hin odmukle o bini. Igen bari hin e milost le Devleskri, ⁸ savi amen avke barvales diŋa! Andre savoro peskro godaveripen the prindžaripen ⁹ amenge diŋa o Del te džanel o garudipen. Oda, so ov kamelas a so leske sas pre dzeka, the oda, so peske imar anglal phenda, hoj kerela prekal o Kristus. ¹⁰ Le Devleskro planos hin, hoj sar avela oda lačo časos, kamel te sthovel savoro jekhetane andro Kristus sar andro šero savoro, so hin pro ŋebos the pre phuv.

¹¹ Andre leste ačhilam the o dediča, avke sar oda o Del imar anglal kamla. Bo ov kerel savoro avke, sar oda ov kamel, ¹² hoj te avas pro lašariben leskra slavake; amen, save pes imar sigeder mukahas pro Kristus. ¹³ The tumen, sar andre leste pačandilam, sanas zapečatimen ole Svete Duchoha, pal savo o Del diŋa lav, hoj dela. Oda sas akor, sar šundan o lav le čačipnaskro, o evaŋjelium pal tumari zachrana. ¹⁴ O Sveto Duchos hino e zaruka prekal amende, hoj o Del amen dela oda, so phenda. Diŋa lav, hoj cinela peskre manušen avri pre chvala peskra slavake!

Le Pavloskri modlitba

¹⁵ Vašoda the me, sar šundom pal tumaro pačaben andro Ježiš, amaro Raj, the pal o kamiben, so tumen hin ke savore Devleskre manuša, ¹⁶ na preačhav vaš tumenge te palikerel le Devleske. Leperav tumen andre mire modlitbi, ¹⁷ hoj o Del amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, o Dad la slavakro, tumen te del peskre Duchos. Bo o Duchos tumendar kerela godaveren a sikavela tumenge le Devles avke, hoj les prindžarena. ¹⁸ Mangav, hoj tumenge te phundravel o jile te dikhel leskro švetlos, hoj te džanen, andre savi nadej tumen vičinda, a savo slavno the barvalo hin o dedictvos maškar leskre manuša. ¹⁹ Kamav, hoj te prindžaren, savi igen bari hiŋi odi zor, so kerel andre amende,

ko pačas. Oda hin odi bari zor le Devleskri, ²⁰ savaha uštađa le Kristus andral o meriben a thođa les te bešel pal peskri čači sera andro ņebos. ²¹ Ov hino upral savorende pro ņebos; upral dojekh vladaris, autorita, zor, the rajipen; a mek the upral dojekh nav, so hin na ča andre kada svetos, ale the andre oda svetos, so avela. ²² O Del thođa le Kristuske savoro tel o pindre a diňa les šereske upral savoreste la cirkvake. ²³ E cirkev hiňi leskro telos; hiňi naplňimen lestar, savo naplňinel savoro andre savoreste.

2

Andral o meriben andro dživipen

¹ The tumen sanas varekana mule, bo na šunenias le Devles a kerenas bini. ² Akor dživenias avke, sar pes dživel andro svetos a šunenias le benges, savo hino raj upral o nalače duchengre zora andro luftos, so akana kerel andre ola manuša, save na šunen le Devles. ³ The amen savore varekana lenca dživahas andro žadosci le teloskre a kerahas oda, so kamelas amaro telos the amari gođi a avke sar the okla manuša peske zaslužinahas te cerpinel le Devleskri choľi. ⁴ Ale o Del hino ajso barvalo andre peskri milost a baro andro kamiben ke amende, ⁵ hoj amen obdžidarda le Kristoha, mek sar samas mule andre amare bini. Le Devleskra milostatar san spasimen! ⁶ Andro Ježiš Kristus amen o Del jekhetane leha uštađa andral o meriben, hoj leha jekhetane te bešas andro ņebos. ⁷ Ov ada kerđa vašoda, hoj peskra milostaha andro Ježiš Kristus amenge te sikavel peskro igen baro kamiben andre oda časos, so avela. ⁸ Bo le Devleskra milostatar san zachraňimen prekal o pačaben. No oda nane tumendar, ale le Devlestar - oda hin leskro daros. ⁹ Na san zachraňimen le skutkendar, hoj pes ņiko te na lašarel. ¹⁰ Se vašoda amen o Del stvorinda andro Ježiš Kristus, hoj te keras ola lače skutki, save o Del imar anglal pripravinda prekal amende.

Jekh andro Kristus

¹¹ Vašoda ma bisteren, hoj tumen varekana uliľan sar o Nažidi. Ola, ko peske phenen „obrezimen“, tumen vičinen „naobrezimen“ (a thoven baripen andre oda, so pes kerel le manušeskre vastenca pro telos). ¹² Ma bisteren, hoj andre oda časos sanas bi o Kristus, na sanas jekhetane le Izraeloskre manušenca a na sas tumen kotor andro zmluvi the andro lava, so diňa o Del. Sanas andre kada svetos bi e nađej a dživenias bi o Del. ¹³ Tumen, so sanas varekana dur, san akana andro Ježiš Kristus pašes paš o Del prekal o rat le Kristoskro.

¹⁴ Bo ča ov hino amaro smirom a sodujen le Židen the le Nažiden sthođa andre jekh. Čiđa tele peskre teloha oda muros, so len rozđelinelas sar ņeprijaťelen. ¹⁵ A zrušinda o zakonos leskre prikazaňjenca the pravidenca, hoj andre peste te kerel ole dujendar jekhe neve manušes a avke te anel o smirom. ¹⁶ Andre jekh telos sthođa sodujen le Devleha prekal o kerestos, pre savo zničinda lengro ņeprijaťelstvo. ¹⁷ A sar avľa, kazinelas o smirom tumenge, save sanas dur le Devlestar, a o smirom the amenge le Židenge, save samas pašes. ¹⁸ Bo prekal leste šaj avas sodujđzene andre jekh Duchos ko Dad.

¹⁹ Avke akana imar na san sar cudzinci, abo sar ola, ko avle andral aver phuv, ale san kade khere jekhetane le Devleskre manušenca

andre jekh famelija le Devleskri. ²⁰ San sar kher, so hin ačhado pro zaklados le apoštolengro the le prorokengro, kaj hin o glavno bar korkoro o Ježiš Kristus. ²¹ Ov likerel cali stavba jekhetane a kerel, hoj te barol andro sveto chramos andro Raj. ²² Andre leste san the tumen jekhetane upreačhade sar oda chramos, kaj o Del bešel prekal peskro Duchos.

3

Le Pavloskri buči maškar o aver narodi

¹ Vašoda som me, o Pavol, andre bertena, bo služinav le Ježišoske Kristoske, vaš tumenge, so na san Židi. ² Se šundān pal oda, hoj o Del andre peskri milost mange diña kadi služba, hoj la te kerav prekal tumende. ³ O Del mange sikađa, hoj te džanav leskro garudipen, pal savo sikra pisindom. ⁴ Sar oda pregenena, šaj sprindžarena, sar me achaluvav o garudipen le Kristoskro. ⁵ Varekana oda na sas le manušenge dino te džanel, ale akana prekal o Duchos o Del diña te džanel peskre svete apoštolenge the le prorokenge oda, ⁶ hoj the o aver narodi hine prekal o evaňjelium jekhetane dediča le Židenca a jekhetane kotora andre jekh felos a the prekal lende hine o lava, so diña o Del andro Ježiš Kristus.

⁷ Me ačhilom o služobňikos ole evaňjelioske prekal o daros le Devleskra milostakro, savo mange sas dino prekal leskri zor, savi andre ma kerel. ⁸ Mange, savo som nekcikneder maškar o manuša le Devleskre, sas diñi kadi milost, hoj le avre narodenge te vakerav o evaňjelium pal o barvalipen le Kristoskro, savo pes aňi na del te zmerinel, ⁹ a savorenge te otkerav oda planos, so sas garudo čirlastar paš o Del, savo kerđa savoro. ¹⁰ O Del kamel, hoj pes akana prekal e cirkev te dodžanel dojekh űeboskri zor the rajipen, savi bari hin le Devleskri godi andre savoreste. ¹¹ Ov oda imar ešebnovarestar naplaňinda, hoj pes te ačhel prekal amaro Raj Ježiš Kristus, ¹² hoj pačabnaha andro Kristus te šaj avas slobodna the bi e dar anglo Del. ¹³ Vašoda tumen mangav, hoj tumen te na zaačhavel miro pharipen vaš tumenge, bo oda hin prekal tumaro lašariben.

O kamiben le Kristoskro

¹⁴ Vašoda mangav pro khoča le Dades, ¹⁵ savestar hin savore famelijen andro űebos the pre phuv peskre nava, ¹⁶ hoj prekal o Duchos tumenge andral peskri barvali slava te del igen te zoralol pro andruno manuš; ¹⁷ mangav les, hoj o Kristus prekal o pačaben te dživel andre tumare jile, hoj te aven zakoreňimen the zorales zathode andro kamiben, ¹⁸ hoj te šaj achalon tumen the savore manuša le Devleskre, savo buchlo, džindardo, učo, the igen baro hino o kamiben le Kristoskro; ¹⁹ a mangav, hoj te prindžaren oda kamiben le Kristoskro, so hin upral dojekh godi, hoj te aven naplňimen andre savori plnost le Devleskri.

²⁰⁻²¹ Akana mi džal pal savore pokoleňja pro furt e slava andre cirkev the andro Kristus Ježiš le Devleske, ko peskra zoraha kerel andre amende a ko mek buter šaj kerel savoro upral oda, sar lestar mangas the gondolinas! Amen.

4

Pal e jednota andre khangeri

¹ Vašoda tumen mangav me, o bertenošis prekal o Raj, hoj te dživen mištes oda dživipen, andre savo san vičimen le Devlestar. ² Aven pokorna a kovlejšeskre andre savoreste a zlidžan jekh avres andre trepzlivost the andro kamiben. ³ Keren savoro prekal oda, hoj te dolikeren e jednota le Duchoskri, savi tumen sphandel jekhetane andro smirom. ⁴ Hin jekh telos a jekh Duchos, avke sar the sanas vičimen andre jekh nađej le Devlestar; ⁵ hin jekh Raj, jekh pačaben, jekh bolipen, ⁶ a hin jekh Del the Dad savoreng, savo hino upral sakoneste, prekal sakoneste a andre sakoneste.

⁷ Ale sakoneske amendar sas dino o daros le Devleskra milosfatar pal oda, keci amenge o Kristus merinda avri. ⁸ Avke sar hin pisimen:

„Geľa upre pro nekučeder thana,

ila peha le zaphandlen;

diňa le manušen o dari.“

⁹ Akana, so hin oda, hoj „geľa upre“? Oda hin, hoj ešeb geľa tele andro nekteluneder thana la phuvakre. ¹⁰ Oda, ko avľa tele, hin oda jekh, savo geľa the upre upral savore ňebi, hoj te naplñinel savoro. ¹¹ Ov ačhada jekhen sar apoštolen, avren sar proroken, avren sar evaňelisten, avren sar pastoren a avren sar učitelēn. ¹² Ačhada len pre oda, hoj te pripravinen le Devleskre manušen te kerel e služba, hoj te budinen le Kristoskro telos, ¹³ medik na avaha savore jekhetane avribararde andre jekh pačaben the andro prindžaripen le Devleskre Časkro a medik na avaha dospela manuša andro pačaben the andre savoreste sar o Kristus.

¹⁴ Avke imar na avaha buter sar čhavore, savenca upre tele čhivkerel sar le vlnenca dojekh balvaj: Oda hin dojekh nevo sikaviben le manušendar, save le klamišagoha lidžan avren pro nalačo drom, hoj te peren. ¹⁵ Vašoda vakeras o čačipen andro kamiben, hoj te baruvas a te avas andre savoreste sar o Kristus, bo ov hino o šero. ¹⁶ Ov sthovel savore kotora andro telos a likerel calo telos jekhetane. A kerel, hoj dojekh kotor te kerel e buči avke, sar kempel, hoj o telos te barol a te zoralol andro kamiben.

O purano the o nevo dživipen

¹⁷ Mangav tumen andro nav le Rajeskro: Imar ma dživen avke sar o bijedevleskre manuša, bo oda, so on gondolinen, nane lačo pre ňisoste ¹⁸ a lengre goda hine andro kalipen. Na prindžaren le Devleskro dživipen, bo na achalon ňisoske a lengre jile hine barune. ¹⁹ Imar pes aňi na ladžan ňisostar, keren savoro džungipen a na džanen kana te preačhel.

²⁰ Ale tumen pal o Kristus avke na siklilan! ²¹ Te šundān pal o Ježiš a siklilan o čačipen, so hin andre leste, ²² čhiven pal tumende tele le purane manušes leskre phurikane džživipnaha, savo pes korkoro musarelas le falošne the le nalače žadoscenca. ²³ Domuken le Duchoske te čerinel tumaro gondolišagos ²⁴ a uren pre tumende le neve manušes, so sas kerdo pre le Devleskri podoba andro spravodlišagos the andro sveto čačipen.

Sar te dživel andro nevo dživipen

²⁵ Savore sam jekhetane andre jekh telos, vašoda preačhen te klaminel a chuden te vakerel o čaćipen jekh avreha. ²⁶ Te tumen ela cholī, ma keren binos a o kham te na zadžal upral tumari cholī. ²⁷ Ma den le benges ņisavo than! ²⁸ Oda, ko čorel, imar buter te na čorel, ale mi chudel te kerel buči peskre vastenca, hoj les te avel so te del olen, kas nane.

²⁹ ņisavo džungalo lav te na avel avri andral tumaro muj, ale ča lačo lav, so zorařarel avren avke, sar kampil a anel e milost olenge, ko šunen. ³⁰ Ma dukhaven le Svete Duchos, saveha sanas zapečatimen pre oda Džives, sar avena zachrañimen. ³¹ Preačhen te likerel e kirko cholī andro jilo, te rušel, te veseke dinel pes, te kerel vika a te košel. Ma keren nič, so nane lačo. ³² Ale aven jekh ke aver lače a kovlejleskre – a odmuken jekh avreske avke, sar the o Del andro Kristus odmukla tumenge.

5

Te dživel andro švetlos

¹ O Del tumen kamel, bo san leskre čhave, vašoda dživen avke, hoj te aven ajse sar Ov. ² Dživen andro kamiben avke sar o Kristus amen kamelas a diña pes korkores sar daros the sar obeta, so šukares voñinelas a hiñi pre dzeka le Devleske.

³ Avke sar oda mušinel te avel maškar o čhave le Devleskre, te na pes añi leperel maškar tumende o lubipen, vaj o džungale veci, abo hoj vareko ela hamišno. ⁴ Ma vakeren džungale, diline, abo nalače lava, ale radeder palikeren le Devleske. ⁵ Bo mištes džanen, hoj ņisave manušes, ko kerel o lubipen, abo o džungale veci, abo hino igen lakomo – bo o lakomstvo hin sar modloslužba – nane ņisavo than andro krališagos le Kristoskro the le Devleskro. ⁶ Ma domuken, hoj tumenca vareko te thovel avri varesave diline lavenca, bo ipen vaš oda avel e cholī le Devleskri pre ola manuša, save les na šunen. ⁷ Te na chal tumen nič kajse manušenca!

⁸ Bo varekana sanas andro kalipen, ale akana san o švetlos, bo san le Rajeskre. Dživen sar o manuša, save hine andro švetlos. ⁹ Se o ovocje le švetloskro hin savoro lačhipen, spravodlišagos the čaćipen. ¹⁰ Roden, so hin le Devleske pre dzeka. ¹¹ Ma keren lenca ola veci, so pes kerel andro kalipen a nane lače pre ņisoste, ale radeder anen ola veci avri pro švetlos. ¹² Bo hin ladž mek až te vakerel pal oda, so on počoral keren, ¹³ ale andro švetlos dičhola, save ola veci čačes hine. ¹⁴ Bo andro švetlos dičhol savoro. Vašoda hin phendo:

„Preker tut, tu so soves,
ušći andral o meriben
a švicinela tuke o Kristus.“

¹⁵ Vašoda den tumenge baro pozoris pre oda, so keren – na sar o nagodaver, ale sar o godaver. ¹⁶ Kala dživesa nane lače, vašoda viužinen dojekh ora pre oda, hoj te keren o lačo. ¹⁷ Ma aven nagodaver, ale achalōn, so tumendar o Raj kamel. ¹⁸ Ma mačōn la molatar, bo o pijiben tumenge ča musarela o dživipen, ale aven naplñimen le Svete Duchoha. ¹⁹ Vakeren jekh avreha le žalmenca, le chvalenca the le duchovne gilenca a gilaven the bašaven andral o jilo le Rajeske. ²⁰ Vaš savoreske palikeren furt le Devleske le Dadeske andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro.

Pal o veradune

²¹ Podden tumen jekh avreske, hoj oleha te den pačiv le Kristus.

²² O džuvla pes mi podden peskre romenge sar le Rajeske. ²³ Bo o murš hin o šero la džuvlake, avke sar hin o Kristus o šero la cirkvake, peskre teloske, saveske hino Spasitelis. ²⁴ Ale avke, sar pes e cirkev poddel le Kristoske andre savoreste, avke pes mi podden the o džuvla peskre romenge.

²⁵ Tumen muršale, kamen le romñijen avke, sar the o Kristus kamelas peskri cirkev a diña vaš lake pes korkores, ²⁶ hoj la te pošvecinel a te žužarel andro pañi prekal o lav. ²⁷ O Kristus kamel anglal peste te ačhavel e slavno cirkev pre savi nane škvrni abo vraske abo varesavi ajsi chiba, ale kamel hoj te avel sveto a žuži. ²⁸ Avke the o murša mi kamen peskre romñijen avke, sar peskre vlastna tela. Bo oda murš, savo kamel peskra romña, korkoro pes kamel. ²⁹ Bo mek šoha ñiko na sas ajsa, hoj te našti avri ačhilahas peskro telos. Ale sako les likerel a starinel pes pal leste avke sar the o Raj pal e cirkev, ³⁰ bo amen sam leskre teloskre kotora. ³¹ Avke sar hin pisimen: „*Vašoda omukela o murš peskra da the peskre dades, ela jekhetane la romñaha a on duj džene ena jekh telos.*“ ³² Kada garudipen hin baro, ale me oda vakerav pal o Kristus the pal e cirkev. ³³ Avke the tumen: Sako tumendar mi kamel peskra romña sar pes korkores a e romñi mi del pačiv peskre romes.

6*Pal o čhave the pal o dada*

¹ Čhavorale, tumen san le Rajeskre, vašoda šunen tumare dajen the tumare daden, bo oda hin mištes. ² „*De pačiv tira da the tire dades,*“ – kada hin ešebno prikazañje, paš savo o Del amen diña lav –, ³ „*hoj tuke te avel mištes a te džives pre phuv but berš.*“

⁴ Tumen, dadale, ma cholaren tumare čhaven, ale bararen len mištes avri, dovakeren lenge a sikaven len pal o Raj.

Pal o raja the pal o otroka

⁵ Otrokale, šunen tumare phuvakre rajen žuže jilestar sar le Kristus, daraha the andro izdrañipen. ⁶ Ma služinen lenge ča anglo jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale sar le Kristoskre otroka, save keren jilestar oda, so hin le Devleske pre dzeka. ⁷ Služinen radišagoha sar le Rajeske, a na le manušenge. ⁸ Se džanen, hoj sako, ko kerela vareso lačo, chudela o počniñben le Rajestar, či hino otrokos abo slobodno.

⁹ A tumen, rajale, keren lenca tiš avke. Ma daraven len avri, bo džanen, hoj the tumen the len hin jekh Raj andro ñebos a ov na dikhel jekhe manušes barederes sar avres.

E vizbroj le Devleskri

¹⁰ A pro koñec phralale, aven zorale andro Raj the andre leskri zor. ¹¹ Uren pre tumende cali vizbroj le Devleskri, hoj te šaj obačhen andro nalače plani le bengeskre. ¹² Bo amen pes na maras le manušenca, ale le duhovne zorenca, le uprone rajenca, save lidžan kada kalo svetos the le nalače duchenca andro luftos. ¹³ Vašoda uren pre tumende cali vizbroj le Devleskri, hoj te šaj likerem avri, sar avela

o nalačo džives, a sar imar predžana savoreha, hoj mek te ačhen. ¹⁴ Vašoda ačhen! Prephanden tumenge pašal o klubi o čačipen sar o sirimos; uren pre tumende o spravodlišagos sar o trastuno pancjeris ¹⁵ a pro pindre tumenge uren oda, hoj te aven pripravimen te vakerel o evaňjelium pal o smirom. ¹⁶ A andre savoreste len o pačaben sar o štitos, saveha šaj murdaren andre savore jagale šipi le nalačeskre. ¹⁷ Len o spaseňje sar e prilba pre tumare šere the e šabl'a le Duchoskri, so hin o Lav le Devleskro.

¹⁸ Modlinen tumen furt andro Duchos a anen o modlitbi the o mangipena anglo Del. A pašoda den furt pozoris a modlinen tumen vaš savore manuša le Devleskre. ¹⁹ Modlinen tumen the vaš ma, hoj mange te avel dino o lav, sar prevakerava, hoj te vakerav bi e dar o garudipen le evaňjelioskro. ²⁰ Me somas bičhado les te vakerel, a vašoda som akana andre bertena. Mangen tumen vaš ma, hoj bi e dar te vakerav o lav avke, sar mušnav.

O posledna pozdravi

²¹ O Tichikus, amaro lačo phral the o pačivalo služobňikos andro Raj, dela tumenge te džanel, sar manca hin a so kerav. ²² Me les bičhadom ke tumende, hoj te džanen pal amende, sar sam, a te anel tumenge o radišagos andro jile.

²³ O Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, mi del le phralen o smirom, o kamiben the o pačaben. ²⁴ Le Devleskri milost' mi el savorenca, ko kamen amare Rajes le Ježiš Kristus le kamibnaha, so šoha na preačhel.

Le Pavloskro lil le Filipanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol the o Timoteus, o sluhi le Ježišoskre Kristoskre, pisinas savore Devleskre manušenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Filipi, the le zborengre vodcenge the dijakonenge.

² E milost' tumenge the o smirom le Devlestar, amare Dadestar, the le Rajestar le Ježišostar Kristostar!

Le Pavloskri modlitba

³ Palikerav mire Devleske, kecivar mange ča pre tumende lep-erav. ⁴ Andre dojekh miri modlitba man modlinav furt radišagoha vaš tumenge savorengre, ⁵ bo mange pomožinenas andre služba le evaňjelioskri le ešebne dživesestar dži akana. ⁶ Vašoda pačav, hoj o Del dokerela e lači buči, so andre tumende chudňa te kerel, dži andre oda džives, sar o Ježiš Kristus avela pale.

⁷ Me mange oda šaj gondolinav pal tumende savorende. Se tumen mange san andro jilo, bo savoren tumen hin o kotor manca pre milost' le Devleskri, či akana, sar som andre bertena, abo akor, sar braňinahas a zoralarahas o evaňjelium. ⁸ O Del mange hino švedkos, sar mange pal tumende savorende igen džal le Ježišoskre Kristoskre kamibnaha.

⁹ A modlinav man vaš oda, hoj tumaro kamiben te barol buter a buter, hoj te prindžaren o čačipen a mištes te achalon ¹⁰ a te džanen te rozsudzinel, so hin nekfeder. Modlinav man, hoj te aven žuže the bi o binos andro Džives le Kristoskro ¹¹ a te avel andre tumende pherdo čačipnaskro ovocje, so avel le Ježišostar Kristostar – pre slava the pre chvala le Devleskri.

Pal o Pavol andre bertena

¹² Phralale, kamav, hoj te džanen, hoj oda, so pes mange ačiha, pomožinda le evaňjelioske. ¹³ Savore slugađa andro palacis a the savore okla džene pes dodžanle, hoj som phandlo andre vaš o Kristus. ¹⁴ Oda, hoj som andre bertena, zoralarda but phralen andro Raj, hoj meksa šmeleder a bi e dar te vakeren o Lav.

¹⁵ No varesave phrala kazinen pal o Kristus, bo zavidzinen a kamen pes te vesekedinel, ale aver džene kazinen pal o Kristus lače jilestar. ¹⁶ On oda keren kamibnastar, bo džanen, hoj kade som vašoda, hoj braňinav o evaňjelium, ¹⁷ no aver džene kazinen pal o Kristus, bo kamen pes te ispidel anglal a na keren oda žužes, bo peske gondolinen, hoj mange kerena buter pharipen andre bertena. ¹⁸ Ale so paloda? Či imar pes kazinel kavke abo kavke – či kamukeri vaj andro čačipen – pal o Kristus pes kazinel.

Oleske radisaľuvav a mek radisaľuvava, ¹⁹ bo džanav, hoj oda mange ela pre zachrana prekal tumare modlitbi the prekal e pomoca le Ježišoskre Kristoskre Duchoskri. ²⁰ Igen pre oda užarav a mukav man pre oda, hoj man andre ňisoste na ladžava. Pačav, hoj leske služinava

bi e dar a avke sar furt the akana ela o Kristus barardo andre miro felos – či dživava, abo merava.

Te dživel hin o Kristus

²¹ Bo prekal mande te dživel hin o Kristus a te merel hin o ziskos. ²² Ale te oleha, hoj dureder dživava andro felos, šaj kerava buter lači buči, na džanav so mange te kidel avri. ²³ Cirdel man pro soduj seri: Kamav te merel a te avel le Kristoha, bo ada mange ulahas nekfeder; ²⁴ ale prekal tumende hin feder, hoj te ačhav andro felos. ²⁵ Aleske pačav a džanav, hoj ačhava a avava tumenca savorenca pre tumaro lačo the radišagos andro pačaben. ²⁶ Avke tumen mek buter šaj lašarena manca andro Ježiš Kristus, sar avava pale ke tumende.

O dživipen pal o evaňjelium le Kristoskro

²⁷ Ča dživen avke, sar tumenge oda phenel le Kristoskro evaňjelium. Či imar avava a dikhava tumen, abo na avava, kamav te šunel pal tumende, hoj ačhen zorales andre jekh duchos a jekhetane tumen maren vaš o pačaben le evaňjelioskro. ²⁸ Ma den tumen ňisoħa te daravel avri olenge, ko pre tumende džan! Oda ela znaenje le Devlestar, hoj on ena zničimen a tumen avena zachrañimen. ²⁹ Bo tumenge sas diři e milost, na ča hoj andro Kristus te pačan, ale the te cerpinen vaš leske. ³⁰ Se the tumen predžan ajse pharipnaha, savo dikhlán pre ma a pal savo the akana šunen, hoj mek predžav.

2

¹ Vašoda, te tumen hin varesavo povzbuđenje andro Kristus, varesavo poťešeňje leskre kamibnastar, varesavo spoločenstvo andro Duchos, varesavo lačhipen the milosrdenstvo, ² akor naplñinen miro radišagos avke, hoj gondolinena jednakones, kamena tumen jednakones a avena jekh andro duchos the andro gondolišagos. ³ Ma keren nič prekal tumaro baripen abo vašoda, hoj tumen o manuša te lašaren, ale andre pokora dikhen jekh avren bareder pestar. ⁴ Ma dikhen sako ča pre tumaro, ale sako the pre oda, so hin avrengro.

Te avas ajse pokorna, sar sas o Ježiš

⁵ Mi el andre tumende ajso gondolišagos, sar sas the andro Ježiš Kristus:

⁶ Ov, savo sas ipen ajso sar o Del,
peske na gondolinelas,

hoj mušinel te ačhel
andre le Devleskri podoba,

⁷ ale korkoro savoro omukla
a priiħa e podoba le sluhaskri,

ačhiħa ajso sar o manuš
a sikada pes sar manuš.

⁸ Poñižinda pes
a sas poslušno dži o meriben
– dži o meriben pro kerestos.

⁹ Vašoda les o Del hazdña upral savoreste
a diħa les nav, so hin upral dojekh nav,

¹⁰ hoj andro nav Ježiš
te bandol dojekh khoč andro ňebos,

the pre phuv the tel e phuv,
 11 hoj dojekh čhib te viznavinel,
 hoj o Ježiš Kristus hino Raj,
 pre slava le Devleskri le Dadeskri.

12 Vašoda, mire lače phralale, sar furt man šunenias – oda na ča akor, sar paš tumende somas, ale mek buter akana, sar tumenca na som – keren buči pre tumaro spaseňje andre sveto dar anglo Del the andre bari pačiv. 13 Bo o Del hino oda, ko andre tumende kerel, hoj na ča te kamen, ale the te keren oda, so hin leske pre dzeka.

14 Savoro keren bi o dudrišagos the bi o vesekedišagos, 15 hoj te aven bi e chiba, žuže čhave le Devleskre maškar kada falošno the previsardo pokoleňje, hoj te švicinen maškar lende sar o čercheňa pro ňebos. 16 Chuden tumen zorales le dživipnaskre lavestar, hoj mange oda te avel andro Džives le Kristoskro pro lašariben, hoj na denašavas aňi na keravas e buči hijaba. 17 No kajte ulahas miro dživipen avričhordo sar obeta pre sveto služba tumare pačabnaskri, radisaľuvav jekhetane tumenca savorenca. 18 Avke the tumen radisaľon jekhetane manca.

O Timoteus the o Epafroditos

19 Ale mukav man andro Ježiš Kristus pre oda, hoj ke tumende sig bičhavava le Timoteus a radisaľuvava, sar man dodžanava, sar tumenge hin. 20 Bo nane man ňiko ajso sar ov, ko avke pal tumende gondolineľ a čačes pes pal tumende starinel. 21 Bo savore roden ča peskro a na le Ježišoskro Kristoskro. 22 Ale pal o Timoteus džanen, sar pes presikađa, bo sar o čhavo le dadeha jekhetane manca služinelas andro evaňjelium. 23 Pačav, hoj les bičhavava takoj, soča man dodžanava, so manca ela. 24 Ale pačav andro Raj, hoj the me korkoro sig avava.

25 Dičholas pes mange avke, hoj kampil ke tumende te bičhavel pale le Epafroditos, mire phrales – savo manca jekhetane kerel e buči a jekhetane pes manca the marel – saves tumen bičhadan, hoj pes te starinel pal oda, so mange kampil. 26 Igen tumen kamelas te dikhel a na sas leske mištes, hoj tumen došundan, hoj nasvaliľa. 27 Bo ov čačes pro meriben nasvaliľa, ale o Del sas ke leste lačhejileskro, a na ča ke leste, ale the ke mande, hoj man te na el mek bareder pharipen. 28 Vašoda les so neksigeder bičhadom ke tumende, hoj pale te radisaľon, sar les dikhena, a man hoj te avel frimeder pharipen. 29 Avke les prilien savore radišagoha andro Raj. Kajse manušen den pačiv, 30 bo vaš e buči le Kristoskri sas imar dži paš o meriben. A na darandiľa te del the peskro dživipen, hoj te kerel prekal mande oda, so tumen našti kerđan.

3

O spravodlišagos prekal o pačaben

1 No akana mek phenav, phralale mire, radisaľon andro Raj. Nane mange phares tumenge pale oda te pisinel a tumenge oda hin pro lačo. 2 Den tumenge pozoris pro rikone, pro nalače manuša, pre ola, ko čingeren o telos. 3 Bo amen sam čačes obrezimen, amen, ko

služinas le Devleske andre leskro Duchos a lašaras pes andro Kristus a na mukas pes pre amaro telos, ⁴ kajte me man šaj muklomas the pre miro felos.

Te peske vareko aver gondolinel, hoj pes šaj mukel pro telos, meksa buter me: ⁵ Somas obrezimen pro ohtoto džives, andral o izraeliko rodos, andral o kmeňos Benjamin, Hebrejis le Hebrejendar a pal o zakonos Farizejis; ⁶ bara cholaha andro jilo igen džavas pre cirkev; a dolikeravas savoro, so kamel o zakonos.

⁷ Ale oda, so mange sas pre chasna, akana prekal ma hin sar nič vaš o Kristus. ⁸ Ale čačes dikhav savoro sar našadipen, bo vzacneder mange hin, hoj te prindžarav le Ježiš Kristus, mire Rajes. Vaš leste oda savoro odčhidom a hin mange oda sar šmeci, hoj te dochudav le Kristus ⁹ a te avav arakhlo andre leste sar ajso manuš, savo nane čačipnaskro korkoro pestar prekal o skutki le zakonostar. Hoj te avav čačipnaskro prekal o pačaben andro Kristus: Čačipnaskro le Devlestar prekal o pačaben; ¹⁰ hoj te prindžarav les the e zor, so les uštađa andral o meriben; hoj te lidžav leskre dukha a te avav ajso sar ov andre leskro meriben, ¹¹ hoj varesar te dodžav ke oda, hoj avava uštado andral o meriben.

Te džal pal e űeboskri odmena

¹² Na hoj oda savoro imar te dochudňomas abo imar te ulomas dokonalo, ale denašav, hoj te dochudav oda, prekal soste man o Ježiš Kristus imar dochudňa. ¹³ Phralale, me mange na gondolínav pal mande, hoj imar oda dochudňom, ale kada jekh kerav: Bisterav pre oda, so hin pal ma, a kerav sa, hoj te dochudav oda, so hin anglal ma. ¹⁴ Denišav andro cielos, hoj te zvifazinav e űeboskri odmena, prekal savi man o Del vičindűa andro Ježiš Kristus.

¹⁵ A kavke kampil te gondolinel amenge savorenge, ko sam dospela andro pačaben. A te pal varesoste avres gondolinen, the oda tumenge mek o Del sikavela. ¹⁶ Ča dživas dureder andre oda, so imar priilam.

¹⁷ Phralale mire, keren avke sar me. A dikhen mištes pre ola džene, save dživen avke, sar tumenge amen sikadam. ¹⁸ Bo but džene, save avke dživen a pal save tumenge imar buterval phenavas a the akana rovbna phenav, dživen sar űeprijateľa le Kristoskre kerestoske. ¹⁹ Lengro koňec hin o meriben, lengro del hin lengro per, lengri slava hin e ladž, bo gondolinen ča pre oda, so hin pre kadi phuv. ²⁰ Ale amaro kher hin andro űebos a odarik užaras the le Spasitelis, le Rajes le Ježiš Kristus. ²¹ Ov peskra zoraha, savaha peske šaj thovel savoro tel o pindre, čerinela amare slaba meribnaskre tela pre ajse, sar sas leskro oslavimen telos.

4

¹ Avke, mire lače phralale, saven kamav a save mange chibalinen, tumen san miro radišagos the miro lašariben! Vašoda, mire kamibnaskre phralale, ačhen zoraha andro Raj!

O Pavol zoralarel le pačabnaskren

² Mangav tut, Evodio, a mangav the tut, Sinticho: Mi el tumen jekh gondolišagos andro Raj! ³ Mangav the tut, miro verno phrala*:

* **4:3** 4,3 Abo: Mangav the tut, Sizigos

Pomožin ole pheñenge, se the on manca phares kerenas buči vaš o evaņjelium jekhetane le Klementoha the mek avrenca, savengre nava hine pisimen andre knižka le dživipnaskri.

⁴ Radisałon andro Raj furt a pale phenav: Radisałon! ⁵ Tumaro lačhipen mi prindžaren savore manuša. O Raj hino pašes! ⁶ Pal ņisoste tumen ma starinen, ale andre savoreste, andro modlitbi the andro mangipena phenen le Devleske palikeribnaha, so tumenge kampil. ⁷ A o smirom le Devleskro, so hin upral dojekh godi, chrañnela tumare jile the tumare gondolišagi andro Ježiš Kristus.

⁸ No akana pro ostatkos, phralale, phenav: Gondolinen pre oda, so hin čačo, pačivalo, čačipnaskro a žužo, pre oda, so hin šukar, igen lačo a pro lašariben. ⁹ Keren oda, so sikliłan, so priiłan, šundan a dikhłan pre ma. A o Del, savo del o smirom, ela tumenca.

O palikeriben vaš o dari

¹⁰ Igen radisałilom andro Raj, hoj tumen pale chudñan te starinel pal ma. Džanav, hoj tumen na preačhiłan pal ma te starinel, ča na sas tumen, kana mange oda te sikavel. ¹¹ Na vakerav kada vašoda, hoj mange vareso chibałinel, bo me sikliłom te avel spokojno oleha, so man hin. ¹² Džanav te dživel, sar man hin frima, the akor, sar man hin but. Andre savoreste the andre savore veci som avrisikado: Džanav te avel spokojno, sar som čalo vaj sar som bokhalo, the sar man hin but the akor, sar som andro čoripen. ¹³ Savoro birinav andro Kristus, bo ov man del zor.

¹⁴ Ale mištes kerđan, hoj mange pomožindan andre miro pharipen. ¹⁵ The tumen, o Filipana, džanen, hoj kanastar chudñom te vakerel o evaņjelium, sar odgelom andral e Macedonija, aņi jekh khangeri mange na pomožinelas andre oda, so mange kampilas, ča tumen korkore. ¹⁶ Bo the akor, sar somas andre Tesalonika, bičhađan mange buterval oda, so mange kampilas. ¹⁷ Na džal mange pal tumare dari, ale džal mange pal o ovocje, so olestar barola pre tumaro lačo. ¹⁸ Chudñom savoro, hin man mek buter, sar mange kampil; hin man savoro pherdo olestar, so bičhađan mange le Epafroditoha. Oda hin sar e šukar voņa, sar e kamibnaskri obeta igen šukar le Devleske. ¹⁹ A miro Del tumen dela savoro, so tumenge kampil peskre barvalipnastar andre slava andro Ježiš Kristus.

²⁰ Le Devleske, amare Dadeske, mi džal e slava pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

²¹ Pozdravinen savore Devleskre manušen andro Ježiš Kristus. The o phrala, save hine manca, tumen pozdravinen. ²² Pozdravinen tumen savore Devleskre manuša a nekbuter ola, ko služinen andro palacis le cisariskro.

²³ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Kološanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, le Devleskra voľatar o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, the o phral o Timoteus ² pisinās le Devleskre manušenge, le verne phralenge andro Ježiš Kristus, save hine andro foros Kolosi:

E milost' the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar!

O Pavol palikerel le Devleske

³ Sar pes modlinās, furt palikeras vaš tumenge le Devleske, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁴ Bo šundam pal tumaro pačaben andro Ježiš Kristus the pal o kamiben, so tumen hin ke savore manuša le Devleskre, ⁵ angle nađej, savi tumenge hiņi pripravimen andro ņebos a pal savi imar sigeder šundān andro čačipnaskro lav, andro evaņjelium, ⁶ savo avľa ke tumende. Avke sar pal calo svetos avke the maškar tumende oda evaņjelium anel ovocje a rozbarol ole dživesestar, kanastar šundān a prindžardan čačes le Devleskri milost'. ⁷ Avke sar oda siklilan le Epafrasistar, amare vzacne phralestar, savo služinel jekhetane amenca a hino verno služobņikos le Kristoskro prekal tumende. ⁸ Ov amenge vakereleas the pal tumaro kamiben andro Duchos.

⁹ Vašoda the amen ole dživesestar, sar oda šundam, pes na preačas vaš tumenge te modlinel. Mangas le Devles, hoj tumen te naplñinel, hoj te prindžaren, so hin leskri voľa, hoj tumen te avel savoro godaveripen the savori duchovno godi. ¹⁰ Mangas, hoj te dživen avke, sar tumendar oda o Raj kamel, a hoj leske te aven andre savoreste pre dzeka, a te anen o ovocje andre savore lače veci, so kerena, a hoj furt buter a buter te prindžaren le Devles. ¹¹ A mek mangas, hoj tumen te del savori zor peskra slavna zoratar, hoj te birinen savoro te zlidžal, te aven trpezľiva a radišagoha ¹² te palikeren le Dadeske, savo tumendar kerđa ajsen, save šaj chuden o kotor andro đedictvos maškar le Devleskre manuša andro krališagos le švetloskro. ¹³ Ov amen cirdņa avri andral e zor le kalipnaskri a prethoda andro krališagos peskre Časkro, saves kamel. ¹⁴ Andre leste sam avricinde [prekal leskro rat] a o bini amenge hin odmukle.

¹⁵ O Kristus hino o obrazis le ņeviditeľne Devleskro. Ov hino o ešebno Čhavo, savo hino upral savoreste, so hin stvorimen. ¹⁶ Bo andro Kristus sas stvorimen savoro andro ņebos the pre phuv - oda, so dičhol, the oda, so na dičhol, či o troni abo o raja, či o kraľa abo o autoriti - savoro hin stvorimen lestar a prekal leste. ¹⁷ O Ježiš hino anglal savoreste a andre leste likerel savoro jekhetane. ¹⁸ Ov hino o šero le teloskro, la cirkvakro. Ov hino ešebno, ko uštila andral o meriben, hoj te avel andre savoreste ešebno. ¹⁹ Bo le Devleske sas pre dzeka, hoj te dživel savoreha andre peskro Čhavo ²⁰ a prekal leste te zmjerinel savoro, so hin pro ņebos the pre phuv, hoj te anel o smirom prekal leskro rat, savo čulila avri pro kerestos.

²¹ Tumen sanas varekana igen dur le Devlestar a sanas le Devleskre ñeprijateľa angle tumare nalaĉhe skutki, so kerenas a gondolinenas. ²² Ale akana san zmjerimen leha prekal leskro Čhavo, savo muľa andro manuškro felos vašoda, hoj tumen te aĉhavel anglo Del sveten, žužen the bi o binos. ²³ No oda ĉa akor, te likerena avri, te aĉhena zorales andro paĉaben a te tumen na visarena het la naĉejatar, pal savi šunĉan andro evaňjelium. Oda evaňjelium pes vakerel savore manušenge pro svetos. Me, o Pavol, aĉhilom služobňikos ole evaňjelioske.

Le Pavloskri služba prekal e cirkev

²⁴ Akana radisaľuvav, hoj šaj cerpinav vaš tumenge a šaj lidžav the me pre miro felos vareso olestar, so o Kristus cerpinda vaš leskro felos, so hin e Cirkev. ²⁵ Me aĉhilom o služobňikos la cirkvakro, avke sar oda o Del kamelas. A diňa man andre kadi buĉi prekal tumaro laĉho, hoj te vakerav calo lav le Devleskro, ²⁶ o garudipen, so sas but berša the pokoleňja garudo, ale akana sas sikado le Devleskre manušenge. ²⁷ Lenge o Del kamľa te del te džanel, savo slavno barvalipen hin andre oda garudipen maškar o narodi. Oda garudipen hin o Kristus andre tumende, e naĉej la slavakri.

²⁸ Ov hin oda, pal kaste kazinas, dovakeras a sikavas dojekhe manušes andre savoro godaveripen, hoj dojekhe manušes te anas anglo Del sar dokonales andro Kristus. ²⁹ A vaš kada man marav a kerav savoro leskra zoraha, savi andre mande zorales kerel.

2

¹ Bo kamav, hoj te džanen, sar kade kerav phares buĉi vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea, the vaš savorengenge, save man mek šoha na dikhle. ² Kamav, hoj te aven povzbudžimen andro jile a spojimen andro kamiben, hoj te dochuden savoro barvalipen andre oda, hoj aĉalona savoreske a prindžarena le Devleskro garudipen, so hin o Kristus. ³ Bo andre leste hin garudo savoro godaveripen the o prindžaripen, so hin baro barvalipen. ⁴ Ale kada phenav vašoda, hoj tumen űiko te na odcirdel le falošne vakeribnaha. ⁵ Bo kajte na som tumenca andro felos, som tumenca andro duchos a radisaľuvav, sar dikhav tumaro poradkos the tumaro zoralo paĉaben andro Kristus.

Andro Kristus hin savori plnošť

⁶ Sar priľlan le Ježiš Kristus, le Rajes, avke the dživen jekhetane leha. ⁷ Aven zakoreňimen the zathode andre leste, zorale andro paĉaben, avke sar sanas sikade, a aven napľňimen le palikeribnaha.

⁸ Den tumenge pozoris pre oda, hoj tumen vareko te na lel andro otroctvos varesava prazdna the falošna filozofijaha, savi hiňi zathodi pre le manušengre tradiciji the pro svetoskre sikavibena, a na pro Kristus.

⁹ Bo andro Kristus dživel savori plnošť le Devleskri, andre le manuškro felos. ¹⁰ A the tumen dochudňan e plnošť andre leste. Ov hino upral savore raja the autoriti. ¹¹ Tumen san andre leste obrezimen, ale na san obrezimen le manuškro vastenca. Ale o Kristus tumen obrezinda akor, sar sas pal tumende ĉhido tele o felesno dživipen. ¹² Bo sar sanas bolde, sanas parunde le Kristoha a andro bolipen sanas the uštade andral o meriben jekhetane le Kristoha

prekal o pačaben andre zor le Devleskri, savo les uštađa andral o meriben.

¹³ A the tumen, so sanas mule andre tumare bini the andre oda, hoj na sanas obrezimen pre tumare tela, o Del obdžidarđa jekhetane le Kristoha, sar amenge odmukla savore bini. ¹⁴ O Del mažinda avri oda dlžno lil, so svedčinelas pre amende, hoj na dolikerahas le Mojžišoskro zakonos. Mažinda avri oda lil oleha, hoj les primarđa pro kerestos. ¹⁵ Odzbrojinda le duchovne rajen the autoriten a anda len avri anglal sakoneste pre ladž, akor sar pro kerestos upral lende zvitazinda.

¹⁶ Niko tumen te na sudzinel vaš oda, so chan a pijen, aňi vaš varesavo inepos, aňi vaš o inepos le Neve čhoneskro, aňi vaš o šabat. ¹⁷ Bo kala hine ča o ciňi ole vecengre, so avena, ale e skutočnost hin o Kristus. ¹⁸ Ma domuken, hoj kajse manuša, save pestar keren kamukeri pokorna a lašaren le aňjelen, tumenge te len het tumari odmena vaš o vitazstvo. On pes ča furt lidžan upre oleha, so dikhle, a lašaren pes barikanes andre peskro manušeskro gondolišagos. ¹⁹ Kajse manuša pes na likerem le šerestar, so hin o Kristus. O šero likerel jekhetane calo telos, savo hino prephandlo le šlachenca the le klubenca, hoj te barol avke, sar oda o Del kamel.

Nevo dživipen andro Kristus

²⁰ Te imar muľan le Kristoha kale duchovne zorengre andral kada svetos, akor soske tumen mek podden sar ola manuša, so dživen andro svetos, kajse prikazenge? ²¹ „Ma chude tut olestar! Ma koštoľin! Aňi ma le andro vasta!“ ²² Oda hin ča le manušeskre prikazi the sikavibena pal o veci, so pes chal a pijel – hine ča jekhvar pre chasna a palis nane. ²³ Kajse prikazi dičhon avri sar godaver, bo ola manuša korkore pestar keren pobožna the pokorna oleha, hoj peskre tela den te cerpinel. Ale oda na pomožinel le manušeske, hoj te preačhel te kerel oda, so kamel o telos.

3

¹ Avke, te imar uštilan le Kristoha andral o meriben, roden oda, so hin upre, kaj bešel o Kristus pal e čači sera le Devleskri. ² Gondolinen pre oda, so hin upre, a na pre oda, so hin pre phuv. ³ Bo imar muľan a tumaro dživipen hin garudo le Kristoha andro Del. ⁴ A sar pes sikavela o Kristus, tumaro dživipen, akor pes the tumen leha sikavena andre slava.

O purano the o nevo dživipen

⁵ Vašoda murdaren andre tumende o žadosci le teloskre: O lubipen, o nalačhipen, o nažužipen, e nalači žadosca the o lakomstvo, so hin e modloslužba. ⁶ Angle kala veci avel e cholĭ le Devleskri pre ola, ko na kamen te šunel. ⁷ The tumen varekana avke andre kada phirenas a dživenas. ⁸ Ale akana čhiven tumendar kada savoro het: E cholĭ, e vibušnosť, o nalačhipen, o nalače lava pal aver džene the o džungale lava andral o muj. ⁹ Ma klaminen jekh avreske, bo imar čhidan tele le purane manušes leskre skutkenca ¹⁰ a urdan pre tumende le neve manušes, saves o Del furt kerel neveder pal peskri podoba, hoj furt feder te prindžarel Oles, ko les kerđa. ¹¹ Avke akana imar nane rozdžel či hin vareko Grekos abo Židos, obrezimen abo

naobrezimen, cudzincos abo barbaris*, otrokos abo slobodno, ale o Kristus hin savoro a ov hino andre savorende.

¹² Tumen san le Devleskre avrikidle manuša, sveta, saven o Del igen kamel, vašoda tumen uren andro lačhejileskeriben, lačhipen, pokora, kovlejileskeriben the trpezljivost. ¹³ Zlidžan jekh avres a odmuken tumenge, te hin varekas vareso pre varekaste. Odmuken jekh avreske avke, sar o Kristus odmukla tumenge. ¹⁴ Ale upral savoreste uren tumen andro kamiben, savo sphandel savoro andre dokonalo jednota.

¹⁵ A o smirom le Kristoskro mi lidžal tumare jile, se sanas vičimen andre jekh telos, hoj te dživen andro smirom. A aven vđačna. ¹⁶ O lav le Kristoskro mi el barvales andre tumende. Andre savoro godaveripen sikaven jekh avres a dovakeren tumenge. A palikeribnaha andro jile gilaven le Devleske o žalmi, o chvali the o duchovna gila. ¹⁷ A savoro, so keren, abo vakeren, keren andro nav le Rajeskro le Ježišoskro a prekal leste palikeren le Devleske, amare Dadeske.

Sar te dživel o nevo dživipen

¹⁸ Džuvľale, podden tumen tumare romenge, avke sar oda kampil te kerel andro Raj.

¹⁹ Muršale, kamen tumare romňijen a ma chučkeren pre lende avri cholaha.

²⁰ Čavorale, šunen le dajen the le daden andre savoreste, bo ada hin le Rajeske pre dzeka.

²¹ Dadale, ma aven igen zorale pre tumare čhave, hoj te na pes phanden andre peste.

²² Tumen, o sluhi, šunen tumare rajen andre savoreste a ma služinen pačivales ča anglal lengre jakha sar ola, ko kamen te avel pre dzeka le manušenge, ale služinen žuže jilestar a daratar le Devlestar. ²³ Savoro, so keren, keren andral o jilo sar le Rajeske, a na sar le manušenge. ²⁴ Se džanen, hoj le Rajestar chudena o dedictvos sar o počnihiben, bo le Rajeske le Kristoske služinen. ²⁵ Oleske, ko kerel o nalačhipen, ela počimen vaš oda nalačhipen, so kerđa. Bo o Del peske na kidel avri nisave manušes, sar sudzinel.

4

¹ Tumen, o raja, den le sluhenge oda, so hin spravodljivo a so peske zaslužinen. Se džanen, hoj the tumen hin Raj andro ňebos.

Te ačhen andro modlitbi

² Ačhen andro modlitbi, aven upre a ma soven, ale furt palikeren le Devleske. ³ Modlĭnen tumen the vaš amenge, hoj amenge o Del te phundravel o vudar prekal o lav, hoj te vakeras le Kristoskro garudipen, vaš savo som akana andre bertena. ⁴ Modlĭnen tumen, hoj oda garudipen te sikavav žužes, avke sar kampil. ⁵ Dživen godaha anglo napačabnaskre manuša a viužinen avri dojekh časos. ⁶ Tumaro vakeriben mi el furt pherdo le kamibnaha, lačo sar o chaben le loneha, hoj te džanen, sar kampil sakoneske te odphenel.

O posledna pozdravi

⁷ Miro lačo phral the pačivalo služobňikos, savo amenca jekhetane služinel le Rajeske, o Tichikus, tumenge dela te džanel savoro, so

* 3:11 3,11 Skitos

manca hin. ⁸ Me les bičhadom ke tumende vašoda, hoj tumen te dodžanen, sar amenge hin a so keras, hoj tumenge te anel o radišagos andro jile. ⁹ Džal leha o Onezimus, o pačivalo the lačo phral, saves igen kamas a hino jekh tumendar. On tumenge dena te džanel sa, so pes kade kerel.

¹⁰ Pozdravinel tumen o Aristarchos, savo hino manca jekhetane andre bertena, the o Marek, le Barnabašiskro strično phral. (Pal leste tumenge imar pisindom, hoj les te prilen, te avela ke tumende.)

¹¹ Pozdravinel tumen the o Jesus, saves vičinen Justus. Le Židendar ča on korkore keren manca jekhetane buči prekal o krališagos le Devleskro a but mange pomožinde. ¹² Pozdravinel tumen o Epafras, savo hino jekh tumendar, o sluhas le Ježišoskro Kristoskro, savo pes furt vaš tumenge marel andre peskre modlitbi, hoj te ačhen zoraha andro pačaben, te aven dokonala a andre savoreste te keren le Devleskri voľa. ¹³ Šaj phenav pal leste, hoj kerel bari buči vaš tumenge the vaš ola, ko hine andre Laodikea the andro Hierapolis.

¹⁴ Pozdravinel tumen o Lukaš, o doktoris, saves rado dikhas, the o Demas. ¹⁵ Pozdravinen le phralen andre Laodikea the andre Nimfa the e khangeri, so hiňi andre leskro kher.

¹⁶ A sar ela o lil pregendo ke tumende, den, hoj les te pregenen the andre khangeri andre Laodikea. A tumen pregenen o lil andral e Laodikea.

¹⁷ A phenen le Archipaske: Snažin tut te dokerel odi buči, so priiľal le Rajestar.

¹⁸ Me, o Pavol, mire vasteha kada pisinav a pozdravinav tumen. Ma bisteren pre mire lanci! E milošť le Devleskri mi el tumenca savorenc!

Le Pavloskro ešebno lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andro foros Tesalonika, la khangerake, so hiñi andro Del amaro Dad the andro Raj Ježiš Kristus:

E milost the o smirom tumenge!

² Amen palikeras le Devleske vaš tumenge savorenge furt, sar tumen leperas andre amare modlitbi. ³ Na preačas te leperel anglo Del amaro Dad tumari buči, so keren le pačabnastar, tumari služba andro kamiben the oda, savi zorali hiñi tumari nađej andre amaro Raj Ježiš Kristus.

⁴ Amen džanas, phralale, hoj o Del tumen kamel a kidña peske tumen avri. ⁵ Bo amaro evaňjelium na avla ke tumende ča le lavenca, ale la zoraha the le Svete Duchoha the andre bari istota. Se tumen džanen, sar dživahas maškar tumende, a oda sas prekal tumaro lačo.

⁶ A tumen napodobňinenas amen a the le Rajes, sar priilan o lav andro but cerpišagi radišagoha le Svete Duchostar. ⁷ Vašoda san priklados savorenge, save pačan andre Macedonija the andre Achaja.

⁸ Bo tumendar gela o lav le Rajeskro na ča andre Macedonija the andre Achaja – pre dojekh than pes rozligenda tumaro pačaben andro Del. Vašoda amenge imar na kampil buter nič te vakerele, ⁹ bo on korkore vakeren pal oda, sar amen priilan a sar tumen visarđan le modlendar ko Del, hoj te služinen le džide the čače Devleske. ¹⁰ Vašoda akana užaren leskre Čhas le Ježiš, saves o Del uštađa andral o meriben a savo amen zachrañinel andral odi choli, so avela.

2

Pal e buči andre Tesalonika

¹ Tumen korkore džanen, phralale, hoj amen na avlam ke tumende hijaba. ² Se džanen, hoj angloda but precerpindam andro Filipi a hoj amen andre avri pre ladž. Ale the avke arakhlam e zor andro Del te vakerele tumenge o evaňjelium le Devleskro bi e dar, kajte but manuša džanas pre amende. ³ Bo oda, so amen tumenge vakerahas, na sas, hoj varekaha te thovas avri, a na sas aňi le klamišagoha, aňi le nažuže jilenca, ⁴ ale vašoda, hoj amen o Del dikhla sar hodnen, diña amenge o evaňjelium a avke les vakeras – na avke, hoj te avas pre dzeka le manušenge, ale le Devleske, savo skušinel amare jile. ⁵ Se tumen džanen, hoj šoha tumenge na vakerahas gule lava, aňi na samas izdrade pal tumare love andre amare jile – o Del hino amaro švedkos. ⁶ Aňi na rodahas e slava le manušendar – aňi tumendar, aňi ñikastar avrestar. ⁷ Bo sar o apoštola le Kristoskre šaj tumendar užarđamas, hoj pes pal amende te starinen.

No amen avke na kerdam, ale samas ke tumende kamibnaskre sar e daj, savi pes starinel pal peskre čhave. ⁸ Avke tumen kamahas, hoj

anahas tumenge na ča o evaňjelium, ale dahas the peskre dživipena, bo igen peske tumen zakamlam. ⁹ Se leperen tumenge, phralale, pre amari phari buči. Rat-džives kerahas, hoj te na avas tumenge pre meň, medik tumenge vakerahas o evaňjelium le Devleskro. ¹⁰ Tumen san švedki a the o Del, sar pobožne, spravodlivones the žužes pes likerahas maškar tumende, so pačan. ¹¹ Tumen džanen mištes, hoj dojekheha tumendar kerahas avke, sar o dad kerel peskre čaha: ¹² Zoralarahas, dovakerahas a priphenahas tumenge, hoj te dživen lačo dživipen, so hin pre dzeka le Devleske, savo tumen vičinel andre peskro krališagos the andre peskri slava.

¹³ Vašoda na preačas te palikerel le Devleske, hoj na priilan sar o lav le manuškro, oda lav, so šundam amendar, ale sar le Devleskro lav. Bo ajsa čačas hino oda lav, so kerel andre tumende, save pačan. ¹⁴ Se tumen, phralale, ačhilan ajse sar le Devleskre zbori andro Ježiš Kristus andre Judsko. Bo avke, sar on cerpinenas le Židendar, avke the tumen cerpinenas tumare manušendar. ¹⁵ Ola Židi murdarde amare Rajes le Ježiš a the peskre proroken a the pre amende džanas. On nane le Devleske pre dzeka a hine űeprijateľa savore manušenge. ¹⁶ Na domuken amenge te vakerel le avre narodenge, hoj te aven zachraňimen, a oleha mek furt buter dothoven paš peskre bini. Ale e cholí le Devleskri imar avľa pre lende.

O Pavol kamel te avel pale ke lende

¹⁷ Phralale, kajte amen gelam het tumendar pro sikra, na gelam het le jileha. Igen tumen kamahas te dikhel a kerahas sa prekal oda, hoj tumen te dikhas. ¹⁸ A kamahas te avel ke tumende - me, o Pavol, buterval kamavas - ale o satan amenge na domukľa. ¹⁹ Bo ko hin amari nađej, amaro radišagos, vaj amari baripnaskri koruna? Či na san oda tumen angle amaro Raj Ježiš Kristus, sar avela? ²⁰ Tumen san amari slava the amaro radišagos!

3

¹ Vašoda, hoj imar buter našti likerahas avri, phendam peske, hoj ačaha andro Ateni korkore, ² sar bičhadam le Timoteus, amare phrales the le Devleskre služobňikos, savo amenca kerel jekhetane e buči prekal o evaňjelium le Kristoskro, hoj tumen te zoralarel a hoj te pomožinel tumare pačabnaske, ³ hoj űiko te na omukel o pačaben andre kala pharipena. Se tumen korkore džanen, hoj amen sar pačabnaskre manuša mušinas kajse pharipenenca te predžal. ⁴ The sar samas ke tumende, phenahas tumenge imar anglal, hoj pre amende avena o pharipena. A džanen, hoj avke pes the ačhila. ⁵ Vašoda, sar me imar buter našti likerdom avri, bičhadom les, hoj man te dodžanav pal tumaro pačaben, či tumen na pokušinelas o beng a amari buči palis na ulahas pre űisoste.

⁶ Ale akana, sar avľa o Timoteus tumendar ke amende, anda amenge o lačo hiros pal tumaro pačaben the kamiben. Phenda amenge, hoj pre amende furt gondolinen andro lačhipen a igen amen kamen te dikhel - avke sar the amen tumen. ⁷ Vašoda, phralale, radisalilam tumare pačabnaske, kajte amen hin bare pharipena the cerpišagi. ⁸ Akana obdžidilam, bo džanas, hoj tumen ačhen zoraha andro Raj.

⁹ Se soha šaj palikeras le Devleske vaš tumenge, vaš oda savoro radišagos, so amen tumendar hin angle amaro Del? ¹⁰ Rat-džives pes igen mangas, hoj tumen te dikhas a te dokeras oda, so mek kempel tumare pačabnaske.

¹¹ Ale ov korkoro, o Del amaro Dad the amaro Raj o Ježiš Kristus, mi lidžal amaro drom ke tumende. ¹² A mi kerel o Raj, hoj tumaro kamiben jekh ke avreste a the ke sakoneste te barol a te prečuľal avri, avke sar hin amaro kamiben ke tumende. ¹³ Mi zoraľarel tumen andro jile, hoj te aven sveta the bi o binos anglo Del amaro Dad, sar avela amaro Raj o Ježiš savore peskre manušenca. Amen.

4

O dživipen, so hin le Devleske pre dzeka

¹ No akana, phralale, mangas tumen a dovakeras tumenge andre amaro Raj Ježiš, hoj furt buter te baron andre oda, so amendar priľľan. Bo amen tumen sikaďam, sar kempel te dživel a te avel pre dzeka le Devleske a avke imar the dživen. ² Se džanen, save prikazaňja tumen diňam amare Rajestar le Ježišostar.

³ Bo kada hin, so o Del kamel: tumaro posveťenje, hoj tumen te zľikeren le lubipnastar, ⁴ hoj sako tumendar te džanel sar te dživel peskra romňaha svetones the andre pačiv ⁵ a na andre džungali žadosca, sar oda keren o pohana, save na prindžaren le Devles. ⁶ Ňiko te na thovel avri peskre phraleha avke, hoj kerela vareso leskra romňaha. Bo amaro Raj marela sakones, ko oda kerel, sar tumenge imar sigeder zoraha priphendam the dovakerďam. ⁷ Bo na vičinda amen o Del pre oda, hoj te avas nažuže, ale hoj te dživas sveto dživipen. ⁸ Ko kada na prilel, na prilel le Devles. Bo oda nane le manušestar, ale le Devlestar, savo tumen del peskre Svete Duchos.

⁹ Pal o kamiben maškar o phrala tumenge na kempel te pisinel, bo tumen san korkore avrisikade le Devlestar, hoj jekh avres te kamen. ¹⁰ Bo imar sikaven oda kamiben savore phralenge andre cali Macedonija. Ale mangas tumen, hoj oda te keren mek buter. ¹¹ Keren sa prekal oda, hoj te dživen andro smirom a sako pes mi starinel pal peskro a mi kerel peskre vastenca e buči, avke sar tumenge oda phendam. ¹² Bo oleha tumen ľikerena šukares anglal ola, ko na pačan, a na avena ņikaske pre meň.

Sar o Raj avela tele

¹³ Amen kamas, phralale, hoj te džanen, so ela ole manušenca, save imar mule. Bo na kamas, hoj tumen te trapinen avke sar okla džene, saven nane naďej. ¹⁴ Bo te amen pačas, hoj o Ježiš muľa a ušľila andral o meriben, ta akor pačas the oda, hoj o Del anela pale le Ježišoha olen, ko mule pačabnaha andre leste. ¹⁵ Kada, so tumenge amen phenas, hin o lava le Rajeskre: Amen, save mek dživaha, sar avela o Raj, na predenašaha olen, ko imar mule. ¹⁶ Bo sar šundola o zoralo rozkazis, le archaňjeloskro hangos the le Devleskri truba, korkoro o Raj avela tele andral o ņebos a ola, ko mule andro Kristus, ušľena ešebna. ¹⁷ A palis amen, save avaha mek džide, avaha jekhvareste cirdle upre jekhetane lenca andro chmari, kaj pes arakhaha le Rajeha. A avke avaha le Rajeha pro furt. ¹⁸ Vašoda tumen zoraľaren jekh avren kale lavenca.

5

¹ Phralale, pal o časi, kana oda avela, na kampil tumenge te pisinel, ² bo korkore mištes džanen, hoj o Džives le Rajeskro avela avke sar o živañis prekal e rat. ³ Bo sar vakerena: „Smirom hin a na mušinas pes te daral,“ akor e bari bibach, avela jekhvareste pre lende, sar o dukha pre khabñi džuvli a na denašena.

⁴ Ale tumen, phralale, na san andro kalipen, hoj tumen oda Džives te zachudel sar o živañis. ⁵ Bo tumen savore šan o čhave le švetloskro the o čhave le dživeseskro. Amen na sam o čhave le kalipnaskro the la račakre. ⁶ Vašoda, te na sovas avke sar okla džene, ale te avas upre a te avas strižba. ⁷ Bo ola, ko soven, rači soven a ola, ko mačon, hine rači mate. ⁸ Ale amen, save sam o čhave le dživeseskro, avas strižba, uras pre peste o pancjeris le pačabnaskro the le kamibnaskro a sar e prilba e nađej pro spaseñje. ⁹ Bo o Del peske amen na kidña avri pre peskri choñi, ale pre oda, hoj te dochudas o spaseñje prekal amaro Raj Ježiš Kristus, ¹⁰ savo muľa vaš amenge, hoj te dživas jekhetane leha – či sam džide abo mule. ¹¹ Vašoda tumen zorañaren a podhazden jekh avres, avke sar oda the keren.

O posledna pozdravi

¹² Mangas tumen, phralale, hoj tumenge te likerem olen, ko maškar tumende keren e phari buči, ko hine upral tumende andro Raj a sikaven tumen. ¹³ Igen tumenge len važinen a kamen len vaš lengri buči. Dživen andro smirom jekh avreha! ¹⁴ A mangas tumen, phralale: Dovakerem olenge, ko na kamen te kerel buči, podhazden olen, ko pes pomukle, pomožinen le slabenge a sakoneha likerem avri. ¹⁵ Dodikhen pre oda, hoj ñiko te na visarel varekaske pale o nalačo vaš o nalačo, ale furt tumen snažinen te kerel o lačo jekh avreske a the savore manušenge.

¹⁶ Furt radisañon! ¹⁷ Ma preačhen tumen te modline! ¹⁸ Andre savoreste palikerem, bo ada hin le Devleskri voľa prekal tumende andro Ježiš Kristus.

¹⁹ Ma murdaren andre e jag le Svete Duchoskri. ²⁰ Ma dikhen tele o prorocstva, ²¹ ale savoro skušinen a o lačo tumenge muken. ²² Nič tumen te na chal le ñisave nalačipnaha.

²³ A o Del korkoro, savo amen del o smirom, mi kerel tumendar sveten andre savoreste a mi dolikerel tumen – calo tumaro duchos, duša the felos – bi e mel, medik na avela pale amaro Raj o Ježiš Kristus. ²⁴ Verno hino Oda, ko tumen vičinel: Ov oda the kerela.

²⁵ Phralale, modlinen tumen vaš amenge! ²⁶ Pozdravinen šukares savore phralen jilestar. ²⁷ Mangav tumen anglo Raj: Pregenen kada ñil savore svete phralenge. ²⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi avel tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Tesaloničanenge

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o Silvan the o Timoteus pisinas le manušenge andre khangeri andro foros Tesalonika, save patrinen le Devleske, amare Dadeske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske:

² E milost the o smirom tumenge le Devlestar, amare Dadestar the amare Rajestar, le Ježišostar Kristostar!

Pal o sudos

³ Phralale, amen mušinas vaš tumenge te palikerel furt le Devleske a hin vaš soske, bo igen barol tumaro pačaben the tumaro kamiben jekh ke avreste. ⁴ Vašoda the amen korkore pes lašaras tumenca andro khangeri le Devleskre, hoj sar likerem avri a pačan andre savore tumare pharipena the skuški, savenca predžan.

⁵ Kada savoro sikavel pre le Devleskro čačipnaskro sudos, a vašoda avena hodna te džal andro krališagos le Devleskro, vaš savo the cerpinen. ⁶ Bo o Del hino čačipnaskro: Dela pale o pharipen olenge, ko tumenge keren o pharipen, ⁷ ale tumenge, save san andro pharipen, dela o smirom le pharipnastar avke, sar the amenge, akor sar pes andral o ņebos sikavela o Raj o Ježiš peskre zorale aňjelenca. ⁸ Akor marena andro jagale plameňa olen, ko na prindžaren le Devles, the olen, ko na šunen o evaňjelium amare Rajeskro le Ježišoskro. ⁹ Lengro trestos hin, hoj ena zničimen pro furt dur le Rajeskre mujestar the leskra slavakra zoratar, ¹⁰ andre oda Džives, sar o Ježiš avela, hoj les te avel e slava savore leskre manušendar the e bari pačiv savorendar, save pačandile. Tumen avena maškar lende, bo pačandilan amare svedectvoske.

¹¹ Vašoda pes furt vaš tumenge modlinas, hoj tumendar amaro Del te kerel hodnen te dživel oda dživipen, andre savo tumen vičinda, a hoj peskra zoraha te dokerel savoro lačno, so tumen kamen, a the dojekh pačabnaskri buči. ¹² Modlinas pes vaš oda, hoj o nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro te avel barardo andre tumende a tumen andre leste prekal e milost, so del o Del the amaro Raj, o Ježiš Kristus.

2

O znameňja andro džives le Rajeskro

¹ Te vakeras pal oda Džives, sar avela amaro Raj, o Ježiš Kristus, a sar amen lela ke peste, mangas tumen, phralale, ² ma den tumen te daravel avri ņisave duchoha, aňi laveha, aňi lileha – so dičhol, hoj hin amendar –, so phenen, hoj o Džives le Kristoskro imar avla. ³ Ma den tumen ņisoha a ņikaha te klaminel, bo o Džives le Kristoskro na avela, medik pes na ačhela oda, hoj but manuša oddžana le pačabnastar, a medik pes na sikavela o Manuš le Binoskro, oda, kas o Del zničinel andro peklos. ⁴ Ov džala pre savoreste a hazdela pes upral savoreste,

so pes vičinel Del, abo pes lašarel, vašoda peske bešela andro chramos le Devleskro a kerela pestar, hoj ov hino Del.

⁵ Bisterđan, hoj pal oda imar vakeravas, sar somas ke tumende? ⁶ A tumen džanen, so les akana zlikerel, hoj pes te sikavel ča andre oda časos, so hin dino prekal leste. ⁷ A e zor le nalačhipnaskri imar kerel počoral, bo mek hino zlikerdo, no ča dži akor, medik na ela ilo het oda, ko les akana zlikerel. ⁸ A palis pes oda Manuš le Binoskro sikavela, saves o Raj o Ježiš murdarela le dičoha andral peskro muj a zničinel peskra slavaha, sar avela. ⁹ Oda Manuš le Binoskro avela savora zoraha le satanostar a kerela falošna znameňja the zazraki, ¹⁰ hoj te cirdel andro nalačhipen olen, ko ena zničimen, bo na priile a na kamle o čaćipen, hoj te aven spasimen. ¹¹ Vašoda pre lende o Del bičhavel e zor, so len lidžala andro bludi, hoj te pačan le klamišagoske. ¹² Avke ena odsudzimen savore, ko na pačandile le čaćipnaske, ale rado kamenas o nalačhipen.

Te ačhen zorales

¹³ Ale amen mušinas furt te palikerel le Devleske vaš tumenge, phralale, saven o Raj kamel. Bo o Del peske tumen avri kidňa sar ešebnen, hoj te aven spasimen, a pošvecinda tumen le Duchoha the le pačabnaha andro čaćipen. ¹⁴ Akor, sar amendar šundān o evaňjelium, vičinda tumen ke oda, hoj te prilen e slava amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri.

¹⁵ Vašoda, phralale, ačhen zorales a likerēn oda, so siklišan, či amare lavestar abo amare ličestar.

¹⁶ A korkoro amaro Raj, o Ježiš Kristus, the o Del, amaro Dad, savo peske amen zakamla a diňa amen peskra milostaha o večno radišagos the e lači nađej, ¹⁷ mi pofešinel tumare jile a mi del tumen zor andre dojekh lačo skutkos the lav.

3

O Pavol peske mangel modlitbi

¹ Dureder, phralale, modlīnen tumen vaš amenge, hoj pes o lav le Rajeskro sig te rozlidžal a te prilel andre pačiv the avrether avke sar ke tumende. ² A modlīnen tumen, hoj te avas avricirdle andral e zor le nalače the napačivale manušendar, bo na sakones hin pačaben. ³ Ale o Raj hino pačivalo. Ov tumen dela zor a chrañinela le nalačestar. ⁴ Pačas tumenge andro Raj, hoj imar keren a the kerena, so tumenge amen prikazinas. ⁵ O Raj mi lidžal tumare jile ko kamiben le Devleskro the ke trepzlivost le Kristoskri.

Sako te kerel buči

⁶ Prikazinas tumenge, phralale, andro nav amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro, hoj tumen te odcirden dojekhe phralestar, savo dživel leñivones a na dživel pal oda sikaviben, so amendar chudňan. ⁷ Tumen korkore džanen, hoj kampil te kerel avke sar amen, bo amen na dživahas maškar tumende leñivones: ⁸ Na chahas o maro ņikastar hijaba, ale andre buči phares kerahas rat-džives, hoj te na avas ņikaske tumendar pro starišagos. ⁹ Amen kerdam oda, na vašoda, hoj amen na sas pre oda pravos, ale hoj tumenge te avas priklados, hoj te keren avke sar amen. ¹⁰ A sar samas ke tumende,

prikazinahas tumenge kada: „Oda, ko na kamel te kerel buči, aňi te na chal!“

¹¹ Bo šunas, hoj varesave džene maškar tumende pes namištes likerem – nič na kerem, ča pes thoven andre ola veci, so lenge na kempel. ¹² Ajsenge prikazinas a priphenas prekal amaro Raj Ježiš Kristus, hoj šukares te kerem buči, a avke te chan peskro maro. ¹³ Ale tumen, phralale, ma preačhen te kerel o lačhipen, ¹⁴ a te vareko na šunel amaro lav andre kada lila, pre oda manuš tumenge den pozoris a ma zdžan tumen leha, hoj pes te ladžal. ¹⁵ Ma len les sar neprijateľis, ale dovakerem leske sar phraleske.

O posledna pozdravi

¹⁶ Korkoro o Raj, savestar avel o smirom, tumen mi del o smirom andre dojekh časos the andre savoreste. O Raj mi el tumenca savorenca!

¹⁷ Me, o Pavol, pisinav mire vasteha kada pozdravos. Avke pisinav. Kada hin o znakov* andre savore mire lila.

¹⁸ E milost amare Rajeskri le Ježišoskri Kristoskri mi el tumenca savorenca!

* 3:17 3,17 Abo: o podpisos

Le Pavloskro ešebno lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado le Devlestar amare Spasifelistar the le Ježišostar Kristostar, savo hino amari nađej, ² pisinav le Timoteoske, mire čače čhaske andro pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost, o lačhejleskeriben the o smirom!

Pal o falošno sikaviben

³ Mangav tut, sar tut imar mangavas, sar džavas andre Macedonija, hoj te ačhes andro Efezus a te dovakeres varesave manušenge, hoj te na sikaven falošno sikaviben. ⁴ Phen lenge, hoj pes te na zalen varesave bajkenca the le ņekoņečne rodokmeņenca, bo kajse lava na služinen le Devleskra bučake, savi pes kerel le pačabnaha, ale sigeder anen o vesekedišagi. ⁵ O cielos ole prikaziskro hin o kamiben, so avel andral o žužo jilo, andral o lačo svedomje the andral o čačo pačaben. ⁶ Kada varesave džene našade a visarde pes ko diline vakeribena. ⁷ On kamen te avel o učitelja le zakonoskre, ale aņi na achalon, so vakeren, a aņi oda, pre soste avke ačhen.

⁸ Ale amen džanas, hoj o zakonos hino lačo - te les vareko lel avke, sar kampil. ⁹ A kada džanen, hoj o zakonos nane dino prekal o čačipnaskre, ale prekal ola, ko na dolikeren o zakonos a ko pes na podden - hino dino prekal o bijedevleskre the binošna, prekal ola, ko nane sveta aņi žuže, the prekal o vrahi, prekal ola, ko murdaren le dajen the le daden. ¹⁰ O zakonos hino the prekal o lubara, prekal o murša, so soven le muršenca, prekal ola, ko cinen the bikenen le manušen, prekal o klamara the prekal ola, ko den lav klamišagoha, a prekal sakoneste, ko dživen avke, hoj pes oda na zdžal le saste sikavibnaha. ¹¹ Oda sikaviben šaj arakhas andro slavno evaņjelium le pozehņimen Devleskro, savo mange sas dino te vakerel.

Palikeriben le Devleske

¹² Palikerav le Ježišoske Kristoske, amare Rajeske, savo man diņa zor te kerel leskri buči. Palikerav leske, hoj man dikhla sar vernones a ačhađa man andre služba, ¹³ man, savo pre leste varekana namištes vakeravas, džavas pre leste a dukhavavas les. Ale o Del sas ke mande lačhejleskro, bo mek na somas andro pačaben a na džanavas, so kerav. ¹⁴ Ale o Raj pre ma čidja avri barvales peskri milost a diņa man o pačaben the o kamiben, so hin andro Ježiš Kristus.

¹⁵ Kala lava, so phenav, hin čačipen a šaj len te prilal a te pačal: O Ježiš Kristus avla pro svetos te spasinel le binošnen, savendar me som nekgorer. ¹⁶ Ale o Del sas ke mande lačhejleskro vašoda, hoj pre ma ešebno o Ježiš Kristus sikada peskri bari trpezlivost, sar priklados prekal ola, ko pačana andre leste, a avke chudena o večno dživipen.

17 Le večne Kraliske, le jekhe Devleske, savo furt dživel a saves našti te dikhel, mi džal e pačiv the e slava pro furt! Amen.

18 Timoteus, čhavo miro, kada prikazis, so tuke dav, hino zathodo pro prorocka lava, save tuke sas angloda phende. Te keres pal ola lava, mares tut lenca o lačo mariben¹⁹ a likeris tuke o pačaben the o lačo svedomje! Varesave džene preačhile te šunel peskro svedomje, a vašoda lengro pačaben rozpeła. ²⁰ Lendar hin o Himeneos the o Alexander, saven diňom le satanoske, hoj te odsiklon pes te ruhinel.

2

Pal e modlitba

¹ Mangav tut anglal savoreste, hoj pes te keren o modlitbi, o mangipena, o prosbi vaš avrenge a the o palikeribena vaš savore manuša. ² A modlilen tumen the vaš o krala the vaš savore autoriti, hoj te dživas andro smirom cicho dživipen andre savori pobožnost the svetost. ³ Kada hin lačo the šukar anglo Del amaro Spasitelis, ⁴ savo kamel, hoj savore manuša te aven zachraňimen a te prindžaren o čačipen. ⁵ Bo hin ča jekh Del a hin ča jekh prostredňikos maškar o Del the maškar o manuša, o manuš Ježiš Kristus, ⁶ savo počinda peskre dživipnaha, hoj te cinel avri savore manušen. O Del amenge ada sikada andro spravno časos. ⁷ Vašoda somas me ačhado sar o apoštolos the kazatelis, o učitelis le pohanenge, hoj lenge te vakerav pal o pačaben the čačipen. Vakerav čačo, na klaminav!

⁸ Vašoda kamav, hoj pes o murša te modlilen pre dojekh than a te hazden o sveta vasta bi e cholli the vesekedišagos. ⁹ Avke the o džuvla pes mi uren rajikanes, avke sar kempel, žužipnaha the zlikeribnaha, jednoduche uchaňibnaha, bi o somnakaj, perli abo barikane gada, ¹⁰ ale mi šukaľaren pes le lače skutkenca, avke sar oda kempel te kerel le džuvlengje, save phenen, hoj lašaren le Devles.

¹¹ E džuvli cichones mi siklol savora pokoraha. ¹² La džuvľake na domukav te sikavel, aňi te lidžal le muršes, ale mi avel čhit. ¹³ Bo o Adam sas stvorimen ešebno a až palis e Eva. ¹⁴ A na o Adam sas klamimen, ale e džuvli sas klamimen a kerđa o binos. ¹⁵ Ale e džuvli ela zachraňimen prekal oda, hoj anela pro svetos le čhavoren, te ačhela andro pačaben, kamiben, sveto dživipen the zlikeriben.

3

Pal o vodci andro khangeri

¹ Kala lava hin čačipen: Te vareko kamel te lidžal e khangeri, mangel peske lači služba. ² Oda, ko lidžal e khangeri, mušinel te dživel avke, hoj te na avel pre leste so te phenel, murš jekha džuvľakro, strižbo, godaver the rajikano, savo presikavel e pačiv le hoscenge a džanel te sikavel avren. ³ Našti avel pijakos, aňi maribnaskro, ale kovlo, aňi ajso, savo pes cholarel sig, aňi ajso, savo izdral pal o love. ⁴ Mušinel mištes te lidžal peskro kher a te sikavel le čhaven, hoj les te šunen a te den pačiv. ⁵ Ale te vareko na džanel te lidžal peskro kher, sar pes palis starinela pal e khangeri le Devleskri? ⁶ Oda, ko lidžal e khangeri, našti avel terno andro pačaben, hoj te na ačhel barikano a te na avel odsudzimen avke sar o beng. ⁷ Ale mušinel pal leste te džal o lačo

hiros the le manušendar, save na pačan, hoj te na perel andre ladž aňi le bengeske andre pasca.

Pal o dijakona

⁸ Avke the o dijakona mušinen te dživel pačivalones a mušinen te dolikerel peskro lav. Našti aven ajse, save pijen but mol, abo hine izdrade pal o love, ⁹ ale ajse, save o čačipen le pačabnaskro likerem andro žužo svedomje. ¹⁰ No the on mi aven ešeb skušimen avri a palis, sar pre lende na ela so te phenel, šaj keren e dijakonoskri služba.

¹¹ Avke the lengre romňija te aven lače, na pletkarki, ale strižba the pačivale andre savoreste.

¹² Le dijakonen mi el ča jekh romňi a mi džanen mištes te lidžal peskre čhaven the peskre khera. ¹³ Bo pal ola, ko mištes keren e dijakonoskri služba, džal o lačo hiros a šaj vakeren bi e dar pal o pačaben andro Ježiš Kristus.

O baro garuđipen

¹⁴ Pisinav tuke kada lil, ale pačav, hoj sig ke tu avava. ¹⁵ No, te avlomas nasig, kamav, hoj te džanes, sar pes kempel te likerel andro kher le Devleskro, so hin e cirkev le džide Devleskri, o slupos the o zoralo zaklados le čačipnaskro. ¹⁶ Čačas viznavinas, baro garuđipen hin andre oda, so pačas:

O Kristus sas zjavimen andro felos,
ospravedlňimen andro Duchos,
dikhle les o aňjela,

maškar o narodi pal leste kazinenas,
pačandile andre leste andro svetos
a sas ilo upre andre slava.

4

Pal o falošna učitelja

¹ O Duchos phenel igen jasne, hoj andro posledna časi oddžana varesave džene le pačabnastar a likerena pes le klamišagoskre duchendar the le demonengre sikavibenendar. ² Kada sikaviben avel le dujemujengre manušendar, save klaminen a na šunen imar peskro svedomje, sar te lende ulahas avrilabardo le jagale trasteha. ³ Kala manuša sikaven, hoj nane mištes te džal romeste, a zakazinen te chal varesave chabena, so o Del kerđa, hoj len palikeribnaha te chan ola, ko pačan a prindžaren o čačipen. ⁴ Ale savoro, so o Del kerđa, hin lačo a nič na kempel te odčhivel het, te pes prilel palikeribnaha. ⁵ Bo o chaben pes pošvecinel le Devleskre laveha the la modlitbaha.

⁶ Te kada sikaveha le phralen, aveha lačo služobňikos le Ježišoske Kristoske, avribarardo le pačabnaskre lavenca the le lače sikavibnaha, savestar tut dži akana likerahas.

O lačo služobňikos le Ježišoskro

⁷ Ale ola bijedevleskre paramisa ma prile, ale sigeder tut zoraľar andro sveto dživipen anglo Del. ⁸ Bo te zoraľares tiro felos, oda anel ča frima chasna, ale o sveto dživipen anel chasna the andre kada dživipen the andre oda dživipen, so avela. ⁹ Kala lava hin čačipen a šaj len te prilel a te pačal. ¹⁰ Vašoda keras buči a trapinas pes, bo mukas pes

pro džido Del, savo hino Spasitelis savore manušenge, no mek buter olenge, ko pačan.

¹¹ Kada prikazin a sikav. ¹² Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele vaš oda, bo sal terno. Ale sikav o priklados le pačabnaskre manušenge, sar pes kampil te likerel andro lav, dživipen, kamiben, pačaben the žužipen. ¹³ Medik me avava, gen o Lav, kazin a sikav le manušen. ¹⁴ Ma zamuk oda duchovno daros, so hin andre tu a savo tuke sas dino prekal o prorocko lav, sar pre tu o starši thode peskre vasta.

¹⁵ Kala veci ker a muk tut andre oda cale jileha, hoj savore manuša te dikhen, sar džas anglal andro pačaben. ¹⁶ De tuke pozoris pre tu the pre tiro sikaviben. Ačh andre oda! Bo te kada kereha, zachrañineha tut a the olen, ko tut šunen.

5

O vdovi, o phureder manuša the o otroka

¹ Le phuredere manušeske ma dovaker zoraha, ale dovaker leske sar dadeske, le ternederenge sar phralenge, ² le phuredere džuvlengje sar dajenge a le ternedere džuvlengje sar pheñenge, andre savoro žužipen.

³ De pačiv le vdoven, save hine čačes vdovi. ⁴ Bo te hin varesava vdova čhave abo vnučata, on pes ešeb mi sikaven te avel pobožna andre peskro kher oleha, hoj den pale o lačhipen le dajenge the le dadenge, bo oda hin šukares anglo Del. ⁵ E čači vdova, savi hiñi korkori a nane la ñiko, pes zmušel pro Del a rat-džives hiñi andro modlitbi the mangipena. ⁶ Ale ajsi vdova, savi dživel rozmukles, hiñi muli, kajte dživel. ⁷ Prikazin lenge kada, hoj ñikas pre lende te na avel so te phenel, ⁸ bo te pes vareko na starinel pal peskri famelija a meksa buter pal ola džene, ko leha dživen andro kher, akor zaprinđa o pačaben a hino goreder sar o napačabnaskre.

⁹ Vdovake pes rachinel odi, savake hin buter sar šovardeš (60) berš a sas ča jekhvar veraduñi ¹⁰ a džal pal late o lačo hiros, hoj kerelas o lačhipen, barardā avri le čhaven, prilelas le hoscen, thovelas avri (omorelas) o pindre le Devleskre manušenge, pomožinelas olenge, ko hine andro pharipen, a kamelas te kerel savoro lačhipen.

¹¹ Ale ma rachin le ternedere vdoven, bo sar len cirdela te džal romeste, šaj pes visaren le Kristostar ¹² a anen pre peste o sudos, bo na dolikerde oda ešebno lav, so les dine. ¹³ A mek paš oda siklon nič te na kerel, ča te phirel kher kherestar a na ča, hoj nič na keren, ale mek vakeren pal oda, so lenge na kampil, keren o pletki a thoven pes andre savoreste. ¹⁴ Vašoda kamav, hoj o terneder vdovi te džan romeste, te avel len čhave a te starinen pes pal peskre khera, bo oleha na domukena olenge, ko pre amende džan, hoj pal amende te vakeren namištes. ¹⁵ Bo varesave vdovi pes imar visarde pale a džan pal o satan.

¹⁶ Te varesava pačabnaskra džuvla hin vdova andre lakri famelija, mi starinel pes pal late, hoj te na avel pre khangeri o starišagos, hoj e khangeri pes te starinel pal ola, ko hine čačes vdovi.

¹⁷ Le staršen, save mištes lidžan e khangeri, kampil te del duvar ajci pačiv; no mek buter olen, ko služinen andro lav a sikaven. ¹⁸ Bo hin pisimen: „*Na phandeha o piskos la gurunñake, savi kerel buči, hoj*

te na chal“; a: „Oda, ko kerel buči, zaslužinel peske o počniiben.“¹⁹ Te tuke phenela vareko vareso pre oda, ko lidžal e khangeri, ma prile oda, te nane duj abo trin švedki.²⁰ Olen, ko keran bini, karhin anglal savoredženunde, hoj pes te daran the okla džene.²¹ Mangav tut anglo Del, anglo Ježiš Kristus the anglo avrikidle aňjela, hoj tut te likeress pal kada a te aves čačipnaskro ke dojekh a te na kides tuke avri ņikaskri sera.

²² Ma thov pre ņikaste sig o vasta a te na chal tut nič avrengre binenca. Liker tut, hoj te aves žužo.

²³ Ma pi imar ča paňi, ale pi po sikra the mol, bo furt tut dukhal e džombra a furt šal nasvalo.

²⁴ Varesave džeenegre bini igen dičhol a džan anglal lende pro sudos, aver džeenegre bini pes sikavena, sar ela o sudos.²⁵ Avke the o lače skutki igen dičhol a te len mek na dičhol, našti ačhena garude.

6

¹ Savore manuša, save hine otroka, mi presikaven peskre rajenge savori pačiv, hoj ņiko te na dikhel tele o lav le Devleskro the amaro sikaviben.² Ola manuša, kas hin pačabnaskre raja, te na sikaven lenge frimeder pačiv vašoda, hoj hine phrala. Mi služinen lenge mek feder, bo ola, kaske služinen, hine pačabnaskre a on len kamen.

O falošno sikaviben the o čačo barvalipen

Kada sikav a prikazin.³ Te vareko sikavel avres a na likerel pes le saste lavendar, so phendā amaro Raj o Ježiš Kristus, aňi le sikavibnastar pal o pačabnaskro dživipen,⁴ ajsō manuš peske pal peste but gondoliinel a na džanel nič – furt pes kamel te kerel a te veseke dinel pro lava. Olestar avel e zavist, o veseke dišagi, o džungale vakeribena the o nalačo gondolišagos pal aver⁵ a furt pes veseke dinen o manuša, save namištes gondolinen a savenge chibalinel o čačipen, a save peske peske gondolinen, hoj o dživipen le Devleha hin o drom ko barvalipen.

⁶ He, hin le manušes but barvalipen olestar, hoj služinel le Devleske, te hino spokojno oleha, so les hin.⁷ Bo nič peha pro svetos na andam a nič peha pal o svetos aňi našti las,⁸ ale te amen hin o chaben the o uraviben, avas oleha spokojna.⁹ Ola, ko kamen te barvalol, peren andro pokušeňje, andre pasca the andro but nagodaver the nalače žadosci, so doanen le manušen andro meriben a zničinen len.¹⁰ Bo o kamiben ko love hin o koreňis savore nalačipnaske. Varesave džene andre oda pele, odgele le pačabnastar a kerde korkore peske but dukha.

Te marel pes o lačo mariben

¹¹ Ale tu, manušeja le Devleskro, denaš kajse vecendar a dža pal oda, so hin čačipnaskro, pal o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, pal o pačaben, pal o kamiben, pal e trpezlivost the pal e krotkost.¹² Mar tut o lačo pačabnaskro mariben a chude mištes o večno dživipen, andre savo salas vičimen akor, sar phendal o lačo viznaňje anglo but švedki.¹³ Prikazinav tuke anglo Del, savo del savoreske o dživipen, the anglo Ježiš Kristus, savo phendā avri o lačo viznaňje anglo Pontsko Pilat:¹⁴ Doliker oda, so tuke phendom pačivalones the žužes, medik pes na sikavela amaro Raj o Ježiš Kristus.¹⁵ Ov pes sikavela andro

časos, so diňa o Del, savo hino korkoro požehňimen Raj, o Kralis le krafengro the o Raj le rajengro. ¹⁶ Jekh ov, o Del, šoha na merel a bešel andro švetlos, kaj ňiko našti džal; ňisavo manuš les šoha na dikhla a aňi les našti dikhel. Leske mi džal e pačiv the e večno zor! Amen.

¹⁷ Le barvalenge andre kada svetos phen, hoj pes te na lidžan upre a te na pes muken pro barvalipen, so nane isto, ale pro džido Del, savo amen del barvales sa, so amenge kempel pro bachtalo dživipen. ¹⁸ Prikazin lenge, hoj te keren o lačhipen, te barvaŕon andro lače skutki, te aven ščira a te džanen pes te rozdelineŕ avrenca. ¹⁹ Kavke peske skidena o barvalipen, so hin o lačo zaklados andre oda časos, so avela, hoj te dochuden oda čačo dživipen.

²⁰ Timoteus, doľiker oda, so tuke sas dino le Devlestar. Obdža a ma šun olen, ko vakeren o bijedevleskre diline lava a phenen pre ola lava, hoj oda hin o prindžaripen. ²¹ Oda nalačo sikaviben zachudňa varesave dženen a zabludzinde andral o pačaben.

E milost tumenca!

Le Pavloskro dujto lil le Timoteoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro le Devleskra volatar, savo somas bičhado te vakerel pal o džživipen andro Ježiš Kristus, pal savo o Del angloda diña lav, ² pisinav le Timoteoske, mire čhaske, saves kamav:

Mi del tut o Del, o Dad, the o Ježiš Kristus, amaro Raj, e milost', o lačhejileskeriben the o smirom!

O pačivaliben andro evaňjelium

³ Palikerav le Devleske, saveske služinav avke sar the mire dada andral o žužo svedomje, sar mange pre tu furt rat-džives leperav andre mire modlitbi. ⁴ Na bisterav pre tire apsa a kamav tut te dikhel, hoj te avav naplñimen le radišagoha. ⁵ Leperav mange pre tiro žužo pačaben, savo sas ešeb andre tiri baba Loisa the andre tiri daj Eunika, a pačav oleske, hoj akana hin the andre tu.

⁶ Vašoda tuke leperav: Rozlabar e jag le Devleskre daroskri, so hin andre tu akorestar, sar pre tu thodom mire vasta. ⁷ Bo o Del amen na diña darandutno duchos, ale Duchos, savo amen del zor, kamiben the sastí godí. ⁸ Vašoda tut ma ladža vaš o svedectvos le Rajeskro, aňi vaš ma, hoj bešav vaš leske andre bertena, ale jekhetane manca zlidža o cerpišagos vaš o evaňjelium andre zor le Devleskri. ⁹ O Del amen zachraňinda a vičinda, hoj te avas leskre sveta manuša, na prekal amare skutki, ale prekal leskro planos the prekal leskri milost', so amen diña andro Ježiš Kristus mek angloda, sar chudle o časi. ¹⁰ Kadi milost' pes sikađa akana, sar pes sikađa amaro Spasiteľis, o Ježiš Kristus. Ov zničinda o meriben a prekal o evaňjelium anda pro švetlos o večno džživipen. ¹¹ Me somas ačhado apoštoloske, kazateľiske the učiteľiske andre kada evaňjelium. ¹² Vašoda the cerpinav, ale na ladžav man, bo džžanav, kaske pačandilom; a pačav, hoj les hin zor džži andre oda Džives te dolikerel oda, so mange sas dino.

¹³ Liker tut mištes ole saste lavendar, so mandar šundal, a mi aven tuke sar priklados andro pačaben the kamiben andro Ježiš Kristus. ¹⁴ Oda lačhipen, so amenge sas dino, doliker le Svete Duchoskra zoraha, savo džživel andre amende.

¹⁵ Džžanes, hoj pes mandar visarde savore, save hine andre Azija; maškar lende hin the o Figelos the o Hermogenes.

¹⁶ Mi el o Raj lačhejileskro ke Oneziforoskro kher, bo buterval man zoralarda a na ladžalas pes vaš ma, hoj som andre bertena. ¹⁷ Ale sar avla andro foros Rim, igen man rodelas a arakhla man. ¹⁸ Mi del leske o Raj, hoj te arakhel o lačhejileskeriben le Rajestar andre oda Džives. Tu džžanes nekfeder, keci pašal mande kerelas andro Efezus.

2

O lačo slugadžis le Ježišoskro

¹ Avke tu, čhavo miro, av zoralo andre odi milost, so amen hin andro Ježiš Kristus. ² Oda, so šundal mandar anglo but švedki, de avre pačivale manušenje, save džanena te sikavel the avren. ³ Zlidža manca o pharipen sar lačo slugadiš le Ježišoskro Kristoskro. ⁴ Nisavo slugadiš, savo džal andro mariben a kamel te avel pre dzeka peskre veliteľiske, pes na mišinel andre aver buča. ⁵ Te vareko denašel pro preteki, naši zvitāzinel, te na denašel pal o pravidla. ⁶ O manuš, savo kerel phares buči pre mała, kamlahas ešebno te chudel le ulipnastar. ⁷ Gondolin pal oda, so vakerav. O Raj tuke dela savoro te ačhalol.

⁸ Ma bister pro Ježiš Kristus, le Davidoskro čhavo, savo uštīla andral o meriben, avke sar me vakerav andre miro evaņjelium. ⁹ Vaš oda evaņjelium cerpinav avke, hoj som phandlo le lancenca sar živaņis, ale o Lav le Devleskro nane zaphandlo. ¹⁰ Vašoda zlidžav savoro, vaš o avrikidle manuša, bo kamav, hoj the on te dochuden o spaseņje andro Ježiš Kristus the e večno slava.

¹¹ Čačipnaskre hin kala lava:
 „Te leha jekhetane mułam,
 jekhetane leha the dživaha;
¹² te likeraha avri,
 jekhetane leha the kralinaha;
 te les amen zaprinaha,
 the ov amen zaprinela;
¹³ te amen na sam verna,
 ov ačhel verno furt,
 bo naši pes korkoro zaprinel.“

O lačo robotņikos

¹⁴ Kada lenge leper a mang len anglo Del, hoj pes te na vesekedinen pro lava, se oda nane pre nisoste lačo a musarel olen, ko oda šunen. ¹⁵ Ker sa prekal oda, hoj tut te sikaves anglo Del sar manuš, savo pes na mušinel te ladžal vaš peskri buči a savo mištes vakerel o čačipnaskro lav avke, sar kempel. ¹⁶ Liker tut dur le bijedevleskre the diline lavendar, bo kajse lava lidžan le manušen dur le Devlestar ¹⁷ a lengre lava rozdžana a barona sar e rakovina. Lendar hine the o Himeneos the o Filetos. ¹⁸ Kala džene odgele dur le čačipnastar, sar vakeren, hoj o mule imar uštīle andral o meriben a kaleha musaren varekaske o pačaben. ¹⁹ Ale o zoralo zaklados le Devleskro ačhel a hino zapečatimen kale lavenca: „O Raj džanel olen, ko hine leskre“; a: „Mi oddžal le nalačhipnastar sako, ko viznavinel o nav le Rajeskro!“

²⁰ Andro baro kher nane ča somnakune the rupune nadobi, ale the kaštune the čikakre; oda jekh pre pačiv, ale dujta nane pre pačiv. ²¹ Te pes vareko obžužarela ole vecendar, ela sar e nadoba pre pačiv, sveto, so anel e chasna le Rajeske a hiņi pripravimen pre dojekh lači buči.

²² Denaš het le terņikane žadoscendar a dža pal o spravodlišagos, pal o pačaben, pal o kamiben the pal o smirom jekhetane olenca, ko andral o žužo jilo lašaren le Rajes. ²³ Ale o diline the nagođaver lava odmar; se džanes, hoj ole lavendar aven ča o vesekedišagi. ²⁴ A le Rajeskre sluhaskes pes na kempel te vesekedinel, ale kempel leske te avel lačo ke sakoneste. Mušinel te džanel te sikavel a te zlidžal the o nalačo. ²⁵ Mušinel te džanel šukares te dovakerel olenge, ko pre leste vakeren, andre nađej, či lenge jekhvar o Del na dela te visarel

pes a te prindžarel o čačipen, ²⁶ a avke avlehas ke godi a denašlehas avri andral e pasca le bengeskri, andre savi sas zachudle, hoj te keren leskri voľa.

3

Pal o manuša andro posledna dživesa

¹ Ale kada te džanes, hoj andro posledna dživesa avena phare časi. ² Bo o manuša rado dikhena ča pes korkoren, igen kamena o love a ena lašarde the barikane; namištes vakerena pal aver, na šunena le dajen the le daden, ena ňevđačna the bijedevleskre, ³ bi o kamiben, bi o jilo, pletkošna, na zlikerena pes, ena igen dziva, na kamena o lačhipen, ⁴ ena zradci, ena splašimen a igen pes lidžana upre. Buter kamena o rozkošno dživipen sar le Devles. ⁵ Kerena pestar, hoj hine pačabnaskre, ale e zor le pačabnaskri zaprinena. Chrañin tut kajse manušendar.

⁶ Bo varesave lendar džan andro khera a diliñaren andre le slabe džuvlen, saven hin but bini a hine ligende le všelijake žadoscenca; ⁷ ola džuvľa furt siklon, ale šoha našti prindžaren o čačipen. ⁸ Sar o Jannes the o Jambres džanas pro Mojžiš, avke the kala džene džan pro čačipen, bo lengro gondolišagos hino musardo a nane dokazimen andro pačaben. ⁹ Ale imar na džana dureder anglal, bo lengro diliñipen dikhena savore, avke sar pes sikada the o diliñipen kole duje džeenengro.

O posledna prikazañja le Timoteoske

¹⁰ Ale tu tut mištes likerehas mire sikavibnastar a kerehas avke sar me andre miro dživipen, bo tu dikhehas miro pačaben, miro zlikeriben, miro kamiben the miri trpezlivost, ¹¹ a the oda, sar pre mande o manuša džanas. Dikhehas the o pharipena, so man sas andre Antiochija, Ikonija the andre Listra. Tu džanes, sar pre mande o manuša igen džanas a soha pregelom. No andral savoreste man o Del iľa avri. ¹² A o manuša džana the pre savorende, ko kamen te dživel o sveto dživipen le Ježišoha Kristoha. ¹³ Ale o nalače manuša the o podvodñika džana furt dureder andro nalačhipen. Diliñarena andre le manušen a the korkore ena andre diliñarde. ¹⁴ Ale tu ač andre oda, so siklilal, the andre oda, so pačandilal, se džanes, kastar oda siklilal. ¹⁵ Bo imar ciknovarestar prindžares le Devleskre lava, so tut den godi pre oda, hoj te aves zachrañimen le pačabnaha andro Ježiš Kristus. ¹⁶ Sa, so hin pisimen andre le Devleskro lav, avel andral le Devleskro muj a hino lačo pre oda, hoj le manušes te sikavel, te dovakerel leske andro dživipen, te karhinel les a te bararel les avri andro spravodlišagos, ¹⁷ hoj o manuš le Devleskro te avel pripravimen the vizbrojimen pre dojekh lači buči.

4

¹ Igen tut mangav anglo Del the anglo Ježiš Kristus, savo sudzinela le džiden the le mulen, sar avela leskro krališagos: ² Av pripravimen te vakerel o Lav le manušenge andro lačo the nalačo časos, dovaker lenge, karhin, podhazde a sikav andre savori trpezlivost. ³ Bo avela ajs o časos, hoj o manuša na kamena te šunel o sasto sikaviben, ale rodona peske le učiteljen, save len sikavena oda, so on kamena te šunel.

⁴ A visarena peskre kana le čačipnastar ko paramisa, ⁵ ale tu av strižbo andre savoreste, zliker savoro pharipen, ker e buči sar o evaņjelistas a doker mištes tiri buči.

⁶ Bo me som imar obetimen a imar avla miro časos, hoj te džav pal kada svetos. ⁷ O lačo mariben man domardom, o denašiben dodenašlom, o pačaben dolikerdom. ⁸ Imar mange hin pripravimen e koruna le spravodlišagoskri, savi man dela andre oda Džives o Raj, o spravodljivo Sudcas - no, na ča man, ale the savoren, ko užaren kamibnaha pre leste, sar ov avela.

O lava prekal o Timoteus

⁹ Snažin tut so neksigeder te avel pal ma. ¹⁰ O Demas man omukla, bo pes zakamla andre kada svetos a gela andre Tesalonika. O Krescens gela andre Galacija a o Titus andre Dalmacija. ¹¹ Ča o Lukaš hino manca. An tuha le Marek, bo the ov mange but pomožinel andre buči. ¹² Le Tichikus bičhadom andro Efezus. ¹³ Sar aveha, an tuha o plaštoš, so muklom andre Troada ko Karpos. An tuha the o lila, ale mek buter o zvitki, so sas pisimen pre cipa.

¹⁴ O kovačis Alexander mange kerda but nalačo. O Del leske dela pale vaš oda, so kerda. ¹⁵ A the tu tut lestar chrañin, bo igen džalas pre amare lava.

¹⁶ Sar ešebnovar ačhavas pro sudos vaš mange, na sas ņiko manca, ale savore man omukle. Te na pes lenge oda rachinel. ¹⁷ Ale o Raj ačhelas paš ma a zoralarda man, hoj te avel prekal mande vakerdo o evaņjelium a hoj les te šunen savore narodi. Somas avricirdlo andral o piskos le levoske. ¹⁸ O Raj man the cirdela avri andral savoro nalačhipen a zachrañinela man a lela andre peskro ņeboskro krališagos. Leske mi džal e slava pro furt! Amen.

O posledna pozdravi

¹⁹ Pozdravin la Priska, le Akvilas the le Oneziforoskri famelija. ²⁰ O Erastos ačhila andro Korint. Le Trofimus muklom nasvales andro foros Miletus. ²¹ Ker savoro prekal oda, hoj te aves mek anglo jevend. Pozdravinel tut o Eubulos, o Pudens, o Linus, e Klaudija the savore phrala.

²² O Raj mi el tire duchoha. E milost le Devleskri mi el tumenca!

Le Pavloskro lil le Titoske

O pozdravos

¹ Kada lil pisinav me o Pavol, o služobnikos le Devleskro the o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, savo somas bičhado, hoj te vakerav pal o pačaben olinge, kas peske o Del avri kidña, a te sikavav len te prindžarel o čačipen, so len lidžal andro pobožno dživipen ² the andre nađej pro večno dživipen, pal savo amen o čačipnaskro Del diña lav mek sigeder, sar sas o svetos stvorimen. ³ A andre peskro časos oda lav sikada andre kazeň, savi mange sas diňi pro prikazis le Devleskro amare Spasiťeliskro.

⁴ Pisinav le Titoske, mire čače čhaske, andre amaro jekhetano pačaben:

Mi del tut o Del o Dad the o Ježiš Kristus, amaro Spasiťelis, o smirom the e milost!

Le Titoskri buči pre Kreta

⁵ Vašoda tut muklom pre Kreta, hoj ode te prikeres oda, so mek kempel, a hoj andre savore fori te ačhaves le staršen, avke sar tuke oda phendom. ⁶ O starši mušinel te dživel žužo dživipen, te avel verno peskra romňake, leskre čhave mušinen te avel pačabnaskre, pal save na vakeren, hoj hine rozmukle abo na šunen. ⁷ Bo oda, ko lidžal e khangeri, hino sar o spravcas le Devleskro a mušinel te dživel žužo dživipen. Našti pes lidžal upre, aňi sig cholisalol, našti avel pijakos, aňi maribnaskro murš aňi oda, ko izdral pal o love. ⁸ Ale mušinel te džanel te del pačiv le hoscen, te kamel o lačhipen, te zlikerel pes, te avel godaver, čačipnaskro a sveto. ⁹ Mušinel pes te likerel le čačipnaskre lavestar avke, sar siklila amendar. Mušinel te džanel te zoraľarel le manušen andro sasto sikaviben a te dovakerel olinge, ko džan pre oda sikaviben.

¹⁰ Bo hin but ajse manuša, so pes vzburinen, but vakeren a diliňaren andre o goda. A nekbuter oda keren ola le Židendar. ¹¹ Lenge kempel te phandel andre o muja, bo vaš o napačivalo ziskos rozmaren cala fameliji, bo sikaven oda, so našti. ¹² Jekh lengro prorokos phenda: „O Krefana hine furt klamara, dživa džviri, leňiva pera.“ ¹³ Kada, so pre lende phenen, hin čačipen. Vašoda lenge zoraľes dovaker, hoj te saston avri andro pačaben, ¹⁴ te na pes likerem le židovike paramisendar the le prikazaňjendar, so vakeren ola manuša, save pestar odčhide o čačipen. ¹⁵ Le žuženge hin savoro žužo. Ale le melalenge the olinge, ko na pačan, nane nič žužo a melardi hin the lengri godi the lengro svedomje. ¹⁶ On phenen, hoj prindžaren le Devles, ale oleha, so keren, sikaven, hoj les na prindžaren. Hine odporna, na šunen a na džanen te kerel nič lačo.

2

O sasto sikaviben

¹ Ale tu, Titus, vaker oda, so kampil andro sasto sikaviben. ² O phureder murša mi en strižba, pačivale, godaver, saste andro pačaben, kamiben the andre trepzlivost.

³ A the o phureder džuvla pes mi likerem avke, sar kampil le pobožne manušenje te dživel, te na vakerem o pletki, te na aven otrokiši la moľake. Mi sikaven oda, so hin lačo, ⁴ a mi den le ternedere džuvlen godi, hoj te kamen peskre romen the peskre čhaven. ⁵ O terneder džuvla mi en godaver the pačivale, mi starinen pes pal peskre khera, mi en lače a mi podden pes peskre romenge, hoj ņikas te na avel so te phenel pro Lav le Devleskro.

⁶ A le terneder muršenge tiš dovaker, hoj te aven godaver andre savoreste. ⁷ Tu korkoro lenge presikav andre savoreste, sar kampil te kerel o lačhipen. Oda, so sikaves, mi el pačivalo the lačo. ⁸ Oda, so len sikaves, mi en čače lava, pre save ņiko našti nič phenela, hoj pes te ladžan ola, ko pre tumende džan, bo na ela len pre tumende so te phenel.

⁹ O sluhi pes andre savoreste mi podden peskre rajenge, hoj lenge te aven pre dzeka. Te na lenge odvakerem ¹⁰ a te na lenge čoren, ale mi presikaven lenge andre savoreste e vernost, hoj savoreha te šukaľaren o sikaviben pal o Del, amaro Spasitelis.

¹¹ Bo o Del sikada peskri milost, savi šaj spasinel savore manušen. ¹² Odi milost le Devleskri amen sikavel, hoj te das pestar het o bijedevleskro dživipen the o žadosci le svetoskre a pre kada svetos te dživas andro godaveripen, čačipen the andre sveto dar anglo Del ¹³ a te užaras pre oda bachtalo Džives, pre savo pes mukas, sar pes sikavela e slava le bare Devleskri the amare Spasiteliskri, le Ježišoskri Kristoskri. ¹⁴ Ov diňa pes korkores vaš amenge, hoj amen te cinel avri andral savoro nalačhipen a hoj peske te žužarel peskre avrikidle manušen, save igen kamen te kerel o lačhipen.

¹⁵ Kada len sikav, dovaker lenge a phen lenge pre godi savora autoritaha. Ma domuk, hoj tut vareko te dikhel tele.

3

Te šunel le autoriten

¹ Leper le manušenje, hoj pes te podden le vladarenge the le autoritenge, hoj len te šunen a te aven pripravimen te kerel dojekk lačo skutkos. ² Phen lenge, hoj pre ņikaste te na vakerem pletki a te na pes vesekedinen, ale mi aven kovlejleskre a mi presikaven o lačhipen savore manušenje.

³ Bo the amen samas varekana nagodaver a na šunahas le Devles. Bludzinahas a samas otroka le všelijake žadoscenge the rozkošenge; dživahas andre choľi a zavidzinahas. Aver manuša amen narado dikhenas a the amen len. ⁴ Ale sar pes sikada o lačhipen le Devleskro, amare Spasiteliskro, the leskro kamiben ko manuša, ⁵ ov amen zachraňinda a oda na sas vaš amare lače skutki, so amen kerđam, ale vašoda, bo ov hino lačhejleskro. Zachraňinda amen prekal o Sveto Duchos, savo amen znovuzrodzinda a diňa amen o nevo dživipen oleha, hoj amen obžuzarda. ⁶ O Del pre amende barvaľes čhida avri le Svete Duchos prekal o Ježiš Kristus, amaro Spasitelis, ⁷ hoj te avas ospravedlňimen prekal leskri milost a te chudas sar dediča o večno

dživipen, pre savo pes mukas the užaras. ⁸ Kada lav hin čaćipen. A kamav, hoj te keres savoro pre oda, hoj ola, ko pačandile andro Del, te aven oddine te kerel o lačhe skutki. Kada hin oda, so hin pro lačo the pre chasna le manušenge.

⁹ Ale obdža o diline phučibena the o vakeribena pal o rodokmeňa, o vesekedišagi the o spričkišagi pal o zakonos, bo nane pre űisoste a na anen űisavi chasna. ¹⁰ Kajse manušeske, savo rozmarel e khangeri, phen pre godi jekhvar the duvar. Palis tut leha te na chal buter űiĉ. ¹¹ Tu džanes, hoj kajso manuš hino previsardo, kerel o bini a korkoro pes odsudzinel.

O prikazaűja le Titoske

¹² Sar ke tu biĉhavava le Artemas abo le Tichikus, ker savoro pre oda, hoj te aves pal ma andro Nikopolis, bo kamav ode te aĉhel prekal o jevend. ¹³ Ker avke, sar nekfeder džanes, hoj te pomožines le pravűikoske le Zenaske the le Apolloske, hoj len te avel savoro, so lenge kempel pro drom. ¹⁴ The amare manuša mi siklon te kerel o lačhe skutki ode, kaj kempel, hoj the on te anen chasna.

¹⁵ Pozdravinen tut savore, so hine manca. Pozdravin amare phralen andro paĉaben, save amen kamen.

Le Devleskri miloű mi el tumenca savorenca.

Le Pavloskro lil le Filemonoske

O pozdravos

¹ Me o Pavol, o bertenarošis vaš o Ježiš Kristus, the o phral o Timoteus pisinās le Filemonoske, savēs igen kamas a savo amenca jekhetane kerel e buči, ² pisinās the la pheňake la Apfijake the le Archipaske, savo amenca jekhetane kerel e buči, a the la khangerake, so pes zdžal andre tiro kher.

³ Mi del tumen o Del amaro Dad the o Raj o Ježiš Kristus e milost' the o smirom!

Le Filemonoskro kamiben the pačaben

⁴ Me palikerav mire Devleske furt, sar tut leperav andre mire modlitbi, ⁵ bo šunav pal o pačaben, so tut hin ko Ježiš ke amaro Raj the pal tiro kamiben ke savore manuša le Devleskre. ⁶ Modlinav man, hoj oda pačaben, so amen hin jekhetane, te zoralol andre tu, a avke te prindžares savoro lačhipen, so amen hin andro Kristus. ⁷ Hin man igen baro radišagos tire kamibnastar, phrala miro, bo le Devleskre manuša chudle tutar e nevi zor andro jile.

O Pavol mangel vaš o Onezimus

⁸ Me tuke andro Kristus the šmelones šaj rozkazindomas, so kampil te kerel, ⁹ ale vašoda, hoj tut kamav, mangav man tuke, me, o Pavol, phureder manuš a akana the bertenarošis vaš o Ježiš Kristus. ¹⁰ Mangav tut vaš o Onezimus, savo ačhila miro duchovno čhavo, sar somas andre bertena. ¹¹ Ov tuke varekana na sas pre chasna, ale akana hino pre chasna the tuke the mange.

¹² Bičhadom les pale ke tute a leha džal the miro jilo. ¹³ Kamlom mange les te mukel paš mande, hoj ov mange vaš tuke te služinel, medik som andro lanci vaš o evaňjelium. ¹⁴ Ale na kamlom te kerel nič bijal oda, hoj te džanav, so pre oda tu phenes, bo na kamav pre tu te ispidel, ale kamav, hoj oda lačhipen te avel korkoro tire jilestar. ¹⁵ Talam tutar sikra odgeľa vašoda, hoj palis tuha te avel pro furt, ¹⁶ imar na sar otrokos, ale imar buter sar otrokos: sar lačo phral. Hino igen lačo mange a tuke meksa buter, the sar manuš the sar phral andro Raj.

¹⁷ Te man likerēs sar oles, ko tuha jekhetane kerel e buči, prile les avke sar man. ¹⁸ Te tuke kerđa vareso nalačo, abo te tuke kamel vareso, rachin oda mange. ¹⁹ Me, o Pavol, kada pisinav mire vasteha: Me počinava. Na kamav tuke te leperel, hoj mange kames mek the tut korkores. ²⁰ He, kamav, phrala, hoj man tutar te avel varesavi chasna andro Raj. Ker mange radišagos andro jilo andro Kristus! ²¹ Pisindom oda avke, bo pačav, hoj sal šundo a kereha meksa buter, sar tuke phendom.

²² A mek tut mangav: Pripravin mange o than pro soviben, bo pačav, hoj o Del šunela avri tumare modlitbi a dela man tumenge pale.

O posledna lava

²³ Pozdravinel tut o Epafraŝ, savo hino manca andre bertena vaŝ o Ježiŝ Kristus. ²⁴ Pozdravinen tut the ola, ko jekhetane manca keren e buči – o Marek, o Aristarchos, o Demas the o Lukaŝ.

²⁵ E miloŝ amare Rajeskri le Ježiŝoskri Kristoskri mi el tumare duchoha!

O lil le Židenge

O Del prevakerda prekal peskro Čhavo

¹ Varekana čirla o Del vakerelas ke amare dada buterval the but sposobenca prekal o proroka, ² ale akana andre kala posledna dživesa prevakerda ke amende prekal peskro Čhavo, saveha stvorinda sa, so hin pro ņebos the pre phuv, a saves ačhađa sar dedičis savoreske. ³ Le Devleskri slava avel avri prekal o Čhavo a o Čhavo hino ipen ajso sar o Del. Ov savoro likerel peskre zorale laveha. Sar dokerda oda, hoj obžušarđa le manušen le binendar, bešla peske andro ņebos pal e čači sera le Nekzoraledere Devleske.

O Čhavo hino bareder sar o aňjela

⁴ Ov ačhila ajci bareder le aňjelendar, keci oda nav, so chudňa, hino bareder lengrendar. ⁵ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

A o Del šoha na phenda pal ņisavo aňjelos:

*„Me avava leskro Dad
a ov ela miro Čhavo.“*

⁶ A sar o Del bičhađa andro svetos peskre jekhore Čhas, phenda:

„Savore aňjela le Devleskre mušinen anglal leste te bandol.“

⁷ Pal o aňjela o Del phenel:

*„Ov kerel peskre aňjelendar balvaja
a peskre služobňikendar jagale jaga.“*

⁸ Ale pal o Čhavo phenda:

*„Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a tu kralineha le spravodlive žezloha!*

⁹ Zakamlal tut andro spravodlišagos

*a našti avri aches o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del,
pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.“*

¹⁰ Ov the phenda:

*„Tu, Rajeja, anglal savoreste stvorindal e phuv
a tire vastenca kerđal o ņebos.*

¹¹ On našlona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt.

¹² Tu len zapačareha sar o plaštós
a čerinena pes sar o uraviben,

*ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.“*

¹³ Se o Del šoha na phenda ņisave peskre aňjeloske:

*„Beš tuke pal miri čači sera,
medik tuke na thovava
tire ņeprijatelen tel o pindre.“*

14 Akor ko hine o aňjela? On savore hine o duchi, save služinen, a hine bičhade le Devlestar te služinel le manuŝenge, save prilena o spaseňje.

2

O baro spaseňje

¹ Vašoda muŝinas mek zoraleder te likerel oda, so ŝuňdam, hoj te na oddžas varekhaj avrether. ² Se imar o lav, so sas vakerdo prekal o aňjela, pes sikada sar čačipen a sako, ko les na dolikerelas abo na ŝunelas, chudelas oda, so peske zaslužinelas. ³ Akor, sar ŝaj amen denaŝaha, te pestar odčhivaha kajso baro spaseňje? O Raj chudňa ešebno te vakerel avri pal oda spaseňje a ola, ko les ŝunde, amenge svedčinenas, hoj oda hin čačipen. ⁴ The o Del svedčinelas pal oda spaseňje avke, hoj kerelas vŝelijaka zorale zazraki the znameňja a delas peskre Svete Duchos avke, sar ov kamelas.

O Ježiš amen anel ko spaseňje

⁵ Bo o Del na diňa le aňjelenge te vladňinel upral oda svetos, so avela, pal savo amen vakeras. ⁶ Vareko pal oda kavke svedčinelas andro Lav:

*„So hino o manuŝ, hoj les leperes,
abo o čhavo le manuŝeskro,
hoj tut pal leste starines?*

⁷ *Kerđal lestar pro sikra cikneder sar o aňjela,
diňal les e slava the e pačiv sar koruna*

⁸ a savoro thodđal tel leskre pindre.“

Savoro leske diňal a na muklál nič, so leske na ulahas poddino. Ale akana mek na dikhas, hoj leske hin savoro poddino. ⁹ Akana dikhas le Ježiš, savo sas pro cikno časos kerdo cikneder sar o aňjela, savo chudňa e slava the e pačiv sar koruna vašoda, hoj precerpinda o meriben, bo prekal e milost le Devleskri muľa vaš sakoneste.

¹⁰ Se oda pasinelas, hoj o Del, angle kaste a prekal kaste hin savoro stvorimen, prekal o cerpiŝagos te kerel dokonales Oles, kastar avel o spaseňje, hoj te anel but čhaven andre slava. ¹¹ Bo the Ov, savo pošvecinel le manuŝen, the on, save hine pošvecimen, hine jekhe Dadestar. Vašoda pes o Ježiš na ladžal te vičinel len phralale, ¹² sar phenel le Devleske:

*„Vakerava pal tiro nav maŝkar o phrala
a laŝarava tut andre khangeri.“*

¹³ Pale phenel:

„Me man mukava pro Del.“

A pale:

„Kade som le čhavenca, save man diňa o Del.“

¹⁴ Avke sar le čhaven hin telos masestar the ratestar, avke the o Ježiš avla andre ajsa telos sar manuŝ, hoj peskre meribnaha te zňičinel le benges, saves sas zor upral o meriben. ¹⁵ A avke oslobodzinda olen, ko calo peskro dživipen sas zaphandle sar otroka andre dar le meribnastar. ¹⁶ Se o Ježiš na avla te pomožinel le aňjelenge, ale le Abrahamoskre potomkenge, ¹⁷ vašoda muŝinda te ačhel manuŝ savoreha, hoj te avel ajsa sar leskre phrala, hoj lestar te ačhel o lačhejleskro the o verno Nektbareder Raŝaj anglo Del, hoj te cinel avri

le manušen le binendar. ¹⁸ A vašoda, hoj ov korkoro cerpinelas, sar sas pokušimen, šaj pomožinel olenge, ko hine pokušimen.

3

O Ježiš hino bareder sar o Mojžiš

¹ Mire sveta phralale, save san vičimen le Devlestar, dikhen pro Ježiš – pro apoštolos the Nekbareder Rašaj amare pačabnaskro. ² Ov hino verno Ōleske, ko les andre oda ačhađa, avke sar the o Mojžiš sas verno andre calo kher le Devleskro. ³ O manuš, savo ačhavel o kher, peske zaslužinel bareder pačiv sar o kher, so kerđa. Avke the o Ježiš peske zaslužinel bareder pačiv sar o Mojžiš. ⁴ Bo dojekh kher mušinel vareko te ačhavel a oda, ko ačhađa savoro, hin o Del. ⁵ O Mojžiš sas verno sar služobnikos andre calo kher le Devleskro a svedčinelas pal o lava, so o Del pozneder kamla te vakerel. ⁶ Ale o Kristus hino verno sar o Čhavo upral le Devleskro kher. A leskro kher sam amen, te dolikeraha zoraha o pačaben the e nađe, savaha pes lašaras.

O odpočinkos prekal le Devleskre manuša

⁷ Vašoda, avke sar phenel o Sveto Duchos:
*„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,
⁸ ma phanden andre tumare jile,
 sar oda kerenas ola džene,
 save pes vzburinde andre oda džives,
 sar pokušinenas le Devles pre pušta,
⁹ akor, sar man tumare dada furt pokušinenas,
 kajte saranda (40) berš dikhenas oda, so keravas.
¹⁰ Vašoda ačhilom cholamen pre oda pokoleňje
 a phendom: ‚Furt hine le jileha avrether
 a mire droma na prindžaren.‘
¹¹ Avke andre cholī diňom lav:
 ‚Čačes na džana andre miro odpočinkos!‘ “*

¹² Den tumenge pozoris, phralale, hoj te na avel varekas tumendar nalačo the napačabnaskro jilo a te na oddžal le džide Devlestar. ¹³ Ale sako džives povzbudžinen jekh avres, medik hin časos, so pes vičinel „adadžives“, hoj űiko tumendar te na avel klamimen le binoha a te na ačhel zacato andro jilo. ¹⁴ Se amen keras e buči jekhetane le Kristoha, ale ča akor, te dolikeraha zorales džī o koňec oda pačaben, so amen sas akor, sar chudňam te pačal. ¹⁵ Hin phendo:

*„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,
 ma phanden andre tumare jile,
 sar oda kerenas ola džene, save pes vzburinde.“*

¹⁶ Ko sas ola manuša, save šunde le Devleskro hangos a vzburinde pes? Či na sas oda ipen ola džene, saven o Mojžiš ligendā avri andral o Egipt? ¹⁷ Pre kaste o Del chalas cholī saranda (40) berš? Pro manuša, save kerenas o bini a lengre tela mule avri pre pušta. ¹⁸ Kaske o Del diňa lav, hoj na džana andre leskro odpočinkos? Či na olenge, ko les na kamenas te šunel? ¹⁹ Avke dikhas, hoj našti gele andro odpočinkos, bo na pačanas.

4

¹ Kampel amenge te del pozoris, hoj te na vareko amendar zaačhel, medik likerel kada lav, so o Del amen diña, hoj pes del te džal andre leskro odpočinkos. ² Se the amenge pes vakerelas o evaňjelium avke sar the lenge, ale lenge na pomožinda oda lav, so šunde, bo kajte les šunde, na priile les pačabnaha. ³ Andro odpočinkos džas amen, ko pačandilam, avke sar phenda:

„Avke andre choli diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“ “

Phenda oda, kajte leskri buči imar hiňi dokerdi akorestar, kanastar hin stvorimen o svetos, ⁴ bo pal o eftato džives hin varekhaj pisimen kavke:

„O Del peske odpočovinda eftato džives savore peskre bučendar.“ ⁵ A kade pale: *„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“*

⁶ Ola, ko šunde ešebnovar o evaňjelium, na gele andro odpočinkos, bo les na kamenas te šunel. Avke hin kade mek aver džene, save šaj džan andro odpočinkos, ⁷ a o Del pale del aver džives a vičinel les *„adadžives,“* sar pal kajci but berša vakerel prekal o David, avke sar imar sas phendo:

*„Adadžives, te šundanas Leskro hangos,
ma phanden andre tumare jile!“*

⁸ Bo te len o Jozua andahas andro odpočinkos, o Del imar na vakerdahas pal aver džives. ⁹ Avke mek ačhel o šabatoskro odpočinkos prekal le Devleskre manuša, ¹⁰ bo oda, ko geľa andre leskro odpočinkos, peske odpočovinda peskre bučendar, avke sar o Del peskrendar. ¹¹ Vašoda, keras sa prekal oda, hoj te džas andre oda odpočinkos, hoj ňiko amendar te na doperel avke sar ola džene, so les na kamenas te šunel.

¹² Bo o Lav le Devleskro hino džido the zoralo, ostreder sar e šabla, so činel pal soduj seri. Predžal dži ode, kaj pes rozđelinel e duša le duchostar a o klubi le špikendar, a sikavel oda, so peske gondolinas andro jilo a so kamas. ¹³ A nane nič stvorimen, so ulahas garudo anglal leste. Savoro hin le Devleske phundrado a sa dičhol anglo jakha Oleske, kaske jekhvar phenaha, sar dživahas, so kerahas a soske.

O Ježiš – o čačo Nektbareder Rašaj

¹⁴ Vašoda likeraz zoraha o pačaben, so viznavinas. Bo hin amen o Nektbareder Rašaj, savo geľa andro ňebos dži paš o Del – o Ježiš, o Čavo le Devleskro. ¹⁵ Bo nane amen Nektbareder Rašaj, savo na achalol amare slabišagenge, ale hin amen ajso, savo sas pokušimen andre savoreste avke sar amen, ale na kerđa ňisavo binos. ¹⁶ Vašoda šaj avas šmelones anglo tronos le Devleskro, bo ode hin e milost. Ode chudaha o lačhipen a arakhaha e milost ipen akor, sar amenge oda kampela.

5

¹ Dojekhe nektbaredere rašas kidel avri o Del le manušendar a ačhavel les andre peskri služba prekal o manuša, hoj te anel o dari the o obeti vaš o bini. ² Vašoda, hoj the ov korkoro hino slabo, šaj avel kovlo andro jilo ke ola manuša, save aňi na džanen, hoj keren namištes, a bludzinen. ³ A vašoda mušinel te anel o obeti na ča vaš le manušengre bini, ale the vaš peskre. ⁴ ňiko korkoro peske našti lel

odi pačiv, bo ča o Del kidel avri le nekbaredere rašas, avke sar kidña avri le Aron.

⁵ Avke aňi o Kristus peske na iľa korkoro odi pačiv, hoj ačhela Nektbareder Rašaj, ale o Del leske phenda:

*„Tu sal miro Čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.“*

⁶ A sar pre aver than phenel:

*„Tu sal rašaj pro furt
avke sar o Melchisedek.“*

⁷ O Ježiš andre ola dživesa, sar dživelas pre phuv, le zorale hangoha the le apsenca anelas peskre modlitbi the mangipena Oleske, ko les šaj zachraňinda le meribnastar. A sas the avrišundo vašoda, bo sas pokorno a poddino le Devleske. ⁸ Kajte ov sas o Čhavo, siklila prekal peskre cerpišagi te šunel le Dades, ⁹ a sar dosjahňinda e dokonaloš, ov ačhila oda, kastar avel o večno spaseňje prekal savore, ko les šunen, ¹⁰ a o Del pal leste phenda, hoj hino o Nektbareder Rašaj avke sar o Melchisedek.

Te ačhel andro pačaben

¹¹ Diňahas pes pal oda mek but te vakerel, ale phares oda hin te phenel avke, hoj te achalon, bo san leňiva te šunel. ¹² Pal kajci časos imar tumen kamlan te avel učifela, ale mek tumenge kampil, hoj tumen pale vareko te sikavel ola ešebna zakladi le Devleskre lavendar. Bo mek furt san ajse, kaske kampil thudoro a na o zoralo chaben. ¹³ Bo oda, kaske mek kampil thudoro, mek na achalol, so hin čačes lačo a so na, bo mek hino čavoro. ¹⁴ Ale o zoralo chaben hin prekal o dospela, save siklile oleha, so pregele andro dživipen te rozprindžarel, so hin lačo a so na.

6

¹ Vašoda mukas akana ola ešebna čačipena, so siklilam, a džas anglal andro dospelo sikaviben pal o Kristus. Na thovas pale o zakladi – o sikavibena pal o pokaňje andral o mule skutki, pal o pačaben andro Del, ² pal o bolipena, pal oda, sar pes thovel o vasta pro manuša, pal o uštiben andral o meriben the pal o večno sudos. ³ A the ada keraha, te amenge amaro Del domukela.

⁴ Bo olen, ko omukle peskro pačaben, ko imar varekana sas andro švetlos le Devleskro, ko koštolinde o ņeboskre dari a priile le Svete Duchostar, ⁵ ko prindžarde o lačo lav le Devleskro a the o zora ole časoskre, so avela, ⁶ a palis the avke odpele andral o pačaben, olen pes imar na del te anel pale ko pokaňje, bo pale ukrižinen le Devleskre Čhas a anen les avri pre ladž. ⁷ O Del požehňinel odi phuv, so prilil furt o brišind a anel o ulipen, a del chasna olen, ko pre late keren buči. ⁸ Ale odi phuv, savi anel o koľaka the o bodľaka, na mol nič a o prekošiben lake hin pašes a pro koňec ela zňičimen la jagaha.

⁹ Ale kajte kavke vakeras, mire lačhe phralale, pal tumende pačas, hoj tumen san pre oda feder a san pašeder ko spaseňje. ¹⁰ Se o Del hino čačipnaskro a na bisterel pre tumari buči, aňi pre tumaro kamiben, so presikadan leskre naveske, sar služinenas le Devleskre manušenge a mek furt služinen. ¹¹ Ale amen igen kamas, hoj ņiko tumendar te na preačhel te labol pal o Del, ale hoj peske oda te dolikerel dži o koňec,

hoj pes te ačhen ola veci, pre save pes tumen zmuken. ¹² Na kamas, hoj te ačhen leñiva, ale hoj te aven ajse sar ola, ko likerem avri a pačan, a oleha te dochuden oda, so tumenge o Del phenda.

O Del dolikerel peskre lava

¹³ Sar delas o Del le Abraham lav, na sas ñiko bareder, pre kaste ilahas vera, vašoda *ila vera korkoro pre peste*. ¹⁴ A phenda: „Čačes tut igen but požehñinava a dava tut but potomken.“ ¹⁵ O Abraham likerda avri a dochudña oda lav, so leske o Del phenda, hoj les dela.

¹⁶ Bo o manuša len vera pre varekaste, ko hin bareder lendar, a e vera potverdžinel oda, so sas phendo, a zaačhavel dojekh sporos. ¹⁷ O Del paše thođa peskri vera, bo kamla te sikavel peskre manušenge, hoj na čerinela oda lav, so len diña. ¹⁸ O Del oda kerda vašoda, hoj andre kala duj veci, save pes našti čerinen, le Devleskro lav the leskri vera, andre save o Del šoha našti klaminel, te avas zoraes povzbudzimen amen, so pes denašlam te garuvel paš o Del, hoj pes mištes te chudas ola nađejatar, so hiñi thođi angle amende. ¹⁹ Odi nađej hiñi sar e kotva prekal amaro dživipen, zorali the isto a džal prekal o pochtan le ñeboskre chramoskro dži andro Neksveteder than. ²⁰ O Ježiš ode imar anglal gela vaš amenge a ačhila Nekbareder Rašaske pro furt avke sar o Melchisedek.

7

O Ježiš the o Melchisedek

¹ Oda Melchisedek sas kralis andro foros Salem the rašaj le Nekbaredere Devleskro. Sar o Abraham avla pale andral o mariben, kaj domarđa štare (4) kralen, o Melchisedek gela paš leste a požehñinda les. ² O Abraham les diña đesjatka savorestar, so peske anda andral o mariben. Leskro nav pes ešeb prethovel „o Kralis le čačipnaskro“ a palis the „o Kralis le Salemoskro,“ so hin „o Kralis le smiromoskro.“ ³ Hino bi o dad, bi e daj, bi o rodokmeños, a na džanel pes, añi kana uliła, añi kana muła. Hino sar o Čhavo le Devleskro a ačhel rašaske pro furt.

⁴ Dikhen, savo baro hino: O Abraham, o dad amare narodoskro, les diña đesjatka savorestar, so peske anda andral o mariben. ⁵ Le Leviskre čhavage, save prilén e rašajiko služba, sas prikazimen pal o zakonos te prilén o đesjatki le manušendar andral o Izrael – oda hin peskre manušendar – kajte the on hine o potomki le Abrahamoskre. ⁶ Ale o Melchisedek, kajte nane andral le Leviskro potomstvos, priiła e đesjatka le Abrahamostar a požehñinda oles, kas o Del diña o lava. ⁷ A džanas mištes, hoj o bareder požehñinel le ciknederes. ⁸ Kade prilén o đesjatki o manuša, save meren, ale kode prilén o đesjatki o Melchisedek, pal savo hin svedectvos, hoj dživel. ⁹ A del pes te phenel, hoj prekal o Abraham the o Levi diña o đesjatki, kajte korkoro đesjatki chudelas. ¹⁰ Bo o Levi mek na sas añi pro svetos, sar pes o Melchisedek arakhla le Abrahamoha leskre predkoha.

¹¹ Te pes e dokonaloš diňahas te dochudel prekal o levitsko rašajipen – he, hin čačo, hoj o zakonos, so sas dino le manušenge, sas zathodo pre oda rašajipen –, akor soske mek kampelas, hoj te avel aver rašaj, ajso sar o Melchisedek, a na ajso sar o Aron? ¹² Bo te pes

čerinel o rašajipen, mušinel pes te čerinel the o zakonos. ¹³ A Oda, pal kaste pes akana vakerel, hino andral aver kmeños, andral savo űiko na sluűinelas paš o oltaris. ¹⁴ Se mištes džanas, hoj amaro Raj avel le Judaskre kmeňostar, no o Mojžiš šoha na phenda, hoj o rašaj avela andral kada kmeňos. ¹⁵ A akana oda dikhas meksa feder, bo avla aver rašaj, savo hino sar o Melchisedek. ¹⁶ Ov na ačhila rašaske prekal o prikazaňje le zakonoskro pal leskro rodokmeňos, ale prekal e zor le večne dživipnaskri. ¹⁷ Se pal leste hin pisimen:

„Tu sal rašaj pro furt

avke sar o Melchisedek.“

¹⁸ Oleha pes zrušinel o purano prikazaňje, bo hino slabo a nane pre chasna. ¹⁹ Se o zakonos našti kerđa űikastar dokonalo. No akana amen hin feder nađej, savaha avas pašeder paš o Del.

²⁰ A oda pes na ačhila bi e vera. Okla aver džene ačhile rašajenge bi e vera, ²¹ ale sar o Ježiš ačhila rašaske, o Del diňa paše the e vera a phenda leske:

„O Raj ila vera a na bajinela:

‘Tu sal rašaj pro furt.’ “

²² A vašoda o Ježiš ačhila o ručitelis la feder zmluvakro. ²³ Angloda sas but rašaja, bo o meriben lenge na domukelas te ačhel rašajenge pro furt, ²⁴ ale le Ježiš hin o rašajipen, so na predžal pre aver dženo, bo ov dživel furt. ²⁵ Vašoda ov šaj dokonales zachraňinel olen, ko aven ko Del prekal leste, bo dživel furt a šaj pes vaš lenge privakerel paš o Dad.

²⁶ Se oda the kampelas, hoj amen te avel ajsa Nekbareder Rašaj – sveto, bi e chiba, bi o binos, oddelimen le binošnjendar a uprehazdlo upral o űebi. ²⁷ Leske na kampil sako džives te obetinel ešeb vaš peskre bini a palis vaš o bini le manušengre, avke sar oda keren o nekbareder rašaja. Se ov oda kerđa jekhvar a pro furt akor, sar obetinda pes korkores. ²⁸ Bo o zakonos ačhavel nekbareder rašajenge le manušen, save nane dokonala, ale e vera le Devleskri, savi avla pal o zakonos, ačhavel le Čhas, savo hino dokonalo pro furt.

8

O Nkbareder Rašaj la feder zmluvakro

¹ Savorestar, pal soste vakeras, hin nekbuter kada: Hin amen ajsa Nkbareder Rašaj, savo peske bešla pal e čači sera le Devleskre tronose andro űebos. ² Ov služinel sar o Nkbareder Rašaj andro Neksveteder than, andro čačo Svetostankos, so ačhađa o Raj, a na o manuš.

³ Dojekh nekbareder rašaj hino ačhado, hoj te anel o dari the o obeti, vašoda the leske kampelas vareso te obetinel. ⁴ Te ov ulahas ade pre phuv, našti ulahas rašaj, bo ade imar hin rašaja, save anen o dari pal o zakonos. ⁵ No on služinen andre ajsa Svetostankos, savo hino ča o obrazis the o ciňos ole Svetostankoskro, savo hino andro űebos. Vašoda, sar kamla o Mojžiš te kerel o Svetostankos, phenda leske o Del: *„Dikh, hoj te keres savoro pal o vzoros, so tuke sas sikado pro verchos.“*

⁶ No akana chudňa o Ježiš e rašajiko služba, savi hiňi bareder sar lengri, bo kađi zmluva, savake hino ov prostredňikos, hiňi zathodi pro feder zaslubeňja.

- ⁷ Se te ulahas odi ešebno bi e chiba, ta akor na kamplahas e dujto.
⁸ Bo o Del len karhinel a phenel:
*„Dikh, aven ajse dživesa, phenel o Raj,
 hoj kerava le Izraeloskre khereha
 the le Judaskre khereha e nevi zmluva.*
- ⁹ Na ajsi zmluva, sar kerdom lengre dadenca
*andre oda džives, sar len ilom vastestar;
 hoj len te lav avri andral o Egipt,
 bo on na dolikerde miri zmluva
 a me len omuklom, phenel o Raj.*
- ¹⁰ Kada hin e zmluva, so kerava le Izraeloskre khereha
*andre ola dživesa, so avena, phenel o Raj.
 Thovava mire zakoni andre lengri godi
 a pisinava len pre lengre jile.
 Me avava lengro Del
 a on eņa mire manuša.*
- ¹¹ A imar niko na mušinela te sikavel avres,
*aņi o phral peskre phrales, le lavenca:
 „Prindžar le Rajes!”*
- Bo savore man prindžarena,
le nekciknederestar dži o nekbareder,
- ¹² bo odmukava lenge o nalachipen
a lengre bini mange imar na leperava.”
- ¹³ Sar o Del vakerel pal e nevi zmluva, phenel, hoj e ešebno hiņi
 imar puraņi a oda, so imar hin purano the phuro, na likerela but a sig
 našlola.

9

O Svetostankos pre phuv the andro ņebos

¹ Andre ešebno zmluva sas o pravidla pre sveto služba le Devleske
 a sas la pre phuv o Sveto than. ² Sas kerdo o Svetostankos, andre
 savo sas o ešebno than, kaj sas o svietņikos the o skamind, pre savo
 thovenas o mare anglo Del. Oda than pes vičinelas o Sveto than. ³ Pal
 o dujto pochtan sas o than, so pes vičinelas o Neksveteder than, ⁴ a
 andre sas o somnakuno kadidloskro oltaris the e archa la zmluvakri,
 so sas obthodi pal savore seri le somnakaha a andre sas o somnakuno
 čaro la mannaha, le Aronoskri paca, so rozkvitņisaliņa, the o barune
 tabli la zmluvakre. ⁵ Upral e archa sas o cherubi la slavakre, save
 peskre kridlenca zaučharenas o kritos la archakro. Ale akana amenge
 na kempel te vakerel pal savore kala veci.

⁶ Sar imar sas savoro kavke pripravimen, džanas o rašaja furt andre
 oda ešebno than, hoj ode te keren peskri služba, ⁷ ale andre oda dujto
 than džalas ča o nekbareder rašaj jekhvar beršeste, no ča le rateha,
 so anelas vaš peske the vaš o bini le manušengre, so kerenas a na
 džanenas, hoj oda hin bini. ⁸ Oleha sikavelas o Sveto Duchos, hoj mek
 na sas phundrado o drom andro Neksveteder than, medik ačhelas o
 ešebno Svetostankos. ⁹ Oda hin obrazis pre kada časos, savo sikavel,
 hoj prekal o dari the obeti, so pes anel, našti žužol o svedomje ole
 manušeskro, savo lašarel le Devles. ¹⁰ Bo oda hin ča pal o chaben, pal
 o pijiben the pal o všelijaka sposobi, sar pes te žužarel. Oda hin ča o
 avruno predpisi, save likerem ča dži akor, medik pes na kerela neve.

¹¹ Ale sar avla o Kristus, amaro Nekbareder Rašaj, anda peha ola lače veci, so imar akana hine kade. Ov avla prekal o bareder the dokonaleder Svetostankos, savo na sas kerdo le manušeskre vasteha a na sas andral kada stvorimen svetos. ¹² Ov geła jekhvar a pro furt andro Neksveteder than, korkoro peskre rateha a na le rateha le capendar vaj le gurumñorendar a avke dochudña o večno dživipen prekal amende. ¹³ Te imar o rat le capengro, le bikengro the o prachos pal o labarde gurumñora pošvecinelas olen, ko sas melale, hoj te aven žuže pro felos, ¹⁴ ta keci buter o rat le Kristusko amenge žužarela o svedomje andral o mule skutki! Bo o Ježiš anda pes korkores sar dokonalo obeta le Devleske prekal e zor le večne Duchoskri, hoj te šaj služinas le džide Devleske.

¹⁵ Vašoda hin o Kristus o prostredňikos la neva zmluvakro, hoj savore, save sas vičimen le Devlestar, te chuden o večno dedictvos, pal savo len o Del diña lav – bo o Kristus muła, hoj len te cinel avri le binendar, so kerde, medik sas e ešebno zmluva.

¹⁶ Ode, kaj hin pisimen e posledno voła, pes mušinel te dokazinel, hoj imar muła oda, ko la pisinda. ¹⁷ Bo e posledno voła hiñi platno až akor, sar merel oda, ko la pisinda. ¹⁸ Vašoda añi e ešebno zmluva na sas kerdi bi o rat. ¹⁹ Sar o Mojžiš diña te džanel savore manušenge savore prikazañja pal o zakonos, ila o rat le capengro the le bikengro a mišinda les le pañeha, palis ila e loľi vlna the o konaricis pal o izopos a pokropinda o zvitkos the savore manušen ²⁰ a phenda: „*Kada hin o rat la zmluvakro, savi o Del tumenge prikazinda te dolikerel.*“ ²¹ Avke pokropinda le rateha o Svetostankos the savore veci, soha pes kerelas e služba le Devleske. ²² Andro zakonos pes maj savoro obžužarel le rateha a te nane avričordo o rat, nane odmukle o bini.

Le Ježišoskri obeta odlel o binos

²³ Vašoda pes kavke mušinda te obžužarel ola veci, so hine ča o podobi le űeboskre vecenge, ale o űeboskre veci kampil te obžužarel federe obetenca, sar hin kala. ²⁴ Se o Kristus na geła andro Sveto than, so sas kerdo le vasteha a hino ča o angluno obrazis le čačeske, ale ov geła dži andro űebos, hoj pes akana te sikavel anglo Del vaš amenge. ²⁵ Añi na vašoda, hoj pes buterval te obetinel, avke sar o nekbareder rašaj džal sako berš andro Neksveteder than le rateha, so nane leskro. ²⁶ Bo te oda ulahas avke, akor mušindahas o Ježiš te cerpinel buterval, kanastar sas stvorimen o svetos. Ale ov pes sikada akana andro posledna časi jekhvar a pro furt, hoj pes te obetinel a te zničinel o binos. ²⁷ Avke sar hin dino le manušenge jekhvar te merel a palis ela o sudos, ²⁸ avke the o Kristus pes jekhvar obetinda, hoj te odlel o bini but manušengre a sar pes dujtovar sikavela, oda imar na ela vašoda, hoj te odlel o binos, ale hoj te spasinel olen, ko pre leste užaren.

10

¹ O zakonos hino ča ciños ole lačhipnaskro, so avela, ale nane calo the čačo obrazis ole vecengro. Vašoda našti ole jekhe obetenca, so pes anen furt berš pre beršeste, te kerel dokonalen olen, ko aven ko Del. ² Te o manuša, save lašaren le Devles, ulehas jekhvar a pro furt obžužarde peskre binendar, ta imar na šundehas andro jilo, hoj hine

binošna, a preačhilehas imar te obetinel. ³ Ale ipen o obeti leperen berš pre beršeste le manušenge o bini. ⁴ Bo o rat le capengro the le bikengro šoha našti odlel o bini.

⁵ Vašoda, sar o Kristus avla pro svetos, phenda:

*„Obeti aňi dari na kamehas,
ale diňal man telos.*

⁶ *Na sas tuke pre dzeka o labarde obeti,
aňi o obeti vaš o binos.*

⁷ *Akor phendom: „Dikh, avav te kerel oda, so tu kames, ó, Devla,
avke sar pal ma hin pisimen andro zvitkos le zakonoskro.“*

⁸ Ešeb phenel: *„Aňi obeti, aňi o dari, aňi o labarde obeti, aňi o obeti vaš o binos na kamehas a na sas tuke pre dzeka,“* – kajte pes kala obeti anen avke, sar oda phenel o zakonos. ⁹ Palis phenda: *„Kade som, avlom te kerel, ó, Devla, oda, so tu kames.“* Prephagel o ešebno, hoj te ačhavel o dujto. ¹⁰ Vašoda prekal le Devleskri voľa sam amen savore obžuzarde le binendar prekal e teloskri obeta le Ježišoskri Kristoskri jekhvar pro furt.

¹¹ Dojekh židoviko rašaj ačhel sako džives te služinel a anel buterval furt pale ola jekh obeti, save šoha našti odlen o bini. ¹² No o Kristus anda jekh obeta vaš o bini pro furt a bešla peske pal e čači sera le Devleskri. ¹³ Akorestar užarel, medik leske na ena thode leskre űeprijateľa tel o pindre. ¹⁴ Bo jekha obetaha kerďa dokonalen pro furt olen, ko pes pošvecinen.

¹⁵ A the o Sveto Duchos amenge svedčinel pal oda, sar phenel:

¹⁶ *„Kada hin e zmluva, so lenca kerava
pal ola dživesa, phenel o Raj.*

*Thovava mire zakoni andre lengre jile
a pisinava len andre lengre goďa;*

¹⁷ *a pre lengre bini the nalačhipena
mange imar na leperava.“*

¹⁸ A ode, kaj hin kavke odmukle o bini, ode imar na kempel buter te obetinel vaš o bini.

Te džal pašeder ko Del

¹⁹ Phralale, akana šaj džas prekal o rat le Ježišoskro bi e dar andro Neksveteder than, ²⁰ pal o nevo the džido drom, so amenge otkerďa prekal o pochtan, so hin leskro telos ²¹ a vašoda, hoj amen hin Nekbareder Rašaj upral o kher le Devleskro, ²² aven džas paš o Del čače jileha, savore pačabnaha – le jilenca, so hine obžuzarde andral o nalačo svedomje, the le telenca, so hine thode (omorde) le žuže paňeha. ²³ Aven, chudas pes zoraha la nađejatar, so viznavinas, bo Ov, ko diňa lav, hino verno. ²⁴ Starinas pes jekh pal aver, hoj jekh avres te povzbuzinas andro kamiben the lačhe skutki. ²⁵ Na omukas amari khangeri, avke sar peske oda vareko sikliľa te kerel, ale zoraľaren jekh avres buter a buter, se dikhen, hoj oda Džives le Rajeskro hino pašeder.

²⁶ Bo te amen kamas te dživel andro binos pal oda, sar imar prindžardam o čačipen, ta akor imar nane aver obeta vaš amare bini, ²⁷ ale imar ča šaj užaras andre dar o sudos the e bari jag, so zničinel a olen, ko pes ačhaven le Devleske. ²⁸ Te vareko na dolikerela le Mojžišoskro zakonos a ela pre leste duj abo trin švedki, mušinel te merel a našti leske presikaven e milosť. ²⁹ No akana, gondolinen: Te

vareko uštarel pro Čhavo le Devleskro a dikhel tele o rat la zmluvakro, so les obžužarda, a namištes vakerel pro Duchos, savo les diña milost, ta keci bareder trestos peske zaslužinel? ³⁰ Se prindžaras oles, ko phenda: „*Me man pomstínava, me lenge dava pale.*“ A pale phenda: „*O Raj dzinela peskre manušen.*“ ³¹ Igen bari dar hin te perel andro vasta le džide Devleskre!

³² Ma bisteren pre ola ešebna dživesa, sar avlan andro švetlos a sar pregelan baro mariben andro cerpišagi. ³³ Ande tumen andre ladž anglal o manuša a namištes tumenca kerenas a palis pre aver dživesa zlidžanas o pharipena avrenca, save cerpinenas avke sar tumen. ³⁴ Cerpinenas jekhetane le bertenošenca a sar tumenge ile o barvalipen, radišagoha oda zlidžanas, bo džanenas, hoj tumen hin vareso feder, so ačhela pro furt. ³⁵ Vašoda džan dureder bi e dar, bo te likerena avri, užarel tumen baro počirñiben.

³⁶ Kampil tumenge te likerel avri, hoj te keren oda, so kamel o Del, hoj te chuden lestar o đedictvos. ³⁷ Bo hin pisimen:

*„Imar ča sikra, sikrica
a avela Oda, kaske kampil te avel,
a na avela nasig.*

³⁸ *Miro čačipnaskro manuš dživela le pačabnastar,
ale te džala palal,
na ela mange pre dzeka.“*

³⁹ Ale amen na sam o manuša, save džan palal a meren, ale o manuša, save pačan a hine spasiimen.

11

Pal o pačaben

¹ O pačaben hin te avel peske isto pal ola veci, pre save pes mukas, a te avel presvedčimen pal ola veci, so pes na dikhel. ² Amare phure dada sas le pačabnaha pre dzeka le Devleske.

³ Le pačabnaha achaluvas, hoj o ņebos the e phuv sas stvorimen le Devleskre laveha avke, hoj olestar, so na dičhol, hino kerdo oda, so dičhol.

⁴ Le pačabnaha andā o Abel le Devleske feder obeta sar o Kain. Prekal o pačaben chudña o svedectvos, hoj hino čačipnaskro, bo leskre dari sas le Devleske pre dzeka. A kajte hino imar mulo, furt vakerel prekal o pačaben.

⁵ Le pačabnaha sas o Enoch ilo upre, hoj te na dikhel o meriben. Na arakhle les, bo o Del les ila upre. Mek angloda, sar sas ilo upre, chudña svedectvos, hoj hino pre dzeka le Devleske. ⁶ Bi o pačaben našti avas pre dzeka le Devleske, bo oda, ko avel paš o Del, mušinel te pačal, hoj o Del hino a hoj počinela pale olenge, ko les roden.

⁷ Le pačabnaha o Noach šunđa le Devles, sar leske o Del diña te džanel oda, so pes mek dži akor šoha na dikhla, a andre sveto dar ačhađa o korabos, hoj te zachrañinel peskra famelija. Le pačabnaha odsudzinda o svetos a chudña le Devlestar o spravodlišagos, so avel prekal o pačaben.

⁸ Le pačabnaha o Abraham šunđa le Devles, sar les vičinda, hoj te džal avri andral peskri phuv pre oda than, so leske o Del kamla te del. Geľa bi oda, hoj te džanlahas, kaj džal, ⁹ a le pačabnaha dživelas sar

cudzincos andre odi phuv, pal savi o Del phenda, hoj leske la dela. Dživelas andro stani; avke sar o Izak the o Jakob, save tiš chudle oda lav le Devlestar. ¹⁰ Bo užarelas o foros le zorale zakladenca, savo naplañinda the ačhada o Del. ¹¹ Le pačabnaha the e Sara, sava našti ulā čhave, chudña zor te ačhel khabñi, kajte sas imar phuri. Bo pačalas, hoj o Del šaj kerel oda, so lake phenda. ¹² Vašoda jekhe muršestar, le Abrahamostar, savo imar sas maj mulo, ulile ajci but potomki, keci hin o čerčeña pro ñebos the e poši paš o moros, so pes añi na del te zrachel.

¹³ Kala savore mule andro pačaben bi oda, hoj te chudlehas le Devlestar oda, so lenge phenda, hoj len dela, ale ča dural oda dikhenas a radisaľonas oleske. Viznavinenas, hoj ča predžan pal kadi phuv sar cudzinci a nane kade khere. ¹⁴ Ola, ko avke vakeren, sikaven, hoj roden peskri phuv. ¹⁵ Se te gondolindehas pre odi phuv, andral savi avle avri, mek šaj gelehas pale. ¹⁶ Ale on radisaľon pre feder phuv, pre ñeboskri phuv. Vašoda pes añi o Del na ladžal te vičinel lengro Del, se pripravinda lenge o foros.

¹⁷ Le pačabnaha obetinda o Abraham le Izak, sar sas skušimen le Devlestar. Sas pripravimen te obetinel peskre jekhore čhas, kajte ov sas oda, kas o Del diña lav, ¹⁸ sar leske phenda: „*Le Izakostar avela tiro potomstvos.*“ ¹⁹ O Abraham ačalaľas avke, hoj le Devles sas zor les te uštavel andral o meriben. A oda sas avke, sar te o Del diñahas pale le Abrahamoske le Izak andral o meriben.

²⁰ Le pačabnaha požehñinda o Izak le Jakob the le Ezav andre ola veci, so avena.

²¹ Le pačabnaha o Jakob, sar imar merelas, požehñinda savore Jozefoskre čhaven a zmukla o šero pre paca, sar lašarelas le Devles.

²² Le pačabnaha o Jozef phenda sigeder, sar merelas, hoj le Izraeloskre čhave džana avri andral o Egipt, a phenda lenge so te keren leskre kokalenca.

²³ Le pačabnaha garuvenas le Mojžišoskri daj the dad le Mojžiš trin čhon pal oda, sar uliľa, bo dikhenas, hoj o čhavoro hino šukar, a na daranas pes le Faraonoskre rozkazistar.

²⁴ Le pačabnaha o Mojžiš, sar bariľa avri, na kamla, hoj les te vičinen čhavo le Faraonoskra čhakro. ²⁵ Radeder peske kidña avri te cerpinel le Devleskre manušenca, sar te radisaľol pro cikno časos le binostar. ²⁶ Te avel pre ladž vaš o Kristus sas prekal leste feder sar o barvalipen andral o Egipt, bo dikhelas anglal pre peskro počiñiben.

²⁷ Le pačabnaha omukla o Egipt a na daralas pes le kraľiskra cholatar, ale likerđa avri avke, sar te dikhľahas le Devles, saves našti te dikhel.

²⁸ Le pačabnaha kerđa e Patrađi a pokropinda o vudara le rateha, hoj te na murdarel o meribnaskro añjelos le Izraelitengre ešebne čhavoren.

²⁹ Le pačabnaha pregele prekal o Lolo moros sar pal e šuki phuv a sar oda kamle te kerel the o Egiptana, takoj tašľile.

³⁰ Le pačabnaha pele o muri le Jerichoskre, sar pašal lende efa džives phirenas.

³¹ Le pačabnaha na muľa e lubñi e Rachab olenca, ko na kamenas le Devles te šunel, bo priiľa šukares olen, ko avle te predikhel e phuv.

³² A mek so te phenel? Se imar man nane kana te vakereľ pal o Gideon, Barak, Samson, Jeftah, David a Samuel the pal o

proroka, ³³ save le pačabnaha domarenas o krališagi, kerenas o spravodlišagos a dochudenas o lava, so len o Del diña. Le pačabnaha phandenas andre o piski le ľevenge, ³⁴ murdarenas andre o bare jaga a zachrañinenas pes le ñeprijateľengre šablendar. Sas slaba, ale ačhenas zorale, zoralonas andro maribena a roztradenas avre narodengre armadi. ³⁵ Le pačabnaha chudle o džuvľa pale peskre mulen, save sas uštade andral o meriben. Aver manuša sas mučimen, ale na kamle te avel premukle, bo kamenas te avel uštade andral o meriben andro feder dživipen. ³⁶ Aver predžanas oda, hoj lendar asanas, marenas le bičenca a phandenas andro lanci the andro berteni. ³⁷ Murdarenas len le barenca the le šablenc a prerezinenas len pro jepaš. Aver phirenas upre tele urde andro bakrane the kozakre cipi – na sas len sostar te dživel, džanas pre lende a ubližinenas lenge. ³⁸ On sas ajse manuša, saven peske o svetos na zaslužinda, save bludzinenas pal o pušti the pal o verchi a dživenas andro jaskiñi the andro cheva andre phuv.

³⁹ A savore kala džene, kajte sas dokazimen andro pačaben, mek na dochudle oda, so lenge o Del phenda, hoj len dela, ⁴⁰ bo o Del pripravinda prekal amende vareso feder. Leskro planos sas, hoj te dochuden e dokonalost jekhetane amenca.

12

O Del bararel avri peskre čhaven

¹ Vašoda te amen hin kajci but švedki, save hine pašal amende sar ajsi bari chmara, čhivas pal peste tele savoro, so amen cirdel tele, a the o binos, so amen phandel andre a likeraras avri andro denašiben, so hin angle amende. ² Aven dikhas pro Ježiš, pre oda, ko chudña amaro pačaben a ko les the dokerela. Ov precerpinda o meriben pro kerestos a pregela bara ladžaha, bo džanelas, hoj pre leste užarel baro radišagos, a palis peske bešla pal e čači sera le Devleskre tronoskri. ³ Gondolinen pre oda, ko zligenda kajci but nalačhipen le binošnendar, save pre leste igen džanas, hoj tumen te na podden a te na slabisaľon pro duchos.

⁴ Bo andre tumaro mariben le binoha tumen leske mek na ačhaďan dži andro rat. ⁵ Bisterďan pro lava, so tumen zoralařen, a vakeren ke tumende sar ko čhave?

Čhavo miro, sar tut o Raj bararel avri,

ma le tuke lokes oda,

añi ma slabisaľuv,

akor sar tuke dovakerel.

⁶ *Bo kas o Raj kamel, oles bararel zoraha avri*

a marel sakones, kas prilal sar čhas.

⁷ Likeren avri andre oda pharipen, so pre tumende avel vašoda, hoj tumen te bararel avri, bo o Del tumenca avke kerel sar peskre čhavenca. Bo savo dad na bararel zoraha avri peskre čhas? ⁸ Ale te na san avribararde avke, sar hine savore leskre čhave, akor san o kopirdana a na san leskre čhave. ⁹ The amare telesna dada amen zoraha bararenas avri a likerahas peske len, či pes na poddaha buter le duchovne Dadeske, hoj te dživas? ¹⁰ Amare dada amen zoraha bararenas avri, medik samas čhavoře, avke sar peske on gondolinenas, hoj hin mištes. No o Del amen bararel avri pre amari

chasna, hoj te avas ajse sveta sar ov. ¹¹ Hin čačo, hoj te amen vareko zoraha bararel avri, akor pes amenge oda na dičhol sar vareso, so del o radišagos, ale o pharipen. Ale palis anel o smirom the o spravodlišagos, so hin pre chasna olinge, kas sikada avri.

¹² Vašoda rovñinen avri o vasta, so hine zmukle tele, the o khoča, so tel tumende izdran, ¹³ a tumare pindre mi phiren pal o rovna droma, hoj oda pindro, so hino bango, te na chučel avri, ale te sastol avri.

Te na odčhivas le Devleskri milost

¹⁴ Keren sa prekal oda, hoj tumen te avel o smirom sakoneha a hoj te dživen o sveto dživipen, bijal savo ñiko na dikhela le Devles. ¹⁵ Dikhen mištes pre oda, hoj ñiko te na visalol palal le Devleskra milostatar, hoj te na barol ñisavo kirko koreñis, so andahas pharipen a musardahas but dženen. ¹⁶ Ñiko te na avel lubaris aňi bijedevleskro avke sar o Ezav, savo vaš jekh chaben bikenda peskro pravos, so les sas sar le ešebne čhas. ¹⁷ Se džanen, hoj kajte palis kamelas te chudel le dadestar o požehnañje, sas odčhido a imar pes oda na delas te visarel pale, kajte rovibnaha oda kamelas.

¹⁸ Se tumen na avlan paš o verchos, savestar pes o manuš šaj chudel, abo savo labolas la jagatar, abo paš o kalipen, paš e rat abo paš e burka, ¹⁹ aňi paš o hangos la trubakro, aňi paš o hangos, savo vakerelas ajse lava, hoj ola, ko les šunde, pes mangenas, hoj imar te na vakerel dureder. ²⁰ Bo našti zlidžanas oda, so pes lenge prikazinda: „*Te ča o džviros pes chudñahas le verchostar; mušinel te avel murdardo le barenca.*“ ²¹ Oda, so dikhle, sas ajso strašno, hoj o Mojžiš phenda: „Izdrav a darav man!“

²² No tumen avlan paš o verchos Sion the paš o foros le džide Devleskro, paš o ñeboskro Jeruzalem, the paš o but ezera aňjela. ²³ Avlan paš o radišagoskro zhromaždeñje le Devleskre ešebna čhavengro, savengre nava hine pisimen andro ñebos. Avlan paš o Del, paš savorengro Sudcas, paš o duchi le čačipnaskre manušengre, save imar chudle e dokonalost. ²⁴ Avlan paš o Ježiš, paš o prostredñikos la neva zmluvakro, the paš o pokropimen rat, savo vičinel zoraleder sar o rat le Abeloskro.

²⁵ Den tumenge pozoris pre oda, hoj te šunen a te na odčhiven oles, ko vakerel! On, save na kamenas te šunel oles, ko lenge pre phuv phenelas le Devleskri voľa, na denašle, vašoda aňi amen našti denašaha, te pes visaraha Olestar, ko vakerel andral o ñebos. ²⁶ Leskro hangos akor čhalada la phuvaha, no akana mek diňa lav: „*Me mek jekhvar čhalavava, na ča la phuvaha, ale the le ñeboha.*“ ²⁷ Oda, hoj phenel „mek jekhvar“, igen mištes sikavel pre oda, hoj ola stvorimen veci, so ena čhalade, ena ile het, hoj te ačhen ča ola veci, so pes našti čhalaven.

²⁸ Vašoda te amen prilas oda krališagos, so pes našti čhalavel, kempel amenge te palikerel a te služinel le Devleske andre bari pačiv the andre sveto dar, avke sar leske oda hin pre dzeka. ²⁹ Bo amaro Del hin e jag, so zlabarel.

13

E služba, savi hiňi le Devleske pre dzeka

¹ O kamiben maškar o phrala te na preačhel. ² Ma bisteren te prilile le hoscen a te presikavel lenge e pačiv, bo avke vareko priile le aňjelen, a aňi olestar na džanenas. ³ Gondolinen pre ola, ko hine andre bertena, avke sar te the tumen ulanas lenca andre bertena. A gondolinen the pre ola, ko cerpinen, avke sar te the tumen cerpindanas lenca.

⁴ Sako peske mi likerel o manželstvo andre pačiv. O rom la romňaha mušinen te avel verna jekh avreske, bo o Del sudzinela olen, ko keren lubipen abo džan avreha pašal o rom vaj pašal e romňi. ⁵ Ma dživen avke, hoj tumen te zakamen andro love, a aven spokojna oleha, so tumen hin, bo o Del phendā:

„Na mukava tut

aňi tut na omukava.“

⁶ Vašoda bi e dar šaj phenas:

„O Raj mange pomožinel

a na darava man.

So man šaj kerel o manuš?“

⁷ Ma bisteren pre ola, ko tumen lidžanas a vakerenas tumenge o lav le Devleskro. Dikhen mištes pre lengro dživipen, sar dživenas a sar mule, a napodobňinen lengro pačaben. ⁸ O Ježiš Kristus hino oda jekh idž, adadžives the na veki.

⁹ Ma den tumen te odlel le všelijake avre sikavibenenca. Bo hin mištes, te o jilo hino zoralardo le Devleskra milostatar a na ole zakonendar pal o chabena, so nane pre chasna olenge, ko oda dolikeren. ¹⁰ Amen hin o oltaris, pal savo našti chan aňi o rašaja, save služinen andro Svetostankos.

¹¹ O nekbareder rašaj lel o rat le džvirengro andro Neksveteder than vaš o bini, ale lengre tela labaren avri le taboristar. ¹² Vašoda the o Ježiš cerpinelas avri pal e brana le foroskri, hoj te pošvecinel le manušen peskre rateha. ¹³ Aven džas pal leste avri andral o taboris a zlidžas leha leskri ladž. ¹⁴ Bo pre kadi phuv amen nane foros, so ačhela pro furt, ale užaras pre oda, so avela.

¹⁵ Vašoda, aven, obetinas furt le Devleske e chvalakri obeta prekal o Ježiš, oda hin o ovocje le vuštengro, so viznavinel leskro nav. ¹⁶ Ma bisteren te kerel o lačhipen a te pomožinel jekh avreske, bo ajse obeti hin le Devleske pre dzeka.

¹⁷ Šunen olen, ko tumen lidžan, a podden tumen lenge, bo on pes starinen pal tumare duši a ačhena vaš tumenge anglo Del. Šunen len, hoj oda te keren radišagoha, a na pharipnaha, bo oda tumenge na andahas ňisavo lačhipen.

¹⁸ Modlĭnen tumen vaš amenge. Amen džanas, hoj amen hin žužo svedomje, bo andre savoreste pes kamas mištes te likerel. ¹⁹ A mek buter tumen mangav, hoj tumen te modlĭnen vaš ma, hoj sigeder pale te džav ke tumende.

E modlĭtba the o požehnaňje

²⁰ A o Del le smiromoskro, savo prekal o rat la večna zmluvakro uštada andral o meriben amare Rajes le Ježiš, le bare Pastjeris le bakrorengres, ²¹ tumen mi vizbrojinel andre savoro lačhipen, hoj te keren leskri voľa. Ov andre amende mi kerel oda, so hin leske pre dzeka, prekal o Ježiš Kristus. Leske mi džal e slava na veki vekov. Amen.

²² Phralale, na pisindom tumenge but, ale mangav tumen, hoj te prilen kala lava, so hin pre oda, hoj tumen te zoralaren.

²³ Kamav, hoj te džanen, hoj amaro phral o Timoteus sas premuklo. Te avela sigeder, džava ke tumende jekhetane leha.

²⁴ Pozdravinen savore tumare vodcen the savore Devleskre manušen. O phrala andral e Italija tumen pozdravinen.

²⁵ E milost le Devleskri mi el tumenca savorenca!

O lil le Jakobskro

O pozdravos

¹ O Jakob, savo služinel le Devleske the le Rajeske le Ježišoske Kristoske, bičhavel pozdravi le dešuduje kmeňenge, save hine rozčhide pal calo svetos. ² Phralale mire, len oda sar baro radišagos, te pre tumende avela o všelijaka skuški.

Pal o pačaben the godaveripen

³ Se tumen džanen, hoj o skuški andre tumaro dživipen tumen lidžan andre trpezlivost. ⁴ A tumari trpezlivost pes mi dokazinel andro skutki, hoj te aven dokonala the bi e chiba a nič tumenge te na chibalinel. ⁵ Te varekaske tumendar kampil godi, mi mangel peske le Devlestar a ela leske diñi. Bo ov del ščirones sakones a na čhivkerel pro jakha. ⁶ Ale mi mangel andro pačaben a te na pochibinel. Bo oda, ko pochibinel, hino sar moroskri vlna, pre savi phurdel e balvaj a čhivkerel laha pal jekh sera pre aver. ⁷ Kajso manuš peske te na gondolinel, hoj chudela vareso le Rajestar. ⁸ Bo kajso manuš hino rozpolťimen a nane stabilno andre nisoste, so kerel.

Pal o čoripen the barvalipen

⁹ O phral, savo hino čoro, mi thovel baripen andre oda, hoj sas uprehazdlo andro Kristus, ¹⁰ a o barvalo mi thovel baripen andre oda, hoj sas pokorimen, bo našlola sar e kvitka pre mała. ¹¹ Bo sar avel avri o kham, le tačipnaha, so labarel, šučarel avri e čar, lakri kvitka perel tele a lakro šukariben našlol. Avke perela tele the o barvalo pre peskre droma.

Te zlidžal e skuška

¹² Bachtalo murš, savo zlidžal e skuška, bo te obačhela, chudela odi koruna le džživipnaskri, pal savi o Raj diña lav, hoj dela olen, ko les kamen. ¹³ Niko te na phenel, sar les cirdel pro binos: „Se oda o Del man cirdña!“ Se le Devles naši te cirdel pro nalačo a aňi ov nikas na cirdel andro binos. ¹⁴ Ale sako hino cirdlo andro binos peskra žadoscatar, so les cirdel a vabinel. ¹⁵ A paloda, sar e žadosca khabňol, ločhol o binos a o binos, sar hino kerdo, anel o meriben. ¹⁶ Ma den tumenca avri te thovel mire lače phralale! ¹⁷ Savore lače veci a dojekh dokonalo daros avel upral le Dadestar, savo kerda o űeboskre švetla a hino furt jekh, ov pes na čerinel avke sar o ciňos. ¹⁸ Peskra volatar amen diña o džživipen prekal o čačipnaskro lav, hoj te avas ešebna savorestar, so kerda!

Te šunel the te kerel

¹⁹ Mire lače phralale: Sako sig mi šunel, polokes mi vakernel a te na cholisaľol sig! ²⁰ Bo o manuš andre choli na kerel oda spravdlišagos, so kamel o Del. ²¹ Vašoda odčhiven tumendar savori mel the savoro nalachipen a šukares prilten oda lav, so hin sadzimen andre tumaro jilo a šaj zachraňinel tumare džživipena. ²² Aven ola, ko dživen pal le Devleskro lav, a na ola, ko ča šunen a oleha pes korkoren klaminen.

²³ Bo te vareko hino ajso, hoj ča šunel o lav a na dolikerel les, hino sar ajso manuš, savo dikhel peskro muj andro gendalos. ²⁴ Dikhel pes, džal het a takoj bisterel, sar dičhol avri. ²⁵ Ale ajso manuš, ko pes mištes zadikhel andro dokonalo zakonos, so del e sloboda, a likerel pes pal oda lav a na bisterel pre oda, so šunđa, ale dživel pal oda, ajso manuš ela požehñimen andre oda, so kerel. ²⁶ Te peske vareko tumendar gondolinel, hoj hino pobožno, a na zlikerel peske e čhib, klaminel korkoro pes a leskri pobožnost hiñi zbitočno. ²⁷ Anglo Del, amaro Dad, hin kadi pobožnost žuži the bi e mel: Te starinel pes pal o široti the pal o vdovi andre lengro pharipen a te na melarel pes andre le svetoha.

2

Te na kerel rozđjel maškar o manuša

¹ Phralale mire, sar ola, ko pačan andro Ježiš Kristus, andro Raj la slavakro: Ma dikhen pro manuš a ma keren rozđjel maškar o manuša. ² Bo te avlahas andre tumari khangeri murš somnakuña angrusaha, urdo andro šukar gada, a te avlahas the čoro murš andro melale gada, ³ a dikhlanas pre oda, pre kaste hin ola šukar gada a phendanas leske: „Tu tuke šukares beš kade,“ ale le čoreske phendanas: „Tu ačh kode,“ abo: „Beš tuke kade paš mire pindre,“ ⁴ či na keren oleha rozđjel maškar tumende? Či na ačhilan sudci, save namištes gondolinen a sudzinen? ⁵ Šunen, mire lačhe phralale! Či peske na kidña o Del avri le čoren andral kada svetos, hoj te ačhen barvale andro pačaben a te prilene o krališagos, pal savo o Del diña lav olenge, ko les kamen? ⁶ Ale tumen tele dikhlan le čores! Či nane oda ipen o barvale, ko tumen trapinen a cirde pal o sudi? ⁷ Či nane oda on, ko pes ruhinen pre oda lačho nav le Rajeskro, so tumenge o Del diña? ⁸ No, te dolikeren o zakonos le krališagoskro, avke sar hin pisimen: „*Kameha avres avke sar tut korkores!*“ Ta akor mištes keren. ⁹ Ale te keren rozđjel maškar o manuša, akor keren binos a o zakonos tumen usvedčinel sar olen, ko les na dolikeren. ¹⁰ Bo oda, ko dolikerđahas calo zakonos, ale jekh prikazañje na dolikerđahas, hino vinnovato andre savore. ¹¹ Se Oda, ko phenda: „*Na kereha lubipen*“, phenda the: „*Na murdareha*.“ No, kajte na keres lubipen, ale murdares, na dolikeres o zakonos. ¹² Avke vakeren the keren sar ola, ko ena sudzimen pal o zakonos so del e sloboda! ¹³ Bo o sudos bi e milost užarel oles, ko na presikavelas e milost. Ale e milost vifazinel upral o sudos!

O pačaben the o skutki

¹⁴ So hin olestar, phralale mire, te vareko phenel, hoj les hin o pačaben, ale nane les o skutki? Či šaj les oda pačaben zachrañinel? ¹⁵ Te le phrales abo la pheña na ulahas so te urel a na ulahas len o dživeseskro chaben, ¹⁶ a te lenge vareko tumendar phendahas: „Džan andro smirom, tačaren tumen a chan,“ ale te len na diñanas oda, so kempel le teloske, so len hin olestar? ¹⁷ Avke the o pačaben, te les nane o skutki, hino mulo. ¹⁸ Ale vareko phenela: „Tut hin o pačaben a man hin o skutki.“ Sikav mange tiro pačaben bi o skutki a me tuke sikavava miro pačaben andral mire skutki. ¹⁹ Tu pačas, hoj hin jekh Del? Mištes keres. The o demona pačan a izdran.

²⁰ Kames, hoj tuke te sikavay, tu nagodaver manušeja, hoj o pačaben bi o skutki hino mulo? ²¹ Či na sas o Abraham, amaro dad, ospravedlñimen le skutkendar, sar anda peskre čhas le Izak te obetinel pro oltaris? ²² Akor dikhes, hoj o pačaben kerelas jekhetane leskre skutkenca a o skutki keren leskro pačaben dokonalo. ²³ A ačhila pes, so hin pisimen: „*O Abraham pačandila le Devleske a rachinelas pes leske oda sar spravodlišagos.*“ A sas vičimen le Devleskro prijateljis. ²⁴ Avke akor dikhen, hoj o manuš hino ospravedlñimen the le skutkendar a na ča le pačabnastar. ²⁵ Avke sas the paš e lubñi Rachab: Či na sas ospravedlñimen le skutkendar, sar priiła le poslen a bičhadā len het avre dromeħa? ²⁶ Bo avke sar o řelos hino mulo bi o duchos, avke the o pačaben hino mulo bi o skutki.

3

Pal e čhib

¹ Phralale mire, ma keren tumendar savore učitelā. Se džanen, hoj amen o učitelā avaha zoraleder sudzimen. ² Savoredžene but peras. Ale te vareko na perel andro lav, oda hin dokonalo murš, savo džanel te likerel calo peskre řelos. ³ Te le grajeske thovas andro piskos o zubadla, šunel amen a avke visaras calo leskro řelos, kaj kamas. ⁴ Abo dikhen pro lođi, kajte hine kajse bare a traden len o zorale balvaja, o kormidelñikos len šaj lidžal le ciknore kormidloħa ode, kaj kamel. ⁵ Avke the e čhib hiñi cikno kotor andro řelos, ale šaj kerel bare veci. Dikhen, savo baro veš labarda e cikñi jagori! ⁶ E čhib hiñi jag, o svetos le nalačhipnaskro maškar amare řeloskre kotora. Meřarel andre calo amaro řelos. Rozlabarel calo manušeskro dživipen a korkori hiñi podlabardi le peklostar.

⁷ O manuš šaj skrocinel a thovel tele savore dzive džviren the le čiriklen, le sapan a the le džviren andro moros, ⁸ ale e čhib ñiko le manušendar našti skrocinel. E čhib hiñi ñepokojno a nalačhi, pherđi le jedoħa, so murdarel. ⁹ La čhibaha lašaras le Rajes, le Devles the le Dades - a ola jekħa čhibaha the koħas le manušen, save hine kerde pre le Devleskri podoba. ¹⁰ Andral oda jekh muj avel avri o lašariben the o košiben. Našti oda avke avel, phralale mire! ¹¹ Či šaj andral jekh chañig avel avri gulo the kirko pañi? ¹² Či šaj barol, phralale mire, pro figovñikos o olivi, vaj pro viñičis o figi? Avke the ñisavi londī chañig našti del gulo pañi.

O godaveripen upral

¹³ Ko hin maškar tumende godaver a kas hin godi? Mi sikavel peskre dživipnaha o lačhe skutki a mi avel pokorno the godaver andre savoreste, so kerel. ¹⁴ Ale te tumen hin andre tumare jile e horko zavist a kamen tumen ča te hazdel upre, ma lašaren tumen a ma džan pro čačipen. ¹⁵ Kajsi godi na avel upral, ale hiñi pal e phuv, řelesno, benguñali. ¹⁶ Bo ode, kaj hin e zavist a kaj sako ča pes kamel te hazdel upre, ode hin o ñepokoj the dojekh nalačhipen. ¹⁷ Ale odi godi, so avel andral o ñebos, hiñi ešeb žuži, palis ajsi, so kamel o smirom, kovli a phundrađi te šunel; hiñi ajsi, so sajinel avres a anel o lačħo ovocje, na kerel rozdđjel maškar o manuša a nane dujemujengri. ¹⁸ A o ovocje le

spravodlišagoskro pes sadzinel andro smirom maškar ola, ko keren o smirom.

4

Ko kamel o svetos, na kamel le Devles

¹ Khatar aven o maribena maškar tumende a khatar aven o roztržki? Či na andral tumare telesna žadosci, so pes maren andre tumende? ² Tumen kamen vareso a nane tumen, murdaren a zavidzinen a naši dochuden – maren tumen a vesekedinen, ale nane tumen, bo na mangel tumenge le Devlestar. ³ Sar tumenge mangel, na chuden, bo namištes mangel, bo kamen oda prekal tumare nalače žadosci.

⁴ Ó, napačivale manušale, či na džanen, hoj oda, ko kamel te avel lačo le svetoha, hino nalačo le Devleha? Oda manuš, ko kamlahas te avel prijatelis le svetoha, ačhel űprijatelis le Devleskro. ⁵ Abo gondolinen tumenge hoj ča avke phenel le Devleskro Lav: „O Del žjarlivones tužinel pal o duchos, saves diña andre amende te bešel?“ ⁶ Se o Del del bareder miloš. Vašoda phenel le Devleskro Lav: „O Del džal pro barikane, ale le pokornen del peskri miloš.“ ⁷ Vašoda podden tumen le Devleske. Ačhaven tumen le bengeske a denašela tumendar. ⁸ Aven pašeder paš o Del a ov avel pašeder paš tumende. Thoven avri o vasta, tumen binošna manušale! A tumen, so san rozpolštena, žužaren tumenge o jile! ⁹ Jojčinen, roven a hikinen! Tumaro asaben pes mi visarel pro roviben a o radišagos pre žala. ¹⁰ Pokorinen tumen anglo Raj a ov tumen hazdela upre.

Te na sudzinel le phrales

¹¹ Ma vakeren namištes jekh pre aver, phralale! Oda, ko vakerel namištes pro phral, abo sudzinel peskre phrales, vakerel pro zakonos a sudzinel o zakonos. A te sudzines o zakonos, na sal oda, ko dživel pal o zakonos le Devleskro, ale sal leskro sudcas. ¹² Ča jekh o Del diña o zakonos a ov hino the o sudcas. Ov šaj zachrañinel a šaj zñičinel. Ale ko sal tu, hoj sudzines avres?

Te na pes lašaren

¹³ No akana tumen, so phenen: „Adadžives abo tajsa džaha andre kada abo andre koda foros, ačhaha ode berš, keraha buči a zarodaha peske love.“ ¹⁴ Se tumen na džanen so ela tajsa tumare dživipnaha! San sar e para, so pes pro sikra sikavel a palis našlol. ¹⁵ Ale kampil tumenge te phenel kavke: „Te o Raj kamela, dživaha a keraha kada abo koda.“ ¹⁶ Ale akana tumen lašaren tumare barikane planenca. Dojekh kajso lašariben nane lačo. ¹⁷ Te vareko džanel te kerel o lačo, a na kerel oda, kerel binos.

5

O lav prekal o barvale

¹ No akana, tumen barvale, roven a hikinen upral tumare pharipena, so pre tumende avena! ² Tumaro barvalipen kirñila a tumare gada chale o kirme. ³ Tumaro somnakaj the rup hardzavisalila a odi hardza sikavela pre tumende a chala tumare feła sar jag, bo skidñan o barvalipen pro posledna dživesa. ⁴ Le čore manušenge, save kerenas buči pre tumare malí, na počindan! Vašoda, dikh, lengro

počiñiben vičinel pre tumende! O vičiñiben olengro, save kidenas upre pal tumare mali, doavla dži andro kana le Nekzoraledere Rajeske. ⁵ Dživenas pre kadi phuv andro kiñešagos the andro baripen a čalardan tumare jile avke sar oda dobitkos, so pes pripravinel, hoj les te začinen. ⁶ Odsudzindan a murdardan le spravodlive manušes, savo pes tumenge na brañinelas.

Pal e trpezlivost the modlitba

⁷ Phralale, vašoda likerem avri, medik na avela o Raj. Dikh, o manuš, savo kerel buči pre mała, užarel, medik na avela o jaruno the o jesuno brišind a dela les o lačo ulipen andral e phuv. ⁸ Avke the tumen: Aven trpezлива a ačhen zorales, bo o Raj avela maj pale. ⁹ Phralale, ma vakeren jekh pre aver, hoj te na aven odsudzimen. Dikh, o sudcas ačhel anglo vudar!

¹⁰ Len tumenge, phralale, priklados pal o proroka, save vakerenas andro nav le Rajeskro, dikhen pre lende sar te cerpinel a te likerel avri. ¹¹ Dikhen, amen phenas pal ola, ko likerde avri, hoj hine bachtale. Šundan pal o Job, sar likerda avri, a dikhlan, sar pes pal leste o Raj pro koñec postarinda! O Raj hino igen lačo the jileskro.

¹² Anglal savoreste, phralale mire, ma len vera añi pro ñebos añi pre phuv, añi ñisavi aver vera. Ale tumaro „He“, mi el „He“, a tumaro „Na“, mi el „Na“, hoj te na peren andro odsudeñje.

E modlitba le olejoha vaš o nasvale

¹³ Cerpinel vareko maškar tumende? Mi modlinel pes. Hin varekas radišagos andro jilo? Mi gilavel le Devleske. ¹⁴ Hin vareko maškar tumende nasvalo? Mi vičinel peske le phurederen andral e khangeri. On pes vaš leste mi modlinen a mi makhen les le olejoha andro nav le Rajeskro. ¹⁵ A e modlitba andro pačaben sastarela le nasvales a o Raj les hazdela upre. Te kerdá bini, odmukela pes leske. ¹⁶ Vašoda, phenen avri jekh avreske o bini a modlinen tumen jekh vaš aver, hoj te saston avri. E modlitba le spravodlive manušeskri šaj kerel but a hin la bari zor. ¹⁷ O Eliaš sas ajso manuš sar the amen a modlinelas pes, hoj te na del o brišind, a na diña o brišind pre phuv trin berš the šov čhon. ¹⁸ A pale pes modlinelas a o ñebos diña o brišind a e phuv diña peskro ulipen.

¹⁹ Phralale mire, te vareko tumendar odgelahas le čajpnastar a te les vareko visardahas pale, ²⁰ mi džanel, hoj oda, ko visarela le binošne manušes pal leskro nalačo drom, zachrañinela leskro dživipen andral o meriben a učarela andre but bini.

Ešebno lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me, o Peter, o apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav tumenge le Devleskre avrikidle manušenge, save dživen sar cudzinci a san rozčhide andro Pontus, andre Galacija, andre Kapadokija, andre Azija the andre Bitinija, ² saven peske o Del, amaro Dad, anglal kidña avri pre peskro planos a pošvecinda peskre Duchoha, hoj te aven poslušna le Ježišoske Kristoske a pokropimen leskre rateha.

Mi del tumen o Del pherdo milost the smirom!

E džidi nađej

³ Lašaras le Devles, savo hino o Dad amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro! Bo andre peskri bari milost amen diña o nevo dživipen the e džidi nađej, sar uštada le Ježiš Kristus andral o meriben, ⁴ hoj te chudas o dedictvos, savo šoha na preačhel, na musalol aňi na kirňol a hino garudo andro ņebos prekal tumende. ⁵ Prekal tumende, kas e zor le Devleskri prekal o pačaben chraňinel pre zachrana. Odi zachrana hiňi pripravimen te sikavel pes andro posledno časos. ⁶ Radisaľon olestar, kajte mek akana pro sikra mušinen te predžal le pharipnaha prekal o všelijaka skuški. ⁷ Vašoda, hoj pes te sikavel tumaro preskušimen pačaben, so hin vzacneder sar o somnakaj, savo našlola. Bo avke sar o somnakaj pes preskušinel andre jag, avke pes mušinel te preskušinel the tumaro pačaben. A akor chudena o lašariben, e slava the e pačiv andre oda džives, sar pes sikavela o Ježiš Kristus. ⁸ Šoha les na dikhľan a the avke les kamen; aňi akana les na dikhen, ale pačan andre leste a radisaľon ajse radišagoha, savo pes aňi na del avri te phenel, a san napľnimen la slavaha. ⁹ Bo dochuden e zachrana prekal tumare duši, so hin o cielos tumare pačabnaskro.

¹⁰ Kadi zachrana igen rodenas a skuminenas o proroka, save prorokinenas pal e milost le Devleskri, savi sas pripravimen prekal tumende. ¹¹ A skuminenas, kana oda časos ela a sar oda avela, a o Duchos le Kristoskro, savo sas andre lende, anglal phenelas avri pal o cerpišagi le Kristoskre the pal e slava, so avela palis. ¹² Lenge sas sikado, hoj na služinenas peske, ale tumenge, sar vakerenas pal ola veci, save akana sas phende tumenge prekal ola džene, ko tumenge kazinenas o evaňjelium andre zor le Svete Duchoskri, savo sas bičhado andral o ņebos. Mek the o aňjela tužinen te dikhel andre kala veci.

Aven sveta

¹³ Vašoda gondolinen pal oda, so keren. Aven strižba a muken tumen igen pre milost le Devleskri, so tumenge ela diňi, sar pes sikavela o Ježiš Kristus. ¹⁴ Sar o poslušna čhave ma den tumen te lidžal ole žadoscenge, so tumen sas varekana, sar mek na džanenas o čačipen. ¹⁵ Ale avke sar hino sveto Oda, ko tumen vičinda, the tumen aven sveta andre savoreste, so keren. ¹⁶ Bo hin pisimen: „*Aven sveta, bo me som sveto!*“

¹⁷ A te vičinen „Dado“ le Devles – savo na kerel roždjel maškar o manuša, ale sudzinel sakones pal leskre skutki – ta dživen daraha anglo Del, medik san sar cudzinci pre kadi phuv. ¹⁸ Se džanen, hoj andral tumaro marno dživipen, so zdedindan pal tumare dada, na sanas avricinde le somnakaha aňi le rupoha, save našlona, ¹⁹ ale le vzacne Kristoskre rateha. Ov sar o bakroro bi e chiba the bi o binos ²⁰ sas pre oda imar anglal avrikidlo mek angle oda, sar o Del kerđa o svetos, ale sas sikado andro posledna dživesa prekal tumende. ²¹ Prekal leste pačan andro Del, savo les uštađa andral o meriben a diňa les e slava, hoj tumaro pačaben the tumari nađeđ te avel andro Del.

²² Avke akana, te imar obžužardan tumare duši oleha, hoj sanas poslušna le čačipnaske, hoj te kamen le phralen čače kamibnaha, kamen jekh avres žuže jileha. ²³ Se ulilan mek jekhvar, na andral o semenos, so kirňol, ale andral o semenos, so na kirňol: andral o džido the večno lav le Devleskro. ²⁴ Bo hin pisimen:

*„Savore manuša hine sar e čar
a cali lengri slava hiňi sar e kvitka pre maľa.
E čar šučol avri a lakri kvitka perel tele,*

²⁵ ale o lav le Rajeskro ačhel pro furt.“

A oda hin oda lav, savo pes tumenge kazinelas sar evaňjelium.

2

O Ježiš hino o džido bar

¹ Vašoda odčhiven tumendar savori choli, savore pletki, dojekh klamišagos the zavist a ma aven dujemujengre. ² Sar o čhavore, save mekča akana ulile, mangel tumenge o žužo duchovno thud, hoj lestar te baron a te aven zachraňimen, ³ te imar koštolindan oda, hoj o Raj hino lačo.

⁴ Aven ke leste, ko džido bar, savo sas odčhido le manušendar, ale anglo Del avrikidlo the igen vzacno. ⁵ The tumen sar o džide bara den tumen te zabudinel andro duchovno kher, hoj tumendar te ačhen o sveta rašaja, save anena o duchovna obeti, save ena pre dzeka le Devleske prekal o Ježiš Kristus. ⁶ Vašoda hin pisimen andro Lav le Devleskro:

*„Thovav pro Sion o glavno bar,
o avrikidlo the igen vzacno bar;
oda, ko andre leste pačala,
na ladžala pes.“*

⁷ Oda bar hino vzacno tumenge, ko pačan, ale olinge, ko na pačan, hino sar:

*„O bar, so odčhide o murara,
ačhila pre stavba glavno,*

*⁸ o bar, pre savo pes demen,
the e skala, pre savi peren.“*

Ola, ko na šunen oda lav, peren pre oda bar, bo o Del oda avke kamelas.

⁹ Ale tumen san o avrikidle manuša, o kralika rašaja, o sveto narodos a le Devleskre zvlaštna manuša, hoj te vakeren avri ola bare veci, so kerel o Del, savo tumen vičinda avri andral o kalipen andre preskro igen šukar švetlos. ¹⁰ Tumen varekana na sanas le Devleskre manuša,

no akana san leskre manuša; varekana sanas bi e milost le Devleskri, ale akana la chudňan.

Dživen sar le Devleskre služobníka

¹¹ Phralale mire, phenav tumenge sar olenge, ko nane khere kade pre phuv a ko ča pal kadi phuv predžan: Zlikeren tumen le telesne žadoscendar, so pes maren tumara dušaha! ¹² Dživen mištes tumaro dživipen maškar ola, ko na pačan, kajte pre tumende namištes vakeren sar pro živaňa, hoj te dikhen tumare lače skutki a te lašaren le Devles andre oda Džives, sar avela.

¹³ O Raj kamel, hoj tumen te podden savore manušengre autoritenge: či le kraliske sar le nekbaredereske, ¹⁴ abo le vladarenge. Bo ov len bičhavel te marel olen, ko namištes keren, a te lašarel olen, ko keren mištes. ¹⁵ Se le Devleskri voľa hin, hoj te keren o lačhipen a oleha te phanden o muja le nagodaver manušenge, save na džanen, so vakeren. ¹⁶ Dživen sar o slobodna manuša, ale tumari sloboda ma použinen sar e zamjenka te kerel o nalačhipen; dživen sar o sluhi le Devleskre. ¹⁷ Važinen tumenge savore manušen, le phralen kamen, le Devlestar daran a le kralis den pačiv.

Te zlidžal o pharipen sar o Raj

¹⁸ A tumen, o sluhi, andre savori dar anglo Del, podden tumen tumare rajenge, ale na ča olenge, save hine lače the jileskre, ale the le nalačhenge. ¹⁹ Se oda hin e milost le Devleskri, te vareko andro žužo svedomje anglo Del zlidžal o pharipen a cerpinel, kajte nič nalačo na kerđa. ²⁰ Bo so tumen hin olestar, hoj likerem avri, sar tumen maren, te tumen keren o bini? Ale te mištes keren a the avke cerpinen bi e vina a likerem avri, kada hin le Devleske pre dzeka. ²¹ Se pre oda sanas le Devlestar vičimen, bo the o Kristus cerpinelas vaš tumenge a sikada tumenge sar te dživel, hoj te keren avke sar ov.

²² *Ov šoha na kerđa binos,*

aňi o klamišagos šoha na sas andre leskro muj.

²³ Sar les košenas, ov na košelas pale, a sar cerpinelas, ov pes na vihražinelas, ale savoreha pes mukelas pre oda, ko čačipnaha sudzinel. ²⁴ Ov korkoro ligenda amare bini peskre teloha pro kerestos, hoj amen te meras le binenge a te dživas le čačipnaske. Leskre ranenca sastilan avri. ²⁵ Bo sanas sar o našade bakrore, ale akana avlan pale ko Pastjeris, ke Oda, ko pes starinel pal tumare duši.

3

Pal o džuvľa the pal o murša

¹ Avke the tumen o džuvľa, podden tumen tumare romenge. A te varesave lendar na pačan le Devleskre laveske, anen len bi o lava paš o Del, tumare dživipnaha, ² oleha, hoj dikhena tumaro žužo dživipen andre sveto dar anglo Del. ³ Tumaro šukariben te na avel avruno, hoj tumenge dena te kerel o bala pro šere, figinena pre tumende o somnakaj, abo urena tumen andro barvale gada. ⁴ Ale tumaro šukariben te avel garudo andro jilo, oda, so ačhel pro furt, o jemno the pokorno dušos, so hin igen vzacno anglo Del. ⁵ Bo kavke pes varekana šukaľarnas the o sveta džuvľija, save pačanas andro Del a poddenas pes peskre romenge, ⁶ avke sar e Sara, savi šunelas le

Abraham a vičinelas les „rajeja“. Tumen san lakre čhaja, te keren oda, so hin lačno, a na den tumen nisoha te daravel avri.

⁷ Avke the tumen o murša, gondolinen, sar dživen tumare romnijenca, a presikaven lenge e pačiv sar le slabeder nadobenge, bo the on hine jekhetane tumenca o đedički le Devleskre dživipnaskre. A avke na ela tumare modlitben nisave prekažki.

Te likerel avri andro cerpišagos

⁸ A pro koñec phenav mek kada: aven savore jednotna, jileskre, kamen jekh avres, aven milostiva the pokorna. ⁹ Ma den pale o nalačno le nalačipnaha abo o košiben le košibnaha, ale keren oda visara, tumen žehñinen, bo pre oda san vičimen, hoj te zđedinen o požehnañje. ¹⁰ Bo hin pisimen:

*„Oda, ko kamel, hoj les te avel bachtalo dživipen,
a kamel te dikhel o lačne dživesa,
mi zlikerel peskri čhib le nalačestar the peskre vušta,
hoj te na vakerele o klamišagos,*

¹¹ *mi visarel pes le nalačestar
a mi kerel o lačhipen*

a mi rodel o smirom andral calo jilo.

¹² *Bo le Rajeskre jakha dikhen pro spravodliva manuša
a leskre kana šunen lengro mangipen,
ale o Raj džal pre ola džene,
save keren namištes.“*

¹³ A ko tumenge ubližinela, te igen kamena te kerel o lačhipen?

¹⁴ Ale kajte cerpindanas vaš o čačipen, bachtale san. A ma daran tumen lendar, añi ma pređaran. ¹⁵ Ale den le Kristus pačiv sar le svete Rajes andre tumare jile. Aven furt pripravimen te odphenel sakoneske, ko tumendar phučlahas pal odi nađej, savi tumen hin. ¹⁶ Ale keren oda polokes, andro smirom the andro žužo svedomje, hoj pes te ladžan ola džene, save namištes vakeren pal tumaro pačivalo dživipen le Kristoha. ¹⁷ Bo feder hin, te oda hin e voła le Devleskri, te cerpinel vaš o lačno sar vaš o nalačno. ¹⁸ Se the o Kristus cerpinelas jekhvar a pro furt, o spravodlivo vaš o nespravodliva, hoj tumen te anel ko Del. Sas murdardo andro telos, ale obđžidardo andro Duchos. ¹⁹ A andre oda Duchos geła te vakerele le duchenge andre bertena, ²⁰ olenge, ko varekana na šunenas, sar o Del likerelas avri a užarelas pre lende andro dživesa le Noachoskre, medik pes ačhavelas o korabos, andre savo pes zachrañinde le pañestar ča frima manuša, oda sas očno džene. ²¹ Oda pañi sas o angluno obrazis le bolipnaskro, savo akana zachrañinel the tumen. O bolipen nane te žužarel pes la mełatar pal o telos, ale oda hin o mangipen ko Del vaš o žužo svedomje. A oda tumen akana zachrañinel prekal ada, hoj o Ježiš uštila andral o meriben ²² a geła andro ñebos a hino pal e čači sera le Devleske a hin leske poddine o añjela, o autoriti the o zora.

4

Sar te dživel o sveto dživipen

¹ Te o Kristus kavke cerpinda vaš amenge pro telos, ta the tumen pes vizbrojinen kajse gondolišagoha, bo oda, ko cerpinda pro telos, preačhila te kerel o binos. ² Vašoda, medik dživen pre phuv, ma

dživen imar pal o manuškrekre žadosci, ale pal e voľa le Devleskri. ³ Se imar dos dživenas avke, sar dživen o bijedevleskre manuša. Ňisostar tumen la ladžanas, dživenas andro nalačke žadosci, mačarenas tumen la molaha, mulatinenas, pijenas a služinenas le džungale modlengne. ⁴ A sar imar lenca oda na keren a na dživen, avke rozmukles sar on, čudalinen pes oleske a namištes pal tumende vakeren. ⁵ Ola manuša pes jekhvar ačhavena anglo Del, savo hino pripravimen te sudzinel le džiden the le mulen. ⁶ Se vašoda pes vakerelas o evaňjelium the le mulenge, hoj te aven sudzimen pal oda, sar dživenas andro felos, ale hoj te dživen andro duchos avke, sar kamel o Del.

⁷ O koňec savoreske hino pašes. Vašoda aven godaver the strižba, hoj te aven pripravimen pes te modlinel. ⁸ Ale anglal savoreste, kamen jekh avres bare kamibnaha, bo o kamiben učarel andre but bini. ⁹ Presikaven e pačiv jekh avreske, bi o dudrišagos. ¹⁰ Sar o lačke chulaja, saven o Del diňa všelijaka dari, služinen jekh avreske, sako ole duchovne daroha, so chudňa. ¹¹ Te vareko vakerel, mi vakerel sar o lava le Devleskre; te vareko služinel, mi kerel oda andral e zor, so les del o Del, hoj te avel andre savoreste barardo o Del prekal o Ježiš Kristus, bo leske patrinel e slava the e zor pro furt. Amen.

Sar te cerpinel sar krestanos

¹² Mire lačke phralale, ma čudalinen tumen la jagake, savi pre tumende avľa, hoj tumen te skušinel, sar te pes tumenge ačihľahas vareso čudno. ¹³ Ale radisalön vašoda, hoj cerpinen vaš o Kristus, hoj te radisalön bares the akor, sar pes sikavela leskri slava. ¹⁴ Te tumenge keren ladž vaš le Kristoskro nav, bachtale san, bo o Duchos la slavakro, o Duchos le Devleskro, ačhel pre tumende. ¹⁵ Ale ņiko tumendar te na cerpinel sar vrahos, živaňis abo zbujňikos, vaj sar oda, ko pes thovel andre savoreste. ¹⁶ Ale te cerpinel vareko sar krestanos, te na pes ladžal, ale mi bararel le Devles vašoda, hoj šaj lidžal kada nav. ¹⁷ Imar hin e ora, hoj o Del te chudel o sudos peskre manušendar. Ale te pes chudela ešeb amendar, savo ela o koňec ole džengenro, ko na šunen o evaňjelium le Devleskro? ¹⁸ Avke sar hin pisimen:

„Te pes o čačipnaskro

ča ajci-ajci zachraňinela,

kaj ela o binošno the o bijedevleskro?“

¹⁹ Vašoda the ola džene, save cerpinen avke, sar oda o Del kamel, pes mi podden peskre verne Stvoriteliske a dureder mi keren o lačko.

5

Le staršenge andre khangeri

¹ Le staršen maškar tumende mangav, sar oda, ko hino tiš starši, sar oda, ko dikhľa le Kristoskro cerpišagos a hino the o dđedičis ola slavakro, savi pes sikavela: ² Lidžan o stados, savo tumenge o Del diňa. Na vašoda, hoj tumen andre oda vareko ispidel, ale radišagostar avke, sar tumendar kamel o Del; na vaš o love, ale vašoda, hoj lenge kamen andral o jile čačes te služinel. ³ Ma lidžan olen, kas tumenge o Raj diňa, sar te ulanas lengre raja, ale aven priklados le stadoske. ⁴ A sar pes sikavela o nekbareder Pastjeris, chudena e slavno koruna, savi šoha na kirňola.

⁵ Avke the tumen o terneder: Podden tumen le phurederenge a savore tumen podden jekh avreng. A uren tumen andre pokora, bo o *Del pro barikane džal, ale le pokornen del peskri milost*. ⁶ Vašoda podden tumen tel o zoralo vast le Devleskro, hoj tumen te hazdel upre andre peskro časos. ⁷ Savore tumare pharipena čhiven pre leste, bo ov pes pal tumende starinel.

⁸ Aven paš e godi a ma soven! Bo oda, ko pre tumende džal, o beng, phirel upre tele sar o cholamen levos, savo rodel kas te chal. ⁹ Ačhaven tumen leske, aven zorale andro pačaben a džanen, hoj tumare phrala avrether pal o svetos tiš predžan prekal ajse pharipena.

¹⁰ Te sikra cerpinena, o Del – savo presikavel peskri milost andre savoreste a savo amen andro Ježiš Kristus vičinda andre peskri slava – ov korkoro tumen sastarela, zorala, thovela pro zoralo zaklados a kerela, hoj te na peren. ¹¹ Leske e slava the e zor pro furt. Amen.

O posledna pozdravi

¹² Ča sikra tumenge pisindom le Silasoha, saves me lav sar pačivale phrales. Bo kamav tumen te podhazdel andro pačaben a kamav te svedčinel, hoj kada hin odi čačikañi milost le Devleskri. Ačhen andre oda!

¹³ Pozdravinen tumen miro čhavo o Marek the e khangeri andro Babilon*, savi hiñi avrikidñi avke sar the tumen. ¹⁴ Pozdravinen šukares jekh avres le jilestar.

Smirom tumenge savoreng, save san andro Kristus.

* 5:13 5,13 e khangeri andro Rim

Dujto lil le Peteriskro

O pozdravos

¹ Me o Šimon Peter, o otrokos the apoštolos le Ježišoskro Kristoskro, pisinav olenge, ko chudle ajso vzacno pačaben sar the amen amare čačipnaskre Devlestar the Spasiťelistar le Ježišostar Kristostar.

² E milost the o smirom mi rozbaron maškar tumende, hoj čačes te prindžaren le Devles the le Ježiš, amare Rajes.

O Del peske vičinel the avri kidel le krestanen

³ Le Devleskri zor amen diňa sa, so amenge kampil, hoj te dživas avke, sar ov kamel. Diňa amenge oda akor, sar prindžardam oles, ko amen vičinda peskra slavaha the zoraha. ⁴ Oleha amen diňa igen bare the vzacna zaslubeňja, hoj prekal lende amen te avel o kotor pre le Devleskri prirodzenost a te šaj denašas het le svetoskre džungipnastar, andre savo amen cirden o nalače žadosci.

⁵ Ipen vašoda keren sa pre oda, hoj te prithoven paš o pačaben o žužipen, paš o žužipen o prindžaripen, ⁶ paš o prindžaripen o zlikeriben, paš o zlikeriben e trpezlivost, paš e trpezlivost o dživipen, so hin le Devleske pre dzeka, ⁷ paš oda dživipen o lačhipen ko phrala a paš oda lačhipen o kamiben. ⁸ Te kada savoro tumen hin a barol oda andre tumende, ta akor na avena ajse, so nič na keren a na anen e chasna andro prindžaripen amare Rajeskro le Ježišoskro Kristoskro. ⁹ Bo kas nane kala veci andre peskro dživipen, hino koro, na dikhel dur a bisterda pre oda, hoj sas obžužardo peskre binendar, so varekana kerelas.

¹⁰ Vašoda, mire phralale, keren sa prekal oda, hoj te aven zoraleder andre oda, pre soste san vičimen the avrikidle. Bo te kada kerena, šoha na perena ¹¹ a kavke avena igen šukares priile andro večno krališagos amare Rajeskro the Spasiťeliskro le Ježišoskro Kristoskro.

¹² Vašoda tumenge ada kamav furt te leperel, kajte oda džanen a san zorale andro čačipen, so priilan. ¹³ Medik som andre kada telos, dikhel pes mange oda mištes, hoj tumenge te leperav kala veci, ¹⁴ bo džanav, hoj imar kada teloskro stankos maj omukava, sar mange oda diňa te džanel amaro Raj o Ježiš Kristus. ¹⁵ A kerava sa prekal oda, hoj tumenge te leperen kala veci, sar me adarik džava het.

Le Kristoskri slava

¹⁶ Sar tumenge vakerahas, sava zoraha avela amaro Raj o Ježiš Kristus, na likerahas pes pal varesave avrigondolimen paramisa. Bo amen korkore pre peskre jakha dikhlam leskri slava. ¹⁷ Ov chudňa le Dadestar le Devlestar e pačiv the e slava, sar avla pre leste andral e Bari Slava kada hangos: „Kada hin miro Čhavo, saves kamav! Andre leste man hin radišagos.“ ¹⁸ Amen šundam oda hangos, so avla tele andral o ņebos, sar leha samas pre oda sveto verchos.

¹⁹ Kada amen diňa mek buter pačaben andre oda, so vakerenas o proroka. A mištes keren, hoj tumen zadikhen pre oda prorocko lav, bo hino sar e momeli, so labol andro kalipen, medik na avela o džives

a e tosaraskri čercheň tumenge na anela o nevo švetlos andro jile. ²⁰ Anglal savoreste, tumen mušinen te achalol, hoj aňi jekh prorocvtvos andro pisimen Lav našti achalol o manuš korkoro pestar. ²¹ Bo o prorocvtvos šoha na avla andral e voľa le manušeskri, ale o manuša liġende le Svete Duchoha vakerenas o lava, so avenas le Devlestar.

2

Pal o falošna proroka the učiteľa

¹ Ale avke sar sas the akor maškar o nipi le Devleskre o falošna proroka, avke ena the maškar tumende o falošna učiteľa, save počoral anena o falošno sikaviben. A zaprinena the le Bare Rajes, savo len cinda avri, a avke korkore pre peste anena oda, hoj sig ena zničimen. ² But manuša džana pal lengro džungipen a angle lende namištes vakerena pro čaćipnaskro drom. ³ No ola falošna učiteľa kamena ča o love, vašoda tumenca thovena avri a phenena tumenge oda, so peske gondolinde avri. Le Devleskro sudos kale falošne učitelenge imar hino pripravimen čirła a Oda, ko len zničinela, na sovel.

⁴ Se o Del na sajinda le aňjelen, save kerde binos, ale čhida len andre bertena a zaphandľa len andre le lancenca andro baro kalipen, andro peklos, hoj ode te aven stražimen dži o sudos. ⁵ O Del na sajinda aňi o phurikano svetos, sar anda e potopa pro binošna manuša. Ale o Del zachraňinda le Noach, savo kazinelas le manušenge pal o spravodlišagos, a leha the mek efa avre dženen. ⁶ A the o fori Sodoma the Gomora zlabarda la jagaha pro prachos sar vistražno priklados prekal o bijedevleskre manuša. ⁷ Ale o Del zachraňinda le spravodlive Lot, savo pes igen trapinelas, sar dikhelas le bijedevleskre manušengro džungalo dživipen. ⁸ Oda spravodlivo manuš bešelas maškar lende a džives so džives andre peskri spravodlivo duša cerpinelas, sar dikhelas a šunelas, savo nalačhipen kerenas. ⁹ Avke dikhas, hoj o Raj džanel te cirdel avri le pobožne manušen andral o pokušeňje, ale nespravedlive manušen te mukel avke, medik na ena potrestimen pro Sudno džives. ¹⁰ Mek buter potrestinela olen, ko džan pal peskre džungale telesna žadosci a na kamen pes te poddel le autoritenge.

Ola manuša na daran ňikastar, hine barikane a bi e dar vakeren namištes pro ňeboskre bitosći. ¹¹ Ale o aňjela, save hine bareder the zoraleder, na vakeren nalače lava pre ola bitosći anglo Raj. ¹² Ale kala hine bi e godi sar o dziva džviri, save uřile ča pre oda, hoj len te chuden a te murdaren. Vakeren namištes pre ola veci, so na achalon, a ena zničimen avke sar o dziva džviri.

¹³ A vaš lengro nalačhipen pes lenge počinela pale. Imar andro parno džives keren rado o džungipen. On hine e mel the e ladž pre tumare hoscini, kaj pes presikaven peskre diliňipnaha. ¹⁴ Lengre jakha džan igen pal o lubipen a o bini lenge nane šoha dos; odcirden le slabe manušen a lengre jile hine vicvičimen andre chamtivosć. On hine prekošle manuša. ¹⁵ Ola falošna učiteľa omukle o čačo drom, našade pes a gele pal o drom le Balaamoskro, le Beoriskre čhaskro, savo kamelas, hoj leske te počinen love vaš o nalačhipen. ¹⁶ Ale vaš leskre bini leske sas phendo pre godi: O ňemo somaris ke leste prevakerda manušeskre hangoha a zaačhada o diliňipen le prorokoskro.

¹⁷ On hine sar o chañiga bi o pañi; o chmari, saven tradel e zorali balvaj. Prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen. ¹⁸ Bo vakeren bare lava, so na anen ñisavi chasna a cirden andro džungale telesa žadosci aje manušen, save mekča akana denašle olendar, save dživen andro diliñipen. ¹⁹ On len den lav, hoj ena slobodna, ale korkore hine otroka le džungipnaske. Bo oleske sal otrokos, ko upral tu zviťazinel. ²⁰ Bo te denašle le nalačhipnastar andral o svetos oleha, hoj prindžarde le Rajes the le Spasitelis le Ježiš Kristus, a te len o svetos pale zachudña a zviťazinda upral lende, akor lenge ela goreder pro agor sar ešeb. ²¹ Bo feder lenge ulahas, te na prindžarel o čačipnaskro drom, sar te prindžarel a palis te visarel pes andral oda sveto prikazañje, so lenge sas dino. ²² Ačhila pes lenge avke, sar pes vakerel: „O rikono geľa pale paš oda, so čandľa avri,“ a: „O žužo balo pes geľa pale te melarel andre čik.“

3

Pal o Džives le Rajeskro

¹ Kada lil imar hino dujto, so tumenge pisinav, mire lačhe phralale. Andro soduj lila tumenge leperav, hoj mištes te gondolinen. ² Kamav, hoj te na bisteren pro lava, so imar anglal phende o sveta proroka, añi pro prikazañje le Rajeskro le Spasiteliskro, savo tumenge sas dino prekal o apoštola.

³ Ale anglal savoreste džanen oda, hoj andro posledna dživesa avena o posmjevača, save dživena pal peskre binošna žadosci. Asana tumendar ⁴ a phenena: „Kaj hine ola leskre lava, hoj avela pale? Se kanastar mule amare dada, savoro džal avke, sar džalas akorestar, kanastar sas kerdo o svetos!“ ⁵ Bo on narokom na kamen te dikhel, hoj o ñebos the e phuv sas imar čirlastar kerde prekal le Devleskro lav a hoj e phuv ačhila le pañestar a prekal o pañi. ⁶ A ole pañeha pre potopa sas o phurikano svetos zñičimen. ⁷ Oda jekh lav likerel kada ñebos the kadi phuv prekal e jag. Likerel len prekal o Sudno džives, hoj te aven zñičimen jekhetane le bijedevleskre manušenca.

⁸ Ale pre kadi jekh veca ma bisteren, mire lačhe phralale, hoj jekh džives hin ko Raj sar ezeros (1 000) berša a ezeros berša sar jekh džives. ⁹ O Raj na avel nasig te kerel oda, so phenda, avke sar peske oda vareko gondolinel, ale ov mek užarel, bo na kamel, hoj vareko te merel, ale kamel, hoj pes savoredžene te visaren le binendar ko Del.

¹⁰ A o džives le Rajeskro avela sar o živañis počoral. Andre oda džives o ñebos našlola bara vikaha a sa, so hin upre pro ñebos, zlabola andre jag a e phuv the sa, so pre late hin, ela zñičimen.

¹¹ Te kada savoro kavke našlola, save sveta the pobožna mušinen te avel tumen andre tumaro džživipen? ¹² Tumen, so igen užaren pre oda Džives le Devleskro, a kamen, hoj te avel sig. Andre oda Džives ela o ñebos zñičimen la jagaha a o ñeboskre telesa rozdžana le bare tačipnastar? ¹³ No amen užaras pre oda lav, so amenge diña: Pro nevo ñebos the pre nevi phuv, andre save hin o spravodlišagos.

¹⁴ Vašoda, mire lačhe phralale: Te užaren kala veci, keren sa, hoj tumen o Raj te arakhel bi o škvрни the bi o bini a andro smirom leha. ¹⁵ A oda, hoj amaro Raj mek užarel, tumenge len sar tumari zachrana. Avke sar tumenge pisinelas the amaro lačo phral, o Pavol, ola godaha,

so leske sas diñi. ¹⁶ Ov pal kala veci avke vakerel andre savore peskre lila. Andre ola lila hin varesave veci, so hin phares te achalol, vašoda len o nagodaver manuša, so nane zorale andro pačaben, previsaren avke, sar previsaren the o aver pisimen Lava, a oleha zničinen pes korkoren.

¹⁷ Vašoda, mire lače phralale, te oda imar anglal džanen, chrañinen tumen, hoj tumen te na scirden o bijedevleskre manuša le klamišagoha a te na odperen andral tumaro zoralo pačaben. ¹⁸ Ale baron andre milost le Rajeskri, hoj feder te prindžaren le Ježiš Kristus, amare Rajes the Spasiťelis. Leske e slava the akana the pro furt!

Amen.

Ešebno lil le Janoskro

Pal o lav, so del o dživipen

¹ Pal oda vakeras, so sas ešebnovarestar, so šundam, so dikhlam peskre jakhenca, pre soste dikhahas a sostar pes amare vasta chude-nas, pal oda lav, so del o dživipen. ² A oda dživipen pes sikađa, amen les dikhlam a svedčinas tumenge pal oda večno dživipen, so sas paš o Dad a sikađa pes amenge. ³ Avke oda, so dikhlam the šundam, vakeras avri the tumenge, hoj tumen te aven amenca jekhetane. A amen sam jekhetane le Dadeha the leskre Čaha, le Ježišoha Kristoha. ⁴ Kada tumenge pisinas vašoda, hoj amaro radišagos te avel pherdo.

O Del hin o švetlos

⁵ Kada hin oda, so šundam lestar a vakeras avri tumenge: O Del hin o švetlos a andre leste nane nisavo kalipen. ⁶ Te phenas, hoj sam leha jekhetane, ale phiras andro kalipen, klaminas a na keras o čaćipen. ⁷ Ale te phiras andro švetlos avke, sar ov hino andro švetlos, akor sam jekhetane jekh avreha anglo Del a o rat le Ježišoskro, leskre Čhaskro, amen obžuzarel andral dojekh binos.

⁸ Te phenas, hoj amen nane bini, korkore pes klaminas a nane andre amende o čaćipen. ⁹ Ale te viznavinas amare bini, verno hino the čaćipnaskro, hoj amenge te odmukel o bini a te obžuzarel amen andral savore nalačhipena. ¹⁰ Te phenas, hoj na kerđam binos, keras le Devlestar klamaris a leskro lav nane andre amende.

2

O Ježiš zaachel vaš amende

¹ Čhavorale mire, kada tumenge pisinav vašoda, hoj te na keren o bini. A te vareko kerđahas binos, hin amen vareko, ko paš amende aachel anglo Dad: o Ježiš Kristus, o čaćipnaskro. ² Prekal leskri obeta amenge hin odmukle o bini – no, na ča amenge, ale the cale svetoske.

³ Pal oda džanas, hoj les prindžaras, te dolikeras leskre lava. ⁴ Oda, ko phenel: „Prindžarav les,“ ale na dolikerel leskre lava, hino klamaris a nane andre leste o čaćipen. ⁵ Ale oda, ko dolikerel leskro lav, čačes kamel le Devles. Pal oda džanas, hoj sam andre leste. ⁶ Oda, ko phenel, hoj aachel andre leste, mušinel te dživel avke, sar ov dživelas.

O nevo prikazaňje

⁷ Mire lače phralale, na pisinav tumenge nevo prikazaňje, ale o purano prikazaňje, so tumende sas ešebnovarestar. Oda purano prikazaňje hin o lav, so imar šundam. ⁸ A the avke tumenge pisinav nevo prikazaňje, bo oda čaćipen dičhol andro Kristus the andre tumende. Se o kalipen džal het a o čačo švetlos imar švicinel.

⁹ Oda, ko phenel, hoj hino andro švetlos, ale našti avri aachel peskre phrales, hino mek furt andro kalipen. ¹⁰ Oda, ko kamel peskre phrales, aachel andro švetlos a nane andre leste nič, angle soste vareko šaj pelahas andro binos.

¹¹ Ale oda, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino andro kalipen a phirel andro kalipen. Añi na džanel, kaj džal, bo o kalipen korarda leskre jakha.

¹² Pisinav tumenge, čavorale,
hoj vaš leskro nav tumenge hin odmukle o bini.

¹³ Pisinav tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisinav tumenge, terne čavale,
hoj zviťazindan upral o nalačo.

¹⁴ Pisinav tumenge, čavale, hoj prindžardan le Dades.
Pisindom tumenge, dadale,
hoj prindžardan oles, ko hin ešebnovarestar.
Pisindom tumenge, terne muršale,
bo san zorale
a le Devleskro lav ačhel andre tumende
a zviťazindan upral o nalačo.

¹⁵ Ma kamen o svetos, añi oda, so hin andro svetos. Te vareko kamel o svetos, nane andre leste o kamiben le Dadeskro. ¹⁶ Bo nič olestar, so hin andro svetos – e žadosca le teloskri, e žadosca le jakhengri, abo o barikano dživipen – nane le Dadestar, ale hin andral o svetos. ¹⁷ A o svetos the leskri žadosca našlol, ale oda, ko kerel e voľa le Devleskri, ačhela pro furt.

Pal o antikrist

¹⁸ Čhavale, hin kade e posledno ora a avke sar šundān, hoj avela o antikrist, avke imar akana avle but antikristi. Vašoda džanas, hoj hin e posledno ora. ¹⁹ Avle avri amendar, ale na sas amendar, bo te ulehas amendar, ačhilehas amenca. Ale kada pes ačhila, hoj pes te sikavel, hoj nane savore amendar.

²⁰ No tumen san pomazimen le Svete Duchoha le Devlestar a džanen savoro. ²¹ Na pisindom tumenge vašoda, hoj na prindžaren o čačipen, ale vašoda, hoj les prindžaren a džanen, hoj nisavo klamišagos na avel andral o čačipen. ²² A ko hin klamaris, te na oda, ko zaprinel, hoj o Ježiš hino o Kristus? O antikrist hin oda, ko zaprinel le Dades the le Čhas. ²³ Oles, ko zaprinel le Čhas, nane añi o Dad. Ale oles, ko viznavinel le Čhas, hin the o Dad.

²⁴ Vašoda mi ačhel andre tumende oda, so šundān ešebnovarestar. Te oda, so šundān ešebnovarestar, ačhela andre tumende, akor the tumen ačhena andro Čhavo the andro Dad. ²⁵ A o Kristus amen diňa lav, hoj amen dela kada: o večno dživipen.

²⁶ Kada tumenge pisindom pal ola, ko tumen kamen te klaminel. ²⁷ No pre tumende ačhel o pomazañje, savo priiľan lestar, a vašoda tumenge na kampel, hoj tumen vareko te sikavel. Bo leskro pomazañje tumen sikavel pal savoreste a oda hin čačipen a na klamišagos – ačhen andre leste, avke sar tumen sikavelas.

O čhave le Devleskre

²⁸ A akana, mire čavorale, ačhen andre leste, hoj te avas bi e dar, sar pes sikavela, a te na pes lestar ladžas, sar avela.

²⁹ Te džanen, hoj ov hino spravodljivo, akor džanen, hoj sako, ko kerel o spravodlišagos, ulila lestar.

3

¹ Dikhen, savo baro kamiben amen diña o Dad, hoj pes te vičinas le Devleskre čhave. A amen the sam! Vašoda amen o svetos na prindžarel, bo les na prindžarda. ² Mire lače phralale, akana sam le Devleskre čhave, ale mek pes na sikada, so avaha. Ale džanas, hoj sar pes sikavela, avaha ajse sar ov, bo dikhaha les avke, sar hino. ³ Sako, kas hin kajsi nađej andre leste, pes žužarel avke, sar ov hino žužo.

⁴ Sako, ko kerel binos, na dolikerel o zakonos; bo o binos hin oda, hoj pes na dolikerel o zakonos. ⁵ A tumen džanen, hoj o Ježiš pes sikada vašoda, hoj te lel amare bini, a andre leste nane nisavo binos. ⁶ Ņiko, ko ačhel andre leste, na kerel o bini a sako, ko kerel o bini, les na dikhla aňi les na prindžarda.

⁷ Čavorale, űiko tumenca te na thovel avri! Oda, ko kerel o spravodlišagos, hino spravodljivo, avke sar o Kristus hino spravodljivo. ⁸ Oda, ko kerel o bini, hino le bengestar, bo o beng kerel o bini ešebnovarestar. Vašoda pes sikada o Čhavo le Devleskro, hoj te musarel le bengeskre buča. ⁹ Sako, ko ulila le Devlestar, na kerel o bini, bo leskro semenos ačhel andre leste, a aňi našti kerel o bini, bo ulila le Devlestar. ¹⁰ Pal oda šaj džanen, ko hin le Devleskre čhave a ko le bengeskre čhave: Oda, ko na kerel o spravodlišagos, nane le Devlestar – aňi oda, ko na kamel peskre phrales.

Te kamas jekh avres

¹¹ Bo kada hin oda, so šundān ešebnovarestar, hoj te kamas jekh avres. ¹² Na avke sar o Kain, savo sas le nalačhestar a murdarda peskre phrales le Abel. A soske les murdarda? Bo le Kainoskre skutki sas nalače a leskre phraleskre sas lače. ¹³ Ma čudalinen tumen, phralale mire, te tumen o svetos našti avri ačhel. ¹⁴ Amen džanas, hoj pregeľam andral o meriben andro džživipen, bo kamas le phralen. Oda, ko na kamel le phrales, ačhel andro meriben. ¹⁵ Sako, ko našti avri ačhel peskre phrales, hino vrahos a džanen, hoj andre nisavo vrahos na ačhel o večno džživipen.

¹⁶ Pal oda prindžardam le Devleskro kamiben, hoj ov diña peskro džživipen vaš amenge. Avke the amen mušinas te del peskro džživipen vaš o phrala. ¹⁷ Te vareko hino barvalo andre kada svetos a dikhel, hoj le phraleske vareso kempel, a phandel angle leste peskro jilo, sar šaj ačhel le Devleskro kamiben andre leste? ¹⁸ Mire čavorale, te na kamas ča le lavenca the la čhibaha, ale le skutkenca the le čačipnaha.

¹⁹ Pal oda džanaha, hoj sam andral o čačipen a ela amen anglo Del o smirom andro jilo, ²⁰ bo te amen o jilo obviňinel, o Del hino bareder sar amaro jilo a džanel savoro. ²¹ Phralale, te amen o jilo na obviňinel, šaj džas anglo Del bi e dar. ²² A chudas lestar savoro, so mangas, bo dolikeras leskre prikazaňja a kerās oda, so leske hin pre dzeka. ²³ Kada hin leskro prikazaňje, hoj te pačas andro nav leskre Čhaskro, andro Ježiš Kristus, a hoj te kamas jekh avres, avke sar amenge prikazinda. ²⁴ Oda, ko dolikerel leskre prikazaňja, ačhel andro Del a o Del andre

leste. A pal kada džanas, hoj ačhel andre amende, pal o Duchos, saves amenge diña.

4

Te na pačas dojekhe duchoske

¹ Phralale mire, ma pačan dojekhe duchoske. Rozsudzinen le duchen, či hine le Devlestar; bo but falošna proroka avle andro svetos. ² Pal kada prindžarena le Devleskre Duchos: Dojekh duchos, savo viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, hino le Devlestar. ³ A dojekh duchos, savo na viznavinel, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos, nane le Devlestar. Oda hin oda duchos le antikristoskro, pal savo šundan, hoj avela, a akana imar hino andro svetos.

⁴ Čhavorale, tumen san le Devlestar a zviťazindan upral lende, bo oda, ko hin andre tumende, hino bareder sar oda, ko hin andro svetos. ⁵ On hine andral o svetos, vašoda vakeren avke sar o svetos a o svetos len šunel. ⁶ Amen sam le Devlestar a oda, ko prindžarel le Devles, šunel amen, ale oda, ko nane le Devlestar, na šunel amen. Pal oda prindžaras le čačipnaskre Duchos the le klamišagoskre duchos.

O Del hin o kamiben

⁷ Phralale mire, kamas jekh avres, bo o kamiben hin le Devlestar. Sako, ko kamel, uliľa le Devlestar a prindžarel le Devles. ⁸ Oda, ko na kamel, na prindžarel le Devles, bo o Del hin o kamiben. ⁹ Le Devleskro kamiben ke amende pes sikada avke, hoj o Del bičhađa peskre jekhore Čhas pro svetos, hoj prekal leste amen te avel o dživipen. ¹⁰ O kamiben hin andre kada, hoj na amen kamahas le Devles, ale hoj ov kamelas amen a bičhađa peskre Čhas, hoj prekal leskri obeta pes amenge te odmukel o bini. ¹¹ Phralale mire, te amen o Del avke kamelas, the amen mušinas te kamel jekh avres. ¹² Le Devles šoha űiko na dikhľa, ale te kamas jekh avres, o Del ačhel andre amende a leskro kamiben hiň dokerdo andre amende.

¹³ Pal oda džanas, hoj ačas andre leste a ov andre amende, hoj amen diña peskre Duchostar. ¹⁴ Amen dikhľam a svedčinas, hoj o Dad bičhađa le Čhas sar Spasiteľis le svetoske. ¹⁵ Te vareko viznavinel, hoj o Ježiš hin o Čhavo le Devleskro, o Del ačhel andre leste a ov andro Del. ¹⁶ Amen pačandilam a prindžardam o kamiben, so hin le Devles ke amende.

O Del hin o kamiben a oda, ko ačhel andro kamiben, ačhel andro Del a o Del andre leste. ¹⁷ Kavke hin o kamiben dokerdo andre amende, hoj te avas bi e dar pro sudno džives. Bo ajso sar ov hino, ajse sam the amen andre kada svetos. ¹⁸ Andro kamiben nane dar, bo o kamiben, so hino dokonalo, tradel avri e dar. Ko pes daral, daral pes le trestostar, vašoda nane dokonalo andro kamiben.

¹⁹ Amen les kamas, bo ov amen ešebno kamelas. ²⁰ Te vareko phenel: „Kamav le Devles,“ ale peskre phrales naši avri ačhel, hino klamaris. Bo te o manuš na kamel peskre phrales, saves dikhľa, sar šaj kamel le Devles, saves na dikhľa? ²¹ A kada prikazaňje amen hin le Kristostar: Oda, ko kamel le Devles, mušinel te kamel the peskre phrales.

5

O pačaben zviťazinel upral o svetos

¹ Sako, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Kristus, uliła le Devlestar; a sako, ko kamel le Dades, kamel the oles, ko lestar uliła. ² Akor džanas, hoj kamas le Devleskre čhaven, sar kamas le Devles a dolikeras leskre prikazaňja. ³ Bo o kamiben ko Del hin andre oda, hoj dolikeras leskre prikazaňja. A leskre prikazaňja nane phare. ⁴ Bo savoro, so uliła le Devlestar, zviťazinel upral o svetos. A oda, so zviťazinda upral o svetos, hin amaro pačaben. ⁵ A ko aver zviťazinel upral o svetos, te na oda, ko pačal, hoj o Ježiš hino o Čhavo le Devleskro?

O svedectvos pal o Čhavo

⁶ O Ježiš Kristus hin oda, ko avľa prekal o paňi the prekal o rat. Na avľa ča le paňeha, ale le paňeha the le rateha. A o Duchos hin oda, so oda dosvedčinel, bo o Duchos hin o čačipen. ⁷ Bo trin hine, so svedčinen [pro űebos: o Dad, o Čhavo the o Sveto Duchos. A on trin hine jekh. ⁸ A trin hine, so svedčinen pre phuv:] o Duchos, o paňi the o rat. A on trin hine jekh andre oda. ⁹ Te prilas o svedectvos le manušengro, o svedectvos le Devleskro hino bareder. Le Devleskro svedectvos hin oda, so phenda pal peskro Čhavo. ¹⁰ Oda, ko pačal andro Čhavo le Devleskro, oles hin o svedectvos andre peste. Oda, ko na pačal le Devleske, oda lestar kerđa klamaris, bo na pačandila ole svedectvoske, so phenda o Del pal peskro Čhavo. ¹¹ A kada hin oda svedectvos, hoj amen o Del diňa večno dživipen, a oda dživipen hin andre leskro Čhavo. ¹² Oda, kas hin o Čhavo, oles hin o dživipen; a kas nane o Čhavo le Devleskro, oles nane o dživipen.

Pal o večno dživipen

¹³ Kada pisindom tumenge, so pačan andro nav le Devleskre Čhaskro, hoj te džanen, hoj tumen hin o večno dživipen. ¹⁴ A kada hin amari istota paš o Del, hoj sar mangas vareso pal leskri voľa, ov amen šunel. ¹⁵ A te džanas, hoj amen šunel avri andre savoreste, so mangas, akor džanas, hoj imar chudňam oda, so lestar manglam.

¹⁶ Te vareko dikhľahas peskre phrales, hoj kerel binos, so na lidžal pro meriben, mi mangel vaš leske a o Del les dela dživipen – ale ča te na kerđa binos pro meriben. Te vareko kerđa ajsu binos, so lidžal pro meriben, na phenav, hoj pes te mangel vaš ajsu manuš. ¹⁷ Dojekh nalačipen hin binos, ale hin the binos, so na lidžal pro meriben.

¹⁸ Džanas, hoj űiko, ko uliła le Devlestar, na kerel o bini, bo Oda, ko uliła le Devlestar, les chraňinel a o nalačo pes lestar na chudel. ¹⁹ Amen džanas, hoj sam o čhave le Devleskre a calo svetos hin andre zor le bengeskri. ²⁰ A džanas, hoj o Čhavo le Devleskro amen avľa te del gođi, hoj te prindžaras le čače Devles. A amen sam andro čačo Del, andre leskro Čhavo Ježiš Kristus. Ov hino o čačo Del the o večno dživipen.

²¹ Čhavorale, chraňinen tumen le falošne devlendar.

Dujto lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav la Raňake, so hiňi avrikidňi le Devlestar, the lakre čhvenge, saven čačes kamav, a na ča me korkoro, ale the savore, so prindžarde o čačipen, ² bo o čačipen ačhel andre amende a ela amenca pro furt.

³ E milost, o lačhejileskeriben the o smirom le Devlestar le Dadestar the le Ježišostar Kristostar, le Dadeskre Čhastar, ela amenca andro čačipen the andro kamiben.

O kamiben the o čačipen

⁴ Igen radisalilom, hoj arakhłom varesave tire čhaven te phirel andro čačipen avke, sar chudňam o prikazaňje le Dadestar. ⁵ Akana, Raňije, na pisinav tuke nevo prikazaňje, ale oda, so amen sas ešebnovarestar. Mangav tut, hoj te kamas jekh avren. ⁶ A o kamiben hin kada: te phirel andre leskre prikazaňja. A kada hin oda prikazaňje, so šundan ešebnovarestar, hoj te dživas andro kamiben.

⁷ Bo andro svetos avle but klamara, save na viznavinen, hoj o Ježiš Kristus avla andro telos. Dojekh kajso manuš hino klamaris the o antikrist. ⁸ Den pre tumende pozoris, hoj te na našaven oda, pre soste kerenas buči, ale hoj te chuden calo počičiben. ⁹ Sakones, ko džal dureder a na ačhel andro sikaviben le Kristoskro, nane o Del. Ale oles, ko ačhel andro sikaviben le Kristoskro, hin the o Dad the o Čhavo. ¹⁰ Te vareko avel ke tumende a na anel kada sikaviben, ma prilen les andro kher, aňi les ma pozdravinen. ¹¹ Bo oda, ko les pozdravinel, hino leha jekhetane andre leskre nalačhe skutki.

O posledna lava

¹² Hin man but so tumenge te pisinel, ale na kamav oda te kerel pro papiris la tintaha. Bo pačav, hoj avava ke tumende a vakeraha jekh avreha, a avke ela amaro radišagos pherdo.

¹³ Pozdravinen tut o čhave tira pheňakre, savi hiňi avrikidňi le Devlestar.

Trito lil le Janoskro

O pozdravos

¹ Me o phureder pisinav le lače phraleske, le Gajoske, saves kamav andro čaćipen.

² Miro lačo Gajona, modlinav man, hoj tuke te avel mištes andre savoreste a hoj te aves sasto, avke sar hin mištes tira dušake. ³ Bo igen radisalilom, sar avenas o phrala a vakerenas, hoj sal verno le čaćipnaske a džives andro čaćipen. ⁴ Nane man bareder radišagos sar oda, hoj šunav, hoj mire čhavore dživen andro čaćipen.

Ašarel le Gajos

⁵ Phrala miro lačo, sal igen verno andre oda, so keres le phralenge, so tuke hine cudza. ⁶ On phende la khangerake o svedectvos pal tiro kamiben. A mištes keres, sar len des oda, so lenge kempel pro drom, bo avke oda kamel o Del. ⁷ Se anglo nav le Kristoskro pes dine pro drom a na lenas nič le napačabnaskre manušendar. ⁸ Amenge kempel kajse phralen te prilel, bo avke keras jekhetane e buči prekal o čaćipen.

O Diotrefes the o Demetrios

⁹ Pisindom imar la khangerake, ale o Diotrefes, savo pes rado thovel anglal maškar lende, amen na prilel. ¹⁰ Vašoda sar avava, anava avri ola skutki, so kerel, hoj pal amende vakerel o nalače lava. A aňi oda leske nane dos, ale mek korkoro na prilel le phralen. A olenge, ko len kamlehas te prilel, na domukel a čhivel len avri andral e khangeri.

¹¹ Phrala miro, ma liker tut pal o nalačo, ale pal o lačo. Oda, ko kerel o lačo, hin le Devlestar, ale ko kerel o nalačo, na dikhla le Devles. ¹² Sako vakerel mištes pal o Demetrios the o čaćipen korkoro vakerel pal leste mištes. A the amen svedčinas a tu džanes, hoj amare lava hine čaćipnaskre.

¹³ Uľahas man tuke but so te phenel, ale na kamav tuke te pisinel andro lil. ¹⁴ Ale pačav, hoj tut sig dikhava a vakeraha jekh avreha.

¹⁵ Smirom tuke! O phrala tuke bičhaven pozdravi. Pozdravin mandar dojekhe phrales.

O lil le Judaskro

O pozdravos

¹ Me o Juda, le Ježišoskro sluhas the le Jakoboskro phral, pisinav tumenge, so san vičimen avri, saven o Del o Dad kamel a chrañinel prekal o Ježiš Kristus.

² E milost, o smirom the o kamiben mi rozbaron maškar tumende.

Pal o falošna učitelä

³ Phralale mire, igen tumenge kamavas te pisinel pal amaro spaseñje, so amen hin jekhetane, ale akana tumenge mušinav te pisinel a te dovakerel, hoj tumen te maren vaš o pačaben, so sas dino le Devleskre manušenge jekhvar a pro furt. ⁴ Bo varesave manuša pes počoral ispidle andre maškar tumende, savengro sudos hin pisimen imar čirla anglal. Ola manuša hine bijedevleskre a čerinen e milost amare Devleskri vaš o nažužipena a zaprinen amare jekhe vladcas the Rajes, le Ježiš Kristus.

⁵ Kamav tumenge te leperel, kajte oda imar savoro džanen, hoj o Raj ešeb zachrañinda leskre manušen andral e egiptsko phuv, ale palis murdarđa olen, ko na pačandile. ⁶ A the le añjelen, so peske na dolikerde e autorita, savi lenge sas diñi, ale omukle peskro than, likerel andro kalipen andro večna puta, medik len na sudzinela andre oda Baro Džives. ⁷ Leperen tumenge the pre Sodoma the Gomora a the pro fori pašal lende, so kerenas ajso baro lubipen, hoj džalas o murš le muršeha, a vašoda sas marde la večna jagaha a hine pro priklados savorenge, hoj olestar te daran.

⁸ Avke hin the kale manušenca, save pes muken pro sune a meľaren andre peskre tela le binenca, na prilēn upral peste o autoriti a namištes vakeren pro añjela andre slava. ⁹ Se mek añi o archañjelos o Michael, sar pes marelas le bengeha vaš o telos le Mojžišoskro, pes na opovažinda leske namištes te phenel. Ča phenda: „O Raj tut mi mare!“ ¹⁰ Ale kala vakeren namištes pre savoreste, so na achalon; hine sar o dziva džviri, save keren ča avke, sar pes šunen, no ipen vašoda ena zñičimen.

¹¹ Vigos lenge! Bo gele ajse dromeha sar o Kain. Vaš o love pes dine te cirdel andro diliñipen avke sar o Balaam. A mule avke sar o Korach, bo pes vzburiinde sar the ov.

¹² Sar tumen zdžan jekhetane te chal, on hine sar o melale fleki; chan tumenca bi e ladž a starinen pes ča pal peste. O balvaja len lidžan avrether a hine sar o chmari bi o pañi; sar o stromi jesone, pre save nane ovocje: Duvar avrimule a avricirdle the le koreñenca. ¹³ Hine sar o dziva moroskre vlni, so anen avri peskro džungipen sar o peni. Ola manuša hine sar o našade čercheña a prekal lende hin pripravimen o nekkaleder kalipen pro furt.

¹⁴ Prorokinelas pal lende the o Enoch, o eftato murš pal o Adam, sar phenda: „Dikh, o Raj avela peskre svete aňjelenca, so ena ezera-ezerenge, ¹⁵ hoj te odsudzinel a te marel savore bijedevleskre manušen vaš savore bijedevleskre veci, so kerenas, the vaš savore džungale lava, so o binošna manuša pre leste phende.“ ¹⁶ Oda hin o dudroša, savenge nane nič pre dzeka a save dživen pal peskre žadosci. Lengre vušta vakeren bare zorale veci a le manušen lašaren ča vašoda, hoj lendar vareso te dochuden.

Te likerel pes andro kamiben le Devleskro

¹⁷ Ale tumen, mire lače phralale, ma bisteren pro lava, so tumenge anglal phende o apoštola, saven bičhada amaro Raj, o Ježiš Kristus. ¹⁸ On tumenge phenenas, hoj andro posledna časi avena ajse manuša, so tumendar asana a dživena pal peskre binošna žadosci. ¹⁹ Oda hin ola, ko keren o rozdeleňje; o felesna manuša bi o Duchos.

²⁰ Ale tumen, mire phralale, baron andre tumaro igen sveto pačaben a modlĭnen tumen andro Sveto Duchos. ²¹ Likeren tumen andro kamiben le Devleskro, sar užaren pre milost, so tumen lidžala andro večno dživipen – e milost, so tumen dela amaro Raj o Ježiš Kristus.

²² Aven lačhejileskre ke ola džene, ko hine slaba andro pačaben, ²³ a avren zachraňinen a cir den avri andral e jag. Avrenge presikaven e milost daraha, ale mi džunglöl tumenge mek the lengre gada, so sas meľarde andre le binenca.

E slava le Devleske

²⁴ O Del hino zoralo a pomožinela tumenge, hoj te na peren. Ov tumen šaj anel andre peskri slava bare radišagoha a bi e mel. ²⁵ Ča le jekhe Devleske, amare Spasiťeliske, prekal amaro Raj Ježiš Kristus, mi džal e slava, o baripen, e zor the o rajipen anglal savore časi the akana a the pro furt.

Amen.

Le Janoskro Zjaveņje

O anglune lava

¹ Kada hin o zjaveņje le Ježišoskro Kristoskro, savo les diņa o Del, hoj te sikavel peskre sluhenge, so pes mušinela sig te ačhel. Ov bičhađa peskre aņjelos, hoj oda te del te džanel peskre sluhaskle le Janoske.

² Ov dosvedčinda savoro, so dikhla – oda hin o lav le Devleskro the o svedectvos le Ježišoskro Kristoskro. ³ Bachtalo hin oda, ko genel, the ola, ko šunen o lava andral kada prorocivos a dolikeren oda, so hin andre pisimen, bo o časos hino pašes.

⁴ Me o Jan pozdravinav o ehta khangera, so hine andre Azija.

E milost the o smirom tumenge Olestar, ko hin, ko sas a ko avela, the ole ehta duchendar, save hine anglal leskro tronos, ⁵ the le Ježišostar Kristostar. Ov hino verno švedkos, ešebno olendar, ko sas uštade andral o meriben, a hino kralis upral savore kraľa pre phuv.

Leske, savo amen kamel a peskre rateha amen cinda avri amare binendar; ⁶ savo amendar kerđa kralen* the rašajen le Devleske peskre Dadeske, e slava the e zor pro furt! Amen.

⁷ Dikh, avel le chmarenca

a dikhela les dojekh jakh,

the ola, ko les predemade;

rovena upral leste savore nipi pre phuv.

Avke hin. Amen!

⁸ „Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno,“ phenel o Raj, o Del, „oda, ko hin, ko sas a ko avela, oda Nekzoraleder.“

O Jan dikhel le Kristus

⁹ Me o Jan, tumaro phral, oda, ko jekhetane tumenca likerel avri o pharipen, so amen hin vaš o krališagos le Ježišoskro Kristoskro, somas pro ostrovos Patmos vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos pal o Ježiš. ¹⁰ Somas andro Duchos andro džives le Rajeskro a šundom pal mande zoralo hangos sar o hangos la trubakro, ¹¹ savo phenda: „Oda, so dikhes, pisin andro zvitkos a bičhav le ehta zborenge [save hine andre Azija]: Andro Efezus, andre Smirna, andro Pergamos, andre Tiatira, andro Sardis, andre Filadelfia the andre Laodikea.“

¹² Visalilom palal, hoj te dikhav oles, ko manca vakerelas. A sar visalilom, dikhlom ehta somnakune svietniki ¹³ a maškar ola ehta svietniki dikhlom varekas, ko marelas pro čavo le manušeskro. Sas urdo andro džindarde gada dži o pindre a somnakuno pasos les sas prephandlo prekal e hruda. ¹⁴ Leskro šero the leskre bala sas igen parne – parne sar jiv – a leskre jakha sas sar o jagale plameňa. ¹⁵ A leskre pindre sas sar o blištaco trast rozlabardo andro bov a leskro hangos sas sar o hangos but paňengro. ¹⁶ Andro čačo vast les sas

* 1:6 1,6 E grecko čhib: o krališagos

efta čercheņa, andral leskro muj avelas avri ostro šabla, so činel pal soduj seri, a leskro muj sas sar o kham, so labol andre peskri zor.

¹⁷ Sar les dikhłom, pelom leske paš o pindre sar mulo. Ov pre ma thoda peskro čačo vast a phendā mange: „Ma dara tut! Me som o Ešebno the o Posledno. ¹⁸ Me som the o Džido – somas mulo, ale dikh, som džido pro furt. Amen. Mande hin o kleji le peklostar the le meribnastar.

¹⁹ Vašoda pisin andre savoro, so akana dikhłal: Oda, so hin akana, the oda, so pes pal kada ačhela. ²⁰ Ola efta čercheņa, so dikhłal andre miro čačo vast, the ola efta somnakune svietņiki oda hin o tajomstvo a sikavel pre kada: O efta čercheņa hin o aņjela le efta khangerengre a o efta svietņiki hin o efta khangera.“

2

La khangerake andro Efezus

¹ „Le aņjeloske andre khangeri Efezus pisin:

Kada phenel oda, savo likerel o efta čercheņa andre peskro čačo vast a phirel maškar ola efta somnakune svietņiki. ² Džanav tire skutki, pal tiri buči the pal tiri trpezlivost a the oda, hoj našti zlidžas le nalačhen. Skušindal olen, ko pal peste phenen, hoj hine apoštola, ale nane, a avłal pre oda, hoj hine klamara. ³ Likerdal avri, cerpindal but vaš miro nav a na slabisałilal. ⁴ Ale hin man pre tu oda, hoj omukłal tiro ešebno kamiben.

⁵ Ma bister pre oda, kaj salas a khatar pełal avri, visar tut ole binendar a ker oda, so ešeb kerehas. Ale te tut na visareha le binendar, avava pre tu a čhalavava tiro svietņikos pal leskro than. ⁶ Ale jekh veca keres mištes: Našti avri ačhes oda, so keren o Mikulašenci*, so the me našti avri ačhav.

⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, dava te chal pal o stromos le dživipnaskro, so hin andro rajos le Devleskro.“

La khangerake andre Smirna

⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Smirna pisin:

Kada phenel oda Ešebno the o Posledno, oda, ko sas mulo a obdzidilā. ⁹ Džanav tiro pharipen the tiro čoripen, ale sal barvalo. Džanav the pal ola, ko pal tu namištes vakeren a ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane a hine e sinagoga le satanoskri. ¹⁰ Ma dara tut olestar, so cerpineha! Dikh, o beng čhivela varesaven tumendar andre bertena, hoj te aven skušimen avri, a ela tumen pharipen deš džives. Av pačivalo dži o meriben a dava tut e koruna le dživipnaskri!

¹¹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviťazinela, o dujto meriben na dukhavela.“

La khangerake andro Pergamos

¹² „Le aņjeloske andre khangeri Pergamos pisin:

* 2:6 2,6 Abo: o Nikolaiti

Kada phenel oda, kas hin odi ostro šabla, so čhinel pal soduj seri. ¹³ Džanav, kaj bešes – ode, kaj hin o tronos le satanoskro. Ale likeress tut mire navestar a na preačhilal andre ma te pačal, aņi andre ola dživesa, sar svedčinelas o Antipas, miro pačivalo švedkos, saves murdarde andre tumaro foros, kaj bešel o satan.

¹⁴ Ale hin man pre tu sikra vareso: Hin tut ode ajse džene, save likerem o sikaviben le Balaamoskro. Bo ov sikavelas le Balak sar te lidžal le Izraeloskre čhaven pro bini, hoj te chan oda, so hin obetimen le modlengge a te keren o lubipen. ¹⁵ A the tut hin ajse džene, save likerem o sikaviben le Mikulašengro†. ¹⁶ Visar tut olestar! Bo sar na, avava pre tu sig a marava man lenca la šablaha andral miro muj.

¹⁷ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge! Oles, ko zviřazinela, dava andral e garuđi manna a dava leš parno baroro, pre savo ela pisimen o nevo nav, so na džanel ņiko, ča oda, ko les chudel.“

La khangerake andre Tiatira

¹⁸ „Le aņjeloske andre khangeri Tiatira pisin:

Kada phenel o Čhavo le Devleskro, saves hin o jakha sar o jagale plameņa the o pindre sar o blištaco trast. ¹⁹ Džanav tire skutki, tiro kamiben, tiri buči, tiro pačivaliben the tiri trpezlivost'. Džanav the oda, hoj akana keres buter sar akor, sar andre ma pačandilal.

²⁰ Ale hin man pre tu oda, hoj na zaačhaves la džuvla Jezabel, savi phenel pal peste, hoj hiņi prorokiņa, a oleha, so oj sikavel, cirdel mire služobņiken te kerel lubipen a te chal oda, so hin obetimen le modlengge. ²¹ Diņom la časos, hoj pes te visarel andral peskro lubipen, ale na kamel. ²² Dikh, me la čhivav pro hadžos, kaj cerpinela. A pre ola, ko laha keren o lubipen, domukava baro pharipen, te pes na visarena olestar, so keren. ²³ Lakre čhaven marava the le meribnaha a dodžanena pes savore khangera, hoj me som oda, ko skuminel o jile the o gođa, a sakoneske tumendar počinava pal oda, so kerel.

²⁴ Ale tumenge oklengge andre Tiatira, so tumen na likerem pal lakro nalačo sikaviben a so na siklilan oda, so aver džene vičinen ,o bare garuđipena le satanoskre', tumenge phenav, hoj pre tumende na thovav aver pharipen. ²⁵ Ča likerem mištes oda, so tumen hin, medik me na avava.

²⁶ Oles, ko zviřazinela a kerela miri voļa dži o koņec, dava zor upral o aver narodi – ²⁷ „Ov len lidžala la trastuņa pacaha a phagerela len pro kotora sar o nadobi čikatar' ²⁸ – avke sar the me priiļom e zor mire Dadestar. A dava les the e tosaraskri čerčeņ. ²⁹ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

3

La khangerake andro Sardis

¹ „Le aņjeloske andre khangeri Sardis pisin:

† 2:15 2,15 Abo: le Nikolaitengro

Kada phenel oda, saves hin o eŧta duchi le Devleskre the o eŧta čercheņa. Džanav tire skutki, hoj tut hin nav, hoj džives, ale sal mulo. ² Ušti upre! Zoralar oda, so mek ačhiła a so imar maj merel. Bo dikhav, hoj tire skutki mek nane dostatočna angle miro Del. ³ Ma bister pre oda, so priiła a šunđal, doliker oda a visar tut le binendar! Dikh, hoj te na zasoves, bo avava pre tu sar o živaņis a aņi na džaneha, savi ora pre tu avava.

⁴ Ale hin tut the andro Sardis vajkeci manuša, save peske na melarde andre o gada. On phirena manca andro parne gada, bo on peske oda zaslužinen. ⁵ Oda, ko zviřazinela, ela urdo andro parne gada a leskro nav na khosava avri andral e kņižka le dživipnaskri. A pridžanava man ke leste anglal miro Dad the anglal leskre aņjela. ⁶ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Filadelfia

⁷ „Le aņjeloske andre khangeri Filadelfia pisin:

Kada phenel o Sveto, o Čačipnaskro, kaste hin e kleja le Davi-doskri, oda, ko phundravel o vudar avke, hoj ņiko našti phandel a phandel avke, hoj ņiko našti phundravel: ⁸ Džanav tire skutki. Dikh, phundrađom anglal tu o vudar a ņiko les našti phandel. Bo kajte tut hin ča sikra zor, dolikeres miro lav a na zapriņđal man. ⁹ Dikh, me kerava oda, hoj ola džene andral e satanoskri sinagoga – ola, ko pal peste phenen, hoj hine Židi, ale nane, bo klaminen – te aven a te bandon anglal tire pindre a te prindžaren, hoj me mange tut zakamlom. ¹⁰ Vašoda, hoj dolikerđal miro lav a likerđal avri, the me tut ochraņinava a lava tut avri ola oratar, sar avela o baro pharipen pre calo svetos, hoj te skušinel avri olen, ko bešen pre phuv.

¹¹ Avava sig! Liker oda, so tut hin, hoj tuke ņiko te na lel tiri koruna! ¹² Oles, ko zviřazinela, kerava sluposke andro chamos mire Devleske a imar šoha odarik na avela avri. Pisinava pre leste o nav mire Devleskro the o nav mire Devleskre foroskro, ole neve Jeruzalemoskro, so avel tele mire Devlestar andral o ņebos. Pisinava pre leste the miro nevo nav. ¹³ Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

La khangerake andre Laodikea

¹⁴ „Le aņjeloske andre khangeri Laodikea pisin:

Kada phenel oda, ko pes vičinel Amen, oda pačivalo the čačipnaskro švedkos, oda, ko hino upral savoreste, so o Del stvorinđa. ¹⁵ Džanav tire skutki, hoj na sal aņi šilalo aņi tato. Te ča ułalas šilalo abo tato! ¹⁶ Ale vaš oda, hoj sal letno a na sal aņi šilalo aņi tato, čungarava tut avri andral miro muj! ¹⁷ Bo phenes: „Som barvalo, barvaļiļom a na kampil mange ņikas,‘ ale tu na džanes, hoj sal čoro, pro roviben, biedno, koro the lango. ¹⁸ Dav tut godi: Cin tuke mandar o somnakaj prežužardo andre jag, hoj te barvalos. Cin tuke mandar the o parne gada, hoj tut te ures, hoj pes te na sikavel e ladž tire langipnaskri. A cin tuke mandar the e masca te makhel pro jakha, hoj te dikhes.

¹⁹ Me sakones, kas kamav, karhinav a zorales bararav avri. Vašoda av horlivo a visar tut le binendar! ²⁰ Dikh, me ačhav paš o vudar a durkinav. Te vareko šundahas miro hangos a phundradahas o vudar, džava andre ke leste a chava leha a ov manca.

²¹ Oleske, ko zvīfazinela, dava te bešel manca pre miro tronos, avke sar the me zvīfazindom a bešav mire Dadeha pre leskro tronos.

²² Kas hin kana, mi šunel, so o Duchos phenel le khangerenge!“

4

O lašariben andro ņebos

¹ Palis dikhłom o phundrado vudar pro ņebos. A oda ešebno hangos, so šundom sar o hangos la trubakro, manca vakerelas a phendā: „Av kade upre a me tuke sikavava, so pes mušinelā pal kada te ačhel.“ ² A takoj somas andro Duchos. Dikhłom tronos, so ačhelas andro ņebos, a pro tronos vareko bešelās. ³ Oda, ko bešelās pro tronos, dičholas avri sar o bar jaspis the sardis a pašal o tronos sas e duha, so dičholas avri sar smaragdōs. ⁴ Pašal o tronos ačhenas bišuštar (24) troni a pro troni dikhłom te bešel bišuštar (24) phurederen. Sas urde andro parne gada a pro šere len sas o somnakune koruni. ⁵ Andral o tronos avenas avri o bleski, o hangi the o perumi. Anglo tronos labonas efta jagale lampi, so hin o efta duchi le Devleskre. ⁶ A anglo tronos sas ajso vareso sar cakluno moros, so dičholas avri sar krištalos.

A maškar o tronos the pašal o tronos sas štar džide bitosī, saven sas pherdo jakha anglunestar the palunestar. ⁷ Ešebno džidī bitosī dičholas sar o ľevos; e dujto dičholas sar e gurumņori; la tritona bitosī sas ajso muj sar le manušes; a štarto dičholas sar orlos, so ľecinel. ⁸ Dojekha kale bitostendar sas po šov kridli a sas len pherdo jakha avrunestar the andrunestar. A rat-džives na preačhen te vičinel:

„Sveto, sveto, sveto hin o Raj,
o Nekzoraleder Del,
Oda, ko sas, ko hin a ko avela.“

⁹ A furt sar den o džide bitosī e slava, e pačiv the o palikeriben Oleske, ko bešel pro tronos a ko dživel pro furt, ¹⁰ o bišuštar (24) phureder peren anglal Oda, ko bešel pro tronos, a bandon anglal Oda, ko dživel pro furt. A čhiven peskre koruni anglo tronos a phenen:

¹¹ „Tu sal hodno, Rajeja, amaro Devla,
te lel e slava, e pačiv the e zor,
bo tu kerdal savore veci;
tira volatar sas stvorimen a hine.“

5

O Bakroro the o zvītkos

¹ Andro čačo vast Oleske, ko bešelās pro tronos, dikhłom zvītkos, pre savo sas pisimen pal soduj seri a savo sas zapečaťimen le efta pečaťenca. ² A dikhłom jekhe zorale aņjelos te vakerel zorale hangoha: „Ko hino hodno te phundravel o zvītkos a te prephagel leskre pečaťe?“ ³ A ņiko pro ņebos, aņi pre phuv, aņi tel e phuv les našči phundrada, aņi andre našči dikhļa. ⁴ Me igen rovavas, hoj pes ņiko na arakhļa hodno te phundravel o zvītkos a aņi andre te dikhel.

⁵ Jekh le phuredendar mange phenda: „Ma rov! Dikh, zvīfazinda o Levos andral o kmeņos le Judaskro, o Koreņis le Davidoskro, hoj te phundravel o zvitkos the leskre efa pečate.“

⁶ A dikhłom te ačhel le Bakrores maškar o tronos the maškar ola štar džide bitostī the maškar ola phuredera. O Bakroro dičholas avri sar murdardo a sas les efa rohi the efa jakha, so hine o efa duchi le Devleskre bičhade pre cali phuv. ⁷ Ov avla a iļa o zvitkos andral o čačo vast Olestar, ko bešelas pro tronos. ⁸ Sar iļa oda zvitkos, o štar džide bitostī the o bišuštar (24) phureder pele anglal o Bakroro. Sakones lendar sas jekh harfa the somnakuņi kuči pherdžardi le kadidloha, so hin o modlītbi le Devleskre manušengre. ⁹ Giļavenas nevi giļi a phenenas:

„Hodno sal te lel o zvitkos
a te phundravel leskre pečate,

bo salas murdardo
a cindal avri tire rateha le manušen le Devleske,
andral šavore kmeņi, čhiba,
nīpi the narodi.

¹⁰ Kerdal lendar kralen the rašajen amare Devleske
a on kralinena pre phuv.“

¹¹ Palis dikhłom a šundom o hangos le pherdo aņjelengro, save sas pašal o tronos, pašal o džide bitostī the pašal o bišuštar (24) phureder. Lengro počet sas milionenge a ezera ezerenge. ¹² A on vičinenas zorale hangoha:

„Hodno hino o Bakroro, oda murdardo,
te prilē e moc, o barvalipen,
o godaveripen, e zor, e pačiv
e slava the o lašariben!“

¹³ A palis šundom savoren, kas o Del stvorinda andro ņebos, pre phuv, tel e phuv the pro moros, a the savoren, so dživen andre lende, te vičinel:

„Oleske, ko bešel pro tronos, the le Bakroreske
e chvala, e pačiv, e slava the e zor pro furt!“

¹⁴ O štar džide bitostī phende: „Amen,“ a o bišuštar (24) phureder pele pre phuv a klaņinenas pes.

6

O pečate

¹ Dikhłom, sar phundrađa o Bakroro jekh le efa pečafendar a šundom jekha le džide bitostīendar te vičinel perumoskre hangoha: „Av!“ ² Me dikhłom a ode sas jekh parno graj a oles, ko upre bešelas, sas jekh lukos. Sas leske diņi e koruna. A geļa sar vīfaz, hoj te zvīfazinel.

³ Sar phundrađa e dujto pečat, šundom, sar e dujto džidi bitostī vičinel: „Av!“ ⁴ Aver graj avla avri, sas jagalo-lolo. A oleske, ko upre bešelas, sas diņi zor te lel o smirom pal e phuv, hoj o manuša jekh avres te murdaren. A sas leske diņi jekh bari šablā.

⁵ Sar phundrađa e trito pečat, šundom, sar e trito džidi bitostī vičinel: „Av!“ Dikhłom a ode sas jekh kalo graj a oda, ko upre bešelas, likerelas andro vast e vaha. ⁶ A maškar oļa štar džide bitostī šundom vareso sar hangos, so vičinelas: „Jepaš kilos zrnos vaš jekhedživeseskre

počiņiben* a kilos the jepaš jačmeņis tiš vaš aјci, ale o olejos the e moј ma musar!“

⁷ Sar phundrađa e štarto pečať, šundom, sar e štarto džidi bitost vičinel: „Av!“ ⁸ Dikhłom a ode sas jekh šivo graj a oda, ko upre bešelas, pes vičinelas o Meriben a o peklos† džalas jekhetane pal leste. Diņa pes lenge e zor upral jekh štvrtina la phuvatar, hoј te murdaren la šablaha, la bokhaha, le meribnaskre nasvalibnaha the le dzive džvirenca pre phuv.

⁹ Sar phundrađa e pandžto pečať, dikhłom tel o oltaris o duši ole manušengre, save sas murdarde vaš o lav le Devleskro the vaš o svedectvos, so likerenas. ¹⁰ Vičinenas zorale hangoha a phenenas: „Ó, Nekzoraleder Rajeja, sveto the čačipnaskro, kana imar sudzineha a pomstineha tut le manušenge pre phuv vaš oda, hoј amen murdarde?“ ¹¹ Dojekheske lendar sas dine džindarde parne gada a sas lenge phendo, hoј mek sikra te odpočovinen, medik na ena murdarde the lengre phrala, save lenca služinenas, a save mušinen te avel murdarde avke sar on.

¹² Sar phundrađa e šovto pečať, dikhłom, hoј e phuv chudņa igen te razisałol, o kham kalila andre a o čhonoros sas calo sar rat. ¹³ A o ņeboskre čercheņa perenas pre phuv, avke sar pal o figovņikos peren tele o zelena figi, te pre leste phurdel e zorali balvaj a razinel leha. ¹⁴ O ņebos pes scirdņa andre sar zapačardo papiris a savore verchi the ostrovi pes čhalade pal peskre thana.

¹⁵ Akor pes o kraļa pre phuv, o vladara, o generala, o barvale, o zorale, o otroka the o slobodna garude andro jaskiņi the andro skali le verchenge ¹⁶ a phenenas le verchenge the le skalenge: „Peren pre amende a zaučharen amen anglal Oda, ko bešel pro tronos, the anglal e cholī le Bakroreskri! ¹⁷ Bo avla oda baro džives lengra cholakro a ko šaj obačhel?“

7

O manuša andral o Izrael zapečaťimen

¹ Palis dikhłom štare aņjelen, sar ačhenas pro štar agora la phuvakre a chudenas la phuvakre balvaja, hoј te na phurdel e balvaj pre phuv, aņi pro moros, aņi pre ņisavo stromos. ² A dikhłom avre aņjelos, savo avelas upre pal o vichodos a saveste sas e pečať le džide Devleskri. Ov vičinelas zorale hangoha pro štar aņjela, savenge sas dino, hoј te dukhaven e phuv the o moros, ³ a phendā lenge: „Ma dukhaven e phuv, aņi o moros, aņi o stromi, medik amen na daħa e pečať pro čekata ole dženen, save služinen amare Devleske.“ ⁴ Šundom, keci džene sas zapečaťimen: 144 000 džene andral savore kmeņi andral o Izrael.

⁵ Andral o kmeņos le Judaskro dešuduj ezera (12 000) zapečaťimen, andral o kmeņos le Rubenoskro dešuduj ezera, andral o kmeņos le Gadoskro dešuduj ezera,

⁶ andral o kmeņos le Ašeroskro dešuduj ezera, andral o kmeņos le Naftaliskro dešuduj ezera, andral o kmeņos le Menašeskro dešuduj ezera,

* 6:6 6,6 E grecko čhib: jekh denaris † 6:8 6,8 E grecko čhib: Hades

7 andral o kmeňos le Simeonoskro dešuduj ezera,
 andral o kmeňos le Leviskro dešuduj ezera,
 andral o kmeňos le Jisacharoskro dešuduj ezera,
 8 andral o kmeňos le Zebulunskro dešuduj ezera,
 andral o kmeňos le Jozefoskro dešuduj ezera,
 andral o kmeňos le Benjaminoskro dešuduj ezera zapečatimen.

Igen but manuša anglo tronos

9 Palis dikhľom a sas ode pherdo manuša, saven ňiko našti zrachinelas, andral savore narodi, kmeňi, nipi the čhiba. Ola manuša ačhenas anglo tronos the anglo Bakroro, urde andro džindarde parne gada a sas len andro vasta o palmi. 10 Vičinenas zorale hangoha a phenenas:

„Amaro spaseŋje hin le Devlestar,
 savo bešel pro tronos, the le Bakrorestar!“

11 Savore aňjela ačhenas pašal o tronos the pašal o phureder the pašal o štar džide bitostí. Pele pro muj anglo tronos a klaňinenas pes le Devleske 12 a phenenas:

„Amen!

O lašariben, e slava,
 e godaveripen, o palikeriben, e pačiv,
 e moc the e zor amare Devleske pro furt!

Amen!“

13 Jekh le phurederendar mandar phučľa: „Ko hine kala džene, save hine urde andro džindarde parne gada? A khatar avle?“

14 Me leske odphendom: „Rajeja, tu džanes.“

A phenda mange: „Kala hine ola džene, save aven andral oda baro pharipen a rajbinde peskre gada a parňarde len andro rat le Bakroreskro.

15 Vašoda hine anglo tronos le Devleskro
 a služineŋ leske rat-džives andre leskro chramos.

A Oda, ko bešel pro tronos,
 dživela maškar lende a chraňinela len.

16 Imar na ena buter bokhale aňi smedna;
 imar len na labareľa aňi o kham
 aňi ňisavo aver tačipen.

17 Bo o Bakroro, savo hino maškar o tronos,
 ela lengro pastjeris;

ľidžala len paš o prameňis, khatar džal o džido paňi
 a o Del lenge khosela savore apsa pal o jakha.“

8

E eftato pečat'

1 Sar phundrađa o Bakroro e eftato pečat', sas pro ňebos čhit vaj pre jepaš ora.

2 Dikhľom eŋta aňjelen, save ačhen anglo Del a sas lenge dine o eŋta trubi.

3 Avľa jekh aver aňjelos a la somnakuňa kadidelňicaha ačhila paš o oltaris. Chudňa but kadidlos, hoj les te thovel le modľitbenca savore Devleskre manušengre pro somnakuno oltaris, so hin anglo tronos.

4 O thuv le kadidlostar avelas jekhetane le Devleskre manušengre modľitbenca andral o vast le aňjeloskro upre anglo Del. 5 Palis iľa

o aņjelos o thuvalo čaroro, pherdžarda les la jagaha pal o oltaris a čidā les pre phuv. A chudņa te herminel, marenas o perumi the o bleski a e phuv razisaľolas.

O trubi

⁶ Ola eġta aņjela, saven sas o eġta trubi, pes pripravinde te trubinel.

⁷ Ešebno aņjelos zatrubinda a chudņa te del baro brišind le krupenca a e jag mišimen le rateha sas čido pre phuv. A zlabila jekh treġina la phuvatar, jekh treġina le stromendar the savori zeleno čar.

⁸ Dujto aņjelos zatrubinda a ajso vareso sar baro verchos, so labolas la jagaha, sas čido andro moros. A jekh treġina le morostar pes čerinda pro rat ⁹ a muľa jekh treġina le moroskre džvireNDAR a jekh treġina le loďendar sas zničimen.

¹⁰ Trito aņjelos zatrubinda a andral o ņebos peľa jekh bari čerčeň, so labolas sar e fakľa a peľa pre jekh treġina le paňendar the pro chaņiga. ¹¹ Odi čerčeň pes vičinel Palina. Jekh treġina le paňendar kirkila a but manuša mule le paňendar, bo kirkile.

¹² Štarto aņjelos zatrubinda a sas zasjahņimen treġina le khamestar, treġina le čhonorestar the treġina le čerčeňendar avke, hoj treġina lendar kaľila andre. Jekh treġina le dživesestar the la račatar sas bi o švetlos.

¹³ Palis dikhľom a šundom jekhe orlos, sar ľecinel upre a vičinel zorale hangoha: „Jaj, vigos, vigos, vigos olenge, ko bešen pre phuv, bo mek posledna trin aņjela mušinen te trubinel!“

9

¹ O pandžto aņjelos zatrubinda a dikhľom e čerčeň, savi peľa andral o ņebos pre phuv a diņa pes lake e kleja andral e chaņig, andral e Bari chev. ² Odi čerčeň otkerďa e chaņig, odi Bari chev, a andral odi chev avľa avri ajso baro thuv, sar andral o baro bov. Ole thuvestar kaľila andre o kham the o luftos. ³ Andral o thuv avle avri pre phuv o malakre grajora a chudle ajsi zor, sar hin le škorpijonen pre phuv. ⁴ A sas lenge phendo, hoj te na musaren e čar pre phuv, aņi o stromi, aņi nič, so hin zeleno, ale hoj te dukhaven ča le manušen, saven nane le Devleskri pečať pro čekat. ⁵ Na sas lenge domuklo, hoj len te murďaren, ale hoj len igen te dukhaven pandž čhon. Lengri dukh sas ajsi bari sar le manušes, saves danderďa o škorpijonos. ⁶ Andre ola dživesa o manuša rodena o meriben, ale na arakhena les. Igen peske mangena te merel, ale o meriben lendar denašela.

⁷ Ola malakre grajora dičhonas avri sar ajse graja, so hine pripravimen te džal andro mariben. Pro šere len sas ajso vareso sar somnakune koruni a lengre muja sas ajse sar o muja le manušengre. ⁸ Lengre bala sas ajse sar o džuvľikane bala a lengre danda sas ajse sar o danda le ľevengre. ⁹ Sas pre lende urdo ajso vareso sar trastune pancjera a o hangos lengre kridlendar šundolas avke, sar te o graja le verdanenca denašen pro mariben. ¹⁰ Sas len chvosti the žihadla sar le škorpijonen. A andro chvosti len sas zor te dukhavel le manušen pandž čhon. ¹¹ Lidžalas len o kralis, o aņjelos andral e Bari chev, so pes hebrevski vičinel Abaddon a grecki Apollion.

¹² Ešebno rana pregeľa. Dikh, pal kada avena mek duj aver rani!

¹³ O šovto aňjelos zatrubinda a pašal o štar agora le somnakune oltaristar, so hin anglo Del, šundom o hangos, ¹⁴ so phenelas le šovtone aňjeloske la trubaha: „Muk avri ole štare aňjelen, save hine zaphandle andre paš o baro paňi Euftrat!“ ¹⁵ A sas mukle avri ola štar aňjela, save sas pripravimen pre kadi ora, džives, čhon the berš, hoj te murdaren jekh tretina le manušendar. ¹⁶ O slugađa pro graja sas duj šel milioni (200 000 000). Šundom, keci ode sas.

¹⁷ Andro videŋje dikhlom le grajen the olen, ko upre bešenas a sas len jagale-lole pancjera, belava the šarge. O šere le grajengre sas sar o šere le levengre a andral o muj lenge avelas avri e jag, o thuv the e sira. ¹⁸ Kale trine ranendar, la jagatar, le thuvestar the la siratar, so avenas avri andral lengre muja, sas murdardī jekh tretina le manušendar. ¹⁹ Bo le grajengri zor hin andre lengre muja the andro chvosti. Lengre chvosti hine sar o sapa, so peskre šerenca dukhaven le manušen.

²⁰ No okla manuša, save na mule ole ranendar, pes mek aňi akor na visarde peskre binendar aňi le modlendar, so kerenas lengre vasta. Na prečhile pes te klaňinel le demonenge aňi le somnakune, rupune, međene, barune the kaštune modlengre, save na dikhen, na šunen a aňi našti phiren. ²¹ Aňi na prečhile te murdarel, te vražinel, te čarinel, te kerel o lubipen aňi te čorel.

10

O aňjelos le cikne zvitkoha

¹ Dikhlom avre zorale aňjelos te avel tele andral o ņebos. Ov sas urdo andre chmara, pro šero les sas e duha, leskro muj sas sar o kham a leskre pindre sas sar jagale slupi. ² Andro vast les sas phundrado cikno zvitkos. Le čače pindreha ačelas pro moros a le baľogneha pre phuv ³ a zvičinda zorale hangoha sar o ľevos. Sar zvičinda, o efta perumi prevakerde peskre hangenca. ⁴ Sar prevakerde o efta perumi, kamlom te pisinel, ale šundom andral o ņebos o hangos, so mange phenda: „Ma phen avri oda, so vakerenas ola efta perumi, a ma pisin oda!“

⁵ O aňjelos, saves dikhlom te ačhel pro moros the pre phuv, hazdňa peskro čačo vast ko ņebos ⁶ a iľa vera andro nav le Devleskro, savo hino džido pro furt a stvorinda o ņebos the oda, so andre hin, e phuv the oda, so upre hin, o moros the oda, so andre hin. A phenda: „Imar na ela časos! ⁷ Andre oda džives, sar o eftato aňjelos trubanela, pes dokerela o garudo planos le Devleskro, avke sar oda vakerelas peskre sluhenge le prorokenge.“

⁸ Pale manca vakerelas oda hangos, so šundom andral o ņebos, a phenda: „Dža a le o phundrado zvitkos, so hin andro vast le aňjeloste, savo ačhel pro moros the pre phuv.“

⁹ Akor geľom ko aňjelos a phendom leske, hoj mange te del oda cikno zvitkos. A ov mange phenda: „Le, cha les. Kerela tuke andro per kirkiben, ale andro muj tuke ela gulo sar medos.“ ¹⁰ Ľlom oda cikno zvitkos andral o vast le aňjeloske a chalom les. A sas mange andro muj gulo sar medos, ale sar les preľigindom, kirkiľa mange andro per. ¹¹ A sas mange phendo: „Mušines pale te prorokinel ko but manuša, narodi, čhiba the kraľa.“

11

O duj švedki

¹ Sas mange dino kaštoro, ajso sar paca, a sas mange phendo: „Ušti a merin o chramos le Devleskro the o oltaris a rachin olen, ko pes andre klaņinen. ² Ale e avruņi chramoskri dvora muk avri, ma merin la, bo hiņi diņi le avre narodenge, a on uštarena pro sveto foros saranda the duj (42) čhon. ³ A me dava mire duje švedkenge te prorokinel 1 260 džives a ena urde andro gone.“ ⁴ Kada hin ola duj olivi the o duj sviethiki, so ačhen anglo Del, anglo Raj la phuvakro. ⁵ Te len kamlahas vareko te dukhavel, avela lenge avri andral o muj e jag a zlabarela olen, ko pre lende džan. Avke te len kamlahas vareko te dukhavel, mušinel te merel. ⁶ Len hin zor te phandel andre o ņebos, hoj te na del o brišind andre ola dživesa, sar on prorokinen. A hin len zor te čerinel o paņi pro rat a te marel e phuv savore ranenca, kana ča on kamena.

⁷ Sar dovakerena peskro svedectvos, e šelma, so avel avri andral odi Bari chev, pes lenca marena, zviťazinela upral lende a murdarela len. ⁸ Lengre mule řela pašlona pre ulica andre oda baro foros, savo pes obrazņe vičinel Sodoma the Egipt, kaj sas the lengro Raj ukrižimen. ⁹ But manuša andral savore kmeņi, nipi, čhiba the narodi dikhena lengre mule řela trin the jepaš džives, ale na domukena te parunel lengre mule řela andro hrobos. ¹⁰ Ola, ko bešen pre phuv, radisalona upral lende, thovena baripen a jekh avreske bičhavana o dari, bo kala duj proroka trapinenas le manušen pre phuv.

¹¹ Ale pal ola trin the jepaš dživesa o dživipnaskro dichos le Devleskro avľa andre lende a ušfile upre pre peskre pindre. A pre ola džene, save len dikhle, avľa bari dar. ¹² A andral o ņebos šunde zoralo hangos, savo lenge phenda: „Aven kade upre!“ Avke gele upre andro ņebos andre chmara a lengre ņeprijařela oda dikhenas.

¹³ Andre odi ora chudņa e phuv igen te razisalol. Jekh desafina le forostar peľa tele a eřta ezera (7 000) manuša mule. Okla džene predarandile a dine e slava le Devleske pro ņebos.

¹⁴ Dujto vigos pregeľa. Dikh, trito vigos avela maj!

E eftato truba

¹⁵ Eftato aņjelos zatrubinda a pro ņebos šundila o zorale hangi, save phenenas:

„O krališagos le svetoskro ačhila

o krališagos le Rajeskro the leskre Kristoskro

a ela kralis na veki vekov.“

¹⁶ O bišuřtar (24) phureder, save bešen anglo Del pre peskre troni, pele sako pre peskro muj a klaņinenas pes le Devleske. ¹⁷ Phenenas:

„Palikeras tuke, Rajeja, Nekzoraleder Devla,

savo sal a savo salas!

Bo preilal tiri bari zor

a chudņal te kralinel!

¹⁸ O narodi pes cholarde,

ale avľa tiri choli

the o časos te řudzinel le mulen

a te odmeņinel tire sluchen,

le proroken, le Devleskre manušen

the olen, ko pes daran tire navestar,

le ciknen the le baren;
avla o časos, hoj te zničines
olen, ko ničinen e phuv.“

¹⁹ Pal ada pes phundrađa o chramos le Devleskro andro ņebos a dičholas e archa la zmluvakri. Avle o bleski, šundile o hlasi, demade o perumi, e phuv razisaľolas a delas baro brišind le krupenca.

12

E džuvli the o drakos

¹ Pro ņebos pes sikadã baro znameŋje: Jekh džuvli sas urdi andro kham, o čhonoru lake sas tel o pindre a pro šero la sas e koruna le dešuduje čercheŋendar. ² Oj sas khabŋi a vičinelas bara dukhatar, bo avla lakro časos te ločhol. ³ A sikadã pes the aver znameŋje pro ņebos: Dikh, baro lolo drakos, saves sas eŋta šere the deš rohi a pro šere les sas eŋta koruni. ⁴ A le chvostoha cirdŋa pal peste tele jekh treŋina le ņeboskre čercheŋendar a čhida len pre phuv. O drakos pes thoda te ačhel angle džuvli, savi užarelas te ločhol, hoj lake te chal le čhavores takoj, sar ločhola. ⁵ Uliľa lake čhavoro, muršoro, savo lidžala savore naroden la trastuŋa pacaha. A lakro čhavoro sas ilo upre ko Del the ke leskro tronos. ⁶ E džuvli denašla pre pušta, kaj lake o Del pripravinda than, hoj pes pal late ode te starinen 1 260 džives.

⁷ Andro ņebos pes chudle te marel. O Michael peskre aŋjelenca pes marelas le drakoha the leskre aŋjelenca, ⁸ save na likerde avri a imar buter na sas prekal lende andro ņebos than. ⁹ A sas avričhido oda baro drakos, oda phuro sap, savo pes vičinel o beng the o satan. Ov, savo peskre klamišagenca odcirdel calo svetos, sas telečhido pre phuv a leskre aŋjela leha.

¹⁰ A šundom te vakereľ zoralo hangos andral o ņebos:
„Akana avla o spaseŋje the e zor
the o kraľišagos amare Devleskro
the o rajipen leskre Kristoskro.
Bo sas telečhido o žalobcas amare phralengro,
oda, ko pre lende rat-džives žalinelas angle amaro Del.
¹¹ A on zviťazinde upral leste
anglo rat le Bakroreskro
the angle peskro svedectvos
a sas pripravimen te del peskro dživipen a te merel.
¹² Vašoda radisaľuv, ņebona,
savorencia, save andre tu dživen!
Ale vigos olenge, ko bešen pre phuv the andro moros,
bo avla tele ke tumende o beng bara cholaha,
bo džanel, hoj les hin frima časos.“

¹³ Sar dikhľa o drakos, hoj hino čhido pre phuv, denašelas pal e džuvli, savake uliľa oda muršoro. ¹⁴ Ale la džuvľa sas dine duj bare orloskre kridli, hoj te lecinel pre pušta pre peskro than. Ode pes pal late starinena jekh časos, duj časi the jepaš časos, dur le sapestar. ¹⁵ O sap mukľa andral peskro muj baro paŋi pre džuvli, hoj la oda paŋi te lel het. ¹⁶ Ale e phuv pomožinda la džuvľake, bo phundrađa peskro muj a nakhada oda paŋi, so mukľa o drakos andral peskro muj. ¹⁷ O drakos cholisaľiľa pre džuvli a geľa pes te marel lakre avre čhavenca, save

šunen le Devleskre prikazaņja a likerem o svedectvos le Ježišoskro.
18 Palis o drakos zaačihla pre poši paš o moros.

13

E šelma avel avri andral o moros

¹ Dikhłom te avel avri andral o moros la šelma. Sas la ehta šere the deš rohi a pro rohi la sas deš koruni a pre dojekh šero la sas o nav, saveha pes ruhinelas le Devleske. ² E šelma, sava dikhłom, dičholas sar leopardos. Lakre pindre sas sar le medvedziskre a lakro piskos dičholas sar le levoskro. O drakos lake diņa peskri zor, peskro tronos the peskri bari moc. ³ A dikhłom, hoj jekhes lakre šerendar sas e meribnaskri rana, ale lakri meribnaskri rana sastihla avri. Calı phuv pes čudalinelas a džalas pal e šelma. ⁴ Klaņinenas pes le drakoske, hoj diņa la šelma ajsi bari moc, a klaņinenas pes the la šelmake a phenenas: „Ko hin ajsa sar e šelma a ko pes laha šaj marel?“

⁵ La šelmake sas dino muj, hoj te vakerel igen pišna lava, savenca pes ruhinelas le Devleske, a chudņa moc pro saranda the duj (42) čhona. ⁶ Phundrađa peskro muj, hoj pes te ruhinel le Devleske, leskre naveske the ole thaneske, kaj o Del bešel, a the olinge, ko bešen andro ņebos. ⁷ Sas lake diņi e zor, hoj pes te marel le Devleskre manušenca a te zviťazinel, a chudņa e moc upral savore kmeņi, nipi, čhiba the narodi. ⁸ A savore manuša, so bešen pre phuv, pes klaņinena la šelmake – ola, kaskre nava nane pisimen andre kņižka le dživipnaskri, le Bakroreskri, savo sas murdardo, kanastar sas kerdo o svetos.

⁹ Kas hin kana, mi šunel!

¹⁰ Te mušinel vareko te avel phandlo andre bertena,
ela phandlo andre bertena.

Te mušinel vareko te avel murdardo la šablaha,
ela murdardo la šablaha.

Kade kampela le Devleskre manušenje zorales te likerel avri a te pačal.

E šelma avel avri andral e phuv

¹¹ A dikhłom avra šelma, sar avelas avri andral e phuv. Sas la duj rohi sar le Bakrores, ale vakerelas sar o drakos. ¹² Oj kerelas savoro andre moc la ešebna šelmakri angle lakre jakha a ispidelas zoraha pro manuša, save bešen pre phuv, hoj pes savore te klaņinen la ešebna šelmake, savake sastihla odi meribnaskri rana. ¹³ Kerelas bare zazraki, mek až e jag andral o ņebos avelas tele pre phuv anglo jakha le manušengre. ¹⁴ A cirdelas pal peste le manušen pre phuv le zazrakenca, so lake sas dine, hoj te kerel anglal e šelma. Rozkazinda le manušenje pre phuv, hoj te keren obrazis la šelmake, savi sas zraņimen la šablaha a obdžidihla. ¹⁵ Sas lake diņi e zor, hoj te del duchos* andro obrazis la šelmakro, hoj oda obrazis te vakerel a te kerel, hoj te aven murdarde savore, ko na bandona anglo obrazis la šelmakro. ¹⁶ Kerelas oda, hoj savore – o cikne the o bare, o barvale the o čore, o slobodna the o sluhi – te chuden o znakos pre peskro čačo vast abo pre peskro čekat, ¹⁷ hoj ņiko aņi te na cinel, aņi te na bikenel, ča oda, kas hin o znakos, so hin o nav la šelmakro abo o čislos lakre naveskro.

* 13:15 13,15 Abo: dichos

¹⁸ Andre kada hin o godaveripen: Kas hin godi, mi zrachel o čislos la šelmakro, bo oda hin o čislos le manušeskro. A leskro čislos hin 666.

14

O Bakroro the leskre manuša

¹ Palis dikhlom, hoj o Bakroro ačhelas pro verchos Sion a leha 144 000 manuša, saven hin pisimen pro čekat leskro nav the o nav leskre Dadeskro. ² Šundom o hangos andral o ňebos sar o hangos but paňengro, sar o hangos le zorale perumoskro. Oda hangos, so šundom, sas ajso, sar kana o lavutara bašaven pre peskre harfi. ³ A gilavenas nevi gili anglo tronos, anglo štar džide bitosti the anglo phureder. Ńiko našti sikliła odi gili, ča ola 144 000 manuša, saven peske o Del pal e phuv cinda avri. ⁴ Oda hine ola, ko pes na melarde andre le džuvlenca, bo hine pačivale, a save džan pal o Bakroro všadzik, kaj džal. On sas avricinde maškar o manuša sar oda ešebno daros le Devleske the le Bakroreske. ⁵ Andre lengro muj na sas arakhlo ņisavo klamišagos; on hine bi e škvrna.

O trin aňjela

⁶ Palis dikhlom maškar o ňebos te ľecinel avre aňjelos. Les sas o večno evaňjelium, hoj les te vakerel olenge, ko bešen pre phuv, savore narodenge, kmeňenge, čhibenge the nipenge. ⁷ A phenelas zorale hangoha: „Daran tumen le Devlestar a den leske e slava, bo avla leskri ora, hoj te sudzinel! Klaňinen tumen Oleske, ko kerđa o ňebos, e phuv, o moros the o prameňa le paňengre!“

⁸ Pal leste avelas dujto aňjelos a phenelas: „Peľa, peľa tele oda baro Babilon, so mačarelas savore naroden la molaha peskra lubikaňa žadoscaha!“

⁹ Pal lende avelas trito aňjelos a phenelas zorale hangoha: „Te pes vareko klaňinela la šelmake the lakre obraziske a prilela o znakos pre peskro čekat abo pre peskro vast, ¹⁰ the ov pijela andral le Devleskri cholí e zoralí mol, so hiňi čidi andre kuči leskra cholakri. A cerpinela andre jag the andre sira anglo sveta aňjela the anglo Bakroro. ¹¹ O thuv lengre cerpišagostar avela upre pro furt. A na ela smirom aňi dživese aňi rači olen, ko pes klaňinen la šelmake the lakre obraziske, a aňi olen, ko prilena o znakos lakre naveskro.“ ¹² Kade kampela zorales te likerel avri le Devleskre manušenge, save dolikeren o prikazaňja le Devleskre a hine verna le Ježišoske.

¹³ Palis andral o ňebos šundom o hangos, so mange phenelas: „Pisin! Bachtale hine o mule, save akanastar meren andro Raj.“

„He,“ phenel o Duchos, „odpočovinena peskre bučendar, bo lengre skutki džan lenca.“

E bari žatva pre phuv

¹⁴ Dikhlom parňi chmara a dikh, upre bešelas vareko sar o Čhavo le Manušeskro. Pro šero les sas e somnakuňi koruna a andre peskro vast ostro kosakos. ¹⁵ Aver aňjelos avla avri andral o chramos a vičinelas zorale hangoha pre oda, ko bešel pre chmara: „Le tiro kosakos a skide upre o ulipen, bo imar avla o časos pre žatva a dobariła oda, so

kampel te skidel pal e phuv.“¹⁶ Oda, ko bešelas pre chmara, chudņa te košinel e phuv a o ulipen sas skidlo upre.

¹⁷ Pale aver aņjelos avļa avri andral o chramos, so hin andro ņebos, a the les sas ostro kosakos.¹⁸ A mek the aver aņjelos avļa le oltaristar. Les sas zor upral e jag a vičinda zorale hangoha pre oda, kas sas ostro kosakos: „Le tiro kosakos a obkide o hroznos andral e viņica pal e phuv, bo lakro hroznos imar dobariļa.“¹⁹ O aņjelos čhida peskro kosakos pre phuv, obkidņa e viņica a lakro hroznos čhida andro baro lisos le Devleskra cholakro.²⁰ A o hroznos pes pučinelas andro lisos avri le forostar a andral o lisos čulalas avri o rat. O rat džalal prudoha dur pro trin šel (300) kilometri a sas dži o zubadla le grajengre.

15

O efta aņjela le posledne ranenca

¹ A dikhļom aver znameņje pro ņebos, baro the igen čudno: efta aņjelen le efta posledne ranenca, bo lenca pes dokerela e cholī le Devleskri.² Dikhļom ajsō vareso sar cakluno moros mišimen la jagaha. Dikhļom the olen, ko zvitazinde upral e šelma, upral lakro obrazis the upral o čislos lakre naveskro, hoj ačhenas pro cakluno moros. A sas len o harfi, so len diņa o Del.³ A gilavenas e gili le Mojžišoskri, savo služinelas le Devleske, the e gili le Bakroreskri:

„Baro a igen šukar hino oda, so tu keres,

Rajeja, Nekzoraleder Devļa!

Spravodļiva a čačipnaskre hine tire droma,

ó, Kralīna le narodengro!

⁴ Ko pes tutar na darandīlahas, ó, Rajeja,

a na lašardahas tiro nav?

Bo ča tu jekh sal Sveto!

Savore narodi avena a klaņinena pes anglal tu,

bo pes sikade tire spravodļiva sudi.“

⁵ Palis dikhļom, sar pes phundrađa o chramos andro ņebos, o Svetostankos.⁶ Andral o chramos avle avri efta aņjela, saven sas o efta rani. Sas urde andro igen parne gada a sas prephandle le somnakune pasenca prekal e hruda.⁷ A jekh le štare džide bitostendar diņa le efta aņjelenge o efta somnakune kuča, pherde le Devleskra choļaha, savo hino džido pro furt.⁸ O chramos pes napļinda le thuveha, savo avelas le Devleskra slavatar the zoratar. Ņiko našti geļa andro chramos, medik na sas dokerde o efta rani le efta aņjelenge.

16

O efta kuča le Devleskra cholakre

¹ Šundom andral o ņebos zoralo hangos, so phenelas le efta aņjelenge: „Džan a čhiven avri pre phuv le Devleskri cholī, so hin andre ola efta kuča!“

² Avke odgeļa o ešebno a čhida avri pre phuv oda, so les sas andre peskri kuči. A čhīde pes avri o džungale the dukhade vredi pro manuša, saven sas o znakos la šelmakro, the pre ola, ko pes klaņinenas lakre obraziske.

³ Dujto aŋjelos čida avri peskri kuči pro moros a o paŋi andro moros pes čerinda pro rat, so dičholas sar o rat le mule manušestar, a mula savoro, so dživelas andro moros.

⁴ Trito aŋjelos čida avri peskri kuči pro paŋa the pro prameŋa a čerinde pes pro rat. ⁵ A šundom, sar o aŋjelos, saves sar zor upral o paŋa, phenel:

„Čačipnaskro sal, ó, Rajeja,
tu, ko sal a ko salas, oda Sveto,
hoj oda avke rozsudzindal,

⁶ bo on čivenas avri
o rat tire svete manušengro the tire prorokengro.

Diŋal lenge te pijel o rat,
zaslužinde peske oda!“

⁷ Šundom, sar o oltaris vičinelas:

„He, Rajeja, Nekzoraleder Devla,
čačipnaskre the spravodliva hine tire sudi!“

⁸ A štarto aŋjelos čida avri peskri kuči pro kham a sas le khameske dino, hoj te labarel le manušen la jagaha. ⁹ A zlabile o manuša ole bare tačipnastar a košenas le Devleskro nav, saves hin zor upral ola rani, ale na visarde pes le binendar, hoj leske te den e slava.

¹⁰ Pandžto aŋjelos čida avri peskri kuči pro tronos la šelmakro a lakro krališagos kačila andre. A dukhatar peske danderenas o čiba ¹¹ a košenas le Devles pro ŋebos, vaš peskre dukha the vredi, ale na visarde pes peskre skutkendar.

¹² Šovto aŋjelos čida avri peskri kuči pro baro paŋi Euftrat a šučila avri leskro paŋi, hoj pes te pripravinel o drom le kralenge andral o vichodos. ¹³ Dikhłom, sar aven avri trin nažuže duchi, save dičhonas sar žabi, andral o muj le drakoske, andral o muj la šelmakro the andral o muj le falošne prorokoske. ¹⁴ Oda hine o duchi le demonengre, save keren o zazraki. On hine ola, ko džan avri ko krala pal calo svetos, hoj len te skiden upre pro mariben andre oda baro Džives le Nekzoraledere Devleskro.

¹⁵ „Dikh, avava avke sar o živaŋis, hoj aŋi na džaneha kana! Bachtalo hino oda, ko na zasovel a ačhel urdo andro gada, hoj te na phirel lango a te na dikhen leskri laž.“

¹⁶ A ola nalače duchi len skidle upre pro than, so pes hebrejski vičinel Harmagedon*.

¹⁷ Eftato aŋjelos čida avri peskri kuči pro luftos a le tronostar andro ŋeboskro chramos avla avri zoralo hangos a phenda: „Imar hin dokerdo!“ ¹⁸ A chudle te marel o bleski, o hangi the o perumi a e phuv chudŋa igen te razisałol. Avke zorales razisałila sar mek šoha, kanastar hino o manuš pre phuv. ¹⁹ Oda baro foros pes prečinda pro trin kotora a o fori le narodengre pele. O Del na bisterda aŋi pre oda baro Babilon a diŋa leske te pijel e mol andral peskri kuči, e mol peskra bara chołakri. ²⁰ A našlile savore ostrovi a aŋi o verchi imar na sas. ²¹ Pro manuša perenas andral o ŋebos igen bare krupi, sar bare

* 16:16 16,16 Abo: Har-Megido

bara†, a o manuša košenas le Devles vaš e rana le krupengri, bo odi rana sas igen bari.

17

E džuvli the e šelma

¹ Avla jekh ole efta aņjelendar, saven sas ola efta kuča, prevakerđa manca a phendā: „Av, sikavava tuke sar odsudzinava ola bara lubņa, savi bešel pro but paņa. ² Laha kerenas o lubipen o phuvakre kraļa a ola, ko bešenas pre phuv, mačonas lakra lubikaņa molatar.“

³ A liģenda man andro duchos pre pušta. Dikhłom jekha džuvļa, savi bešelas pre loļi šelma. Pre odi šelma sas pherdo nava, so pes ruhinenas le Devleske a sas la efta šere the deš rohi. ⁴ E džuvli sas urđi andro fjalova the lole gada a sas avrišukalardi le somnakaha, le vzacne barenca the le perlenca. Andro vast la sas o somnakuno poharis, pherdo le džungipnaha the la meļaha lakre lubipnastar. ⁵ Pro čekat la sas pisimen nav, so hin o garudipen:

O BARO BABILON,
E DAJ LE LUBŅENGRI
THE LE DŽUNGIPNASKRI PRE PHUV.

⁶ A dikhłom la džuvļa, savi sas mači le Devleskre manušengre ratestar the le Ježišoskre švedkengre ratestar.

Sar la dikhłom, igen man čudalinas. ⁷ O aņjelos mange phendā: „Soske tut čudalines? Me tuke phenava o garudipen la džuvlakro the la šelmakro, savi la liđžal a sava hin efta šere the deš rohi. ⁸ E šelma, sava dikhłal, sas, akana nane, ale avela avri andral e Bari chev a džala andre večno zahuba. Ola, ko bešen pre phuv a kaskre nava nane pisimen andre kņižka le dživipnaskri, kanastar sas kerdo o svetos, čudalinenas pes, sar dikhena la šelma, hoj sas a akana nane, ale avela pale.

⁹ Pre kada kampil bari godi: O efta šere hin o efta verchi, pre save bešel e džuvli. A oda hin the o efta kraļa: ¹⁰ Pandž lendar sas murdarde, jekh hino a jekh mek na avla. Sar avela, mušanela te kralinel ča pro frima časos. ¹¹ E šelma, savi sas a nane, oj korkori hiņi o ochtoto kralis. Hiņi the ole eftendar a džal andre zahuba.

¹² O deš rohi, so dikhłal, hine deš kraļa, save mek na chudle o krališagos, ale chudena e moc te kralinel pre jekh ora jekhetane la šelmaha. ¹³ Len hin jekh gondolišagos a preskri zor the preskri moc dena la šelmake. ¹⁴ On pes marena le Bakroreha a o Bakroro upral lende zvifazinela, bo ov hino Raj le rajenge a o Kralis le kralenge. A leha ena the leskre vičimen, avrikidle the verna manuša.“

¹⁵ A o aņjelos mange phendā: „Ola paņa, so dikhłal, upral save bešel odi lubņi, oda hin o manuša, o nipi, o narodi the o čhiba. ¹⁶ E šelma the o deš rohi, so dikhłal, našti avri ačhena ola džuvļa, savi kerel o lubipen. Čhivena la tele, mukena la langa, chana lakro mas a zlabarena andre jag. ¹⁷ Bo o Del lenge thođa andro jile, hoj te keren oda, so hin leskro planos, a jekhetane te den peskro krališagos la šelmake, medik pes na naplņinena o lava le Devleskre. ¹⁸ Odi džuvli,

sava dikhlal, hin oda baro foros, so kralinel upral savore kraľa pre phuv.“

18

O baro Babilon perel tele

¹ Palis dikhľom te avel tele andral o ňebos avre aňjelos, saves sas bari zor. Leskra slavatar e phuv rozvidňisalila. ² A vičinda zorale hangoha:

„Peľa, peľa tele o baro Babilon!

Ačhiľa lestar kher prekal o demona,
o than prekal dojekh nažužo duchos,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo čiriklo,
o than prekal dojekh nažužo the džungalo džviros,

³ bo savore narodi pijenas

andral leskri zorali lubikaňi mol.
O kraľa pre phuv leha kerenas o lubipen
a ola, ko cinen the bikenen,
barvalile leskre barikane barvalipnastar.“

⁴ Andral o ňebos šundom aver hangos, so phenelas:

„Aven odarik avri, mire manušale,
hoj te na keren leha o bini
a te na chuden kotor leskre ranendar!

⁵ Bo leskre bini doavle dži ko ňebos
a o Del peske leperďa pre leskro nalačhipen.

⁶ Visaren lake pale avke, sar oj tumenge kerelas,
den lake duvar ajci pal lakre skutki.

Andre oda poharis, andre savo oj čivkerelas,
čhiven lake duvar ajci.

⁷ A keci pes lašarelas a ľidžalas pes upre,
ajci la den cerpišagos the pharipen,
bo andro jilo peske phenel:

„Bešav mange sar e kralovna,
na som vdova
a šoha na dikhava o pharipen.“

⁸ Vašoda andre jekh džives avena pre late o rani,
o meriben, e žala the e bokh

a ela zlabardňi la jagaha,
bo zoralo hino o Raj, o Del, savo la odsudzinel.

⁹ O kraľa la phuvakre rovena pre late a hikinena upral late, sar dikhena lakro thuv, hoj labol. Bo laha kerenas o lubipen a kiňešnones dživenas andro barvalipen. ¹⁰ Ačhena dural, daratar lakre dukhendar a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos tuke, ó, baro foros,
zoralo foros Babilon,

bo andre jekh ora avľa pre tu o sudos!“

¹¹ The ola, ko cinen the bikenen pre phuv, rovena a ena andre žala upral late, bo imar ňiko na cinela lengro tovaris: ¹² O somnakaj, o rup, o vzacna bara, o perli, o kmentos, o purpuros, o hodvabos, o šarlatos, o všelijaka voňava kašta, o všelijaka veci le slonokre kokalostar, o vzacna kašta, o medos, o trast, o mramoris, ¹³ e škorica, o voňavo amonos, o timian, e mirha, o kadidlos, e mol, o olejoss, o sano aro, o

zrnos, o gurunŋa, o bakre, o graja, o verdana, o otroka the o duŋi le manuŋengre.

¹⁴ Naŋlila tutar o ovocje, pal savo igen dŋalas tiri duŋa, a the savoro, so sas vzacno the bliŋŋfaco, a imar ŋoha oda na arakhena!

¹⁵ Ola, ko cinen the bikenen kala veci a save lestar barvalile, ačhena dural daratar leskre dukhendar. Rovenas, ena andre ŋala ¹⁶ a phenena:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,

so sas urdo andro ŋukar lole the fijalova pochtana

a sas učardo andre le somnakaha,

le vzacne barenca the le perlenca!

¹⁷ Tel jekh ora sas zničimen kajso baro barvalipen!‘

Ačhela dural dojekh kormidelŋnikos the sako, ko odarik predŋal la lodaha, o namorŋnika the savore, save dŋiven le morostar, ¹⁸ a viskinena, sar dikhena o thuv, hoj labol o foros. A phenena: ‚Savo foros sas ajso sar kada baro foros?‘ ¹⁹ Čhivkerenas peske o prachos pro ŋere a rovibnaha the pharipnaha viskinenas:

„Jaj, vigos! Vigos, ó, baro foros,

andre savo savore, kas sas o lođi pro moros, barvalile.

Bo tel jekh ora sas zničimen!‘

²⁰ Radisaŋon upral late, savore andro ŋebos!

Radisaŋon the tumen, manuŋale le Devleskre!

Radisaŋon, apoŋtolale the prorokale!

Bo o Del la odsudzinda vaŋ oda, so tumenca kerelas.“

²¹ A jekh zoralo aŋjelos hazdŋa igen baro bar, sar o bar andral o mlinos, čhida les andro moros a phenda:

„Avke zoraha ela telečhido o Babilon,

oda baro foros, a ŋoha pes imar na arakhela.

²² Imar ŋoha andre tu na ŋundola

o baŋaviben olengro, ko baŋaven pro harfi, pro flauti the pro trubi,

aŋi o hangos avre lavutarengro.

Imar ŋoha pes andre tu na arakhela

ŋisavo majstros, savo kerel varesavi buči,

aŋi andre tu na ŋundola o zvukos le mlinoskro.

²³ ŋoha imar na labola andre tu

o ŋvetlos la momelakro,

aŋi imar na ŋundola andre tu

o hangos le terneskro the la terŋakro.

Ola manuŋa, save tutar cinenas the bikenenas,

sas bare manuŋa pre phuv;

savore narodi sas andre diliŋarde tire čarenca.

²⁴ A arakhla pes andre late

o rat le prorokengro the le Devleskre svete manuŋengro

the savore olengro, ko sas murdarde pre phuv.“

19

¹ Palis ŋundom andro ŋebos vareso sar zoralo hangos igen but manuŋengro, sar vičinenas:

„Haleluja!

O spaseŋje, e slava the e zor

le Rajeske, amare Devleske!

² Bo lače the čačipnaskre hin leskre sudi,

bo odsudzinda ola bara lubŋa,
savi musarelas e phuv peskre lubipnaha
a pomstinda pes lake vaš o rat peskre služobŋikengro.“

³ A vičinde the dujtovar:

„Haleluja!

O thuv latar avel upre na veki vekov!“

⁴ O bišuštar (24) phureder the o štar džide bitostí pele a bandonas
anglo Del, savo bešel pro tronos, a phende:

„Amen. Haleluja!“

⁵ Andral o tronos avla avri o hangos, so phenda:

„Lašaren amare Devles,
savore leskre služobŋika,
tumen, so lestar daran,
o cikne the o bare!“

Le Bakroreskro bijav

⁶ Palis šundom vareso sar hangos but manušengro the but paŋengro
the zorale perumengro, savo vičinelas:

„Haleluja!

Bo chudŋa te kralinel o Raj,
amaro Nekzoraleder Del!

⁷ Radisaľuvas, khelas
a das leske e slava!

Bo avla o bijav le Bakroreskro
a leskri terŋi pes pripravinda

⁸ a diŋa pes lake, hoj pes te urel
andro žuže, igen šukar, blišćaca gada.“

(Ola gada hine o čačipnaskre skutki le Devleskre manušengre.)

⁹ O aŋjelos mange phenda: „Pisin: ‚Bachtale hine ola, ko hine
vičimen pro bijav le Bakroreskro.‘ “ A mek mange phenda: „Kala hine
o čačipnaskre lava le Devleskre.“

¹⁰ Me pelom paš leskre pindre, hoj te banduvav anglal leste. Ale ov
mange phenda: „Ma ker ada! Me služinav le Devleske jekhetane tuha
the le phralenca, save likerem o svedectvos le Ježišoskro. Anglo Del
banduv! Bo olen, ko vakeren le Ježišoskro svedectvos, hin o prorocko
duchos.“

Oda, ko bešel pro parno graj

¹¹ Dikhľom phundrado o ŋebos a jekhvareste pes sikada o parno
graj a Oda, ko upre bešel, pes vičinelas Verno the Spravodľivo.
Leskro sudos the mariben hino spravodľivo. ¹² Leskre jakha sas sar
o jagale plameŋa, pro šero les sas but koruni. Sas pre leste pisimen
nav, savo na džanelas ŋiko, ča ov korkoro. ¹³ Urdo sas andro gada, so
sas močimen andro rat a leskro nav sas: „O Lav le Devleskro.“ ¹⁴ A o
ŋeboskre armadi džanas pal leste pro parne graja a sas urde andro
žuže, parne gada. ¹⁵ Andral leskro muj avelas avri ostro šabľa, hoj laha
te marel le naroden. Ov len lidžala la trastuŋa pacaha a ov pućinela
avri andral o molakro lisos e mol – e choli le Nekzoraledere Devleskri.
¹⁶ A pre leskre gada the pre leskro klubos les hin pisimen nav:

O KRALIS LE KRALENGRO
THE O RAJ LE RAJENGRO.

¹⁷ Palis dikhłom te ačhel jekhe aņjelos andro kham. Zorale hangoha vičinda pre savore čirikle, save ľecinenas andro luftos: „Aven, zdžan tumen pre le Devleskri bari hoscina! ¹⁸ Aven te chal o țela le kralengre, le generalengre, le rajengre, le grajengre the lengre jazdcengre, the o țela savore slobodnengre the le otrokengre, le ciknengre the le barengre!“

¹⁹ Dikhłom la Ńelma the le kralen pal e phuv the lengre slugađen, sar pes zdžan, hoj pes te maren oleha, ko beșelas pre oda graj, the leskre slugađenca. ²⁰ A e Ńelma sas zachudņi a laha the o faloŃno prorokos, savo kerelas anglal late o zazraki, savenca odcirdņa andro klamiŃagos olen, ko priile o znakos la Ńelmakro the olen, ko bandonas anglal lakro obrazis. Soduđženen čhide džidonen andro jagalo jazeros, so labol la siraha. ²¹ Okla sas murdarde la Ńablaha, so avelas avri andral o muj Oleske, ko beșelas pro graj. A savore čirikle čalile lengre țelendar.

20

Ezeros berŃa

¹ Dikhłom aņjelos, savo avelas tele andral o ņebos. Sas les e kleja andral odi Bari chev a andro vast baro lancos. ² Chudņa le drakos, ole phure sapes, savo hin o beng the o satan, a phandłla les andre pro ezeros (1 000) berŃa. ³ Čhida les andre odi Bari chev a zaphandłla a zapečatinda la andre, hoj imar buter te na odcirdel le naroden le Devlestar, medik na predžana o ezeros berŃa. Palis muŃinel te avel premuklo pro cikno časos.

⁴ Dikhłom o troni a beșle upre ola, ko chudle e moc te sudzinel. Dikhłom the o duŃi ole dženengre, savenge odčhinde o Ńere vaŃ o svedectvos le JežiŃoskro the vaŃ o lav le Devleskro. Oda sas ola, ko na bandile anglal e Ńelma aņi anglal lakro obrazis a na priile o znakos pre peskro čekat aņi pre peskro vast. Obdžidile a kralinenas le Kristoha ezeros berŃa. ⁵ Kada hin o eșebno uŃtiben andral o meriben. Ale okla aver mule manuŃa na obdžidile, medik na predžala ezeros berŃa. ⁶ Bachtalo a sveto hin oda, kas o Del uŃtađa andro eșebno uŃtiben. Ole dženen o dujto meriben naŃti kerel ņič, ale ena o raŃaja le Devleske the le Kristoske a kralinena leha ezeros berŃa.

O beng čhido andro jagalo jazeros

⁷ Sar predžana ola ezeros berŃa, ela o satan premuklo andral peskri bertena. ⁸ Avela avri, hoj le klamiŃagoha te scirdel le naroden, save hine pro Ńtar seri la phuvakre, le Gog the le Magog, hoj len te skidel andro mariben. Ena aјci but sar e moroskri poŃi. ⁹ Dikhłom, sar gele pal calı phuv a rozačhade pes paŃal o taboris le Devleskre manuŃengro, paŃal oda foros, savo o Del kamel. Ale avla tele e jag andral o ņebos a zlabarda len. ¹⁰ O beng, savo len le klamiŃagoha scirdņa, sas čhido andro jagalo the sirakro jazeros, kaj hiņi the e Ńelma the o faloŃno prorokos. Ode ena mučimen rat-džives na veki vekov.

O sudos anglo parno baro tronos

¹¹ Dikhłom baro parno tronos the Oles, ko upre beșelas. E phuv the o ņebos anglal leste denaŃla a na sas prekal lende than. ¹² A dikhłom le mulen, le ciknen the le baren, te ačhel anglo tronos le Devleskro. A phundrađe pes o kņižki a phundrađa pes the aver kņižka, e kņižka

le dživipnaskri. O mule sas sudzimen pal oda, so sas pisimen andro kŋižki, pal lengre skutki. ¹³ O moros diŋa avri peskre mulen, save sas andre leste, a o meriben the o peklos dine le mulen, save sas andre lende. A sako sas sudzimen pal peskre skutki. ¹⁴ Palis o meriben the o peklos sas čhide andre oda jagalo jazeros. Kada jagalo jazeros hin o dujto meriben. ¹⁵ Te varekaskro nav na sas pisimen andre kŋižka le dživipnaskri, sas čhido andro jagalo jazeros.

21

Nevo ŋebos the Nevi phuv

¹ A dikhłom nevo ŋebos the nevi phuv, bo ešebno ŋebos the ešebno phuv našlile a aŋi moros imar na sas. ² Dikhłom oda sveto foros, o nevo Jeruzalem, te avel tele le Devlestar andral o ŋebos. Sas pripravimen sar e terŋi, savi hiŋi šukares urđi prekal peskro rom. ³ Le tronostar šundom zoralo hangos, so phenda: „Dikh, o Stanos le Devleskro hino maškar o manuša. O Del bešela maškar lende a on ena leskre manuša. Korkoro o Del, lengro Del, ela lenca. ⁴ Ov khosela savore apsa pal lengre jakha a o meriben imar buter na ela. Aŋi žala, aŋi vika, aŋi dukh imar buter na ena, bo o ešebna veci našlile.“

⁵ Oda, ko bešelas pro tronos, phenda: „Dikh, kerav savoro nevo!“ A phenda mange: „Pisin, bo kala lava hine pačivale the čajpnskare.“

⁶ Phenda mange: „Imar hin dokerdo! Me som e Alfa the Omega, o Ešebno the o Posledno. Me dava oles, ko hino smedno, andral o prameŋis o džido paŋi hijaba. ⁷ Oda, ko zvitazinela, zdedinela kada savoro; me avava leskro Del a ov ela miro čhavo. ⁸ Ale o zbabelci, o ŋeverna, ola, ko keren o džungale veci, o vrahi, o lubara, o čarodejŋika, o modlara a the savore klamara ena čhide andro jazeros, so labol la jagaha the la siraha. Kada hin o dujto meriben.“

O nevo Jeruzalem

⁹ Avla ke ma jekh le eŋta aŋjelendar, saven sas ola eŋta kuča pherdžarde le eŋta posledne ranenca, a phenda mange: „Av, sikavava tuke la terŋa, la romŋa le Bakroreskra.“ ¹⁰ A ligenda man andro duchos pro baro the učo verchos a sikađa mange oda baro foros, o sveto Jeruzalem, sar avel tele le Devlestar andral o ŋebos. ¹¹ Sas les e slava le Devleskri a švicinelas sar žužo krištalos, avke sar o igen vzacno bar jaspis. ¹² Le foros sas učo the baro muros a dešuduj (12) brani a paš o brani dešuduj aŋjela. Pre ola brani sas pisimen o nava le dešuduje kmeŋengre le Izraeloskre manušengre. ¹³ Sas trin brani pal o vichodos, trin brani pal o severos, trin brani pal o juhos a trin brani pal o zapados. ¹⁴ Le foroskre muros sas dešuduj zakladi a pre lende dešuduj nava le dešuduje apoštolengre le Bakroreskre.

¹⁵ A oles, ko manca vakerelas, sas somnakuŋi paca, hoj te merinel o foros the leskre brani the leskro muros. ¹⁶ O foros hino ačhado andro štvorcoss, hino džindardo ajci sar the buchlo. A merinda o foros la pacaha a sas džindardo 2 400 kilometri. Keci hino džindardo, ajci hino the buchlo the učo. ¹⁷ A merinda leskro muros a sas šovardeš the šov (66) metri. O aŋjelos merinelas ajsa miraha sar o manuša. ¹⁸ A o muros sas ačhado le barestar jaspis a o foros le žuže somnakastar, so dičholas sar žužo caklos. ¹⁹ O zakladi le muroske pašal o foros sas avrišukałarde savore vzacne barenca. Ešebno zakladoskro bar

sas jaspis, dujto sas zafir, trito chalcedon, štarto smaragd, ²⁰ pandžto sardonix, šovto sardion*, eftato chrizolit, ohtoto beril, eñato topasos, dešto chrizopras, dešujekh to hiacint a dešudujto ametist. ²¹ Dešuduj brani sas dešuduj perlendar, dojekh brana sas jekha perlatar. E ulica le foroskri sas žuži somnakaj sar žužo krištaloš.

²² O chramos andre na dikhłom, bo leskro chramos hino o Raj, o Nekzoraleder Del, the o Bakroro. ²³ Le foroske na kampil, hoj leske te švicinel o kham abo o čonoro, bo e slava le Devleskri leske švicinel a leskri lampa hin o Bakroro. ²⁴ O narodi phirena andre leskro švetlos a o krala pal e phuv anena andre leste peskro baripen. ²⁵ Leskre brani pes dživese na phandena andre, bo e rat ode na ela. ²⁶ Anena andre leste e slava the e pačiv le narodengri. ²⁷ A na džala andre leste šoha nič nažužo, aņi oda, ko kerel o džungipen the o klamišagos, ale ča ola, ko hine pisimen andre le Bakroreskri knižka le dživipnaskri.

22

¹ Palis mange o aņjelos sikada baro paņi, o paņi le dživipnaskro, ajs o žužo sar krištaloš, savo avelas avri andral tronos le Devleskro the le Bakroreskro ² a džalas maškar e ulica le foroskri. A pal o soduj seri le paņeskre sas o stromos le dživipnaskro, so anel dešuduvar berseste ovocje: Sako čhon del peskro ovocje a o prajti pal o stromos hin pro sastipen le narodenge. ³ Andro foros na ela nič, so hino prekošlo. Le Devleskro the le Bakroreskro tronos ela andre leste a leskre služobņika leske služinena. ⁴ Dikhena leskro muj a leskro nav ela pre lengre čekata. ⁵ E rat imar na ela, na kampil lenge o švetlos la lampakro aņi le khameskro, bo o Raj, o Del, ela lengro švetlos. A on kralinena na veki vekov.

O Ježiš avel sig

⁶ A phenda mange o aņjelos: „Kala lava hine pačivale the čajipnaskre. O Raj, o Del, savo del le proroken peskre Duchos, bičhada peskre aņjelos, hoj te sikavel peskre služobņikenge, so pes mušinela sig te ačhel.“

⁷ O Ježiš phenel: „Dikh, avava sig! Bachtalo hino oda, ko dolikerel o prorocka lava kala knižkakre!“

⁸ Me, o Jan, oda dikhłom the šundom. Sar oda dikhłom the šundom, pelom paš o pindre le aņjeloske, savo mange oda sikavelas, hoj man leske te klaņinav. ⁹ Ale ov mange phenda: „Ma ker ada! Bo the me služinav le Devleske avke, sar the tu the tire phrala, o proroka a the ola, ko dolikeren o lava kala knižkakre. Le Devleske tut klaņin!“

¹⁰ A phenda mange: „Ma zapečatın andre a ma garuv o prorocka lava andral kadi knižka, bo e ora hiņi pašes! ¹¹ Oda, ko kerel o nalačhipen, mi kerel o nalačhipen dureder; o melalo pes mi melarel dureder; o spravodlivo mi kerel dureder o spravodlišagos a o sveto pes mi pošvecinel dureder.“

¹² „Dikh!“ phenel o Ježiš: „Avava sig a miro počiniben avela manca, hoj te počinav sakoneske pal leskre skutki. ¹³ Me som e Alfa the Omega,

* 21:20 21,20 Abo: Karneol

o Ešebno the o Posledno, oda, ko savoro chudel te kerel a the savoro dokereľ.

¹⁴ Bachtale hine ola, ko peske rajbinen o gada. Len ela pravos paš o stromos le dživipnaskro a šaj džana andro foros prekal o brani. ¹⁵ Ale avri ačhena o rikone, o čarodejņika, o lubara, o vrahi, o modlara a the sako, ko rado dikhel o klamišagos a klaminel.

¹⁶ Me, o Ježiš, bičhadom mire aņjelos, hoj tumenge te vakereľ avri kala veci pal o khangera. Me som o koreņis andral o pokoleņje le Davidoskro, e jasno tosaraskri čerčeņ.

¹⁷ O Duchos the e terņi phenen: „Av!“ Oda, ko šunel, mi phenel: „Av!“ Ko hino smedno, mi avel; ko kamel, mi lel peske o džido paņi hijaba.

¹⁸ Me phenav sakoneske, ko šunel o prorocka lava andral kadi kņižka: Te vareko dothovela vareso paš kala lava, oleske o Del dothovela o rani, pal save hin pisimen andre kadi kņižka. ¹⁹ A te vareko odlela kale prorocke lavendar andral kadi kņižka, olestar o Del odlela leskro kotor le dživipnaskre stromostar the le svete forostar, pal save hin pisimen andre kadi kņižka.

²⁰ Oda, ko dosvedčinel kala veci, phenel: „He, avava sig!“
Amen! Av, Raja Ježiš!

²¹ E milosť le Rajeskri le Ježišoskri mi el tumenca! Amen.

O Žalmi O ešebno zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 1

- ¹ Bachtalo hin oda, ko na prilēl o radi le nalače manušengre,
na phirel pal o drom le binošnenca
a na bešel maškar ola, ko asan le Devlestar;
² ale leskro radišagos hin andro zakonos le RAJESKRO
a pal leskro zakonos gondolinel rat-džives.
³ Hino sar o stromos sadzimen paš o pañi,
so anel o ulipen andre peskro časos;
leskre prajti na šučon avri
a savoro, so kerel, avel leske avri.
- ⁴ Avres hin le nalače manušenca!
On hine sar o plus rozphurdlo la balvajaha.
⁵ Vašoda na obačhena o nalače pro sudos,
añi o binošna maškar o čačipnaskre.
- ⁶ Se o RAJ džanel a chrañinel o drom le čačipnaskre manušengro,
ale o drom le nalačhengro lidžal andro meriben.

O Žalmos 2

- ¹ Soske o narodi gondolinen pro vzburi
a o manuša pes dovakerēn pro zbitočna veci?
² O krala pre phuv pes zdžan
a o vodci pes dovakeren maškar peste,
sar te džal pro RAJ the pre leskro pomazimen kralis.
³ Phenen: „Rozčingeras o puta!
Las pes avri andral lengre lanci!“
- ⁴ Oda, ko bešel pro tronos andro ņebos, asal peske;
o RAJ peske lendar asal.
⁵ Akor andre choļi prevakerela
a peskra choļaha len daravela avri:
⁶ „Me thođom mire kralis pro Sion,
pre miro sveto verchos.“
- ⁷ A o kralis phendā: „Vakerava oda, so diña avri o RAJ.
Ov mange phendā:
,Tu sal miro čhavo,
adadžives ačhilom tiro Dad.
⁸ Mang mandar a me tuke dava le naroden sar dedictvos,
caļi phuv ela tiri.
⁹ Phagereha len la trastuña pacaha;
rozmareha len sar o čikakre pira. ‘ “
- ¹⁰ Kralale, aven godaver!

- Sudcale la phuvakre, prilen o dovakeriben!
 11 Služinen le RAJESKE la daraha!
 Radisaŀon, ale the izdran lestar!
 12 Čumiden le čhas, hoj te na cholisaŀol
 a te na meren le dromeħa,
 bo leskri choŀi šaj avel jekħvareste.
 Bachtale hine savore, ko pes garuven andre leste.

O Žalmos 3

- 1 Le Davidoskro žalmos. Sar denašelas peskre čhastar le Absolonostar.
 2 RAJEJA, keci but džene pre mande džan!
 Keci but pre mande aven!
 3 But džene pal ma phenen:
 „O Del leske na pomožinela!“
 4 Ale tu, RAJEJA, sal pašal ma sar o štitos.
 Sal miri slava; hazdes upre miro šero.
 5 Zorales vičinav pro RAJ
 a ov mange odphenela pal peskro sveto verchos.
 6 Pašlilom mange, zasučom a uštilom,
 bo o RAJ man likerel.
 7 Na darav man le but ezera manušendar,
 so pes rozthode pašal ma.
 8 Ušti upre, RAJEJA,
 zachrañin man, Devla miro!
 Tu rozmares o muja savorenge, ko pre ma džan,
 a mares avri o danda le nalačenge.
 9 Le RAJESTAR avel o spaseñje.
 Tiro požehnañje mi avel pre tire manuša!

O Žalmos 4

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
 2 Sar pre tu vičinav, šun man avri,
 miro čačipnaskro Del!
 Tu mange pomožinehas, sar somas andro pharipen.
 Av ke ma jileskro a šun avri miri modlitba!
 3 Manušale, dži kana mira slavake kerena ladž?
 Dži kana kamena o zbitočna veci a rodena o klamišagos?
 4 Achaluven, hoj o RAJ peske thođa pre sera le pačivale manušen*;
 o RAJ man šunel avri, sar ke leste vičinav.
 5 Izdran daratar a ma keren binos;
 gondolinen mištes andro jile,
 sar pašlona pre tumare hadži

* **O Žalmos 4:4** 4,4 Varesave rukopisi: kerel zazraki peskre pačivalenge

a aven čhit!
 6 Anen o čače obeti le RAJESKE
 a pačan leske!

7 But džene phučen: „Ko amenge sikavela o lačhipen?“
 RAJEJA, mi švicinel pre amende o švetlos tire mujestar!

8 Diňal man bareder radišagos andre miro jilo,
 sar hin olen, kas hin but mol the zrnos.

9 Andro smirom mange pašlůvava a sovava,
 bo ča tu korkoro, RAJEJA,
 man chrañines.

O Žalmos 5

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pre flauta. Le Davidoskro žalmos.

2 RAJEJA, šun avri mire lava,
 dikh, sar vzdichinav!

3 Šun avri miro zoralo mangipen,
 Kralina miro a Devla miro,
 bo ke tute man modlínav!

4 RAJEJA, tosara šunes miro hangos;
 tosara tuke anav o mangipena* a užarav.

5 Se tu na sal Del, saveske hin pre dzeka o nalačhipen;
 paš tute nane than le bijedevleskres.

6 O barikane našti ačhen anglal tute;
 tu našti avri ačhes savoren, ko keren o nalačhipen.

7 Zničineha olen, ko vakeren o klamišagos.
 Le RAJESKE džunglón

ola, ko kamen te murdarel, the ola, ko klaminen.

8 Ale me prekal tiro baro kamiben
 džava andre tiro kher;
 andre sveto dar angle tute bandůvava
 visardo pre tiro sveto Chramos.

9 RAJEJA, lidža man tire spravodlišagoha,
 bo hin man but ñeprijateľa.
 Rovñin angle ma tiro drom avri!

10 Se pre lengre lava pes na del te zmukel,
 lengre jile kamen te zničinel avren;
 lengro kirlo hin sar phundrado hrobos
 a peskre čhibenca vakeren o klamišagos.

11 Devla, odsudzin len!
 Mi peren andre peskre nalače plani!
 Trade len avri, vaš lengre but bini,
 bo pes tuke ačhade.

12 Ale mi radisałón savore,
 so pes denašen te garuvel ke tute;
 mi gilaven radišagostar pro furt!
 Učhar andre olen, ko kamen tiro nav,

* O Žalmos 5:4 5,4 Abo: pripravinav e obeta

hoj te thoven baripen andre tu.

- ¹³ Tu, RAJEJA, žehñines le čačipnaskres.
Tiro lačhipen les chrañinel sar štitos.

O Žalmos 6

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro ochtostrunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
² Ma mar man, RAJEJA, andre tiri choļi!
Ma trestin man, sar sal choļamen!
³ Av ke ma jileskro, RAJEJA, bo som slabo!
Sasťar man avri, RAJEJA, bo o kokala man dukhan.
⁴ Mira duša hin baro pharipen!
Mek keci, RAJEJA?

⁵ Av pale, RAJEJA, zachrañin miro dživipen!
Le man avri tire bare kamibnaha.
⁶ Bo maškar o mule ñiko na lašarel tiro nav!
Ko tut bararela andral o hrobos?

⁷ Imar na birinav ajci te jojčinel dukhatar:
Sako rat pro hadžos mandar čuľal o roviben;
miri lepeda cindarav le apsenca.
⁸ Žalatar na dikhav mištes pro jakha;
slabisalile mange vaš mire ñeprijateľa.

⁹ Džan mandar het savore, ko keren o nalačhipen,
bo o RAJ šunda miro roviben.
¹⁰ O RAJ šunda avri miro baro mangipen;
o RAJ priiľa miri modľitba.
¹¹ Savore mire ñeprijateľa pes ladžana, igen predarana
a jekhwareste džana het ladžatar.

O Žalmos 7

- ¹ Le Davidoskri žalakri gili, savi gilavelas le RAJESKE, anglo Benjaminovcos Kuš.
² RAJEJA, Devla miro, ke tute man denašav te garuvel.
Zachrañin man savorendar, so pre mande džan,
a le man avri,
³ hoj man te na čingeren pro kotora sar o levos
a ñiko mange našťi pomožindahas.

⁴ RAJEJA, Devla miro, te ada kerdom,
te hin o nalačhipen pre mire vasta:
⁵ Te kerdom o nalačo mire prijateliske,
abo te vaš ñisoske dukhadom mire ñeprijatelis -
⁶ akor muk les, hoj pre ma te avel a te zaleľ man,
te zamarel le pindrenca miro dživipen andre phuv,
a te mukel man te pašľol bi e pačiv andro prachos.

⁷ Ušťi, RAJEJA, a cholisaľuv!

- Ačhav tut olenge, ko pre mande džan, lengra bara choľake!
 Ušti upre a čačipnaha len odsudzin, Devla miro!
- ⁸ Skide pašal tute le manušen andral savore narodi
 a vladñin upral lende andral o ñebos!
- ⁹ O RAJ sudzinela savore manušen.
 RAJEJA, sikav, hoj som čačipnaskro,
 bo som ñevinno!
- ¹⁰ Mi preačhel o nalačhipen
 zaačh vaš o čačipnaskro manuš,
 čačipnaskro Devla, so dikhes dži andro jilo the andre godi.
- ¹¹ O Del hino miro štitos.
 Ov zachrañinel olen, ko hine čačejileskre.
- ¹² O Del hino čačipnaskro sudcas.
 O Del hino choľamen pro nalačhe manuša sako džives.
- ¹³ Te pes o manuš na visarel,
 o Del ostrarel peskri šabla,
 nacirdel o lukos a džal te livinel;
- ¹⁴ pripravinel peske e meribnaskri zbrañ,
 livinel o jagale šipi.
- ¹⁵ Dikh, o nalačho manuš ačhel khabno le nalačhipnastar,
 hordinel o pharipen a ločhol o klamišagos.
- ¹⁶ Kopalinel e bari chev,
 ale ov korkoro andre perel;
- ¹⁷ o pharipen, so kamel te kerel avrenge, perela pre leskro šero,
 a o mariben, saveha kamel te dukhavel avren, visaloľa pre leskri
 meñ.
- ¹⁸ Palikerava le Devleske, bo hino čačipnaskro;
 a gilavava o chvali le RAJESKE, le Ñekbareder Devleske.

O Žalmos 8

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Davidoskro žalmos.
- ² RAJEJA, Raja amaro,
 savo baro hin tiro nav pal cali phuv!
 Tiri slava hazdñal upral o ñebos.
- ³ Andral o muja le čhavorengre the le cikne čhavengre
 tuke džal e chvala,
 bo kerdal, hoj tire ñeprijateľa te čhiten
 a zaačhadal savoren, ko pre tute džan.
- ⁴ Sar dikhav pre tiro ñebos,
 pre buči tire anguštingri,
 pro čhonoru the pro čercheña,
 save thodal pre peskre thana,
- ⁵ phučav: „So hin o manuš, hoj pre leste gondoliñes?
 So hin o čhavo le manušeskro, hoj tut pal leste starines?“
- ⁶ Kerdal lestar pro sikra cikneder sar o añjela†;

* O Žalmos 8:1 8,1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 8:6 8,6 Abo: cikneder sar o ñeboskre bitosti

diňal les e slava the e pačiv sar e koruna.

⁷ Ačhađal les te vladñinel upral tire vastengre buća,
savoro leske thođal tel o pindre:

⁸ le bakren, le dobitkos,
the le dzive džviren,

⁹ le čiriklen andro luftos, le riben andro pañi,
the savoro, so plavinel andro moros.

¹⁰ RAJEJA, Raja amaro,
savo slavno baro hin tiro nav pal cali phuv!

O Žalmos 9

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o Mut-labben. Le Davidoskro žalmos.

² Palikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo;
vakerava pal savore tire zazraki.

³ Radisaľuvava a bararava tut;
gilavava o chvali tire naveske, ó Devla Nektbareder.

⁴ Mire ñeprijateľa visalona palal;
perena a merena anglal tu,

⁵ bo tu man diňal čačipen a zaačhiľal vaš ma,
sar zabešľal pro tronos a sudzinehas čačipnaha.

⁶ Pokarhindal le naroden a zñičindal le nalačhen;
tu khosľal avri lengro nav pro furt.

⁷ Amare ñeprijateľa hine zñičimen pro furt;
lengre fori čhidal tele;
na ačhiľa pal lende aňi o leperiben.

⁸ Ale o RAJ kralinel pro furt;
ačhađa peske o tronos, hoj te sudzinel.

⁹ Ov sudzanela o svetos čačipnaha;
le naroden sudzanela pal o pravos.

¹⁰ Andro RAJ pes šaj garuven ola, ko cerpinen;
ov hin o than pro garudipen andro pharipen.

¹¹ Pre tu pes mukena ola, ko prindžaren tiro nav;
se tu, RAJEJA, na omukes olen, ko tut roden.

¹² Gilaven o chvali le RAJESKE, savo troñinel pro Sion!
Vakeren le narodenge pal leskre skutki!

¹³ Bo ov na bisterel te del pale olenge, ko murdaren;
leperel peske pro roviben olengro, ko cerpinen.

¹⁴ Av ke mande jileskro, RAJEJA!
Dikh, sar man trapinen ola, ko man našti avri ačhen!
Ćirde man avri andral o brani le meribnaskre,

¹⁵ hoj te šaj vakerav pal savore veci,
vaš save tut lašarav,
andro brani le Sionoskra čhakre,
a te šaj radisaľuvav,
hoj man zachrañindal.

- 16 O narodi pele andre chev,
so kopalinde avri;
o pindro pes lenge zachudña
andre sita, so garude.
- 17 O RAJ pes diña te prindžarel peskre čačipnaskre sudoha;
o nalače manuša pes zachudle andre buči peskre vastengri.
- 18 O nalače džana pro than le mulengro,
savore narodi, so bisteren pro Del.
- 19 Ale šoha pes na bisterela pro čore
a šoha na našlola e nađej olengri, ko cerpinen.
- 20 Ušći, RAJEJA! Te na pes o manuš lidžal upre!
Mi en o narodi sudzimen anglal tute!
- 21 Muk pre lende e dar, RAJEJA;
mi sprindžaren o narodi, hoj hine ča manuša.

O Žalmos 10

- 1 RAJEJA, soske sal avke dur?
Soske tut garuves akor, sar mange hin phares?
- 2 O nalačo manuš andre peskro baripen džal pro čore manuša.
Mi chudel pes andro pasci, so kerđa!
- 3 O nalačo pes lašarel le nalače žadoscenca;
o manuš, savo kamel o love, košel* a tele dikhel le RAJES.
- 4 O nalačo le RAJES andre peskro baripen na rodel;
nane les than pro Del andre peskre gondolišagi.
- 5 Leskre droma leske aven avri andre dojekh časos;
tire zakoni hine leske igen učes;
asal avri peskre neprijatelen.
- 6 Gondolinel peske andro jilo: „Nič manca na čhalavela.
Šoha pre ma na avela nič nalačo.“
- 7 Pherdo košiben the klamišagos les hin andro muj;
dukhavel avren le vuštenca;
pre čhib les hin o pharipen the o nalačhipen.
- 8 Bešindos užarel paš o gava,
hoj andral o garudipen te murdarel le ņevinnones;
le jakhenca počoral rodel le slaben.
- 9 Sar o levos užarel garudo andre peskri chev,
avke užarel ov, hoj te chudel le slabes.
Chudela le slabes a cirdela les pal peste andre sita;
- 10 ela mardo a čido pre phuv;
o slaba perena tel leskri bari zor.
- 11 Gondolinel peske andro jilo: „O Del olestar na ačhel!
Phandla peskre jakha a na dikhel!“
- 12 RAJEJA, Devla, ušći upre a hazde tiro vast!
Ma pobister pro slaba!
- 13 Soske o nalačo manuš te dikhel tele le Devles?

* **O Žalmos 10:3** 10,3 Abo: O nalačo murš žehñinel le skupe manušes.

- Soske peske te phenel: „O Del man vaš oda na marela?“
- 14 No tu dikhes o trapišagi the o pharipena
a les oda andre tire vasta.
O slabo pes zmukel pre tute;
pomožines le širotenge.
- 15 Le nalače the le bijedevleskre manušeske phag o vast;
leskro nalačhipen arakh avri;
nič tuke te na našlol.
- 16 O RAJ hino kralis pro furt;
o aver narodi našlona andral leskri phuv.
- 17 RAJEJA, tu šunes avri oda, so kamen o pokorna,
zorařares lengro jilo a visares tiro kan ke lende.
- 18 Tu zaačhes vaš o široti the vaš o trapimen manuša,
hoj o manuš imar buter te na daravel avri.

O Žalmos 11

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Andro RAJ man garuvav.
Sar mange šaj phenen:
„Odlecin sar čiriklo pre tiro verchos!“
- 2 Bo dikh, o nalače imar nacirden o lukos;
thoven peske o šipos pre šparga,
hoj andro kalipen te livinen pro čačejileskre.
- 3 Te o zakladi hine čhide tele,
so šaj keren o čačipnaskre?
- 4 O RAJ hino andre peskro sveto Chramos;
le RAJESKRO tronos hino pro ņebos.
Leskre jakha dikhen
a roden avri, so keren savore manuša.
- 5 O RAJ skuminel,
so hin andro lačo the andro nalačo manuš,
andral peskro jilo našti avri ačhel oles,
ko kamel o mariben.
- 6 O brišind le jagale angarenca the e sira mukela pro nalače;
marela len la rozlabardā balvajaha.
- 7 Bo o RAJ hino čačipnaskro,
kamel o čačipnaskre skutki
a leskro muj dikhena o čačejileskre.

O Žalmos 12

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o šeminit*. Le Davidoskro žalmos.
- 2 Pomožin, RAJEJA! Bo ņiko nane imar pobožno;
o pačivale manuša našlile.
- 3 Klaminen jekh avreske;
vakeren o gule lava,
ale andro jile hine falošna.
- 4 RAJEJA, phand andre savore gule vušta

* O Žalmos 12:1 12,1 Oda hin lavutariko lav.

a odčhin dojekh barikañi čhib -

⁵ savoren, ko vakeren: „Andre čhib amen hin e zor!

Vakeraha, so kamas

a savo raj amenge šaj rozkazinel?“

⁶ Ale o RAJ phenel:

„Akana vaš oda, hoj o slaba cerpinen

a o čore roven dukhatar,

uščava a zachrañinava olen, ko peske oda igen mangen.“

⁷ Bo le RAJESKRE lava hine žuže;

hine sar o rup eftavar prežužardo

a prelabardo andro čikakro bov.

⁸ RAJEJA, tu ochrañineha le čoren

a stražineha pro furt

kale nalače manušendar,

⁹ save phiren barikanes všadzik,

bo o džungipen pes hazdel upre maškar o manuša.

O Žalmos 13

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

² RAJEJA, mek dži kana pre ma bistereha? Pro furt?

Dži kana angle ma mek garuveha tiro muj?

³ Dži kana hordinava o pharipen andre duša

a džives so džives e žala andro jilo?

Dži kana pes miro ñeprijateljís pre mande lidžala upre?

⁴ Dikh pre mande, RAJEJA, a odphen mange!

De švetlos mire jakhenge,

hoj te na zasovav andro meriben,

⁵ hoj te na phenel miro ñeprijateljís:

Domardom les!

A te na radisaľol, te me perava.

⁶ Ale me man mukav pre tiro verno kamiben;

miro jilo radisaľol andre tiro spaseñje.

Giľavava le RAJESKE,

bo ov sas ke mande igen lačo.

O Žalmos 14

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“

Previsarde hine a keren o džungale veci;

nane ñiko, ko kerđahas o lačhipen.

² O RAJ dikhel andral o ñebos pre savore manuša,

dikhel, či hin vareko godaver,

ko rodel le Devles.

³ Sako pes visardã het, sako ačhiľa nalačo;

nane ñiko, ko kerđahas o lačo,

nane añi jekh.

4 Či na achal'on nič savore, ko keren o nalachipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko RAJ pes šoha na mangel.

5 No, jekhvar izdrana daratar,
bo o Del pomožinel olenge, ko les šunen.

6 Tumen musaren o plani le čore manušeskre,
ale o RAJ hino leskri ochrana.

7 Ó, te avlahas andral o Sion o spasešje le Izraeloskro!
Sar o RAJ žehñinela pale peskre manušenge,
o Jakob radisałola a o Izrael thovela baripen.

O Žalmos 15

1 Le Davidoskro žalmos.
RAJEJA, ko šaj avel andre tiro stanos?
Ko šaj bešel pre tiro sveto verchos?

2 Oda, ko dživel žužo dživipen,
ko kerel čačipnaha,
ko jilestar vakerele o čačipen;

3 ko na vakerele o pletki,
ko na dukhavel avres,
ko na vakerele namištes pal aver džene;

4 ko na prilile oles, kas o Del odčhida,
ko del pačiv olen, ko pes daran le RAJESTAR,
ko na čerinel peskri vera, kajte leske oda ulahas pro nalačo;

5 ko na del kečeñ interesiha
a ko na prilile o love, hoj te vakerele pro ņevinno.

Ko kada kerel, šoha pes na čhalavela.

O Žalmos 16

1 O mičtam* le Davidoskro.
Ochrañin man, Devla,
bo ke tute man denašav te garuvel!

2 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro RAJ!
Bijal tu man nane nič lačo.“

3 Le Devleskre avrikidle nipi, so hine pre kadi phuv,
hine slavna manuša,
andre save man hin o radišagos.

4 Ola, ko denašen pal aver devla, cerpinena furt buter.
Me ole devlengle na anava le rateskri obeta
a na lava lengre nava pro vušta.

5 Tu, RAJEJA, sal miro đedictvos,
tu mange keres miro drom,
miro dživipen hin andre tire vasta.

* O Žalmos 16:1 16,1 Na džanel pes, so oda hin. Šaj oda el o lavutariko lav.

- 6 Miro pľacos chudňom pro šukar thana,
igen mange hin pre dzeka miro dedictvos.
- 7 Lašarava le RAJES, savo man lidžal,
mek the rači mange oda o jilo leperel.
- 8 Me džanav, hoj o RAJ hino furt paš mande.
Ov hino paš miro čačo vast, nič manca na čhalavela.
- 9 Vašoda miro jilo radisaľol,
hin man radišagos
a miro řelos ela chraňimen,
- 10 bo na mukeha miri duša pre oda than, kaj hine o mule,
aňi na deha tire pačivaloneske, hoj leskro řelos te kirňol.
- 11 Des mange te prindžarel o drom le dživipnaskro,
paš tute hin pherdo radišagos,
pal tiri čači sera hin o lačhipen pro furt.

O Žalmos 17

- 1 O mangipen le Davidoskro
Šun avri, RAJEJA, miro čačipnaskro mangipen,
dikh pre oda, sar pre tute vičinav!
Visar tiro kan pre miri modľitba,
savi avel andral o vušta, so na klaminen.
- 2 Rozsudzin man, bo som ňevinno,
bo tire jakha dikhen, so hin čačo.
- 3 Tu džanes miro jilo.
Avľal ke ma rači,
predikhľal man calones
a na arakhľal andre ma ňisavo nalačo gondolišagos;
aňi mire vušta na kerde binos.
- 4 Me na keravas avke sar aver, dolikeravas tiro lav,
pal o droma le maribnaskre manušeskre na phiravas.
- 5 Phiravas pal tire stopaja,
o pindre mange na podgele.
- 6 Ke tute vičinav, ó Devla, bo tu mange odpheneha!
Visar ke ma tiro kan a šun, so phenav.
- 7 Sikav tiro verno kamiben,
zachraňin tire čače vasteha olen,
ko pes denašen ke tute te garuvel peskre ňeprijateľenge.
- 8 Chraňin man avke sar tiri jakh!
Garuv man andro ciňos tire kridlengro
- 9 le nalače manušendar, so man kamen te zňičinel;
le ňeprijateľendar, so pes rozthode pašal ma, hoj man te mur-
daren.
- 10 Andro jilo lenge nane pharo vaš aver
a lengre vušta vakeren barikanes.
- 11 Imar aven pal mire stopaja, rozthoven pes pašal ma
a le jakhenca man sledinen,
kana manca čhivena andre phuv,
- 12 avke sar o ľevos, so kamel te rozčhingerel e korist,

sar o terno ľevos skurčimen pro garude thana.

¹³ Ušfi, RAJEJA, dža pre lende a čhiv len tele pro khoča!

Zachrañin man tira šablaha le nalače manušendar!

¹⁴ Zachrañin man tire vasteha, RAJEJA, kajse manušendar,
savengro barvalipen hin ča andre kada svetos.

Oda, so tu garuďal prekal o nalače mi pherdžarel lengre pera;
mi čalon olestar the lengre čhave
a oda, so ačhela, mi muken peskre vnučatenge!

¹⁵ Ale me, RAJEJA, vašoda, hoj som čačipnaskro, dikhava tiro muj;
sar uščava andral o soviben, dikhava tut muj-mujeha a
radisaľuvava.

O Žalmos 18

¹ Oleske, ko ľidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobñikostar le
Davidostar, savo gilavelas kadi gili le RAJESKE, sar les zachrañinda
savore leskre ñeprijateľendar the le Saulostar. Phenda:

² Igen tut kamav, RAJEJA, tu sal miri zor!

³ O RAJ hino miri skala, miro zoralo kher the miro zachrancas;
miro Del hin miro zoralo bar, ke savo denašav;
miro štitos, miro hrados the e zor, savi man zachrañinel.

⁴ Vičinav ko RAJ, savo hino hodno te lel e chvala,
a som zachrañimen mire ñeprijateľendar.

⁵ Zakerde man andre o lanci le meribnaskre,
zaučharde man o zorale paña.

⁶ Phandle man o lani le hroboskre,
obklučinde man o pasci le meribnaskre.

⁷ Sar somas andro pharipen,
vičinavas a rovavas pre miro Del,
hoj mange te pomožinel.

Andral peskro chramos šunda miro hangos,
miro viskišagos geľa dži anglal leste andre leskre kana.

⁸ E phuv pes čhalada a razisalila,
čhalade pes o zakladi le verchengre,
razisalile, bo ov sas choľamen.

⁹ O thuv leske džalas andral o nakh,
andral o muj e jag, so sa zlabarel,
o jagale angara labonas lestar.

¹⁰ Otkerďa o ñebos a avľa tele,
e kali chmara sas tel leskre pindre.

¹¹ Bešla pro cherubos a lecinelas,
ľidžalas pes pro kridli la balvajakre.

¹² Učharda pes le kalipnaha
a le kale chmarendar peske kerďa stanos.

¹³ Andral leskro švetlos avenas anglal leste o chmari,
o brišind le krupenca the o jagale angara.

¹⁴ O RAJ hermindá andral o ñebos,
o hangos le Nekbaredere Devleskro šundiľa,

- o krupi the o jagale angara.
- 15 Livinda peskre šipi,
roztradña le ñeprijateľen le but bleskenca
a on denašle.
- 16 O hlbini le moroskre pes sikade,
o zakladi la phuvakre sas odučharde,
bo tu len pokarhindal, RAJEJA,
a phurdlal pre lende le dichoha andral tiro nakh.
- 17 O RAJ upral nacirdña o vast,
chudña man a cirdña man avri andral o bare paña.
- 18 Zachrañinda man le zorale ñeprijateľendar,
save man našti avri ačhenas,
bo sas zoraleder sar me.
- 19 Avle pre mande, sar somas andro pharipen,
ale o RAJ man chrañinelas.
- 20 Anda man avri pro baro than,
zachrañinda man, bo som leske pre dzeka.
- 21 Vaš miro spravodlišagos man o RAJ diña odmena,
visarda mange pale vaš o žužipen mire vastengro.
- 22 Bo likeravas man pal o droma le RAJESKRE
a na odvisardom man mire Devlestar.
- 23 Se savore leskre zakoni hine angle mire jakha
a leskre lavendar man na visardom.
- 24 Somas žužo angle leste
a zlikeravas man le binostar.
- 25 O RAJ man diña odmena vaš miro spravodlišagos;
vaš oda, hoj mire vasta hine žuže angle leskre jakha.
- 26 Ko žužejileskro sal the tu žužejileskro,
ko pačivalo sal the tu pačivalo;
- 27 ko žužo sal the tu žužo,
ale oles, ko hino previsardo andre peskro jilo, zachudeha tire
godaveripnaha.
- 28 Bo tu zachrañines le pokorne manušen,
ale pokorines olen, kaskre jakha hine barikane.
- 29 RAJEJA, tu labares miri momeli;
o Del mange švicinel andro kalipen.
- 30 Tuha šaj džav the pre armada,
mire Devleha prechučava the o muros.
- 31 Le Devleskro drom hino dokonalo,
le RAJESKRO vakeriben hino bi e mel.
Ov hin o štitos olenge,
ko pes denašen andre leste te garuvel.
- 32 Bo ko hin o Del, te na o RAJ?
Ko hin e Skala, te na amaro Del?
- 33 O Del mandar kerel zoralo
a kerel mange lačo drom.
- 34 Diña man pindre sar le jeleñis
a ačađa man pro uče thana.
- 35 Sikavel mire vasten te marel pes,

- del man zor te nacirdel o bronzuno lukos.
 36 Diňal man šfitos, so man ochrañinelas,
 tiro čačo vast man delas zor
 a tu bandilal tele, hoj mandar te keres bares.
 37 Kerdal mire pindrege lačo drom,
 hoj te na perav.
- 38 Gelom pal mire ñeprijateľa, dochudňom len
 a na avlom pale, medik len na zničindom.
 39 Mardom len avke, hoj našti uštenas,
 pele mange tel o pindre.
- 40 Urdal man andre zor le maribnaskri
 a kerdal, hoj mire ñeprijateľa anglal mande te bandon;
 41 diňal mange te uštarel pre lengri meň
 a zničindom olen, ko man našti avri ačen.
 42 Mangenas, ale ñiko len na zachrañinda;
 vičinenas pro RAJ, ale ov lenge na odphenda.
 43 Sar e balvaj rozphurdel o prachos, avke len me roztradav;
 phirav pal lende sar pal e čik pre ulica.
 44 Zachrañindal man olendar, ko pes pre ma vzburinde;
 ačhadal man šereske upral o narodi.
 O manuša, saven na prindžaravas, mange akana služinen.
 45 Šunen man pre dojekh lav;
 o manuša andral aver narodi daratar bandon anglal ma.
 46 Našaven e zor
 a izdrañipnaha aven avri andral peskre zorale thana.
- 47 O RAJ dživel! E chvala mi džal mira Skalake!
 Av barardo, Devla miro, Spasitelina miro!
 48 Ov hin o Del, savo vaš ma zaačhel
 a čhivel tele le naroden angle mande;
 49 zachrañinel man mire ñeprijateľendar,
 hazdel man upral ola, ko pre ma džan,
 a cirdel man avri andral o vasta le maribnaskre muršengre.
 50 Vašoda tut, RAJEJA, lašarava maškar o narodi
 a gilavava o žalmi pal tiro nav.
 51 Tu des tire kraliske o bare viťazstva;
 presikaves o verno kamiben tire pomazimen kraliske,
 le Davidoske the leskre čhavage pro furt.

O Žalmos 19

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 2 O ñebos vakerel pal le Devleskri slava,
 e obloha sikavel pre buči leskre vastengri.
 3 O džives le dživeseske pal oda vakerel
 a e rat la račake oda del te džanel
 4 bi o vakeriben, bi o lava,
 aňi na šundol lengro hangos.
 5 Ale lengro hangos pes rozligenda pal cali phuv
 a lengre lava dži pro agor le svetoske.
 O Del andro ñebos kerda than le khameske.

6 Sako tosara avel avri sar o terno andral peskro kher,
radisalol sar o hrdinas, so denašel peskro drom.

7 Pre jekh agor le ņeboskro avel avri,
pre dujto zadžal andre;
nič pes našti garuvel leskre tačipnaske.

8 Le RAJESKRO zakonos hino dokonalo,
del amen nevi zor.
Pre le RAJESKRE lava pes šaj te mukel;
olestar, ko na achałol, keren godaver.

9 Le RAJESKRE prikazi hine čače,
pherdžaren o jilo radišagoha.
Le RAJESKRO prikazaņje hino žužo,
le jakhenge del o švetlos.

10 E sveto dar anglo RAJ hiņi lači,
likerel pro furt;
Le RAJESKRE sudi hine čače,
savore hine čačipnaskre.

11 Mon buter sar o somnakaj,
sar pherdo žužo somnakaj;
guleder hine sar o medos,
sar o nekfeder medos.

12 Den godi tire služobňikos;
oles, ko len dolikerel, užarel baro počiniņben.

13 Ale ko dikhel peskre chibi?
Odmuk mange the o bini, savendar na džanav.

14 Ma domuk man te kerel oda, so džanav, hoj nane lačo,
hoj man oda nalačhipen te na zachudel.
Akor avava bi e chiba,
žužo le bare binostar.

15 Mi aven tuke pre dzeka o lava andral miro muj,
the oda, so gondolinel miro jilo anglal tu,
RAJEJA, Skalo miri, Vikupitelina miro!

O Žalmos 20

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 Mi šunel tut o RAJ avri andre oda džives, sar sal andro pharipen,
mi chraňinel tut o Del le Jakoboskro!

3 Mi bičhavel tuke e pomoca andral o Chramos,
mi zorałarel tut andral o Sion!

4 Mi leperel peske pre savore tire obetna dari
a mi prilal tire labarde obeti!

5 Mi del tut savoro, so peske tiro jilo mangel;
mi avel tuke avri sa, so kames te kerel.

6 Sar šunaha, hoj domardal tire ņeprijatelis, vičinaha radišagostar;
andro nav amare Devleskro hazdaha upre e zastava!
Mi del tut o Del savoro, so manges!

7 Akana džanav,

- hoj o RAJ zachrañinel peskre pomazimen kralis.
 Šunel les avri andral peskro sveto than andro ñebos,
 peskre zorale čače vasteha leske del te zvitazinél.
⁸ Vareko pes mukel pro verdana, vareko pro graja,
 ale amen pes mukas pre zor le RAJESKRI, amare Devleskri.
⁹ Lenge podžžana o pindre a perena tele,
 ale amen ušťaha upre a ačhaha zorales.
¹⁰ RAJEJA, zachrañin le kralis!
 Šun amen avri, sar pre tu vičinas!

O Žalmos 21

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
² RAJEJA, o kralis radisalol andre tiri zor.
 Savo baripen thovel andre tiri zachrana!
³ Diñal les oda, so kamelas andro jilo,
 a na odphendal leske oda, so mangelas le vuštenca.
⁴ Andal leske o barvale požehnañja,
 thodal leske pro šero e koruna le žuže somnakastar.
⁵ Mangelas tutar o dživipen,
 diñal les but dživesa, večne a pro furt.
⁶ Kerđal lestar slavno prekal tiri zachrana,
 urđal les andro šukariben the andre bari pačiv.
⁷ Požehñindal les pro furt
 a diñal les baro radišagos olestar, hoj sal leha.
⁸ O kralis pačal le RAJESKE;
 vaš o verno kamiben le Nekbareder Devleskro na čhalavela pes.
⁹ Tiro vast arakhela savore tire ñeprijatelen;
 tiro čačo vast arakhela savoren, ko tut našti avri ačhen.
¹⁰ Soča tut sikaveha, RAJEJA,
 zlabareha len sar o jagalo bov.
 Andre tiri choľi len rozžuvineha,
 e jag len chala.
¹¹ Lengre čhaven khoseha avri pal kadi phuv
 the lengro potomstvos le manušendar.
¹² Kamenas tuke te kerel o nalačhipen
 a gondolinenas avri o pasci,
 ale na avle lenge avri,
¹³ bo mušinena te denašel het,
 sar pre lende mukeha tire šipi.
¹⁴ RAJEJA, ušti upre andre tiri zor!
 Amen gilavaha a lašaraha tut, bo sal igen zoralo!

O Žalmos 22

- ¹ Oleske, ko lidžal o gilavipen. „Pal e tosarutñi srnka“. Le Davidoskro žalmos.
² Devla miro, Devla miro! Soske man omukľal?
 Soske sal avke dur a na zachrañines man?
 Soske sal avke dur mire rovibnastar?
³ Devla miro, vičinav ke tu dživese, ale na odphenes mange;
 rači, ale nane man smirom.

- 4 Tu sal Sveto, bešes pro tronos
pro chvali le Izraeloskre.
- 5 Amare dada tuke pačanas;
pačanas a tu len lehas avri.
- 6 Vičinenas pre tute a sas zachrañimen;
pačanas tuke a na ladžanas pes.
- 7 Ale me som sar kirmo a na manuš;
dojekheske som pro asaben, sako man dikhel tele.
- 8 Savore, so man dikhen, keren mandar pheras;
bandaren pre mande o muja
a keren le šerenca.
- 9 Phenen peske: „Mukel pes pro RAJ;
mi zachrañinel les
a mi lel les avri, te leske hino pre dzeka!“
- 10 Se tu man ilal avri andral o per mira dake;
diñal mange te pačal andre tu, mek sar pijavas e kolin.
- 11 Kanastar ulilom, somas tuke dino;
tu sal miro Del ole dživesestar, sar avlom pro svetos.
- 12 Ma av mandar dur,
bo avel o pharipen
a nane ñiko, ko pomožindahas.
- 13 Rozthode pes pašal ma but biki,
o biki le Bašanoskre pes zgele pašal ma.
- 14 Phundrade pre ma o tlami
sar dzivo the cholamen levos.
- 15 Som sar o rozčhido pañi,
savore kokala mange chučile avri.
Miro jilo hino sar e rozgeli momeli,
biñila andre ma.
- 16 Šukes mange hin andro muj sar pal o prachos
a e čhib pes mange prichudña andro muj;
muklal man te merel andro prachos.
- 17 O rikone aven pre ma,
rozthoven pes pašal ma o nalačhe manuša,
predemen mange o vasta the o pindre.
- 18 Savore kokala mange dičhol;
on dikhen a den pre ma avri o jakha.
- 19 Rozđelinen peske maškar peste mire gada
a vaš miro ruchos peske čhiven losos.
- 20 Ale tu, RAJEJA, ma av mandar dur!
Tu sal miri zor, sidar mange te pomožinel!
- 21 Zachrañin man la šablatar;
miro dživipen le rikonengra zoratar.
- 22 Cirde man avri le levoskre piskostar;
le dzive bikengre rohendar.

Šun man avri!

- 23 Vakerava pal tiro nav mire phralenge,
lašarava tut maškar tire manuša.
- 24 Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren les!
Savore Jakoboskre čhavale, bararen le RAJES!
Savore Izraeloskre čhavale, daran lestar!
- 25 Bo ov na dikhla tele le čores
a dikhla leskro trapišagos.
Na garuđa angle leste peskro muj;
šunđa les avri, sar peske mangelas e pomoca.
- 26 Tutar mange avel e chvala maškar but tire manuša;
anglal ola, ko pes tutar daran, dolikerava mire lava.
- 27 O čore manuša chana čales;
ola, ko roden le RAJES, les lašarena.
„Mi del o Del, hoj te dživen furt!“
- 28 Calī phuv peske leperela pro RAJ
a visarela pes ke leste;
savore narodi bandona anglal leste.
- 29 O rajipen hino le RAJESKRO,
ov vladñinel upral o narodi.
- 30 Savore barvale manuša pre phuv
kerena oslavi a lašarena les;
savore manuša, so džan tele andro prachos la phuvakro,
bandona angle leste;
ola, ko hine ča manuša, so meren.
- 31 Le čhavengre čhave leske služinena;
vakerena pal o RAJ le manušenge, so avena pal lende.
- 32 Avena a dena te džanel leskro spravodlišagos
le manušenge, so mek na ulile: „Ov oda kerđa.“

O Žalmos 23

- 1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro pastjeris,
nič mange na chibalinela.
- 2 Lidžal man pro mali, kaj hin e zeleno čar,
anel man paš o paňa, kaj hin o smirom.
- 3 Občerstvinel miri duša
a vaš peskro nav man lidžal le čačipnaskre dromenca.
- 4 Kajte gelomas la dolinaha prekal o baro kalipen,
na darava man le nalačipnastar,
bo tu sal manca;
tiro prutos the tiri paca man ochrañinen.
- 5 Pripravines mange o skamind
anglo jakha mire ñeprijatelenge.
- O šero mange makhes le olejoha;
miri kući prečuľal.
- 6 He, ča o lačhipen the o verno kamiben man lidžana
andre savore dživesa, medik dživava

a bešava andro kher le RAJESKRO pro furt.

O Žalmos 24

¹ Le Davidoskro žalmos.

Le RAJESKRI hiñi e phuv the savoro, so andre hin,
o svetos the ola, ko andre dživen;

² se ov les zathoda pro mori
a ačhađa pro paña.

³ Ko šaj džal upre pro verchos le RAJESKRO?
Ko šaj ačhel pre leskro sveto than?

⁴ Oda, kaste hin o vasta ñevinna a o jilo žužo;
oda, ko na lašarel o modli
a ko na lel vera falošne.

⁵ Oda chudela o požehnañje le RAJESTAR
the o spravodlišagos le Devlestar, leskre Spasiteľistar.

⁶ Kajse hine o manuša, save les roden,
save roden tiro muj, Devla le Jakoboskro.

⁷ Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kralis la slavakro!

⁸ Ko hin oda Kralis la slavakro?
O RAJ, o zoralo a mocno;
o RAJ, o zoralo andro mariben.

⁹ Branale, phundraven tumen!
Phurikane vudarale, otkeren tumen,
te šaj avel andre o Kralis la slavakro!

¹⁰ Ko hin oda Kralis la slavakro?
O RAJ o Nekzoraleder.
Ov hin oda Kralis la slavakro!

O Žalmos 25

¹ Le Davidoskro.

Ó, RAJEJA, dav tuke calo miro jilo.

² Pre tute man mukav,
ma domuk, hoj man te ladžav,
hoj te na radisañon mire ñeprijaťeľa upral ma.

³ Ńiko, ko pes pre tute mukel, peš šoha na ladžala.
Ladžana pes ola, ko nane pačivale a nane len vaš soske.

⁴ RAJEJA, de mange te prindžarel tire droma!
Sikav man te phirel pal tire chodñiki!

⁵ Lidža man tire čačipnaha a sikav man,
bo tu sal o Del miro Spasiteľis;
pre tu užarav džives so džives.

⁶ Leper tuke, RAJEJA, pre tiro verno kamiben the lačhipen,
so likerem imar čirlastar.

⁷ Ma leper tuke pre mire ternipnaskre bini the nalačhipena!
Leper tuke pre ma andre tiro verno kamiben,
bo tu sal lačo, RAJEJA!

- 8 O RAJ hino spravodlivo the lačo,
vašoda sikavel le binošenge peskro drom.
- 9 Lidžal le pokornen andro spravodlišagos
a sikavel lenge peskro drom.
- 10 O RAJ furt pačivalones kamel a dolikerel peskro lav
olenge, ko dolikeren leskri zmluva the leskre prikazaŋja*.
- 11 Vaš tiro nav, RAJEJA,
odmuk mange mire bini, bo hine bare.
- 12 Ko hin oda manuš, savo pes daral le RAJESTAR?
Ole manušeske o RAJ sikavela o drom khatar te džal.
- 13 Ajso manuš dživela andro lačhipen
a e phuv ačhela leskre čhavenge.
- 14 O RAJ hino prijatelīs olenca, ko lestar daran;
lenge del te džanel peskri zmluva.
- 15 Mire jakha dikhen furt pro RAJ,
bo ov lel mire pindre avri andral e sita.
- 16 Visaľuv ke ma a av ke ma jileskro,
bo som korkoro a slabo!
- 17 O pharipena andre miro jilo hin igen but.
Le man avri andral miro cerpišagos!
- 18 Dikh pre miri dukh the trapišagos!
Odmuk mange savore bini!
- 19 Dikh, keci džene pre mande džan!
Igen man našti avri ačhen.
- 20 Ochraŋin miro dživipen a zachraŋin man!
Vašoda, hoj man denašav ke tute te garuvel,
ma domuk, hoj man te ladžav.
- 21 Mi ochraŋinen man o žužipen the o čačipen,
bo me man mukav pre tute.
- 22 Devla, zachraŋin le Izrael
savore leskre pharipnastar!

O Žalmos 26

- 1 Le Davidoskro žalmos.
Zaačh vaš ma, RAJEJA, bo dživavas žužes,
pačavas andre tu, RAJEJA, a na pochibinavas.
- 2 Skumin man, RAJEJA, skušin man!
Dikh andre miro jilo, dikh, so gondolinav!
- 3 Bo tiro verno kamiben hino furt angle mire jakha
a pal tiro čačipen dživav.
- 4 Na bešavas le falošne manušenca,
aŋi man na zdžavas olenca, ko hine dujemujengre.
- 5 Narado som maškar o naľače manuša
a le binošnenca na bešav.
- 6 Thovav avri mire vasta, bo nane man vina,
a phirav pašal tiro oltaris, RAJEJA,

* O Žalmos 25:10 25,10 E hebrejiko čhib: o svedectva

7 hoj tuke te palikerav andre chvala
a te vakerav pal tire zazraki, so keres.

8 RAJEJA! Kamav tiro kher, kaj tu bešes,
o than, kaj hin tiri slava.

9 Ma le het miri duša jekhetane le binošenca,
miro dživipen le vrahenca;

10 olenca, andre kaskre vasta hin o nalačhipen,
a furt pes den te prepočinel.

11 Bo me dživav žužes.
Čin man avri a av ke ma jileskro!

12 Miro pindro ačhel pre rovno phuv.
Sar pes zdžana tire manuša, lašarava le RAJES.

O Žalmos 27

1 Le Davidoskro žalmos.
O RAJ hino miro švetlos the miro spaseñje.
Kastar man darava?
O RAJ ochrañinel miro dživipen.
Kastar izdrava?

2 Sar pre mande avle o nalačhe manuša,
hoj man te chan tele,
podgele o pindre mire ñeprijateļenge
the olenge, ko pre mande džan, a pele.

3 Te pes pre ma zgelaahas caļi armada,
miro jilo pes na darala;
te pre ma avlehas pro mariben,
the avke furt pačava.

4 Ča jekh mange mangav le RAJESTAR,
ča oða kamav:
Hoj te šaj bešav andre leskro chramos
calo miro dživipen,
hoj te šaj dikhav pro šukariben le RAJESKRO
a les te rodav andre leskro chramos.

5 Bo andro nalačo džives
man chrañinela pre peskro garudo than,
garuvela man andre peskro sveto stanos
a thovela man te ačhel učes pre skala.

6 Imar akanañ hin miro šero hazdlo
upral o ñeprijateļa pašal mande!
Andre leskro sveto stanos obetinava radišagoha;
giļavava a bašavava le RAJESKE.

7 Šun, RAJEJA, miro hangos, sar vičinav,
av jileskro ke ma a šun man avri!

8 Miro jilo mange leperel tire lava: „Roden miro muj!“
He, RAJEJA, rodava tiro muj!

9 Ma garuv mange tiro muj!
Ma visar tut choļaha tire služobņikostar,

se tu mange pomožinehas!

Ma odčhiv man aňi ma omuk,
Devla, Spasiťelina miro!

¹⁰ Kajte man e daj abo o dad omuklahas,
o RAJ man prilela paš peste.

¹¹ RAJEJA, sikav mange tiro drom!
Lidža man pal o rovno chodňikos
vaš ola, ko pre ma džan.

¹² Ma de man andro vasta le űeprijateľenge,
bo vakeren pre ma o klamišagi
a dojekhe laveha man daraven avri le maribnaha.

¹³ Ale the avke pačav,
hoj dikhava le RAJESKRO lačhipen, medik dživav.

¹⁴ Užar pro RAJ!
Av zoralo! Liker o pačaben andro jilo.
Užar pro RAJ!

O Žalmos 28

¹ Le Davidoskro žalmos.

RAJEJA, vičinav ke tute!

Skalo miri, prithov tiro kan ke ma!

Te aveha čhit, avava ajso sar ola,
ko džan tele andro hrobos.

² Šun miro pokorno mangipen,
sar ke tu vičinav, hoj mange te pomožines,
a hazdav mire vasta ke tiro Neksveteder than.

³ Ma odčhiv man het jekhetane le binošne manušenca
abo olenca, ko keren o nalačhipen,
ko vakeren avrenca šukares,
ale andro jile hine cholamen.

⁴ Mar len vaš lengre skutki,
vaš lengro nalačhipen.

Mar len vaš oda, so kerde;
visar lenge pale oda, so peske zaslužinen.

⁵ Se on na ačhalon o skutki le RAJESKRE
aňi oda, so kerđa peskre vastenca.
Ov len čhivela tele
a šoha len na ačhavela pale upre.

⁶ Bararav tut, RAJEJA,
bo šundal miro pokorno mangipen.

⁷ O RAJ hino miri zor the miro šťitos;
miro jilo leske pačal.

Ov mange pomožinda,
vašoda miro jilo igen radisaľol
a mira gilaha leske palikerava.

⁸ O RAJ hin e zor peskre manušengri;

o than pre ochrana peskre pomazimen kraliske.

⁹ Zachrañin tire manušen, RAJEJA!

Požehñin tiro deditvos!

Av lengro pastjeris pro furt!

O Žalmos 29

¹ Le Davidoskro žalmos.

Lašaren le RAJES, savore ñeboskre bitostí!

Lašaren le RAJESKRI slava the zor!

² Lašaren e slava le RAJESKRE naveskri!

Bararen le RAJES andre leskro sveto šukariben!

³ O hangos le RAJESKRO šundol upral o paña,

o slavno Del herminđa,

o RAJ upral o bare paña.

⁴ O hangos le RAJESKRO hino igen zoralo;

o hangos le RAJESKRO hino baro a slavno.

⁵ O hangos le RAJESKRO phagerel o cedri;

O RAJ visarel avri o cedri andro Libanon.

⁶ Ov kerel, hoj o Libanon te chučkerel sar o celatos,

o verchos Chermon* sar o terno bikos.

⁷ O hangos le RAJESKRO mukel avri o jagale bleski.

⁸ O hangos le RAJESKRO razinel la puštaha;

o RAJ razinel la puštaha Kadeš.

⁹ O hangos le RAJESKRO visarel avri o dubika stromi†,

o prajti peren tele a o veša ačhen lange.

A andre leskro chramos savoro vičinel: „Slava le Devleske!“

¹⁰ O RAJ bešelas pro tronos paš e potopa;

o RAJ bešel pro tronos sar kralis pro furt.

¹¹ O RAJ del zor peskre manušen;

o RAJ požehñinela peskre manušen le smiromoha.

O Žalmos 30

¹ O žalmos le Davidoskro. E gili paš o sentñariben le Chramoskro.

² RAJEJA, bararav tuť, bo tu man zachrañindal

a na domuklal, hoj te radisaløn ola, ko pre ma džan.

³ RAJEJA, Devla miro,

vičinavas pre tu, hoj mange te pomožines,

a sastardal man avri.

⁴ RAJEJA, tu man ilal avri andral o Šeol*

a diñal dživipen,

hoj te na džav tele andro hrobos.

⁵ Giļaven o žalmi le RAJESKE,

tumen, leskre pačivale manušale,

a palikeren leskre svete naveske.

⁶ Leskri cholí likerel ča sikra,

* **O Žalmos 29:6** 29,6 E hebrejiko čhib: o Sirjon † **O Žalmos 29:9** 29,9 Abo: kerel, hoj o jeleñici te ločhon sigeder. * **O Žalmos 30:4** 30,4 Oda hin o than, kaj hine o mule.

ale leskri milost' calo dživipen.
 O roviben šaj likerel dži rači,
 ale tosara imar avel o radišagos.

7 Sar somas andro smirom, phendom mange:

„Šoha man na čhalavava.“

8 RAJEJA, tire lačhipnaha man hazdňal upre pro zoralo verchos,
 ale sar tut garudal,
 avla pre ma e dar.

9 Vičinavas pre tute, RAJEJA;

Adonaj, igen tut mangavas, hoj ke ma te aves jileskro:

10 „So tut ela olestar, te džava tele andro hrobos?
 Lašarela tut o prachos? Vakerela pal tiro pačivaliben?”

11 Šun man avri, RAJEJA!

Presikav mange tiro jileskeriben!

RAJEJA, pomožin mange!“

12 Miro roviben visardal pro kheliben;

čhidal pal ma tele o kale gada a urdal man andro radišagos,

13 hoj tut šoha te na preačhav te bararel le gilenca.

RAJEJA, Devla miro, furt tuke palikerava!

O Žalmos 31

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 RAJEJA, ke tu man denašlom te garuvel,
 ma domuk šoha, hoj man te ladžav!
 Zachraňin man tire spravodlišagoha!

3 Visar ke ma tiro kan
 a av man sig te zachraňinel!

Av miri zorali skala,
 o hrados mira spasakro.

4 Se tu sal miri skala, miro hrados;
 lidža man pre slava tire naveske a dža anglal mande.

5 Cirde man avri andral e sita, so angle mande garude,
 bo tu sal miro ochrancas.

6 Andre tire vasta dav mire duchos;
 RAJEJA, verno Devla, cindal man avri!

7 Našti avri ačhav olen, ko lašaren le modlen,
 ale me man mukav pro RAJ.

8 Me radisaľuvava a thovava baripen andre tiro verno kamiben.
 Tu dikhlal miro čoripen;
 džanehas mire pharipnastar.

9 Na diňal man andro vasta olenge, ko pre ma džan;
 ačhadal mange o pindre pro otkerdo than.

10 RAJEJA, av ke ma jileskro, bo som andro pharipen!
 Mire jakha the miri duša slabisaľile la žalatar;
 miro felos le rovibnastar.

11 O dživipen mange sig našlol la žalatar

- a o berša predžan le pharipnastar.
 Vaš miro binos ačhilom slabo
 a o kokala mange šučile avri.
- 12 Savore mire nepřijatela,
 a mek the mire susedi,
 man tele dikhen.
- Ola, ko man prindžaren, mandar daran;
 sar man dikhen pre ulica,
 denašen mandar het.
- 13 Bisterde pre ma sar pre oda, ko muľa;
 som sar e phagerđi kuči.
- 14 Šundom but dženen, sar peske počoral phenen andro kana:
 „E dar pre leste avel pal dojekh sera!“
- Dovakerde pes pre mande;
 den pes godi, sar mange te lel o dživipen.
- 15 Ale me pačav tuke, RAJEJA.
 Phenav mange: „Tu sal miro Del!“
- 16 Calo miro dživipen hin andre tire vasta;
 le man avri mire nepřiatelendar the olendar, ko pre ma aven.
- 17 Mi švicinel tiro muj pre tiro služobňikos;
 zachraňin man tire verne kamibnaha!
- 18 RAJEJA, ma domuk, hoj man te ladžav, bo vičinavas ke tute;
 o nalače manuša pes mi ladžan
 a mi en čhit andro hrobos.
- 19 Mi němisaľon o vušta, so klaminen;
 ola, ko pro spravodľivo vakeren sprostones andro baripen a
 dikhen les tele.
- 20 Savo baro hin tiro lačhipen,
 so odthodaľ olenge, ko pes tutar daran!
 Anglo jakha le manušengre presikaďal oda lačhipen olenge,
 ko pes denašen te garuvel ke tute.
- 21 Garuves len pre tiro garudo than le manušengre nalačhipnastar;
 garuves len andre tiro stanos le čhibendar, so pes kamen te
 vesekedinel.
- 22 Mi džal e chvala le RAJESKE,
 bo presikaďa mange peskro užasno kamiben,
 sar somas andro foros, pašal savo sas rozthodi e armada.
- 23 Sar somas andre dar, phendom mange:
 „Odčhido som tire mujestar!“
- Ale tu man šundaľ avri, sar tut mangavas,
 sar pre tu vičinavas, hoj mange te pomožines.
- 24 Kamen le RAJES, savore leskre pačivale manušale!
 O RAJ chraňinel olen, ko džan čačes pal leste,
 no le barikanenge visarel pale avke, sar peske zaslužinen.
- 25 Savoredžene, ko užaren le RAJES,
 aven zorale a ma daran tumen andro jile!

O Žalmos 32

1 Le Davidoskro žalmos. O maskil*.

Bachtalo hin oda, kaske hin odmuklo o nalačhipen, so kerđa,
kaske hin o binos učhardo andre.

2 Bachtalo manuš, saveske o RAJ na rachinel o nalačhipen,
oda, andre kaste nane klamišagos.

3 Sar somas čhit, o kokala andre mande šučonas avri
a calo džives stukinavas dukhatar.

4 Bo rat-džives pre ma tiro pharo vast bešelas;
miri zor andre mande šučolas avri
sar nilaje andro tačipen.

5 Avke tuke phendom avri miro binos
a na garuđom andre o nalačhipen, so kerđom.

Phendom:

„Viznavinava le RAJESKE mire bini.“
A tu mange odmuklal e vina mire binoskri.

6 Vašoda pes tuke mi mangel savore pačivale
andro časos le pharipnaskro†,
hoj len o trapišagi te na začhiven andre sar o bare paňa.

7 Tu sal miro than pro garuđipen,
ochrañineha man le pharipnastar;
obklučineha man le radišagoskre gilenca pal o spaseñje.

8 Lidžava tut a sikavava tuke o drom, khatar te džal,
dava tut godi a dodikhava pre tu mire jakhenca.

9 Ma aven bi e godi sar o graj abo o somaris,
save pes mušinen te likerel pre uzda the pro zubadla,
hoj pes te podden.

10 Le nalačhes hin pherdo dukha,
ale oda, ko pes mukel pro RAJ,
ela učhardo andre leskre verne kamibnaha.

11 Tumen o spravodliva,
radisaľon a thoven baripen andro RAJ!
Gilaven savore, ko san žuže andro jile!

O Žalmos 33

1 Tumen o čačipnaskre, gilaven radišagoha le RAJESKE,
bo le čače manušenge pasinel e chvala.

2 Lašaren le RAJES pre citara,
bašaven leske pre dešehurengri harfa!

3 Gilaven leske e nevi gili,
bašaven leske šukares a radišagoha vičinen!

4 Bo le RAJESKRO lav hino čačo
a hino verno andre savoreste, so kerel.

* O Žalmos 32:1 32,1 Oda šaj el: godaver sikaviben † O Žalmos 32:6 32,6 Abo: medik
tut šaj te arakhel

- 5 O RAJ kamel o čačipen the o spravodlišagos,
 cali phuv hiñi pherdi leskre verne kamibnastar.
- 6 Le RAJESKRE laveha sas kerdo o ñebos
 a le dichoha andral leskro muj savore čercheña.
- 7 O paña le moroskre skidña pre jekh than,
 o bare oceani thoda andro nadrži.
- 8 Calì phuv pes mi daral le RAJESTAR!
 Savore manuša pro svetos les mi den pačiv!
- 9 Bo ov phenda a ačhila pes,
 rozkazinda a o svetos pes kerda.
- 10 O RAJ musarel o plani le narodengre;
 ov previsarel le manušengre gondolišagi.
- 11 Ale o plani le RAJESKRE ačhen zorales pro furt,
 a oda, so ov kamel te kerel, likerel prekal savore pokoleñja.
- 12 Bachtalo o narodos, kaske hin o Del RAJ,
 o manuša, kas peske kidña avri prekal peste.
- 13 Andral o ñebos o RAJ dikhel tele
 a dikhel savore manušen;
- 14 ole thanestar, kaj ov bešel,
 pozorinel savoren, ko bešen pre phuv.
- 15 Ov sakoneske stvorinda o jilo
 a dikhel savoro, so keren.
- 16 Ñisave kralis na zachrañinela e bari armada;
 le maribnaskre muršes na lela avri leskri bari zor.
- 17 Pro graj pes našti te mukel, hoj tuke pomožinela,
 leskri bari zor tut na zachrañinela.
- 18 Ale le RAJESKRE jakha dikhen pre ola, ko pes lestar daran,
 pre ola, ko užaren pre leskro verno kamiben,
- 19 hoj te zachrañinel lengri duša le meribnastar
 a lengro dživipen la bokhatar.
- 20 Amari duša užarel pro RAJ,
 ov hino amari pomoca the štitos.
- 21 Andre leste amaro jilo radisaľol,
 bo amen pes mukas pre leskro sveto nav.
- 22 RAJEJA, mi el tiro verno kamiben amenca,
 bo amen užaras pre tute.

O Žalmos 34

- 1 Le Davidoskro žalmos. Sar pestar kerelas dilino anglo Abimelech,
 savo les tradña het, a ov geľa het.
- 2 Bararava le RAJES andre dojekh časos,
 lašarava les furt mire vuštenca.
- 3 Lašarava man le RAJEHA,
 ola, ko hine trapimen, oda šunena a radisaľona.
- 4 Bararen manca le RAJES,
 aven bararas jekhetane leskro nav!

- 5 Rodavas le RAJES a odphenda mange,
iła man avri andral dojekh dar.
- 6 Ola, ko pre leste dikhena, švicinena,
lengre muja pes šoha na ladžana.
- 7 Somas andro pharipen bi e zor,
ale vičinavas pro RAJ a šunda man avri,
iła man avri andral savoro pharipen.
- 8 Le RAJESKRO aňjelos stražinel olen, ko pes lestar daran,
a cirdela len avri.
- 9 Koštoľinen a dikhen, savo lačo hin o RAJ!
Bachtalo hin o manuš, savo pes denašel andre leste te garuvel.
- 10 Tumen, leskre manušale, daran le RAJESTAR,
bo olen, ko pes lestar daran, hin savoro, so lenge kempel.
- 11 O terne levi šaj bokhalon, bo nane len so te chal,
ale olenge, ko roden le RAJES,
na chibalinela ņisavo lačhipen.
- 12 Aven, čhavale, šunen man,
sikavava tumen, sar kempel te del pačiv le RAJES!
- 13 Oda, ko kamel o dživipen
a kamel te dživel baro the bachtalo dživipen,
- 14 mi zlíkerel e čhib le nalače lavender
a o vušta le klamišagostar.
- 15 Visar tut het le nalačhipnastar,
ker o lačo
a rode o smirom andral calo jilo.
- 16 Le RAJESKRE jakha dikhen pro spravodľiva manuša,
leskre kana šunen lengro roviben.
- 17 Ale le RAJESKRO muj džal pre ola, ko keren o nalačhipen,
hoj te khosel tele lengro nav pal e phuv.
- 18 O spravodľiva peske mangel e pomoca a o RAJ len šunel;
cirdel len avri andral dojekh pharipen.
- 19 O RAJ hino pašes olenge, kas hin dukh pro jilo,
zachraňinel olen, ko imar na birinen pro duchos.
- 20 O spravodľivo šaj precerpinel but nalačhipena,
ale o RAJ les lela avri andral savoreste.
- 21 Chraňinel savore leskre kokala,
aňi jekh leske na phadžola.
- 22 O nalačhipen murdarela le nalačhes;
oda, ko našti avri ačhel le spravodľivones, ela odsudzimen.
- 23 Ale o RAJ cinela avri e duša peskre služobňikengri.
Ňiko, ko pes denašel andre leste te garuvel, na ela odsudzimen.

O Žalmos 35

1 Le Davidoskro žalmos.

RAJEJA, vesekedin tut olenca, ko pes manca vesekedinen,

mar tut olenca, ko pes manca maren!

² Le o baro štitos the o pancjeris!

Ušti a pomožin mange!

³ Hazde upre e kopija the o tover

pre ola, ko pre ma džan!

Phen mange:

„Me som tiro spaseñje.“

⁴ Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,

ko man kamen te murdarel.

Mi visaren pes pale ladžaha ola,

ko mange gondolinen te kerel o nalačo.

⁵ Sar o phus andre balvaj,

avke len o aņjelos le RAJESKRO mi roztradel!

⁶ Mi el lengro drom kalo the šliskaco,

sar o aņjelos le RAJESKRO pal lende denašela!

⁷ Bo na sas vaš soske, ale nacirdle mange e sita;

vaš ņisoske mange kopalinde e chev.

⁸ Mi avel pre lende jekhvareste e pohroma!

Mi chuden pes korkore andre sita, so prekal ma garude,

mi peren andre odi chev a mi en zničimen!

⁹ Akor miri duša radisałola andro RAJ,

a thovava baripen andre leskro spaseñje.

¹⁰ Andral calo jilo phenava:

„RAJEJA, ko hin, sar sal tu?

Tu zachrañines le slabe manušes le zoralestar,

le čores the le slabes olestar, ko les trapinel.“

¹¹ Aven pre ma o falošna švedki

a phučen mandar oda, pal soste aņi na džanav.

¹² Vaš o lačo mange den pale o nalačo

a hin man žala, bo som omuklo.

¹³ Ale sar on sas nasvale,

me man urdom andro gada le gonestar

a pokorinavas man andro postos.

Keravas tele o šero a modlinavas man vaš lenge*,

¹⁴ avke sar te man modlinomas

vaš o prijatelīs abo vaš o phral.

Rovavas avke, sar te rundomas pal e daj,

a mukavas tele o šero pharipnastar.

¹⁵ Ale sar me pelom, on pes zgele a radisałonas mange.

O bitanga, saven na prindžaravas,

zgele pes pre mande, hoj mandar te asan,

marenas man a na preačenas.

¹⁶ Asanas peske mandar avke sar o bijedevleskre

a denas pre ma avri o danda.

¹⁷ RAJEJA, dži kana pre oda dikheha?

* O Žalmos 35:13 35,13 Abo: Ale miri modlitba furt avelas pale ke ma.

- Zachrañin man, hoj man te na zñičinen!
 Le miro dživipen avri kale levendar!
- 18 Akor, sar pes zdžana but tire manuša, palikerava tuke maškar lende;
 lašarava tut anglo but nipi.
- 19 Te na mange radisañon mire falošna ñeprijaťela,
 te na peske keren jakhenca ola, ko man hijaba našći avri ačhen!
- 20 Lengre lava na anen o smirom,
 ale rozlidžan o klamišagos pre ola, ko dživen andro smirom.
- 21 Bares phundraven peskro muj pre mande
 a phenen: „Avke tuke kampil!
 Pre amare jakha dikhl'am, so kerđal!“
- 22 RAJEJA, tu oda dikhl'al. Ma av čhit!
 Rajeja, ma av mandar dur!
- 23 Ušći, zaačh man, Devla miro!
 Ruš vaš ma, ó Adonaj!
- 24 Sudžin man pal tiro spravodlišagos, RAJEJA!
 Devla miro, ma domuk, hoj mandar te asan!
- 25 Te na peske gondolinen: „Avke leske kampil! Kada kamahas!“
 Te na phenen: „Čałam les tele!“
- 26 Mi ladžan pes a mi loñon avri savore,
 ko radisañon mire pharipnaske.
 Mi en urde andre ladž a teledikhle ola,
 ko pes pre ma lidžan upre.
- 27 Mi thoven baripen a mi radisañon ola,
 ko kamen, hoj pes te sikavel miro čačipen.
 Mi phenen furt:
 „Baro hin o RAJ, savo kamel,
 hoj leskre služobñikoske te džal sa mištes!“
- 28 Miri čhib vakerela pal tiro spravodlišagos
 a pal tiri chvala calo džives.

O Žalmos 36

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le RAJESKRE služobñikostar le Davidostar.
- 2 O nalačo manuš šunel, so leske phenel o binos andro jilo,
 a nane andre leste ñisavi dar le Devlestar.
- 3 Igen but peske pal peste gondolinel,
 vašoda na udžanel peskro binos a na odsudžinel les.
- 4 O lava andral leskro muj hin ča o nalačhipen the o klamišagos;
 preačhiła te kerel gođaha the mištes.
- 5 Pre peskro hadžos gondolinel avri o nalačhipen,
 mukla pes pro nalačhe droma
 a na odphenel le nalačhipnaske.
- 6 RAJEJA, tiro verno kamiben dodžal dži o ñebos
 a tiri vernošć dži o chmari.
- 7 Tiro spravodlišagos hin sar o nekučeder verchi,
 tire sudi sar le moroskre hlbini.

- RAJEJA, starines tut pal o manuša the pal o džviri.
 8 Savo vzacno hin tiro verno kamiben, Devla!
 Savore manuša pes garuven andro ciños tire kridlengro.
 9 Čalaren pes le pherdo chabenenca andral tiro kher,
 des lenge te pijel andral o pañi tire lačhipnastar.
 10 Tu sal o prameñis le džživipnaskro;
 andre tiro švetlos dikhas o švetlos.
 11 Ma preačh te del tiro verno kamiben olen, ko tut džanen,
 the tiro spravodlišagos olen, ko hine čače andro jile.
 12 Te na uštarel pre ma o pindro le barikaneskro
 a te na man tradel het o vast le nalače manušeskro.
 13 Dikh, sar pele ola, ko keren o nalačhipen;
 sas čhide tele a našti ušten upre!

O Žalmos 37

- 1 Le Davidoskro žalmos.
 Ma cholár tut le nalačhenca,
 ma zavidzin olenge, ko keren o nalačhipen!
 2 Bo šučona avri sig avke sar e čar;
 sar e zeleno rastlina kirňona.
 3 Muk tut pro RAJ a ker o lačhipen,
 beš andre tiri phuv a dživ andro smirom.
 4 Radisaľuv andro RAJ
 a dela tut, pal soste tiro jilo tužinel.
 5 De tiro drom le RAJESKE,
 pača leske a ov pes starinela pal savoreste.
 6 Dela, hoj tiro spravodlišagos te avel avri sar o švetlos tosara,
 a tiro čačipen sar o kham pro dilos.
 7 Av čhit anglo RAJ a užar pre leste!
 Ma trapin tut, te varekaske džal mištes;
 te varekaske avel avri leskre nalače plani.
 8 Preačh te rušel a omuk e choľi!
 Ma trapin tut, bo oda lidžal ča pro nalačo!
 9 Bo o nalače ena zničimen,
 ale olenge, ko pes muken pro RAJ, ačhela e phuv.
 10 Imar ča sikra a o nalačo na ela;
 rodeha les, kaj hino, ale na arakheha.
 11 Ale o pokorna manuša chudena e phuv
 a radisaľona andro pherdo smirom.
 12 O nalačo gondolinel te kerel namištes le spravodlivoneske;
 randel pre leste le dandenca.
 13 Ale o Raj lestar asal,
 bo dikhel, hoj avel pre leste leskro džives.

- 14 O nalače len avri e šabla a nacirden o lukos,
hoj te čhiven tele le čores the le slabes,
hoj te murdaren olen, ko dživen čačipnaha.
- 15 Ale lengri šabla predemela lengro jilo
a o luki lenge prephadžona.
- 16 Oda frima, so hin le spravodlivones,
hin feder sar o barvalipen le but nalače manušengro.
- 17 Bo e zor le nalačengri ela phagerdi,
ale le čačipnaskren podhazdela o RAJ.
- 18 O RAJ pes starinel pal o žužejileskre manuša sako džives
a lengro dedictvos likerela pro furt.
- 19 Na ladžana pes andro nalačo časos
a andro bokhale dživesa len ela čalipen.
- 20 Ale o nalače manuša merena.
O neprijatela le RAJESKRE našlona sar o kvitki pre mała,
našlona sar o thuv.
- 21 O nalačo lel kečeň a na del pale,
ale le spravodlivoneske hin pharo a del ščirones.
- 22 Bo kaske o Del žehñinel, ola chudena e phuv,
ale kas prekošel, ena zničimen.
- 23 O RAJ zorařarel o kroki oleske,
kaskro drom leske hin pre dzeka.
- 24 Te leske poddžala o pindre, na perela,
bo o RAJ les chudel vastestar.
- 25 Terno somas a phurilom,
ale na dikhlom le čačipnaskre manušes omuklones
aňi leskre čhaven te žobrinel maro.
- 26 Furt hin leske pharo vaš avrenge a del len kečeň,
leskre čhave ena pro požehnaňje.
- 27 Visaluv le nalačhipnastar a ker o lačo,
avke bešeha andre phuv pro furt.
- 28 Bo o RAJ kamel o čačipen pro sudos
a na omukela peskre verne manušen;
hine chraňimen pro furt,
ale o čhave le nalačengre ena zničimen.
- 29 O čačipnaskre chudena e phuv
a bešena andre pro furt.
- 30 O muj le čače manušeskro vakarel o godaveripen,
leskri čhib vakarel o čačipen.
- 31 Andro jilo leste hin o zakonos peskre Devleskro,
o pindre leske na poddžan.
- 32 O nalačo manuš užarel pro spravodljivo

- a rodel sar les te murdarel;
 33 ale o RAJ les na mukela andro vasta le nalačeske
 aňi na domukela, hoj les pro sudos te odsudzinen.
- 34 Muk tut pro RAJ,
 liker tut leskre dromestar.
 Hazdela tut upre, hoj te zales e phuv;
 dikheha pre oda, sar o nalače ena zničimen.
- 35 Dikhľom igen nalače manušes, savo pes rozcirdelas
 sar zoralo zeleno stromos.
- 36 Ale palis predžavas pašal, a dikh, imar ode na sas!
 Rodavas les, ale na delas pes te arakhel.
- 37 Dikh pre ola, ko hine žuže,
 a pozorin le čačipnaskren,
 bo olen, ko roden o smirom, užarel o lačo.
- 38 Ale savore binošna ena zničimen,
 a na užarel len nič lačo.
- 39 O spaseňje prekal o spravodľiva avel le RAJESTAR;
 ov hin lengro hrados andro pharipen;
- 40 o RAJ lenge pomožinela a zachraňinela len;
 lela len avri le nalače manušendar a zachraňinela,
 bo pes denašen andre leste te garuvel.

O Žalmos 38

- 1 Le Davidoskro žalmos pro leperiben.
- 2 RAJEJA, ma karhin man andre tiri choľi,
 ma mar man, sar sal cholamen.
- 3 Bo tire šipi man predemade
 a tiro vast man ispidľa tele.
- 4 Angle tiri bari choľi nane ňisavo sasto than pre miro telos
 aňi mire kokala nane saste vaš miro binos.
- 5 Bo mire bini man zaile andre,
 sar baro pharipen,
 so hin phareder sar šaj zľidžav.
- 6 O rani mange hňisisaľon a khanden
 vaš miro diliňipen.
- 7 Som skurčimen a bandardo tele,
 calo džives ča phirav rovibnaha.
- 8 O dumo mange labol dukhatar
 a pre miro telos nane sasto than.
- 9 Som igen strapimen a zmardo,
 stukinav dukhatar andro jilo.
- 10 Rajeja, tu džanes savoro, so kamav,
 a miro jojčišagos tuke nane garudo.
- 11 O jilo mange chudňa sig te marel,
 miri zor man omukľa
 a o švetlos odgela mire jakhendar.

- 12 Mire prijateľa the ola, kas kamav,
man obdžan angle miro nasvaliben.
The miri famelija pes mandar likerel dur.
- 13 Ola, ko man kamen te murdarel,
thode angle ma e pasca;
ola, ko man kamen te dukhavel,
peske vakerenas, sar man žničinena;
calo džives gondolinen, sar manca te thovel avri.
- 14 Ale me som sar kašuko, so na šunav;
som sar ňemo, so na phundravel o muj.
- 15 Som sar manuš, so na šunel,
a na džanel vaš peske te rušel le vuštenca.
- 16 RAJEJA, pre tute užarav;
Adonaj, Devla miro, tu mange odpheneha!
- 17 Phendom:
„Te na radisaŕon mange
a te na lašaren pes upral ma,
sar mange poddžana o pindre.“
- 18 Bo imar maj perav
a miri dukh furt likerel.
- 19 Vašoda phenav avri miri vina
a trapinav man vaš miro binos.
- 20 Mire ňeprijateľa hine saste the zorale;
but hine ola, ko man vaš ňisoske našti avri ačhen.
- 21 Vaš o lačo mange visaren pale o nalačo;
džan pre ma, bo kamav te kerel o lačo.
- 22 RAJEJA, ma omuk man!
Devla miro, ma dža mandar dur!
- 23 Sidar mange te pomožinel,
ó Adonaj, Spasiteľina miro!

O Žalmos 39

- 1 Le Jedutunoske, savo lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
- 2 Phendom mange: „Dava pozoris pre mire lava,
hoj te na kerav binos mira čhibaha.
Thovava mange pro muj e uzda,
medik o nalačo manuš hino paš mande.“
- 3 Na phendom nič, aňi o lačo,
somas calkom čhit.
Ale furt buter man dukhalas;
- 4 o jilo andre mande roztačila,
e jag rozlabila, sar paloda gondolinavas.
Paľis phendom kala lava:
- 5 „RAJEJA, de mange te džanel, kana merava
a keci dživesa man mek hin,
hoj te ačaluavav, sar sig miro dživipen našlola.
- 6 Dikh, diňal man ajso cikno časos sar pre burňik
a miro dživipen tuke dičhol sar nič.“

Dojekh manuš hin ča sar balvaj,
kajte sar zorales ačhel.

⁷ Leskro dživipen predžal sar čiños;
o manuš sidarel a nane soske;
skidel o barvalipen,
aňi na džanel, kaske oda ačhela.

⁸ Avke akana, pre soste užarava, RAJEJA?
Mukav man pre tu,

⁹ zachraňin man dojekhe mire binostar.
Ma domuk, hoj o dilino mandar te asal!

¹⁰ Avava čhit a na phundravava o muj,
bo tu sal oda, ko oda kerđa.

¹¹ Preačh man imar te marel,
bo imar merav tire vastestar.

¹² Sar dovakeres a mares le manušes vaš o binos,
ňičines oda, pal soste leske džal,
avke sar o mołos, so chal o gada –
čačes, dojekh manuš hin ča para.

¹³ RAJEJA, šun avri miro mangipen!

Šun man, sar vičinav, hoj mange te pomožines!
Ma av čhit, sar me rovav!

Se ke tu som ča cudzincos,
ča hostos avke sar savore mire dada.

¹⁴ Ma dikh pre ma imar cholaha,
hoj mek te radisaluvav andro dživipen angloda,
sar džava het a imar na avava.

O Žalmos 40

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

² Igen užaravas pro RAJ,
ov pes ke ma visardđa
a šundđa man, sar vičinavas andro pharipen.

³ Cirdňia man avri andral e chev le meribnaskri,
andral e bari čik.

O pindre mange ačhađa pre skala
a thođa man te ačhel pro zoralo than.

⁴ Thođa mange andro muj e nevi giľi,
e chvaľa amare Devleske.

But manuša oda dikhena, darana pes
a mukena pes pro RAJ.

⁵ Bachtalo manuš,
savo pačal andro RAJ;

savo pes na likerel le barikanenca*
aňi olenca, ko džan pal o klamišagos†.

⁶ RAJEJA, Devla miro, but zazraki kerďal,
a keci šukar veci prekal amende pripravindal!
Ňiko nane ajso sar tu!

* O Žalmos 40:5 40,5 Abo: savo na lašarel le modlen
falošna devla

† O Žalmos 40:5 40,5 Abo: pal o

Te kamlomas te phenel avri
 a te vakerel pal tire skutki,
 ulahas oda buter,
 sar pes del te zgenel!

7 Obeti aňi dari na kamehas,
 na žadinehas o labarde obeti, aňi o obeti vaš o bins,
 ale diňal man kana, hoj tut te šunav.

8 Vašoda phendom: „Kade som, avlom.
 Andro zvitkos hin pisimen pal ma.

9 Devla miro, tiri voľa kamav igen te kerel;
 tiro zakonos hin andre miro jilo.“

10 Radišagoha vakeravas pal tiro spaseňje
 maškar savore tire manuša.
 Na phandlom andre miro muj,
 tu oda džanes, RAJEJA.

11 Na muklom mange o lava pal tiri zachrana prekal ma.
 Vakeravas pal tiri vernost the pal tiro spaseňje.
 Na zagaruđom tiro verno kamiben the čačipen
 maškar savore tire manuša.

12 RAJEJA, ma zaačhav mange tiri milost!
 Tiro verno kamiben the čačipen man furt mi chraňinen!

13 Bo ajci pharipena pre mande avle,
 hoj pes aňi na den te zrachel.
 Mire bini man zaile andre a našti dikhav;
 hine buter sar o bala pre miro šero;
 miro jilo našađa e zor.

14 RAJEJA, mangav tut, zachraňin man!
 Sidar mange te pomožinel, RAJEJA!

15 Savore, ko mange kamen te lel o dživipen,
 pes mi ladžan a mi loľon avri.

Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange žičinen o trapišagos.

16 Mi cerpisaľon ladžatar ola,
 ko mange phenen: „No, dikhes, avke tuke kempel!“

17 Ale savore, ko tut roden,
 mi thoven baripen a mi radisaľon andre tu.

Ola, ko kamen tiro spaseňje,
 mi phenen furt: „Baro hin o RAJ!“

18 Me som čoro a slabo,
 Adonaj, gondolin pre ma!

Tu sal miri pomoca, miro zachrancas!
 Devla miro, av sig!

O Žalmos 41

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

2 Bachtalo hin oda, ko gondolinel pro čoro manuš;

- o RAJ les lela avri andral o pharo džives.
³ O RAJ les ochrañinela a mukela les te dživel;
 pre phuv les vičinena požehñimen.
 Ma domuk le ñeprijateľenge,
 hoj les te zñičinen!
- ⁴ O RAJ les zorałarela, sar pašłola nasvalo pro hadžos,
 a sastarela les avri andral savoreste.
- ⁵ Phendom: „RAJEJA, av ke ma jileskro!
 Sasťar man avri,
 bo kerdom binos anglal tu.“
- ⁶ Mire ñeprijateľa pal ma namištes vakeren:
 „Kana imar merela?
 Kana našłola leskro nav?“
- ⁷ Te man avel vareko te dikhel,
 vakarel manca falošne,
 andro jilo skidel o nalačhipen pre ma.
 Palis džal avri
 a sakoneske oda vakarel.
- ⁸ Savore, ko man našťi avri ačhen,
 peske pal ma šepkinen andro kana
 a gondolinen peske pre ma avri o nalačhipen.
- ⁹ Phenen peske:
 „Avla pre leste o nalačo nasvaliben;
 ko kavke zapašłila, imar na ušťela upre.“
- ¹⁰ Mek the miro prijateľis, saveske pačavas,
 savo chalas miro maro,
 chudña pre ma te džal.
- ¹¹ Ale tu, RAJEJA, av ke ma jileskro,
 hazde man upre,
 hoj lenge te visarav pale.
- ¹² Pal oda prindžarava,
 hoj som tuke pre dzeka,
 te miro ñeprijateľis
 mange na radisałola.
- ¹³ Tu man podhazdeha,
 bo kerav oda, so hin lačo;
 thoveha man te ačhel paš tute pro furt.
- ¹⁴ Mi el barardo o RAJ, o Del le Izraeloskro,
 pro furt.
 Amen! Amen!

O dujto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 42

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.

² Sar pes o jeleñis cirdel pal o pañi,

* O Žalmos 42:1 42,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- avke pes miri duša cirdel pal tute, Devla.
- ³ Miri duša hiñi smedno pal o Del, pal o džido Del.
Kana imar avava a dikhava le Devleskro muj?
- ⁴ O apsa mange hin sar o maro rat-džives,
sar mandar sako džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“
- ⁵ Čhivav avri miro pharipen andral miri duša a leperav mange,
sar phiravas but manušenca,
sar len anavas andro kher le Devleskro
a gilavahas radišagoha o chvali,
sar oslavinahas o sveto inepos.
- ⁶ Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťelis, mire Devles.
- ⁷ Miri duša hiñi smutno andre ma,
vašoda mange leperav pre tu
paš oda than, khatar avel avri o pañi Jordan,
paš o verchos Chermon, le cikneder brehostar†.
- ⁸ Jekh baro pañi vičinel pre aver paš oda,
sar šundol tire vodopadi;
savore tire vlni predžan prekal ma
a demen andre ma.
- ⁹ Dživese mange o RAJ bičhavel peskro verno kamiben,
rači hiñi manca leskri gili,
e modlitba ko Del,
savo man del dživipen.
- ¹⁰ Phenava le Devleske, mira Skalake:
„Soske pre ma bisterdal?
Soske mušinav te phirel smutno
anglo ñeprijateľis, so man trapinel?“
- ¹¹ Sar mange mire ñeprijateľa dophenen,
dukhal man oda dži andro kokala,
sar mandar calo džives phučen:
„Kaj hino tiro Del?“
- ¹² Soske sal smutno, dušo miri?
Soske tut trapines?
Užar pro Del, bo mek les lašarava,
mire Spasiťelis, mire Devles.

O Žalmos 43

- ¹ Devla, sikav, hoj som čačipnaskro,
a zaač vaš ma anglo bijedevleskro narodos!
Zachrañin man olendar, ko hine falošna the nalače!
- ² Tu sal, Devla, miro than, kaj man garuvav.

† O Žalmos 42:7 42,7 Abo: o verchos Micar

Soske man odčhidal?
 Soske mušnav te phirel smutno
 vaš o ņeprijateľis, so man trapinel?
³ Bičhav tiro švetlos the tiro čačipen,
 hoj man te lidžan!
 Mi anen man pre tiro sveto verchos,
 pre oda than, kaj tu bešes.
⁴ Avke avava paš o oltaris le Devleskro,
 ko Del, savo mange del te radisaľol.
 Radisaľuvava a pre harfa tut lašarava,
 Devla, miro Devla.

⁵ Soske sal smutno, dušo miri?
 Soske tut trapines?
 Užar pro Del, bo mek les lašarava,
 mire Spasiteľis, mire Devles.

O Žalmos 44

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. O maskil* le Korachengro.

² Devla, šundam amare kanenca,
 sar amenge amare dada vakerenas
 pal o bare skutki, save kerdal
 andre lengre dživesa, andre čirlatune časi.

³ Tire vasteha cirdňal avri le naroden
 a amare dađen sadzindal andre lengri phuv.
 Avre naroden dukhavehas,
 ale lenge diňal te barol a te zoraľol.

⁴ Bo na peskra šablaha zaile e phuv,
 na lengro vast lenge pomožinda te zviťazinel,
 ale tiro čačo vast, tiri zor the o švetlos tire mujeskro,
 bo tu len kamehas.

⁵ Devla, tu sal miro Kralis!
 Tu prikazindal, hoj o Jakob te el zachraňimen.

⁶ Tuha rozdemaha olen,
 ko pre amende džan,
 andre tiro nav uštaraha pre ola,
 ko pes amenge ačhaven.

⁷ Na mukav man pre miro lukos
 a miri šabla man na zachraňinela,
⁸ bo tu amen zachraňindal le ņeprijateľendar
 a kerdal ladž olenge,

ko amen našti avri ačhen.
⁹ Le Devleha pes lašaraha sako džives
 a tiro nav bararaha pro furt!

¹⁰ Ale tu amen akana odčhidal a kerdal amenge ladž!

Tu imar na džas amare armadenca.
¹¹ Kerdal, hoj te denašas het andral o mariben,
 a ola, ko amen našti avri ačhen, amen občorarde.

* **O Žalmos 44:1** 44,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- 12 Diňal amen te murdarel avri sar le bakren
a roztradňal amen maškar o narodi.
- 13 Bikendal tire manušen tuňones
a na mangl'al vaš lenge but.
- 14 Kerďal amenge ladž angle amare susedi;
and'al amen avri pro asaben the pro pheras anglal lende.
- 15 Kerďal, hoj maškar o narodi peske te keren pheras amare navestar;
o nipi pre amende kivinen le šerenca.
- 16 Miri ladž hiňi calo džives angle mande;
miro muj hino ladžaha učardo andre
- 17 anglo asaben the dopheňiben;
anglo ňeprijateľis, savo mange kamel te visarel pale e dukh.
- 18 Kada savoro avla pre amende,
kajte amen pre tu na bisterďam
a na prephaglam tiri zmluva.
- 19 Amaro jilo pes tutar na visarďa;
amare pindre na odgele tire dromestar.
- 20 Ale tu amen omukl'al domarden andre phuv le šakalengri
a učardal amen andro kalipen.
- 21 Te bisterďamas pro nav amare Devleskro
a nacirdňamas o vasta ko cudzo del,
22 či tu, Devla, na avl'alas pre oda?
Se tu džanes, so hin garudo andro jilo!
- 23 Vaš tuke amen murdaren calo džives;
keren amenca sar le bakrorenca,
saven lidžan te murdarel.
- 24 Ušti upre, Rajeja! Soske soves?
Preker tut! Ma odčhiv amen pro furt!
- 25 Soske garuves o muj?
Soske bisteres pre amaro čoripen the trapišagos?
- 26 Se amen našlil'am andro prachos;
pašl'uv'as le mujeha pre phuv.
- 27 Av a pomožin amenge!
Zachraňin amen, bo tiro kamiben hino pačivalo!

O Žalmos 45

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pro gilavipen: „O lalije“. O maskil* le Korachengro. E kamibnaskri gili.
- 2 Miro jilo hino pherdo le šukar lavenca,
vašoda sthovav gili mire kraliske;
miri čhib hiňi sar o pirkos le lačhe pisariskro.
- 3 Tu sal nekšukareder le muršendar,
tire vušta hine pomazimen la milostaha,
vašoda tut o Del požehňinda pro furt.

* **O Žalmos 45:1** 45,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- 4 Phand tiri šabla pašal tute, tu, zoralo muršeja!
Uri tuž andre šlava the andro šukariben!
- 5 Andre tiri šlava dža tire verdaneha andro mariben;
mar tut vaš o čačipen,
vaš e pokora the vaš o spravodlišagos.
Mi sikaven pes prekal tiro čačo vast o bare skutki!
- 6 Tire ostra šipi predemena o jile olengre,
ko džan pro kralis;
o narodi tuke perena tel o pindre.
- 7 Tiro tronos, ó, Devla, hino na veki vekov
a kralineha le spravodlive žezloha!
- 8 Zakamlal tut andro spravodlišagos
a našti avri ačhes o nalačhipen,
vašoda tut o Del, tiro Del, pomazinda le olejoha pro radišagos
buter sar olen, ko hine tuha.
- 9 Savore tire gada voñinen pal e mirha, pal o aloe the pal e kasija†;
andral o palacis obthodo la slonovinatar tuke o lavutara bašaven.
- 10 O čhaja le kralengre hine maškar o džuvla andre tiro palacis.
Pre tiri čači sera ačhel e terñi le kraliskri
a pre late hin o somnakaj andral o Ofir.
- 11 Prithov tiro kan, terñije, šun mištes a gondolin pal oda:
Bister pre tire manuša the pre tire dadeskro kher;
- 12 o kralis džal pal tiro šukariben;
banduv anglal leste, bo ov hino tiro raj.
- 13 O čhaja andral o foros Tir tuke anena dari,
o barvale manuša tuke kamena te el pre dzeka.
- 14 E terñi le kraliskri avel andro palacis bare šukaribnaha;
o gada la hin obside le somnakaha;
- 15 andro šukar avriside gada la lidžan ko kralis;
pal late avena lakre družički, o pačivale čhaja.
- 16 Anena len bare radišagoha;
kavke avena andro palacis le kraliskro.
- 17 Tire čhave zalena o than tumare dadenge,
ačhaveha len rajenge upral cali phuv.
- 18 Leperava tiro nav savore pokoleñjenge.
Vašoda tut o narodi lašarena na veki vekov.

O Žalmos 46

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. E gili prekal o učo hangos.
- 2 O Del hin amari ochrana the zor;
e pomoca, pre savi pes šaj mukas andro pharipen.
- 3 Vašoda pes na daraha,
kajte pes e phuv čhalavela;
kajte o verchi perena maškar o moros;
- 4 kajte leskre paña hučinena a peñinena
a kajte o brehi razisalona le bare vlnendar.
- 5 O pañi anel peskre jarkenca o radišagos le Devleskre foroske,

† O Žalmos 45:9 45,9 e škoricca

- le svete thaneske, kaj bešel o Nekbareder.
 6 O Del hin maškar oda foros, na čhalavela pes;
 o Del leske pomožinela, sar vidñisaŀola.
 7 O narodi pes daran, o krališagi izdran;
 ov del te šunel peskro hangos a e phuv rozdžal.
 8 O Nekzoraleder Del hin amenca.
 O Del le Jakoboskro hin amaro hrados.
 9 Aven a dikhen pro skutki le RAJESKRE,
 savo kerel strašna pohromi pre phuv;
 10 zaačhavel o maribena pal cali phuv;
 phagel o lukos, phagerel e kopija;
 labarel o štiti andre jag.
 11 O Del phenel: „Aven čhit a achal'on, hoj me som o Del!
 Me som barardo maškar o narodi,
 me som barardo pre phuv.“
 12 O Nekzoraleder RAJ hin amenca;
 o Del le Jakoboskro hin amaro hrados.

O Žalmos 47

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
 2 Tapčinen radišagoha le vastenca, savore narodale!
 Gilaven zoraŀes le Devleske!
 3 Bo o RAJ, o Nekbareder, kastar kempel te daral,
 hino baro kralis pre cali phuv.
 4 Le naroden del tel amari zor
 a avre manušen amenge thovel tel o pindre.
 5 Kidña amenge avri e phuv,
 andre savi thovel baripen o Jakob,
 saves o Del kamel.
 6 O Del geŀa upre, sar o manuša radišagoha viskinenas;
 sar šundolas o hangos la trubakro, geŀa upre o RAJ.
 7 Gilaven o chvali le Devleske, gilaven!
 Gilaven o chvali amare kraliske, gilaven!
 8 Se o Del hino kralis pre cali phuv;
 lašaren les le žalmenca.
 9 O Del kraŀinel upral o narodi,
 o Del bešel pre peskro sveto tronos.
 10 O raja le manušengre pes zgele
 le Abrahamoskre Devleskre manušenca,
 bo le Devleskre hine savore štiti la phuvakre.
 Ov hino igen barardo!

O Žalmos 48

- 1 E gili. Le Korachengro žalmos.
 2 Baro hino o RAJ a hodno bara chvalake
 andro foros amare Devleskro pre leskro sveto verchos.

- 3 Učo hino a šukar o verchos Sion,
anel o radišagos cała phuvake,
hino sar o uče verchi le Cafonoskre*, o foros le bare Kraliskro.
- 4 O Del hino andre leskre palaca,
ov pes sikađa sar le Sionoskri ochrana.
- 5 O kraľa pes zgele,
avle jekhetane pro Sion,
- 6 no sar les dikhle, predarandile
a denašle daratar.
- 7 Chudle te izdral,
dukhalas len avke sar la džuvľa akor,
sar lake ulol o čavoro.
- 8 Izdranas avke sar o lođi andral o Taršiš,
sar lenca e balvaj pal o vichodos razinda.
- 9 Šundam oda, so o Del kerelas, ale akana oda the dikhľam
andro foros le Nekbareder RAJESKRO,
andro foros amare Devleskro:
O Del les chraňinela pro furt.
- 10 Andre tiro Chramos gondolinas
pal tiro verno kamiben, Devla.
- 11 Avke sar tiro nav, Devla,
avke the tiri chvala džal džı pro agor le svetoske;
tiro čačo vast hino pherdo spravodlišagos.
- 12 O verchos Sion thovel baripen,
o gavora† andral e Judsko radisalon
olestar, sar mištes sudzines.
- 13 Predžan pašal o Sion!
Predžan a zrachinen leskre veži!
- 14 Dikhnen mištes, save zorale muri les hin!
Prephiren tumen pal leskre hradi,
hoj te šaj vakeren olenge, ko avena pal tumende.
- 15 Bo kada Del hino amaro Del pro furt;
ov amen lidžala, medik dživaha.

O Žalmos 49

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
- 2 Šunen oda, savore narodale!
Šunen mištes, savore, so dživen pro svetos,
- 3 savore manušale,
tumen o barvale the o čore.
- 4 Miro muj vakerela o godaver lava
a o gondolišagi mire jileskre tumen dena godi.
- 5 Visarava miro kan ko prislovje,
paš o hangos la harfakro
phenava avri miro garuđipen.

* O Žalmos 48:3 48,3 O Cafon sas o sveto verchos andro Kanaan.
48,12 E hebrejiko čhib: o čhaja

† O Žalmos 48:12

- 6 Soske man te darav andro nalače dživesa,
akor sar pes pre ma rozthoven o ňeprijateľa?
- 7 On pes muken pre peskro majetkos
a presikaven pes but barvalipnaha.
- 8 Ňiko našti cinel avri o dživipen avreske,
aňi vaš peskri duša našti počinel le Devleske.
- 9 Bo e cena vaš o dživipen hiňi igen bari,
o manuš šoha našti počinel dos,
- 10 hoj te dživel furt
a hoj šoha te na merel.
- 11 Se sako dikhel, hoj the o godaver meren;
o diline the o nagođaver tiš meren
a peskro barvalipen muken avreng.
- 12 O hrobi hin lengre khera pro furt,
bešen ode pokoleňje pro pokoleňje,
kajte pes o phuva vičinenas pal lengre nava.
- 13 Ňisave manušes našti zachraňinel o barvalipen le meribnastar,
merela avke sar the o džviri.
- 14 Kavke doperena ola, ko pes muken korkore pre peste,
the ola, ko pal lende džan
a prilen lengro vakeriben.
- 15 Hine sar o bakre, so hine avrikidle pre oda,
hoj te džan pro than le mulengro;
o meriben ela lengro pastjeris.
Tosara o čače manuša vladňinena upral lende
a lengro telos kirňola andro than le mulengro
dur lengre barikane kherendar.
- 16 Ale miri duša o Del cinela avri andral e zor le meribnaskri
a lela man paš peste.
- 17 Ma dara tut, sar vareko barvalol,
sar leske barol o šukariben andro kher,
18 bo sar merela, Ňiň peha na lela;
leskro barvalipen leha na džala tele andro hrobos.
- 19 Kajte pre peste phenel, medik dživel, hoj hino požehňimen
- a o manuša les lašaren, hoj leske savoro avel avri -
- 20 the avke leskri duša džala ode, kaj hine leskre papi,
a šoha na dikhena o švetlos le dživipnaskro.
- 21 O barvalo manuš, saves nane godi,
merela avke sar the o džviri.

O Žalmos 50

- 1 Le Asafoskro žalmos.
O Del, o Del o RAJ, vakerel
a vičinel cali phuv
le vichodostar dži o zapados.
- 2 Pal o Sion, pal o nekšukareder than,
o Del švicinel.
- 3 Amaro Del avel a nane čhit;

- anglal leste e bari jag zlabarel savoro
a pašal leste phurdel igen zorali balvaj.
- 4 Vičinel pro ņebos upre the pre phuv,
hoj te sudzinel peskre manušen.
- 5 „Skiden mange mire pačivale manušen,
save manca phandle e zmluva paš e obeta.“
- 6 O ņebos vakerel pal leskro spravodlišagos,
bo o Del korkoro hino sudcas.
- 7 „Šunen, mire manušale, a me vakerava!
Svedčinava pre tute, Izrael:
Me som o Del, tiro Del.
- 8 Na karhinav tut vaš tire obeti
abo vaš tire labarde obeti, so hine furt anglal mande.
- 9 Na kampil mange te lel andral tiro kher le bikos,
aŋi o kozi tire stadendar,
- 10 bo mire hine savore džviri andro veša
the o dobitkos pro ezera verchi.
- 11 Prindžarav savore čiriklen andro verchi,
miro hin savoro, so pes čhalavel pro maŋi.
- 12 Te ulomas bokhalo, phendomas oda tuke?
Se miro hin o svetos savoreha, so andre hin.
- 13 Či chav o mas le bikengro?
Či pijav o rat le capengro?“
- 14 „Obetin le Devleske e palikeribnaskri chvala
a doliker le Nekbaredereske o lava!
- 15 Vičin pre ma oda džives, sar tuke ela phares,
me tut zachraŋinava a tu man lašareha.“
- 16 Ale le nalače manušeske o Del phenel:
„Sar šaj les mire prikazaŋja andre tiro muj
a miri zmluva pre tire vušta,
- 17 te tuke na des mandar nič te phenel
a mire lava tutar odčhives?
- 18 Te dikhes le zbujŋikos, sthoves tut leha
a likerel tut olenca, ko nane pačivale peskre romŋijenge.
- 19 Domukes tire mujeske te vakerel o nalačhipen
a la čhibaha furt klamines.
- 20 Bešes a vakeres o pletki pre tiro phral,
džunglāres tira dakre čhas.
- 21 Kada kerehas a me somas čhit,
vašoda tuke gondolinehas, hoj som ajso sar tu.
Akana tut obviŋinav a čhivav tuke oda pro jakha.“
- 22 „Tumen, so bisteren pro Del, achalon kaleske,
hoj tumen te na čhingerav pro kotora
a na pomožinela tumenge ņiko.
- 23 Oda, ko mange obetinel e palikeribnaskri chvala,
oda man del pačiv
a me, o Del, sikavava miro spaseŋje
oleske, ko pes likerel pro lačo drom.“

O Žalmos 51

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos, ² sar ke leste avla o prorokos Natan paloda, sar o David kerdá o lubipen la Batšebaha.

³ Devla, av ke ma jileskro angle tiro verno kamiben!
Angle tiro baro jileskeriben khos avri miro nalačhipen!

⁴ Žužar man mira vinatar;
obžužar man mire binostar!

⁵ Bo me džanav mire nalačhipnastar
a miro binos mange avel furt pre godi.

⁶ Ča tuke, tuke korkoreske, kerđom binos;
kerđom oda, so nane lačo angle tire jakha.

Vašoda tut hin čačo andre oda, so phenes,
a sal spravodljivo, sar sudzines.

⁷ He, binošno som, kanastar ulilom;
binošno, kanastar manca e daj khabñila.

⁸ Se tu kames, hoj o manuš andro jilo te el pačivalo;
sikav man tiro godáveripen andre miro duchos.

⁹ Žužar man andral o binos le izopoha a avava žužo,
thov man a avava parneder sar jiv!

¹⁰ De mange te šunel o radišagos a te thovel baripen,
de, hoj pale te radisalón o kokala, so phagerđal.

¹¹ Phand o jakha angle mire bini
a khos avri savore mire vini!

¹² Stvorin mange žužo jilo, ó Devla,
a de man pale zor andro duchos!

¹³ Ma odčhiv man pašal tu
a ma le mandar tire Svete Duchos!

¹⁴ De man pale o radišagos andral tiro spaseñje
a de mire duchoske, hoj tut te šunel!

¹⁵ Avke šaj sikavava le binošnén tire droma,
hoj pes te visaren ke tute.

¹⁶ Le mandar e vina olestar, hoj murdarđom,
ó Devla, Devla, Spasitelina miro,
a miri čhib radišagoha gišavela pal tiro spravodlišagos.

¹⁷ Rajeja, otker mire vušta
a miro muj tut lašarela.

¹⁸ Se tu na kames e obeta, bo me tuke andomas;
e labardi obeta tuke nane pre dzeka.

¹⁹ E obeta, savi o Del kamel, hin o pokorno duchos;
Devla, tu na odčhives le manušes,
saves hin pokorno the prephaglo jilo.

²⁰ Tire lačhipnaha presikav o lačo le Sionoske!
Ačhav upre o muri le Jeruzalemoskre!

²¹ Avke tuke ena pre dzeka o čače obeti,
o labarde obeti the o cale obeti;

akor obetinena le terne biken pre tiro oltaris.

O Žalmos 52

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. O maskil* le Davidoskro, ² so pisinda, sar avľa o Edomčanos Doeg te phenel le Sauloske: „O David avľa andro kher le Achimelechoskro.“

³ Soske tut lašares le nalačhipnaha, tu zoralo muršeja?
Se le Devleskro verno kamiben man chrañinel calo džives.

⁴ Gondoliñes avri sar te zñičinel avren
a tiri čhib hiñi sar e ostro čhuri,
tu klamarina!

⁵ Buter kames o nalačo sar o lačo,
buter o klamišagos sar te vakerel o čačipen.

⁶ Kames te dukhavel savore lavenca,
tu falošno čhib!

⁷ Ale o Del tuha demela andre phuv pro furt;
jekhvaresto tut chudela, lela tut avri andral tiro stanos
a cirdela tut avri le koreñenca
andral o svetos le džidengro.

⁸ O čačipnaskre oda dikhena a darana pes,
asana tutar a phenena:

⁹ „Dikhen, o murš, so na domukľa le Devleske, hoj les te ochrañinel,
ale mukelas pes pre peskro barvalipen,
šunelas pes zoralo akor, sar občorelas avren.“

¹⁰ Ale me som andro kher le Devleskro sar e oliva, so kvitñisaľol;
mukav man pro verno kamiben mire Devleskro
andre dojekh časos.

¹¹ Palikerava tuke furt
vaš oda, so kerďal.

Maškar tire pačivale manuša
vakerava pal tiro nav, bo hino lačo.

O Žalmos 53

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pal o machalat*. O maskil† le Davidoskro.

² O diline peske phenen andro jilo: „Nane Del!“
Previsarde hine a keren o džungale veci;
nane ñiko, ko kerďahas o lačhipen.

³ O Del dikhel andral o ñebos pro manuša;
dikhel, či hin vareko godaver,
ko rodel le Devles.

⁴ Sako pes visarďa het,
sako ačhiľa nalačo,
nane ñiko, ko kerďahas o lačo,
nane añi jekh.

* O Žalmos 52:1 52,1 Oda šaj el: godaver sikaviben * O Žalmos 53:1 53,1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 53:1 53,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

⁵ Či na acha'lon nič ola, ko keren o nalačhipen?

Chan tele mire manušen,
sar te chalehas o maro,
a ko Del pes šoha na mangel.

⁶ Ale igen predarandile akor, sar pes nane sostar te daral.
Se o Del rozšulavela o kokala olengre, ko pre tu džanas.
Kereha lenge ladž, bo o Del len pestar odčhida.

⁷ Joj, te avlahas andral o Sion o spaseñje le Izraeloskro!
Sar anela o Del pale le zaile Izraeliten,
mi radisalol o Jakob a o Izrael mi thovel baripen.

O Žalmos 54

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro, ² so pisinda, sar avle o Zifančana a phende le Sauloske: „O David pes garuvel ke amende.“

³ Zachrañin man, Devla, tire naveha
a sikav tira zoraha, hoj som čačipnaskro.

⁴ Šun miro mangipen, Devla!
Prithov o kan paš o lava mire mujeskre!

⁵ Avle pre ma o cudzinci;
kamen man te murdarel o bijileskre murša,
so na den pačiv le Devles.

⁶ Ale dikh, o Del mange pomožinel!
O Raj hino olenca, ko zaačhen vaš ma.

⁷ Mi visarel o Del o nalačhipen pale pre ola, ko pre ma džan!
Ov len zničinel, bo hino verno!

⁸ Radišagoha tuke anava e obeta
a palikerava tire naveske, RAJEJA, bo hino lačno.

⁹ Bo tu man zachrañindal dojekhe pharipnastar
a pre mire jakha dikh'om mire ñeprijatelen, sar peren tele.

O Žalmos 55

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. O maskil* le Davidoskro.

² Šun miro mangipen, Devla,
ma garuv tut mire rovibnaske!

³ Mištes man šun avri a odphen mange!
Strapimen som a imar na birinav mire pharipnastar,

⁴ bo mire ñeprijatela pre ma vakeren
a o nalače pre ma ispiden.

Čhiven pre ma o trapišagos
a chučen pre ma cholaha.

* **O Žalmos 54:1** 54,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

* **O Žalmos 55:1** 55,1 Oda šaj el:

- 5 O jilo andre ma izdral,
e dar le meribnastar man zaila andre.
- 6 Igen man daravas a izdravas;
e bari dar man učharda andre.
- 7 Phendom mange:
„Joj, te man ulahas o kridli la holubicakre!
Odlecindomas het a bešlomas avrether, kaj hin o smirom.
- 8 Čačes denašlomas dur
a bešlomas pre pušta.
- 9 Sidardomas man te garuvel
la zoralā balvajatar the la burkatar.“
- 10 Rajeja, diliñar len!
Ker, hoj peske te na achalon,
bo dikhav o maribena the o vesekedišagi andro foros.
- 11 Rat-džives phiren pal o muri le foroskre;
hin andre o nalačhipen the o pharipen.
- 12 Žničinen savoro andro foros;
pal leskre ulici na našlon o trapišagos the o klamišagos.
- 13 Te mange dophendahas oda, ko pre ma džal,
birindomas oda te zlidžal
a te pre ma avlahas oda, ko man našti avri ačhel,
garudomas man leske.
- 14 Ale sal oda tu – ajso manuš sar me,
miro lačo kamaratos the miro prijateľis;
- 15 oda, kaha mange mištes achaluvavas.
Jekhetane phirahas le manušenca andro kher le Devleskro!
- 16 Mi lel mire nepřijateľen o meriben!
Mi džan džidones andro Šeol,
bo o nalačhipen hin andre lengre khera the andre lengre jile!
- 17 Ale me vičinava ko Del
a o RAJ man zachrañinela.
- 18 Rači, dživese the pro dilos
rovav andre miro pharipen
a ov šunel miro hangos.
- 19 Zachrañinela man andral o mariben,
a ela man smirom,
kajte but manuša pre ma džan.
- 20 O Del, savo bešel pro tronos čirlastar
man šunela avri a kerela lenge ladž,
bo pes na kamen te čerinel
a na daran pes le Devlestar.
- 21 Miro prijateľis nacirdña peskre vasta pre ola,
ko leha dživenas andro smirom;
prephagla lenca peskri zmluva.
- 22 Leskre vušta džan šukares sar čil,
ale andro jilo les hin o mariben.
Leskre lava hine jemneder sar olejos,

ale hine ostra sar o avricirdle šabli.

23 De tire pharipena le RAJESKE
a ov pes pal tu starinela.

Šoha na domukela, hoj pes o spravodljivo manuš te čhalavel.

24 Ale tu, Devla, čhiveha le nalačhe manušen
tele andre nekbareder chev.

O vrahi the o klamara na dživena buter
sar jepaš dživipen.

Ale me man mukav pre tute.

O Žalmos 56

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Kavke te gilavel: „E holubica dural.“
O michtam* le Davidoskro, sar les o Filištinci chudle andro Gat.

2 Devla, av ke ma jileskro,
bo o neprijateľa pre ma džan
a trapinen man džives so džives.

3 Calo džives pal ma phiren mire neprijateľa;
but hine ola, ko pes manca maren, ó Nektbareder Devla.

4 Sar man darav, mukav man pre tute.

5 Andro Del, saveskro lav bararav –
andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

6 Sako džives previsaren mire lava,
ča furt gondolinen avri, sar man te dukhavel.

7 Garuven pes paš o drom,
hoj pre ma te chučen,
užaren pre dojekh miro krokos,
kamen mange te lel o dživipen.

8 Mar len vaš lengro nalačhipen!
Andre tiri choli, Devla, čhiv le naroden tele!

9 Tu džanes pal miri žala;
skide savore mire apsa andro caklocis.
Či nane zapisimen andre tiro zvitkos?

10 Sar ke tute vičinava, akor visalona
a džana het ola, ko pre ma džan.
Me džanav, hoj o Del ačhel paš ma.

11 Andro Del, saveskro lav bararav,
andro RAJ, saveskro lav bararav,

12 andre oda Del pačav a na darav man.
So man šaj kerel o manuš?

13 Dolikerava tuke mire lava, Devla;
anava tuke o palikeribnaskre obeti.

14 Se tu man cirdňal avri le meribnastar

* O Žalmos 56:1 56,1 Oda šaj el o lavutariko lav.

a zachraňindal man, hoj mange te na poddžan o pindre,
 hoj te šaj phirav anglo Del
 andro švetlos le dživipnaskro.

O Žalmos 57

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam*
 le Davidoskro, sar denašelas andre jaskiña le Saulostar.

² Av ke ma jileskro, Devla! Av ke ma jileskro,
 bo miri duša pes denašel te garuvel ke tute.

Garuvav man andro ciños tire kridlengro,
 medik na predžala e pohroma.

³ Ko Del vičinav, ko Nektbareder,
 ko Del, savo man zaačhel.

⁴ Bičhavela e pomoca andral o ņebos
 a zachrañinela man;

kerela ladž olenge, ko man trapinen.

O Del bičhavela peskro verno kamiben the čaćipen.

⁵ Som maškar o levi,

pašlúvav maškar ola,
 ko man kamen te chal;

maškar o manuša, kas hin o danda kopiji the šipi,
 kas hin o čhiba ostra šabli.

⁶ Av barardo, Devla, upral o ņebos,
 tiri slava mi džal pal cali phuv!

⁷ Mire pindrengre nacirdle e sita;
 le pharipnastar somas bandardo dži tele.

Kopalinde mange avri e chev,
 ale korkore andre pele.

⁸ Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!

Miro jilo tuke zorales pačal;
 gilavava tuke a bašavava.

⁹ Ušfi upre, dušo miri!

Ušfi upre, harfo, citaro!
 Uštavava o kham!

¹⁰ Palikerava tuke, Rajeja, maškar o manuša;
 gilavava tuke maškar o narodi.

¹¹ Bo tiro verno kamiben hino baro dži o ņebos,
 tiri vernosť hiñi dži o chmari.

¹² Av barardo, Devla, upral o ņebos!
 Tiri slava mi džal pal cali phuv!

* O Žalmos 57:1 57,1 Oda šaj el o lavutariko lav.

O Žalmos 58

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam* le Davidoskro.

² Vodcale, čačes vakeren o čačipen?
Sudzinen le manušen jednakones?

³ Na! Bo tumare jilenca gondolinen pro nalačhipen
a tumare vastenca anen o maribena pre phuv!

⁴ Soča o nalače manuša avle pro svetos,
odgele pre aver drom;
bludzinen, kanastar ulile, a klaminen.

⁵ Hin andre lende jedos sar andro sapa;
hine sar e kaški kobra, savi peske phandel o kana,

⁶ hoj te na šunel o hangos le zaklinačiskro,
le vražnikoskro, so džanel te čarinel.

⁷ Devla, mar lenge avri o danda andral o muj!
Rozmar o piski ole levenge, RAJEJA!

⁸ Mi našlon sar o rozčido pañi!
Sar nacirdena o luki te livinel,
mi peren lenge tele o šipi!†

⁹ Mi en sar o šlimakos, so rozdžal,
sar o čavoro, so ulol mulo a šoha na dikhel o kham!

¹⁰ E zorali balvaj mi lel het o koľaka telal o pira
sigeder, sar roztačona,
či ena zelena abo šuke.

¹¹ O spravodljivo radisalola, sar dikhela e pomsta,
sar peske močinela o pindre andro rat le nalače manušeskro.

¹² Akor o manuša phenena:
„Hin čačo, hoj o spravodljivo chudela e odmena.
Čačes hin Del, so sudzinel pre phuv.“

O Žalmos 59

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zničin!“ O michtam* le Davidoskro. Sar o Saul bičhađa te pozorinel le Davidoskro kher, hoj les te murdarel.

² Devla miro, le man avri mire nepřijatēendar!
Chrañin man olendar, ko pre ma aven!

³ Le man avri olendar, ko keren o nalačhipen,
a zachrañin man olendar, ko murdaren!

⁴ Se užaren garude,
hoj mange te len o dživipen;
zorale murša pre ma chučen,
kajte na kerdom nič nalačo,
añi ñisavo binos, RAJEJA.

⁵ Nane man ñisavi vina,

* **O Žalmos 58:1** 58,1 Oda šaj el o lavutariko lav. † **O Žalmos 58:8** 58,8 Abo: Mi tupisaľon lenge o šipi. * **O Žalmos 59:1** 59,1 Oda šaj el o lavutariko lav.

ale on hine pripravimen te chučel pre ma.
 Ušti, RAJEJA, av te dikhel a pomožin mange!
 6 Tu, RAJEJA, Devla Nekzoraleder, ušti!
 Devla le Izraeloskro, mar savore naroden!
 Ma presikav o jileskeriben nisave nalače zradcaske!

- 7 Sako rat aven pale
 a havkinen sar rikone,
 sar phiren upre tele pal o foros.
- 8 Dikh, so lenge chučel avri andral o muj,
 o lava andral lengre vušta hine sar ostra šabli;
 gondolinen peske: „Ko amen šaj šunel?“
- 9 Ale tu, RAJEJA, lendar asas,
 asas savore avre narodendar.
- 10 Tu sal miri zor, pre tu užarava,
 bo tu, Devla, sal miro hrados.
- 11 Miro Del, so man pačivales kamel, pes manca arakhela,
 o Del mange domukela te dikhel, sar peren ola, ko pre ma džan.
- 12 Ma murdar len, hoj mire manuša te na bisteren,
 ale roztrade len tira zoraha a čhiv lenca andre phuv!
 Rajeja, tu sal amaro šfitos!
- 13 De, hoj pes te zachuden andre peskro baripen
 vaš o binos andral lengro muj, vaš o lava andral lengre vušta.
 Vaš o košiben the klamišagos, so vakeren,
- 14 zničin len andre tiri choli!
 Zničin len, hoj te našlon pal e phuv!
 Akor pes džanela dži pro agor la phuvakro,
 hoj o Del kralinel andro Jakob!
- 15 Sako rat aven pale
 a havkinen sar rikone,
 sar denašen pal o foros.
- 16 Phiren upre tele pal o chaben,
 a havkinen, te na čalon.
- 17 Ale me gilavava pal tiri zor,
 sako tosara radisaluvava tire kamibnaske;
 bo tu sal miro hrados,
 o than, kaj man garuvav, sar mange hin phares.
- 18 Tu sal miri zor, me tut lašarav,
 bo tu, Devla, sal miro hrados,
 miro Del, so man pačivales kamel.

O Žalmos 60

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „O svedectvos pal e laIija.“ O michtam* le Davidoskro pro siklūviben, 2 sar pes marelas le Aramejčanenca andral o Naharajim† the andral e Coba, sar pes o

* O Žalmos 60:1 60,1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 60:2 60,2 Oda hin e Mezopotamija.

Joab visarda pale a domarda dešuduj ezera (12 000) Edomčanen andre Londi dolina.

- ³ Devla, odčhidal amen a roztradňal;
rušehas pre amende, ale akana tut visar pale ke amende!
- ⁴ Razindal la phuvaha a pharadäl la,
akana la zaker andre, bo maj rozperel!
- ⁵ Baro pharipen domuklal pre tire manuša;
diňal amen te pijel ajsi mol, savatar amenca bondžalolas o svetos.
- ⁶ Ale tu hazdňal upre e maribnaskri zastava prekal ola, ko pes tutar daran,
hoj pes paše te zdžan ola, ko denašen le šipendar.
- ⁷ Zachraňin amen tire čače vasteha a šun amen avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
- ⁸ O Del prevakerda andral peskro Chramos:
„Zvitazinava a radišagoha rozdelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
- ⁹ Miro hin o Gilead, mange patrinel the o Menaše.
O Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiňi miro kraliko žezlos.
- ¹⁰ O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro;
upral e filištiniko phuv viskinava, sar zvitazinava.“
- ¹¹ Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man lidžala andro Edom?
- ¹² Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhidal
a imar na lidžas amare armadi!
- ¹³ Pomožin amenge amare nepřijatelenca,
bo le manušeskri pomoca nane pre nisoste.
- ¹⁴ Le Devleha zvitazinaha
a ov uštarela pre amare nepřijateľa.

O Žalmos 61

- ¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojis. Le Davidoskro žalmos.
- ² Devla, šun miro roviben,
odphen pre miro mangipen!
- ³ Pal o koňec la phuvakro pre tute vičinav
igen strapimen jileha.
Lidža man upre pre skala,
so hiňi učeder sar me.
- ⁴ Se tu sal miro than, kaj man garuvav,
miri zorali veža anglo nepřijateľa.
- ⁵ Joj, te bešlomas andre tiro stanos pro furt
a te šaj man garuđomas andro ciňos tire kridlengro!
- ⁶ Devla, tu šundal o lava, save tut diňom;

diňal man o dedictvos,
so patrinel olenge,
ko pes daran tire navestar.

⁷ Dothov buter dživesa ko dživesa le kraliskre
a mi likerem leskre berša pal jekh pokoleňje pre aver!

⁸ Mi bešel pro tronos anglo Del pro furt!
De, hoj les te chraňinel o verno kamiben the e vernost.

⁹ Avke gilavava o chvali tire naveske pro furt
a obetinava tuke sako džives, avke sar tut diňom lav!

O Žalmos 62

¹ Le Jedutunoske, savo lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.

² Ča andro Del arakhel miri duša o smirom;
lestar avel miro spaseňje.

³ Ča ov hin miri skala,
miro spaseňje the miro hrados,
nič manca na čhalavela.

⁴ Mek dži kana pre mande džana?
Savore man daraven avri,
hoj man čhivena tele sar e fala, so maj perel tele,
sar o muros, so šaj visalol avri.

⁵ Ča pal oda vakeren,
sar man te cirdel tele pal o učo than.
Rado dikhen o klamišagos;

le vuštenca žehňinen,
ale le jilenca prekošen.

⁶ Ča andro Del arakhel miri duša o smirom,
ča pre leste man mukav.

⁷ Ča ov hin miri skala,
miro spaseňje the miro hrados,
nič manca na čhalavela.

⁸ O Del man spasinel a del man pačiv.
O Del hin miri zorali skala a miro than, kaj man garuvav.

⁹ Manušale, muken tumen pre leste andre dojekh časos,
čhiven avri anglal leste o trapišagi andral tumare jile!
Bo o Del hin amaro than, kaj pes garuvas.

¹⁰ Savore manuša hine ča balvajori,
na mon nič.

Te len thodahas pro vahi,
ulehas lokeđer sar thuv.

¹¹ Ma muken tumen pro love, so lena avre manušenge,
aňi pre oda, so čorena avrengje;

te tuke barol o barvalipen,
ma prithov paš oda o jilo.

¹² Jekhvar prevakerđa o Del,

duj veci achaliġlom:
 Tiri hiġni e zor, Devla,
¹³ a tiro hin o verno kamiben, RAJEJA!
 Tu čačes počineha sakoneske
 pal oda, sar kerel.

O Žalmos 63

- ¹ Le Davidoskro žalmos, so sas pisimen, sar sas pre judsko pušta.
² Devla, tu sal miro Del!
 Rodav tut, soča avel avri o kham,
 miri duša hiġni smedno pal tute.
 Calo miro telos pes cirdel pal tute,
 sar e šuki phuv bi o paġni.
- ³ De tut mange te dikhel andro sveto Chramos,
 hoj te dikhav tiri zor the tiri slava.
⁴ Bo tiro verno kamiben hin feder sar o dživipen,
 mire vušta tut bararena.
⁵ Lašarava tut, medik ča dživava,
 andre tiro nav hazdava o vasta.
⁶ Miri duša čalola avke, sar te chalomas o nekfeder chaben,
 miro muj tuke giġavela, radišagoha tut le vuštenca lašarava.
- ⁷ Pro hadžos mange pre tu leperav,
 gondolinav pre tu prekal e rat.
⁸ Tu sal miri pomoca,
 vašoda giġavava radišagoha andro čiños tire kridlengro.
⁹ Miri duša pal tu igen džal,
 tiro čačo vast man podhazdel.
- ¹⁰ Ola, ko man kamen te murdarel, ena zničimen
 a džana dži tele andre phuv.
¹¹ Ena dine andro vasta la šablake,
 a lengre tela chana o šakali.
- ¹² Ale o kralis radisaġola andro Del;
 savore, ko pes pridžanen ke leskro nav, lašarena le Devles,
 no o vušta le klamarengre ena phandle andre.

O Žalmos 64

- ¹ Oleske, ko liđžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
² Šun man, ó Devla, sar man sajinav!
 Zachraġnin miro dživipen, bo darav man mire ġeprijaťelistar.
- ³ Chraġnin man olestar, so mange kamen te kerel o nalače manuša;
 le bitangendar, so pre ma aven sar banda.
⁴ E čhib peske ostraren sar šabla
 a muken o jedovata lava sar šipi,
⁵ hoj andral o garudo than te trafinen le ġevinnonnes;
 livinen andre leste jekhvareste a na daran pes.

- 6 Jekh avres maren upre pro nalače veci,
dovakeren pes, hoj nacirdena peskre pasci,
a phenen: „Ko len dikhela?“
- 7 Keren o nalače plani a phenen:
„Avlam pro igen lačo planos!“
Niko našti džanel, so peske o manuš andro jilo gondolinel.
- 8 Ale o Del len trafanela peskre šipenca,
jekhvareste ena on korkore zrañimen.
- 9 Zničinel len lengri čhib.
Sako, ko len dikhela, kerela upral lende le šereha.
- 10 Savore manuša pes darana;
vakerena pal oda, so kerel o Del,
achalona oleske, so ov kerel.
- 11 O spravodljivo radisalola andro RAJ
a denašela pes te garuvel andre leste.
Lašarena pes leha savore čačejileskre.

O Žalmos 65

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E gili.
- 2 Tuke, Devla, džal e chvala pro Sion
a tuke kampil te dolikerel o lava, so tut das.
- 3 Tu sal oda, ko šunel avri e modlitba,
ke tute avena savore manuša.
- 4 Sar amen thovel tele amaro nalačhipen,
tu amenge odmukes amare bini.
- 5 Bachtalo hin oda, kas tuke kides avri,
kaske domukes te avel pašes paš tute,
hoj te bešel andre tire dvori.
Amen čaluvaha le lačhipnastar andral tiro kher,
andral tiro sveto Chramos.
- 6 Odpheneha pre amare modlitbi le zazrakenca the le spravodlive
skutkenca,
Devla, amaro Spasitelina.
O manuša pal calo svetos
a the dural pašal o moros pes muken pre tute.
- 7 Tu stvorindal o verchi tira zoraha,
a sal urdo upre andre zor,
- 8 zaačhaves o moros the o vlni,
hoj te na hučinen,
keres tele e vika le narodengri.
- 9 Čali phuv pes igen čudalinel tire zazrakenge;
tire skutki anen o radišagos pre phuv,
kaj vidñisalol tosara
a rači kalol andre.
- 10 Starines tut pal e phuv a polivines le pañeha;
igen la barvařares.
O jarki le Devleskre hine pherde le pañeha,

- hoj te den le manušen e pšeñica.
 Kavke tut starines pal e phuv:
 11 Polivines lakre brazdi,
 zrovñines lakre hrudi,
 le brišindeha la kovlares
 a požehñines lakro ulipen.
 12 Tu koruñines o berš tire lačhipnaha,
 pal tire stopaja ačhel pherdo ulipen.
 13 O zamukle mali prečuľan,
 o brehi pre peste uren o radišagos.
 14 O mali hine učharde andre le stadenca,
 o dolini hine pherde la pšeñicaha,
 giľaven radišagostar, he, giľaven.

O Žalmos 66

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. E giľi. O žalmos.
 Lašaren radišagoha le Devles, cali phuv!
 2 Giľaven pre slava leskre naveske,
 leskri slava rozlidžan le chvalenca!
 3 Phenen le Devleske:
 „Save užasna hin tire skutki!
 Tiri zor hiñi ajsi bari,
 hoj tire ñeprijateľa pes angle tu skurčinen daratar.
 4 Cali phuv bandol angle tu;
 giľaven tuke o chvali,
 giľaven o chvali tire naveske!“
 5 Aven a dikhena, so o Del kerďa,
 leskre užasna skutki prekal o manuša!
 6 Čerinda o moros pre šuki phuv,
 pregele prekal o pañi le pindrenca.
 Aven, radisaľuvas andre leste!
 7 Peskra zoraha kralinel pro furt,
 peskre jakhenca pozorinel le naroden.
 Te na pes o zacata manuša lidžan upre!
 8 Savore manušale, lašaren amare Devles,
 mi šundol o hangos leskra chvalakro!
 9 Ov amen ľikerelas paš o dživipen
 a na domukľa, hoj amenge o pindre te poddžan.
 10 Tu amen čačes skušinehas, Devla,
 prelabardal amen andre jag, sar pes prelabarel o rup.
 11 Zachudňal amen andre sita
 a thoďal amenge pro dume o pharipen.
 12 Domukďal, hoj amenge o manuša te phiren pal o šero;
 pregelam la jagaha the le pañeha,
 ale tu amen palis doandal pro than, kaj hin pherdo savorestar.
 13 Avava andre tiro kher le labarde obetenca,
 avke dolikerava mire lava,
 14 so phende mire vušta

a so avla avri andral miro muj andro pharipen.

15 Anava tuke o labarde obeti le thule džvirendar
the o voňavo thuv le bakrendar,
obetinava tuke le biken the le capen.

16 Aven a šunen, savore, ko daran le Devlestar,
phenava tumenge, so mange kerđa o Del:

17 Mire mujeha vičinavas ke leste,
mira čhibaha les lašaravas.

18 Te namištes gondolindomas andro jilo,
o Raj man na šundahas avri,

19 ale o Del man šundā avri,
prithoda o kan paš miro mangipen.

20 Mi el barardo o Del,
savo na odmarda miro mangipen
a na iľa mandar peskro verno kamiben!

O Žalmos 67

1 Oleske ko lidžal o bašaviben pro strunegro nastrojis. O žalmos. E gili.

2 Devla, av ke amende jileskro
a požehñin amen,
mi švicinel pre amende tiro muj!

3 Mi prindžarel pes tiro drom pal cali phuv
a tiro spaseñje maškar savore narodi!

4 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!

5 Mi thoven baripen o narodi
a mi gilaven tuke radišagostar,
bo tu len sudzines čačipnaha
a lidžas le naroden pre phuv.

6 Mi bararen tut, Devla, o manuša,
mi bararen tut savore manuša!

7 E phuv diňa avri peskro ulipen,
o Del, amaro Del, amenge žehñinel.

8 Mi žehñinel amenge o Del,
hoj pes lestar te daran pal cali phuv!

O Žalmos 68

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. E gili.

2 O Del uštela a leskre ñeprijateľa pes rozdenašena;
denašena angle leste ola, ko les našti avri ačhen.

3 Sar e balvaj rozphurdel o thuv, avke len tu roztradeha;
sar e momeli rozdžal paš e jag,
avke našlona o nalače manuša pašal o Del.

4 Ale o čačipnaskre radisaľon,
thoven baripen
a khelen radišagoha anglo Del.

- 5 Gilaven le Devleske,
gilaven o chvali leskre naveske!
Pripravinen o drom oleske, ko avel le chmarenca!
Thoven baripen andre leste, leskro nav hin o RAJ!
- 6 O Del bešel andre peskro sveto Chramos
a hino dad le širotenge the obhajcas le vdovenge.
- 7 O Del del famelija le manušes, so hino omuklo,
le bertenošén del radišagos, sar len premukel,
ale o zacata manuša bešena andre šuki phuv bi o pañi.
- 8 Devla, sar lidžahas tire manušen,
sar pochodinehas prekal e pušta,
- 9 e phuv razisalila
a o ñebos čhida avri o brišind
anglo Del, o Del andral o Sinaj,
anglo Del, o Del andral o Izrael.
- 10 Ó Devla, diñal but brišind,
občerstvindal tiri dedično phuv, so sas igen šuki.
- 11 Tire manuša peske ode ačhade khera;
andre tiro lačhipen la pripravindal le čorenge, Devla.
- 12 O Raj phenda lav
a but džuvla rozlidžan o lačo hiros;
- 13 „Denašen o krala le armadenca, denašen het!
O džuvla khere rozdelinen oda, so sas zailo,
- 14 a ola, ko peske pašlon andro bakrane ohradi,
dochuden o rupune kridli la holubicakre
the o pora, so blištisañon sar o somnakaj!“
- 15 Sar o Nekzoraleder roztradelas le kralen,
delas o jiv pro verchos Calmon.
- 16 Ó, verchona Bašan, baro verchona,
ó, verchona Bašan, saves hin but štiti.
- 17 Ó, tumen, verchale le but štitenca!
Soske dikhen cholaha pro verchos,
kaj kamel o Del te bešel?
- O RAJ ode čačes bešela pro furt!
- 18 O verdana le Devleskre hine ezera-ezerenge,
añi pes len na del te zrachinel,
lenca avla o Raj andral o Sinaj andro Neksveteder than.
- 19 Geñal upre pro nekučeder thana,
iñal tuha le zaphandlen;
priiñal le manušendar o dari,
mek the le zacate manušendar priiñal o dari,
hoj ode te bešes, ó RAJEJA, Devla!
- 20 Mi el barardo o RAJ,
savo sako džives lidžal amare pharipena
O Del hin amaro spaseñje,
- 21 he, amaro Del hin o Del, savo spasinel,
o Nekbareder RAJ amen zachrañinel le meribnastar.

- 22 He, o Del rozmarela o šere olenge, ko pre leste džan,
o zacata šere olenge, ko ačhen andre peskre bini.
- 23 O Raj phenda:
„Anava tut pale andral o Bašan,
anava tut pale andral o moroskre hlbini,
- 24 hoj tuke te močines o pindre andro rat
a hoj tire rikone te pijen o rat tire nepřijaťelengro.“
- 25 Devla, savoredžene dikhle tiro pochod, sar zvitazindal,
o pochod mire Devleskro, mire Kraliskro,
andro Neksveteder than.
- 26 Anglal džanas o spevaka,
palal o lavutara,
maškaral o čhaja le čerkutkenca.
- 27 Tumen, ó čhave le Izraeloskre, lašaren le Devles,
le RAJES maškar o but zgele manuša.
- 28 Ode hin o Benjamin, o nekcikneder kmeňos,
savo džal ešebno;
o but raja andral o kmeňos Juda,
o raja andral o kmeňi Zebulun the Naftali.
- 29 Devla, sikav amenge, hoj sal zoralo!
Devla, sikav tiri zor,
sar imar prekal amende kerđal,
- 30 sikav la andral tiro chramos andro Jeruzalem,
kaj tuke o krala anena o dari.
- 31 Ker vika pro Egipt, pre ola dziva džviri andre trsfina,
the pro narodi, pre oda bikengro stados lengre gurunňorencu.
Medik savore na bandona tele
a na anena tuke peskro rupuno barvalipen.
Roztrade ole manušen, kaske džal ča pal o mariben!
- 32 O bare raja avena andral o Egipt,
e Etiopija* sig nacirdela peskro vast ko Del.
- 33 Tumen, o krališagi la phuvakre,
gilaven le Devleske!
Lašaren la chvalaha le Rajes,
- 34 so džal pal o nekučeder ňebos,
pal o ňebos, so hin čirlastar!
- Šun, sar šundol leskro hangos,
leskro zoralo hangos!
- 35 Vakeren pal le Devleskri zor!
Leskri slava hin upral o Izrael,
leskri zor hin andro chmari.
- 36 Ó Devla, tutar avel e sveto dar,
sar aves andral tiro sveto Chramos.
O Del le Izraeloskro del peskre manušen e bari zor.

Mi džal e chvala le Devleske!

* O Žalmos 68:32 68,32 E hebrejiko čhib: Kuš

O Žalmos 69

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Lalije.“ Le Davidoskro žalmos.

² Zachrañin man, Devla,
bo o pañi mange avla upre dži e meñ.

³ Taslúvav andre bari čik,
nane man pre soste te uštarel.

Dochudñom man andro bare paña,
o prudos man začhivel andre.

⁴ Slabisalilom, so ajci vičinav,
hoj mange te pomožinen;
o kirlo mange šučila avri,

o jakha mande hin strapimen,
so ajci užarav pre miro Del.

⁵ Ola, ko man našti avri ačhen, kajte len nane vaš soske,
hine buter sar mire bala pro šero.

Zorale hine ola, ko man kamen te zñičinel,
o ñeprijafeľa, so pre ma vakeren o klamišagos.

Kamen, hoj te dav pale
oda, so na čordom!

⁶ Tu, Devla, prindžares miro nagodaveripen;
nane tuke garude mire bini.

⁷ Adonaj, Nekzoraleder RAJEJA,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko pes muken pre tute!

Devla le Izraeloskro,
ma domuk, hoj pes vaš ma te ladžan ola,
ko tut roden!

⁸ Se vaš tuke zlidžav, hoj mandar asan,
e ladž mange učharel andre o muj.

⁹ Mire phrala man likerem sar cudzones,
prekal o čhave mira dakre som cudzincos.

¹⁰ O kamiben vaš tiro kher andre mande labol sar jag;
o dopheñiben olengro, ko tuke dophenen, avla pre mande.

¹¹ Sar rovavas a trapinavas miri duša andro postos,
ande man avri pro asaben;

¹² sar pre mande urdom o gada le gonestar,
o manuša mandar asanas.

¹³ Vakeren pre ma namištes ola, ko bešen andre brana,
pheraseha peske pal ma gilaven ola, ko mačon.

¹⁴ Ale me man modlinav ke tute, RAJEJA,
andro časos, so tuke hin pre dzeka.

Odphen mange a zachrañin man, ó, Devla,
bo tiro verno kamiben ke ma hino baro.

¹⁵ Cirde man avri andral e čik, hoj te na taslúvav!
Le mañ avri olendar, ko man našti avri ačhen,
zachrañin man andral o bare paña,

¹⁶ hoj man te na lel peha o prudos le pañeskro,

hoj man te na začivel e hlbina,
a te na pal ma e chev phandel o muj andre.

17 De tut anglal ke mande, RAJEJA,
bo tiro verno kamiben hino lačo.
Visaluv ke ma andre tiro baro jileskeriben.

18 Ma garuv tiro muj tire služobňikoske;
odphen mange sig, bo hin mange phares.

19 Av paš ma a cin man avri;
le man avri mire ňeprijateľendar.

20 Tu džanes, sar mange dophenen,
sar mange keren ladž a asan mandar;
tu prindžares savoren, ko pre ma džan.

21 O dopheňiben man dukhandiľa andro jilo avke,
hoj nasvaliľom.

Užaravas, hoj varekaske ela pharo vaš ma, ale na sas,
hoj man vareko potešinela, ale na avľa ňiko.

22 Andro chaben mange čhivenas jedos,
a sar somas smedno, dine man šut.

23 Mi ačhel lenge lengro hostinacro skamind e pasca
a mi zachudel andre the lengre hosten!

24 Mi korisalon pro jakha, hoj te na dikhen;
bandar lengro dumo pro furt!

25 Čhiv pre lende avri tiri bari cholí;
mi dochudel len tiri jagali cholí!

26 Lengro taboris mi ačhel omuklo
a ňiko te na bešel andre lengre stani!

27 Bo džan pre oda, kas imar tu zraňindal,
a vakeren pal e dukh olengri, kas tu dukhadal.

28 Rachin lenge o binos paš o binos
a ma muk len, hoj te aven spasimen.

29 Mi aven avrikhosle andral o zvitkos le dživipnaskro,
te na aven pisimen maškar o spravodľiva!

30 Ale me cerpinav a som andre dukh;
hazde man upre, Devla, a zachraňin man!

31 Lašarava o nav le Devleskro giľaha
a bararava les palikeribnaha!

32 Kada ela le RAJESKE buter pre dzeka sar o dobitkos,
sar o bikos le rohenca the le kopitenca.

33 O pokorna oda dikhena a radisalona.
Tumenge, ko roden le Devles, mi obdživel tumaro jilo!

34 Bo o Del šunel avri le čoren,
a na bisterel pre peskre manuša, sar hine andre bertena.

35 Mi lašaren les o ňebos the e phuv,
o moros the savoro, so dživel andre,

36 bo o Del zachraňinela o Sion

a pale ačhavela o fori andre Judsko.
 Avke ode o manuša bešena a zalena e phuv.
³⁷ O čhave leskre služobnikengre la zdědinena
 a bešena ode ola, ko kamen leskro nav.

O Žalmos 70

¹ Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos. Pro leperiben.

² Devla, zachrañin man!
 RAJEJA, siđar mange te pomožinel!

³ Mi ladžan pes a mi loŀon avri savore,
 ko mange kamen te lel o dživipen.

Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange žičinen o trapišagos.

⁴ Mi visaren pes pale ladžaha ola,
 ko mange phenen: „Avke tuke kampil!“

⁵ Mi radisaŀon a mi thoven baripen andre tu savore,
 ko tut roden.
 Ola, ko kamen tiro spaseñje, furt mi phenen:
 „O Del hino baro!“

⁶ Ale me som čoro a slabo,
 Devla miro, siđar paš ma!
 Tu sal miri pomoca, miro zachrancas.
 RAJEJA, av sig!

O Žalmos 71

¹ RAJEJA, ke tu man garuđom,
 ma domuk šoha, hoj man te ladžav!

² Zachrañin man, bo sal spravodlivo, a le man avri!
 Visar tiro kan ke ma a pomožin mange!

³ Av mange miri skala,
 kaj man furt šaj avava te garuvel.
 Rozhodñindal tut, hoj man zachrañineha,
 bo tu sal miri skala, miro hrados.

⁴ Devla miro, zachrañin man andral o vast le nalače manušestar,
 andral e burñik le dzive the binošne muršestar!

⁵ Adonaj, tu sal miri nađej,
 RAJEJA, tuke pačav mire terñipnastar.

⁶ Pre tute man mukav, kanastar uliŀom,
 andral o per mira dakro sal furt miro ochrancas.
 Pal tute giŀavava o chvali pro furt.

⁷ But manuša peske len mire dživipnastar,
 bo tu sal miro zoralo hrados.

⁸ Andre miro muj hin pherdo chvali pal tute,
 sako džives tuke đen e slava.

⁹ Ma odčhiv man andre miro phuripen;
 ma omuk man, sar slabisaŀuvav!

¹⁰ Bo ola, ko pre ma džan, pre ma vakeren;

- ola, ko man kamen te murdarel, pal ma phenen:
 11 „O Del les omukla.
 Džan pal leste a chuden les,
 bo ňiko leš na zachraŋinela.“
 12 Devla, ma dža mandar dur!
 Devla miro, sidar mange te pomožinel!
 13 De, hoj pes te ladžan a te aven zničimen ola,
 ko džan pre miro dživipen.
 Mi ladžan pes a mi en pokorimen ola,
 ko man kamen te dukhavel.
- 14 Ale me užarav furt pre tute
 a furt buter tut lašarava.
 15 Mire vušta vakerena pal tiro spravodlišagos
 a sako džives pal tire zachranakre skutki,
 kajte pes aŋi na den te zrachinel.
 16 Avava a lašarava o zorale skutki le Nekbareder RAJESKRE.
 Leperava tiro spravodlišagos – ča tiro.
 17 Devla, sikavehas man terŋipnastar
 a me dži akana vakerav pal tire bare skutki.
 18 Kajte avava phuro a ela man šiva bala,
 ma omuk man, Devla,
 medik na vakerava pal tiri zor avre pokoleŋjenge,
 pal tire zorale skutki savorenge, ko avena pal ma.
- 19 Devla, tiro spravodlišagos, džal dži o ňebos,
 bo bare veci kerdal.
 Ko hin sar tu, Devla?
 20 Kajte mange diŋal te prindžarel but pharipena the čoripena,
 ale pale man obdžidareha
 a cirdeha man upre dži telal andral e phuv.
 21 Tu man deha bareder pačiv
 a pale man pošešineha.
- 22 A me tuke palikerava le bašavibnaha pre harfa
 vaš tiri vernost, Devla miro.
 Gilavava tuke o chvali pre citara,
 Sveto Devla le Izraeloskro!
 23 Mire vušta radisaŋona,
 sar tut lašarava;
 the miri duša, savi cindal avri.
 24 Miri čhib vakerela calo džives pal tiro spravodlišagos,
 bo ola, ko man kamle te dukhavel,
 lošile avri a ladžanas pes.

O Žalmos 72

1 Le Šalamunoske*.

Devla, de le kraliske te sudzinel spravodlišagoha,
 le kraliskre čhaske tire čačipnaha.

2 Mi sudzinel čačipnaha tire manušen

* O Žalmos 72:1 72,1 Abo: Le Šalamunoskro

the le čore manušen spravodlišagoha.

- ³ O verchi mi anen le manušenge o požehnañje
a o brehi o spravodlišagos.
- ⁴ Mi zaáčhel vaš ola, ko hine trapimen maškar o manuša,
mi zachrañinel le čoren;
mi zničinel oles, ko len trapinel.
- ⁵ Mi lašaren tut dži akor,
medik švicinel o kham the o čhonoru,
pal jekh pokoleñje pre aver.
- ⁶ Avke sar del o brišind pre košimen mała
a sar e rosa cindarel e phuv,
- ⁷ avke andre le kraliskre dživesa
mi kvitñisalol o spravodljivo
a mi el pherdo smirom dži akor,
medik na našlola o čhonoru.
- ⁸ Mi kralinel le morostar ko moros,
le pañestar Euftrat dži pro agora la phuvake!
- ⁹ Bandona angle leste ola, ko dživen pre pušfa,
a leskre ñeprijateła lizinena o prachos.
- ¹⁰ O krała andral o Taršiš the pal o ostrovi leske počinena o dañe,
o krała andral e Šeba the andral e Saba anena o dari.
- ¹¹ Bandona anglal leste savore krała
a služinena leske savore narodi.
- ¹² Ov zachrañinela le čores, sar vičinela,
oles, kas nane nič,
kaske nane ko te pomožinel.
- ¹³ Hino jileskro ko slabo the ko čoro
a zachrañinel o dživipen le čore manušengro.
- ¹⁴ Andral o trapišagos the mariben len zachrañinela,
bo lengro dživipen† hino vzacno andre leskre jakha.
- ¹⁵ Mi dživel but! Mi den leske o somnakaj andral e Šeba!
Mi modñinen pes furt vaš leske
a mi žehñinen leske sako džives!
- ¹⁶ Mi el pherdo zrnos andre odi phuv
a mi en lenca o brehi le verchengre učharde.
Mi barol ode but ovocje sar andro Libanon,
mi kvitñisalon o manuša andro fori sar e čar pre mała.
- ¹⁷ Leskro nav likerela pro furt;
medik o kham švicinela, leskro nav ačhela.
Savore narodi ena požehñimen prekal leste
a anena leske e chvala!
- ¹⁸ Barar le RAJES, le Devles, le Izraeloskre Devles!
Ča ov kerel bare zazraki.
- ¹⁹ Mi el požehñimen leskro slavno nav pro furt
a leskri slava mi pherdžarel całi phuv!
Amen, amen!

† **O Žalmos 72:14** 72,14 E hebrejiko čhib: lengro rat

20 Dži kade hin o modlitbi le Davidoskre, le Izajoskre čhaskre.

O trito zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 73

¹ Le Asafoskro žalmos.

Savo lačo hino o Del ko Izrael,
ke ola, ko hine žuže andro jile!

² Ale na kampļa but a podgeļahas mange o pindre,
mire krokenca maj peļomas.

³ Bo zavidzinavas le barikanenge,
sar dikhavas, hoj le nalačenge džal mištes avri.

⁴ Bo nane len trapišagos dži o meriben
a lengre tela hine saste the zorale.

⁵ Andro pharipen nane sar okla manuša,
aņi nane marde le ranenca sar aver manuša.

⁶ Vašoda hordinen o baripen andre meņ sar lancocis,
uren pre peste o mariben sar ruchos.

⁷ O jakha lenge le žirostar šuvļol,
andro jile gondolinen pro nalačhipen.

⁸ Asan a vakeren namištes,
barikanes vakeren pal oda, hoj trapinena avren.

⁹ Le vuštenca namištes vakeren pro ņebos
a le čhibenca kamen te zalel e phuv.

¹⁰ Vašoda pes mek the le Devleskre manuša visaren ke lende
a pijen lengre lava sar paņi.

¹¹ A phenen: „Sar pes oda o Del dodžanela?
Džanel olestar o Nektbareder?“

¹² Kajse hine kala nalače manuša -
bi o starišagos peske skiden furt buter a buter barvalipen.

¹³ Akor soske me žužarav miro jilo le nalačhipnastar
a o vasta mange thovav avri andre ņevina?

¹⁴ Bo sako džives cerpinav
a sako tosara som mardo.

¹⁵ Te me phendomas: „Vakerava avke sar on,“
zradzindomas o pokoleņje tire čhavengro.

¹⁶ Sar kamlom kada savoro te achalol la godaha,
dičholas pes mange oda igen pharo.

¹⁷ Ale sar geļom andro Chramos le Devleskro,
akor achalilom, savo ela lengro koņec.

¹⁸ He, thoves len te ačhel pro šlickaca thana
a keres, hoj te peren a imar te na ušten.

¹⁹ Jekhvareste ena zničimen!
Našlona, daratar merena!

²⁰ Avke sar o suno, so našlol, sar o manuš uštel upre,

avke tu, Rajeja, sar ušteha, bistereha pre lende.

²¹ Sar pes miri duša oleha trapinelas
a dukhalas man oda andro jilo,

²² somas dilino the bi e godi,
somas anglal tute sar o džviros, so na achalol nisoske.

²³ Ale me som furt tuha,
chudes man mire čače vastestar.

²⁴ Tu man lidžas tire radenca
a palis man prileha andre tiri slava.

²⁵ Ko man hin pro ņebos, te na tu?
A pre phuv mange na džal pal nisoste, ča pal tu!

²⁶ Miro telos the miro jilo šaj slabisalol,
ale e zorali skala mire jileskri hin o Del,
ov hino miro pro furt.

²⁷ Ola, ko hine tutar dur, merena.
Zničineha savoren, ko tuke nane pačivale.

²⁸ Ale mange hin mištes te avel pašes paš o Del,
te garuvel pes andro Nekbareder RAJ
a te vakerel savore tire skutki.

O Žalmos 74

¹ O maskil* le Asafoskro.
Devla, soske amen tutar odčhidal?

Odčhidal amen pro furt?
Soske labol tiri choli pro bakrore pal tiri maľa?

² Leper tuke pre tire manuša, saven čirła dochudňal,
pro manuša, saven cindal avri sar tiro dedictvos,
leper tuke the pro verchos Sion, kaj bešes.

³ Predža tut pal kala rozburimen muri,
so hine čhide tele pro furt;
dikh sar o ņeprijateľis zničinda savoro andro sveto Chramos!

⁴ Tire ņeprijateľa kerenas vika pre tiro sveto than
a hazdle upre peskre maribnaskre zastavi.

⁵ Dičholas oda avke,
sar te pes le tovereha čhingerđahas tele o stromi andro veš.

⁶ Savore kaštune ozdobi zničinde
le tovereha the le čokanoha.

⁷ Tiro sveto Chramos labarde avri dži e phuv
a melarde andre o kher tire naveskro.

⁸ Phende peske:
„Calkom len zničinaha!“
Andre phuv labarde avri savore thana,
kaj pes lašarelas le Devles.

⁹ Imar na dikhas nisave znameňja le Devlestar,
nane imar nisave proroka
a ņiko amendar na džanel, dži kana oda likerela.

* O Žalmos 74:1 74,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

10 Devla, dži kana peske o űeprijateljís kerela tutar pheras?
Dophenela furt tire naveske?

11 Soske amendar zlíkeres tiro vast, tiro čačo vast?
Hazde tiro vast a zńičin len!

12 Ale o Del hino miro Kralís čirlastar;
ov anel o spaseńje pre phuv.

13 Tira zoraha rozdelindal o moros,
rozmarđal o šere le moroskre obludenge.

14 Phagerđal o šere le Levijatanoske,
dińal, hoj les te chan o džviri pre pušta.

15 Phundrađal o prameńis the o prudi le pańeskre;
šučardal avri o pańa, so furt čulan.

16 Tiro hin o džives, tiri hińi e rat;
tu thodál o čhon the o kham pre peskre thana.

17 Ačhadal savore hrańici pre phuv,
kerđal o űilaj the o jevend.

18 Leper tuke, RAJEJA, sar tutar o űeprijateljís asal,
sar o diline dikhen tele tiro nav.

19 Ma de o dživipen tira holubicakro le dzive šelmenge!
Šoha ma bister pro dživipen tire čore manušengro!

20 Leper tuke pre tiri zmluva,
bo pre phuv hin pherdo kale thana,
kaj o maribnaskre murša vladńinen.

21 Ma domuk le strapimen manušes te džal het ladžaha!
O čore the o slaba manuša mi lašaren tiro nav!

22 Ušći upre, Devla, brańin tut!
Leper tuke, sar tutar o dilino asal calo džives!

23 Ma bister pro viskišagos olengro, ko pre tu džan,
pre vika tire űeprijateljengri, so na preačhel.

O Žalmos 75

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen: „Ma zńičin!“ Le Asafoskro žalmos.

2 Lašaras tut, Devla,
lašaras tut, bo tiro nav hino pašes;
o manuša vakeren pal tire zazraki.

3 Tu phenes: „Andro časos, so dińom,
sudzinava spravodlíšagoha.

4 Sar e phuv le manušenca razisałol,
me som oda, ko líkerel zorales lakre zakladi.“

5 Phenav le lašardenge: „Ma lašaren tumen!“
Le nalačhenge: „Ma hazden tumen* upre!

6 Ma hazden tumen upre pro űebos,
ma vakeren avke barikanes!“

7 Ańi pal o vichodos, ańi pal o zapados,

* O Žalmos 75:5 75,5 E hebrejiko čhib: tumare rohi

- añi pal e pušta, ñiko pes našti lidžal upre,
 8 bo ča o Del hino sudcas:
 Jekhes dikhel tele a avres hazdel upre.
 9 Bo andre le RAJESKRO vast hin e kuči
 pherdžardi la koreñimen molaha, so peñinel;
 ov la čhivel avri
 a pijena latar savore nalače manuša pre phuv,
 pijena avri dži e posledno kapka.
- 10 Ale me furt vakerava pal tute,
 gilavava o chvali tuke, Devla le Jakoboskro.
- 11 O Del phenel: „Odčhinava savori zor† le nalače manušengri
 a hazdela pes upre e zor le spravodlīve manušengri.“

O Žalmos 76

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben pro strunengro nastrojīs. Le Asafoskro žalmos. E gili.
- 2 Le Devles prindžaren andre Judsko,
 baro hin leskro nav andro Izrael.
- 3 Andro Jeruzalem hin leskro Stanos,
 pro verchos Sion leskro kher.
- 4 Ode phagerdā o jagale šipi le lukenca,
 o štītos the e šabla, savore maribnaskre zbrañe.
- 5 Tu sal slavneder andre tiro švetlos
 a šukareder sar o čirlatune verchi.
- 6 O zorale slugađa pašlon občorarde
 a soven le meribnaskre sovibnaha;
 imar ñiko lendar našti hazdel peskre vasta pre amende.
- 7 Pre tiro dovakeriben, Devla le Jakoboskro,
 o graja the ola, ko upre bešenās, mule.
- 8 Tu sal oda, RAJEJA, kastar kempel te daral.
 Ko šaj paš tute obačhel,
 sar sal chołamen?
- 9 Andral o ñebos diñal te džanel tiro sudos,
 e phuv darandila a ačhila čhit,
- 10 sar tu, Devla, uštīlal upre, hoj te sudzines;
 te zachrañines savore strapimen manušen pre phuv.
- 11 Sar mareha olen, pre kaste sal chołamen,
 o manuša tut lašarena;
 olen, ko ačhena te dživel pal tiri chołi,
 phandeha pašal tu sar koruna.
- 12 Den le RAJESKE, tumare Devleske, oda, so phendān!
 Oleske, kastar kempel te daral,
 mi anen o dari savore phuva, so hine pašal leste.
- 13 Ov pokorinel le vladaren
 a daravel avri le bare krañen.

† O Žalmos 75:11 75,11 E hebrejiko čhib: savore rohi

O Žalmos 77

- 1 Prekal o Jedutun, savo lidžal o bašaviben. Le Asafoskro žalmos.
- 2 Zorales vičinav ko Del,
vičinav ko Del a ov man šunel avri.
- 3 Oda džives, sar mange hin phares, rodav le Rajes,
cali rat nacirdav mire vasta andre modlitba,
ale miri duša pes na del te pošešinel.
- 4 Leperav mange pro Del a stukinav;
gondolinav a miro duchos pes trapinel.
- 5 O jakha mange likereres phundrade
a pharipnastar našti aňi vakerav.
- 6 Gondolinav pal o dživesa, so sas varekana,
pal o čirlatune berša.
- 7 Leperav mange, sar gilavavas rači,
miro jilo gondolinel a miro duchos phučel:
- 8 „Odčhivel man pestar o RAJ pro furt?
Imar mange pale na presikavela peskro lačhipen?
- 9 Preačhiľa leskro verno kamiben pro furt?
Imar šoha na dolikerela oda, so phendā?
- 10 Bisterdā o Del pro jileskeriben?
Hino ajsu cholamen, hoj leske imar nane pharo?“
- 11 Avke phendom: „Kada man igen dukhal,
hoj o vast le Nekbareder Devleskro mange imar na pomožinel.“
- 12 Leperava mange pro skutki le RAJESKRE,
He, leperava mange tire čirlaskre zazraki.
- 13 Gondolinava pal savoreste, so kerdal,
zagondolinava man pre tire skutki.
- 14 Devla, tiro drom hino sveto!
Savo del hino ajsu baro sar amaro Del?
- 15 Tu sal o Del, savo kerel o zazraki!
Tu sikadal tiri zor maškar o narodi.
- 16 Zorale vasteha cindal avri tire manušen,
le Jakoboskre the le Jozefoskre čhaven.
- 17 Dikhle tut o paňa, Devla,
dikhle tut o paňa a chudle te izdral,
the o hlbini le moroskre izdranas daratar.
- 18 O chmari čhorenas avri o paňi,
o ņebos herminelas
a tire šipi ľecinenas pre savore seri.
- 19 Tiro perumos šundolas andre zoralı balvaj,
pro svetos švicinenas o bleski,
e phuv izdralas a razisalolas.
- 20 Tiro drom lidžalas prekal o moros,
tiro chodňikos prekal o bare paňa,
ale tire stopaja na dičholas.
- 21 Tire manušen lidžahaš sar stados
prekal o vast le Mojžišoskro the le Aronoskro.

O Žalmos 78

- ¹ Le Ašafoskro maskil*.
 Manušale mire, šunen miro sikaviben!
 Prithoven tumaro kan ko lava andral miro muj.
² Phundravava miro muj andro podobenstva
 a vakerava o garude veci, so pes imar čirla ačhile;
³ oda, so šundam a so prindžaras,
 pal soste amenge amare dada vakerenas.
⁴ Na garuvaha oda lengre čhavage,
 phenaha le avre pokoleņjenge
 o slavna skutki le RAJESKRE,
 leskri zor the o zazraki, save kerđa.
⁵ Le Jakob diņa o prikazaņja,
 le Izrael o zakonos,
 amare dadenge prikazinda,
 hoj oda te sikaven peskre čhaven,
⁶ hoj oda te prindžaren the aver pokoleņja,
 o čhavore, so ulona,
 a on palis oda vakerena dureder peskre čhavage.
⁷ Avke the on pačana andro RAJ
 a na bisterena pre leskre skutki,
 ale dolikerena leskre prikazaņja.
⁸ A na ena ajse, sar lengre dada -
 o pokoleņje, so sas zacato a na šunelas le Devles,
 o pokoleņje, saveskro jilo na sas paš o Del,
 saveskro duchos na sas verno le Devleske.
⁹ O slugada le Efrajimoskre, vizbrojimen le lukenca,
 denašle het oda džives, sar sas o mariben.
¹⁰ Na dolikerenas e zmluva le Devleskri
 a na kamenas te dživel pal leskro zakonos.
¹¹ Bisterde pre oda, so ov kerđa,
 the pro zazraki, so lenge sikađa.
¹² Kerelas o zazraki anglal lengre dada,
 andre egiptsko phuv paš e coaņiko maļa.
¹³ Rozdelinda o moros a preliġenda len,
 o paņi ačhađa sar muros.
¹⁴ Dživeše len lidžalas la chmaraha
 a rači le jagale švetloha.
¹⁵ Pharađa e skala pre pušta
 a diņa len but paņi dži telal e phuv,
¹⁶ anda avri o potoki andral e skala
 a o paņa diņa te džal prudoha.
¹⁷ Ale on mek dureder kerenas o bini anglo Del,
 pre pušta pes ačhavenas le Někbaredereske.
¹⁸ Provokinas le Devles,
 bo peske mangenas o chaben pal peskre žadosci.
¹⁹ Dudrinenas pro Del a phenenas:
 „Šaj pripravinel o Del o skamind pre pušta?
²⁰ He, ov demađa pal e skala avke,

* **O Žalmos 78:1** 78,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

- hoj džanas o paňa a strikinenas o potoki,
 ale šaj dela the maro?
 Šaj dela the mas peskre manušen?“
- 21 Sar oda šunda o Del, cholisaliła;
 rozlabiła leskri jag pro Jakob,
 leskri choli avla pro Izrael,
- 22 bo na pačanas le Devleske
 a na mukenas pes pre leste, hoj len zachrañinela.
- 23 Ale o Del upral prikazinda le chmarenge
 a phundrađa o brani andro ñebos;
- 24 sar o brišind lenge bičhavelas e manna, hoj te chan;
 delas len e ñeboskri pšeñica.
- 25 O manuša chanas le añjelengro maro;
 bičhađa lenge pherdo chaben.
- 26 Diňa, hoj te phurdel e vichodno balvaj andral o ñebos,
 a peskra zoraha anda e južno balvaj.
- 27 Mukla pre lende te perel o mas sar e chmara le prachoskri,
 ajci čiriklen sar e poši paš o moros.
- 28 Mukla len te perel maškar lengro taboris,
 pašal lengre stani.
- 29 Avke chale a mištes čalile;
 diňa len oda, so peske žadinenas.
- 30 Ale angloda, medik chale savoro, so kamenas,
 a mek o chaben lende sas andro muj,
- 31 imar rozlabiła e choli le Devleskri pre lende
 a murdarđa le zorale
 the le terne muršen andral o Izrael.
- 32 On the avke kerenas dureder o bini
 a na pačanas leskre zazrakenge.
- 33 Vašoda kerđa, hoj lengre dživesa te našlon sar balvaj,
 hoj lengre berša te skončinen andre bari dar.
- 34 Akor, sar len o Del marelas le meribnaha, rodenas les;
 visarenas pes ke leste pale a igen les rodenas.
- 35 Avelas lenge pre godi, hoj o Del hin lengri skala;
 hoj o Del o Nekbareder hin lengro Vikupitelis.
- 36 Ale le vuštenca les klaminenas,
 la čhibaha leske na phenenas o čačipen,
- 37 aňi peskre jilenca na sas paš leste,
 na ačhile pačivale leskra zmluvake.
- 38 Ale ov sas lačhejileskro,
 odmukelas e vina, na zničinelas len.
 Buterval lendar visarelas peskri choli,
 na mukelas pre lende cali peskri choli.
- 39 Na bisterđa, hoj on hine ča telos,
 balvajori, so predžal a na avel pale.
- 40 Keci pes leske ačhavenas pre pušta
 a kerenas leske o pharipen pro zamukle thana!
- 41 Pale a pale pokušinenas le Devles,
 dukhavenas le Svetes le Izraeloskres.
- 42 Na leperenas peske pre leskro zoralo vast
 aňi pre oda džives, sar len iľa avri lengre ñeprijateljistar,

- 43 pre oda džives, sar sikavelas peskre znameŋja andro Egipt
a sar kerelas o zazraki pre mała Coan.
- 44 Lengre paña prečerinda pro rat,
našti lendar pijenas.
- 45 Bičhađa pre lende pherdo hmizos, hoj len te danderen,
le žaben, hoj len te zničinen.
- 46 Lengro ulipen diña le kobilkenge
a lengro ovojce le maľakre grajorenge.
- 47 Lengro viňičis zničinda le krupenca
a o figovňikos le legenca.
- 48 Pre lengro dobitkos bičhađa o brišind le krupenca
a pre lengre stadi o bleski.
- 49 Mukľa pre lende peskri jagali choli,
e bari choli, so našti zaačhelas, o pharipen
the le meribnaskre aňjelen.
- 50 Na ačhađa peskri choli,
na ochraňinda lengro dživipen le meribnastar,
ale mukľa len andre meribnaskri rana.
- 51 Andro Egipt murdarda avri savoro ešebno,
le ešebne muršen andro stani le Chamoskre.
- 52 Ale peskre manušen ila avri sar bakroren,
lidžalas len sar stados pal e pušta.
- 53 Lidžalas len istones, na mušinde pes te daral,
no lengre ňeprijatelen čala o moros.
- 54 Anda len paš peskri sveto phuv,
paš o verchos, savo zaila leskro čačo vast.
- 55 Le naroden tradňa avri anglal lende,
e dedično phuv lenge merinda avri a rozdelinda;
le Izraeloskre kmeňenge diña te bešel andre lengre khera.
- 56 Ale on pokušinenas a ačhavenas pes le Nekbareder Devleske;
na ačhenas leskre svedectvendar.
- 57 Visarde pes lestar a na sas leske pačivale sar the lengre dada;
bandile sar o lukos, pre savo pes našti te mukel.
- 58 Cholarenas les peskre uče thanenca
a le modlenca kerenas, hoj te žjarlinel.
- 59 O Del oda šunda, cholisalila
a calkom odčhida le Izrael.
- 60 Omukľa o stanos andro Šilo,
oda than, kaj bešelas maškar o manuša.
- 61 Domukľa lengre ňeprijatelenge te zalel e archa,
savi sikavel pre leskri zor the šukariben.
- 62 Diña peskre manušen la šablake
a cholisalila pre peskre avrikidle manuša.
- 63 Lengre terne muršen čala e jag
a lengre pačivale čhajenge na gilavenas o bijavutne gila.
- 64 Lengre rašaja mule la šablaha
a lengre vdovi na rovenas.
- 65 Ale palis o Raj uštila sar te andral o soviben,
sar o zoralo murš, so ačila šmelo, bo pila but mol.
- 66 Marda peskre ňeprijatelen
a zatradňa len pale;

- kerda lenge ladž pro furt.
 67 Odčhida le Jozefoskro stanos,
 na kidña peske avri le Efrajimoskro kmeños,
 68 ale kidña peske avri o kmeños le Judaskro,
 o verchos Sion, savo kamelas.
 69 Ode ačhada peskro Chramos učes sar o ņebos,
 sar e phuv, so zathoda pro furt.
 70 Kidña peske avri le David, peskre sluhas,
 a ila les pašal o bakrane maštalñi,
 71 kaj pes starinelas pal le dadeskre bakrore,
 a diña leske te lidžal sar pastjeris le Jakob, peskre manušen,
 the le Izrael, peskro dedictvos.
 72 A o David len lidžalas le žuže jileha,
 lidžalas len le skušimen vasteha.

O Žalmos 79

- 1 Le Asafoskro žalmos.
 Devla, andre tiri phuv avle o narodi,
 melarde tiro sveto Chramos
 a rozburinde o Jeruzalem.
 2 O mule ťela tire služobňikengre dine te chal le čiriklengre,
 o ťela tire verne manušengre le dzive džvirengre.
 3 Lengro rat čorenas avri sar pañi pašal o Jeruzalem
 a na sas ko len te parunel.
 4 Ačhilam pro asaben olenge, ko pašal amende bešen;
 keren peske amendar pheras a asan amen avri.
 5 Dži kana mek, RAJEJA? Aveha choľamen pro furt?
 Dži kana labola tiri cholĩ sar jag?
 6 Čhiv avri tiri cholĩ pro narodi,
 save pes ke tu na pridžanen,
 pro krališagi, save pes na modľinen ke tiro nav!
 7 Se chanas le Jakob tele
 a zničinenas leskre khera.
 8 Ma rachin amenge e vina amare dadengri,
 ale mi avel sig tiro jileskeriben paš amende,
 bo sam calkom dži tele.
 9 Pomožin amenge, Devla, Spasitelĩna amaro,
 ker oda pre slava tire naveske!
 Zachrañin amen a odmuk amenge amare bini
 angle tiro nav!
 10 Soske o narodi te phenen:
 „Kaj hin lengro Del?“
 Počin le narodenge angle amare jakha
 vaš o avričhordo rat tire služobňikengro!
 11 Mi dodžal anglal tu o roviben le bertenošengro!
 Tire zorale vasteha chrañin olen,
 save hine odsudzimen pro meriben!
 12 Ole narodenge pašal amende, so tuke dophenenas,

visar pale eftavar buter, Rajeja!
 13 Akor amen, tire manuša, o bakrore pal tiri mała,
 palikeraha tuke pro furt;
 lašaraha tire skutki
 andre savore pokoleňja!

O Žalmos 80

1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pro gilavipen: „O Ialije la zmluvakre.“
 Le Asafoskro žalmos.

2 Šun amen, pastjerina le Izraeloskro!

Tu, so lidžas le Jozef sar o stados
 a bešes upral o cherubi, sikav tut

3 anglo Efrajim, Benjamin the Menaše!

Presikav tiri zor
 a av amen te zachrañinel!

4 Visar amen pale ke tu, Devla!

Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

5 RAJEJA, Nekzoraleder Devla,

dži kana aveha cholamen pro modlitbi tire manušengre?

6 Dehas len te chal o apsa avke sar o maro;

diňal len te pijel o apsa andral e bari kuči.

7 Kerđal, hoj o narodi pašal amende pes te maren vaš amari phuv,

a amare ñeprijateľa peske amendar te keren pheras.

8 Visar amen pale ke tu, Nekzoraleder Devla!

Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

9 Iľal o viñičis avri andral o Egipt,

tradňal het avre naroden a sadzindal les.

10 Pripravindal leske e phuv,

mukľa o koreňa
 a pherdžardä cali phuv;

11 peskre ciňoha učardä andre o verchi,

peskre konarenca o nekbareder cedri;

12 leskre konara barile dži o Baro moros

a o konarica dži o paňi Euftrat.

13 Soske phagerđal leskre muri,

hoj sako, ko pašal predžala,
 peske te činel tele leskre hroznostar?

14 O dzivo balo andral o veš les obchal

a o dziva džviri lestar čalon.

15 Av pale ke amende, Nekzoraleder Devla!

Dikh tele andral o ñebos pre amende!
 Starin tut pal kada viñičis,

16 pal kada kmeňos, savo sadzindä tiro čačo vast,

pal o čhavo, saves tuke barardal avri.

17 O viñičis čhinde tele a labarde ľes avri:

Dikh pre lende cholaha a zñičin len!

18 Liker tiro vast upral oda, kas tuke kidňal avri,

- upral o čhavo le manušeskro, saves tuke barardal avri,
 19 avke pes tutar na visaraha.
 Obdžidar amen a lašaraha tiro nav!
 20 Visar amen pale ke tu, RAJEJA, Nekzoraleder Devla!
 Mi švicinel pre amende tiro muj,
 hoj te avas zachrañimen!

O Žalmos 81

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Asafoskro žalmos.
 2 Radisalon andro Del, ov hin amari zor!
 Zorales bararen le Jakoboskre Devles!
 3 Gilaven, bašaven pre čerkutka,
 zorales bašaven pre citara the pre harfa!
 4 Bašaven pro bakrane rohi pro nevo čhon
 the pro inepos, sar dičhol calo čhonoro.
 5 Bo kada hin o prikazis prekal o Izrael;
 o prikazañje le Jakoboskre Devlestar.
 6 Kada diña avri o Del le Jozefoske,
 sar marelas le Egipt.

- Šundom te vakerel o hangos, so na džanavas:
 7 „Iłom leske tele o pharipen pal o phike
 a andral o vasta thodom tele o pharo košaris.
 8 Andro pharipen ke ma vičinehas a me tut zachrañindom,
 andral o hermišagos man tuke diñom anglal,
 paš o paña Meriba tut skušindom avri.

- 9 Šunen, manušale mire,
 sar tumenge dovakerav –
 te ča man šundalas, Izraelona!
 10 Našti lašares avre devles;
 našti bandos anglo cudzo del!
 11 Me som o RAJ, tiro Del,
 me tut iłom avri andral e egiptsko phuv.
 Phundrav tiro muj a me les pherdžarava!

- 12 Ale mire manuša na ačhenas mire lavendar;
 o Izrael man na šunđa.
 13 Vašoda len mukdom te džal pal peskre zacata jile,
 hoj te keren oda, so kamenas.

- 14 Oj, te ča man mire manuša šundehas,
 te ča phirdahas o Izrael pal mire droma,
 15 takoj domardomas lengre ñeprijateľen
 a mire vasteha gelomas pre ola, ko pre lende džan.
 16 Ola, ko našti avri ačhen le RAJES, bandilehas anglal leste
 a lengro trestos ačilahas pro furt.
 17 Ale le Izrael diñomas te chal e nekfeder pšeñica
 a čalardomas les le medoha andral e skala.“

* O Žalmos 81:1 81,1 Oda šaj el o lavutariko lav.

O Žalmos 82

- ¹ Le Asafoskro žalmos.
 O Del pes ačhada maškar o ňeboskro sudos,
 sudzinel maškar o „devla“:
² „Dži kana kamen te sudzinel načačipnaha
 a te likerel paš o nalače?
³ Zaačhen vaš o slaba the široti!
 Sikaven o čačipen le čore the trapimen manušengro!
⁴ Chrañinen le slabes the le čores,
 cirden les avri andral o vasta le nalače manušenge!
- ⁵ Tumen na džanen, aňi na achalon;
 phiren andro kalipen
 a savore zakladi la phuvakre razisaľon.
- ⁶ Me phendom: ‚San devla,
 savore san o čhave le Nkbaredereskre.‘
⁷ Ale merena avke sar the aver manuša,
 perena tele avke sar savore aver vladci.“
- ⁸ Ušti, Devla, sudzin e phuv!
 Se savore narodi hine tiro dedictvos!

O Žalmos 83

- ¹ E gili. Le Asafoskro žalmos.
² Ó, Devla, ma av čhit;
 ma av kašuko a ma ačh cicho!
³ Se dikh, tire ňeprijaťela pes vzburinen;
 ola, ko tut našti avri ačhen, hazden upre peskro šero.
⁴ Gondolinen avri o nalače plani pre tire manuša,
 den pes radi pre ola, save hine tuke vzacna.
- ⁵ Phenen: „Aven, murdaras len avri, hoj te na ačhen narodoske,
 hoj pes imar šoha te na leperel pro nav le Izraeloskro!“
⁶ Jekhetane pes dovakerenas,
 a kerde maškar peste e zmluva pre tute –
⁷ o Edom the o Izmaeliti,
 o Moab the o Hagarijčana;
⁸ o manuša andral o Gebal, o Amnon the o Amalek,
 o Filištinči the o manuša andral o Tir.
⁹ Pridine pes ke lende the o Asirčana,
 hoj te zoraľaren le Lotoskre čhaven.
- ¹⁰ Ker lenca avke sar le Midijanoha,
 avke sar le Siseraha the le Jabinoha paš o paňi Kišon,
¹¹ sar sas zničimen paš o En-Dor
 a ačhile hnojoske pre phuv.
¹² Ker lengre rajenca avke, sar kerďal le Oreboha the le Zeeboha,
 ker savore lengre vodcenca sar le Zebachoha the le Calmunoha,
¹³ save peske phende:
 „Zalaha o mali le Devleskre.“
¹⁴ Devla miro, ker lenca sar le prachoha, so hino rozphurdlo,

- sar le phuseha andre balvaj.
 15 Sar e jag zlabarel o veš,
 sar o plameñis chal tele o verchi,
 16 avke pal lende dža tira burkaha
 a darav len avri tira zorała balvajaha!
 17 Učhar andre lengre muja ladžaha, RAJEJA,
 hoj te roden tiro nav.
 18 Mi aven furt andre ladž the andre dar;
 mi lolon avri ladžatar a mi našlon!
 19 Mi džanen, hoj tu, kaske hin o nav RAJ,
 sal nekbareder pre caļi phuv!

O Žalmos 84

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Pal o gittit*. Le Korachengro žalmos.
 2 Savo šukar hin oda than, kaj bešes,
 ó, Nekzoraleder RAJEJA!
 3 Miri duša pes igen cirdel
 pal o dvori le RAJESKRE Khereskre;
 miro jilo the miro felos gilaven
 a radisaļon le džide Devlestar.
 4 Se the o vrbcos peske arakhel o kher
 a e lastovička o hñizdos,
 kaj la hin lakre cikne paš tire oltara,
 ó, Nekzoraleder RAJEJA,
 Kralina miro the Devla miro.
 5 Bachtale hine ola, ko bešen andre tiro kher
 a furt tut lašaren.
 6 Bachtale hine ola, ko hine zorale tutar;
 ko le jileha kamen te džal andro Sion.
 7 Sar predžan prekal e avrišuki dolina,
 čerinen la pro than le prameñengro,
 the o jesuno brišind la učharel andro požehnañje.
 8 Džan andral jekh zor andre aver,
 hoj pes te sikaven anglo Del pro verchos Sion.
 9 RAJEJA, Nekzoraleder Devla, šun miro mangipen,
 visar tiro kan, Devla le Jakoboskro!
 10 Devla, dih pre amaro kralis, pre amaro šfitos,
 dih pro muj oleskro, kas pomazindaļ!
 11 Feder hin jekh džives andre tiro kher,
 sar ezeros avrether!
 Radeder ačhava pro prahos andro kher mire Devleskro,
 sar hoj te bešav andro stani le nalače manušengre.
 12 Bo o RAJ, o Del, hin o kham the o šfitos;
 o RAJ presikavel o jileskeriben the e pačiv;
 na odphenel o lačhipen oļenge,
 kaskro dživipen hino žužo.

* O Žalmos 84:1 84,1 Oda šaj el o lavutariko lav.

13 Nekzoraleder RAJEJA, bachtalo hin o manuš,
savo pes mukel pre tu!

O Žalmos 85

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Korachengro žalmos.
2 RAJEJA, presikađal tiro lačhipen tira phuvake,
požehřindal pale le Jakob.
3 Odmukłal o nalačhipen tire manušenge
a učardał andre savore lengre bini.
4 Preačhilal pre lende te el cholamen
a visardał lendar tiri bari cholı.
5 An amen pale ke tu, Devla, Spasitelina amaro,
a visar amendar tiri ruš!
6 Kames pre amende te chal cholı furt?
Kames, hoj te predžal tiri cholı pre savore pokoleňja?
7 Či amen pale na obdžidareha,
hoj tire manuša te radisałon andre tu?
8 RAJEJA, sikav amenge tiro verno kamiben
a de amen tiro spaseňje!
9 Šunava, so vakerel o Del, o RAJ,
bo ov vakerel pal o smirom prekal peskre manuša,
peskre pačivale služobňika,
te na visałon pale ko diliňipena.
10 Čačes ola, ko pes lestar daran, ena maj zachraňimen,
hoj pes leskri slava pale te sikavel andre amari phuv!
11 O verno kamiben the o čačipen pes arakhena;
o spravodlišagos the o smirom pes čumidena.
12 E vernost barola andral e phuv,
o spravodlišagos dikhela tele andral o ňebos.
13 O RAJ dela peskro požehnaňje
a amari phuv anela peskro ulıpen.
14 Predenašela les o spravodlišagos
a pripravinela leske o drom.

O Žalmos 86

- 1 Le Davidoskri modlitba.
RAJEJA, prıthov tiro kan a odphen mange,
bo som čoro a slabo.
2 Ochraňin man, bo som tuke oddino cale jileha.
Pomožin tire služobňikoske,
se tu sal miro Del, me man mukav pre tu!
3 Av ke ma jileskro, RAJEJA,
se calo džives vičınav ke tute!
4 Ker o radišagos andro dživıpen tire služobňikoske,
bo pre tute man mukav, RAJEJA.
5 Bo tu, RAJEJA, odmukes a sal lačo,
hin tut pherdo kamiben ke ola, ko pre tute vičinen.

- 6 RAJEJA, visar tiro kan ke miri modlitba,
 šun miro mangipnaskro hangos!
- 7 Sar man hin pharipen, vičinav ke tu,
 bo tu mänge odphenes.
- 8 Nane ņiko maškar o devla ajso sar tu, RAJEJA,
 aňi našti keren oda, so tu kerđal.
- 9 Savore narodi, saven stvorindal,
 avena te bandol anglal tu, RAJEJA,
 a dena e slava tire naveske.
- 10 Tu sal baro a keres bare zazraki;
 ča tu jekh sal Del.
- 11 Sikav man, RAJEJA, tiro drom
 a dživava pal tiro čačipen.
 De, hoj calo miro jilo te daral tire navestar.
- 12 Palikerava tuke, Adonaj, Devla miro, andral calo jilo
 a furt bararava tiro nav.
- 13 Baro hin tiro verno kamiben ke ma,
 cirdňal man avri dži andral o nekteluneder than le mulengro.
- 14 Devla, ačhade pes pre ma o sprosta manuša, save tutar na daran;
 e maribnaskri partija man kamen te murdarel.
- 15 Ale tu, Rajeja, sal lačo Del a jileskro,
 poloko andre cholĭ,
 pherdo le verne kamibnaha the čačipnaha.
- 16 Visar tut ke ma a av ke ma jileskro;
 de tire služobňikos zor,
 zachraňin le čhas tira služobňičkakro!
- 17 RAJEJA, ker vareso, hoj mänge te sikaves tiro lačhipen,
 hoj pes te ladžan ola, ko mänge na žičinen,
 sar dikhena, hoj tu mänge pomožines
 a pošešines man.

O Žalmos 87

- 1 Le Korachengro žalmos. E gili.
 O RAJ ačhada peskro foros pro sveto verchos.
 2 O RAJ kamel buter o brani le Sionoskre
 sar savore khera le Jakoboskre.
- 3 Bare šukar lava pal tu vakeren,
 forona le Devleskro!
- 4 Maškar ola, ko man prindžaren, rachinava le Egipt*, le Babilon,
 le Tir, le Kuš the le Filištincen.
 Pal lende pes vakerela: „Kade ulĭle.“
- 5 Pal o Sion pes phenela:
 „Kada the koda ulĭla kode
 a korkoro o Někbareder oda foros zoraľarđa.“
- 6 Sar o RAJ zapisinela le naroden, phenela: „Kada ulĭla andro Sion.“

* O Žalmos 87:4 87,4 E hebrejiko čhib: le Rahab

⁷ A khelena a gilavena:

„Andre tu hin savore prameña, khatar aven mire požehnañja.“

O Žalmos 88

¹ E gili. Le Korachengro žalmos. Oleske, ko lidžal o bašaviben pro gilavipen. Pal o machalat leannot*. O maskil† le Hemanoskro le Ezrachitaskro.

² RAJA, Devla, Spasitelina miro,
dživese ke tute vičinav,
rači avav ke tute.

³ Mi džal miri modlitba dži paš tu;
visar tiro kan pre miro roviben!

⁴ Miri duša hiñi pherdžardi le trapišagoha,
miro dživipen hin imar dži paš o Šeol.

⁵ Som rachimen maškar ola,
ko džan tele andro hrobos;
som sar muřš bi e zor.

⁶ Som čhido maškar o mule,
maškar o murdarde, save pašlon andro hrobos,
pre save tuke imar na lepereha,
save hine avricirdle andral tiro vast.

⁷ Čhidāl man tele andre nekbareder jama,
andre nekkaleder chev.

⁸ Bešla pre ma tiri cholī,
začhidāl man tire vlnenca.

⁹ Ilal mange mire lače prijatelen;
kerdal, hoj lenge te džungluvav.

Phandlo som andre a našti man dochudav avri;
¹⁰ o jakha mange slabisaļon le pharipnastar.

RAJEJA, sako džives ke tu vičinav,
mire vasta ke tu nacirdav.

¹¹ Či kereha o zazraki prekal o mule?

Či uštena o mule, hoj tut te lašaren?

¹² Vakerel pes andro hrobos pal tiro verno kamiben
a andro than le meribnaskro‡ pal tiri vernost?

¹³ Džanel pes andro kalipen pal tire zazraki?

Džanel pes pal tiro spravodlišagos andre phuv,
kaj hine o manuša, pre save pes bisterda?

¹⁴ Ale me vičinav ke tute, RAJEJA,
hoj mange te pomožines;
sig tosara miri modlitba džal ke tu.

¹⁵ Soske man odčhives, RAJEJA?
Soske mange garuves tiro muj?

¹⁶ Terñipnastar cerpinav

* O Žalmos 88:1 88,1 Oda šaj el o lavutariko lav. † O Žalmos 88:1 88,1 Oda šaj el: godaver sikaviben ‡ O Žalmos 88:12 88,12 E hebrejiko čhib: Abaddon

- a som pašes paš o meriben;
 bo zlidžav tire phare tresti
 a imar na džanav aňi so te kerel.
 17 Tiri bari choli pregela prekal ma;
 tire strašna rani maň zničinde.
 18 Zachiven man sako džives sar e potopa
 a rozthoven pes pašal ma pal dojekh sera.
 19 Iľal mandar savore prijatelen the suseden;
 o kalipen ačhila miro nekpašeder kamaratos.

O Žalmos 89

- 1 O maskil* le Etanoskro le Ezrachitaskro.
 2 RAJEJA, furt gilavava pal tiro verno kamiben!
 Vakerava pal tiri vernost pokoleňje pro pokoleňje.
 3 Phendom: „Tiro verno kamiben hino ačhado pro furt,
 tiri vernost likerel zorales sar o űebos.“
 4 O RAJ phenda:
 „Phandľom e zmluva mire manušeha, saves mange kidňom avri;
 iľom vera le Davidoske, mire služobňikoske:
 5 ,Tiro potomkos ela kralis pro furt;
 ačhavava tiro tronos pre savore pokoleňja.‘ “
 6 O űebos lašarel tire zazraki, RAJEJA,
 a tiri vernost bararen tire sveta, sar hine jekhetane.
 7 Bo ko andro űebos hino ajso sar tu, RAJEJA?
 A ko hin sar o RAJ maškar o űeboskre bitostí?
 8 O aňjela andro űebos tut den bari pačiv, Devla.
 Sal bareder the užasneder savorendar, ko hine pašal tu.
 9 RAJEJA, Nekbareder Devla, ko hin ajso zoralo sar tu?
 RAJEJA, verno sal andre savoreste.
 10 Tu lidžas o burki pro moros
 a leskre bare vlni thoves tele.
 11 Tu predemaďal a rozpučindal le Rahab†;
 tire zorale vasteha roztradňal tire űeprijatelen.
 12 Tiro hin o űebos, tiri hiňi e phuv;
 kerdal o svetos a savoro, so upre hin.
 13 Tu stvorindal o severos the o juhos,
 o verchi Tabor the Chermon radisaľon tire navestar.
 14 Tiro ramenos hino zoralo,
 tiro vast hino zoralo,
 tiro čačo vast hino uprehazdlo.
 15 O spravodľišagos the o pravos hin o zaklados tire tronoske;
 o verno kamiben the e vernost džan anglal tute.
 16 Bachtale hine o manuša, save džanen te radisaľol andre tute;
 ola, ko phiren andro švetlos andre tiri pritomnost, RAJEJA.
 17 Tire navestar radisaľon calo džives
 a andre tiro spravodľišagos ačhen,
 18 bo tu sal lengri slava the zor
 a tire lačhipnaha barol amari zor.

* O Žalmos 89:1 89,1 Oda šaj el: godaver sikaviben † O Žalmos 89:11 89,11 E obluda, so dživelas andro moros.

- 19 Amari ochrana avel le RAJESTAR,
o Sveto le Izraeloskro amen diña kralis‡.
- 20 Varekana andro videňje kavke prevakerđal ke tire pačivale manuša:
„Pomožindom le zorale muršeske
a hazdňom upre oles, kas mange kidňom avri le manušendar.
- 21 Arakhľom mire služobňikos le David,
pomazindom les mire svete olejoha.
- 22 Zorales les likerela miro vast
a zoralarela les miro ramenosa.
- 23 O ňeprijateľis les na domarela
a o ňalačo manuš les na zalela.
- 24 Rozpučinava angle leste leskre ňeprijateľen,
domarava olen, ko les našti avri ačhen.
- 25 Miri vernost the o verno kamiben ena leha;
andre miro nav leske dava furt te zvitazinel.
- 26 Thovava leskro vast pro moros
a leskro čačo vast pro bare paňa.
- 27 Palis ke ma kavke vičinela: ‚Tu sal miro Dad,
miro Del, miri Skala, miro Spasiteľis.‘
- 28 Kerava lestar miro ešebno čhavo,
ela nekbareder savore kralendar pre phuv.
- 29 Miro verno kamiben leske furt presikavava,
verne leha dolikerava miri zmluva.
- 30 Leskro potomstvos zathovava pro furt,
leskro tronos likerela, medik ela o ňebos.
- 31 Te leskre čhave omukena miro zakonos
te na dživena pal miro pravos,
- 32 te na šunena mire prikazaňja
a te na dolikerena mire prikazi,
- 33 marava len la pacaha vaš lengri vzbura
a le ranenca vaš lengri vina.
- 34 Ale miro verno kamiben lestar na lava
a miri vernost na zradzinava;
- 35 na prephagava miri zmluva
a na čerinava miro lav.
- 36 Jekhvar a pro furt ilom vera pre miro sveto nav,
hoj šoha na sklaminava le David.
- 37 Leskro potomstvos ačhela pro furt,
leskro tronos likerela angle mande ajci sar o kham.
- 38 Ačhela zorales pro furt avke sar o čhonoro,
o verno švedkos pro ňebos.“
- 39 Ale tu les tradňal tutar het a odčhidal,
salas igen cholamen pre tiro pomazimen.
- 40 E zmluva tire služobňikoha prephagľal
a leskri kraliko koruna čhidal andre phuv.
- 41 Rozburindal savore leskre muri,
leskre hradbendar kerđal kopa šmeci.
- 42 Občorarenas les savore, so džanas pašal,

‡ O Žalmos 89:19 89,19 E hebrejiko čhib: Amaro štitos hin le RAJESKRO, amaro kralis hin le Izraeloskre Sveteskro.

- hino pro asaben peskre susedenge.
- 43 Olenge, ko pre leste džanas, diňal te zviťazinel;
kerdal o radišagos savore leskre ñeprijateľenge.
- 44 Tupisardal leskri šabla
a na domuklal, hoj te obačhel andro mariben.
- 45 Ilal leske e slava,
leskre tronoha demađal andre phuv.
- 46 Charňardal leskre terne dživesa;
urdal les andre ladž.
- 47 Mek dži kana, RAJEJA?
Garuveha tut pro furt?
Dži kana labola tiri choli sar jag?
- 48 Ma bister, savo charno hin miro džživipen!
Savore manušen stvorindal pre oda, hoj te meren.
- 49 Savo manuš dživel a šoha na merel?
Ko pes šaj lel avri andral e zor le hroboskri?
- 50 Rajeja, kaj hin tiro baro kamiben, so sas?
Kaj o lava, so diňal le David andre tiri vernost?
- 51 Rajeja, dikh, sar poñižinen tire sluhen!
Andro jilo hordinav o dopheñiben le narodendar,
- 52 saveha tire ñeprijateľa, RAJEJA,
keren ladž tire pomazimen kraliske všadzik, kaj džal.
- 53 Mi džal e chvala le RAJESKE pro furt!
Amen. Amen.

O štarto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 90

- 1 O mangipen le Mojžišoskro, le Devleskre muršeskro.
Rajeja, salas amenge sar kher
pokoleñje pro pokoleñje.
- 2 Tu salas sigeder, sar sas stvorimen o verchi,
sigeder, sar kerdal calo svetos,
čirlastar salas a furt aveha Del.
- 3 Le manušestar keres pale prachos;
phenes: „Ačhen pale prachoske, manušale!“
- 4 Se ezeros berša hin andre tire jakha
sar idžeskro džives, so sig pregeľa,
sar jekh ora rači.
- 5 Jekhvareste našluvas sar pal e potopa,
našluvas sar o suno, sar e nevi čar, so barol tosara:
- 6 Tosara rozkvitñinel a barol,
rači šučol avri a merel.
- 7 Tira choľatar meras
a igen pređaras, sar cholisaľos.
- 8 Amare nalačhipena rozkeres anglal tu,
amare garude bini andro švetlos tire mujeskro.

- 9 Savore amare dživesa našlon andre tiri choli,
amare berša amenge predžan sig sar o dichos.
- 10 Amaro dživipen likerel eftavardeš berš,
ochtovardeš, te hin vareko zoraleder;
ale the o nekfeder berša hin ča pherdo dukh the pharipen,
bo predžan sig a amen lecinas het.
- 11 Ale ko prindžanel tiri zorali choli?
Tiri bari choli anel le manušenge dar.
- 12 Sikav amen te rachinel amare dživesa,
hoj te dživas godaha.
- 13 Visar tut pale ke amende, RAJEJA!
Mek keci?
Av jileskro ke tire sluhi!
- 14 Pherar amen tosara tire verne kamibnaha,
hoj te radisaluvav a te thovas baripen sako džives.
- 15 De amen ajci dživesa radišagos,
keci sas pharipen;
ajci berša, keci cerpindam.
- 16 Sikav tire skutki pre tire sluhi;
tiro baro šukariben pre lengre čhave.
- 17 O lačhipen le Rajeskro, amare Devleskro, mi el upral amende!
Požehñin e buči amare vastengri,
he, požehñin e buči amare vastengri!

O Žalmos 91

- 1 Oda, ko pes garuvel paš o Nekbareder,
peske odpočovinel andro ciños paš o Nekzoraleder.
- 2 Phenava le RAJESKE:
„Paš tute man denašav te garuvel, tu sal miro hrados,
miro Del pre savo man mukav.“
- 3 Ov tut zachrañinela andral e pasca le lovcoskri
the andral o meribnaskro nasvaliben.
- 4 Učharela tut peskre porenca,
tel leskre kridli arakheha o than pro garudipen,
leskri vernosť hin tiro šfitos the tiri ochrana.
- 5 Na daraha tut le nalačhipnastar, so avel rači;
aňi le šipostar, so lecinel dživese;
- 6 aňi la ranatar, so demel andro kalipen;
aňi le meribnaskre nasvalibnastar, so murdarel pro dilos.
- 7 Ezera šaj peren paš tute
a deš ezera paš tiro čačo vast,
ale tutar pes oda na chudela.
- 8 He, tu dikheha pre tire jakha,
dikheha, sar hine marde o nalače manuša.
- 9 Bo garuđal tut andro RAJ,
a paš o Nekbareder tuke kerdal o kher.
- 10 Nič nalačo pes tuke na ačhela,
ňisavi pohroma ke tiro stanos na avela.
- 11 Bo prikazinela peskre aňjelenge pal tu,

- hoj tut te chrañinen pre savore tire droma.
 12 On tut chudena pro vasta,
 hoj te na demes o pindro pro bar.
 13 Uštareha pro levos the pre zmiya;
 pro terno levos the pro sap.
- 14 O RAJ phenel: „Lava les avri, bo man kamel.
 Ochrañinava les, bo prindžarel miro nav.
 15 Sar ke ma vičinela, odphenava leske.
 Avava leha andro pharipen,
 zachrañinava les a dava les pačiv.
 16 Odmeñinava les bare dživipnaha,
 sikavava leske miro spaseñje.“

O Žalmos 92

- 1 O žalmos. E gilí pro šabat.
 2 Mištes hin te lašarel le RAJES
 a te gilavel tire naveske, ó Nekkbareder Devla.
 3 Mištes hin tosara te vakerel pal tiro verno kamiben
 a rači pal tiri vernost.
 4 Mištes hin tuke te gilavel a te bašavel
 pre dešehurengri citara the pre harfa.
- 5 Diñal man radišagos, RAJEJA, tire skutkendar,
 khelav mange upral oda, so kerđal tire vastenca.
 6 Save bare hine tire skutki, RAJEJA!
 Save bare tire gondolišagi!
 7 O nagodaver manuš oda na džanel
 a o dilino oda na ačaľol.
 8 Kajte o nalačhe manuša baron sar čar
 a savore bitanga kvitñisaľon,
 the avke ena zničimen pro večno meriben.
 9 Ale tu, RAJEJA,
 kralines upral savoreste pro furt.
- 10 Se dikh, RAJEJA, tire ñeprijateľa!
 Se dikh, tire ñeprijateľa našľona!
 Savore, ko keren o nalačhipen, pes rozdenašena.
 11 Ale miro rohos hazdñal upre sar o rohos le dzive bikoskro!
 Pomazindal man le šviže olejoha!
 12 Mire jakha dikhle, sar pele ola,
 ko pre ma ušfenas;
 mire kana šunde e skaza le nalačhengri,
 so pre ma džanas.
- 13 O čačipnaskre kvitñisaľona sar e palma,
 barona sar o cedros andro Libanon.
 14 Ola, ko hine sadzimen andro kher le RAJESKRO,
 kvitñisaľona andro Chramos amare Devleskro.
 15 Mek the akor, sar len ela šiva bala, anena ovocje;
 ačhena šviža the zelena.

- 16 A vakerena: „O RAJ hino spravodlivo,
hino miri Skala a andre leste nane nisavo nalačhipen.“

O Žalmos 93

- 1 O RAJ kralinel, urđa pre peste o šukariben;
o RAJ pes urđa a phandla pašal peste e zor.
He, o svetos zathoda zorales, na čhalavela pes.
- 2 Tiro tronos hino zathodo imar čirlastar,
tu salas furt.
- 3 O paňa pes hazdle upre, RAJEJA,
o paňa hazdle upre peskro hangos,
hazdle peskre vlňi a hučinen.
- 4 Zoraleder sar e vika le bare paňengri,
zoraleder sar o bare vlňi le moroskre,
hin o RAJ pro ņebos.
- 5 Tire zakoni pes šoha na čerinen,
tiro chramos, RAJEJA, hino sveto pro furt.

O Žalmos 94

- 1 Devla la pomstakro, RAJEJA,
Devla la pomstakro, sikav tiri choľi!
- 2 Ušči, Sudcona la phuvakro!
Visar pale le barikanenge, so peske zaslužinen!
- 3 Dži kana mek, RAJEJA?
Dži kana radisalona o nalače?
- 4 Vakeren namištes a sprostones;
lašaren pes savore bitanga.
- 5 Phiren pal tire manuša, RAJEJA,
dukhaven tiro dedictvos.
- 6 Murdaren le vdoven the le cudzincen,
murdaren le široten.
- 7 Phenen: „O RAJ oda na dikhel;
le Jakoboskro Del olestar na džanel.“
- 8 Aven godaver, tumen diline manušale!
Tumen nagodaver, kana chudena godi?
- 9 Či oda, ko stvorinda o kan, na šunel?
Či oda, ko kerđa e jakh, na dikhel?
- 10 Či oda, ko karhinel o narodi, na marel?
Či oda, ko sikavel le manušes, na achalol?
- 11 O RAJ džanel, so o manuš gondolinel,
džanel, hoj le manušengre gondolišagi nane pre nisoste.
- 12 Bachtalo hin oda, kas tu, RAJEJA, barares avri,
kas tu sikaves tiro zakonos,
- 13 hoj leske te des te odpočovinel le nalače dživesendar,
medik pes le nalače manušeske kopalinel e chev.
- 14 Se o RAJ na odčhivela peskre manušen,

- na omukela peskro dēdictvos.
 15 O spravodlišagos ela pale pro sudos
 a savore spravodliva pal oda džana.
- 16 Ko vaš ma rušela anglo nalače?
 Ko vaš ma zaačhela anglo bitanga?
- 17 Te mange na pomožindahas o RAJ,
 imar ulomas ode, kaj hin večne cichones.
- 18 Sar phendom: „Poddžal mange o pindro,“
 tiro verno kamiben mange pomožinda, RAJEJA.
- 19 Sar man hin but starišagos andro jilo,
 tu man pošešines a des radišagos.
- 20 Či šaj tut zdžas le nalače vladarenca,
 so le nalače zakonenca dukhaven le manušen?
- 21 Sthoven pes a džan pro dživipen le spravodlivoneske;
 odsudžinen le ņevinnones pro meriben.
- 22 Ale o RAJ hin miro zoralo hrados;
 miro Del hin e skala, andre savi man garuvav.
- 23 Ov lenge visarela pale vaš lengre bini
 a zničinel len vaš lengro nalačhipen;
 o RAJ, amaro Del, len zničinel!

O Žalmos 95

- 1 Aven, giļavas radišagostar le RAJESKE,
 zorales bararas e Skala amara zachranakri!
- 2 Aven, avas anglal leste le palikeribnaha!
 Giļavas leske o radišagoskre chvali!
- 3 Bo o RAJ hino baro Del,
 baro Kralis upral savore devla.
- 4 Andre leskre vasta hin o hlbini la phuvakre,
 o štiti pro verchi hine leskre.
- 5 Leskro hin o moros, ov les kerđa
 a peskre vastenca forminda e šuki phuv.
- 6 Aven, bandúvas angle leste andre chvala!
 Aven džas pro khoča anglo RAJ, amaro Stvoritelis!
- 7 Se ov hino amaro Del
 a amen sam o manuša pal leskri maļa,
 o bakrore, saven lidžal leskro vast.
- Adadžives, te šundanas leskro hangos:
- 8 „Ma phanden andre tumare jile sar andre Meriba,
 sar pre pušťa oda džives paš e Massa,
- 9 akor sar man tumare dada pokušinas
 a skušinas, kajte dikhle mire skutki.
- 10 Saranda berš man cholaravas kale manušenca
 a phendom: „Furt hine le jileha avrether a mire droma na
 prindžaren.’
- 11 Vašoda andre cholī diňom lav:

„Čačes na džana andre miro odpočinkos!“ “

O Žalmos 96

- 1 Gilaven le RAJESKE nevi gili!
Gilav le RAJESKE, cali phuv!
 - 2 Gilaven le RAJESKE, lašaren leskro nav,
sako džives vakeren pal leskro spaseņje!
 - 3 Vakeren le narodenge pal leskri slava,
pal leskre zazraki savore manušenge.
 - 4 Bo o RAJ hino baro a hodno savora chvalake,
lestar kempel te daral buter sar savore devlendar.
 - 5 Bo savore devla andral aver narodi hine ča modli,
ale o RAJ stvorinda o ņebos.
 - 6 O baro šukariben the e slava hine anglal leste,
leskro Sveto than hino zoralo the igen šukar.
 - 7 Den le RAJESKE, savore manušale pre phuv,
den le RAJESKE e slava the e zor!
 - 8 Den le RAJESKE e slava hodno leskre naveske!
Anen e obeta a aven andre leskro Chramos!
 - 9 Bandon tele anglo RAJ, angle leskro sveto šukariben!
Izdra lestar, cali phuv!
 - 10 Vakeren maškar o narodi: „O RAJ kralinel!“
E phuv hiņi zorales zathodi, na čhalavela pes!
Ov sudzinel le manušen čačipnaha.
 - 11 O ņebos mi radisaľol a e phuv mi thovel baripen!
Mi šundol zorales o moros the savoro, so andre hin!
 - 12 Mi oslavinel e maľa the savoro, so upre hin!
Savore stromi andro veš mi gilaven radišagostar.
 - 13 Mi gilaven anglo RAJ, bo avel,
bo avel te sudzinel e phuv!
- Ov sudzinela spravodlišagoha o svetos
a o narodi peskre čačipnaha.

O Žalmos 97

- 1 O RAJ kralinel! Mi radisaľol e phuv,
mi thoven baripen but ostrovi!
- 2 O chmari the e bari molha hin pašal leste,
o spravodlišagos the o sudos hine o zaklados leskre tronoskro.
- 3 Anglal leste džal e jag
a zlabarel pašal leste savoren, ko pre leste džan.
- 4 Leskre bleskendar hin o švetlos pre calo svetos;
e phuv oda dikhel a izdral.
- 5 O verchi rozdžan sar e momeli anglo RAJ,
anglo Raj cale svetoskro.
- 6 O ņebos vakereľ pal leskro spravodlišagos
a savore narodi dikhen leskri slava.
- 7 Ladžala pes sako, ko služinel le modlence

a lašarel pes peskre devlorenca.
Bandon anglal leste, savore devlale!

- 8 O Sion oda šunel a radisaľol,
o judska fori* thoven baripen
andre tire sudi, RAJEJA.
9 Bo tu, RAJEJA, sal nekbareder pre cali phuv,
tu sal but bareder savore devlendar.
10 Tumen, ko kamen le RAJES, ma kamen o nalačhipen!
Bo ov chrañinel o dživipen peskre verne manušenge
a cirdel len avri andral e zor le nalačhengri.
11 E žatva le švetloskri avel avri prekal o spravodljivo
a o radišagos oleske, ko hino čačo andro jilo.
12 Tumen spravodliva, radisaľon andro RAJ
a lašaren leskro sveto nav!

O Žalmos 98

- 1 Žalmos.
Gilaven le RAJESKE nevi gili,
bo kerđa o zazraki.
Leskro čačo vast the leskro sveto valos
leske ande o vitazstvo.
2 O RAJ diňa te džanel le narodenge peskro spaseňje
a sikada lenge peskro spravodlišagos.
3 Leperđa peske pre peskro verno kamiben
a pre peskri vernost ko Izrael;
savore agora la phuvakre
dikhle o spaseňje amare Devleskro.
4 Gilaven radišagoha le RAJESKE, cali phuv!
Chuden te radisaľol a te gilavel!
5 Gilaven le RAJESKE la harfaha,
mi šundol o gilavipen la harfaha!
6 Phurden pro trubi the pro bakrane rohi!
Vičinen radišagoha anglo RAJ, anglo Kralis!
7 Mi hučinel o moros the savoro, so andre hin,
o svetos a the ola, ko andre bešen!
8 O paňa mi tapčinen le vastenca;
o verchi mi gilaven jekhetane radišagoha.
9 Mi gilaven anglo RAJ, bo avel te sudzinel e phuv.
Ov sudzinela čačipnaha o svetos
a le manušen spravodlišagoha.

O Žalmos 99

- 1 O RAJ kralinel!
O narodi izdran.
Bešel pro tronos upral o cherubi;
mi razisaľol e phuv.
2 Baro hin o RAJ pro Sion;

* O Žalmos 97:8 97,8 E hebrejiko čhib: čhaja

- bareder savore narodendar.
³ Mi lašaren tiro baro the užasno nav,
 bo hino sveto!
⁴ O Kralis hino zoralo, kamel o čačipen pro sudos.
 Tu zathođal o spravodlišagos,
 kerdal oda, so hin čačo the lačo andro Jakob.
⁵ Bararen le RAJES, amare Devles!
 Bandon tele paš leskre pindre*!
 Ov hino sveto!
- ⁶ O Mojžiš the o Aron sas leskre rašaja,
 o Samuel jekh olendar, ko pes ke leste modlīnenas.
 On pes modlīnenas ko RAJ a ov lenge odphenelas.
⁷ Vakereleas ke lende andral o slupos la chmarakro;
 dolikerenas leskre zakoni the o prikazi, so len diņa.
- ⁸ RAJEJA, Devla amaro, tu len šunehas avri;
 Devla, tu lenge odmukehas,
 ale vaš lengro nalačhipen len the marehas.
⁹ Bararen le RAJES, amare Devles!
 Lašaren les pre leskro sveto verchos,
 bo o RAJ, amaro Del, hino sveto.

O Žalmos 100

- ¹ O palikeribnaskro žalmos.
 Gilaven radišagoha le RAJESKE, cali phuv!
² Služinen le RAJESKE radišagoha!
 Aven anglal leste le radišagoskre gilēnca!
³ Achalon, hoj o RAJ hino Del!
 Ov amen stvorinda, leskre sam;
 amen sam leskre manuša,
 o bakrore pre leskri maļa.
- ⁴ Aven andre leskre brani le palikeribnaha,
 andre leskre dvori la chvalaha!
 Palikeren leske a lašaren leskro nav!
⁵ Bo o RAJ hino lačo;
 leskro verno kamiben likerel pro furt
 a leskri vernost predžal pal jekh pokoleņje pre aver.

O Žalmos 101

- ¹ Le Davidoskro žalmos.
 Pal tiro kamiben the spravodlišagos
 kamav te gilavel,
 tut kamav te lašarel, RAJEJA!
² Dav mange pozoris,
 hoj te phirav pal o dokonalo drom.
 Kana aveha ke ma?
 Andre miro kher dživava žuže jileha.
³ Na dikhava le jakhenca pre ņisavo nalačhipen.

* O Žalmos 99:5 99,5 E hebrejiko čhib: o stolkocis pro pindre le kraliskre

Našti avri ačhav oda,

so keren ola, ko pes visaren le Devlestar.

Na ela man lenca nič!

⁴ Mi aven dur o previsarde veci mire jilestar;
pal o nalačo na kamav aňi te džanel.

⁵ Ko počoral vakerel namištes pal aver dženo,
oleske phandava o muj.

Kas hin barikane jakha a ko pes lidžal upre,
oles paš ma na zlidžava.

⁶ Mire jakha dikhena pro verna pre phuv
a domukava lenge te bešel manca.

Ko phirel žužes,
oda mange služinela.

⁷ Andre miro kher na bešela ņiko,
ko avrenca thovel avri;

paš ma na obačhela ņisavo klamaris.

⁸ Sako tosara ņičinava
savore nalače manušen andre phuv.

Tradava avri savoren, ko keren o nalačhipen,
andral o foros le RAJESKRO.

O Žalmos 102

¹ E modlitba le strapimen manušeskri, sar hino andro pharipen a phenel le RAJESKE, so les dukhal.

² RAJEJA, šun avri miri modlitba;
mi džal miro mangipen ke tute!

³ Ma garuv tiro muj angle ma,
sar som andro pharipen!

Visar tiro kan ke ma;
sar ke tu vičinav, sig mange odphen!

⁴ Se mire dživesa našlon sar thuv;
o kokala mange labon sar angara.

⁵ Miro jilo hino avrišuko sar e šuki čar;
bisterav imar te chal the o maro.

⁶ La dukhatar, so ajci rovav,
šučilom avri pro kokalos.

⁷ Dičhuvav avri sar e sova pre pušta;
sar o kuvikos pro rozburimen thana.

⁸ Na sovav nič, som
sar čiriklo korkoro pro pados.

⁹ Calo dživese mange mire ņeprijateľa keren ladž;
ola, ko mandar asan, len miro nav paš o košiben.

¹⁰ Se o prachos andral o bov chav sar o maro,
o pijiben mange mišinav le apsenca

¹¹ angle tiri bari cholĭ,
bo tu man hazdĭlal a čhidĭlal het.

¹² Mire dživesa našlon sar račakro ciňos;
šučuvav avri sar čar.

- 13 Ale tu, RAJEJA, bešes pro tronos pro furt,
pre tute pes na bisterela andre nisavo pokoleñje.
- 14 Tu ušteha upre a ela tuke pharo vaš o Sion,
bo avla e ora te presikavel leske o lačhipen,
akana hin odi ora.
- 15 Tire služobnika radisaŕon le Sionoskre barenge
a igen len dukhal, hoj hino sa andro prachos.
- 16 O narodi pes darana le RAJESKRE navestar;
savore kraľa pre phuv pes darana tira slavatar,
17 bo o RAJ pale ačhavela o Sion
a sikavela pes andre peskri slava.
- 18 Šunela e modlitba peskre čore manušengri
a odphenela lenge pro mangipen.
- 19 Kada pes mi pisinel prekal o pokoleñje, savo avela;
hoj o manuša, save mek na ulile, te lašaren le RAJES:
- 20 „O RAJ andral peskro sveto than dikhla tele,
andral o ņebos dikhelas pre phuv,
21 hoj te šunel o roviben andral e bertena,
a te zachrañinel olen, ko sas odsudzimen pro meriben.“
- 22 Vašoda pes vakerela pal o nav le RAJESKRO pro verchos Sion
a dela pes leske e chvala andro Jeruzalem,
23 sar pes zdžana o narodi the o krališagi,
hoj te lašaren le RAJES.
- 24 Slabisarđa miro dživipen pro jepaš drom,
a cikñarda mire dživesa.
- 25 Avke phenav: „Devla miro, ma le man het andre mire nekfeder
berša!
Tire berša predžan pal jekh pokoleñje pre aver,
26 imar čirla stvorindal e phuv
a tire vastenca kerđal o ņebos.
27 On našlona a rozperena sar o uraviben,
ale tu ačheha furt;
čerineha len sar o gada
a našlona.
28 Ale tu sal furt jekh
a tire berša šoha na preačhena.
29 O čhave tire služobnikoskre dživena andro smirom
a lengre čhave ačhena zoraes paš tute.“

O Žalmos 103

- 1 Le Davidoskro žalmos.
Lašar le RAJES, dušo miri!
Savoro, so hin andre ma, lašar leskro sveto nav!
- 2 Lašar le RAJES, dušo miri,
ma bister pre nisavo leskro lačhipen!
- 3 Ov tuke odmukel savore tire bini
a sastarel tut andral dojekh nasvaliben.
- 4 Ov cinel avri tiro dživipen andral o hrobos
a leskro kamiben the jileskeriben hin tiri koruna.

- 5 Čalarel tiro dživipen le lače vecenca
a terňarel tut, hoj te aves zoralo sar orlos.
- 6 O RAJ sudzinel čačipnaha
a zaachel vaš ola, kas trapinen.
- 7 Sikada peskro drom le Mojžišoske,
le Izraelitenge peskre skutki.
- 8 O RAJ hino milostivo the jileskro,
na cholisałol sig a hino pherdo le kamibnaha.
- 9 Ov amen furt na karhinela;
na ela pre amende večne chołamen.
- 10 Na kerel amenca pal amare bini,
aňi amenge na visarel pale amaro nalačhipen.
- 11 Avke sar hin o ňebos učas la phuvatar,
avke bares kamel olen, ko les den pačiv.
- 12 Avke sar o vichodos hino dur le zapadostar,
avke dur amendar odlel amare bini.
- 13 Avke sar hin le dadeske pharo vaš peskre čhave,
avke hin le RAJESKE pharo vaš ola, ko les den pačiv.
- 14 Bo ov džanel, sar sam stvorimen,
na bisterel, hoj sam le prachostar.
- 15 Amen o manuša sam sar čar;
baruvas sar e kvitka pre mała,
- 16 ale soča pre amende phurdel e balvaj, imar na sam
a ňiko na džanel, kaj ačhahas.
- 17 Ale le RAJESKRO verno kamiben sas furt a ela furt olenca,
ko les den pačiv,
a leskro spravodlišagos le čhavengre čhavenca;
- 18 olenca, ko dolikeren leskri zmluva
a na bisteren te dživel pal leskre prikazi.
- 19 O RAJ peske pro ňebos ačhađa o tronos
a leskro krališagos vladňinel upral savoreste.
- 20 Lašaren le RAJES, tumen, leskre zorale aňjelale,
so dolikeren leskre prikazi
a šunen leskre lava.
- 21 Lašaren le RAJES, savore ňeboskre armadi,
tumen, leskre služobňika, so keren leskri voła!
- 22 Lašar le RAJES, savoro, so hin stvorimen,
lašar les pre savore thana, kaj vladňinel!

Lašar le RAJES, dušo miri!

O Žalmos 104

1 Lašar le RAJES, dušo miri!

RAJEJA, Devla miro, igen sal baro!

Urdal tut andro šukariben the andre slava.

2 Učhares tut le švetloha sar le plaštoha;

- nacirdes o ņebos sar o stanos.
 3 O khera tuke ačhaves pro paña upral,
 o verdan tuke keres le chmarendar
 a džas pro kridli la balvajakre.
 4 Le balvajendar* kerel peskre posli†;
 le jagale plameňendar peskre služobňika.
 5 Ačhadal e phuv pre lakre zakladi;
 šoha pes na čhalavela.
 6 Le bare pañenca la učhardal sar le ruchoha;
 o paña sas dži upral o verchi.
 7 Sar o paña pokarhindal, denašle het;
 darandile tire perumoskre hangostar,
 8 o verchi avle avri a o paña čulile tele andre dolina;
 pre oda than, savo lenge diňal.
 9 Thoďal lenge e hraňica, savi našti predžan,
 hoj te na učharen pale e phuv andre.

 10 Mukes te čuľal o prameňa andro dolini,
 čulan maškar o verchi,
 11 den te pijel o paňi savore džviren pro maľi;
 lendar pijen o dziva somara, sar len smadzinel.
 12 Paš lende bešen o čirikle;
 gilaven maškar o konara le stromengre.
 13 Cindares o verchi andral tire uprune khera;
 e phuv hiňi čali le ovocendar tira bučatar.
 14 Des, hoj te barol e čar prekal o dobitkos,
 te baron o rastlini prekal o manuš,
 hoj e phuv lenge te anel o chaben,
 15 the e mol, so kerel o radišagos andro jilo;
 o olejos, hoj o muj te švicinel,
 the o maro, hoj te zoraľarel o jilo le manušeskro.
 16 Le RAJESKRE stromen hin pherdo paňi,
 le cedren andro Libanon, save sadzindä.
 17 Andre lende peske keren hňizdi o čirikle;
 andro ciprusi bešen o bociana.
 18 O uče verchi hine le kamzikengre,
 andro skali pes garuven o cikne džvirici‡.

 19 Tu stvorindal o čhonoru, hoj te určinel o časi;
 o kham džanel, kana te zaperel.
 20 Anes o kalipen, avel e rat,
 a savore džviri andro veš aven avri.
 21 O terne levi gravčinen pal e korist;
 le Devlestar mangel o chaben.
 22 Sar avel avri o kham, džan pale,
 hoj peske te pašlon pre peskre thana.
 23 O manuša džan pal peskre buča,
 pal oda, so keren dži rači.

* O Žalmos 104:4 104,4 O lav „ruach“ andre hebrejiko čhib hin balvaj the duchos.
 † O Žalmos 104:4 104,4 O lav „malach“ andre hebrejiko čhib hin poslos the aňjelos.
 ‡ O Žalmos 104:18 104,18 E hebrejiko čhib: damanos

- 24 Keci but veci kerdal, RAJEJA!
 Savoro stvorindal la godaha!
 Pal cali phuv hin pherdo džide veci, so stvorindal.
- 25 Hin kade o moros, baro the buchlo;
 hin andre ajci džviri, hoj pes na den te zrachel,
 bare the cikne.
- 26 O Iodi džan pal o moros;
 bavinel pes andre o Levijatan, saves stvorindal.
- 27 Kala savore užaren pre tu,
 hoj len te des te chal, akor sar lenge kempel.
- 28 Sar len des te chal,
 kiden oda upre;
 sar phundraves o vast,
 čalon le lačhe chabenestar.
- 29 Sar garuves o muj,
 daran pes;
 Sar lenge les o dichos,
 meren a ačhen pale prachoske.
 30 Savore hine stvorimen, sar bičhaves tiro duchos;
 a des o nevo dživipen la phuvake.
- 31 E slava le RAJESKRI mi likerel pro furt!
 Mi radisalol o RAJ olestar, so kerdal!
- 32 Sar dikhel pre phuv, e phuv razisalol;
 sar pes chudel le verchendar, o verchi thuvisalon.
- 33 Gilavava le RAJESKE calo dživipen;
 gilavava o chvali mire Devleske, medik dživava.
- 34 Oda, pal soste gondolinav, mi el leske pre dzeka!
 Radisaluvava andro RAJ.
- 35 Mi našlon o binošna pal e phuv
 a te na en imar o nalačhe manuša!

Lašar le RAJES, dušo miri!
 Haleluja!

O Žalmos 105

- 1 Palikeren le RAJESKE, bararen leskro nav!
 Maškar o narodi den te džanel, so kerdal!
- 2 Gilaven leske, bašaven leske!
 Vakeren pal savore leskre zazraki!
- 3 Lašaren tumen leskre svete naveha!
 Mi radisalon o jile olenge, ko roden le RAJES!
- 4 Roden le RAJES the leskri zor;
 ma preačhen te rodel leskro muj!
- 5 Leperen tumenge pro zazraki, pro bare veci, so kerdal,
 the pre oda, sar sudzinelas,
- 6 tumen, o čhave le Abrahamskre, leskre služobnikoskre,
 o čhave le Jakoboskre, le Devleskre avrikidle!

- 7 Ov hin o RAJ, amaro Del,
leskre sudi hine pro manuša pal cali phuv.
- 8 Šoha na bisterel pre peskri zmluva,
pre peskro lav, so diña ezera pokoleñjenge.
- 9 Phandľa e zmluva le Abrahamoha
a diña lav le Izak,
- 10 le Jakoboske la kerđa sar prikazis,
le Izraeloske sar e večno zmluva,
- 11 akor, sar phendä:
„Tuke dava e kanaañiko phuv andro đedictvos.“
- 12 Sar mek on sas ča frima džene
a sas andre odi phuv ča cudzinci,
- 13 phirenas andral jekh narodos ke aver
a andral jekh krališagos ke aver.
- 14 O Del na domukľa, hoj len vareko te trapinel,
vaš lende pokarhinda the le kralen:
- 15 „Ma thoven o vasta pre mire pomazimen manuša;
ma dukhaven mire proroken!“
- 16 Sigeder sar domukľa e bokh pre phuv
a iľa lendar savoro maro,
- 17 bičhađa anglal lende muršes,
le Jozef, savo sas bikendo otrokoske.
- 18 O pindre leske phandle andro kligina,
e meň leske zakerde andro trasta,
- 19 medik pes na ačhiľa oda lav, so phendä anglal.
O lav le RAJESKRO sikađa, hoj les hin čaćipen.
- 20 Akor o kralis prikazinda, hoj les te muken,
o vladcas le manušengro les oslobodzinda.
- 21 Ačhađa les rajeske upral peskro kher,
vladcaske upral calo peskro barvalipen,
- 22 hoj te prikazinel leskre rajenge, so kamel,
a te del godi leskre radcen.
- 23 Palis avľa o Izrael andro Egipt;
o Jakob dživelas sar cudzincos andre phuv le Chamoskri.
- 24 O RAJ diña peskre manušen but čhave
a kerđa lendar zoraleder lengre ñeprijaťelendar.
- 25 Visarda le Egiptanenge o jile pre leskre manuša,
vašoda len našti avri ačhenas a thovenas lenca avri.
- 26 Bičhađa le Mojžiš, peskre služobňikos,
the le Aron, saves peske kidňa avri.
- 27 Kerenas maškar lende leskre znameňja
the zazraki andre Chamoskri phuv.
- 28 Bičhađa o kalipen, e phuv kalila andre,
ale o Egiptana the avke na šunde leskre lava.
- 29 Čerinda lengre paňa pro rat
a kerđa, hoj o ribi te meren.
- 30 Pherarda e phuv but žabenca,
mek the le kraliskre khera.

- 31 Prevakerda a avle o muchi,
o komara pre cali lengri phuv.
- 32 Čerinda o brišind pro bare krupi,
bičhada o jagale plameña pre lengri phuv.
- 33 Zničinda lenge o viñičis the o figi,
phagerda o stromi pre lengri phuv.
- 34 Prikazinda a avle o malakre grajora,
ajci kobilki, hoj pes na denas te zrachel.
- 35 Chale tele savore rastlini andre lengri phuv,
chale tele savoro ulipen pro mali.
- 36 A akor andro Egipt murdarða savoro, so uliła ešebno,
le ešebne čhaven, save sikavenas pre lengri zor.
- 37 Iła avri le Izrael le rupoha the le somnakaha
a savore sas saste the zorale.
- 38 O Egipt radisałolas, sar džanas het,
bo pes lendar igen daralas.
- 39 Nacirdña lenge e chmara sar lepeda
a rači švicinelas la jagaha.
- 40 Sar žadinenas, anda lenge prepelici;
čalarelas len mareha andral o ņebos.
- 41 Phundraða e skala a avla avri pherdo pañi,
čułalas sar e jarka pre pušfa.
- 42 Bo na bisterða pro sveto lav, so diña
le Abraham, peskre služobņikos.
- 43 Avke iła avri peskre manušen radišagoha,
peskre avrikidlen gilavipnaha.
- 44 Diña lenge o phuva le narodengre,
ile peske o mali, pre save aver džene kerenas buči.
- 45 O RAJ oda kerða, hoj te dolikeren leskre prikazañja
a te šunen leskre zakoni.
- Haleluja!

O Žalmos 106

- 1 Haleluja!
Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo;
leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Ko šaj vakerel pal o bare skutki le RAJESKRE?
Ko šaj vakerel pal savori leskri chvala?
- 3 Bachtale hine ola, ko keren spravodlišagoha,
ola, ko dživen furt čačipnaha.
- 4 RAJEJA, leper tuke pre ma,
sar presikaveha o kamiben tire manušenge;
av ke ma, sar len zachrañineha,
- 5 hoj te dikhav o lačhipen tire avrikidle manušengro,
hoj te radisaľuvav jekhetane tire narodoha,

hoj te lašarav jekhetane tire manušenca*.

- ⁶ Kerahas o bini avke sar amare dada;
kerahas o nalačhipen a dživahas namištes.
- ⁷ Amare dada andro Egipt na achalile tire zazrakenge,
na leperenas peske pre tiro baro verno kamiben
a vzburinenas pes paš o moros, paš o Lolo moros.
- ⁸ Ale ov len zachrañinda vaš peskro nav,
hoj te sikavel peskri zor.
- ⁹ Prikazinda le Lole moroske a šučila avri;
lidžalas len maškar o bare paña sar prekal e pušta.
- ¹⁰ Zachrañinda len andral o vast olestar,
ko len našti avri ačhelas;
cinda len avri andral o vast olestar,
ko pre lende džalas.
- ¹¹ Lengre ñeprijatelen zaučharde andre o paña,
na predžidila lendar ñiko.
- ¹² Akor pačandile leskre lavenge
a gilavenas leske e chvala.
- ¹³ Ale igen sig bisterde pre leskre skutki;
na užarenas pre leskri rada.
- ¹⁴ Pre pušta lengri žadosca našti dočalila;
ode pokušinenas le Devles.
- ¹⁵ Avke len diña, so žadinenas,
ale palis len marelas le džungale nasvalibenenca.
- ¹⁶ Andro taboris zavidzinenas le Mojžišoske
the le Aronoske, le RAJESKRE svete rašaske.
- ¹⁷ E phuv pes phundrađa a chaľa le Datan,
učharda le Abiram peskre manušenca.
- ¹⁸ E jag rozlabila pre lengre manuša;
le nalače manušen chaľa o plameñis.
- ¹⁹ Paš o Choreb peske kerde la gurunñora;
lašarenas e somnakuñi modla.
- ²⁰ Čerinde peskre slavne Devles
vaš e podoba le bikoskri, so chal e čar.
- ²¹ Bisterde pro Del, pre lengro Spasitelis,
savo kerđa bare veci andro Egipt,
- ²² o zazraki andre phuv le Chamoskri,
o užasna skutki paš o Lolo moros.
- ²³ Vašoda o Del phenda, hoj len zñičinela,
ale o Mojžiš, leskro avrikidlo murš,
pes angle leste ačhada vaš lenge,
hoj te visarel het leskri cholí,
hoj len te na zñičinel.
- ²⁴ Daranas te džal andre šukar phuv,

* **O Žalmos 106:5** 106,5 E hebrejiko čhib: tire dedictvoha

- na pačanas leskre laveske,
25 dudrinenas andre peskre stani
a na šunde le RAJES.
- 26 Avke hazdla upre peskro vast a ila vera,
hoj len pre odi pušta mukela te perel tele,
27 hoj len rozčhivela andre savore phuva
a kerela, hoj lengre čhave te meren maškar o narodi.
- 28 Palis chudle te lašarel le Baal paš o Peor;
chanas o obeti, so sas obetimen le mule devlenge.
- 29 Provokinenas le RAJES peskre nalače skutkenca,
a vašoda pre lende avla o nasvaliben.
- 30 O Pinchas uštíla, thoda pes andre oda
a o nasvaliben preačila.
- 31 Oda pes leske rachinelas vaš o spravodlišagos
andral jekh pokoleňje pre aver dži pro furt.
- 32 Chořarde les paš o paňa Meriba,
a angle lende dopela namištes the o Mojžiš,
33 bo avke les chořarde,
hoj phenda o nagodaver lava.
- 34 Na murdarde avri le naroden avke,
sar lenge prikazinda o RAJ,
35 ale džanas romeste andre ola narodi
a chudle te kerel oda, so the on.
- 36 Služinenas the lengre modlenge,
save len zachudle andre pasca.
- 37 Obetinenas peskre čhaven
the peskre čhajen le nalače duchenge.
- 38 Čhorenas avri o ňevinno rat,
o rat peskre čhavengro the čhajengro,
saven obetinenas le modlenge andro Kanaan,
a e phuv pes melarda lengre ratestar.
- 39 Melarde pes andre peskre skutkenca;
kerenas le Devleha avke sar o napačivale romňija.
- 40 Vašoda o RAJ cholisalíla pre peskre manuša,
džunglíla leske leskro dedictvos.
- 41 Avke len diňa andro vasta le narodenge,
vladňinenas upral lende ola, ko len našti avri ačhen.
- 42 Lengre ňeprijačela len trapinenas
a dochudle len tel peskro vast.
- 43 O Del len buterval lelas avri,
ale on pes leske vzburinenas
a džanas mek teleder andro bini.
- 44 Ale ov the avke dikhla pre lengro pharipen,
sar šunda lengro roviben.
- 45 Leperda peske pre peskri zmluva lenca
a andre peskro baro kamiben len na marda avke, sar kamla.

46 Kerda, hoj lenge te presikaven o jileskeriben
savore, so len zaile.

47 Zachrañin amen, RAJEJA, Devla amaro,
skide amen upre andral o narodi,
hoj te palikeras tire svete naveske
a te lašaras pes tira chvalaha!

48 Lašardo mi el o RAJ, o Del le Izraeloskro,
na veki vekov!
A savore manuša mi phenen: „Amen!“
Haleluja!

O pandžto zvitkos le Žalmengro

O Žalmos 107

- 1 Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Kavke mi vakeren ola, saven o RAJ cinda avri,
saven cinda avri andral o vast le ñeprijateljistar,
3 saven skidña andral o phuva
le zapadostar the le vichodostar,
le severostar the le juhostar.
- 4 Bludzinenas pal o thana, kaj nane nič, the pal e pušta
a na arakhle ñisavo foros, kaj šaj bešle.
- 5 Sas bokhale the smedna;
na birinenas imar te dživel.
- 6 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len iľa avri andral o trapišagos.
- 7 Lidžalas len rovne dromeħa,
hoj te doaven andro foros, kaj šaj bešle.
- 8 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda prekal o manuša,
9 bo le smednen del te pijel pañi
a le bokhalen čalarel le lače chabeneħa.
- 10 Varesave bešenas andro kalipen, andro nekbareder kalipen,
cerpinenas andre bertena phandle le lancenca
11 vašoda, hoj pes ačhavenas le Devleskre lavenge
a odčhivenas e rada le Nektbaredereskri.
- 12 Pokorinda lengre jile la phara bučaha;
pele pre phuv a ñiko lenge na pomožinda.
- 13 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachrañinda andral o trapišagos.
- 14 Iľa len avri andral o kalipen, andral o nekbareder kalipen,
a čhingerda lenge o lanci.
- 15 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda prekal o manuša,
16 bo phagerda o bronzune brani

a prečinda o trastune zavori.

17 Varesave džene ačhile sar diline vaš peskre binošna droma
the vaš peskre nalačhipena.

18 Savoro chaben lenge džunglila
a avle pašes paš o brani le meribnaskre.

19 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len zachrañinda andral o trapišagos.

20 Bičhada peskro lav a sastarda len;
zachrañinda len le hrobostar.

21 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda le manušenca.

22 Mi palikeren leske le obetenca
a pal leskre skutki mi gilaven radišagoha.

23 Varesave džene gele le lođenca pro moros,
hoj ode peske te zaroden pro dživipen.

24 Dikhle ode bare veci, so o RAJ kerda;
leskre užasna skutki pro baro moros.

25 Phenda lav a avla bari burka,
savi hazdla o moroskre vlni.

26 O pañi lenca čhivkerelas dži upre andro luftos,
palis dži tele andre hlbina;
daranas pes la pohromatar, so pre lende avla.

27 Poddžalas lenge o pindre sar le mate manušeske;
imar na džanenas so te kerel.

28 Akor andre peskro pharipen vičinenas ko RAJ
a ov len cirdña avri andral o trapišagos.

29 E zorañi burka čerinda pre loki balvajori
a o vlni pro moros peske bešle tele.

30 Radisalile, hoj imar o vlni preačhile,
a ov len doanda andro pristavos.

31 Mi palikeren le RAJESKE vaš leskro verno kamiben,
vaš leskre užasna skutki, so kerda le manušenca.

32 Mi bararen les maškar o manuša
a mi lašaren les o phureder andre rada.

33 Ov o paña čerinel pre pušfa
a o prameña pre šuki phuv;

34 e ulipnaskri phuv pro than, kaj na barol nič,
vaš o nalačhipen olengro, ko ode bešen.

35 Ov e pušfa čerinel pro jazera
a e šuki phuv pro prameña.

36 Thođa ode te bešel le bokhale manušen
a on peske ačhade foros pro dživipen.

37 Sadzinde peske pro mali,
sadzinde peske o viñici
a skidle upre pherdo ulipen.

38 Požehñinda len a sas len but čhave;
na domukla, hoj len te el frimeder dobitkos.

- 39 Palis lendar ačhila ča frima džene,
sas pokorimen le trapišagostar,
le cerpišagostar the le pharipnastar.
- 40 Ov kerđa bari ladž le rajenge
a diña lenge te bludzinel pal e pušta.
- 41 Ale le čores iľa avri andral leskro pharipen
a leskre famelijendar kerđa ajci but sar stados le bakrengro.
- 42 Dikhena oda o spravodliva a radisařona,
ale savore nalače phandena andre peskre muja.
- 43 Oda, ko hino gođaver, mi gondolinel pal kala veci
a mi ačařol o verno kamiben le RAJESKRO!

O Žalmos 108

- 1 E gili. Le Davidoskro žalmos.
- 2 Miro jilo tuke zorales pačal, Devla!
Giľavava tuke a bašavava
andral calo miro jilo.
- 3 Ušti upre, harfo, citaro!
Kamav te uštavel o kham.
- 4 Palikerava tuke, RAJEJA, maškar o narodi
a giľavava tuke maškar o cudzinci,
- 5 bo baro hin tiro verno kamiben dži upral o ņebos
a tiro čačipen dži o chmari.
- 6 Devla, av barardo upral o ņebos;
tiri slava mi el pal cali phuv!
- 7 Zachrařin amen tire čače vasteha a šun man avri,
hoj ola, kas kames, te aven spasimen.
- 8 O Del prevakerđa andral peskro Chramos:
„Zviťazinava a radišagoha rozdelinava o foros Šichem
a merinava avri e dolina Sukot.
- 9 Miro hin o Gilead, mange patrinel o Menaše,
o Efrajim hin e prilba pre miro šero,
e Judsko hiři miro kraliko žezlos.
- 10 O Moab hin miro lavoris,
pro Edom čhivava miri sandalka, bo hino miro,
upral e filiřtiňiko phuv viskinava, sar zviťazinava.“
- 11 Devla, ko man doanela andre lengro ohradzimen foros?
Ko man lidžala andro Edom?
- 12 Či na tu, Devla?
Ale tu amen odčhidal
a imar na lidžas amare armadi.
- 13 Pomožin amenge te domarel amare ņeprijateľen,
bo le manušeskri pomoca nane pre ņisoste.
- 14 Le Devleha zviťazinaha
a ov uštarela pre amare ņeprijateľa.

O Žalmos 109

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
Devla miro, saves lašarav, ma av čhit,

- 2 bo o manuša, so hine nalače a falošna,
phundrade pre ma peskro muj;
vakerenas pre ma le klamišagoskre čhibenca.
- 3 Začhide man le nalače lavenca;
džan pre mande a aňi nane vaš soske.
- 4 Vaš miro kamiben pre ma namištes vakeren,
ale me man modlinav.
- 5 Vaš o lačo mange den pale o nalačhipen
a vaš o kamiben man našti avri ačhen.
- 6 Mire nepřijateľiske ačhav le nalače sudcas;
o žalobcas mi ačhel leske pal e čači sera.
- 7 Sar les ela sudos, mi odsudzinen les;
mi rachinen leskri modlitba sar binos.
- 8 Mi dživel frima dživesa,
leskri buči mi prelel aver.
- 9 Leskre čhavore mi ačhen široti;
leskri romňi vdova!
- 10 Leskre čhavore pes mi tulinen a mi žobrinen,
mi džan andral peskre phagerde khera te rodel maro!
- 11 O interesaris lestar mi lel savoro, so les hin,
a o cudzinci mi rozčoren oda, pre soste ov kerelas buči.
- 12 Ňiko leske te na presikavel o jileskeriben,
ňikasko te na el pharo vaš leskre široti.
- 13 Leskro potomstvos mi merel avri,
lengre nava mi en avrikhosle imar andre dujto pokoleňje.
- 14 O RAJ peske mi leperel furt pre vina leskre dadengri;
o binos leskra dakro te na el avrikhoslo.
- 15 Lengre bini mi en furt anglo jakha le RAJESKRE,
mi mažinel avri lengro leperiben pal e phuv.
- 16 Bo na kamla te presikavel o kamiben,
džalas pro žobrakos the pro čoro
a murdarda oles, kas sas dukh andro jilo.
- 17 Ov rado košelas - mi perel oda pre leste!
Šoňa na kamla te žehňinel avren - te na žehňinel Ňiko leske!
- 18 O košiben pre peste urelas sar gađa -
mi džal andre leskro telos sar paňi,
andre leskre kokala sar olejos.
- 19 Mi el oda sar o ruchos, andre savo pes urel,
sar o sirimos phandlo pašal leste pro furt.
- 20 Kavke mi visarel pale o RAJ mire žalobcenge
the olenge, ko pal ma namištes vakeren.
- 21 Ale tu, RAJEJA, Adonaj,
pomožin mange vaš tiro nav!
Zachraňin man vaš oda, bo tiro verno kamiben hino lačo.
- 22 Bo me som čoro a slabo;
o jilo man dukhal.
- 23 Našľuvav avke sar o ciňos rači,
som sar e kobilka razimen tele.
- 24 O kocha mange slabisaľon le postostar;

- o telos mange šučol avri.
 25 Som lenge pro asaben,
 dikhen pre ma a keren le šerenca.
- 26 Pomožin mange, RAJEJA, Devla miro!
 Zachrañin man vaš oda, bo tiro kamiben hino pačivalo!
 27 Hoj on te džanen, hoj oda hin tiro vast,
 hoj tu oda kerđal, RAJEJA!
 28 On mi košen, ale tu žehñin!
 Ola, ko pre ma džan, pes ladžana,
 ale tiro sluhas radisałola.
 29 Mi uren mire žalobcen andre ladž;
 mi pačaren len andre ladž avke sar andro plaštos.
- 30 Igen palikerava le RAJESKE mire vuštenca,
 maškar o but džene les lašarava,
 31 bo le čore manušeske ačhel pal e čači sera,
 hoj les te zachrañinel olendar, ko les odsudzinen.

O Žalmos 110

Le Davidoskro žalmos.

- 1 O RAJ phendā mire Rajeske:
 „Beš tuke pal miri čači sera,
 medik tuke na thovava tire ñeprijateľen
 tel o pindre.“
- 2 Andral o Sion nacirdela o RAJ tire kraliskri zor a phenela:
 „Vladñin maškar tire ñeprijateľa!“
- 3 Oda džives, sar džaha andro mariben,
 tire manuša avena pal tute korkore pestar.
 Avke sar e rosa avel avri sig tosara,
 avke tire terne murša avena ke tu
 pre tire sveta verchi*.
- 4 O RAJ ila vera a na bajinela:
 „Tu sal rašaj pro furt avke sar o Melchisedek.“
- 5 O RAJ hino pal tiri čači sera;
 zñičinela le kralen andre oda džives, sar avela leskri chołi.
- 6 Sudzinela le naroden, ela ode pherdo mule manuša.
 Rozpučinela le kralen pal całi phuv.
- 7 Andral o jarkos pašal o drom pijela pañi;
 a vašoda hazdela upre o šero.

O Žalmos 111

- 1 Haleluja!
 Palikerav le RAJESKE andral calo jilo
 maškar o spravodliva manuša, sar hine jekhetane zgele.
- 2 Bare hine o skutki le RAJESKRE;
 sako, ko lenge radisałol,

* O Žalmos 110:3 110,3 Na džanel pes, so e hebrejiko čhib phenel.

kamel lenge te achalol.

³ Bari a igen šukar hiñi leskri buči,
leskro spravodlišagos likerela furt.

⁴ Ov kerđa, hoj pes te na bisterel pre leskre zazraki;
milostivo a jileskro hino o RAJ.

⁵ Del te chal olen, ko pes lestar daran,
pre peskri zmluva šoha na bisterela.

⁶ Sikadã o zorale skutki peskre manušenge;
diña lenge e phuv, so sas avre narodengri.

⁷ Andre savoreste, so kerel, hino verno the spravodljivo,
pre savore leskre prikazi pes šaj te zmukel.

⁸ On hine zathode pro furt,
hine dine le čačipnaha the le spravodlišagoha.

⁹ Cinda avri peskre manušen,
peskri zmluva zathodã pro furt.
Leskro nav hino sveto a užasno.

¹⁰ O godãveripen chudel la sveta daraha anglo RAJ;
savore, kô dživen pal leskre prikazi, hine godaver,
Leske džal e chvala pro furt.

O Žalmos 112

¹ Haleluja!

Bachtalo manuš, savo pes daral le RAJESTAR
a kaske hin igen pre dzeka leskre prikazi.

² Leskre čhave ena zorale pro phuv;
o potomstvos le čače manušeskro ela požehñimen.

³ Andre leskro kher ela o barvalipen a savorestar pherdo;
leskro spravodlišagos likerela furt.

⁴ O švetlos andro kalipen švicinela le čače manušeske,
oleske, ko hino lačo, jileskro the spravodljivo.

⁵ O lačhipen avela pre oda, ko ščirones del kečeñ,
pre oda, ko kerel o veci čačipnaha.

⁶ O spravodljivo manuš pes šoha na čhalavela;
furt les leperena.

⁷ Na predarala, sar avela e nalači sprava;
leskro jilo hino zoralo, mukel pes pro RAJ.

⁸ Leskro jilo na izdral a na daral pes;
dikhela te perel peskre ñeprijatelen.

⁹ Rozčhivel ščirones a del le čore manušen;
leskro spravodlišagos ačhela pro furt;
leskri zor pes hazdela upre andre slava.

¹⁰ O nalačo manuš oda dikhela a cholisaľola,
randela le dandenca a ela zñiçimen;
oda, so kamen o nalače te kerel, našľola.

O Žalmos 113

¹ Haleluja!

- Lašaren le RAJES, tumen leskres služobnikale,
lašaren o nav le RAJESKRO!
- ² Mi el barardo o nav le RAJESKRO
akanastar pro furt!
- ³ Odarik, khatar avel avri o kham, dži ode, kaj zadžal andre,
mi el lašardo o nav le RAJESKRO.
- ⁴ O RAJ hino barardo upral savore narodi,
leskri slava hin upral o ņebos.
- ⁵ Ko hin ajso sar o RAJ, amaro Del,
savo bešel učes
- ⁶ a dikhel dži tele
pro ņebos the pre phuv?
- ⁷ Le čore manušes hazdel upre andral o prachos,
le slabes podhazdel pal o šmeciskos,
- ⁸ hoj les te thovel te bešel le rajenca;
peskre manušengre rajenca.
- ⁹ Ola džuvlake, sava našti el čhave,
del te bešel andro kher
sar ola dake, savi radisałol le čhavendar.
Haleluja!

O Žalmos 114

- ¹ Sar o Izrael avelas avri andral o Egipt,
o kher le Jakoboskro le cudze narodendar,
- ² o Juda ačila le Devleskro sveto than,
o Izrael leskro krališagos.
- ³ O moros oda dikhlā a denašla,
o paŋi Jordan chudna te džal palal,
- ⁴ o verchi chučkerenas sar bakre
a o brehi sar cikne bakrore.
- ⁵ So tute, morona, hoj denašlal?
So tute, Jordanona, hoj visaliłal palal?
- ⁶ Verchale, soske chučkeren sar bakre?
Brehale, soske chučkeren sar cikne bakrore?
- ⁷ Izdra, phuvije, anglo Raj,
anglo Del le Jakoboskro,
- ⁸ savo čerinel e skala pro jazeros
a o kremeŋis pro prameňa le paŋengre.

O Žalmos 115

- ¹ Na amenge, RAJEJA, na amenge,
ale tire naveske patrinel e chvala
vaš tiro kamiben the tiri vernost!
- ² Soske aver narodi phenen:
„Kaj hino lengro Del?“
- ³ Amaro Del hino pro ņebos;
ov kerel savoro, so leske hin pre dzeka.

- 4 Ale lengre modli hine rupune the somnakune;
o manuša len kerde peskre vastenca.
- 5 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen;
- 6 hin len kana, ale na šunen,
hin len nakha, ale na voñinen;
- 7 hin len vasta, ale na chuden,
hin len pindre, ale na phiren,
hin len kirle, ale našti den avri o hangos.
- 8 Ola, ko len keren, ena ajse sar on;
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.
- 9 Izraelona, muk tut pro RAJ!
Ov hino tiri pomoca the tiro štitos.
- 10 Rašajale, khereja le Aronoskro, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro štitos.
- 11 Tumen, ko daran le RAJESTAR, muken tumen pro RAJ!
Ov hino tumari pomoca the tumaro štitos.
- 12 O RAJ pre amende na bisterđa, ov amenge žehñinela.
Žehñinela o kher le Izraeloskro,
žehñinela o kher le Aronoskro.
- 13 O RAJ žehñinela olen, ko pes lestar daran,
le ciknen the le baren.
- 14 Mi del tumenge o RAJ, hoj te rozbaron,
tumen the tumare čhave!
- 15 Mi požehñinel tumen o RAJ,
savo kerđa o ñebos the e phuv!
- 16 O nekučeder ñebos hino le RAJESKRO,
ale e phuv diña le manušenge.
- 17 O mule na lašarena le RAJES;
ñiko olendar, ko džan tele pro cicho than.
- 18 Ale amen bararaha le RAJES
akanastar dži pro furt.
- Haleluja!

O Žalmos 116

- 1 Kamav le RAJES,
bo šunđa avri miro mangipen,
sar ke leste vičinavas,
- 2 bo ke ma visarđa peskro kan,
me man ke leste mangava, medik ča dživava.
- 3 Phandle man andre o puta le meribnaskre;
avla pre ma e dar le hroboskri*;
zaiła man e žala the o pharipen.
- 4 Ale vičinavas pro nav le RAJESKRO:
„Mangav tut, RAJEJA, zachrañin miro dživipen!“

* O Žalmos 116:3 116,3 E hebrejiko čhib: le Šeoloskri

- 5 O RAJ hino lačo the spravodlivo,
amare Devleske hin pharo vaš amenge.
- 6 O RAJ chrañinel le slabe manušen;
sar mange sas igen phares, ov man zachrañinda.
- 7 Smirom tuke, dušo miri,
bo o RAJ sas ke tu igen lačo.
- 8 Ilal man avri andral o meriben,
zaačhadal mire jakha le apsendar
a ochrañindal miro pindro, hoj mange te na poddžal,
9 hoj te šaj phirav anglo RAJ
pal e phuv maškar o džide.
- 10 Pačandilom, vašoda phendom:
„Somas igen strapimen.“
- 11 Andre miro pharipen phendom:
„Dojekh manuš klaminel.“
- 12 So me šaj dav le RAJES
vaš savoro lačhipen, so mange kerđa?
- 13 Palikerava la moľakra obetaha vaš miri zachrana†
a vičinava pro nav le RAJESKRO.
- 14 Dava le RAJESKE oda, so phendom,
anglal savore leskre manuša.
- 15 Savi dukh hin le RAJES,
sar meren leskre verna manuša.
- 16 RAJEJA, som tiro služobňikos,
avke sar tuke služinelas miri daj,
the me avke tuke služinav;
tu prečhindaľ mire lanci.
- 17 Anava tuke e palikeribnaskri obeta
a vičinava pro nav le RAJESKRO.
- 18 Dava le RAJESKE oda, so phendom,
anglal savore leskre manuša,
- 19 pro dvori andro kher le RAJESKRO,
maškar tute, Jeruzalemona.
- Haleluja!

O Žalmos 117

- 1 Lašaren le RAJES, savore narodale,
Bararen les, savore manušale!
- 2 Bo baro hin leskro kamiben ke amende
a leskri vernost ľikerel pro furt.
- Haleluja!

† O Žalmos 116:13 116,13 E hebrejiko čhib: Hazdava upre e kuči la zachranakri.

O Žalmos 118

- ¹ Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo;
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- ² Mi phenel o Izrael:
„Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
- ³ Mi phenen o rašaja, o kher le Aronoskro:
„Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
- ⁴ Mi phenen ola, ko pes daran le RAJESTAR:
„Leskro verno kamiben likerel pro furt.“
- ⁵ Andro pharipen vičinavas pro RAJ
a ov mange odphenda a zachrañinda man.
- ⁶ O RAJ hino manca, na darava man.
So man šaj kerel o manuš?
- ⁷ O RAJ hino manca a pomožinel mange;
dikhava te perel mire ñeprijatelen.
- ⁸ Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro manuš.
- ⁹ Feder hin te denašel ko RAJ,
sar pes te mukel pro vladara.
- ¹⁰ Rozthode pes pašal ma savore narodi,
ale andro nav le RAJESKRO len domardom.
- ¹¹ Rozthode pes pašal ma,
he, rozthode pal dojekh sera,
ale andro nav le RAJESKRO len domardom!
- ¹² Rozthode pes pašal ma sar osi,
ale zlabile sig sar e jag pal o kołaka;
andro nav le RAJESKRO len domardom.
- ¹³ Zoraha man ispidle, hoj te perav,
ale o RAJ mange pomožinda.
- ¹⁴ Miri zor the gili hin o RAJ,
ov ačhila miro zachrancas.
- ¹⁵ O radišagoskre giła pal e zachrana
šundol andro stani le spravodlive manušengre:
„Le RAJESKRO čačo vast kerda zorale veci!
- ¹⁶ Le RAJESKRO čačo vast zvitazinda,
le RAJESKRO čačo vast kerda zorale veci!“
- ¹⁷ Na merava, ale dživava
a vakerava pal o skutki le RAJESKRE.
- ¹⁸ Igen man marda o RAJ,
ale na diña man le meribnaske.
- ¹⁹ Phundraven mange o čačipnaskre brani le Chramoskre,
džava andre prekal lende a palikerava le RAJESKE.
- ²⁰ Kadi hiñi le RAJESKRI brana,
prekal late džana andre o spravodliva.
- ²¹ Palikerav tuke, RAJEJA, hoj man šundal avri,

tu ačhiĵal miro zachrancas.

22 O bar, so o murara odčhide,
ačhiĵa hlavno bar.

23 O RAJ oda kerda
a amen pes oleske čudalinas.

24 Kada hin o džives, savo kerda o RAJ,
khełas a radisaĵivas andre leste!

25 RAJEJA, mangav tut, zachraĵin amen!
RAJEJA, mangav tut, hoj amenge te džal mištes!

26 Požehĵimen hin oda, ko avel andro nav le RAJESKRO!
Žehĵinas tumenge andral o kher le RAJESKRO.

27 O RAJ hin o Del; leskro švetlos švicinel pre amende.
Priden tumen paš o manuša,
džan radišagoha le palmenca andro vasta dži paš o oltaris*.

28 Tu sal miro Del, paĵikerava tuke;
Devla miro, bararava tut!

29 Paĵikeren le RAJESKE, bo hino lačo;
bo leskro verno kamiben ĵikerel pro furt!

O Žalmos 119

Alef

1 Bachtale hine ola, kaskre droma hine žuže
a dživen pal o zakonos le RAJESKRO.

2 Bachtale hine ola, ko dolikeren leskre prikazaĵja
a roden les cale jileha;

3 ola, ko na keren o nalačhipen,
ale phiren pal leskre droma.

4 Tu diĵal avri tire prikazi,
hoj pes pačivalones te dolikeren.

5 Joj, te ulomas zoralo pre miro drom,
hoj te kerav oda, so phenes.

6 Akor man na mušinava te ladžal,
sar dikhava pre savore tire prikazaĵja.

7 Paĵikerava tuke le žuže jilestar,
sar sikĵuvava tire čačipnaskre zakoni.

8 Tire prikazi dolikerava,
ča man šoha ma omuk!

Bet

9 Sar peske o terno manuš šaj dolikerel o žužo dživipen?
Avke, hoj dživela pal tiro lav.

10 Cale jileha tut rodavas;
ma domuk, hoj man te visarav tire prikazaĵjendar!

11 Andro jilo mange garuđom tiro lav,
hoj te na kerav binos angle tute.

12 Av barardo, RAJEJA!

* O Žalmos 118:27 118,27 Abo: Phanden o obeti le lanenca ko rohi le oltariskrel!

Sikav man tire zakoni!

- 13 Mire vuštenca vakerav avri
savore prikazi, so tu phendal.
14 Radisaluvav tire prikazaňjendar
avke sar le bare barvalipnastar.
15 Pal tire prikazi gondolinav
a pozorinav tire chodňiki.
16 Andre tire zakoni man hin radišagos,
pre tiro lav na bisterav.

Gimel

- 17 Ker o lačhipen tire sluhasko,
hoj te dživav a te dolikerav tiro lav!
18 Phundrav mange o jakha,
hoj te dikhav o zazraki andre tiro sikaviben!
19 Kade pre phuv som ča cudzincos,
ma garuv angle mande tire prikazaňja!
20 Mira duša igen cirdel
te prindžarel furt tire sudi.
21 Le barikanen karhines;
prekošle hine ola,
ko oddžan tire prikazaňjendar.
22 Ma domuk, hoj mange te keren ladž a te dikhen man tele,
bo me man likerav tire prikazendar.
23 Te o vladara zabešlehas, hoj pre mande te vakeren,
tiro sluhasko avke gondolinela pal tire zakoni.
24 Tire prikazaňja mange anen o radišagos,
den man godi so te kerel.

Dalet

- 25 Miri duša peske pašlol andro prachos,
obdžidar man avke, sar phendal.
26 Phenavas tuke avri mire droma a tu mange odphendal.
Sikav man tire prikazi.
27 De mange te achalol o drom tire prikazengro,
hoj te gondolinav pal tire užasna skutki.
28 Čulan mange o apsa la žalatar,
zoralar man tire laveha.
29 Visar man het le klamišagoskre dromestar!
Av ke ma jileskro a de man tiro zakonos!
30 Kidňom mange avri o pačivalo drom,
ilom mange andro jilo tire sudi.
31 Likerav man tire prikazaňjendar, RAJEJA;
ma domuk, hoj man te ladžav!
32 Denašav pal o drom tire prikazengro,
bo diňal man godi lenge te achalol*.

He

- 33 Sikav mange, RAJEJA, o drom tire prikazengro
a me len dolikerava dži o koňec.
34 De mange te achalol tiro zakonos,
hoj les te dolikerav andral calo miro jilo.
35 Lidža man pal o chodňikos tire prikazaňjengro,

* O Žalmos 119:32 119,32 E hebrejiko čhib: o jilo mange rozbuchfardal

bo andre oda man hin o radišagos.

- 36 Visar miro jilo ke tire sikavibena,
 hoj mange te na džal pal o nalačo barvalipen.
 37 Visar mire jakha, hoj te na dikhen pro zbitočna veci!
 Obdžidar man pre tiro drom!
 38 Doliker tire slugaske tiro lav,
 so diňal olen, ko tut den pačiv.
 39 Le mandar e ladž, savatar man darav,
 bo tire zakoni hine lače.
 40 Igen man cirdav pal tire prikazi!
 Obdžidar man tire spravodlišagoha.

Vav

- 41 Ó RAJEJA, te avlahas tiro verno kamiben pre ma
 the tiri zachrana, avke sar phendal,
 42 hoj te odphenav oleske, ko mange dophenel,
 bo me pačav tire laveske.
 43 Ma le mange šoha o čačipen andral miro muj,
 bo me man mukav pre tire spravodliva sudi,
 44 avke me večne dolikerava tiro zakonos,
 furt a furt.
 45 Phirava andre sloboda,
 bo kamav te dživel pal tire prikazaňja.
 46 Pal tire sikavibena vakerava le kralenge
 a na ladžava man,
 47 se tire prikazaňja mange anen o radišagos,
 bo man andre lende zakamľom.
 48 Hazdav o vasta ke tire prikazaňja, andre save man zakamľom,
 a gondolinav pal tire sikavibena.

Zajin

- 49 Ma bister pro lav, so diňal tire slugas,
 bo diňal man nađej.
 50 Andre miro pharipen man potešines,
 bo tiro lav man obdžidarel.
 51 O barikane mandar igen asan,
 ale me man tire zakonostar na visarava.
 52 RAJEJA, leperav mange pre tire čirlatune prikazi
 a arakhľom andre lende o radišagos.
 53 Labol andre ma e choľi pro nalače manuša,
 bo omuken tiro zakonos.
 54 Tire prikazaňja hine mire gila,
 medik som hosfos pre kadi phuv.
 55 Rači mange leperav pre tiro nav, RAJEJA,
 a dolikerav tiro zakonos.
 56 Kada sas mange dino,
 hoj man te likerav tire prikazaňjendar.

Chet

- 57 Phendom mange:
 „RAJEJA, tu sal miro dedictvos;
 phendom, hoj dolikerava tire lava.“
 58 Mangav tut andral calo miro jilo,
 hoj ke ma te aves jileskro, avke sar man diňal lav!
 59 Gondolinavas pal mire droma

a visardom man pale paš tire prikazi.

60 Sidarav a na užarav
te dolikerel tire prikazaŋja.

61 Kajte man o nalačhe manuša phandle le lanenca,
me pre tiro zakonos na bisterdom.

62 Pal jepaš rat uštav, hoj tut te lašarav
vaš tire spravodliva sudi.

63 Som prijatelis savorenca, ko pes tutar daran
a dolikeren tire prikazi.

64 RAJEJA, pre cali phuv hin pherdo tiro kamiben;
sikav man tire prikazaŋja!

Tet

65 Presikadal tire slugaske o lačhipen,
RAJEJA, avke sar phenel tiro lav.

66 Sikav man mištes te rozsudzinel a te achalol,
bo me pačav andre tire prikazaŋja.

67 Medik na somas potrestimen, bludzinavas;
ale akana šunav tiro lav.

68 Tu sal lačo a keres o lačhipen,
sikav man tire prikazi.

69 O barikane man melarde andre le klamišagenca,
ale me man cale jileha likerav pal tire sikavibena.

70 Lengre jile hine zorale sar bar,
ale me radisaluvav andre tiro zakonos.

71 Sas oda mištes, hoj somas potrestimen,
hoj man te sikavav tire prikazi.

72 O zakonos andral tiro muj mange hin vzacneder
sar ezera somnakune the rupune love.

Jod

73 Tire vastenca man stvorindal a formindal,
pomožin mange te achalol a te sikol tire prikazaŋja.

74 Ola, ko pes tutar daran, radisalona, sar man dikhena,
bo me pačav andre tiro lav.

75 Džanav, RAJEJA, hoj tire sudi hine spravodliva,
potrestindal man, bo sal verno.

76 Joj, te man tiro verno kamiben diňahas pale o radišagos,
avke sar diňal lav tire služobňikos.

77 Joj, te pre ma avlahas tiro jileskeriben, hoj te dživav,
bo man hin radišagos andre tiro zakonos.

78 Mi ladžan pes o barikane, bo falošne pre ma vakerenas;
ale me gondolinav pal tire prikazi.

79 Joj, te pes ke ma visardehas pale ola, ko pes tutar daran,
ola, ko prindžaren tire prikazaŋja.

80 Joj, te gelomas cale jileha pal tire sikavibena,
hoj man te na ladžav.

Kaf

81 Miri duša imar na birinel, so ajci užarel pre tiro spaseŋje;
mukav man pre tiro lav.

82 Mire jakha imar na birinen, so ajci užaren pre oda,
hoj kereha, so phendal;
phučav: „Kana mange kereha o radišagos?“

- 83 Kajte som sar o cipuno gono avrišuko le thuvestar,
na bisterav pre tire prikazi.
- 84 Mek keci dživeša mušinela te užarel tiro služobņikos?
Kana odsudzineha olen, ko pre ma džan?
- 85 O barikane, save na dživen pal tiro zakonos,
mange pripravinde o cheva sar pasci.
- 86 Savore tire prikazaņjenge šaj te pačal.
Pomožin mange, bo džan pre ma a nane vaš soske!
- 87 Na kampa but a chalehas man tele pal e phuv;
ale me na omuklom tire prikazi.
- 88 Obdžidar man tire verne kamibnaha,
hoj te dolikerav o prikazaņja andral tiro muj.

Lamed

- 89 RAJEJA, tiro lav ačhel zorales
andro ņebos pro furt.
- 90 Pal jekh pokoleņje pre aver likerel tiri vernost;
tu zathodał e phuv a ačhel zorales.
- 91 Savoro ačhel dži adadžives, avke sar oda diňal avri,
bo savoro tuke služinel.
- 92 Te mange tiro zakonos na andahas o radišagos,
mulomas andre miro pharipen.
- 93 Šoha na bisterava pre tire prikazi,
bo lenca man obdžidardal.
- 94 Me som tiro, zachraņin man,
bo igen kamav te dživel pal tire prikazi.
- 95 O nalače pre ma užaren, hoj man te zničinen;
ale me gondolinav pal tire zakoni.
- 96 Dikhłom, hoj savore vecen hin peskri hraņica,
ale tiro zakonos šoha na preačhela.

Mem

- 97 Ó, sar igen kamav tiro zakonos!
Calo džives pal leste gondolinav.
- 98 Tire prikazaņja hine furt manca,
a vašoda mandar keren godavereder,
sar hine mire ņeprijačela.
- 99 Godavereder som savore mire učitelendar,
bo gondolinav pal tire prikazi.
- 100 Hin man buter godi sar le phuren,
bo dolikerav tire zakoni.
- 101 Miro pindro na thovav pre ņisavo nalačo drom,
bo kamav te dživel pal tiro lav.
- 102 Na oddžav tire prikazendar,
bo tu korkoro maņ sikaves avri.
- 103 Save gule hine tire lava,
mire vuštenge hine guleder sar medos.
- 104 Tire zakonendar dochudav o godaveripen,
važoda našti avri ačhav dojekh falošno chodņikos.

Nun

- 105 Tiro lav hin e momeli mire pindreske
a o švetlos mire chodņikoske.
- 106 Diňom lav, hoj dolikerava tire spravodłiva sudi,
a kamav oda te dolikerel.

- 107 RAJEJA, igen but cerpindom;
obdžidar man, avke sar phendal.
- 108 RAJEJA, prile e chvalakri obeta andral miro muj;
sikav man tire sudi.
- 109 Furt som andre dar pal o dživipen,
ale pre tiro zakonos na bisterav.
- 110 O nalače mange nacirdle e pasca,
ale me man tire prikazendar na visarava.
- 111 Tire sikavibena hine miro dedictvos pro furt,
bo miro jilo lendar radisałol.
- 112 Zailom mange andro jilo,
hoj dolikerava tire prikazaňja pro furt dži o koňec.
- Samech*
- 113 Me našťi avri ačhav olen, ko tuke den ča jepaš jilo,
ale kamav tiro zakonos.
- 114 Tu sal miro šťitos, paš tute man šaj garuvav;
pre tiro lav man mukav.
- 115 Tumen, binošna manušale, džan mandar het,
hoj te šaj man likerav mire Devleskre prikazaňjendar.
- 116 De man zor, Devla, avke sar phendal, hoj te dživav.
Ma sklamin man andre miri nađeň!
- 117 Podhazde man a avava zachraňimen
a me furt pozorinava tire prikazi.
- 118 Tu odčhives savoren, ko oddžan tire prikazendar,
bo on klaminen a na del pes lenge te pačal.
- 119 Savore nalače manušen pre phuv les sar šmeci,
a vašoda kamav tire sikavibena.
- 120 Miro felos tutar izdral daratar,
darav man tire sudendar.

Ajin

- 121 Keravas, so hin lačho the spravno,
ma de man andro vasta olenge, ko man trapinen.
- 122 De tire služobňikos lav, hoj leske ela mištes;
ma domuk, hoj man o barikane te trapinen!
- 123 O jakha mange slabisałon olestar,
so ajci užarav pre tiro spaseňje
the pre tiro čaćipnaskro vakeriben.
- 124 Presikav tire služobňikoske tiro verno kamiben
a sikav man tire prikazi.
- 125 Me som tiro služobňikos, de mange te ačałol,
hoj te prindžarav tire prikazaňja.
- 126 RAJEJA, imar tuke kempel vareso te kerel,
bo na šunen tiro zakonos.
- 127 Me kamav tire prikazaňja buter sar o somnakaj,
buter sar o žužo somnakaj,
- 128 a savore tire prikazi likerav sar lače,
važoda našťi avri ačhav dojekh nalačo chodňikos.

Pe

- 129 Tire sikavibena hine igen užasna,
važoda len dolikerav cale jileha.

- 130 O zjaveŋje tire laveskro anel o ŧvetlos;
kerel godaver olestar, ko na achalol.
- 131 Phundrade mujeha uŋzarav,
bo som igen smedno pal tire prikazaŋja.
- 132 Visar tut ke ma, av ke ma jileskro,
avke sar oda keres savorenge, ko kamen tiro nav.
- 133 Lidŋa mire kroki tire laveha.
Ma domuk, hoj upral mande o binos te vladŋinel!
- 134 Zachraŋin man le manuŧendar, save man trapinen,
hoj te dolikerav tire zakoni.
- 135 ŧvicin tire mujeha pre tiro sluŋobŋnikos.
Sikav man tire prikazi!
- 136 Andral mire jakha ŧulal pherdo apsa,
bo tiro zakonos pes na dolikerel.

Cade

- 137 Tu sal spravodljivo, RAJEJA,
tire suŋi hine ŧaŧe.
- 138 O prikazi, so diŋal, hine spravodliva;
ŧaj pes pre lende calkom te mukel.
- 139 E choli, so andre ma labol vaŧ tuke, man chal,
bo mire ŋeprijatela bisterde pre tiro lav.
- 140 Tire lava hine miŧtes preŋuŋarde,
vaŧoda len tiro sluŋobŋnikos kamel.
- 141 Na som baro manuŧ a som odŧhido,
ale pre tire prikazi na bisterav.
- 142 Tiro spravodliŧagos hino pro furt,
tiro zakonos hin o ŧaŧipen.
- 143 O pharipen the o trapiŧagos pre ma aven,
ale tire prikazaŋja mange anen o radiŧagos.
- 144 Tire sikavibena hine spravodliva pro furt,
de mange len te achalol, hoj te dŋivav.

Kof

- 145 Andral calo miro jilo viŧinav;
odphen mange, RAJEJA,
me ŧunava tire prikazi.
- 146 Ke tute viŧinav;
zachraŋin man
a me dolikerava tire zakoni.
- 147 Uŧtav sigeder, sar vidŋisalol,
hoj tutar te mangav pomoca;
mukav man pre tiro lav.
- 148 Cali rat mande o jakha phundrade
a gondolinav pal tiro lav.
- 149 ŧun man avri, bo tiro kamiben hino paŧivalo;
RAJEJA, obdŋidar man tire spravodlive sudoha!
- 150 Imar hine dŋi paŧ ma ola, kaske dŋal pal o nalaŧhipen;
on hine dur tire zakonostar,
- 151 ale tu, RAJEJA, sal paŧ ma
a savore tire prikazaŋja hine ŧaŧipnaskre.

152 Imar čirlastar siklilom andral tire zakoni,
hoj len ačhadal pro furt.

Reš

153 Dikh pre miro pharipen a zachrañin man,
bo na bisterdom pre tiro zakonos.
154 Zaačh vaš ma pro sudos a cin man olestar avri;
obdžidar man, avke sar mange phendal.
155 O spaseñje hino dur le nalačendar,
bo on na roden tire zakoni.
156 RAJEJA, tu sal igen milostivo,
obdžidar man tire spravodlive sudoha.
157 Hin man but ñeprijaťeľa, so pre ma džan,
ale me man tire prikazendar na visarava.
158 Džunglöl mange, sar dikhav pre ola, ko nane verna,
bo na dolikeren tiro lav.
159 Dikh, sar kamav tire prikazi, RAJEJA!
Obdžidar man tire verne kamibnaha!
160 Savore tire lava hine čače,
savore tire spravodliva sudi hine pro furt.

Šin

161 O vladara pre ma džan a nane len vaš soske,
ale miro jilo pes daral ča tire lavestar.
162 Tire lavestar radisaluvav avke
sar oda, ko arakhel baro barvalipen.
163 Našti avri ačhav o klamišagos, džunglöl mange,
ale tiro zakonos kamav.
164 Eftavar pro džives tut lašarav
vaš tire spravodliva sudi.
165 Baro smirom hin olen, ko kamen tiro zakonos,
a nane nič, pre soste šaj pelehas.
166 Užarav, hoj man zachrañineha, RAJEJA,
a dolikerav tire prikazañja.
167 Miri duša pes likerel tire zakonendar,
igen len kamav.
168 Šunav tire prikazi the svedectva,
bo tu prindžares savore mire droma.

Tav

169 RAJEJA, de, hoj miro roviben te avel ke tute!
Ker mandar godavereder, avke sar phendal.
170 De, hoj miro mangipen te avel anglal tu.
Zachrañin man, avke sar diñal lav!
171 Mi prečuľan o chvali andral mire vušta,
bo tu man sikaves tire prikazi.
172 Mi gilavel miri čhib pal tiro lav,
bo savore tire prikazañja hine spravodliva.
173 De, hoj mange te pomožinel tiro vast,
bo kidñom mange avri tire prikazi.
174 RAJEJA, igen kamav, hoj man te zachrañines!
Tiro zakonos mange anel o radišagos.

- 175 De, hoj te dživav a te lašarav tut;
de, hoj mange te pomožinen tire sudi.
176 Bludzinav sar o našado bakroro.
Av te rodel tire služobňikos,
se me na bisterdom pre tire prikazaňja.

O Žalmos 120

- 1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Pro RAJ vičinavas andral o pharipen
a ov mange odphenda.

- 2 RAJEJA, zachraňin man le klamišagoskre vuštendar
the le falošne čhibendar.

- 3 So tuha ov kerela
a sar tut marela,
tu falošno čhib?

- 4 Marela tut le ostre maribnaskre šipenca
the le jagale angarenca*.

- 5 Vigos mange!

Te bešel kade hin avke namištes
sar le cudzincoske andro Mešech,
abo sar maškar o manuša andro Kedar!

- 6 Imar igen but dživav olenca,

ko našti avri ačhen o smirom.

- 7 Sar me vakerav, hoj kamav o smirom,
on kamen o mariben.

O Žalmos 121

- 1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

Mire jakhenca dikhav upre pro verchi.

Khatar avela miri pomoca?

- 2 Miri pomoca avel le RAJESTAR,
savo stvorinda o ňebos the e phuv.

- 3 Ov na domukela, hoj tuke te poddžal o pindro;
tiro stražcas na sovel!

- 4 Dikh, oda, ko stražinel le Izrael,
na sovel aňi na driminel.

- 5 O RAJ hino tiro stražcas;
o RAJ hino tiro čiňos pal tiri čači sera.

- 6 Dživese tut o kham na dukhavela
aňi o čhonoru rači.

- 7 O RAJ tut chraňinela savore nalačhipnastar;
ov chraňinela tiro dživipen.

- 8 O RAJ tut chraňinela,
sar džaha a the sar aveha,
akanastar a pro furt.

* O Žalmos 120:4 120,4 E hebrejiko čhib: *rotem* – oda hin stromos, savestar hin igen lačhe angara

O Žalmos 122

¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Radisalilom, sar mange phende:

„Aven džas andro kher le Devleskro!“

² Akana amare pindre ačhen
andre tire brani, Jeruzalemona.

³ O Jeruzalem hino ačhado upre sar foros,
kaj hin spojimen sa andre jekh.

⁴ Ode džan o kmeňi upre,
o kmeňi le RAJESKRE,
te lašarel o nav le RAJESKRO,
avke sar hin prikazimen le Izraeloske.

⁵ Ode hin o troni pro sudos,
o troni le Davidoskre potomkengre.

⁶ Modlinen tumen vaš o smirom prekal o Jeruzalem a phenen:
„Bachtale ola, ko tut kamen!

⁷ Mi avel o smirom andre tire muri
a mi dživel pes šukares andre tire palaca!“

⁸ Vaš mire phrala the prijatela phenav:
„Smirom andre tu, Jeruzalemona!“

⁹ Vaš o kher le RAJESKRO, amare Devleskro,
man modlinava, hoj tuke te džal mištes.

O Žalmos 123

¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, mire jakhenca dikhav upre pre tute,
so troñines pro ñebos.

² Sar o jakha le sluhengre dikhen
pro vast peskre rajeske,
sar o jakha la služkacre dikhen
pro vast peskra raňake,
avke dikhen amare jakha pro RAJ, amaro Del,
medik amenge na presikavela peskro jileskeriben.

³ Av jileskro ke amende, RAJEJA,
av jileskro ke amende,
bo imar na birinas olestar, so amen ajci tele dikhen.

⁴ Imar amen hin doš olestar,
so amendar ajci asan o barvale
a tele dikhen o barikane.

O Žalmos 124

¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Te amenca na ulahas o RAJ
- mi phenel o Izrael -

² te amenca na ulahas o RAJ,
sar pre amende avle o manuša,

³ chalehas amen tele džidonen,
sar lengri choli pre amende rozlabiľa;

- 4 o paña amen začhidehas,
o prudos amen scirdňahas tele,
- 5 o dziva paña
amen zailehas andre.
- 6 Palikeras le RAJESKE, hoj na domukla amare nepřijatelenge,
hoj amen te rozčingeren le dandenca!
- 7 Amen denašlam
sar o čiriklo andral e pasca le lovcoske;
e pasca čindila
a amen andral denašlam.
- 8 Amari pomoca hin andro nav le RAJESKRO,
savo stvorinda o ňebos the e phuv.

O Žalmos 125

- 1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Ola, ko pes muken pro RAJ,
hine sar o verchos Sion:
Na čhalaven pes,
likeren pro furt.
- 2 Sar hin o verchi pašal o Jeruzalem,
avke hin o RAJ pašal peskre manuša
akanastar a pro furt.
- 3 O žezlos le nalačhengro na vladňinela
upral e phuv le spravodlive manušengri,
hoj te na keren o spravodliva
peskre vastenca o nalačhipen.
- 4 RAJEJA, ker o lačo olenge, ko hine lače,
olenge, ko hine čačipnaskre andro jile!
- 5 Ale olen, ko oddžan pro bange droma,
o RAJ tradela het jekhetane olenca, ko keren o nalačhipen.
- O smirom pro Izrael!

O Žalmos 126

- 1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Sar o RAJ anelas pale le Sionoskre zailen,
sas amenge oda sar suno.
- 2 Akor amenge o muj asalas
a amare čhiba gilavenas radišagostar.
Akor pes maškar aver narodi vakerelas:
„O RAJ prekal lende kerđa bare veci!“
- 3 O RAJ kerđa prekal amende bare veci
a amen radisaluvahas.
- 4 An pale, RAJEJA, amare zailen
avke sig sar o paňi andro Negev pal o baro brišind.
- 5 Ola, ko sadzinen le apsenca,
kidena upre bare radišagoha.

6 Rovibnaha džal avri oda,
ko hordinel o semenos;
radišagoha avela pale,
sar anela peskri pšeñica.

O Žalmos 127

1 Le Šalamunoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Te o RAJ na ačhavel o kher,
zbitočne pes trapinen ola, ko les ačhaven;
te o RAJ na stražinel o foros,
zbitočne del pozoris oda, ko les stražinel.
2 Zbitočne ušten upre sig,
džan te sovel nasig
a keren phares buči vaš o maro;
bo ov pes starinel pal ola, kas kamel, mek sar soven.
3 O čhave hine daros le RAJESTAR,
o čhavoro la dake andro per hin le RAJESKRI odmena.
4 O čhave, so ulile le muršeske, sar sas terno,
hine sar o šipi andro vasta le maribnaskre muršeske.
5 Bachtalo hin oda murš,
savo peske lenca pherdžardā o tulcos.
On pes na ladžana, sar pes sudzinena
peskre ņeprijateľenca paš e brana pro sudos.

O Žalmos 128

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Bachtalo ela sako, ko pes daral le RAJESTAR,
ko phirel pal leskre droma.
2 Dživeha la bučatar, so keres tire vastenca;
aveha požehñimen a savoro tuke džala mištes.
3 Tiri romñi ela andre tiro kher
sar e viñica, so anel but ovocje,
tire čhave ena pašal tiro skamind
sar o terne olivova stromi.
4 He, kavke ela požehñimen oda murš,
savo pes daral le RAJESTAR.
5 Mi požehñinel tut o RAJ andral o Sion,
hoj te dikhes o požehnañje le Jeruzalemoskro calo tiro dživipen,
6 hoj te dikhes tire čhavengre čhaven.

Smirom le Izraeloske!

O Žalmos 129

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Mire terñipnastar man but trapinenas
- mi phenel o Izrael -
2 mire terñipnastar man but trapinenas,
ale na zñičinde man.

- ³ Orinenas mange pal o dumo,
orinde avri bare rihi sar pro mali.
- ⁴ Ale o RAJ hino spravodlivo;
prečinda o lani le nalače manušengre.
- ⁵ Mi visalon pale ladžaha savore,
ko našti avri ačhen o Sion!
- ⁶ Mi aven sar e čar pro padi,
savi šučola avri sigeder, sar la cirdena avri;
- ⁷ savaha peske na pherdžarela e burňnik oda, ko košinel,
aňi o vasta oda, ko sphandel o snopi.
- ⁸ Ola, ko predžana pašal lende, na phenena:
„O požehnaňje le RAJESKRO pre tumende!
Žehňinas tumenge andro nav le RAJESKRO.“

O Žalmos 130

- ¹ E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Andral o bare paňa vičinav pre tute, RAJEJA!
- ² Ó Adonaj, šun miro hangos;
prithov tiro kan paš miro roviben.
- ³ RAJEJA, te tu amenge rachineha o bini,
ó Adonaj, ko šaj obačhela?
- ⁴ Ale tu amenge odmukes,
hoj amen te el sveto dar angle tu.
- ⁵ Užarav pro RAJ – savoreha užarav;
mukav man pre leskro lav.
- ⁶ Miri duša užarel pro Raj
buter sar o stražňnika pro tosara,
buter sar o stražňnika pro tosara.
- ⁷ Izraelona, muk tut pro RAJ,
bo ov tut pačivales kamel
a les hin bari zor vaš tuke te počinel.
- ⁸ Ov počinela vaš o Izrael
važ savore leskre bini.

O Žalmos 131

- ¹ Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
RAJEJA, miro jilo pes na lidžal upre,
mire jakha nane barikane.
Na džal mange pal o bare veci
aňi pal ola, save miri godi našti achaľol.
- ² Ale upokojinav miri duša
a bešav mange tele;
- Som sar čhavoro,
so pašľol spokojno paš peskri daj;
miri duša hiňi sar spokojno čhavoro.

3 Izraelona, muk tut pro RAJ
akanastar dži pro furt!

O Žalmos 132

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.

RAJEJA, ma bister pro David,
pre savoro leskro trapišagos!

2 Ila vera le RAJESKE
a diña lav le Zorale Devles le Jakoboskres:

3 „Na džava khere,
na pašlŭvava mange pro hadžos,

4 na dava mire jakhenge te zasovel
aňi mire vječkenge te phanden pes andre,

5 medik na arakhava than le RAJESKE,
kher le Jakoboskre Zorale Devleske.“

6 Šundam pal e archa la zmluvakri andro Betlehem*,
arakhlam la pro mali paš o Jearim.

7 Amen phendam: „Aven džas andro kher le RAJESKRO
a bandŭvas angle leskro tronos paš leskre pindre.“

8 Ušti, RAJEJA, a av andro Chramos
tu the e archa tira zorakri,
a ačh ode pro furt!

9 Tire rašaja pre peste mi uren o spravodlišagos
a tire pačivale manuša mi gilaven radišagostar!

10 Anglo David, tiro služobňikos,
ma visar tiro muj tire pomazimen kralistar.

11 Tu, RAJEJA, diňal verno lav le David,
o lav, savestar pes na visarela:

„Jekhe tire potomkos
thovava te bešel pro tronos.

12 Te tire čhave dolikerena miri zmluva
the o prikazaňja, save len sikavava,

ta bešena the lengre čhave
pre tiro tronos pro furt.“

13 Se o RAJ peske kidňa avri o Sion;
kamla ode te bešel a phendã:

14 „Kada ela miro than, kaj mange odpočovinava pro furt;
kade bešava, bo me oda kamlom.

15 Le Sionoskro chaben barvales požehňinava,
leskre čore manušen čalarava le mareha.

16 Leskre rašajen urava andro spaseňje
a leskre pačivale manuša gilavena bare radišagostar.

17 Ode kerava, hoj jekh le Davidoskre potomkendar te ačhel zoralo
kralis;
a dava, hoj miro pomazimen kralis te švicinel sar lampa.

* O Žalmos 132:6 132,6 E hebrejiko čhib: e Efrata

18 Leskre nepřijatelen urava andre ladž,
ale pre leskro šero blištisaŀola e kraliko koruna.“

O Žalmos 133

1 Le Davidoskri gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Dikh, sar mištes the šukares oda hin,
sar hine o phrala jekhetane andro smirom!

2 Oda hin sar o vzacno olejos pro šero,
so čuŀal tele pal e brada,
pal e brada le Aronoskri,
so čuŀal dži pro agor* pre leskro ruchos.

3 Oda hin sar e Čermonoskri rosa,
so čuŀal tele pro Sionoskre verchi.
Bo ode o RAJ bičhavel peskro požehnaŀje
the dživipen pro furt.

O Žalmos 134

1 E gili pro drom upre andro Jeruzalem.
Lašaren le RAJES

savore leskre služobŀnikale,
so služinen račenca andro kher le RAJESKRO!

2 Hazden upre o vasta ko Chramos
a lašaren le RAJES.

3 Mi požehŀnel tut o RAJ andral o Sion,
oda, ko kerđa o ŀebos the e phuv!

O Žalmos 135

1 Haleluja!

Lašaren le RAJESKRO nav,
lašaren les, služobŀnikale le RAJESKRE,
2 save služinen andro kher le RAJESKRO,
pro dvori andro kher amare Devleskro.

3 Lašaren le RAJES, bo o RAJ hino lačo,
gilaven leskre naveske, bo hino šukar.

4 Se o RAJ peske kidŀa avri le Jakob;
le Izrael, hoj leske te patrinel.

5 Me džanav, hoj o RAJ hino baro;
amaro RAJ hino bareder savore devlendar.

6 O RAJ kerel savoro, so kamel,
pro ŀebos the pre phuv,
andro moros the andre savore leskre hlbini.

7 Prianel o chmari dži pal o agor la phuvatar;
bičhavel o bleski le brišindeha
a mukel avri e balvaj andral peskre skladi.

* O Žalmos 133:2 133,2 Oda hin dži paš e chev khatar pes thovel o šero andro ruchos – e galira.

- 8 Ov murdarda andro Egipt savoren, so ulile ešebna,
le manušendar dži o dobitkos.
- 9 Bičhada o znamenja the o zazraki
pre tute, Egiptona,
pro Faraonos the pre savore leskre služobnika.
- 10 Domarda but naroden
a murdarda le zorale kralen:
- 11 le Sichon, le amorejike kralis,
le Og, le bašaňike kralis,
the savore kralen andro Kanaan.
- 12 Lengri phuv diňa sar dedictvos,
sar dedictvos le Izraeloske, peskre manušenge.
- 13 RAJEJA, tiro nav hino večno,
pal tiri slava, RAJEJA, pes vakerela pal jekh pokoleňje pre aver.
- 14 Bo o RAJ zaačhela vaš peskre manuša pro sudos
a ela jileskro ke peskre služobnika.
- 15 O modli le narodengre hine rupune the somnakune,
kerde len o manuša peskre vastenca.
- 16 Hin len vušta, ale na vakeren,
hin len jakha, ale na dikhen.
- 17 Hin len kana, ale na šunen,
aňi našti dichinen peskre mujenca.
- 18 Ola, ko len keren, ena ajse sar on,
ajse ena savore, ko pes pre lende muken.
- 19 Manušale, khereja le Izraeloskro, lašar le RAJES!
Rašajale, khereja le Aronoskro, lašar le RAJES!
- 20 Levitale, khereja le Leviskro, lašar le RAJES!
Tumen, so daran le RAJESTAR, lašaren le RAJES!
- 21 Mi džal e chvala le RAJESKE andral o Sion,
oleske, ko bešel andro Jeruzalem!

Haleluja!

O Žalmos 136

- 1 Palikeren le RAJESKE, bo hino lačo,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 2 Palikeren le Devleske upral o devla,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 3 Palikeren le Rajeske upral o raja,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 4 Ča ov korkoro kerel o bare zazraki,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 5 Ov godaha kerđa o ňebos,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 6 Ov rozcirdňa e phuv upral o paňa,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 7 Ov kerđa o bare švetla,

- bo leskro verno kamiben likerel pro furt;*
 8 o kham, hoj te vladñinel dživese,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 9 o čonoro the o čercheña, hoj te vladñinen rači,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 10 Ov murdarda andro Egipt le ešebne muršoren,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 11 A iła odarik avri le Izraeliten,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 12 Lidžalas peskre manušen le zorale the hazdle vasteha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 13 Ov rozdelinda o Lolo moros,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 14 a diña le Izraelitenge te predžal prekal leste,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 15 ale le Faraonos la armadaha začida le moroha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 16 Peskre manušen lidžalas la puštaha,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 17 Zničinda le bare kralen,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 18 murdarda le zorale kralen,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 19 le amorejike kralis Sichon,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 20 le bašanike kralis Og,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 21 Lengri phuv diña sar dēdictvos,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 22 sar dēdictvos peskre služobñikoske le Izraeloske,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 23 Leperda peske pre amende andre amaro poñizeñje,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt;
 24 a zachrañinda amen amare ñeprijatelendar,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 25 Ov del te chal savore džide tvoren,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.
- 26 Palikeren le ñeboskre Devleske,
bo leskro verno kamiben likerel pro furt.

O Žalmos 137

- 1 Paš o babiloñika paña,
 bešahas a rovahas ode,
 sar peske leperahas pro Sion.
 2 Ode pro stromi, pro virbi,
 figinahas amare citari.

- 3 Ola, ko amen zaile, amen mangelas,
 hoj lenge te gilavas;
 ola, ko amen trapinenas, amendar kamenas,
 hoj te gilavas radišagoha:
 „Gilaven amenge jekh sionsko gili!“
- 4 Sar šaj gilavas le RAJESKRI gili
 andre cudzo phuv?
- 5 Te bisterdomas pre tute, ó Jeruzalemona,
 ta mi bisterel miro čačo vast te bašavel!
- 6 E čhib mange andro muj mi prilapisalol,
 te mange pre tute na leperava;
 te o Jeruzalem na ela miro nekbareder radišagos.
- 7 RAJEJA, ma pobister le Edomitenge oda,
 so vičinenas akor, sar peła tele o Jeruzalem:
 „Čhiven les tele, čhiven les tele dži o zakladi!“
- 8 Tu, babiloňiko čhaje, so aveha zničimen!
 Bachtalo hin oda, ko tuke visarela pale oda,
 so amenge kerđal!
- 9 Bachtalo oda, ko chudela tire čhaven
 a demela lenca andre skala.

O Žalmos 138

- 1 Le Davidoskro.
 Palikerava tuke, RAJEJA, andral calo jilo,
 anglo ņeboskre bitostí* tuke gilavava o chvali.
- 2 Visarav man ke tiro sveto Chramos, banduvav tele
 a lašarav tiro nav
 vaš tiro baro kamiben the vernost,
 bo barardal tiro lav upral savoreste†.
- 3 Sar ke tu vičinavas, odphendal mange;
 ilal mandar e dar a diňal man zor.
- 4 RAJEJA, savore kraľa pre phuv tut lašarena,
 sar šunena o lava andral tiro muj.
- 5 Gilavena pal tire droma,
 bo le RAJESKRI slava hiňi bari.
- 6 O RAJ hino upre učes,
 a the avke dikhel, ko hino teledikhlo,
 ale le barikanes prindžarel dural.
- 7 Kajte ulomas andro pharipen,
 tu na domukeha, hoj te merav;
 nacirdeha tiro vast pre mire cholamen ņeprijaťela,
 zachraňineha man tire čače vasteha.
- 8 O RAJ dokerela sa vaš ma.
 RAJEJA, tiro verno kamiben likerel pro furt.
 Ma omuk e buči tire vastengri!

* O Žalmos 138:1 138,1 E hebrejiko čhib: anglo devla † O Žalmos 138:2 138,2 Abo: barardal tiro lav upral tiro nav

O Žalmos 139

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. Le Davidoskro žalmos.
 RAJEJA, tu man predikhlal a prindžares man.
- 2 Tu džanes, kana bešav a kana uščav,
 imar dural prindžares, so gondolinav.
- 3 Pozorines man, sar phirav the sar pašlúvav;
 prindžares mištes savore mire droma.
- 4 Bo mek aňi mande nane o lav pre čhib
 a imar tu, RAJEJA, džanes savoro, so kamav te phenel.
- 5 Obklučines man anglunestar the palunestar
 a thoves pre ma tiro vast.
- 6 Igen man čudalínav upral tiro prindžaripen,
 bareder hino sar miri godi,
 našti dži ode dochudav.
- 7 Kaj šaj denašav tire Duchostar?
 Kaj šaj denašav tutar?
- 8 Te geľomas upre pro ňebos, ode sal,
 te mange pašlilomas andro hrobos, the ode sal.
- 9 Te odlecindomas ode, kaj avel avri o kham,
 abo bešlomas dži pre aver sera le moroske,
- 10 mek the ode man ligendahas tiro čačo vast,
 a pomožindahas mange.
- 11 Te mange phendomas: „O kalipen man zagaruvela andre
 a o švetlos pes čerinela pro kalipen pašal ma,“
- 12 no, aňi o kalipen nane dos kalo prekal tu
 a e rat tuke švicinel sar džives,
 o kalipen tuke hin avke sar švetlos.
- 13 Se tu mange stvorindal o jilo the e godi*,
 andro per mira dakro man sthodaľ.
- 14 Lašarav tut vaš oda, hoj som igen užasňe a zazračňe stvorimen;
 tire skutki hine zazračna,
 džanav oda igen mištes.
- 15 Mire kokala na sas garude anglal tu,
 sar somas kerdo andro garudipen,
 sar somas sthodo andro hlbini la phuvakre.
- 16 Tire jakha man dikhle, imar sar somas andro per,
 a savore mire dživesa sas pisimen andre tiri kňižka
 mek angloda, sar aňi jekh lendar na sas.
- 17 Sar mange phares hin te achalol tire gondolišagi†, ó Devla,
 a keci buť hine!
- 18 Te len kamľomas te zrachinel,
 ulehas buter sar e poši.
 Soča uščav, furt som tuha.
- 19 Oj, Devla, te murdardalas le nalače manušen!
 Džan mandar het, muršale,
 savenge džal pal o murdaripen!

* **O Žalmos 139:13** 139,13 E hebrejiko čhib: o ľadvini † **O Žalmos 139:17** 139,17 Abo:
 Save vzacna hine mange tire gondolišagi

- 20 On pal tu namištes vakeren,
ačhaven pes tuke a hijaba len tiro nav.
- 21 RAJEJA, me našti avri ačhav olen, ko tut našti avri ačhen.
A ola, ko pes tuke ačhaven, mange džunglon.
- 22 Igen len našti avri ačhav,
hine mire nepřijateľa!
- 23 Preskumin man, Devla, a prindžar miro jilo!
Skušin man a prindžar miro gondolišagos!
- 24 Dikh, či na som pro nalačo drom
a lidža man pal o večno drom!

O Žalmos 140

- 1 Oleske, ko lidžal o bašaviben. O žalmos le Davidoskro.
- 2 Zachraňin man, RAJEJA, le nalače manušendar,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren,
- 3 olendar, ko andro jile gondolinen ča te kerel o nalačhipen
a sako džives pes vesekedinen.
- 4 Dukhaven le čhibenca sar o sapa,
pro vušta len hin o jedos sar le zmijen.
- 5 RAJEJA, ma domuk man andro vasta le nalače manušenge,
ochraňin man olendar, ko pes rado maren
a kamen mange te podthovel o pindre.
- 6 O barikane mange kerde e pasca,
nacirdle paš o drom e sita the o lani,
pripravinde mange e pasca pro chodňikos.
- 7 Phenav le RAJESKE: „Tu sal miro Del!“
Šun avri, RAJEJA, miro mangipen!
- 8 RAJEJA, Adonaj, tu sal miro zoralo zachrancas,
tu mange chraňines o šero andro džives le maribnaskro.
- 9 RAJEJA, ma de le nalače manušes oda, so kamel,
ma domuk, hoj pes te ačhel oda, so gondolinel te kerel,
hoj pes te na lidžal upre.
- 10 De, hoj pre mire nepřijateľa te avel odi bibach,
savi žičinen mange.
- 11 Mi perel pre lende o jagale angara,
mi čhivel len o Del andre jag,
andre bari chev, hoj imar te na ušten.
- 12 O manuš, so kerel pletki, te na obačhel andre phuv
a pre oda murš, so pes rado marel, mi avel e bibach, hoj te perel.
- 13 Džanav, hoj o RAJ zaačhel pro sudos vaš o strapimen manuš
a rušel vaš o čoro.
- 14 Čačo hin, hoj o spravodľiva lašarena tiro nav
a o čačipnaskre manuša dživena paš tu.

O Žalmos 141

- ¹ Le Davidoskro žalmos.
 RAJEJA, ke tu vičinav!
 Sidar mange te pomožinel!
 Šun miro hangos, sar ke tu vičinav!
- ² Prile miri modlitba sar o kačidlos
 a mire vasta, so hazdav, sar e račakri obeta.
- ³ RAJEJA, ačhav le stražņiken paš miro muj!
 Stražin o vudar mire vuštengro!
- ⁴ Ma domuk, hoj mange o jilo te džal pal o nalačo,
 hoj te kerav o nalačhipen olenca, ko oda keren,
 aņi hoj lenca te chav pre lengre hoscini.
- ⁵ Te man demela o čačipnaskro manuš – oda hin o kamiben;
 te man pokarhinela – oda hin sar olejos pro šero;
 miro šero oda prilela.
 Ale me man furt modlinava, hoj o nalače te aven marde vaš oda,
 so keren.
- ⁶ Lengre vodci ena čhide tele pal o skali,
 a akor o nalače sprindžarena, hoj mire lava sas čače.
- ⁷ On phenena: „Sar vareko orinel e phuv a rozmarel o hrudi,
 avke hine rozčhide amare kokala andro muj le Šeoloskro.“
- ⁸ Ale mire jakha, RAJEJA, Adonaj, dikhen pre tute,
 pre tute man mukav, ma de man le meribnaskel!
- ⁹ Chraņin man le pascendar, so mange kerde,
 the le sitendar, so mange nacirdle o nalače.
- ¹⁰ Mi peren o nalače andre peskre siti,
 ale me len mi obdžav.

O Žalmos 142

- ¹ Le Davidoskro maskil*. E modlitba, sar sas andre jaskiņa.
- ² Zorales vičinav ko RAJ,
 vičinav ko RAJ, hoj ke ma te avel jileskro.
- ³ Leske phenav avri miri žala
 a vakerav pal miro pharipen.
- ⁴ Sar miro duchos andre ma slabisałol,
 akor tu des pozoris pre miro chodņikos.
 Pre oda drom, khatar džav,
 mange garude e pasca.
- ⁵ Dikh pre čači sera a dikheha,
 hoj ņiko mange na kamel te pomožinel.
 Nane man kaj te denašel,
 ņikaske na džal pal miro dživipen.
- ⁶ RAJEJA, pre tu vičinav
 a phenav: „Tu sal miro than, kaj man šaj garuvav,
 tu sal sa, so mange kampil andre kada dživipen!“

* **O Žalmos 142:1** 142,1 Oda šaj el: godaver sikaviben

7 Šun miro roviben,
 bo som andro baro pharipen.
 Le man avri olendar, ko pre mande džan,
 bo hine zoraleder sar me.
 8 Le man avri andral e bertena,
 hoj te lašarav tiro nav!
 O čačipnaskre pes zdžana pašal mande,
 bo mange presikaves o lačhipen.

O Žalmos 143

1 Le Davidoskro žalmos.
 RAJEJA, šun miri modlitba,
 šun miro pokorno mangipen!
 Odphen mange, bo sal verno the spravodljivo!
 2 Ma sudzin tire služobňikos,
 bo nisavo džido manuš nane spravodljivo anglal tu.
 3 O nepřijaťelis pre mande džal,
 demel manca andre phuv;
 thovel man te bešel andro kalipen
 sar olen, ko imar čirila mule.
 4 Miro duchos slabisaľol,
 miro jilo imar na birinel te lidžal o pharipen.
 5 Leperav mange pre ola dživesa, so sas varekana,
 gondolinav pal savoreste, so kerdal,
 avel mange pre godi e buči, so kerdal tire vastenca.
 6 Ke tute hazdav mire vasta,
 som igen smedno pal tu sar e avrišuki phuv pal o paňi.
 7 So neksigeder mange odphen, RAJEJA,
 miro duchos imar na birinel!
 Ma garuv mange tiro muj,
 hoj te na dičhuvav avri sar ola, ko džan tele andro hrobos.
 8 De, hoj tosara te šunav tiro verno kamiben,
 bo pre tute man mukav.
 Sikav mange o drom, khatar te džal,
 bo pačav andre tu.
 9 Zachraňin man mire nepřijaťendar, RAJEJA!
 Ke tute man garuvav.
 10 Sikav man te kerel tiri voľa,
 se tu sal miro Del.
 Tiro lačho Duchos man mi lidžal
 pal e rovno phuv.
 11 RAJEJA, obdžidar man angle tiro nav;
 le man avri andral o pharipen, bo sal spravodljivo.
 12 Zničin mire nepřijaťelen, bo tiro kamiben hino pačivalo ke ma;
 murdar savoren, ko man trapinen,
 bo me som tiro služobňikos.

O Žalmos 144

1 Le Davidoskro.
 E chvala mi džal mire RAJESKE, mira skalake,

- ov del te džanel mire vastenge sar pes te marel,
mire angušten sikavel pro mariben.
- ² Miro verno ochrancas the miro hrados,
miri zorali veža the miro zachrancas,
miro štitos, pal savo man garuvav.
Ov kerel, hoj pes mange o narodi te podden.
- ³ RAJEJA, ko hin o manuš, hoj tut pal leste te starines?
Ko hin o čhavo le manušeskro, hoj pre leste gondolines?
- ⁴ O manuš hino sar e balvajori,
leskre dživesa hine sar o ciños, so našlol.
- ⁵ RAJEJA, otker o ňebos a av tele,
chude tut le verchendar, hoj te thuvisaŀon!
- ⁶ Bičhav tiro bleskos a roztrade tire ňeprijateľen,
muk tire šipi a ker, hoj pes te rozdenašen.
- ⁷ Nacirde tele tiro vast,
cirde man avri a zachrañin man
andral o bare paña, andral o vasta le cudze manušengre,
- ⁸ save klaminen le vuštenca
a len vera falošne* .
- ⁹ Devla, giľavava tuke e nevi giľi,
bašavava pre harfa le deše strunenca a lašarava tut,
- ¹⁰ so des te zvifazinel le kralenge
a zachrañines tire služobňikos le David
la meribnaskra šablatar.
- ¹¹ Cirde man avri a zachrañin man
andral o vasta le cudze manušengre,
save klaminen le vuštenca
a len vera falošne.
- ¹² Avke amare terne čhave ena sar o rastlini, so baron zorales,
amare čhaja ena sar o avrikerde slupi andro palacis.
- ¹³ Amare komori ena pherde všelijake zrnoha.
Amen ela ezera bakre,
deš ezera pre amare maľi.
- ¹⁴ Amare dobitkoske ulona but cikne.
Amare muri na rozmarena,
na odlidžana amen het,
aňi pes na rovela pre amare ulici la bara žaľatar.
- ¹⁵ Bachtale ola manuša, kas kada hin!
Bachtale ola manuša, kaske hin o RAJ Del!

O Žalmos 145

- ¹ Le Davidoskri chvala.
Bararava tut, Devla miro the kralina!
Lašarava tiro nav furt a furt!
- ² Sako džives tut lašarava,
giľavava o chvali tire naveske furt a furt.
- ³ Baro hin o RAJ, leske patrinel savori chvala;

* O Žalmos 144:8 144,8.11 E hebrejiko čhib: lengro čačo vast klaminel

- na del pes te achalol, savo baro hino.
⁴ Jekh pokoleňje avreske lašarel tire bare veci, so kerđal;
 vakerel pal tire zorale skutki.
⁵ Vakerena pal o baro šukariben tira slavakro
 a me gondolinava pal tire bare zazraki.
⁶ Vakerena pal tire zorale skutki
 a me vakerava pal oda, savo baro sal!
⁷ Leperena peske pal tiro baro lačhipen
 a radišagoha gilavena pal tiro spravodlišagos.
⁸ O RAJ hino jileskro the milostivo,
 na cholisaľol sig a hin andre leste pherdo kamiben.
⁹ O RAJ hino lačho ke sakoneste,
 leske hin pharo vaš savorende, kas stvorinda.
¹⁰ RAJEJA, mi palikerel tuke savoro tiro stvoreňje,
 mi lašaren tut tire pačivale manuša.
¹¹ Mi vakeren pal e slava tire krališagoskri,
 mi phenen pal tiri zor,
¹² hoj pes o manuša te dodžanen pal tire zorale skutki
 the pal o baro šukariben tire krališagoskro.
¹³ Tiro krališagos hino večno,
 tiro rajipen likerel pal jekh pokoleňje pre aver.
¹⁴ O RAJ podhazdel savoren, ko peren,
 hazdel upre savoren, ko hine strapimen.
¹⁵ Savore jakha pre tu dikhen a užaren pre tu,
 a tu len des te chal akor, sar lenge kampil.
¹⁶ Otkereš tiro vast
 a čalares savore džiden oleha, so kamen.
¹⁷ O RAJ hino spravodljivo andre savoreste, so kerel,
 savore peskre skutki kerel kamibnaha.
¹⁸ O RAJ hino pašes savorenge, ko ke leste vičinen,
 savorenge, ko ke leste vičinen čačipnaha.
¹⁹ Olen, ko pes lestar daran, del oda, so peske žadinen,
 šunel, sar ke leste vičinen vaš e pomoca, a zachraňinel len.
²⁰ O RAJ chraňinel savoren, ko les kamen,
 ale savore nalače manušen zňičinela.
²¹ Mire vušta lašarena le RAJES
 a savoro stvoreňje mi bararel leskro sveto nav pro furt.

O Žalmos 146

¹ Haleluja!

Lašar le RAJES, dušo miri!

² Lašarava le RAJES, medik ča dživav,
 gilavava o chvali mire Devleske calo miro dživipen.

³ Ma muken pes pro vodci,
 ma muken pes pro manuša,
 bo on našti zachraňinen.

- ⁴ Sar lendar džala avri o duchos, džana pale andre phuv
 a oda džives našlola savoro, so kamenas te kerel.
⁵ Bachtalo oda, kaske pomožinel o Del le Jakoboskro;
 ko pes mukel pro RAJ, pre peskro Del,
⁶ savo stvorinda o ņebos the e phuv,
 o moros the savoro, so andre hin,
 a savo ačhel verno pro furt.
⁷ Ov zaačhel vaš o strapimen
 a le bokhalen del te chal.
 O RAJ lel avri le zaphandlen andral e bertena.
⁸ O RAJ del, hoj o kore te dikhen.
 O RAJ hazdel upre olen, ko hine strapimen,
 o RAJ kamel olen, ko hine čačipnaskre.
⁹ O RAJ chrañinel le cudzincen
 a pomožinel le vdovenge the le širotenge,
 ale musarel o plani le nalačenge.
¹⁰ O RAJ kralinela pro furt.
 Ó, Sionona, tiro Del vladñinela
 andral jekh pokoleñje pre aver.

Haleluja!

O Žalmos 147

¹ Haleluja!

- Sar mištes hin te lašarel amare Devles,
 bo šukares oda hin a kampil les te bararel.
² O RAJ pale ačhavel o Jeruzalem
 a skidel upre le Izraeliten, save sas zaile;
³ sasfarel olen, kas hin dukh andro jilo,
 a phandel lenge o rani.
⁴ Ov rachinel le čerčeñen
 a savorenge del o nava.
⁵ Baro hin amaro RAJ a igen zoralo,
 leskro godaveripen pes na del te merinel.
⁶ O RAJ hazdel upre le pokornen,
 ale le nalačhenca demel andre phuv.
⁷ Gilaven le RAJESKE e palikeribnaskri gili,
 bašaven amare Devleske pre citara.
⁸ O ņebos učharel andre le chmarenca,
 bičhavel pre phuv o brišind
 a del, hoj e čar te barol pro verchi.
⁹ Ov del te chal le džviren
 the le cikne havranen, sar vičinen.
¹⁰ Leske nane pre dzeka le grajeskri zor
 aňi o zorale čanga le slugadžiskre.

- 11 Le RAJESKE hin pre dzeka ola, ko pes lestar daran,
ola, ko pes muken pre leskro verno kamiben.
- 12 Jeruzalemona, barar le RAJES!
Sionona, lašar tire Devles!
- 13 Ov zoraŕarda o zavori pre tire brani,
požehñinda tire manušen andre tute.
- 14 Ov del o smirom pre tire hrañici
a čaŕarel tut la nekfeder pšenicaha.
- 15 Ov bičhavel peskro lav pre phuv,
oda, so phenel, pes kerel igen sig.
- 16 Ov del o jiv sar e vlna
a rozčhivkerel o mrazos sar o prachos andral o bov,
- 17 čhivel tele o legi sar o barora.
Ko šaj likerel avri leskro šil?
- 18 Palis bičhavel peskro lav a sa rozdžal,
bičhavel e balvaj a o paña čulan.
- 19 Peskro lav diña te džanel le Jakoboske,
peskre prikazi the zakoni le Izraeloske.
- 20 Prekal ñisave aver narodi oda na kerda;
on na prindžaren leskre zakoni.

Haleluja!

O Žalmos 148

1 Haleluja!

- Lašaren le RAJES andral o ñebos,
lašaren les upre andro chmari!
- 2 Lašaren les, savore leskre añjelale,
lašaren les, savore leskre ñeboskre armadale!
- 3 Lašar les, khameja the čhonoreja!
Lašaren les, savore jasna čercheñale!
- 4 Lašaren les, tumen o nekučeder ñebi
the o paña, so hine upre andro luftos!
- 5 Mi lašaren o nav le RAJESKRO,
bo ov prikazinda a sas stvorimen;
- 6 ačhađa len pro furt,
diña avri prikazis, so šoha na preačhela.
- 7 Lašaren le RAJES savore, so san pre phuv,
o moroskre obludi the savore oceani,
- 8 o bleski, o legi, o jiv the o chmari,
e zoraŕi balvaj, so kerel oda, so phenel.
- 9 Lašaren les, o verchi the savore brehi,
o ovocna stromi the savore cedri,
- 10 o dziva džviri the savoro dobitkos,
ola, so pes cirden pal e phuv, the o čirikle.

- 11 Lašaren les, savore narodi the o krala pre phuv,
savore vladara the o raja pre phuv,
12 o terne čhave the o terne čhaja,
o phure the o čhavore!
13 Lašaren le RAJESKRO nav,
bo leskro nav hin upral dojekh nav;
leskri slava hin upral o ņebos the upral e phuv.
- 14 Ov diña zor peskre narodos,
hoj les te lašaren savore leskre pačivale -
o Izraeliti, o manuša, save leske hine pašes paš o jilo.

Haleluja!

O Žalmos 149

1 Haleluja!

- Giļaven le RAJESKE nevi gili,
lašaren les maškar leskre verna manuša, sar hine zgele.
- 2 Mi radisaĻol o Izrael peskre Stvoritelistar,
o čhave le Sionoskre mi thoven baripen andre peskro kralis.
- 3 Le khelĭbnaha mi lašaren leskro nav,
mi giļaven leske paš e bubna the citara.
- 4 Le RAJES hin radišagos peskre manušendar
a le pokornen koruĭnĭnela la zachranaha.
- 5 O pačivale manuša mi khelen, bo zviťazinde,
a mi giļaven radišagostar pre peskre hadži.
- 6 Mi el e chvala le Devleskri andre lengro muj
a e šablā, so čhinel pal soduj seri, andro vasta,
- 7 hoj te domaren le naroden
a hoj te potrestinen avre manušen,
- 8 hoj lengre kralen te phanden le lancenca
a lengre rajen le trastune kĭiginenca,
- 9 hoj len te sudzinen, avke sar hin pisimen.
Oda ela pre slava savore leskre pačivale manušenge.

Haleluja!

O Žalmos 150

1 Haleluja!

- Lašaren le Devles andre leskro Chramos!
Lašaren leskri zor andro ņebos!
- 2 Lašaren les vaš o zorale veci, so kerĭa!
Lašaren les, bo hino nekbareder!
- 3 Lašaren les pre bakraĭni truba!
Lašaren les pre harfa the pre citara!
- 4 Lašaren les pre bubnica le khelĭbnaha!
Lašaren les pre lavuta the pre flauta!

⁵ Lašaren les pre cimbalma!

Lašaren les pre zoralī cimbalma!

⁶ Savoro džido, so dichinel, mi lašarel le RAJES!

Haleluja!